

Holy Bible

Aionian Edition®

Nederlandse Canisiusvertaling
Dutch Petrus Canisius Translation
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Nederlandse Canisiusvertaling
Dutch Petrus Canisius Translation
New Testament
Language: Dutch
Netherlands, Belgium (Flanders)

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: Crosswire.org

Source version: 1/10/2016

Source copyright: Public Domain

Petrus Canisius Apologetic Society, github.com/lemtom/Canisius, 1939

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Voorwoord

Nederlandse at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Nederlandse at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Inhoudsopgave

NIEUWE TESTAMENT

Mattheüs	1
Markus	28
Lukas	45
Johannes	74
Handelingen	96
Romeinen	126
1 Corinthisiers	138
2 Corinthisiers	150
Galaten	158
Efeziërs	162
Filippenzen	166
Colossenzen	169
1 Thessalonicenzen	172
2 Thessalonicenzen	175
1 Timotheüs	177
2 Timotheüs	181
Titus	184
Filémon	186
Hebreeën	187
Jakobus	196
1 Petrus	199
2 Petrus	203
1 Johannes	206
2 Johannes	209
3 Johannes	210
Judas	211
Openbaring	212

BIJLAGE

Leidraad voor Lezers
Woordenlijst
Kaarten
Bestemming
Illustraties, Doré

NIEUWE TESTAMENT

En Jesus zeide: Vader, vergeef het hun; want ze wisten niet, wat ze doen.

En ze verdeelden zijn klederen bij het lot.

Lukas 23:34

Mattheüs

1 Geschiedboek van Jesus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. **2** Abraham won Isaäk. Isaäk won Jakob. Jakob won Juda en zijn broeders. **3** Juda won Fares en Zara bij Tamar. Fares won Esron. Esron won Aram. **4** Aram won Amminadab. Amminadab won Naässon. Naässon won Salmon. **5** Salmon won Boöz bij Rachab. Boöz won Obed bij Rut. Obed won Jesse. Jesse won koning David. **6** David won Sálomon bij de vrouw van Urias. **7** Sálomon won Róboam. Róboam won Abias. Abias won Asaf. **8** Asaf won Jósafat. Jósafat won Joram. Joram won Ozias. **9** Ozias won Jóatham. Jóatham won Achaz. Achaz won Ezekias. **10** Ezekias won Manasses. Manasses won Amon. Amon won Josias. **11** Josias won Jekonias en zijn broeders omstreeks de tijd der wegvoering naar Babylon. **12** En na de wegvoering naar Babylon won Jekonias Salátiël. Salátiël won Zoróbabel. **13** Zoróbabel won Abíoed. Abíoed won Eljakim, Eljakim won Azor. **14** Azor won Sadok. Sadok won Achim. Achim won Elióed. **15** Elióed won Eleazar. Eleazar won Matan. Matan won Jakob. **16** Jakob won Josef, den man van Maria, uit wie Jesus geboren is, die Christus genoemd wordt. **17** Tezamen dus zijn er van Abraham tot David veertien geslachten, en van David tot de wegvoering naar Babylon veertien geslachten, en van de wegvoering naar Babylon tot den Christus veertien geslachten. **18** De geboorte van Jesus Christus geschiedde aldus. Toen Maria zijn moeder verloofd was met Josef, werd zij, voordat ze gingen samenwonen, in gezegende toestand bevonden van den Heiligen Geest. **19** Daar Josef, haar man, een rechtvaardige was, en haar niet te schande wilde maken, besloot hij, in stilte van haar te scheiden. **20** Terwijl hij met die gedachte omging, zie, daar verscheen hem in een droom een engel des Heren, en sprak: Josef, zoon van David, vrees niet, Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want wat in haar is geboren, is van den Heiligen Geest. **21** Ze zal een zoon baren, en ge zult Hem Jesus noemen; want Hij zal zijn volk verlossen van hun zonden. **22** Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door den profeet, die zegt: **23** "Zie, de maagd zal ontvangen, en een zoon baren; en men zal Hem Emmánuel noemen"; dat is vertaald: God met ons. **24** Toen Josef uit de slaap was ontwaakt, deed hij zoals de engel des Heren hem had bevolen; en hij nam zijn vrouw tot zich. **25** Maar hij bekende haar niet, totdat zij een zoon had gebaard; en hij noemde Hem Jesus.

2 Toen Jesus nu geboren was te Béthélem van Juda in de dagen van koning Herodes, zie, toen kwamen er Wijzen uit het oosten te Jerusalem. **2** Ze zeiden: Waar is de Koning der Joden, die zo juist geboren moet zijn? Want we hebben zijn ster in het oosten gezien, en zijn gekomen, om Hem te aanbidden. **3** Toen koning Herodes dit hoorde, werd hij ontsteld, en heel Jerusalem met hem. **4** Hij riep alle opperpriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen, en vroeg ze, waar de Christus zou worden geboren. **5** Ze zeiden hem: In Béthélem van Juda; want zo is er geschreven door den profeet: **6** "En gij, Béthélem, land van Juda, zijt zeker de minste niet onder de hoofdplaatsen van Juda; want uit u zal een vorst voortkomen, die mijn volk Israël leiden zal." **7** Toen ontbood Herodes heimelijk de Wijzen, en ondervroeg ze nauwkeurig over de tijd, waarpop hun ster was verschenen. **8** Hij zond ze naar Béthélem en sprak: Gaat, en doet zorgvuldig navraag naar het Kind; en als gij Het gevonden hebt, meldt het me dan, opdat ook ik Het ga aanbidden. **9** Toen ze den koning hadden aangehoord, gingen ze heen. En zie, de ster, die ze in het oosten hadden gezien, ging voor hen uit, totdat ze kwam boven de plaats, waar het Kind was, en daar bleef staan. **10** Toen ze de ster zagen, waren ze buitengewoon verheugd. **11** En toen ze het huis waren binnengetroeden, vonden ze het Kind met zijn moeder Maria; ze vielen ter aarde neer, en aanbaden Het. Ze openden hun schatten, en boden Het geschenken aan: goud, wierook en mirre. **12** En daar ze in een droom waren gewaarschuwd, om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken ze langs een andere weg naar hun land. **13** Toen ze waren heengegaan, zie, daar verscheen een engel des Heren in een droom aan Josef, en sprak: Sta op, neem het Kind en zijn moeder, en vlucht naar Egypte; blijf daar, tot ik het u zeggen zal. Want Herodes komt het Kind zoeken, om Het te doden. **14** Hij stond op, nam midden in de nacht het Kind en zijn moeder, en vluchteerde naar Egypte. **15** Daar bleef hij tot de dood van Herodes; opdat vervuld zou worden, wat de Heer

door den profeet had gezegd: "Uit Egypte heb Ik mijn die geen goede vruchten draagt, zal omgehouwen zoon geroepen" 16 Toen Herodes bemerkte, dat hij worden en in het vuur geworpen. 11 Ik doop u met door de Wijzen was verschalkt, werd hij zeer toornig. water ter bekering, maar die na mij zal komen, is Hij zond zijn lieden uit, en doodde in Béthlehém en machtiger dan ik; en ik ben niet waardig, Hem zijn heel de omtrek alle knapen van twee jaar en jonger, schoeisel aan te dragen. Hij zal u dopen met den overeenkomstig de tijd, die hij van de Wijzen was Heiligen Geest en met vuur. 12 Hij heeft zijn wan in te weten gekomen. 17 Toen werd vervuld, wat door de hand, en Hij zal zijn dorsvloer zuiveren; de tarwe den profeet Jeremias gezegd was: 18 "Een stem is in verzamelen in de schuur, maar het kaf verbranden Rama gehoord, Luid geween en geschrei: Rachel in onuitblusbaar vuur. 13 Nu kwam ook Jesus van beweent haar kinderen, En wil niet getroost worden, Galilea naar de Jordaan tot Johannes, om Zich door want ze zijn niet meer." 19 Maar toen Herodes was hem te laten dopen. 14 Maar Johannes verzette gestorven, zie, daar verscheen in Egypte een engel er zich tegen, en sprak: Ik moet gedoopt worden des Heeren in een droom aan Josef, 20 en sprak: door U, en Gij komt tot mij? 15 Jesus antwoordde Sta op, neem het Kind en zijn moeder, en ga naar hem: Laat het nu toe; want zo betaamt het ons, het land van Israël; want zij, die het Kind naar het alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij Hem leven stonden, zijn dood. 21 Hij stond op, nam het toe. 16 Nadat Jesus de doop had ontvangen, steeg Kind en zijn moeder, en ging naar het land van Israël. Hij onmiddellijk uit het water. En zie, de hemelen 22 Toen hij echter vernam, dat in Judea Archelaüs openden zich, en Hij zag den Geest Gods als een heerschte in plaats van zijn vader Herodes, vreesde duif nederdalen en over Zich komen. 17 En zie, een hij daarheen te gaan; en nadat hij in een droom een stem uit de hemel sprak: Deze is mijn beminde Zoon, waarschuwing had ontvangen, begaf hij zich naar in wien Ik mijn welbehagen heb.

de landstreek van Galilea. 23 Daar aangekomen, vestigde hij zich in een stad, Názaret geheten; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten voorspeld was: Een Nazareér zal Hij worden genoemd.

4 Toen werd Jesus door den Geest naar de woestijn geleid, om door den duivel te worden bekoord. 2 En nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij honger. 3 De bekoerde naderde

3 In die dagen trad Johannes de Doper op, en Hem, en zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dan, preekte in de woestijn van Judea. 2 Hij sprak: dat deze stenen brood moeten worden. 4 Maar Hij Bekeert u, want het rijk der hemelen is nabij. 3 Welnu, antwoordde: Niet van brood alleen leeft de mens, deze is het, van wien de profeet Isaïas gesproken doch van ieder woord, dat komt uit de mond van God. heeft, toen hij zeide: "De stem van een roepende 5 Toen voerde de duivel Hem naar de heilige stad, in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt plaatste Hem op het dakterrassen van de tempel, 6 en recht zijn paden." 4 Deze Johannes droeg een zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt,werp U dan naar kemelharen mantel, en een leren heupkleed om zijn beneden. Want er staat geschreven: "Zijn engelen lenden; zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en wilde zal Hij over u bevelen, en zij zullen u op de handen honing. 5 Toen liep Jerusalem en heel Judea en de dragen, opdat ge aan geen steen uw voet zoudt ganse Jordaanstreek tot hem uit. 6 En, terwijl ze stoten". 7 Jesus zeide hem: Er staat ook geschreven: hun zonden beleden, lieten ze zich door hem dopen "Gij zult den Heer uw God niet beproeven". 8 Weer in de Jordaan. 7 Toen hij echter ook vele farizeën nam de duivel Hem mee naar een zeer hoge berg, en sadduceën om zijn doopsel zag komen, zei hij en toonde Hem alle koninkrijken der wereld en hun hun: Adderenbroed, wie heeft u geleerd, de komende heerlijkheid. 9 En hij zeide: Dit alles zal ik U geven, wraak te ontvluchten? 8 Brengt dus waardige vruchten zo Gij neervalt en mij aanbidt. 10 Toen sprak Jesus: van boetvaardigheid voort, 9 en doet niet, alsof gij Ga heen, satan; want er staat geschreven: "Gij zult denkt bij uzelf: We hebben Abraham tot vader. Want den Heer uw God aanbidden, en Hem alleen dienen". ik zeg u, dat God de macht heeft, om uit deze stenen 11 Toen verliet Hem de duivel, en zie, de engelen voor Abraham kinderen te verwekken. 10 Reeds naderden, en dienden Hem. 12 Toen Jesus vernam, ligt de bijl aan de wortel der bomen. Iedere boom, dat Johannes was gevangen genomen, vertrok Hij

naar Galilea. **13** En nadat Hij Názaret had verlaten, die vervolging lijden om de gerechtigheid; want hun kwam Hij te Kafárnaum wonen bij het meer, in het behoort het rijk der hemelen. **11** Zalig zijt gij, als gebied van Zábulon en Néftali; **14** opdat vervuld zou men u om Mijnentwil beschimpt en vervolgt, en worden, wat door den profeet Isaias voorzegd was: vals beschuldigt van allerlei kwaad. **12** Verheugt en **15** Het land van Zábulon En het land van Néftali, De verblijdt u, want groot is uw loon in de hemel; zo weg naar zee, de overzijde van de Jordaan. Het toch heeft men de profeten vervolgd, die vóór u zijn Galilea der heidenen; **16** Het volk, dat in duisternis geweest. **13** Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zat, Heeft een groot licht aanschouwd. En over hen, zout smakeloos wordt, waarmee zal men het zouten? die in het oord En in de schaduw des doods waren Het is nergens meer goed voor, dan om weggegooid gezeten, Is een licht opgegaan. **17** Van toen af te worden, en door de mensen te worden vertrapt. begon Jesus te prediken en te zeggen: Bekeert u, **14** Gij zijt het licht der wereld. Een stad, die boven want het rijk der hemelen is nabij. **18** Terwijl Jesus op de berg is gelegen, kan niet verborgen blijven. langs het meer van Galilea wandelde, zag Hij twee **15** Ook steekt men geen licht aan, om het onder de broers het net uitwerpen in het meer: Simon, die korenmaat te zetten; maar op de kandelaar, om het te Petrus wordt genoemd, en Andreas zijn broer; want laten schijnen voor allen, die in huis zijn. **16** Zo moet ze waren vissers. **19** Hij zeide hun: Volgt Mij, en ook uw licht voor de mensen schijnen, opdat ze uw Ik zal mensenvissers van u maken. **20** Aanstands goede werken mogen zien, en uw Vader verheerlijken, verlieten ze hun netten, en volgden Hem. **21** En toen die in de hemel is. **17** Meent niet, dat Ik gekomen Hij vandaar verder ging, zag Hij twee andere broers, ben, om de Wet of de Profeten op te heffen. Ik ben Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn niet komen opheffen, maar volmaken. **18** Voorwaar, ik broer, die met hun vader Zebedeüs in de boot bezig zeg u: Eer hemel en aarde vergaan, zal er geen iota waren, hun netten te herstellen; Hij riep ook hen. **22** of stip van de Wet vergaan, totdat alles is volbracht. Onmiddellijk verlieten ze de boot en hun vader, en **19** Wie dus een van die kleinste geboden opheft en dit volgden Hem. **23** Nu trok Jesus heel Galilea door, aan de mensen leert, zal de minste worden genoemd leerde in hun synagogen, en preekte het Evangelie in het rijk der hemelen; maar wie ze onderhoudt en van het rijk; Hij genas iedere kwaal en iedere ziekte ze leert, hij zal groot worden genoemd in het rijk der onder het volk. **24** Zijn faam verspreidde zich door hemelen. **20** Ik zeg u: Zo uw gerechtigheid niet groter heel Syrië; en men bracht Hem allerlei kranken, die is dan die van schriftgeleerden en farizeën, dan zult met verschillende ziekten en kwalen waren bezocht, gij het rijk der hemelen niet binnengaan. **21** Gij hebt ook bezeten, lijdars aan vallende ziekte en lammen; gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet en Hij genas ze allen. **25** En talrijke scharen uit doden; en wie doodslag begaat, zal schuldig zijn voor Galilea en de Dekápolis, uit Jerusalem, Judea en het het gerecht. **22** Maar Ik zeg u: Wie vertoornd is op Overjordaanse volgden Hem.

5 Toen Jesus de menigte zag, besteeg Hij de berg; en nadat Hij Zich had neergezet, naderden zijn leerlingen tot Hem. **2** En Hij opende de mond, om hen te onderrichten, en sprak: **3** Zalig de armen van geest; want hun behoort het rijk der hemelen. **4** Zalig de zachtmoeidigen; want ze zullen het Land bezitten. **5** Zalig, die wenend; want ze zullen worden getroost. **6** Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want ze zullen worden verzadigd. **7** Zalig de barmhartigen; want ze zullen barmhartigheid ondervinden. **8** Zalig de zuiveren van hart; want ze zullen God zien. **9** Zalig de vreedzamen; want ze zullen kinderen Gods worden genoemd. **10** Zalig,

zijn broeder, zal schuldig zijn voor het gerecht. Wie tot zijn broeder zegt: Raka, zal schuldig zijn voor de Hoge Raad. En wie zegt: Dwaas, zal strafbaar zijn met het helse vuur. (**Geenna g1067**) **23** Als ge dus uw offergave brengt naar het altaar, en u daar herinnert, dat uw broeder iets tegen u heeft, **24** laat dan uw offer voor het altaar, en ga u eerst met uw broeder verzoenen; kom dan terug, en draag uw offer op. **25** Versta u spoedig met uw tegenpartij, terwijl ge nog met hem onderweg zijt; anders zal uw tegenpartij u misschien overleveren aan den rechter, en de rechter u overleveren aan den gerechtsdienaar, en zult ge in de gevangenis worden geworpen. **26** Voorwaar, ik zeg u: Ge zult daar niet uitkomen, voordat ge de

laatste penning hebt betaald. **27** Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult geen overspel doen. **28** Maar Ik zeg u: Wie met begeerte naar een vrouw ziet, heeft reeds overspel met haar gepleegd in zijn hart. **29** Als uw rechteroog u ergert, ruk het dan uit enwerp het van u weg; want beter is het voor u, dat één uwer ledematen verloren gaat, dan dat heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. (**Geenna g1067**) **30** En zo uw rechterhand u ergert, houw ze af, enwerp ze van u weg; want beter is het voor u, dat één uwer ledematen verloren gaat, dan dat heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. (**Geenna g1067**) **31** Er is gezegd: Wie zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidingsbrief geven. **32** Maar Ik zeg u: Wie zijn vrouw verstoot, behalve in geval van overspel, is oorzaak, dat ze overspel bedrijft; en wie een verstoten vrouw huwt, pleegt echtbreuk. **33** Gij hebt ook gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult geen meineed doen, maar den Heer uw eden houden. **34** Maar Ik zeg u, in het geheel niet te zweren: noch bij de hemel, want hij is Gods troon; **35** noch bij de aarde, want ze is zijn voetbank; noch bij Jerusalem, want ze is de stad van den groten Koning. **36** Ook bij uw hoofd zult ge niet zweren; want ge kunt nog niet eens één enkel haar wit of zwart maken. **37** Maar uw woord zij: ja, ja; neen, neen; wat daar bijkomt, is uit den boze. **38** Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog voor oog, tand voor tand. **39** Maar Ik zeg u, geen weerstand te bieden aan het onrecht. Als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe. **40** Wil iemand u voor het gerecht dagen, en u het onderkleed nemen, laat hem ook de mantel. **41** Dwingt iemand u duizend schreden te gaan, leg er met hem tweeduizend af. **42** Geef aan wie u iets vraagt; en wend u niet af van hem, die bij u lenen wil. **43** Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Uw naaste zult ge beminnen, en uw vijand zult ge haten. **44** Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden, en bidt voor wie u lasteren en vervolgen; **45** opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader in de hemel, die zijn zon doet opgaan over slechten en goeden, en het regenen laat over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. **46** Want zo gij bemint, die u liefhebben, welk loon zult gij dan ontvangen? Doen dat ook de tollenaars niet? **47** En zo gij alleen uw broeders groet, wat bijzonders doet gij dan wel? Doen dat ook de heidenen niet? **48** Weest dus volmaakt, zoals uw hemelse Vader volmaakt is.

6 Zorgt er voor, dat gij uw gerechtigheid niet beoefent voor het oog van de mensen, om door hen gezien te worden; anders zult gij geen loon ontvangen bij uw Vader, die in de hemel is. **2** Wanneer ge dus een aalmoes geeft, laat het dan niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars dit doen in de synagogen en op de straten, om geëerd te worden door de mensen; voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon reeds ontvangen. **3** Maar als gij een aalmoes geeft, laat dan uw linkerhand niet weten wat uw rechterhand doet, **4** opdat uw aalmoes verborgen blijft; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. **5** En als gij bidt, doet dan niet als de schijnheiligen, die er van houden, in de synagogen en op de hoeken der straten te staan bidden, om door de mensen gezien te worden; voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon ontvangen. **6** Maar als gij bidt, ga dan uw binnenkamer in, sluit de deur, en bid uw Vader in het verborgen; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. **7** Als gij bidt, gebruikt dan geen stortvloed van woorden, zoals de heidenen dit doen; want ze menen, dat ze om hun vele woorden worden verhoord. **8** Doet niet zoals zij; want uw Vader weet, wat gij nodig hebt, vóórdat gij er Hem om vraagt. **9** Zo zult gij dus bidden: Onze Vader, die in de hemel zijt: Uw naam worde geheiligd. **10** Uw rijk kome. Uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel. **11** Geef ons heden ons dagelijks brood. **12** En vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven. **13** En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade. **14** Want zo gij aan de mensen hun fouten vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven. **15** Maar vergeeft gij aan de mensen niet, dan zal uw Vader ook uw fouten niet vergeven. **16** Wanneer gij vast, trekt dan geen somber gezicht zoals de huichelaars; want ze verwringen hun gelaat, opdat de mensen hun vasten zouden zien. Voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon al ontvangen. **17** Maar als gij vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, **18** opdat de mensen uw vasten niet merken, maar uw Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. **19** Verzamelt u geen schatten op aarde, waar roest en worm ze verteren, en waar dieven ze opgraven en stelen. **20**

Maar verzamelt u schatten in de hemel, waar roest hoe ge de splinter uit het oog van uw broeder moet noch worm ze verteren, en waar geen dieven ze trekken. 6 Geeft het heilige niet aan de honden, en opgraven en stelen. 21 Want waar uw schat is, daar is werpt uw paarlen niet voor de zwijnen, opdat zij ze ook uw hart. 22 Het oog is de lamp van het lichaam. niet met de poten vertrappen, zich omkeren, en u Als uw oog goed is, zal heel uw lichaam verlicht gaan verscheuren. 7 Vraagt en men zal u geven; zijn. 23 Maar deugt uw oog niet, dan zal heel uw zoekt en ge zult vinden; klopt en men zal u opendoen. lichaam in het duister zijn. Zo dus het licht, dat in u 8 Want wie vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt, en wie is, duisternis wordt, hoe groot dan zal die duisternis klopt, hem doet men open. 9 Of wie is er onder u, die zijn! 24 Niemand kan twee heren dienen; hij zal of aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood den een haten en den ander beminnen, of den een vraagt, 10 of een slang, als hij om vis vraagt? 11 Als aanhangen en den ander verachten. Gij kunt God gij dus, zondige mensen, aan uw kinderen goede niet dienen en de mammon. 25 Daarom zeg Ik u: gaven weet te schenken, hoeveel te meer zal dan uw Weest niet bezorgd voor uw leven, wat gij zult eten Vader, die in de hemelen is, het goede geven aan of drinken; noch voor uw lichaam, waarmee gij u wie het Hem vragen. 12 Al wat gij dus wilt, dat de zult kleden. Is het leven niet meer dan het voedsel, mensen u doen, doet het ook hun; want dat is de en het lichaam niet meer dan de kleding? 26 Ziet Wet en de Profeten. 13 Gaat binnen door de enge de vogels in de lucht; ze zaaien noch maaien, en poort; want wijd is de poort en breed is de weg, die verzamelen niet in schuren; en toch voedt ze uw ten verderve leidt; en velen zijn er, die daardoor naar hemelse Vader. 27 Zijt gij niet meer waard dan zij? binnen gaan. 14 Hoe eng is de poort en hoe smal En wie van u kan door zijn tobben een el toevoegen is de weg, die ten leven voert; en weinigen zijn er, aan zijn levensweg? 28 En wat zijt gij over kleding die hem vinden. 15 Wacht u voor de valse profeten, bekommert? Denkt aan de lelies op het veld, hoe die tot u komen in schaapskleren, maar inwendig ze groeien; ze werken niet, en spinnen niet. 29 En roofgierige wolven zijn. 16 Aan hun vruchten zult gij toch zeg Ik u, dat zelfs Sálonon in al zijn heerlijkheid ze kennen. Plukt men wel druiven van doornen, of niet gekleed was als een van deze. 30 Als God nu vijgen van distels? 17 Zo draagt iedere goede boom het kruid op het veld, dat vandaag nog bestaat en ook goede vruchten; maar een slechte boom draagt morgen in de oven wordt geworpen, zó aankleedt, slechte vruchten. 18 Een goede boom kan geen hoeveel te meer dan u, kleingelovigen? 31 Weest dus slechte vruchten dragen, en een slechte boom geen niet bezorgd, en zegt niet: wat zullen we eten, of wat goede vruchten. 19 Iedere boom, die geen goede zullen we drinken, of waarmee zullen we ons kleden? vruchten draagt, zal omgehouden worden en in het 32 Hiernaar toch vragen de heidenen; uw hemelse vuur geworpen. 20 Aan hun vruchten dus zult gij ze Vader weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. 33 Maar kennen. 21 Niet iedereen, die tot Mij zegt: Heer, Heer! zoekt eerst het rijk Gods en zijn gerechtigheid, en dit zal binnengaan in het rijk der hemelen; maar wel wie alles zal u worden geschenken als toegift. 34 Weest de wil van mijn Vader volbrengt, die in de hemelen is. dus niet bekommert voor de dag van morgen. Want 22 Velen zullen op die dag tot Mij zeggen: Heer, Heer, de dag van morgen zal bezorgd zijn voor zichzelf; hebben we niet in uw Naam voorzeggingen gedaan, iedere dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.

7 Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

2 Want met het oordeel, dat gij velt, zult gij geoordeeld worden; en met de maat, waarmee gij meet, zal men ook meten voor u. 3 Waarom ziet ge de splinter in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? 4 Of waarom zegt ge tot uw broeder: laat mij de splinter uit uw oog trekken; en zie, de balk zit in uw eigen oog? 5 Huichelaar, trek eerst de balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien,

in uw Naam duivels uitgedreven, in uw Naam veel wonderen verricht? 23 En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Nooit heb Ik u gekend; gaat weg van Mij, gij die ongerechtigheid doet. 24 Een ieder dus, die deze woorden van Mij hoort, en ze in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een wijzen man, die zijn huis bouwde op eenrots. 25 En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; doch het zakte niet in, want het was gegrond op derots. 26 Maar wie deze

woorden van Mij hoort, doch ze niet in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een dwazen man, die zijn huis bouwde op het zand. **27** En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; het zakte in, en zijn val was geweldig. **28** Toen Jesus deze toespraak geëindigd had, stonden de scharen verbaasd over zijn leer. **29** Want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals hun schriftgeleerden.

8 Toen Hij van de berg was afgedaald, volgden Hem talrijke scharen. **2** En zie, een melaatse trad op Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. **3** Jesus strekte de hand uit, raakte hem aan, en sprak: Ik wil; word gereinigd. En aanstonds was hij van zijn melaatsheid gereinigd. **4** Jesus zeide tot hem: Let er op, dat ge dit aan niemand vertelt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer de gave, die Moses als een bewijs voor hen heeft voorgeschreven. **5** Toen Hij nu binnen Kafárnaum kwam, trad een honderdman op Hem toe met de bede: **6** Heer, mijn knecht ligt thuis verlamd, en lijdt hevige pijnen. **7** Jesus zeide hem: Ik zal komen, en hem genezen. **8** Maar de honderdman antwoordde: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt: maar spreek slechts één woord, en mijn knecht zal genezen. **9** Want ook ik ben een man, die zelf onder gezag ben gesteld, en die soldaten onder mij heb. En tot den een zeg ik: "Ga", en hij gaat; en tot den ander: "Kom", en hij komt; en tot mijn knecht: "Doe dit", en hij doet het. **10** Toen Jesus dit hoorde, was Hij verwonderd, en sprak tot hen, die Hem volgden: Voorwaar, ik zeg u: Zo'n groot geloof heb ik zelfs in Israël niet gevonden. **11** Ik zeg u, dat velen zullen komen van het oosten en het westen, en zullen aanzitten in het rijk der hemelen, met Abraham, Isaäk en Jakob; **12** maar dat de kinderen van het rijk zullen worden uitgeworpen naar buiten, de duisternis in; daar zal geween zijn en gekniers der tanden. **13** En tot den honderdman sprak Jesus: Ga, en zoals ge geloofd hebt, zo geschiede het u. En op hetzelfde uur genas de knecht. **14** En toen Jesus in het huis van Petrus was gekomen, zag Hij, dat zijn schoonmoeder bedlegerig was en lijdend aan koorts. **15** Hij nam haar bij de hand, en de koorts verliet haar; en ze stond op, en bediende Hem. **16** Bij het vallen van de avond bracht men vele bezetenen naar Hem toe; en

met één woord dreef Hij de geesten uit, en genas Hij alle zieken; **17** opdat vervuld zou worden, wat door den profeet Isaias was gezegd: "Hij draagt onze kwalen en torst onze smarten". **18** Toen Jesus eens meer over te steken. **19** Een schriftgeleerde kwam naar Hem toe, en zeide: Meester, ik zal U volgen, waarheen Gij ook gaat. **20** Doch Jesus sprak tot hem: De vossen hebben holen, en de vogels in de lucht hebben nesten; maar de Mensenzoon heeft niets, om er zijn hoofd op te leggen. **21** Een ander van zijn leerlingen zeide Hem: Heer, sta me toe, eerst mijn vader te gaan begraven. **22** Maar Jesus zei hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven. **23** Toen Hij nu de boot in ging, volgden Hem zijn leerlingen. **24** En zie, een hevige storm brak los op het meer, zodat de golven over de boot heensloegen; Hij echter sliep. **25** Zijn leerlingen liepen naar Hem toe, wekten Hem, en zeiden: Heer, red ons, wij vergaan. **26** Jesus sprak tot hen: Wat zijt gij bevreesd, kleingelovigen? Toen stond Hij op, gebood de winden en het meer, en er ontstond een grote kalmte. **27** De mensen waren verbaasd en zeiden: Wie is Hij toch, dat zelfs de winden en het meer Hem gehoorzamen? **28** Toen Hij aan de overzijde van het meer was gekomen, in het land der Gerasenen, liepen twee bezetenen uit de grafspelonken Hem tegemoet, die zo woest waren, dat niemand langs die weg kon gaan. **29** En zie, ze schreeuwden: Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus, zoon van God? Zijt Gij hier gekomen, om ons te kwellen vóór de tijd? **30** Heel in de verte was een grote troep zwijnen aan het grazen. **31** De duivels vroegen Hem: Als Gij ons hier uitwerpt, zend ons dan in de troep zwijnen. **32** Hij zeide hun: Gaat. Ze gingen, en wierpen zich op de zwijnen; en zie, de hele troep plofte van de steilte in het meer, en kwam om in de golven. **33** Toen vluchtten de drijvers heen, en in de stad gekomen, verhaalden ze alles, ook van hen, die bezeten waren geweest. **34** En zie, de hele stad liep uit, Jesus tegemoet; maar zodra ze Hem zagen, verzochten ze Hem, heen te gaan uit hun gebied.

9 En Hij steeg in de boot, voer over, en kwam in zijn woonplaats aan. **2** En zie, men bracht Hem een lamme, die op een bed was gelegd. Toen Jesus hun geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Wees welgemoed, mijn zoon; uw zonden zijn u vergeven.

3 En zie, enige schriftgeleerden zeiden bij zichzelf: en sprak: Wees welgemoed, mijn dochter; uw geloof Hij lastert God. 4 Maar Jesus kende hun gedachten, heeft u gered. Van dat ogenblik af was de vrouw en sprak: Waarom denkt gij kwaad in uw harten? 5 genezen. 23 En toen Jesus in het huis van den overste Wat is gemakkelder te zeggen: De zonden zijn u kwam, en de fluitspelers zag en het luidruchtige volk, vergeven; of: Sta op en wandel? 6 Welnu, opdat gij zeide Hij: 24 Gaat heen; want het meisje is niet dood, mocht weten, dat de Mensenzoon macht heeft op maar het slaapt. Men lachte Hem uit. 25 Nadat de aarde, om zonde te vergeven, (hier sprak Hij tot den menigte verwijderd was. trad Hij binnen, en vatte lamme:) sta op, neem uw bed, en ga naar huis. 7 En haar bij de hand. En het meisje stond op. 26 De hij stond op, en ging naar huis. 8 De menigte, die roep hierover verspreidde zich door heel die streek. het zag, werd door vrees bevangen, en verheerlijkte 27 Toen Jesus vandaar verder ging, volgden Hem God, die zulk een macht aan de mensen gaf. 9 Toen twee blinden, die riepen: Heb medelijden met ons, Jesus vandaar verder ging, zag Hij een man, Matteüs Zoon van David. 28 En toen Hij thuis was gekomen, genaamd, bij het tolhuis zitten. Hij zeide tot hem: Volg kwamen de blinden naar Hem toe, en Jesus sprak tot Mij. En hij stond op, en volgde Hem. 10 En zie, terwijl hen: Gelooft gij, dat ik het doen kan? Ze zeiden: Ja, Jesus in het huis aan tafel aanlag, kwamen vele Heer. 29 Nu raakte Hij hun ogen aan, en sprak: U tollenaars en zondaars met Hem en zijn leerlingen geschiede naar uw geloof. 30 En hun ogen werden aanliggen. 11 Toen de farizeën dit zagen, zeiden geopend. Jesus gebood hun ten strengste: Let er ze tot zijn leerlingen: Waarom eet uw Meester met op, dat niemand het te weten komt. 31 Maar zodra tollenaars en zondaars? 12 Jesus hoorde het, en ze waren heengegaan, maakten ze Hem bekend in sprak: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, heel die streek. 32 Terwijl ze weggingen, zie, daar wel de zieken. 13 Gaat, en leert wat het zeggen wil: bracht men Hem een stomme, die bezeten was. 33 "Barmhartigheid wil ik, en geen offerande." Ik ben En toen de duivel was uitgedreven, begon de stomme niet gekomen, om de rechtvaardigen, maar om de te spreken. De menigte stond verbaasd, en zeide: Zo zondaars te roepen. 14 Nu kwamen de leerlingen van iets is nog nooit in Israël gezien. 34 Maar de farizeën Johannes naar Hem toe, en zeiden: Waarom vasten zeiden: Door den vorst der duivels drijft Hij de duivels wij en de farizeën, en vasten uw leerlingen niet? uit. 35 Nu trok Jesus alle steden en dorpen rond, 15 Jesus sprak tot hen: Kunnen de bruiloftsgasten leerde in hun synagogen, preekte het Evangelie van treuren, zolang de bruidegom bij hen is? Maar de het rijk, en genas alle ziekten en kwalen. 36 Bij het dagen zullen komen, dat de bruidegom van hen wordt zien van de scharren had Hij medelijden met hen; weggenomen; dan zullen ze vasten. 16 Niemand want ze waren uitgeput, en lagen daar als schapen zet een lap nieuw laken op een oud kleed; want de zonder herder. 37 Toen zei Hij tot zijn leerlingen: De opgezette lap trekt het kleed uiteen, en er ontstaat oogst is groot, maar werklieden zijn er weinig. 38 nog groter scheur. 17 Ook doet men geen nieuwe wijn Vraagt dus den Heer van de oogst, dat Hij werklieden in oude zakken; anders bersten de zakken, de wijn zendt in zijn oogst.

loopt weg, en de zakken gaan verloren. Maar nieuwe wijn doet men in nieuwe zakken; dan blijven beide behouden. 18 Terwijl Hij zo tot hen sprak, zie, daar kwam een overste naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, zo juist is mijn dochter gestorven; maar kom, leg haar de hand op, en ze zal leven. 19 Jesus stond op, en volgde hem met zijn leerlingen. 20 En zie, een vrouw, die twaalf jaar lang aan een bloedvloeiing leed, trad achter Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleed aan. 21 Want ze zei bij zichzelf: Als ik alleen maar zijn kleed aanraak, ben ik genezen. 22 Jesus keerde Zich om, zag haar,

10 En toen Hij zijn twaalf leerlingen bijeen had geroepen, gaf Hij hun de macht, om de onreine geesten uit te drijven, en alle ziekten en kwalen te genezen. 2 De namen der twaalf apostelen zijn: De eerste, Simon, die Petrus wordt genoemd, en Andreas zijn broer; 3 Jakobus, zoon van Zebedeus, en zijn broer Johannes; Filippus en Bartolomeüs; Tomas en Matteüs de tollenaar; Jakobus, zoon van Alfeüs, en Taddeüs; 4 Simon de ijveraar en Judas Iskáriot, die Hem verraden heeft. 5 Deze twaalf zond Jesus uit, en Hij gebood hun: Slaat niet de weg naar de heidenen in, en treedt de steden van de Samaritanen niet

binnen; 6 maar gaat liever tot de verdwaalde schapen uit het huis van Israël. 7 Gaat, preekt hun, en zegt: Het rijk der hemelen is nabij! 8 Geneest zieken, wekt doden op, reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit. Om niet hebt gij ontvangen; geeft om niet. 9 Goud-, zilver- noch kopergeld moogt gij in uw gordels dragen, 10 geen tas, geen twee onderkleren, geen schoeisel, geen reisstaf meenemen; want de arbeider heeft recht op zijn onderhoud. 11 In welke stad of dorp gij ook komt, onderzoekt, wie daar de waardigste is; en blijft bij hem, totdat gij weer afreist. 12 Als gij dat huis binnentreedt, brengt het uw groet. 13 En zo dat huis de waardig is, dan daalt uw vrede er over neer; zo schudt het stof van uw voeten. 15 Voorwaar, Ik zeg u: voor het land van Sódoma en Gomorra zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor die stad. 16 Ziet, Ik zend u als schapen de slangen, en eenvoudig als de duiven. 17 Wacht u voor mijn Vader, die in de hemelen is. 18 En waar men u voor ontvangt en niet luistert naar uw woorden, verlaat dat huis of die stad, en schudt het stof van uw voeten. 19 Maar als ze u overleveren, want ze zullen u overleveren aan de rechtkanten, en geselen in hun synagogen. 20 Immers niet gij zijt het, die spreekt, maar het is de Geest van uw Vader, die door u spreekt. 21 De broer zal zijn broer ter dood overleveren, de vader zijn zoon; en de kinderen zullen opstaan tegen hun ouders, en ze doden. 22 Om mijn Naam zult gij gehaat zijn bij allen; maar wie volhardt ten einde toe, zal zalig worden. 23 Als men u vervolgt in de

zeg in het duister, zegt dat op klaarlichte dag; en wat gij hoort fluisteren, verkondigt dat van de daken. 28 Weest niet bevreesd voor hen, die wel het lichaam doden, doch de ziel niet kunnen doden; vreest liever Hem, die èn ziel èn lichaam in de hel kan verderven. (Geenna g1067) 29 Worden niet twee mussen voor een penning verkocht? En toch zal er niet één op de grond vallen zonder de wil van uw Vader. 30 En van u zijn alle hoofdharen geteld. 31 Vreest dus niet; gij zijt meer waard dan een zwerm mussen. 32 Wie Mij belijdt voor de mensen, zal ook ik voor mijn Vader belijden, die in de hemelen is. 33 Maar wie Mij voor de mensen verloochent, hem zal ook ik verloochenen niet, dan keert uw vrede terug op u. 34 Denkt niet, want ik ben verdeeldheid komen brengen tussen een man en zijn vader, tussen dochter en moeder, want ik ben verdeeldheid komen brengen tussen schoondochter en schoonmoeder; 36 en 's mensen ergste vijanden zullen zijn huisgenoten zijn. 37 Wie zijn vader of moeder meer bemint dan mij, is voor de mensen. Want ze zullen u overleveren aan mijner niet waardig; wie zijn zoon of dochter meer de rechtbanken, en geselen in hun synagogen. 38 En wie zijn Terwille van mij zult gij voor landvoogden en koningen worden geslept, om getuigenis af te leggen bij hen waardig. 39 Wie zijn leven vindt, zal het verliezen; en en bij de heidenen. 40 Wie u opneemt, neemt mij op; en wie mij opneemt, want in dat uur zal u worden ingegeven, wat gij moet neemt hem op, die mij gezonden heeft. 41 Wie een zeggen. 42 En wie slechts een beker koud water te drinken geeft aan een dezer kleinen, omdat hij een leerling is, voorwaar, ik zeg u: van een profeet ontvangen; en wie een rechtvaardige opneemt, omdat hij een rechtvaardige is, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen. 43 En wie slechts een beker koud water te drinken geeft aan een dezer kleinen, omdat hij een leerling is, voorwaar, ik zeg u: hem zal zijn loon niet ontgaan.

ene stad, vlucht dan naar een andere. Voorwaar, Ik zeg u: gjz zult de steden van Israël nog niet hebben afgereisd, wanneer de Mensenzoon komt. **24** De leerling staat niet boven zijn meester, de dienaar niet boven zijn heer. **25** Voor den leerling is het genoeg, als het hem gaat als zijn meester; voor den dienaar, als het hem gaat als zijn heer. Indien men den heer des huizes Beézebub heeft genoemd, hoeveel te meer dan zijn huisgenoten. **26** Vreest hen dus niet. Want niets is bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat niet bekend zal worden. **27** Wat Ik u

11 Nadat Jesus de lessen voor zijn twaalf leerlingen had geëindigd, ging Hij heen, om te leren en te preken in hun steden. **2** Toen Johannes in de gevangenis de werken van Christus vernam, liet hij Hem door zijn leerlingen vragen: **3** Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? **4** Jesus antwoordde hun: Gaat en bericht aan Johannes, wat gij hoort en ziet. **5** Blinden zien en kreupelen gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie verkondiqd. **6** Zalig is hij, die zich niet ergert aan Mij.

7 Toen ze waren heengegaan, begon Jesus tot de menigte over Johannes te spreken: Wat zijt gij in de woestijn gaan zien? Een riet, dat door de wind wordt bewogen? 8 Neen; wat zijt gij gaan zien? Een mens, in zachte kleren gedost? Zie, die in zachte kleren gedost gaan, zijn in de paleizen der koningen. 9 Waarom zijt ge dan uitgelopen? Om een profeet te zien? Ja, zeg Ik u, en meer dan een profeet. 10 Hij is gezant voor U uit, Die U de weg zal bereiden." 11 Voorwaar, Ik zeg u: Onder de kinderen der vrouwen is er geen opgestaan, die groter was dan Johannes de Doper; toch is de kleinste in het rijk der hemelen groter dan hij. 12 Van de dagen van Johannes den Doper tot heden toe wordt het rijk der hemelen met geweld bestormd, en de bestormers nemen het weg. 13 Alle profeten en de Wet, tot Johannes toe, hebben het voorzegd; 14 en zo gij het wilt verstaan: hijzelf is de Elias, die komen moet. 15 Wie oren heeft om te horen, hij hore. 16 Doch waarmee zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan kinderen, die op de markt zitten, en hun makkers toeroepen: 17 We hebben voor u op de fluit gespeeld, En gij hebt niet gedaan; We hebben een treurlied gezongen, En gij hebt niet geschreid. 18 Want Johannes kwam; hij at noch dronk, en ze zeggen: Hij is van den duivel bezeten. 19 De Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en ze zeggen: Ziet wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars. Maar de wijsheid wordt door haar werken gerechtvaardigd. 20 Toen begon Hij de steden, waarin de meeste zijner wonderen waren gebeurd, te verwijten, dat ze zich niet hadden bekeerd. 21 Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want zo in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, dan zouden ze al lang in zak en as boete hebben gedaan. 22 Maar Ik zeg u: Voor Tyrus en Sidon zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. 23 En gij Kafarnaum, zult ge tot de hemel toe worden verheven? Tot in de hel zult ge zinken; want zo in Sódoma de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, het zou zijn blijven bestaan tot op de huidige dag. (Hadés g86) 24

Maar Ik zeg u: Voor het land van Sódoma zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. 25 In die tijd nam Jesus het woord, en sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en aan kleinen geopenbaard. 26 Ja, Vader, zo is uw welbehagen geweest. 27 Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven. En niemand kent den Zoon, dan de Vader alleen; en niemand kent den Vader, dan de Zoon alleen, en hij, aan wien de Zoon het openbare wil. 28 Komt allen tot Mij, die vermoed en belast zijt, harte; dan vindt gij rust voor uw zielen. 30 Want mijn juk is zacht, mijn last is licht.

12 In die tijd ging Jesus op de sabbat door het korenveld, en daar zijn leerlingen honger hadden, begonnen ze aren te plukken en op te eten. 2 De farizeën, die dit zagen, zeiden tot Hem: Zie, uw leerlingen doen, wat men op de sabbat niet doen mag. 3 Maar Hij zei hun: Hebt gij niet gelezen, wat David deed, toen hij met zijn gevolg honger had? 4 Hoe hij het huis van God binnenging en de toonbroden opat, die hij, noch zij die met hem waren, mochten eten, maar de priesters alleen? 5 Of hebt gij niet gelezen in de Wet, dat op de sabbat de priesters in de tempel de sabbatrust verbreken, en toch niet schuldig zijn? 6 En Ik zeg u: hier is er een, die groter is dan de tempel. 7 Zo gij wist, wat het zeggen wil: "Barmhartigheid wil Ik en geen offerande," dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld; 8 want de Mensenzoon is heer van de sabbat. 9 Toen ging Hij heen, en kwam in hun synagoge; 10 en zie, daar was een man, wiens hand was verdord. Om Hem nu te kunnen beschuldigen, stelden ze Hem de vraag: Is het geoorlofd, op de sabbat te genezen? 11 Hij zei hun: Wie is er onder u, die één enkel schaap heeft, en het niet vastgrijpt, als het op de sabbat in een kuil valt, en het er uittrekt? 12 Welnu, hoeveel meer is een mens waard dan een schaap! Het is dus geoorlofd, op de sabbat goed te doen. 13 Toen sprak Hij tot den man: Strek uw hand uit. Hij strekte ze uit, en ze was weer zo gezond als de andere. 14 Nu gingen de farizeën heen, en spanden tegen Hem samen, hoe ze Hem in het verderf zouden storten. 15 Maar Jesus kreeg er kennis van, en verwijderde Zich van daar; velen volgden Hem, en Hij genas ze allen. 16 Maar Hij verbod hun, Hem bekend te maken, 17 opdat vervuld zou worden, wat door den profeet Isaïas voorzegd was: 18 Zie mijn Dienaar, dien Ik heb uitverkoren, Mijn Welbeminde,

in wien mijn ziel behagen schept. Ik zal mijn Geest en op grond van uw woorden worden veroordeeld. op Hem doen rusten, En Hij zal aan de volkeren het recht verkonden. **19** Hij zal twisten noch roepen, En niemand zal zijn stem op de straten horen. **20** Hij zal wondertekenen van U te zien. **21** Maar Hij gaf hun ten niet doven, Totdat Hij het recht ter zegepraal voert. **22** Toen Op zijn naam zullen de volkeren hopen! **23** Heel de menigte was verbaasd, en zeide: Zou dan het teken van Jonas, den profeet. **24** Want zoals werd tot Hem een bezetene gebracht, die blind en stom was: Hij genas hem, zodat de stomme sprak en zeemonster was, zo zal ook de Mensenzoon drie zag. **25** Maar zij bekeerden zich op de prediking van Jonas; en Jesus, die hun gedachten kende, sprak tot hen: Ieder zie, meer dan Jonas is hier. **26** De koningin van het rijk, dat inwendig verdeeld is, zal verwoest worden: zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met dit en iedere stad of woning, die inwendig verdeeld is, geslacht, en het veroordelen; want zij kwam van het zal geen stand houden. **27** En indien ik door onreine geest van iemand is uitgegaan, zwerft hij Beélszebub de duivels uitdrijf, door wien drijven dan uitdrijft, dan strijdt hij tegen zichzelf: hoe zal zijn rijk en zie, meer dan Sálonom is hier. **28** Maar zo ik door Gods Geest de duivels uitdrijf, ik ben uitgegaan. En bij zijn komst vindt hij het leeg, dan is ook het koninkrijk Gods onder u gekomen. **29** Of hoe zal iemand het huis van een sterk man zeven andere geesten met zich mee, die bozer zijn binnendringen en zijn huisraad roven, zo hij niet eerst dan hijzelf; ze komen binnen, en wonen daar. En het den sterke bindt? Eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen. **30** Wie niet met Mij is, is tegen Mij; en wie Zo zal het ook gaan met dit verdorven geslacht. niet met Mij verzamelt, verstroot. **31** Daarom zeg ik **32** En wie iets zegt tegen Terwijl Hij nog sprak tot de scharen, zie, daar u: Iedere zonde en godslastering zal aan de mensen worden vergeven; maar het lasteren van den Geest standen zijn moeder en broeders buiten, en wilden Hem spreken. **33** Of wel: gij noemt de Hem spreken. **34** Adderenbroed, hoe zoudt gij iets goeds kunnen maar wie iets zegt tegen den Heiligen Geest, hem zal het niet vergeven worden, noch in deze wereld noch in de toekomstige. (aiōn g165) **35** De goede mens brengt goed voort uit de goede schat, de kwade mens kwaad uit de kwade schat. **36** En ik zeg u: Van ieder ijdel woord, dat de mensen hebben gesproken, zullen ze rekenschap geven op de oordeelsdag. **37** Op grond van uw woorden zult ge gerechtvaardigd worden, een teken; maar geen teken zal hun worden gegeven, **38** Eens spraken enige schriftgeleerden en farizeën dan het teken van Jonas, den profeet. **39** Maar want zoals antwoord: Een boos en overspelig geslacht vraagt niet doven, Totdat Hij het recht ter zegepraal voert. **40** Want zoals dit hoorden, zeiden ze: Hij drijft slechts de duivels zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want uit door Beélszebub, den vorst der duivels. **41** De Ninivieten zullen in het oordeel opstaan te dan stand kunnen houden? **42** De koningin van het rijk, dat inwendig verdeeld is, zal verwoest worden: zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met dit en iedere stad of woning, die inwendig verdeeld is, geslacht, en het veroordelen; want zij kwam van het zal geen stand houden. **43** Wanneer de dan stand kunnen houden? **44** Dan zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn huis, waar zijn. **45** Dan gaat hij heen, en neemt dan stand kunnen houden? **46** Terwijl Hij nog sprak tot de scharen, zie, daar u: Iedere zonde en godslastering zal aan de mensen worden vergeven; maar het lasteren van den Geest standen zijn moeder en broeders buiten, en wilden Hem spreken. **47** Men zei Hem: Zie, uw moeder en zal niet worden vergeven. **48** Maar Hij antwoordde aan die Hem dit zeiden: Wie is mijn moeder, en wie zijn mijn broeders? **49** En Hij strekte de hand naar zijn leerlingen uit en sprak: Ziedaar mijn moeder en broeders; **50** want wie de wil van mijn Vader volbrengt, die in de hemelen is, hij is mijn broeder en zuster en moeder.

13 Die dag verliet Jesus het huis, en zette Zich neer aan het meer. **2** En een talrijke menigte verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij in een boot ging zitten, terwijl heel de menigte op de oever bleef staan. **3** En Hij sprak hun in gelijkenissen over vele dingen. Hij zeide: Zie, de zaaiers ging uit om te zaaien. **4** En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht kwamen, en pikten het op. **5** Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar

het niet veel aarde had. Aanstonds kwam het op, zestig-, bij een derde een dertigvoud. 24 Een andere omdat het geen diepe aarde had; 6 maar toen de zon gelijkenis stelde Hij hun voor, en Hij sprak: Het rijk was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde, der hemelen is gelijk aan een man, die goed zaad op daar het geen wortel geschoten had. 7 Een ander zijn akker zaaidé. 25 Maar terwijl de mensen sliepen, gedeelte viel tussen de doornen; de doornen schoten kwam zijn vijand, zaaidé onkruid onder de tarwe, en op, en verstikten het. 8 Een ander gedeelte viel op de ging heen. 26 Toen nu het graan was opgeschoten goede aarde; en het droeg vrucht: honderd- zestig- en vrucht had gezet, vertoonde zich ook het onkruid. dertigvoud. 9 Wie oren heeft om te horen, hij hore. 10 27 Nu kwamen de dienaars van den heer des huizes, Nu kwamen de leerlingen naar Hem toe, en zeiden: en zeiden: Heer, hebt ge geen goed zaad op uw Waarom spreekt Gij tot hen in gelijkenissen? 11 Hij akker gezaaid; waar komt dan het onkruid vandaan? antwoordde hun: U is het gegeven, de geheimen van 28 Hij zei hun: Een vijandig mens heeft dit gedaan. het rijk der hemelen te kennen; hun echter niet. 12 De dienaars zeiden tot hem: Wilt ge dus, dat we het Want wie heeft, hem zal gegeven worden en hij zal gaan uitwieden? 29 Maar hij antwoordde: Neen; want overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook bij het uitwieden van het onkruid, zoudt gij ook de ontnomen worden, wat hij bezit. 13 Daarom spreek ik tarwe kunnen uittrekken. 30 Laat beide opgroeien tot hen in gelijkenissen; omdat ze ziende zijn en toch tot de oogst; in de oogsttijd zal ik tot de maaiers niet zien, horende en toch niet horen noch verstaan. zeggen: Verzamelt eerst het onkruid en bindt het in 14 In hen wordt de voorzegging van Isaias vervuld: bussels, om het te verbranden, maar brengt de tarwe Met de oren zult gij horen, en niet verstaan, En scherp in mijn schuur. — 31 Een andere gelijkenis stelde zult gij zien, en niet inzien. 15 Want verstokt is het Hij hun voor, en sprak: Het rijk der hemelen is gelijk hart van dit volk, Hun oren zijn hardhorig, En hun aan een mosterdzaadje, dat iemand op zijn akker ogen gesloten; Opdat ze niet zouden zien met de zaaidé. 32 Het is wel het kleinste van alle zaden, ogen, En horen met de oren, En verstaan met het maar als het is opgewassen is het groter dan het hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En ik hen tuingewas, en wordt het een boom, zodat de vogels zou genezen. 16 Maar gelukkig zijn uw ogen, omdat in de lucht in zijn takken komen nestelen. — 33 Nog ze zien; en uw oren, omdat ze horen. 17 Voorwaar, een andere gelijkenis sprak Hij tot hen: Het rijk der ik zeg u: Vele profeten en rechtvaardigen wensten hemelen is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw onder te zien wat gij ziet, en ze zagen het niet; te horen drie maten meel mengde, totdat het meel geheel wat gij hoort, en ze hoorden het niet. 18 Hoort gij was gegist. 34 Dit alles zeide Jesus tot de menigte dus, wat de gelijkenis van den zaaier betekent: 19 in gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak hij hun Als iemand het woord over het koninkrijk hoort en niet toe; 35 opdat vervuld zou worden, wat door den het niet wil verstaan, dan komt de boze en rooft profeet was voorzegd: "Ik zal mijn mond openen weg, wat in zijn hart is gezaaid; dat is wat langs in gelijkenissen, en openbaren, wat verborgen was de weg is gezaaid. 20 En wat op de steengrond van de grondvesting der wereld af." 36 Toen Hij de gezaaid werd is hij, die het woord verneemt en het menigte had laten gaan, keerde Hij naar huis terug. terstond met vreugde aanvaardt; 21 hij heeft echter Nu kwamen zijn leerlingen naar Hem toe, en zeiden: geen wortel geschoten, maar is onstandvastig; en als Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid op de er verdrukking of vervolging ontstaat om wille van akker. 37 Hij antwoordde hun: Die het goede zaad het woord, is hij aanstonds geïrrigerd. 22 Wat in de uitzaait, is de Mensenzoon; 38 de akker is de wereld; doornen gezaaid werd, is hij, die wel luistert naar het het goede zaad zijn de kinderen van het rijk; het woord; maar de beslommering van de wereld en het onkruid zijn de kinderen van den boze; 39 de vijand, bedriegelijke van de rijkdom verstikken het woord. die het zaaide, is de duivel; de oogst is het einde en het blijft zonder vrucht. (aiōn g165) 23 Maar wat op der wereld; de maaiers zijn de engelen. (aiōn g165) 40 de goede aarde gezaaid werd, is hij, die het woord Zoals dus het onkruid verzameld en in het vuur wordt verbrand, zo zal het ook geschieden aan het einde der verneemt en begrijpt, en die ook vruchten draagt; bij den een geeft het een honderd-, bij een ander een (aiōn g165) 41 De Mensenzoon zal zijn engelen

zenden. Ze zullen uit zijn rijk alle ergernisgevers naar aanleiding van Heródias, de vrouw van Filippus, verzamelen, en hen die ongerechtigheid plegen, 42 zijn broer. 4 Want Johannes had hem gezegd: Ge en ze in de vuuroven werpen; daar zal geween zijn en mocht haar niet behouden. 5 Hij wilde hem ter dood gekniers der tanden. 43 Dan zullen de rechtvaardigen brengen, maar hij was bang voor het volk; want men blinken als de zon in het rijk van hun Vader. Wie oren hield hem voor een profeet. 6 Maar op de verjaardag heeft om te horen, hij hore. 44 Het rijk der hemelen is van Herodes danste de dochter van Heródias in het gelijk aan een schat, die in de akker begraven is. De midden der feestzaal, en ze behaagde aan Herodes. man, die hem vindt, verbergt hem; en vol vreugde 7 Daarom beloofde hij met een eed, haar alles te daarover gaat hij alles verkopen, wat hij bezit, en zullen geven, wat ze hem vragen zou. 8 En zij, door koopt die akker. 45 Nog is het rijk der hemelen gelijk haar moeder opgestoot, sprak: Geef me het hoofd aan een koopman, die schone paarden zocht. 46 Toen van Johannes den Doper hier op een schotel. 9 Wel hij een kostbare parel had gevonden, ging hij alles had de koning er spijt van, maar om de eed en om de verkopen wat hij bezat, en kocht haar. 47 Nog is het gisten beval hij toch, het te geven. 10 Hij stuurde rijk der hemelen gelijk aan een net, dat in de zee iemand weg, om Johannes in de kerker te onthoofden. wordt uitgeworpen, en waarmee allerlei soort van vis 11 Zijn hoofd werd op een schotel gebracht, en wordt gevangen. 48 Toen het vol was, trok men het aan het meisje gegeven, dat het aanbood aan haar op het strand, zette zich neer, en zocht de goede moeder. 12 Zijn leerlingen kwamen het lichaam halen, vissen uit om ze in vaten te doen, maar de slechte begroeven het, en gingen het Jesus berichten. 13 gooide men weg. 49 Zo zal het ook gaan aan het Op deze tijding vertrok Jesus in een boot naar een einde der wereld. De engelen zullen uitgaan, en de woeste plaats in de eenzaamheid. Maar de scharen bozen van de rechtvaardigen scheiden. (*aiōn g165*) hoorden het, en gingen Hem uit de steden te voet 50 En zij zullen ze in de vuuroven werpen; daar zal achterna. 14 Toen Hij dus te voorschijn trad, zag Hij geween zijn en gekniers der tanden. 51 Hebt gij dit een talrijke menigte; Hij had medelijden met hen, alles begrepen? Ze zeiden Hem: Ja. En Hij zei hun: en genas hun zieken. 15 Tegen het vallen van de 52 Zo is iedere schriftgeleerde, die onderwezen is in avond kwamen zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: het rijk der hemelen, gelijk aan een huisvader, die Deze plaats is woest, en het is reeds laat geworden; uit zijn schat nieuw en oud te voorschijn brengt. 53 stuur de menigte weg, dan kunnen ze naar de dorpen Toen Jesus met deze gelijkenissen ten einde was, gaan, en zich levensmiddelen kopen. 16 Maar Jesus ging Hij heen. 54 Nadat Hij in zijn vaderstad was sprak tot hen: Ze behoeven niet te gaan; geeft gij hun gekomen, onderrichtte Hij hen in hun synagoge. zodat te eten. 17 Ze antwoordden: We hebben hier slechts ze verbaasd waren en zeiden: Waar heeft Hij die vijf broden en twee vissen. 18 Hij zei hun: Brengt ze wijsheid en wonderkracht vandaan? 55 Is Hij niet de Mij hier. 19 En nadat Hij de scharen bevolen had, zoon van den timmerman? Heet zijn moeder niet zich neer te zetten op het gras, nam Hij de vijf broden Maria, en zijn broers niet Jakobus, Josef, Simon en en de twee vissen, zag op ten hemel en sprak er de Judas? 56 En leven zijn zusters niet allen onder zegen over uit: Hij brak de broden en gaf ze aan de ons? Waar heeft Hij dan dit alles vandaan? 57 En ze leerlingen, en de leerlingen gaven ze aan het volk. 20 ergerden zich aan Hem. Maar Jesus zeide hun: Een Allen aten. en werden verzadigd. En ze verzamelden profeet wordt enkel in zijn geboortestad en in zijn het overschot der brokken: twaalf korven vol. 21 eigen familie miskend. 58 En om hun ongeloof deed Het waren ongeveer vijfduizend mannen, die hadden Hij er maar weinig wonderen.

14 In die tijd drong de faam van Jesus tot den viervorst Herodes door. 2 En hij zei tot zijn dienaars: Het is Johannes de Doper; hij is opgestaan van de doden, en daarom werken die krachten in hem. 3 Herodes namelijk had Johannes gegrepen, in boeien geslagen, en in de gevangenis geworpen

Op deze tijding vertrok Jesus in een boot naar een woeste plaats in de eenzaamheid. Maar de scharen hoorden het, en gingen Hem uit de steden te voet 50 En zij zullen ze in de vuuroven werpen; daar zal achterna. 14 Toen Hij dus te voorschijn trad, zag Hij eenzaamheid. Maar de scharen bozen van de rechtvaardigen scheiden. (*aiōn g165*) hoorden het, en gingen Hem uit de steden te voet 50 En zij zullen ze in de vuuroven werpen; daar zal achterna. 14 Toen Hij dus te voorschijn trad, zag Hij geween zijn en gekniers der tanden. 51 Hebt gij dit een talrijke menigte; Hij had medelijden met hen, alles begrepen? Ze zeiden Hem: Ja. En Hij zei hun: en genas hun zieken. 15 Tegen het vallen van de 52 Zo is iedere schriftgeleerde, die onderwezen is in avond kwamen zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: het rijk der hemelen, gelijk aan een huisvader, die Deze plaats is woest, en het is reeds laat geworden; uit zijn schat nieuw en oud te voorschijn brengt. 53 stuur de menigte weg, dan kunnen ze naar de dorpen Toen Jesus met deze gelijkenissen ten einde was, gaan, en zich levensmiddelen kopen. 16 Maar Jesus ging Hij heen. 54 Nadat Hij in zijn vaderstad was sprak tot hen: Ze behoeven niet te gaan; geeft gij hun gekomen, onderrichtte Hij hen in hun synagoge. zodat te eten. 17 Ze antwoordden: We hebben hier slechts ze verbaasd waren en zeiden: Waar heeft Hij die vijf broden en twee vissen. 18 Hij zei hun: Brengt ze wijsheid en wonderkracht vandaan? 55 Is Hij niet de Mij hier. 19 En nadat Hij de scharen bevolen had, zoon van den timmerman? Heet zijn moeder niet zich neer te zetten op het gras, nam Hij de vijf broden Maria, en zijn broers niet Jakobus, Josef, Simon en en de twee vissen, zag op ten hemel en sprak er de Judas? 56 En leven zijn zusters niet allen onder zegen over uit: Hij brak de broden en gaf ze aan de ons? Waar heeft Hij dan dit alles vandaan? 57 En ze leerlingen, en de leerlingen gaven ze aan het volk. 20 ergerden zich aan Hem. Maar Jesus zeide hun: Een Allen aten. en werden verzadigd. En ze verzamelden profeet wordt enkel in zijn geboortestad en in zijn het overschot der brokken: twaalf korven vol. 21 eigen familie miskend. 58 En om hun ongeloof deed Het waren ongeveer vijfduizend mannen, die hadden Hij er maar weinig wonderen.

Onmiddellijk daarna dwong Hij zijn leerlingen scheep te gaan, en vóór Hem uit naar de overkant over te steken; intussen zond Hij de menigte heen. 23 En nadat Hij het volk had heengezonden, besteeg Hij de berg, om in de eenzaamheid te bidden. Die avond bleef Hij daar alleen. 24 Toen de boot reeds meerdere

stadiën van de kust was verwijderd, werd ze door naderden zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: Weet de golven geteisterd; want de wind was tegen. **25** Gij wel, dat de farizeën bij het horen van dit woord Maar in de vierde nachtwaak kwam Hij naar hen toe, zich hebben geërgerd? **13** Hij antwoordde: Iedere wandelend op het meer. **26** De leerlingen, die Hem plant, die mijn hemelse Vader niet heeft geplant, over het meer zagen wandelen, werden ontsteld, en zal worden uitgerukt. **14** Laat hen begaan; ze zijn zeiden: Het is een spook. En ze gilden van angst. blinde leiders van blinden; maar als de ene blinde **27** Aanstonds sprak Jesus hen toe, en zeide: Weest ons deze gelijkenis. **16** Hij sprak: Zijt ook gij nog gerust, Ik ben het; vreest niet. **28** Petrus antwoordde: Toen nam Petrus het woord, en zeide: Verklaar Heer, zo Gij het zijt, beveel mij dan, over het water ons deze gelijkenis. **17** Begrijpt gij niet, dat alles wat de de boot, en wandelde over het water, om bij Jesus mond ingaat, in de buik terecht komt, en op zekere te komen. **30** Maar bij het zien van de geweldige plaats wordt uitgeworpen? **18** Maar wat de mond storm werd hij bang, en riep, toen hij begon te zinken: uitgaat, komt voort uit het hart, en dat verontreinigt Heer, red mij! **31** Aanstonds stak Jesus de hand uit, den mens. **19** Want uit het hart komen slechte greep hem vast, en sprak: Kleingelovige, waarom gedachten voort, moord, overspel, ontuucht, diefstal, hebt ge getwijfeld? **32** En toen zij in de boot waren valse getuigenissen, godslasteringen. **20** Dit is het, geklommen, bedaarde de wind. **33** Nu wierpen zij, wat den mens bezoedelt. Maar met ongewassen die in het vaartuig waren, zich voor Hem neer, en handen eten, bezoedelt den mens niet. **21** Toen zeiden: Waarachtig, Gij zijt de Zoon van God. **34** vertrok Jesus van daar, en begaf zich naar de streek Toen zij de overkant hadden bereikt, gingen zij naar van Tyrus en Sidon. **22** En zie, een kanaänietische het land van Gennézaret. **35** Zodra de lieden dier vrouw, afkomstig uit die streek, riep Hem toe: Heb plaats Hem herkenden, zonden ze bericht in heel medelijden met mij, Heer, Zoon van David; mijn de omtrek, en brachten alle zieken naar Hem toe. dochter wordt vreselijk door den duivel gekweld. **23** Hij **36** Ze vroegen Hem, enkel de zoom van zijn kleed gaf haar geen antwoord. En zijn leerlingen kwamen, te mogen aanraken. En allen, die Hem aanraakten, en verzochten Hem: Stel haar tevreden; want ze werden genezen.

15 Toen kwamen schriftgeleerden en farizeën van Jeruzalem op Hem af, en zeiden: **2** Waarom overtreden uw leerlingen de overlevering der ouden? Zij wassen hun handen niet eens, als ze brood eten. **3** Hij gaf hun ten antwoord: Waarom overtreedt gijzelf Gods gebod ter wille van uw overlevering? Want God heeft gezegd: **4** Eert uw vader en moeder; en: Wie vader of moeder vloekt, moet sterven. **5** Maar gij verklaart: Wie tot vader of moeder zegt: "Alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen zijn, is tot offergave bestemd," **6** behoeft vader of moeder niet te eren. En om uw overlevering ziet gij Gods gebod over het hoofd. **7** Huichelaars, terecht heeft Isaïas van u geprofeteerd: **8** Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij. **9** Ze eren Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen, die menselijke geboden zijn. **10** En nadat Hij het volk tot Zich had geroepen, sprak Hij tot hen: Hoort en verstaat. **11** Niet wat de mond ingaat, bezoedelt den mens; maar wat de mond uitkomt, dat bezoedelt den mens. **12** Nu

naderden zijn leerlingen, en zeiden tot Hem: Weet de verloren schapen van het huis van Israël ben Ik gezonden. **25** Maar ze kwam naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, help mij. **26** Hij gaf haar ten antwoord: Het is niet goed, het brood der kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen. **27** Maar ze zeide: Ja wel, Heer; ook de hondjes eten toch van de kruimels, die van de tafel hunner meesters vallen. **28** Toen antwoordde Jesus: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede, zoals ge verlangt. Van dat ogenblik af was haar dochter genezen. **29** Toen Jesus van daar was vertrokken, kwam Hij aan het meer van Galilea, ging de berg op, en zette Zich daar neer. **30** Daar kwamen grote scharen naar Hem toe, die kreupelen, lammen, blinden, stommen en vele anderen bij zich hadden; men legde ze aan zijn voeten neer, en Hij genas ze. **31** De menigte stond verbaasd bij het zien, hoe stommen spraken, lammen genazen, kreupelen liepen, blinden zagen; en ze verheerlijkten den God van Israël. **32** Nu riep Jesus zijn leerlingen bijeen, en sprak: Ik heb medelijden met

de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en streek van Cesarea Filippi was gekomen, ondervroeg ze hebben niets te eten. Ik wil ze dus niet ongespisd. **Hij** zijn leerlingen: Wie zeggen de mensen, dat de laten gaan, opdat ze onderweg niet bezwijken. **33** Mensenzoon is? **14** Ze zeiden: Sommigen zeggen: Maar de leerlingen zeiden tot Hem: Hoe zullen we Johannes de Doper; anderen: Elias; weer anderen: ons in een woestijn genoeg brood verschaffen, om Jeremias of een van de profeten. **15** Hij zeide hun: zulk een grote menigte te verzadigen? **34** Jesus Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? **16** Simon Petrus zei hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze antwoordden: antwoordde: Gij zijt de Christus, de Zoon van den Zeven, en enkele visjes. **35** Toen beval Hij het volk, levenden God! **17** Jesus antwoordde: Zalig zijt gij, op de grond te gaan zitten. **36** Hij nam de zeven Simon, zoon van Jona; want niet vlees en bloed broden en de vissen, sprak een dankzegging uit, brak hebben u dit geopenbaard, maar mijn Vader, die in de ze, en gaf ze aan zijn leerlingen; en de leerlingen hemel is. **18** En ik, ik zeg u: gij zijt Petrus; en op deze gaven ze aan het volk. **37** Allen aten, en werden steenrots zal ik mijn Kerk bouwen, en de poorten der verzadigd. En ze verzamelden de overgeschoten hel zullen haar niet overweldigen. (**Hadēs g86**) **19** En u brokken: zeven korven vol. **38** Het waren ongeveer zal ik de sleutels geven van het rijk der hemelen. En vier duizend mannen, die hadden gegeten, behalve al wat ge op aarde zult binden, zal ook in de hemel nog de vrouwen en kinderen. **39** En nadat Hij de gebonden zijn; en al wat ge op aarde zult ontbinden, menigte had heengezonden, ging Hij de boot in, en zal ook in de hemel ontbonden zijn. **20** Toen gebood vertrok naar het gebied van Magadán.

16 Nu kwamen de farizeën en sadduceën Hem op de proef stellen, en verlangden, dat Hij hun een teken van de hemel zou tonen. **2** Maar Hij antwoordde hun: 's Avonds zegt gij: Mooi weer, want de hemel ziet rood; **3** en 's morgens: Vandaag lelijk weer, want de hemel is somber. Het uitzicht van de hemel weet gij te beoordelen, maar kunt gij het dan de tekenen der tijden niet? **4** Een boos en overspelig geslacht vraagt een teken; en geen teken zal het gegeven worden, dan het teken van Jonas den profeet. Hij liet hen staan en ging heen. **5** Bij de overvaart vergaten zijn leerlingen, brood mee te nemen. **6** Jesus sprak tot hen: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën. **7** Ze bespraken dat met elkander, en zeiden: Dat is, omdat we geen brood hebben meegenomen. **8** Jesus bemerkte het, en sprak: Wat bespreekt gij toch met elkaar, kleingelovigen? Dat gij geen brood hebt? **9** Begrijpt gij dan nog niet, en herinnert gij u niet de vijf broden voor vijf duizend mensen, en hoeveel korven gij verzameld hebt? **10** En de zeven broden voor vier duizend mensen, en hoeveel manden gij verzameld hebt? **11** Waarom begrijpt gij niet, dat ik niet sprak over brood, toen ik zei: Wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën? **12** Nu begrepen ze, dat Hij hun niet gezegd had, zich te wachten voor het zuurdeeg van brood, maar voor de leer van farizeën en sadduceën. **13** Toen Jesus in de

Hij zijn leerlingen, aan niemand te zeggen, dat Hij de Christus was. **21** Van toen af begon Jesus zijn leerlingen er op te wijzen, dat Hij naar Jerusalem moest gaan, dat Hij veel moest lijden van oudsten, opperpriesters en schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden, en op de derde dag verrijzen. **22** Petrus trok Hem ter zijde, en begon Hem tegen te spreken: Dat nooit, Heer; zo iets zal U niet overkomen. **23** Maar Hij keerde zich om, en zei tot Petrus: Ga weg van mij, satan; ge zijt mij een ergernis. Want ge zijt niet bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. **24** Toen sprak Jesus tot zijn leerlingen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en mij volgen. **25** Want wie zijn leven wil reddende, zal het verliezen; maar wie om mij het leven verliest, zal het vinden. **26** Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? Of wat zal de mens in ruil geven voor zijn ziel? **27** Want de Mensenzoon zal met zijn engelen komen in de heerlijkheid van zijn Vader, en dan zal Hij iedereen volgens zijn werken vergelden. **28** Voorwaar, ik zeg u: daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze den Mensenzoon zien komen in zijn koninkrijk.

17 Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en Johannes, zijn broer, alleen met Zich mee, en bracht ze op een hoge berg. **2** En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; zijn aanschijn

schitterde als de zon, en zijn klederen werden wit als sneeuw. **3** Zie, Moses en Elias verschenen hun, en spraken met Hem. **4** Toen nam Petrus het woord, en zeide: Heer, het is ons goed, hier te zijn; zo Gij wilt, zal ik hier drie tenten opslaan: één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. **5** Terwijl hij nog zeiden hem: Betaalt uw Meester de twee drachmen vervoegden zich de belastingontvangers bij Petrus, en voor Moses, en voor Elias. **6** Toen zij te Kafarnaum waren gekomen, sprak, zie, daar overschaduwde hen een lichtende wolk. En zie, een stem sprak uit de wolk: Deze is mijn geliefde Zoon, in wie ik mijn welbehagen heb; dunkt u, Simon? Van wie ontvangen de koningen der luistert naar Hem. **7** Toen de leerlingen dit hoorden, vielen ze op hun aangezicht neer, en werden zeer vreemden? **8** Toen antwoordde: Van de vreemden. bevreesd. **9** Maar Jesus kwam naar hen toe, raakte Jesus zei hem: Dus zijn de kinderen vrij. **10** Maar om ze aan, en sprak: Staat op, en vreest niet. **11** Toen hun geen aanstoot te geven, ga naar het meer, werp ze nu de ogen opsloegen, zagen ze niemand dan de hengel uit, en grijp de eerste vis, die boven komt; Jesus alleen. **12** En terwijl ze afdaalden van de berg, en als ge hem de bek hebt geopend, zult ge daarin gebood Jesus hun: Vertelt aan niemand dit gezicht, een stater vinden: neem die, en geef hem hun voor voordat de Mensenzoon van de doden is opgestaan. Mij en voor u.

10 Zijn leerlingen vroegen Hem: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan, dat eerst Elias moet komen? **11** Hij antwoordde hun: Zeker, Elias komt, en zal alles herstellen. **12** Maar ik zeg u: Elias is reeds gekomen; ze hebben hem echter niet erkend, maar met hem gedaan, wat ze wilden. Zo zal ook de Mensenzoon van hen hebben te lijden. **13** Toen begrepen de leerlingen, dat Hij hun over Johannes den Doper gesproken had. **14** En toen zij bij de menigte waren gekomen, kwam een man naar Hem toe, wierp zich voor Hem op de knieën neer, en zeide: **15** Heer, ontferm U over mijn zoon, want hij heeft de vallende ziekte en heeft veel te lijden: dikwijs valt hij in het vuur, en dikwijs in het water. **16** Ik heb hem bij uw leerlingen gebracht, maar ze konden hem niet genezen. **17** Jesus antwoordde: O ongelovig en boos geslacht, hoelang nog zal ik bij u zijn; hoelang nog zal ik u dulden? Breng hem hier bij mij. **18** En Jesus bedreigde den bozen geest, en deze ging van hem uit; de knaap was genezen van dat ogenblik af. **19** Nu kwamen de leerlingen afzonderlijk bij Jesus, en zeiden: Waarom konden wij hem niet uitwerpen? **20** Jesus sprak tot hen: Om uw gebrek aan geloof. Voorwaar, ik zeg u: Zo gij een geloof hebt als een mosterdzaadje, dan zult gij zeggen tot deze berg: Ga van hier dáár heen, en hij zal gaan; en niets zal u onmogelijk zijn. **21** Maar dit soort wordt alleen uitgedreven door gebed en vasten. **22** Terwijl zij nu in Galilea vertoefden, sprak Jesus tot hen: De

Mensenzoon moet overgeleverd worden in de handen der mensen, **23** en ze zullen Hem doden; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. Nu werden ze diep bedroefd. **24** Toen zij te Kafarnaum waren gekomen, vervoegden zich de belastingontvangers bij Petrus, en vroegten hem: Betaalt uw Meester de twee drachmen Wat zijn niet? **25** Hij antwoordde: Wel zeker! Maar bij zijn aarde tol of schatting; van hun kinderen of van de vielen ze op hun aangezicht neer, en werden zeer vreemden? **26** Hij antwoordde: Van de vreemden. **27** Maar om bevreesd. **28** Toen Jesus zei hem: Dus zijn de kinderen vrij. **29** Maar om ze aan, en sprak: Staat op, en vreest niet. **30** Toen hun geen aanstoot te geven, ga naar het meer, werp ze nu de ogen opsloegen, zagen ze niemand dan de hengel uit, en grijp de eerste vis, die boven komt; Jesus alleen. **31** En als ge hem de bek hebt geopend, zult ge daarin een stater vinden: neem die, en geef hem hun voor voordat de Mensenzoon van de doden is opgestaan. Mij en voor u.

18 Terzelfder tijd kwamen de leerlingen bij Jesus en zeiden: Wie is wel de grootste in het rijk der hemelen? **2** Jesus riep een kind naar Zich toe, plaatste het in hun midden. **3** En sprak: Voorwaar, ik zeg u: Zo gij u niet bekeert en als kinderen wordt, zult gij het rijk der hemelen niet binnengaan. **4** Wie zich dus vernederen zal als dit kind, zal de grootste zijn in het rijk der hemelen. **5** En wie zulk een kind opneemt in mijn naam, neemt Mij op. **6** Maar wie ergernis geeft aan een van deze kleinen, die in mij geloven, het ware hem beter, dat hem een zware molensteen om de hals werd gehangen, en hij in de diepte der zee werd verdronken. **7** Wee de wereld om de ergernis. Zeker, het kan wel niet anders, of er moet ergernis komen; maar wee den mens, door wie de ergernis komt. **8** Welnu, zo uw hand of voet u ergert, houw ze af, en werp ze van u weg; want het is beter voor u, vermindt of kreupel het Leven binnen te gaan, dan met twee handen of twee voeten geworpen te worden in het eeuwige vuur. (aiōnios g166) **9** En zo uw oog u ergert, ruk het uit, en werp het weg; want het is beter voor u, met één oog het Leven binnen te gaan, dan met twee ogen geworpen te worden in het helse vuur. (Geenna g1067) **10** Zorgt er voor, dat gij geen van deze kleine gering acht; want ik zeg u: Hun engelen in de hemel zien altijd het aanschijn van mijn Vader, die in de hemel is. **12** Wat dunkt u? Zo iemand honderd schapen heeft, en een daarvan van is verdwaald, laat hij dan niet de

negen en negentig in het gebergte achter, om het éne te gaan zoeken, dat verdwaald is? 13 En zo hij vindt, voorwaar, ik zeg u: Hij verheugt zich over dat éne meer, dan over de negen en negentig, die niet zijn verdwaald. 14 Zó is het ook de wil van uw heilige vader, die in de hemel is, dat géén van deze kleinen verloren gaat. 15 Indien uw broeder heeft gezondigd, ga en berisp hem tussen u beiden alleen. Zo hij naar Luistert hij niet naar u, neem dan nog één of twee personen mee, opdat door de mond van twee of drie getuigen de zaak haar beslag krijgt. 17 Luistert hij ook niet naar hen, zeg het dan aan de Kerk; zo hij zelfs naar de Kerk niet luistert, dan zij hij u als een heiden en een tollenaar. 18 Voorwaar, ik zeg u: Alles wat gij zult binden op aarde, zal ook gebonden zijn in de hemel; en alles wat gij ontbinden zult op aarde, zal ook ontbonden zijn in de hemel. 19 Nog zeg ik u: Zo twee van u op aarde overeenstemmen, om wat ook te vragen, dan zullen ze het verkrijgen van mijn Vader, die in de hemel is. 20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn Naam, daar ben ik in hun midden. 21 Nu kwam Petrus naar Hem toe, en sprak: Heer, hoe dikwijls moet ik mijn broeder vergeven, die tegen mij misdoet? Tot zeven keer toe? 22 Jesus zei hem: Niet tot zeven keer toe, zeg ik u; maar tot zeventig maal zeven keer. 23 Daarom is het rijk der hemelen gelijk aan een koning, die afrekening wilde houden met zijn dienaars. 24 Toen hij met de afrekening was begonnen, bracht men er een binnen, die hem tienduizend talenten schuldig was. 25 Daar hij niets had om te betalen, beval zijn meester, hemzelf te verkopen met zijn vrouw en zijn kinderen en alles, wat hij bezat, en zó de schuld te vereffenen. 26 Maar de knecht viel hem smekend te voet, en zeide: Heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen. 27 De heer had medelijden met dien knecht, liet hem gaan, en schold hem de schuld kwijt. 28 Maar toen die knecht was heengegaan, ontmoette hij een zijner medeknechten, die hem honderd tienlingen schuldig was; hij greep hem tot worgens toe bij de keel, en zeide: Betaal me wat geschuldig zijt. 29 Zijn medeknecht viel hem smekend te voet, en sprak: Heb geduld met mij, en ik zal u betalen. 30 De ander wilde dit niet, maar ging heen, en liet hem in de kerker werpen, totdat hij de schuld

zou hebben betaald. 31 Toen nu zijn medeknechten en gingen hun meester alles vertellen. 32 Nu liet zijn heer hem roepen, en zei tot hem: Boze knecht, die niet zijn verdwaald. 33 moest ook gij u dan niet ontfermen over over, totdat hij de hele schuld zou hebben voldaan. 34 En in zijn toorn leverde de heer hem aan de beulen over, totdat hij de hele schuld zou hebben voldaan. 35 Zo zal ook mijn hemelse Vader met u handelen, als gij niet allen uw broeder van harte vergeeft.

19 Toen Jesus deze onderrichting geëindigd had, verliet Hij Galilea, en ging naar het gebied van Judea aan de overkant van de Jordaan. 2 En grote scharen volgden Hem, en Hij genas ze daar. 3 Ook de farizeën kwamen naar Hem toe, om Hem op de proef te stellen. Ze zeiden: Is het een man geoorloofd, zijn vrouw te verstoten, om welke reden ook? 4 Hij antwoordde hun: Hebt gij niet gelezen, dat Hij, die in het begin den mens heeft geschapen, hen man en vrouw heeft gemaakt; 5 en dat Hij gezegd heeft: "Daarom zal de man vader en moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en die twee zullen één vlees zijn"? Ze zijn dus geen twee meer, maar één vlees. 6 Wat dus God heeft verenigd, dat scheide geen mens. 7 Ze zeiden Hem: Waarom heeft Moses dan bevolen, een scheidingsbrief te geven, en eerst dan de vrouw te verstoten? 8 Hij antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft Moses u toegestaan, uw vrouw te verstoten; in het begin echter was het zo niet. 9 Maar ik zeg u: Wie zijn vrouw verstoot, buiten het geval van overspel, en een andere huwt, begaat overspel; 10 Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Als zó de verhouding is van den man tot de vrouw, dan is het niet raadzaam te huwen. 11 Hij sprak tot hen: Niet allen begrijpen dit woord, maar zij alleen, aan wie het gegeven is. 12 Er zijn onhuwbaren, die zo geboren zijn van de moederschoot af; en er zijn onhuwbaren, die door de mensen onhuwbaar gemaakt zijn; en er zijn onhuwbaren, die zichzelf onhuwbaar hebben gemaakt om het rijk der hemelen. Wie het vatten kan, hij vatte het. 13 Toen werden er kinderen tot Hem gebracht, opdat Hij ze de handen zou opleggen, en voor hen bidden. De leerlingen wezen ze af. 14 Maar Jesus zei hun: Laat de kinderen begaan, en belet ze niet, tot Mij te komen; want het

rijk der hemelen is voor hen, die zijn zoals zij. 15 mijn wijngaard; en wat billijk is, zal ik u geven. 5 Ze En na hun de handen te hebben opgelegd, ging Hij gingen er heen. Opnieuw ging hij tegen het zesde en heen. 16 En zie, daar trad iemand op Hem toe, die tot het negende uur, en deed eveneens. 6 Ook tegen het Hem sprak: Goede Meester, wat goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verkrijgen? (aōnios g166) 17 En hij sprak tot hen: Waarom staat gij hier de hele Hij zeide hem: Waarom vraagt ge Mij naar het goede; dag werkeloos? 7 Ze zeiden hem: Omdat niemand Eén is er goed. Wilt ge dus het leven binnengaan, ons heeft gehuurd. Hij zei hun: Gaat ook gij naar onderhoud dan de geboden. 18 Hij zei Hem: Welke? mijn wijngaard. 8 Toen het nu avond geworden was, En Jesus sprak: Gij zult niet doden; gij zult geen sprak de heer van de wijngaard tot zijn rentmeester: overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse Roep de arbeiders, en geef hun het loon: te beginnen getuigenis geven; 19 eer uw vader en moeder; heb uw bij de laatsten, en zo tot de eersten. 9 Zij die op naaste lief als uzelf. 20 De jonge man zeide tot Hem: het elfde uur waren gekomen, ontvingen ieder een Dat alles heb ik onderhouden; wat ontbreekt me nog? tienling. 10 Toen nu ook de eersten kwamen, dachten 21 Jesus zeide hem: Zo ge volmaakt wilt zijn, ga dan ze meer te zullen ontvangen; maar ook zij kregen verkopen wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge ieder een tienling. 11 Ze namen hem aan, maar zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en begonnen tegen den heer des huizes te mopperen, volg Mij. 22 Maar toen de jongeling dit woord vernam, 12 en zeiden: Dezen hier, die het laatst zijn gekomen, ging hij treurig heen; want hij had veel bezittingen. 23 hebben slechts één uur gewerkt; en ge stelt ze gelijk Nu sprak Jesus tot zijn leerlingen: Voorwaar, ik zeg u: met ons, die de last en de hitte van de dag hebben het is voor een rijke moeilijk, het rijk der hemelen gedragen. 13 Maar hij antwoordde aan één van binnen te gaan. 24 En nog eens zeg ik u: Een kameel hen: Vriend, ik doe u geen onrecht. Zijt ge niet voor gaat makkelijker door het oog van een naald, dan een tienling met mij overeengekomen? 14 Neem een rijke in het koninkrijk der hemelen. 25 Toen de dus het uwe, en ga heen. Ik wil aan hem, die het leerlingen dit hoorden, waren ze zeer verwonderd, laatst is gekomen, evenveel geven als aan u. 15 Of en zeiden: Wie kan dan zalig worden? 26 Jesus zag staat het me niet vrij, met het mijne te doen wat ik hen aan, en sprak: Bij de mensen is dit onmogelijk; wil? Of zijt ge kwaad, omdat ik goed ben? 16 Zo maar bij God is alles mogelijk. 27 Nu nam Petrus het zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de woord, en zeide Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen en zijn U gevuld; wat zullen wij dan ontvangen? 28 zijn uitverkoren. 17 Toen Jesus naar Jerusalem ging, En Jesus sprak tot hen: Voorwaar, ik zeg u: bij de nam Hij onderweg de twaalf leerlingen ter zijde, en wedergeboorte, wanneer de Mensenzoon zal zetelen sprak tot hen: 18 Ziet, wij gaan op naar Jerusalem; op de troon zijner majesteit, dan zult ook gij, die en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de Mij zijt gevuld, op twaalf tronen gezeten zijn, en de opperpriesters en schriftgeleerden, en ze zullen Hem de twaalf stammen van Israël oordelen. 29 En al ter dood veroordelen. 19 Ze zullen Hem overleveren wie zijn huis, broers of zusters, vader of moeder, vrouw of kinderen of akkers verlaat om mijn Naam, aan de heidenen, om Hem te bespotten en te geselen en te kruisigen; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. 20 Nu kwam de moeder der zonen van Zebedeüs hij zal het honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven verwerven. (aōnios g166) 30 Veel eersten zullen naar Hem toe, vergezeld van haar zonen; ze viel laasten, en laatsten zullen eersten zijn.

20 Het rijk der hemelen toch is gelijk aan een heer des huizes, die in de vroege morgen uitging, om arbeiders voor zijn wijngaard te huren. 2 Nadat hij met de arbeiders was overeengekomen voor één tienling per dag, stuurde hij ze naar zijn wijngaard. 3 En tegen het derde uur ging hij uit, en zag anderen werkeloos staan op de markt. 4 Hij zeide hun: Gaat ook gij naar

linkerhand kan Ik niet geven; dit is voor hen, wien het De scharen antwoordden: Dat is Jesus, de profeet door mijn Vader bereid is. **24** Toen de tien anderen van Názaret in Galilea. **12** Jesus trad de tempel dit hoorden, werden ze verontwaardigd op de beide binnen, dreef er allen uit, die in de tempel verkochten broers. **25** Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en en kochten, en smeet de tafels van de wisselaars en sprak: Gij weet, dat de vorsten over de volkeren de stoelen der duivenverkopers omver. **13** Hij sprak heersen, en dat de rijken groten ze hun macht laten tot hen: Er staat geschreven: "Mijn huis zal heten een voelen. **26** Zo moet het niet zijn onder u; maar wie huis van gebed; maar gij hebt er een rovershol van onder u groot wil worden, moet uw dienaar zijn; **27** en gemaakt". **14** En er kwamen blinden en kreupelen in wie onder u de eerste wil wezen, moet uw knecht de tempel naar Hem toe, en Hij genas ze. **15** Toen gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven zagen die Hij verrichtte, en de knapen die in de tempel te geven tot losprijs voor velen. **28** Ook de Mensenzoon is niet gekomen om de opperpriesters en schriftgeleerden de wonderen zijn. **29** Toen zij Jericho riepen: "Hosanna den Zoon van David", werden ze verlieten, volgde Hem een grote menigte. En zie, twee verontwaardigd. **16** Ze zeiden tot Hem: Hoort Gij niet, blinden, die langs de weg waren gezeten, hoorden, wat ze roepen? Jesus antwoordde hun: Zeker; hebt dat Jesus voorbijging, en riepen: **30** Heer, zoon van gij nooit gelezen: "Uit de mond van kind en zuigeling David, ontferm u onzer. **31** Het volk viel tegen hen stemt Gij U een loflied aan?" **17** Hij liet hen staan, ging uit, om hen tot zwijgen te brengen. Maar ze riepen de stad uit naar Betánië, en overnachtte daar. **18** Toen nog harder: Heer, zoon van David, ontferm u onzer. Hij de volgende morgen naar de stad terugkeerde, **32** Jesus bleef staan, riep hen, en sprak: Wat wilt kreeg Hij honger. **19** Hij zag een vijgeboom langs gij, dat Ik voor u doe? **33** Ze zeiden: Heer, dat onze ogen worden geopend. **34** En Jesus, door medelijden bewogen, raakte hun ogen aan. Aanstonds zagen ze, de weg, en ging er heen; maar hij vond er niets dan en volgden Hem.

21 Toen zij Jerusalem naderden, en te Bétfage bij de Olijfberg waren gekomen, zond Jesus twee leerlingen vooruit, **2** en zei tot hen: Gaat naar het dorp, dat tegenover u ligt; terstond zult gij er een ezelin vinden, die is vastgebonden. met een veulen erbij; maakt ze los en brengt ze Mij. **3** Zo iemand u een bemerking maakt, zegt hem dan: De Heer heeft ze nodig. En dadelijk zal hij ze laten gaan. **4** Dit alles geschiedde, opdat vervuld zou worden, wat door den profeet was voorspeld: **5** "Zegt tot de dochter van Sion: Zie, uw Koning komt naar u toe, Zachtmoedig, op een ezel gezeten, Op een veulen, het jong van een lastdier." **6** De leerlingen gingen heen, en deden wat Jesus hun bevolen had. **7** Ze brachten de ezelin met het veulen mee, legden er hun mantels op, en Hij zette Zich daarop neer. **8** Nu spreidde het talrijke volk zijn mantels uit over de weg; anderen sneden takken van de bomen, en strooiden ze op de weg. **9** En de scharen, die voorop gingen en volgden, riepen uit: Hosanna den Zoon van David; Gezegend die komt in de naam des Heren; Hosanna in den hogen! **10** En toen Hij Jerusalem was binnengereden, kwam de hele stad in beroering, en men zeide: Wie is dat? **11** De scharen antwoordden: Dat is Jesus, de profeet door mijn Vader bereid is. **12** Jesus trad de tempel dit hoorden, werden ze verontwaardigd op de beide binnen, dreef er allen uit, die in de tempel verkochten broers. **13** Hij sprak heersen, en dat de rijken groten ze hun macht laten tot hen: Er staat geschreven: "Mijn huis zal heten een voelen. **14** En er kwamen blinden en kreupelen in wie onder u de eerste wil wezen, moet uw knecht de tempel naar Hem toe, en Hij genas ze. **15** Toen gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven zagen die Hij verrichtte, en de knapen die in de tempel te geven tot losprijs voor velen. **16** Ze zeiden tot Hem: Hoort Gij niet, blinden, die langs de weg waren gezeten, hoorden, wat ze roepen? Jesus antwoordde hun: Zeker; hebt dat Jesus voorbijging, en riepen: **17** Hij liet hen staan, ging uit, om hen tot zwijgen te brengen. Maar ze riepen de stad uit naar Betánië, en overnachtte daar. **18** Toen nog harder: Heer, zoon van David, ontferm u onzer. Hij de volgende morgen naar de stad terugkeerde, **19** Hij zag een vijgeboom langs de weg, en ging er heen; maar hij vond er niets dan bladeren aan. Hij sprak: Nooit in der eeuwigheid komen er nog vruchten aan u. Terstond verdorde de vijgeboom. (aiōn g165) **20** De leerlingen, die dit zagen, waren verwonderd, en zeiden: Hoe is de vijgeboom zo eensklaps verdord? **21** Jesus antwoordde hun: Voorwaar. Ik zeg u: Zo gij geloof hebt en niet twijfelt, zult gij dit niet alleen met de vijgeboom doen, maar zelfs als gij tot deze berg zult zeggen: "Hef u op en werp u in zee", dan zal het gebeuren. **22** En al wat gij in uw gebed met geloof zult vragen, zult gij verkrijgen. **23** Toen Hij daarna in de tempel gekomen was, en daar leerde, traden de oversten der priesters en de oudsten van het volk op Hem toe, en zeiden: Met welk recht doet Gij dit alles; en wie heeft U dit recht gegeven? **24** Jesus antwoordde hun: Ook Ik zal u een vraag stellen; zo gij er Mij op antwoordt, zal ook Ik u zeggen, met welk recht Ik dit alles doe. **25** Waar was het doopsel van Johannes vandaan; van de hemel of van de mensen? Ze overlegden bij zichzelf: **26** Als we zeggen: "van de hemel", dan zal Hij ons toevoegen: "Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?" Zeggen we: "van de mensen", dan hebben we het volk te vrezen: want allen houden Johannes voor een profeet. **27** Ze gaven dus Jesus ten antwoord: We weten het niet. Nu sprak Hij tot hen eveneens: Dan zeg ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe.

28 Wat dunkt u? Iemand had twee zonen. Hij ging naar den eerste en sprak: Mijn zoon, ga vandaag in mijn wijngaard werken. **29** Deze antwoordde: Ik ga, heer; maar hij ging niet. **30** Hij kwam bij den ander, en zei hetzelfde. Deze antwoordde: Ik wil niet; maar later kwam hij tot inkeer en ging. **31** Wie van de twee heeft de wil van zijn vader volbracht? Ze zeiden: De laatste. Jesus sprak tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: De tollenaars en zondaressen zullen eerder in het rijk Gods binnengaan dan gij. **32** Want Johannes kwam tot u langs de weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en zondaressen hebben hem wel geloofd. En zelfs toen gij dit hebt gezien, zijt gij nog niet tot inkeer gekomen, en in hem gaan geloven. **33** Luistert naar een andere gelijkenis: Er was een huisvader, die een wijngaard plantte; hij omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en bouwde er een toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers, en vertrok naar het buitenland. **34** Toen nu de tijd van de oogst was gekomen, zond hij zijn dienaars naar de landbouwers, om de hem verschuldigde vruchten in ontvangst te nemen. **35** Maar de landbouwers grepen zijn dienaars vast; den een sloegen ze, een ander doodden, een derde stenigden ze. **36** Weer zond hij andere dienaars, talrijker nog dan de vorige; en ze behandelden hen op dezelfde wijze. **37** Ten laatste zond hij zijn zoon tot hen; want hij sprak: Voor mijn zoon zullen ze wel ontzag hebben. **38** Maar toen de landbouwers den zoon zagen komen, zeiden ze onder elkaar: Dat is de erfgenaam; komt, laten we hem doden; dan zullen wij zijn erfenis krijgen. **39** Ze grepen hem vast, wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden hem. **40** Wanneer nu de heer van de wijngaard terugkomt, wat zal hij dan met die landbouwers doen? **41** Ze zeiden: Hij zal de booswichten een schrikkelijke dood doen sterven, en zijn wijngaard aan andere landbouwers verpachten, die hem te rechter tijd de vruchten brengen. **42** Jesus sprak tot hen: Hebt gij niet in de Schriften gelezen: "De steen, die de bouwlieden hebben verworpen, Is de hoeksteen geworden; De Heer heeft het gedaan: Een wonder is het in onze ogen." **43** Daarom zeg ik u: Het rijk Gods zal u ontnomen worden, en aan een volk worden gegeven, dat er de vruchten van opbrengt. **44** En wie valt op deze steen, zal worden verbrijzeld; en op wie hij valt, dien zal hij verpletteren. **45** Toen de opperpriesters en farizeën zijn gelijkenissen hoorden, begrepen ze, dat Hij hèn had bedoeld. **46** Ze zochten zich van Hem meester te maken, maar waren bang voor het volk; want men hield Hem voor een profeet.

22 Weer nam Jesus het woord, en sprak tot hen in gelijkenissen: **2** Het rijk der hemelen is gelijk aan een koning, die een bruiloftsmaal gaf voor zijn zoon. **3** En hij zond zijn dienaars uit, om de genodigden tot de bruiloft te roepen; maar ze wilden niet komen. **4** Opnieuw zond hij andere dienaars, en sprak: Zegt aan de genodigden: Ziet, ik heb mijn maaltijd gereed, mijn ossen en mestvee zijn geslacht, en alles is klaar; komt toch ter bruiloft. **5** Maar ze sloegen er geen acht op, en gingen hun weegs; de een naar zijn hoeve, de ander naar zijn zaken. **6** De overigen grepen zijn dienaars vast, mishandelden en doodden ze. **7** Toen werd de koning vergramd; hij zond zijn leger uit, doodde die moordenaars en stak hun stad in brand. **8** En hij sprak tot zijn dienaars: Het bruiloftsmaal is wel gereed, maar de genodigden verdienden het niet. **9** Gaat dus naar de kruispunten der straten, en nodigt allen ter bruiloft, die gij er vinden zult. **10** Zijn dienaars gingen de straten op, en verzamelden allen, die zij er aantroffen, slechten en goede; en de bruiloftszaal werd met gasten gevuld. **11** Toen nu de koning binnentrad, om de aanliggende gasten te zien, zag hij een man, die geen bruiloftskleed aan had. **12** En hij sprak tot hem: Vriend, hoe zijt ge hier zonder bruiloftskleed binnengekomen? Hij wist er geen antwoord op te geven. **13** Nu zei de koning tot zijn bedienden: Bindt hem handen en voeten, en werpt hem naar buiten de duisternis in; daar zal geween zijn en geknars der tanden. **14** Want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren. **15** Daarop gingen de farizeën heen, en beraadslaagden, hoe ze Hem in zijn eigen woorden zouden verstrikkken. **16** Ze zonden hun leerlingen met de aanhangers van Herodes op Hem af met de vraag: Meester, we weten, dat Gij orecht zijt, de weg van God naar waarheid leert, en niemand naar de ogen ziet; want Gij kent geen aanzien des persoons. **17** Zeg ons dus: wat dunkt U; is het geoorloofd den keizer belasting te betalen, of niet? **18** Jesus kende hun boosheid, en sprak: Huichelaars, wat stelt gij Mij op de proef? **19** Laat Mij de cijnspenning zien. Ze hielden Hem

een tienling voor. 20 Jesus zeide hun: Wiens beeld en randschrift is dit? 21 Ze zeiden: Van den keizer. Hij sprak tot hen: Geeft dan den keizer, wat den keizer toekomt; en geeft aan God, wat God toekomt. 22 Toen ze dit hoorden, waren ze verwonderd; ze lieten Hem met rust, en gingen heen. 23 Op diezelfde dag kwamen de sadduceën naar Hem toe, die de verrijzenis loochenen. Ze ondervroegen Hem: 24 Meester, Moses heeft gezegd: Wanneer iemand kinderloos sterft, dan zal zijn broer de vrouw van hem huwen, en nakomelingschap voor zijn broer verwekken. 25 Nu waren er bij ons zeven broers; de eerste huwde en stierf; en daar hij geen kinderen had, liet hij zijn vrouw achter aan zijn broer. 26 Zo ging het ook met den tweeden en den derden, tot den zevenden toe. 27 Het laatst van allen stierf ook de vrouw. 28 Wie van de zeven zal ze nu bij de verrijzenis als vrouw toebehoren? Ze hebben haar immers allen gehad. 29 Jesus antwoordde: Gij dwaalt en kent de Schriften niet, en evenmin de kracht van God. 30 Want bij de verrijzenis huwt men niet, noch wordt men gehuwd; maar men zal zijn als engelen Gods in de hemel. 31 En wat de verrijzenis der doden betreft, hebt gij niet gelezen, wat God u gezegd heeft: 32 "Ik ben de God van Abraham, de God van Isaäk, de God van Jakob?" Hij is toch geen God van doden, maar van levenden. 33 Toen het volk dit hoorde, stond het verbaasd over zijn leer. 34 Toen de farizeën vernamen, dat Hij de sadduceën tot zwijgen gebracht had, kwamen ze naar Hem toe; 35 en een hunner, een wetgeleerde, vroeg, om Hem op de proef te stellen: 36 Meester, wat is het grootste gebod in de Wet? 37 Jesus zei hem: "Gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel en heel uw verstand." 38 Dit is het grootste en eerste gebod. 39 En het tweede daaraan gelijk: "Gij zult uw naaste beminnen als uzelf." 40 Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten. 41 Daar nu de farizeën toch bij elkaar waren, vroeg Jesus hun: 42 Wat dunkt u van den Christus? Wiens zoon is Hij? Ze zeiden: Van David. 43 Hij zeide hun: Hoe noemt David in den Geest Hem dan Heer, wanneer hij zegt: 44 "De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, Totdat ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten!" 45 Als David Hem Heer noemt, hoe is Hij dan zijn zoon? 46 Niemand kon Hem antwoord geven; en van die dag af durfde niemand Hem meer ondervragen.

23 Nu sprak Jesus tot het volk en tot zijn leerlingen: 2 Op de zetel van Moses zitten de schriftgeleerden en farizeën. 3 Onderhoudt en doet dus alles, wat ze u zeggen; maar handelt niet naar hun werken. Want ze zeggen het wel, maar ze doen het niet. 4 Ze binden zware en ondragelijke lasten bijeen, en leggen die op de schouders der mensen; maar zelf willen ze die met hun vinger niet aanraken. 5 Al hun werken verrichten ze om door de mensen opgemerkt te worden; ze maken hun gebedsriemen breed, en hun mantelkasten groot. 6 Ze zijn op de eerste plaatsen bij feestmalen belust, op de eerste zetels in de synagogen, 7 en op de begroetingen op de markt, en willen door de mensen rabbi worden genoemd. 8 Neen, laat u geen rabbi noemen; want één is uw Meester, en allen zijt gebroeders. 9 Noemt ook niemand op aarde uw vader; want één is uw Vader, die in de hemelen is. 10 Laat u ook niet leraars noemen; want één is uw Leraar, de Christus. 11 De grootste onder u moet uw dienaar zijn. 12 Maar wie zich verheft, zal worden vernederd; wie zich vernedert, zal worden verheven. 13 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die het rijk der hemelen sluit voor de mensen. Want gij gaat er zelf niet in; en hen die er in willen, laat gij niet binnengaan. 14 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die het goed der weduwen verslindt onder het vertoon van lange gebeden. Daarom zult gij zo streng worden geoordeeld. 15 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die land en zee doorkruist, om één enkelen bekeerling te maken; maar als hij het geworden is, maakt gij hem tot een kind der hel, tweemaal erger dan gijzelf. (**Geenna g1067**) 16 Wee u, blinde leiders, die zegt: Heeft iemand gezworen bij de tempel, dan is het niets; maar die zweert bij het goud van de tempel, is gebonden. 17 Dwazen en verblinden! Wat toch is meer, het goud of de tempel, waardoor het goud wordt geheiligt? 18 En: zweert men bij het altaar, dan is het niets; maar zweert men bij de offergave, die er op ligt, dan is men gebonden. 19 Verblinden! Wat toch is meer: de offergave of het altaar, waardoor de offergave wordt geheiligt? 20 Wie dus zweert bij het altaar, zweert bij dit en bij

al wat er op ligt. 21 En wie zweert bij de tempel, zweert bij deze en bij Hem, die er in woont. 22 En wie zweert bij de hemel, zweert bij Gods troon, en bij Hem, die erop is gezeten. 23 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die tienden betaalt van muntkruid, anijs en komijn; maar die nalatig zijt in het voornaamste deel van de wet: rechtvaardigheid, barmhartigheid en goede trouw. Dit moet men doen, en het andere niet laten. 24 Blinde leidslieden, die de mug uitzeeft, maar de kameel doorslokt. 25 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die de beker en de schotel van buiten reinigt, terwijl ze van binnen vol schraapzucht en onmatigheid zijn. 26 Blinde farizeën; reinigt eerst de beker en de schotel van binnen, opdat ook de buitenkant rein moge worden. 27 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars. Want gij zijt gelijk aan witgepleisterde graven, die van buiten wel mooi zijn, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei vuil. 28 Zo schijnt ook gij van buiten rechtvaardig voor het oog van de mensen, maar van binnen zijt gij vol huichelarij en ongerechtigheid. 29 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die grafsteden bouwt voor de profeten, de gedenktekens der rechtvaardigen versiert, 30 en zegt: Zo wij hadden geleefd in de dagen onzer vaderen, dan zouden wij met hen geen deel hebben gehad aan de moord der profeten. 31 Gij getuigt dus tegen uzelf, dat gij zonen zijt van de moordenaars der profeten. 32 Welnu dan, maakt de maat uwer vaderen maar vol. 33 Slangen, adderenbroed, hoe zult gij de helse verdoemenis ontkommen? (**Geenna g1067**) 34 Ziet, daarom zend Ik tot u profeten en wijzen en schriftgeleerden. Sommigen van hen zult gij doden en kruisigen, anderen geselen in uw synagogen, en van stad tot stad achtervolgen, 35 opdat al het onschuldige bloed, dat op aarde is vergoten, over u moge komen: van het bloed van den rechtvaardigen Abel af, tot het bloed van Zakarias, den zoon van Barakias, dien gij gedood hebt tussen de tempel en het altaar. 36 Voorwaar, Ik zeg u: neerkomen zal dit alles op dit geslacht. 37 Jerusalem, Jerusalem, dat de profeten doodt, dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens onder haar vleugels verzamelt; maar gij hebt niet gewild. 38 Zie, uw huis zal in puin blijven liggen. 39 En Ik zeg u:

Van nu af zult gij Mij niet meer zien, totdat gij roept: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.

24 Toen verliet Jesus de tempel, en ging heen. Zijn leerlingen kwamen naar Hem toe, en wezen Hem op de tempelgebouwen. 2 Maar Hij antwoordde hun: Ziet gij dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: Hier zal geen steen op de andere blijven, maar alles zal worden verwoest. 3 Terwijl Hij neerzag op de Olijfberg, kwamen de leerlingen alleen naar Hem toe, en zeiden: Zeg ons, wanneer dit gebeuren zal, en wat het teken zal zijn van uw komst en van het einde der wereld? (**aion g165**) 4 Jesus antwoordde hun: Past op, dat niemand u misleidt. 5 Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben de Christus; en ze zullen er velen misleiden. 6 En gij zult horen van orlogen en van oorlogsgeruchten. Past op, verschrik er niet van; want dit moet allemaal gebeuren. maar het is het einde nog niet. 7 Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; en er zal hongersnood zijn en aardbevingen hier en elders. 8 Maar dit alles is slechts het begin van de weeën. 9 Dan zal men u overleveren, om u te mishandelen en te doden; en gij zult een voorwerp zijn van haat bij alle volken terwille van mijn Naam. 10 Dan zullen velen zich ergeren, elkander verraden en haten. 11 Ook tal van valse profeten zullen opstaan, en velen verleiden. 12 En omdat de ongerechtigheid dan de overhand neemt, zal de liefde van velen verkoelen. 13 Maar wie tot het einde toe heeft volhard, hij zal behouden worden. 14 Doch eerst zal dit Evangelie van het rijk over heel de wereld worden verkondigd tot een getuigenis voor alle volkeren; dan zal het einde komen. 15 Wanneer gij dus de gruwel der ontheiligung, waarvan de profeet Daniël heeft gesproken, in de heilige plaats zult zien staan—die het leest, begrijpe het! — 16 laten zij die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; 17 en wie op het dakterras is, dale niet af, om iets uit zijn huis mee te nemen; 18 en wie op het veld is, kere niet terug, om zijn kleed te gaan halen. 19 Wee in die dagen de zwangere en zogende vrouwen! 20 Bidt toch, dat uw vlucht niet in de winter geschiedt, of op een sabbat. 21 Want er zal grote ellende zijn, zoals er nog nooit is geweest van het begin der wereld af tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal zijn. 22 En zo die dagen niet werden verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen

zullen die dagen worden verkort. **23** Als dan iemand gij wel: zo een huisvader wist, op welk uur de dief zou u zegt: Ziet, hier is de Christus, of ginds; gelooft het komen, dan zou hij zeker wakker blijven en niet laten niet. **24** Want er zal menig valse-christus opstaan en inbreken in zijn huis. **44** Weest ook gij dus bereid, tal van valse profeten. Ze zullen grote tekenen en want de Mensenzoon komt op een onverwacht uur. wonderen verrichten, zodat, als het mogelijk was, ze **45** Wie is nu de trouwe en voorzichtige knecht, dien zelfs de uitverkorenen zouden misleiden. **25** Ziet, Ik de meester over zijn ondergeschikten heeft gesteld. heb het u voorspeld. **26** Dus, als men u zegt: Ziet, om hun spijs te geven te rechter tijd? **46** Gelukkig de hij is in de woestijn, gaat er niet heen; ziet, hij is in knecht, dien de heer bij zijn komst daarmee bezig zal de binnenkamers, gelooft het niet. **27** Want zooals vinden. **47** Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen de bliksem uitschiet van het oosten, en flitst tot het over heel zijn bezit. **48** Maar zo die dienaar slecht is, westen: zo zal ook de komst van den Mensenzoon en denkt bij zichzelf: **49** "Mijn heer komt nog lang zijn. **28** En waar dan het aas ligt, daar zullen zich niet," zo hij zijn medeknechten gaan slaan, en met ook de gieren verzamelen. **29** En terstond na de de dronkaards eet en drinkt, **50** dan zal de heer van kwelling dier dagen zal de zon worden verduisterd, dien knecht komen op een dag, waarop hij het niet en de maan geen licht meer geven; de sterren zullen verwacht, en op een uur, dat hij niet kent. **51** En van de hemel vallen, en de krachten der hemelen hij zal hem in stukken houwen, en hem het lot der zullen worden geschokt. **30** Dan zal het teken van huichelaars doen delen: daar zal geween zijn en den Mensenzoon aan de hemel verschijnen; dan gekniers der tanden.

zullen alle geslachten der aarde jammeren, en den Mensenzoon op de wolken des hemels zien komen met grote macht en majesteit. **31** Dan zal Hij zijn engelen zenden met luid schallende bazuinen; en ze zullen van de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van het éne einde des hemels tot aan het andere. **32** Leert van de vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht is geworden en de bladeren al ontspruiten, dan weet ge, dat de zomer nabij is; **33** zo ook wanneer gij dit alles ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. **34** Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. **35** Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. **36** Maar van die dag en dat uur weet niemand iets af, zelfs de engelen in de hemel niet; maar de Vader alleen. **37** Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal ook de komst van den Mensenzoon zijn. **38** Zoals men toch in de dagen vóór de zondvloed at en dronk, huwde en uithuwde, tot op de dag, waarop Noë de ark binninging: **39** en zoals men er geen acht op sloeg, totdat de zondvloed kwam en allen verzwolg, zo zal ook de komst van den Mensenzoon zijn. **40** Dan zullen er twee zijn op de akker: de één wordt opgenomen, de ander achtergelaten; **41** twee zullen er met de handmolen malen, de één wordt opgenomen, de ander achtergelaten. **42** Waakt dus, omdat gij niet weet, op welke dag uw Heer zal komen. **43** Dit weet

25 Dan zal het rijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, die haar lampen namen, om den bruidegom tegemoet te gaan. **2** Vijf van haar waren dwaas, en vijf waren wijs. **3** De dwaze namen wel haar lampen mee, doch geen olie. **4** Maar de wijze namen met haar lampen ook olie in haar kruiken mee. **5** Toen nu de bruidegom toefde, werden ze slaperig en sluimerden allemaal in. **6** Maar midden in de nacht werd er geroepen: Ziet, de bruidegom komt; gaat naar buiten, hem te gemoet. **7** Toen stonden al die maagden op, en brachten haar lampen in orde. **8** Nu zeiden de dwaze tot de wijze: Geeft ons wat van uw olie; want onze lampen gaan uit. **9** De wijze gaven ten antwoord: Neen, dan is er misschien niet genoeg voor ons en voor u; gaat liever naar de verkopers, en koopt voor uzelf. **10** Maar terwijl ze heengingen om te kopen, kwam de bruidegom, en zij die gereed waren, gingen met hem ter bruiloft in; en de deur werd gesloten. **11** Later kwamen ook de andere maagden, en zeiden: Heer, heer, doe ons open. **12** Maar hij antwoordde: Voorwaar, ik zeg u, ik ken u niet. **13** Waakt dus, want gij kent dag noch uur. **14** Het gaat er mee als met een mens, die naar het buitenland vertrok, zijn dienaars riep, en hun zijn bezittingen overdroeg. **15** En aan den één gaf hij vijf talenten, den ander twee, een derde één; ieder volgens zijn bekwaamheid. Toen ging hij op reis. **16** Die nu de vijf talenten had ontvangen, ging aanstonds heen,

dreef er handel mee. en won er vijf andere bij. 17 mijn Vader; neemt bezit van het rijk, dat voor u is Zo ook won hij, die er twee had ontvangen, er nog bereid van de grondvesting der wereld af. 35 Want Ik twee andere bij. 18 Maar die er één had ontvangen, was hongerig, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik was ging heen, maakte een kuil in de grond, en verborg dorstig, en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was het geld van zijn heer. 19 Na lange tijd kwam de vreemdeling, en gij naamt Mij op. 36 Ik was naakt, en heer van die dienaars terug, en rekende met hen gij hebt Mij gekleed; ziek, en gij hebt Mij bezocht: in af. 20 En hij, die de vijf talenten had ontvangen, de gevangenis, en gij zijt Mij komen bezoeken. 37 trad naar voren, bracht nog vijf andere talenten, en Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: Heer, zeide: Heer, vijf talenten hebt ge mij gegeven; zie, wanneer zagen we U hongerig, en spijsden we U: of nog vijf heb ik er bijgewonnen. 21 Zijn meester sprak dorstig, en gaven we U te drinken? 38 Wanneer zagen tot hem: Heel best, goede en trouwe knecht; over we U als vreemdeling, en namen U op; of naakt, en weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal ik u hebben we U gekleed? 39 Of wanneer zagen we U stellen; ga binnen in de vreugde uws heren. 22 Ook ziek of in de gevangenis, en zijn we tot U gekomen? hij, die de twee talenten had ontvangen, trad naar 40 Dan zal de Koning hun antwoorden: Voorwaar, Ik voren, en zeide: Heer, twee talenten hebt ge mij zeg u: Wat gij voor één van mijn geringste broeders gegeven: zie, nog twee heb ik er bijgewonnen. 23 Zijn gedaan hebt, dat hebt gij voor Mij gedaan. 41 Maar meester sprak tot hem: Heel best, goede en trouwe dan zal Hij zeggen tot hen, die aan de linkerhand knecht; over weinig zijt ge getrouw geweest, over staan: Gaat weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige veel zal ik u stellen; ga binnen in de vreugde uws vuur, dat bereid is voor den duivel en zijn engelen. heren. 24 Nu trad ook hij naar voren, die het éne (aiōnios g166) 42 Want Ik was hongerig, en gij hebt Mij talent had ontvangen. Hij zeide: Heer, ik weet, dat niet te eten gegeven; dorstig, en gij hebt Mij niet te ge een streng man zijt; ge maait, waar ge niet hebt drinken gegeven. 43 Ik was vreemdeling, en gij naamt gezaaid, en oogst, waar ge niet hebt uitgestrooid. 25 Mij niet op; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; ziek en Ik was dus bang, en ben uw talent in de grond gaan in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht. 44 Dan begraven; zie, daar hebt ge het uwe terug. 26 Maar zullen ook zij antwoorden: Heer, wanneer zagen we zijn meester antwoordde hem: Gij slechte en liue U hongerig of dorstig, vreemdeling of naakt, ziek of in knecht; ge wist dat ik maai, waar ik niet heb gezaaid, de gevangenis, en hielpen we U niet? 45 Dan zal en dat ik oogst, waar ik niet heb uitgestrooid. 27 Ge Hij hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u; wat gij niet hadt dus mijn geld bij de wisselaars moeten beleggen; dan zou ik het bij mijn komst met rente hebben teruggestrekken. 28 Neemt dus het talent van hem af, en geeft het aan hem, die de tien talenten heeft. 29 Want wie heeft, aan hem zal worden gegeven, en hij zal overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen worden wat hij bezit. 30 Werpt den onbruikbaren knecht naar buiten de duisternis in; daar zal geween zijn, en geknars der tanden. 31 Wanneer dan de Mensenzoon in zijn heerlijkheid komt, en alle engelen met Hem, zal Hij plaats nemen op de troon zijner majesteit. 32 En alle volkeren zullen vóór Hem worden vergaderd: maar Hij zal ze van elkander scheiden, zoals een herder scheiding maakt tussen schapen en bokken. 33 En de schapen zal Hij aan zijn rechterhand plaatsen, de bokken aan zijn linkerhand. 34 Dan zal de Koning zeggen tot hen, die aan zijn rechterhand staan: Komt, gezegenden van

26 Nadat Jesus al deze toespraken geëindigd had, zeide Hij tot zijn leerlingen: 2 Gij weet, dat het over twee dagen Pasen is; dan wordt de Mensenzoon overgeleverd, om gekruisigd te worden. 3 Toen vergaderden de opperpriesters en de oudsten van het volk in het paleis van den hogepriester, die Káifas heette. 4 Ze beraadslaagden, om Jesus met list gevangen te nemen en Hem te doden. 5 Maar ze zeiden: Niet op het feest; er mocht eens oproer komen onder het volk. 6 Terwijl Jesus nu te Betánië was in het huis van Simon den melaatse, kwam er een vrouw naar Hem toe, die een albastenkruik vol kostbare balsem droeg; ze goot die uit over zijn hoofd, terwijl Hij aanlag aan tafel. 8 Toen

de leerlingen dit zagen, werden ze verontwaardigd rijk van mijn Vader. 30 En nadat zij de lofzang hadden en zeiden: Waarom die verkwisting? 9 Men had gezongen, gingen zij naar de Olijfberg. 31 Toen dat toch duur kunnen verkopen, en het goed aan sprak Jesus tot hen: Deze nacht zult gij allen aan Mij de armen kunnen geven. 10 Jesus merkte het, en worden geërgerd. Want er staat geschreven: "Ik zal sprak: Waarom valt gij de vrouw lastig? Ze heeft den herder slaan, en de schapen der kudde zullen immers een goed werk aan Mij gedaan. 11 Want worden verstrooid." 32 Maar wanneer Ik verrezen de armen hebt gij altijd bij u; Mij niet. 12 Toen ze zal zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. 33 Petrus die balsem uitgoot over mijn lichaam, deed ze dat antwoordde: Al werden ook allen aan U geërgerd. ik voor mijn begrafenis. 13 Voorwaar, Ik zeg u: overal in nooit! 34 Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: heel de wereld, waar dit Evangelie wordt gepreekt, Nog deze nacht, eer er een haan heeft gekraaid, zult zal ook tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ge Mij driemaal verloochenen. 35 Petrus zeide Hem: ze gedaan heeft. 14 Toen ging één van de twaalf, Al moet ik zelfs met U sterven, verloochenen zal Ik Judas Iskáriot genaamd, naar de opperpriesters, 15 U niet. Zo spraken ook de andere leerlingen. 36 Toen en sprak: Wat wilt gij me geven, als ik Hem aan u kwam Jesus met hen bij een landgoed, Getsémani overlever? Ze beloofden hem dertig zilverlingen. 16 genaamd. Nu zei Hij tot de leerlingen: Zet u hier Van toen af zocht hij naar een gelegenheid, om Hem neer, terwijl Ik ginds ga bidden. 37 Hij nam Petrus te verraden. 17 Op de eerste dag der ongedesemde en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee, en broden kwamen de leerlingen bij Jesus, en zeiden: begon bedroefd en angstig te worden. 38 En Hij sprak Waar wilt Gij, dat we U de toebereidselen maken, om tot hen: Mijn ziel is dodelijk bedroefd; blijft hier met het paasmaal te eten? 18 Hij sprak: Gaat in de stad Mij waken. 39 Hij ging nog een weinig verder, viel naar zeker iemand, en zegt hem: De Meester zegt: biddend op zijn aangezicht neer, en sprak: Mijn Vader, Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met mijn leerlingen het indien het mogelijk is, laat deze kelk Mij voorbijgaan; paasmaal. 19 En de leerlingen deden zoals Jesus maar niet zoals Ik wil, maar zoals Gij het wilt. 40 hun had gelast, en maakten het paasmaal gereed. Nu ging Hij naar zijn leerlingen terug, en vond ze 20 Toen nu de avond was gevallen, lag Hij met zijn in slaap. En Hij sprak tot Petrus: Kunt gij dan niet twaalf leerlingen aan tafel aan. 21 En terwijl zij aten. één uur met Mij waken? 41 Waakt en bidt, dat gij zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u, één van u zal Mij niet in bekoring komt. De geest is gewillig, maar het verraden. 22 Nu werden ze diep bedroefd en vroegen vlees is zwak. 42 Opnieuw ging Hij heen, en bad: Hem de een na den ander: Ben ik het, Heer? 23 Mijn Vader, zo hij niet kan voorbijgaan, zonder dat Ik Hij antwoordde: Wie de hand met Mij in de schotel hem drink, dan geschiede Uw wil. 43 En weer kwam steekt, die zal Mij verraden. 24 De Mensenzoon gaat Hij terug, en vond ze in slaap; want hun ogen vielen wel heen, zoals van Hem geschreven staat; maar toe. 44 Nogmaals verliet Hij hen en ging heen, en bad wee den mens, door wien de Mensenzoon zal worden voor de derde maal met dezelfde woorden. 45 Toen verraden! Het zou beter voor hem zijn, zo hij niet kwam Hij bij zijn leerlingen terug, en sprak tot hen: was geboren, die mens! 25 Toen nam Judas, die Slaapt nu voort, en rust uit; ziet, het uur is genaderd, Hem verried, het woord en sprak: Ben ik het, Rabbi? waarop de Mensenzoon zal worden overgeleverd Hij zei hem: Ge hebt het gezegd. 26 Terwijl zij nu in de handen der zondaars. 46 Staat op, laat ons aten nam Jesus het brood, zegende het, brak het, gaan; ziet, hij die Mij verraad, is nabij. 47 Terwijl Hij gaf het zijn leerlingen en sprak: Neemt en eet, dit nog sprak, zie, daar kwam Judas, één van de twaalf, is mijn lichaam. 27 Daarna nam Hij de kelk, sprak vergezeld van een grote bende, met zwaarden en een dankgebed uit, gaf hun de kelk, en zeide: Drink stokken, uitgezonden door de opperpriesters en de allen hieruit; 28 want dit is mijn bloed van het Nieuwe oudsten van het volk. 48 De verrader had hun een Verbond, dat wordt vergoten voor velen tot vergiffenis teken gegeven en gezegd: Dien ik zal kussen. Hij is der zonden. 29 En Ik zeg u: Van nu af aan zal ik deze het; grijpt Hem vast. 49 Haastig liep hij op Jesus toe, vrucht van de wijnstok niet meer drinken, tot op de en sprak: Wees gegroet, Rabbi. En hij kuste Hem dag, waarop ik ze hernieuwd met u zal drinken in het 50 Maar Jesus zeide hem: Vriend, waartoe zijt ge

gekomen? Nu kwamen ze toegelopen, sloegen de geslagen? **69** Petrus dan zat buiten in de voorhof. hand aan Jesus, en grepen Hem vast. **51** En zie, Een dienstmeisje kwam naar hem toe, en zeide: een van Jesus' gezellen strekte de hand uit, trok Ook gij waart met Jesus, den Galileër. **70** Doch hij zijn zwaard, trof den knecht van den hogepriester, loochende het ten aanhoren van allen, en sprak: Ik begrijp niet wat ge zegt. **71** Maar toen hij wegging sloeg hem het oor af. **52** Jesus sprak tot hem: Steek uw zwaard op zijn plaats; want allen, die het naar de poort, zag hem een ander dienstmeisje, zwaard trekken, zullen omkomen door het zwaard. en ze sprak tot de aanwezigen: Ook deze was bij **53** Of meent ge, dat mijn Vader Mij niet aanstonds Jesus, den Nazarener. **72** Nog eens loochende hij het meer dan twaalf legioenen engelen zou zenden, als met een eed: Ik ken den mens niet. **73** Kort daarna ik Hem daarom bad. **54** Maar hoe zullen dan de kwamen de omstanders naar Petrus toe, en zeiden Schriften worden vervuld, die zeggen, dat het zó moet hem: Zeker, ook gij zijt er een van; zelfs uw spraak geschieden? **55** Nu sprak Jesus tot de bende: Gij zijt doet u herkennen. **74** Nu begon hij te vloeken en te uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en zweren: Ik ken den mens niet. En aanstonds kraaide stokken, om Mij gevangen te nemen; dag aan dag zat een haan. **75** Toen dacht Petrus aan het woord, ik in de tempel te leren, en gij hebt Mij niet gegrepen. dat Jesus had gesproken: Eer er een haan heeft **56** Maar dit alles is geschied, opdat de Schriften der gekraaid, zult ge Mij drie maal verloochenen. En hij profeten zouden worden vervuld. Toen verlieten Hem ging naar buiten, en weende bitter.

al zijn leerlingen, en namen de vlucht. **57** Zij, die Jesus hadden gegrepen, voerden Hem weg naar Káifas den hogepriester, waar de schriftgeleerden en oudsten waren vergaderd. **58** Petrus volgde Hem van verre, tot in de voorhof van den hogepriester; hij trad er binnen, en zette zich bij de dienaars neer, om de afloop te zien. **59** De opperpriesters en heel de Hoge Raad zochten naar een valse aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen. **60** Maar ze vonden niets, ofschoon er veel valse getuigen waren gekomen. Eindelijk traden er twee naar voren, **61** die zeiden: Hij heeft gezegd: Ik kan Gods tempel afbreken, en binnen drie dagen weer opbouwen. **62** Toen stond de hogepriester op, en zeide: Antwoordt Gij niets op wat ze tegen U getuigen? **63** Maar Jesus zweeg. Nu sprak de hogepriester tot Hem: Ik bezweer U bij den levenden God, dat Gij ons zegt, of Gij de Christus zijt, de Zoon van God. **64** Jesus zeide hem: Ge hebt het gezegd. Maar ik zeg ú: Van nu af aan zult gij den Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand van de Kracht, en Hem zien komen op de wolken des hemels. **65** Toen scheurde de hogepriester zijn klederen, en zeide: Hij heeft God gelasterd; wat hebben we nog getuigen nodig? Ziet, nu hebt gij de godslastering gehoord. **66** Wat dunkt u? En ze antwoordden: Hij is des doods schuldig. **67** Toen spuwden ze Hem in het gelaat, en gaven Hem vuistslagen; anderen sloegen Hem in het aangezicht, **68** en zeiden: Profeteer ons Christus: wie heeft U

27 Bij het aanbreken van de morgen namen al de opperpriesters en de oudsten van het volk een beslissing tegen Jesus, om Hem te doen sterven. **2** Ze lieten Hem binden, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan den landvoogd Pilatus. **3** Toen zag Judas, die Hem verraden had, dat Hij veroordeeld was; hij kreeg spijt, bracht de dertig zilverlingen aan de opperpriesters en oudsten terug, **4** en zeide: Ik heb gezondigd, door onschuldig bloed te verraden. Maar ze zeiden: Wat gaat ons dat aan? Dat moet ge zelf maar weten. **5** Doch hij wierp de zilverlingen in de tempel,vluchte weg, en ging zich verhangen. **6** De opperpriesters raapten de zilverlingen bijeen, en zeiden: Het is niet geoorloofd, ze in de schatkist te werpen, omdat het een bloedprijs is. **7** En ze besloten, daarvoor de akker van den pottenbakker te kopen als een begraafplaats voor de vreemdelingen. **8** Daarom wordt die akker tot op de dag van heden Bloedakker genoemd. **9** Toen werd vervuld, wat de profeet had gezegd: En ze namen de dertig zilverlingen, de prijs, waarop de kinderen van Israël Mij hebben geschat; **10** en zij gaven ze voor de akker van den pottenbakker, zoals de Heer Mij bevolen heeft. **11** En toen Jesus voor den landvoogd stond, ondervroeg Hem de landvoogd en sprak: Zijt Gij de Koning der Joden? Jesus zeide hem: Ge zegt het. **12** Maar toen Hij beschuldigd werd door de opperpriesters en oudsten, antwoordde Hij niets. **13** Daarom sprak Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, wat zware beschuldigingen ze

tegen U inbrengen? **14** Maar Hij antwoordde hem op drinken met gal ver mengd; maar toen Hij het geproefd geen enkele beschuldiging, zodat het den landvoogd had, wilde Hij niet drinken. **35** Na Hem gekruisigd erg verbaasde. **15** Nu was de landvoogd gewoon, te hebben, verdeelden ze zijn klederen bij het lot; op de feestdagen een gevangene vrij te laten, naar opdat vervuld zou worden, wat door den profeet is keuze van het volk. **16** Men had toen een beruchten gezegd. "Ze hebben mijn klederen onder elkander gevangene, Barabbas genaamd **17** Daar ze nu toch verdeeld, en over mijn gewaad het lot geworpen." bijeen waren, sprak Pilatus hen toe: Wien wilt gij, **36** Ze zetten zich daar neer, en bewaakten Hem. **37** dat ik u vrijlaat, Barabbas of Jesus, die Christus **38** Boven zijn hoofd hadden ze een opschrift gehecht genoemd wordt? **18** Want hij begreep, dat ze Hem uit met de reden van zijn veroordeling: Dit is Jesus, afgunst hadden overgeleverd. **19** Terwijl hij daar op de de koning der Joden. **39** Tegelijk met Hem werden rechterstoel zat, liet zijn vrouw hem zeggen: Vergrijp twee rovers gekruisigd; één aan de rechterhand, u niet aan dezen rechtvaardige; want ik heb heden in en één aan de linker. **40** En zij die voorbij gingen, een droom veel om Hem geleden. **20** Intussen hitsten hoonden Hem, schudden het hoofd. **41** en zeiden: de opperpriesters en oudsten de menigte op, om Gij, die Gods tempel afbreekt en in drie dagen weer Barabbas te vragen en Jesus te doen sterven. **21** Nu opbouwt, red Uzelf; indien Gij Gods Zoon zijt, kom nam de landvoogd het woord, en sprak: Wien van de dan af van het kruis. **42** Zo bespotten Hem ook de twee wilt gij, dat ik u vrijlaat? Ze zeiden: Barabbas. opperpriesters met de schriftgeleerden en oudsten. **22** Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan met Jesus Ze zeiden: **43** Anderen heeft Hij gered. Zichzelf kan doen, die Christus genoemd wordt? **23** Allen riepen: Hij niet redder; als Hij koning van Israël is, laat Hem Kruisig Hem! De landvoogd zei hun: Wat voor kwaad dan afkomen van het kruis, en we geloven in Hem. heeft Hij dan gedaan? Maar ze schreeuwden nog **44** Hij heeft zijn vertrouwen gesteld op God; laat Deze harder: Kruisig Hem. **24** Toen Pilatus zag, dat hij niet Hem nu bevrijden, wanneer Hij Hem genegen is. Hij slaagde, maar dat de opschudding groter werd, nam heeft toch gezegd: Ik ben Gods Zoon. **45** Van het zesde uur af tot het negende van dezen rechtvaardige; gij moet het verantwoorden. toe viel de duisternis neer over het hele land. **46** **25** Heel het volk antwoordde: Zijn bloed kome over Omstreeks het negende uur riep Jesus met luider ons en over onze kinderen. **26** Toen liet Pilatus stem: Eli, Eli, lamma sabaktáni; dat is: "Mijn God, Barabbas vrij, maar Jesus liet hij geselen, en gaf Hem mijn God, waarom verlaat Gij Mij!" **47** Sommigen over, om te worden gekruisigd. **27** Daarop namen die daar stonden, hoorden het, en zeiden: Hij roept de soldaten van den landvoogd Jesus mee in het Elias. **48** Aanstonds liep één hunner heen, nam een rechthuis, en verzamelden de hele bende om Hem spons, vulde ze met azijn, stak ze op een riet, en gaf heen. **28** Ze trokken Hem de kleren uit, en hingen Hem te drinken. **49** Maar de anderen zeiden: Wacht, Hem een scharlaken mantel om; **29** ze vlochten laat ons eens zien, of Elias Hem komt bevrijden. **50** een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd, Nog eenmaal riep Jesus met luider stem, en gaf de en gaven Hem een rietstok in de rechterhand; ze geest. **51** En zie, het voorhangsel van de tempel knielden voor Hem neer, bespotten Hem, en zeiden: scheurde in tweeën van boven tot onder: de aarde Wees gegroet, Koning der Joden. **30** Ze bespuwden beefde, en de steenrotsen spleten vaneen; **52** de Hem, namen de rietstok, en sloegen Hem op het graven gingen open, en vele lichamen van ontslapen hoofd. **31** En nadat ze Hem hadden bespot, deden heiligen verrezen; **53** ze verlieten de graven, kwamen ze Hem de mantel af, trokken Hem zijn kleren aan, na zijn opstanding in de heilige stad, en verschenen en voerden Hem weg ter kruisiging. **32** Terwijl ze aan velen. **54** Toen nu de honderdman, en die met nu uittrokken, ontmoetten ze een man van Cyrene, hem Jesus bewaakten, de aardbeving met wat er Simon genaamd; hem dwongen ze, zijn kruis te verder gebeurde bemerkten, verschrokken ze hevig dragen. **33** Zo kwamen ze op een plaats, die Gólgota en zeiden: Ja, waarachtig, Hij was Gods Zoon. **55** of schedelplaats heet. **34** Nu gaven ze Hem wijn te Vele vrouwen, die Jesus van Galilea af waren gevolgd

om Hem te dienen, stonden daar van verre toe te zien; **56** onder anderen Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs. **57** Tegen de avond kwam een rijk man, uit Arimatea afkomstig en Josef genaamd, die eveneens leerling van Jesus was; **58** hij begaf zich naar Pilatus, en vroeg het lichaam van Jesus. Pilatus beval, hem het lichaam te geven. **59** Josef nam het lichaam, en wikkelde het in een rein lijnwaad. **60** Hij legde het in zijn eigen nieuw graf, dat hij in de rots van het graf, en ging heen. **61** Maria Magdalena en de andere Maria waren daarbij tegenwoordig, en zaten tegenover het graf. **62** De dag daarna, dat is na Na drie dagen zal Ik verrijzen. **64** Gelast dus, het graf bedrog zou nog erger zijn dan het eerste. **65** Pilatus zeide tot hen: Gij hebt een wacht; gaan en bewaken het graf, zoals het u goeddunkt. **66** Ze gingen dus heen, verzeagden de steen, en lieten het graf door de wacht bewaken.

Weest gegroet. Ze kwamen nader, omklemden zijn voeten, en aanbaden Hem. **10** Nu sprak Jesus tot moeder van Jakobus en Josef, dat ze naar Galilea moeten gaan; daar zullen ze Mij rijk man, uit Arimatea afkomstig en Josef genaamd, zie. **11** Toen ze waren heengegaan, zie, daar gingen enigen van de wacht naar de stad, en berichtten aan de opperpriesters al wat er gebeurd was. **12** Dezen de opperpriesters al wat er gebeurd was. **13** En als dit den overleg een grote som gelds aan de soldaten. **14** En als dit den komen stelen, terwijl we sliepen." **15** Ze zeiden: Zegt: "Zijn leerlingen zijn Hem 's nachts had gehouwen, rolde een grote steen voor de ingang landvoogd ter ore mocht komen, dan zullen we hem tevreden stellen, en zorgen, dat gij ongemoeid zitten bleef onder Pilatus bijeen. **16** De dat deze bedrieger, toen Hij nog leefde, gezegd heeft: elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg, die Vrijdag, kwamen de opperpriesters en farizeën bij hun was voorgezegd. En dit verzinsel bleef onder Pilatus bijeen. **17** En toen ze Hem verspreid tot op de huidige dag. **18** Jesus trad op hen toe, en sprak: Mij is tot de derde dag te bewaken, opdat zijn leerlingen zagen, aanbaden ze Hem, ofschoon ze eerst hadden niet komen en Hem ontvoeren, en aan het volk gaan getwijfeld. **19** Alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. **20** En leert ze onderhouden al wat Ik bedrog Gaat dus heen; onderwijs alle volken, doopt ze in de naam van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest, **21** en leert ze onderhouden al wat Ik zeiden: Heer, we herinneren ons, de Joden verspreid tot op de huidige dag. **19** En toen ze Hem tot de derde dag te bewaken, opdat zijn leerlingen zagen, aanbaden ze Hem, ofschoon ze eerst hadden niet komen en Hem ontvoeren, en aan het volk gaan getwijfeld. **18** Jesus trad op hen toe, en sprak: Mij is zeggen: Hij is opgestaan van de doden; het laatste bedrog Gaat dus heen; onderwijs alle volken, doopt ze in de zeide tot hen: Gij hebt een wacht; gaan en bewaken naam van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest, **20** en leert ze onderhouden al wat Ik heen, verzeagden de steen, en lieten het graf door u heb geboden. Ziet, Ik blijf altijd bij u, tot aan het einde der wereld. (aiōn q165)

einde der wereld. (aiōn g165)

28 Na de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag der week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria het graf bezoeken. **2** En zie, er brak een hevige aardbeving los. Want een engel des Heren daalde af van de hemel, kwam naderbij, rolde de steen weg, en ging daarop zitten. **3** Zijn aangezicht was als de bliksem, en zijn kleed wit als sneeuw. **4** En de wachters sidderden voor hem van vrees, en werden als doden. **5** Maar de engel sprak tot de vrouwen: Vreest niet; want ik weet, dat ge Jesus zoekt, den gekruiste. **6** Hij is niet hier, want Hij is verrezen, zoals Hij gezegd heeft. Komt en ziet de plaats, waar Hij was neergelegd. **7** Gaat haastig heen, en zegt aan zijn leerlingen: Hij is verrezen van de doden. En ziet, Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult gij Hem zien. Ziet, dat kwam ik u zeggen. **8** Haastig liepen ze weg van het graf, met vrees, maar ook met grote blijdschap vervuld; ze snelden heen, om aan zijn leerlingen de tijding te brengen. **9** En zie, daar kwam Jesus haar tegen, en sprak:

Markus

1 Aanvang der blijde boodschap van Jesus Christus, den Zoon van God: 2 zoals geschreven staat bij den profeet Isaïas: Zie, Ik zend mijn gezant voor U uit, Om voor U de weg te bereiden. 3 De stem van een roepende in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden. 4 Johannes de Doper trad op in de woestijn, en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot vergiffenis der zonden. 5 En het hele land van Judea en allen uit Jerusalem liepen naar hem uit, en lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, terwijl ze hun zonden beleden. 6 Johannes droeg een kemelharen mantel, en een leren heupkleed om zijn lenden; hij at sprinkhanen en wilde honing. En hij preekte aldus: 7 Na mij komt er Een, die machtiger is dan ik; ik ben niet waardig, om mij voor Hem neer te bukken, en zijn schoenriem los te maken. 8 Ik heb u met water gedoopt, maar Hij zal u dopen met den Heiligen Geest. 9 In die dagen kwam Jesus uit Názaret van Galilea, en werd in de Jordaan door Johannes gedoopt. 10 Maar onmiddellijk steeg Hij uit het water op, en zag de Hemel geopend, en den Geest op Zich neerdalen als een duif. 11 En er kwam een stem uit de hemel: Gij zijt mijn welbeminde Zoon, in U heb ik welbehagen. 12 Dadelijk daarna dreef de Geest Hem naar de woestijn. 13 Veertig dagen bleef Hij in de woestijn, waar Hij door de satan werd bekoord; Hij vertoefde onder de wilde dieren, en de engelen dienden Hem. 14 Nadat Johannes was gevangen gezet, kwam Jesus in Galilea, en verkondigde het Evangelie van het koninkrijk Gods. 15 Hij zeide: De tijd is vervuld, en het koninkrijk Gods is nabij; bekeert u, en gelooft in het evangelie. 16 Toen Hij eens langs het meer van Galilea ging, zag Hij Simon en Andreas, den broer van Simon, het net uitwerpen in het meer; want ze waren vissers. 17 En Jesus sprak tot hen: Volgt Mij; Ik zal mensenvissers van u maken. 18 Aanstonds verlieten ze de netten, en volgden Hem. 19 Een weinig verder zag Hij Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn broer, die ook in een boot waren en de netten herstelden. 20 Aanstonds riep Hij ze. En ze lieten hun vader Zebedeüs in de boot met de bemanning achter, en volgden Hem. 21 Zij begaven zich nu naar Kafárnáum. En terstond

ging Hij op de sabbat de synagoge binnen, en trad als leraar op. 22 Men stond verbaasd over zijn leer; want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals de schriftgeleerden. 23 Al heel spoedig was er in hun synagoge een man met een onreinen geest. Hij riep: 24 Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus van Názaret? Zijt Gij gekomen, om ons in het verderf te storten? Ik weet, wie Gij zijt: de Heilige Gods. 25 Maar Jesus gebood hem: Zwijg, en ga van hem uit. 26 En onder stuip trekken en luid geschreeuw ging de onreine geest van hem uit. 27 Allen waren verbaasd, en vroegen zich af: Wat kan dat toch zijn? Een nieuwe leer met gezag! Bovendien gebiedt Hij de onreine geesten, en ze gehoorzamen Hem! 28 En zijn faam ging aanstonds overal rond door heel het land van Galilea. 29 Toen zij de synagoge hadden verlaten, begaven zij zich, van Jakobus en Johannes vergezeld, rechtstreeks naar het huis van Simon en Andreas. 30 De schoonmoeder van Simon lag ziek aan de koorts; en aanstonds vertelden ze het Hem. 31 Hij trad nader, vatte haar bij de hand, en richtte haar op; de koorts verliet haar, en ze bediende Hem. 32 Toen het avond was geworden en de zon was ondergegaan, bracht men alle zieken en bezeten naaren Hem toe; 33 de hele stad stond voor de deur bijeen. 34 En Hij genas er velen, die aan verschillende kwalen leden. Ook dreef Hij veel duivels uit; maar Hij liet niet toe, dat de duivels zeiden, dat ze Hem kenden. 35 Zeer vroeg in de morgen stond Hij op, en ging heen; Hij begaf zich naar een eenzame plaats, om er te bidden. 36 Simon en zijn gezellen gingen Hem achterna, 37 vonden Hem, en zeiden: Iedereen zoekt U. 38 Maar Hij sprak tot hen: Laten we naar de omliggende dorpen gaan, om ook daar te preken; want daartoe ben ik gekomen. 39 Zo trok Hij heel Galilea rond: Hij preekte in hun synagogen, en dreef de duivels uit. 40 Eens kwam een melaatsche naar Hem toe, die smekend voor Hem op de knieën viel, en tot Hem sprak: Zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. 41 Jesus had medelijden met hem: Hij strekte zijn hand uit, raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigt! 42 Terstond verdween de melaatsheid; hij was gereinigt. 43 Onmiddellijk zond Hij hem weg, vermaande hem ernstig. 44 en zei hem: Pas op, dat ge het niemand zegt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor uw reiniging wat

Moses als bewijs voor hen heeft voorgeschreven. **45** zondaars te roepen. **18** De leerlingen van Johannes Maar nauwelijks was hij heengegaan, of hij begon het en de farizeën hadden eens een vastendag. En men overal te vertellen, en het geval ruchtbaar te maken; kwam naar Hem toe, en zeide Hem: Waarom vasten zodat Jesus niet meer openlijk in een stad kon komen, de leerlingen van Johannes en van de farizeën, maar buiten op eenzame plaatsen vervoerde. Toch en vasten uw leerlingen niet? **19** Jesus sprak tot hen: Kunnen de bruiloftsgasten vasten, zolang de bruidegom bij hen is? Zolang ze den bruidegom bij zich hebben, kunnen ze niet vasten. **20** Maar de dagen zullen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; op die dag zullen ze vasten. **21** Niemand zet een lap ongekrompen laken op een oud kleed; anders scheurt het nieuwe stuk van het oude af, en er ontstaat nog groter scheur. **22** Ook giet niemand nieuwe wijn in oude zakken; anders doet de wijn de zakken bersten en de wijn loopt weg; neen, nieuwe wijn in nieuwe zakken! **23** Eens ging Hij op de sabbat door het korenveld, en zijn leerlingen begonnen, al voortwandelend, aren te plukken. **24** En de farizeën zeiden Hem: Zie, waarom doen ze op de sabbat wat niet is geoorloofd? **25** Hij sprak tot hen: Hebt ge nooit gelezen, wat David deed, toen hij in nood was met zijn gevolg, en honger had? **26** Hoe hij onder den hogepriester Abjatár het huis van God binnenging, en de toonbroden opat, die alleen de priesters mogen eten: en hoe hij er ook van gaf aan hen, die bij hem waren? **27** En Hij vervolgde tot hen: De sabbat is om den mens gemaakt, en niet de mens om de sabbat. **28** De Mensenzoon is dus ook heer van de sabbat.

2 Na enige tijd kwam Hij weer te Kafáraum terug.

2 Toen men hoorde, dat Hij binnenshuis was, kwamen er aanstonds zo velen bijeen, dat er geen plaats genoeg was, zelfs niet aan de deur. En Hij preekte hun het woord. **3** Nu kwam men Hem een lamme brengen, die door vier man gedragen werd. **4** Daar ze hem wegens de menigte niet bij Hem konden brengen, maakten ze een opening in het dak, waar Hij was; en toen ze het hadden opengebroken, lieten ze het bed, waarop de lamme lag, naar beneden. **5** Toen Jesus hun geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Mijn zoon, uw zonden zijn u vergeven. **6** Nu zaten er enige schriftgeleerden bij, die bij zichzelf dachten: **7** Hoe kan Hij zó spreken? Hij lastert God! Wie kan zonden vergeven, dan God alleen? **8** Aanstonds doorzag Jesus in zijn geest, dat ze zo bij zichzelf dachten; en Hij sprak tot hen: Waarom denkt ge dit bij uzelf? **9** Wat is gemakkelijker, tot den lamme te zeggen: uw zonden worden u vergeven, of te zeggen: sta op, neem uw bed, en ga heen. **10** Welnu, opdat ge weten moogt, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonden te vergeven, (hier sprak hij tot den lamme:) **11** Ik zeg u: sta op, neem uw bed, en ga naar huis. **12** Onmiddellijk stond hij op, nam zijn bed, en ging heen ten aanschouwen van allen, zodat allen verbaasd waren, God loofden, en zeiden: Nooit hebben we zo iets gezien. **13** Weer ging Hij uit naar het meer, en heel de menigte kwam naar Hem toe; en Hij onderrichtte ze. **14** In het voorbijgaan zag Hij Levi, den zoon van Alfeus, aan het tolhuis zitten; en Hij zei hem: Volg Mij! Hij stond op, en volgde Hem. **15** Toen Hij eens in diens huis aan tafel was, lagen ook vele tollenaars en zondaars met Jesus en zijn leerlingen aan; want velen waren Hem gevuld. **16** De schriftgeleerden en farizeën zagen dus, dat Hij met de tollenaars en zondaars at, en zeiden tot zijn leerlingen: Waarom eet Hij met tollenaars en zondaars? **17** Nu hoorde het, en sprak tot hen: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. Ik ben niet gekomen, om rechtvaardigen, maar om

3 Eens ging Hij weer een synagoge binnen; daar was een man wiens hand verdord was. **2** En ze bespiedden Hem, of Hij hem ook op de sabbat zou genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigen. **3** En Hij zei tot den man met de verdorde hand: Kom hier in het midden! **4** Toen sprak Hij tot hen: Mag men op de sabbat goed doen of kwaad, iemand redden of doden? Ze zwegen. **5** Toornig liet Hij zijn blik over hen rondgaan, bedroefd over de verblinding van hun hart; en Hij sprak tot den man: Strek uw hand uit! Hij strekte ze uit, en zijn hand was genezen. **6** Toen gingen de farizeën heen, en spanden terstond met de herodianen tegen Hem samen, om Hem ten val te **7** Nu ging Jesus met zijn leerlingen terug naar het meer, en een talrijke schare uit Galilea volgde Hem. Ook uit Judea, **8** Jeruzalem, Idumea, het Overjordanse en uit de streek van Tyrus en Sidon kwam men in grote

menigte naar Hem toe, toen men hoorde, al wat Hij een onreinen geest. **31** Toen kwamen zijn moeder deed. **9** En Hij beval zijn leerlingen, een boot voor en broeders; ze bleven buiten staan en lieten Hem Hem gereed te houden met het oog op de schare, roepen. **32** Maar er zat een menigte om Hem heen: opdat ze Hem niet zouden dringen. **10** Want Hij genas men zei Hem dus: Zie, uw moeder, uw broeders en er velen; zodat allen, die kwalen hadden, op Hem zusters staan buiten, en zoeken U. **33** Maar Hij gaf aandrangen, om Hem aan te raken. **11** En als de hun ten antwoord: Wie is mijn moeder, en wie zijn onreine geesten Hem zagen, vielen ze voor Hem mijn broeders? **34** En terwijl Hij rondkeek naar hen, neer, en schreeuwden het uit: **12** Gij zijt de Zoon van die in een kring om Hem heen waren gezeten, sprak God. Maar Hij verbood hun streng, Hem bekend te **Hij: Ziedaar mijn moeder en broeders!** **35** Wie de wil maken. **13** Vervolgens besteeg Hij de berg en riep van God volbrengt, hij is mijn broeder en zuster en hen, die Hij zelf wilde; en ze kwamen bij Hem. **14** moeder.

En twaalf stelde Hij er aan, om bij Hem te blijven, en om hen ter prediking uit te zenden, **15** met de macht om duivels uit te drijven. **16** Deze twaalf stelde Hij aan: Simon, dien Hij de bijnaam Petrus gaf; **17** dan Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, den broer van Jakobus, aan wie Hij de bijnaam Boanerges gaf, dat is zonen van de donder. **18** Verder Andreas en Filippus, Bartolomeus en Matteüs, Tomas en Jakobus, den zoon van Alfeus, Taddeus en Simon den Kananeër, **19** en Judas Iskáriot, die Hem heeft verraden. **20** Daarop ging Hij naar huis: maar weer liep de menigte samen, zodat zij niet eens konden eten. **21** Toen zijn verwanten dit hoorden, trokken ze er op af, om Hem vast te houden; want ze zeiden: Hij is krankzinnig. **22** Maar de schriftgeleerden, die van Jerusalem waren gekomen, zeiden: Hij is van Beézelbub bezeten, en door den vorst der duivels drijft Hij de duivels uit. **23** Hij riep hen tot Zich, en sprak hen in gelijkenissen toe: Hoe kan een satan den satan verdrijven? **24** Wanneer een rijk inwendig is verdeeld, dan kan dat rijk niet in stand blijven. **25** En wanneer een huis inwendig is verdeeld, dan zal dat huis geen stand kunnen houden. **26** Wanneer dus de satan in opstand komt tegen zichzelf, en verdeeld is, dan kan hij geen stand houden, maar het loopt met hem af. **27** Niemand toch kan het huis van een sterken man binnendringen en zijn huisraad roven, als hij niet eerst den sterke bindt; eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen. **28** Voorwaar, Ik zeg u: Alle zonden zullen aan de mensenkinderen worden vergeven: zelfs alle godslasteringen, die ze hebben geuit. **29** Maar wie lastert tegen den Heiligen Geest, krijgt in eeuwigheid geen vergiffenis, maar hij is schuldig aan een eeuwige zonde. (*aiōn g165, aiōnios g166*) **30** Ze hadden immers gezegd: Hij heeft

4 Weer ging Hij onderricht geven aan het meer.

En een grote menigte verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij een boot in ging, en daar neerzag op het meer, terwijl heel de menigte langs het meer aan de oever bleef staan. **2** En Hij leerde hun vele dingen in gelijkenissen, en onderrichtte hen aldus: **3** Luistert! Zie, de zaaijer ging uit om te zaaien. **4** En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht kwamen, en pikten het op. **5** Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar het niet veel aarde had. Aanstands kwam het op, omdat het geen diepe aarde had; **6** maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde, daar het geen wortel geschoten had. **7** Weer een ander gedeelte viel tussen de doornen; de doornen schoten op, en verstikten het; en het droeg geen vrucht. **8** Een ander gedeelte viel in de goede aarde; het schoot op, groeide aan, en droeg vrucht; het één bracht dertig- het ander zestig- en het ander honderdvoud op. **9** En Hij sprak: Wie oren heeft om te horen, hij hore! **10** Maar toen Hij alleen was, vroegen Hem de twaalf, en zij die bij Hem waren, naar de zin der gelijkenis. **11** En Hij sprak tot hen: U is het geheim van het koninkrijk Gods toevertrouwd; maar zij, die buiten staan, ontvangen alles in parabels: **12** Opdat ze scherp zouden zien, en niet inzien, Scherp zouden horen, en niet verstaan; Opdat ze zich niet zouden bekeren, En vergiffenis zouden bekomen. **13** En Hij zeide hun: Verstaat gij deze gelijkenis niet? Hoe zult gij dan al de andere parabels verstaan? **14** De zaaijer, hij zaait het woord. **15** Dit zijn de lieden langs de weg, waar het woord wordt gezaaid: wanneer ze het hebben gehoord, komt aanstands de satan en roeft het woord, dat in hen was gezaaid. **16** Zo ook zij, die op de steengrond worden gezaaid: dat zijn zij,

die terstond met vreugde het woord aanvaarden, Laat ons oversteken naar de andere kant. 36 Toen zodra ze het horen; 17 ze hebben echter geen wortel lieten ze de menigte gaan, en namen Hem mee, daar geschoten, maar zijn onstandvastig; en als er later verdrukking en vervolging ontstaat om wille van het Hij reeds in de boot was; ook andere boten waren er woord, dan zijn ze aanstands geërgerd. 18 Anderen sloegen over de boot, zodat ze vol water kwam. 38 zijn er, die tussen de doornen worden gezaaid: dat Hij zelf lag aan de achtersteven op een kussen te zijn zij, die wel luisteren naar het woord: 19 maar slapen. Ze maakten Hem wakker, en zeiden tot Hem: de beslommering van de wereld, de verleiding van Meester, raakt het U niet, dat wij vergaan? 39 Nu de rijkdom en de begeerten naar andere dingen stond Hij op, gebood aan de wind, en sprak tot het vallen er tussen, en verstikken het woord: het blijft meer: Zwijg, wees stil! De wind ging liggen, en het zonder vrucht. (aiōn g165) 20 En die op de goede aarde werd heel stil. 40 Toen sprak Hij tot hen: Wat zit werden gezaaid, zijn allen, die het woord vernemen, gij bevreesd? Hebt gij nog geen geloof? 41 Maar het aanvaarden, en het vrucht laten dragen; het éne een hevige angst greep hen aan, en ze zeiden tot dertig- het andere zestig- en het andere honderdvoud. elkander: Wie is Hij toch, dat zelfs de wind en het 21 Weer sprak Hij tot hen: Haalt men soms de lamp, meer Hem gehoorzamen?

om ze onder de korenmaat te zetten of onder het bed? Is het niet, om ze op de kandelaar te plaatsen? 5 Zo kwamen zij aan de overkant van het meer in het land der Gerasenen. 2 Zodra Hij het schip verliet, 22 Want niets is verborgen, of het moet worden geopenbaard; en niets is geheim, of het komt aan het licht. 23 Zo iemand oren heeft om te horen, hij hore! kwam Hem uit de grafspelonken een man tegemoet, die door een onreinen geest was bezeten. 3 Hij had zijn verblijf in de graven, en niemand kon hem zelfs met ketens meer binden; 4 meermalen reeds was hij met voetboeien en ketens gebonden, maar hij had de ketens stuk getrokken en de voetboeien verbroken. Niemand was in staat hem te temmen. 5 Dag en nacht was hij in de grafspelonken en op de bergen, waar hij schreeuwde, en zich met stenen sloeg. 6 Toen hij van verre Jesus zag, snelde hij toe, viel voor Hem neer, 24 Nog zeide Hij hun: Let op, wat gij hoort. Met de maat, waarmee gij meet, zal u worden toegemeten, met een toemaat bovendien. 25 Want wie heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen worden, wat hij bezit. 26 Weer zeide Hij: Het gaat met het koninkrijk Gods als met een mens, die het zaad in de aarde werpt; 27 dan gaat hij slapen des nachts, en staat op overdag. En het zaad ontkiemt en groeit op; zelf weet hij niet, hoe. 28 Want vanzelf brengt de aarde vruchten voort, eerst de halmen, dan de aar, daarna het volle graan in de aar. 29 En als het koren rijp is, slaat hij er aanstands de sikkel in; want het is tijd voor de oogst. 30 Nog sprak Hij: Waarmede zullen wij het koninkrijk Gods vergelijken, of onder welke parabel het brengen? 31 Het is gelijk aan een mosterdzaadje; wanneer men het zaait in de aarde, is het 't kleinste van alle zaden op aarde. 32 Maar wanneer het eenmaal gezaaid is, groeit het op, en wordt groter dan alle tuingewas; het schiet grote takken, zodat de vogels in de lucht kunnen nestelen onder zijn lommer. 33 En in veel gelijkenissen van die aard sprak Hij tot hen het woord, voor zover ze het konden verstaan; 34 en zonder gelijkenis sprak Hij hen niet toe. Maar alleen aan zijn leerlingen legde Hij alles uit. 35 Tot hen sprak Hij nog op diezelfde dag, toen het reeds laat was geworden:

lieten ze de menigte gaan, en namen Hem mee, daar

Hij reeds in de boot was; ook andere boten waren er

sloegen over de boot, zodat ze vol water kwam.

Hij zelf lag aan de achtersteven op een kussen te

slapen. Ze maakten Hem wakker, en zeiden tot Hem:

Meester, raakt het U niet, dat wij vergaan?

Nu stond Hij op, gebood aan de wind, en sprak tot het meer: Zwijg, wees stil! De wind ging liggen, en het werd heel stil.

Toen sprak Hij tot hen: Wat zit gij bevreesd? Hebt gij nog geen geloof?

Maar een hevige angst greep hen aan, en ze zeiden tot elkander: Wie is Hij toch, dat zelfs de wind en het meer Hem gehoorzamen?

5 Zo kwamen zij aan de overkant van het meer in het land der Gerasenen. 2 Zodra Hij het schip verliet, kwam Hem uit de grafspelonken een man tegemoet, die door een onreinen geest was bezeten. 3 Hij had zijn verblijf in de graven, en niemand kon hem zelfs met ketens meer binden; 4 meermalen reeds was hij met voetboeien en ketens gebonden, maar hij had de ketens stuk getrokken en de voetboeien verbroken. Niemand was in staat hem te temmen. 5 Dag en nacht was hij in de grafspelonken en op de bergen, waar hij schreeuwde, en zich met stenen sloeg. 6 Toen hij van verre Jesus zag, snelde hij toe, viel voor Hem neer, 7 en schreeuwde het uit: Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus, Zoon van den Allerhoogsten God? Ik bezweer U bij God, mij niet te gaan kwellen. 8 Want Hij had hem gezegd: Onreine geest, ga uit van dien man! 9 Nu vroeg Hij hem: Hoe is uw naam? En hij zei Hem: Legioen is mijn naam, want we zijn velen. 10 En hij bad Hem dringend, hem toch niet buiten die streek te bannen. 11 Nu liep daar bij de berg een grote troep zwijnen te grazen. 12 Ze smeekten Hem, en zeiden: Zend ons naar de zwijnen, opdat we daar ingaan. 13 Hij stond het hun toe. Toen gingen de onreine geesten uit, en wierpen zich op de zwijnen. En de troep van ongeveer twee duizend plofte van de steile in het meer, en verdronk in het meer. 14 De drijvers vluchten heen, en vertelden het in stad en land. Men kwam dus zien, wat er gebeurd was. 15 Toen ze nu bij Jesus kwamen, en den bezetene zagen zitten, gekleed en goed bij verstand, ofschoon hij door het legioen was bezeten geweest, werden ze bevreesd.

16 En zij, die het gezien hadden, verhaalden hun wat er met den bezetene was gebeurd, en ook met de zwijnen. **17** Toen verzochten ze Hem, om heen te gaan uit hun gebied. **18** Toen Hij zich nu in de boot begaf, vroeg de gewezen bezetene verlof, bij Hem te blijven. **19** Hij stond het niet toe, maar zei hem: Ga naar huis, naar de uwen, en meld hun alwat de Heer u gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u heeft ontfermd. **20** Hij ging heen, en begon te verkondigen in de Dekápolis, wat Jesus hem had gedaan; en allen stonden verbaasd. **21** Toen Jesus in de boot weer de overkant had bereikt, verzamelde zich een grote menigte om Hem heen. En terwijl Hij Zich aan de oever van het meer bevond. **22** kwam daar een van de oversten der synagoge, Jairus genaamd. Toen hij Hem zag, viel hij aan zijn voeten neer.

23 en bad Hem dat aandrang: Mijn dochertje ligt te sterven. Kom, en leg haar de handen op: dan zal ze worden gered, en blijven leven. **24** Hij ging met hem mee. Een grote menigte volgde Hem, en drong tegen Hem op. **25** Nu was daar een vrouw, die twaalf jaren lang aan bloedvloeiing leed. **26** Veel had ze van verschillende geneesheren moeten verduren; al wat ze bezat, had ze ten koste gelegd, maar heel geen baat gevonden; ze was eer nog erger geworden. **27** Daar ze van Jesus had gehoord, trad ze onder de menigte achter Hem aan, en raakte zijn kleed aan. **28** Want ze dacht: Als ik alleen maar zijn kleren aanraak, zal ik genezen. **29** En terstond droogde haar bloedvloeiing op, en gevoelde ze aan haar lichaam, dat ze van haar kwaal was genezen. **30** Jesus was Zich bewust van de kracht, die er van Hem was uitgegaan; aanstonds keerde Hij Zich onder de menigte om, en sprak: Wie heeft mijn kleren aangeraakt? **31** Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Gij ziet, dat de menigte op U aandringt, en Gij vraagt: Wie heeft Mij aangeraakt? **32** Maar Hij keek rond, om te zien, wie het gedaan had. **33** Angstig en bevend kwam de vrouw naderbij, daar ze wist, wat er met haar was gebeurd; ze viel voor Hem neer, en zeide Hem de volle waarheid. **34** Maar Hij sprak tot haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; ga in vrede, en wees genezen van uw kwaal. **35** Terwijl Hij nog sprak, kwamen er lieden van den overste der synagoge, en zeiden: Uw dochter is gestorven; waarom den Meester nog lastig gevallen? **36** Jesus hoorde wat er gezegd werd, en sprak tot den overste: Vrees niet,

maar geloof! **37** Hij liet niemand met Zich meegaan dan Petrus, Jakobus en Johannes, den broer van Jakobus. **38** Toen zij bij het huis van den overste waren gekomen, zag Hij daar het rouwmisbaar en de wenende en luid jammerende mensen. **39** Hij ging binnен, en zeide tot hen: Wat tiert gij, en weent lachten Hem uit. Nadat Hij ze allen had buiten gezet, nam Hij den vader en de moeder van het kind en zijn metgezellen met Zich mee, en ging het vertrek binnen, waar het kind lag. **40** Hij vatte het kind bij de hand, en sprak tot haar: Talita koemi: wat betekent: Meisje, Ik zeg u, sta op! **41** Onmiddellijk stond het meisje op, en liep heen en weer: want het was twaalf jaar oud. En ze stonden verstomd van verbazing. **42** Maar Hij gebood hun ten strengste, het niemand te laten weten. Ook zeide Hij nog, dat men haar te eten zou geven.

6 Hij vertrok van daar, en ging naar zijn vaderstad; en zijn leerlingen volgden Hem. **2** En op de sabbat begon Hij in de synagoge te leren. De vele toehoorders stonden verbaasd, en ze zeiden: Waar heeft Hij dit alles vandaan? Wat is dit voor wijsheid, die Hem is gegeven; en wat zijn het voor wonderen, die door zijn handen gebeuren? **3** Is Hij niet de timmerman, de zoon van Maria, de broer van Jakobus en Josef, Judas en Simon; en leven zijn zusters niet hier onder ons? En ze ergerden zich aan Hem. **4** Maar Jesus zeide tot hen: Een profeet wordt enkel in zijn vaderland miskend, onder zijn verwanten en in zijn familie. **5** Hij kon daar geen wonder verrichten, behalve enkele zieken genezen, door ze de handen op te leggen. **6** En Hij verwonderde Zich over hun ongeloof. Nu trok Hij de dorpen in de omtrek al lerende rond. **7** Ook riep Hij het twaalftal bij Zich, zond ze twee aan twee uit, en gaf hun de macht over de onreine geesten. **8** Hij gebood hun, niets mee te nemen op weg, dan alleen een staf; geen reiszak, geen brood, geen geld in de gordel; **9** ze mochten wel sandalen dragen, maar geen dubbele onderkleding. **10** En Hij sprak tot hen: Wanneer gij een huis zijt binnengegaan, blijft dan daar, totdat gij weer afreist. **11** En waar men u niet ontvangt en niet naar u luistert, gaat daar vandaan, en schudt het stof van uw voeten, als een getuigenis tegen hen. **12** Ze gingen heen, en preekten, dat men zich zou bekeren.

13 Ze dreven vele duivels uit, zalfden vele zieken naar een eenzame plaats, en rust wat uit. Want velen met olie, en genazzen ze. **14** Ook koning Herodes liepen in en uit, zodat ze zelfs geen tijd hadden om te hoorde van Hem: want zijn naam werd beroemd. eten. **32** Geheel alleen vertrokken ze dus in de boot Men zeide: Johannes de Doper is van de doden naar een eenzame plaats. **33** Maar velen zagen hen opgestaan; daarom werken die krachten in Hem. **15** vertrekken, en begrepen waarheen; uit alle steden Anderen zeiden: Het is Elias. Anderen weer: Hij is een liep men gezamenlijk te voet daar naar toe, en men gewone profeet. **16** Maar toen Herodes het hoorde, was er nog eerder dan zij. **34** Toen Jesus uitsteeg, zeide hij: Het is Johannes, dien ik onthoofd heb; zag Hij dus een talrijke schare. Hij had medelijden hij is verrezen. **17** Herodes namelijk had Johannes met hen, daar ze als schapen zonder herder waren; laten grijpen, in boeien geslagen en in de gevangenis en Hij begon ze velerlei dingen te leren. **35** Toen het geworpen, naar aanleiding van Heródias, de vrouw reeds laat was geworden, kwamen zijn leerlingen van zijn broer Filippus, omdat hij haar had gehuwd. naar Hem toe, en zeiden: Deze plaats is woest, en het **18** Want Johannes had tot Herodes gezegd: Ge moogt is reeds laat geworden; **36** stuur ze weg, dan kunnen de vrouw van uw broer niet hebben. **19** Heródias ze naar de omliggende dorpen en gehuchten gaan, was hem dus vijandig gezind, en wilde hem doden; om zich levensmiddelen te kopen. **37** Maar Hij gaf hun maar het lukte haar niet. **20** Want Herodes had ten antwoord: Geeft gij hun te eten! Ze zeiden Hem: ontzag voor Johannes, daar hij wist, dat hij een Zullen we dan voor tweehonderd tienlingen brood rechtvaardig en heilig man was; en hij beschermd gaan kopen, en hun te eten geven? **38** Maar Hij sprak hem. Telkens wanneer hij hem hoorde, raakte hij in tot hen: Hoeveel broden hebt gij? Gaat eens zien. En grote verlegenheid; toch luisterde hij gaarne naar na gedaan onderzoek zeiden ze: Vijf, en twee vissen. hem. **21** Maar er kwam een gunstige dag, toen **39** Nu gebood Hij hun, ze allen in groepen neer te Herodes op zijn verjaringsfeest een maaltijd gaf aan zetten op het groene gras. **40** Ze gingen zitten in zijn groten en legeroversten en de aanzienlijken van groepen van honderd en groepen van vijftig. **41** Toen Galilea. **22** Nu kwam de dochter van die Heródias nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag op ten binnen, en danste; en ze behaagde aan Herodes en hemel, en sprak er de zegen over uit: Hij brak de aan de gasten. Toen sprak de koning tot het meisje: broden en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan Vraag van mij wat ge wilt, en ik zal het u geven. **23** te bieden: ook de twee vissen verdeelde Hij onder En hij zwoer haar: Wat ge ook vraagt, ik zal het u hen. **42** Allen aten en werden verzadigd. **43** En ze geven, al was het ook de helft van mijn rijk. **24** Ze verzamelden de brokken; twaalf korven vol, behalve ging heen. en zei tot haar moeder: Wat zal ik vragen? nog het overschot van de vissen. **44** Het waren vijf Deze sprak: Het hoofd van Johannes den Doper. duizend mannen, die van de broden hadden gegeten. **25** Aanstonds spoedde ze zich naar den koning, en **45** Onmiddellijk daarna dwong Hij zijn leerlingen om eiste: Ik verlang, dat ge me op staande voet op een scheep te gaan, en vóór Hem uit naar Betsáida over schotel het hoofd van Johannes den Doper geeft. te steken; intussen zond Hij de schare heen. **46** En **26** Wel had de koning er spijt van, maar om de eed nadat Hij ze had weggezonden, ging Hij het gebergte en om de gasten wilde hij haar niet teleurstellen. **27** in, om er te bidden. **47** Toen het nacht begon te Onmiddellijk stuurde hij een der trawanten. en gaf worden, was de boot midden op het meer, en Hij was bevel, het hoofd van Johannes te brengen. Deze ging alleen op het land. **48** Hij zag ze tobben, om vooruit te heen, en onthoofdde hem in de gevangenis. **28** Hij komen; want de wind was tegen. En tegen de vierde bracht het hoofd op een schotel, en gaf het aan het nachtwak kwam Hij naar hen toe, wandelend op het meisje; en het meisje gaf het aan haar moeder. **29** meer; en Hij wilde ze voorbijgaan. **49** Toen ze Hem op Toen zijn leerlingen dit hadden gehoord, kwamen ze het meer zagen wandelen, meenden ze, dat het een zijn lichaam halen, en legden het in een graf. **30** Toen spook was, en ze gilden het uit; **50** want allen zagen de apostelen te zamen bij Jesus waren teruggekeerd, Hem, en waren ontsteld. Aanstonds sprak Hij hen toe, verhaalden ze Hem al wat ze hadden gedaan en en zeide hun: Weest gerust, Ik ben het; vreest niet! geleerd. **31** En Hij zeide tot hen: Komt nu met Mij mee **51** Hij stapte bij hen in de boot, en de wind bedarde.

Nu raakten ze heel en al van streek; **52** want ze het goed! **15** Niets kan den mens verontreinigen, wat waren door de broden niet tot inzicht gekomen, maar van buitenaf in hem binnentkomt; maar wat er uitgaat hun hart was blind gebleven. **53** Toen ze de overkant van den mens, dat verontreinigt den mens. **16** Zo hadden bereikt, kwamen ze in het land Gennézaret; iemand oren heeft om te horen, hij hore! **17** Toen daar legden ze aan. **54** Nauwelijks waren ze uit Hij nu van het volk was weggegaan en thuis was de boot gegaan, of men had Hem herkend. **55** En gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem naar de zin der men liep die hele landstreek af; en als men hoorde, parabel. **18** En Hij sprak tot hen: Zijt ook gij nog zonder dat Hij ergens was, begon men de zieken op hun begrip? Begrijpt gij dan niet, dat niets den mens kan bedden daarheen te dragen. **56** Waar Hij ook kwam, verontreinigen, wat van buitenaf in hem binnentkomt? in dorpen, steden of gehuchten, daar legden ze de **19** Want het komt niet in zijn hart, maar in de buik, en zieken neer op de pleinen, en baden Hem, dat ze het gaat weer uit op zekere plaats. Hij verklaarde enkel de zoom van zijn kleed mochten aanraken. En dus alle spijzen voor rein. **20** En Hij ging voort: allen, die Hem aanraakten, werden genezen.

7 Toen kwamen de farizeën en sommige schriftgeleerden, die van Jerusalem waren gekomen, gezamenlijk naar Hem toe. **2** Zij zagen, dat enigen van zijn leerlingen brood aten met onreine, dat is met ongewassen handen. **3** De farizeën toch en alle Joden eten niet, zonder zich de vingertoppen te hebben gewassen, getrouw aan de overlevering der ouden; **4** en ze eten niets van de markt, zonder het eerst te besprenkelen; en vele andere dingen zijn er, die ze krachtens overlevering te onderhouden hebben, zoals het wassen van drinkbekers, kannen en koperen vaten. **5** De farizeën en de schriftgeleerden vroegen Hem dus: Waarom gedragen uw leerlingen zich niet naar de overlevering der ouden, en eten ze brood met onreine handen? **6** Hij sprak tot hen: Huichelaars; terecht heeft Isaïas over u geprofeteerd, zoals er geschreven staat: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij; **7** ze eren Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen, die menselijke geboden zijn. **8** Gods gebod verwaarloost gij, maar aan de overlevering der mensen houdt gij vast. **9** Nog sprak Hij tot hen: Het staat u fraai, Gods gebod te verkrachten, om uw overlevering door te zetten. **10** Want Moses heeft gezegd: "Eer uw vader en moeder", en: "Wie vader of moeder vloekt, moet sterven." **11** Gij echter zegt: Zo iemand tot vader en moeder zegt: "Korban (dat is offergave) is alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen zijn", **12** dan mag hij volgens u niets meer voor zijn vader of moeder doen. **13** Zo verkracht gij Gods woord door uw overlevering, die gij blijft leren. En dergelijke dingen doet gij bij hopen. **14** Hij riep de schare weer naar Zich toe, en sprak tot hen: Hoort allen naar Mij, en verstaat

Wat er uitgaat van den mens, dat verontreinigt den mens. **21** Want van binnenaf, uit het hart der mensen, komen de slechte gedachten voort, ontuucht, diefstal, moord, **22** echtbreuk, gierigheid, boosaardigheid, bedrog, wellust, afgunst, godslastering, hoogmoed, lichtzinnigheid. **23** Al die boze dingen komen van binnenaf, en verontreinigen den mens. **24** Toen stond Hij op, en vertrok vandaar naar de streek van Tyrus. Daar ging Hij een huis binnen, maar wilde niet, dat iemand het wist. Toch kon Hij niet verborgen blijven. **25** Want een vrouw, wier dochertje door een onreinen geest was bezeten, kwam, zodra ze van Hem had gehoord, naar Hem toe, en wierp zich aan zijn voeten neer. **26** De vrouw was een heiden, van syrofenicische afkomst. Ze bad Hem, den duivel uit haar dochter te drijven. **27** Jesus zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; het is niet goed, het brood der kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen. **28** Maar ze gaf Hem ten antwoord: Jawel, Heer: de hondjes onder de tafel eten toch ook van de kruimels der kinderen. **29** Toen sprak Hij tot haar: Om zo'n woord moogt ge gaan; de duivel heeft uw dochter verlaten. **30** Ze ging naar huis, en vond het meisje te bed liggen; de duivel was uitgegaan. **31** Toen Hij weer uit de streek van Tyrus vertrok, ging Hij over Sidon naar het meer van Galilea, midden in het gebied der Dekápolis. **32** Daar bracht men een doofstomme naar Hem toe, en smeekte Hem, dien de hand op te leggen. **33** Hij nam hem ter zijde buiten de kring van de menigte, stak de vingers in zijn oren, spuwde, en raakte zijn tong daarmee aan. **34** Hij zag op naar de hemel, slaakte een zucht, en zeide tot hem: Effetá, dat is: ga open. **35** En terstond werden zijn oren geopend, en de band van zijn tong

werd losgemaakt, en hij sprak goed. **36** Hij verbood hun, het iemand te zeggen. Maar hoe strenger Hij het hun verbood, des te luider ze het vertelden. **37** Hem: Twaalf. **20** En bij de zeven broden voor de vier Ze stonden ten hoogste verbaasd, en ze zeiden: Hij heeft alles wél gedaan; de doven doet Hij horen, en de stommen doen Hij spreken.

8 In die dagen, toen er weer een grote schare bijeen was, en deze niet te eten had, riep Hij zijn leerlingen, en zeide tot hen: **2** Ik heb medelijden met de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en ze hebben niets te eten. **3** Zo ik ze hongerig naar huis laat gaan, zullen ze onderweg bezwijken; want sommigen van hen zijn van verre gekomen. **4** Zijn leerlingen antwoordden Hem: Hoe zou men ze hier, in een woestijn, genoeg brood kunnen geven? **5** Hij vroeg hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze zeiden: Zeven. **6** Toen beval Hij de schare, zich neer te zetten op de grond. Hij nam de zeven broden, sprak een dankzegging uit, brak ze, en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan te bieden. En ze reikten ze uit aan het volk. **7** Ook hadden ze enkele visjes; Hij sprak er de zegen over uit, en beval ook deze aan te bieden. **8** Ze aten, en werden verzadigd; en ze zamelden de overgeschoten brokken bijeen: zeven korven vol. **9** Er waren daar ongeveer vier duizend mannen. Toen liet Hij ze gaan. **10** Onmiddellijk daarna ging Hij met zijn leerlingen in de boot, en begaf Hij zich naar de streek van Dalmanoeta. **11** Nu kwamen de farizeën, en begonnen met Hem te twisten: ze eisten van Hem een teken uit de hemel, om Hem op de proef te stellen. **12** Hij zeide met een diepe zucht: Wat, eist dit geslacht een teken? Voorwaar, ik zeg u: aan dit geslacht zal geen teken worden gegeven. **13** Hij verliet ze, ging weer de boot in, en voer naar de overzijde terug. **14** Maar ze hadden vergeten brood mee te nemen, zodat ze niet meer dan één brood bij zich aan boord hadden. **15** Toen vermaande Hij hen, en zeide: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en voor het zuurdeeg van Herodes! **16** Ze redeneerden onder elkander, dat het was, omdat ze geen brood bij zich hadden. **17** Jesus merkte het, en sprak tot hen: Wat bespreekt gij toch met elkander; dat gij geen brood hebt? Hebt gij nu nog geen verstand of begrip? Is uw hart soms verstokt? **18** Gij hebt ogen, en toch ziet gij niet; oren, en toch hoort gij niet? Weet gij dan niet meer, **19** hoeveel

korven vol brokken gij hebt verzameld, toen ik de vijf broden brak voor vijf duizend man? Ze zeiden Hem: Twaalf. **20** En bij de zeven broden voor de vier Ze stonden ten hoogste verbaasd, en zeiden: Hij duizend man, hoeveel manden met brokken hebt gij heeft alles wél gedaan; de doven doet Hij horen, en de stommen doen Hij spreken.

Hij sprak tot hen: En nog begrijpt gij het niet? **22** Zo kwamen ze te Betsáida aan. Daar bracht en een blinde naar Hem toe, en verzocht Hem, dien aan te raken. **23** Hij batte den blinde bij de hand, en leidde hem buiten het dorp; Hij deed speeksel op zijn ogen, legde Hem de handen op, en vroeg hem: Ziet gie iets? **24** Hij begon te kijken, en sprak: Ik zie mensen: als bomen zie ik ze gaan. **25** Toen legde Hij opnieuw de handen op zijn ogen; en nu zag hij scherper. Hij was genezen, zodat hij alles duidelijk zag. **26** Hij zond hem naar huis, en zeide: Ga het dorp zelfs niet in. **27** Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar de dorpen van Cesarea Filippi. Onderweg ondervroeg Hij zijn leerlingen, en zeide tot hen: Wien zeggen de mensen, dat ik ben? **28** Ze zeiden Hem: Johannes de Doper; anderen: Elias; anderen weer: één der profeten. **29** Nu vroeg Hij hun: Maar gij, wie zegt gij, dat ik ben? Petrus antwoordde Hem: Gij zijt de Christus. **30** En Hij gebood hun ten strengste, hierover met niemand te spreken. **31** Toen begon Hij ze te onderrichten, dat de Mensenzoon veel zou moeten lijden, en verworpen moest worden door de oudsten, opperpriesters en schriftgeleerden; dat Hij moest worden gedood, en na drie dagen zou verrijzen. **32** Onbewimpeld sprak Hij er over. Petrus trok Hem ter zijde, en begon Hem tegen te spreken. **33** Maar Hij keerde zich om, zag zijn leerlingen aan, bestrafte Petrus, en sprak: Ga weg van mij, satan! Want ge zijt niet bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. **34** Nu riep Hij de schare met zijn leerlingen bijeen, en sprak tot hen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen, en mij volgen. **35** Want wie zijn leven wil redder, zal het verliezen; maar wie zijn leven verliest om mij en om het Evangelie, zal het redder. **36** Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? **37** Of wat zal een mens in ruil geven voor zijn ziel? **38** Want wie zich schaamt over mij en mijn woorden bij dit overspelig en zondig geslacht, over hem zal zich ook de Mensenzoon schamen, als

Hij in de heerlijkheid van zijn Vader komt, te zamen zijn, hoelang nog zal Ik u dulden? Brengt hem hier bij met de heilige engelen.

9 Nog sprak Hij tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: Daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze het koninkrijk Gods hebben zien komen in kracht. **2** Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee, en bracht ze heel afzonderlijk op een hoge berg. En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd. **3** Zijn klederen werden blinkend en wit, zoals geen bleker op aarde ze wit kan maken. **4** Elias en Moses verschenen hun, en spraken met Jesus. **5** Toen nam Petrus het woord, en zei tot Jesus: Rabbi, het is ons goed, hier te zijn; laat ons drie tenten opslaan, één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. **6** Hij wist niet goed wat hij zeide; want ze waren met schrik bevangen. **7** Nu kwam er een wolk, die hen overschaduwde, en uit de wolk klonk een stem: Deze is mijn geliefde Zoon, luistert naar Hem! **8** Op hetzelfde ogenblik keken ze rond, maar zagen niemand meer bij zich dan Jesus alleen. **9** En terwijl ze afdaalden van de berg, verbod Hij hun, aan iemand te vertellen wat ze hadden gezien, voordat de Mensenzoon van de doden was opgestaan. **10** Ze hielden zich aan dat woord. Toch vroegen ze onder elkaar, wat het beduidde: op te staan van de doden. **11** Ze ondervroegen Hem dus: Waarom zeggen de farizeën en schriftgeleerden dan, dat eerst Elias komen moet? **12** Hij gaf hun ten antwoord: Zeker, Elias komt ook eerst, om alles te herstellen. Maar hoe staat er over den Mensenzoon geschreven? Dat Hij veel zal lijden en veracht zal worden. **13** En Ik zeg u: Elias is reeds gekomen; maar ze hebben met hem gedaan wat ze wilden, gelijk van hem geschreven staat. **14** Toen zij nu bij de andere leerlingen kwamen, zagen zij hen omringd van een talrijke schare, en van schriftgeleerden, die met hen twistten. **15** Zodra het volk Hem zag, liep het verbaasd naar Hem toe, om Hem te begroeten. **16** Hij vroeg hun: Waarom twist gij met hen? **17** Een uit de menigte antwoordde Hem: Meester, ik heb mijn zoon tot U gebracht, die van een stommen geest is bezeten. **18** Wanneer hij hem aangrijpt, dan werpt hij hem neer; dan schuimbekt hij, knarst met de tanden, en verstijft. Ik heb uw leerlingen verzocht, hem uit te drijven: maar ze konden het niet. **19** Hij antwoordde hun: O ongelovig geslacht, hoelang nog zal Ik bij u

zijn, hoelang nog zal Ik u dulden? Brengt hem hier bij Mij. **20** Ze brachten hem. Zodra de geest Hem zag, deed hij den knaap de stuipen krijgen; hij viel op de grond, en wentelde zich schuimbekend rond. **21** Hij vroeg aan zijn vader: Hoe lang heeft hij dit al, dat hem dit overkomt? Deze zeide: Van kindsbeen af; **22** dikwijls werpt hij hem in het vuur of in het water om hem te doden. Ach, indien het U mogelijk is, help ons dan, uit medelijden met ons. **23** Jesus sprak tot hem: Hoe; indien het U mogelijk is? Alles is mogelijk voor hem die gelooft. **24** Aanstonds riep de vader van den knaap onder tranen uit: Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp. **25** En daar Jesus zag, dat het volk tezamen liep, geboed Hij den onreinen geest, en zeide hem: Stomme en dove geest, Ik gebied u, ga van hem uit, en keer niet meer bij hem terug. **26** Schreeuwend en onder hevige stuiprekkingen ging hij van hem uit; de knaap zag er uit als een lijk, zodat velen zeiden, dat hij gestorven was. **27** Maar Jesus vatte hem bij de hand, en richtte hem op; en hij stond overeind. **28** Toen Hij thuis was gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem, terwijl zij alleen waren: Waarom konden wij hem niet uitdrijven? **29** Hij zei hun: Dit soort kan alleen met gebed worden uitgedreven. **30** Zij vertrokken vandaar, en reisden Galilea door. Maar Hij wilde niet, dat iemand het wist; **31** want Hij onderrichtte zijn leerlingen. Hij sprak tot hen: De Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen der mensen; ze zullen Hem doden, maar na zijn dood zal Hij de derde dag verrijzen. **32** Ze begrepen dit niet: toch durfden ze Hem niet ondervragen. **33** Zij kwamen te Kafáraum terug. En thuis gekomen, vroeg Hij hun: Waarover hebt gij onderweg gesproken? **34** Ze zwegen; want ze hadden onderweg met elkaar getwist, wie de grootste zou zijn. **35** Hij zette Zich neer, riep de twaalf, en sprak tot hen: Zo iemand de eerste wil zijn, dan moet hij de laatste van allen zijn, en de dienaar van allen. **36** Nu nam Hij een kind, plaatste het in hun midden, omhelsde het, en zei hun: **37** Wie een van zulke kinderen opneemt in mijn Naam, hij neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Mij niet op, maar Hem die Mij gezonden heeft. **38** Johannes zeide tot Hem: Meester, we hebben iemand, die ons niet volgt, duivels zien uitdrijven in uw Naam; we hebben het hem verboden, omdat hij zich niet bij ons aansluit. **39** Maar Jesus sprak: Verbiedt het hem niet; want er

is niemand, die een wonder verricht in mijn Naam, begaat ze echtbreuk. 13 Nu bracht men kinderen en onmiddellijk daarop Mij kan honen. 40 Wie niet naar Hem toe, opdat Hij ze zou aanraken. Maar tegen ons is, hij is voor ons. 41 En wie u een beker water te drinken geeft, juist omdat gij van Christus zult, voorwaar Ik zeg u: Hij zal zijn loon niet missen. 42 Wie ergernis geeft aan een van deze kleinen, die in Mij geloven, het ware hem beter, dat hem een zware molensteen om de hals werd gehangen, en hij zo in de zee werd geworpen. 43 Zo uw hand u ergert, houw ze af. Het is beter, vermindt het Leven binnen te gaan, dan met twee handen naar de hel te gaan, naar het onuitblusbaar vuur, (Geenna g1067) 45 En zo uw voet u ergert, houw hem af. Het is beter, kreupel het Leven binnen te gaan, dan met beide voeten in de hel te worden geworpen, in het onuitblusbaar vuur, (Geenna g1067) 46 waar hun worm niet sterft, en het vuur niet gedoofd wordt. 47 En zo uw oog u ergert, ruk het uit. Het is beter met één enkel oog het koninkrijk Gods binnen te gaan, dan met twee ogen in de hel te worden geworpen, (Geenna g1067) 48 waar hun worm niet sterft, en het vuur niet gedoofd wordt. 49 Allen moeten inderdaad met vuur worden gezouten. 50 Het zout is goed: als echter het zout smakeloos wordt, waar zult gij het dan mee zouten? Behoudt het zout in u, en leeft in vrede onder elkander.

10 Toen vertrok Hij vandaar, en ging naar het gebied van Judea en naar het Overjordaanse. En weer kwam er veel volk naar Hem toe, en onderwees Hij hen, zoals Hij gewoon was. 2 Ook de farizeën kwamen naar Hem toe, en vroegen, om Hem op de proef te stellen, of een man zijn vrouw mag verstoten. Hij gaf hun ten antwoord: 3 Wat heeft Moses u geboden? 4 Ze zeiden: Moses heeft toegestaan, een scheidingsbrief te schrijven, en haar zó te verstoten. 5 Jesus antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft Moses u deze wet gegeven; 6 maar van de aanvang der schepping af, heeft God hen man en vrouw gemaakt; 7 daarom zal de mens vader en moeder verlaten, 8 en de twee zullen één vlees zijn. Ze zijn dus geen twee meer, maar één vlees. 9 Wat dus God heeft verenigd, dat scheide geen mens. 10 Thuis ondervroegen zijn leerlingen Hem hierover opnieuw. 11 En Hij sprak tot hen: Wie zijn vrouw verstoot, en een andere huwt, begaat echtbreuk tegen haar. 12 En wanneren een vrouw haar man verlaat en een anderen huwt,

de leerlingen wezen ze af. 14 Toen Jesus dit zag, werd Hij verstoord, en sprak Hij tot hen: Laat de kinderen tot Mij komen, en houdt ze niet tegen; want het koninkrijk Gods is voor hen, die zijn zoals zij. 15 Voorwaar, Ik zeg u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt als een kind, zal er niet ingaan. 16 En Hij omhelsde ze, legde hun de handen op, en zegende hen. 17 En toen Hij Zich op weg begaf, kwam iemand toegelopen, knielde voor Hem neer, en vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? (aiōnios g166) 18 Jesus sprak tot hem: Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed, dan God alleen. 19 Ge kent de geboden: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en moeder. 20 Hij gaf hem ten antwoord: Meester, dit heb ik allemaal van mijn jeugd af onderhouden. 21 Toen zag Jesus hem teder aan, en sprak tot hem: Eén ding ontbreekt u nog. Ga heen, verkoop wat ge bezit, en geef het aan de armen; en ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. 22 Maar hij werd ontstemd bij dat woord, en ging treurig heen; want hij had veel bezittingen. 23 Nu zag Jesus om Zich heen, en sprak tot zijn leerlingen: Hoe moeilijk toch zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk Gods binnengaan. 24 De leerlingen waren verbaasd over zijn woorden. Maar Jesus hernam, en zeide tot hen: Kinderen, hoe moeilijk is het toch, het koninkrijk Gods binnen te gaan! 25 Een kameel gaat makkelijker door het oog van een naald, dan een rijke in het koninkrijk Gods. 26 Toen waren ze nog meer ontsteld, en zeiden bij zichzelf: Wie kan dan zalig worden? 27 Jesus zag hen aan, en sprak: Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want bij God is alles mogelijk. 28 Nu nam Petrus het woord, en zei: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevuld. 29 Jesus sprak: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die huis, broers of zusters, vader of moeder, kinderen of akkers om Mij en om het evangelie verlaat, 30 of hij zal ontvangen: nu in deze wereld, zij het ook te midden van vervolgingen, het honderdvoud van huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en akkers; en in de toekomstige wereld het eeuwige leven. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Veel

eersten zullen laatsten zijn, en laatsten zullen eersten zijn. **32** Zij waren nu op weg naar Jerusalem; Jesus ging voor hen uit, en zij volgden Hem, ontsteld en bevreesd. Hij nam de twaalf weer om Zich heen, en begon hun te zeggen, wat er met Hem zou gebeuren. **33** Ziet, wij gaan naar Jerusalem op, en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de opperpriesters en schriftgeleerden; en ze zullen Hem ter dood veroordelen. Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen; **34** men zal Hem bespotten, bespuwen, geselen en doden; maar na drie dagen zal Hij verrijzen. **35** Nu kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, naar Hem toe, en zeiden: Meester, we wensen, dat Gij voor ons doet, wat we U willen vragen. **36** Hij zeide hun: Wat wenst gij, dat Ik voor u doe? **37** Ze zeiden: Verleen ons, dat wij in uw heerlijkheid mogen zitten, de één aan uw rechter-, de ander aan uw linkerhand. **38** Jesus sprak tot hen: Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de kelk drinken, die Ik drink; of het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word? **39** Ze zeiden Hem: Dat kunnen we. Jesus sprak tot hen: Gij zult wel de kelk drinken, die Ik drink, en het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word; **40** maar zitten aan mijn rechter- of linkerhand kan Ik niet geven; dit is voor hem, wie het bereid is. **41** Toen de tien anderen dit hoorden, werden ze verontwaardigd op Jakobus en Johannes. **42** Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en sprak tot hen: Gij weet, dat zij, die als vorsten worden beschouwd, over de volkeren heersen, en dat hun rijken groten ze hun macht laten voelen. **43** Zo moet het niet zijn onder u; maar wie onder u groot wil worden, moet uw dienaar zijn; **44** en wie onder u de eerste wil zijn, moet aller dienstknecht wezen. **45** Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. **46** Nu kwamen zij te Jericho aan. En toen Hij Jericho verliet, vergezeld van zijn leerlingen en een talrijke menigte, zat er een blinde bedelaar langs de weg: Bartimeüs, de zoon van Timeüs. **47** Zodra hij hoorde, dat het Jesus van Názaret was, begon hij hard te roepen: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner! **48** Velen vielen tegen hem uit, om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog harder: Zoon van David, ontferm U mijner! **49** Jesus bleef staan, en sprak: Roep hem hier. Ze riepen den blinde, en zeiden tot hem: Houd moed, sta op; Hij roept u. **50** Hij wierp zijn mantel weg, sprong overeind, en ging naar Jesus toe. **51** Jesus sprak tot hem: Wat wilt ge, dat Ik voor u doe? De blinde zeide Hem: Rabboni, dat ik zien zal. **52** En Jesus sprak tot hem: Ga; uw geloof heeft u gered. En aanstonds zag hij weer, en volgde Hem op zijn weg.

11 Toen zij Jerusalem naderden, bij Bétfage en Betánië op de Olijfberg, zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, **2** en zei tot hen: Gaat naar het dorp, dat tegenover u ligt. Zodra ge daar binnenkomt, zult ge er een veulen vinden vastgebonden, waarop nog geen mens heeft gezeten; maakt het los, en brengt het hier. **3** Zo iemand u zegt: Wat doet ge daar? zegt dan: de Heer heeft het nodig, maar Hij stuurt het dadelijk hier terug. **4** Ze gingen heen, en vonden een veulen, vastgebonden voor de deur buiten op straat; en ze maakten het los. **5** Enige omstanders zeiden tot hen: Wat hebt ge dat veulen los te maken? **6** Ze antwoordden hun, zoals Jesus hun gevallen had; en men liet ze begaan. **7** Ze brachten het veulen bij Jesus, en legden er hun mantels op; en Hij zette Zich daarop neer. **8** Nu spreidden velen hun mantels over de weg, en anderen de groene twijgen, die ze op de velden hadden gekapt. **9** En zij, die voorop gingen en volgden, riepen: Hosanna! **10** Gezegend die komt in de naam des Heren; Gezegend het rijk van onzen vader David, dat komt; Hosanna in den hogen! **11** Zo trok Hij Jerusalem en de tempel binnen. En toen Hij alles had afgezien, en het intussen laat was geworden, keerde Hij met de twaalf naar Betánië terug. **12** Toen zij de volgende dag uit Betánië vertrokken, kreeg Hij honger. **13** Van verre zag Hij een vijgeboom, die in het blad stond: Hij ging er heen, om te zien, of Hij er misschien iets aan kon vinden. Maar toen Hij er bij kwam, vond Hij er niets dan bladeren aan; want het was de tijd der vijgen niet. **14** En Hij sprak tot hem: Noot in der eeuwigheid eet iemand nog vruchten van u! Zijn leerlingen hoorden het. (aiōn **9165**) **15** Zij kwamen in Jerusalem. Hij ging de tempel binnen, en begon er allen uit te drijven, die in de tempel verkochten en kochten; Hij smeet de tafels der wisselaars en de stoelen der duivenverkopers omver, **16** en liet niet toe, dat nog iemand koopwaar door de tempel droeg. **17** En Hij leerde aldus: Staat er niet geschreven: "Mijn huis zal heten een huis van gebed voor alle volkeren; maar gij hebt er een rovershol van

gemaakt". 18 De opperpriesters en schriftgeleerden anderen knecht; dien sloegen ze op het hoofd, en hoorden het, en zochten een middel om Hem te beledigen hem. 5 Nog eens stuurde hij een andere; doden; want ze waren bang voor Hem, daar al het en hem doodden ze. Zo nog verschillende anderen; volk in bewondering stond voor zijn leer. 19 Tegen de den een sloegen ze, den ander doodden ze. 6 Nu avond verlieten ze de stad. 20 De volgende morgen had hij enkel nog zijn geliefden zoon. Ten laatste kwamen zij langs de vijgeboom, en zagen, dat hij van zond hij ook dezen tot hen, en sprak: Voor mijn zoon de wortel af was verdord. 21 Petrus herinnerde zich zullen ze wel ontzag hebben. 7 Maar die landbouwers het gebeurde, en sprak tot Hem: Rabbi, zie eens: zeiden tot elkander: Dat is de erfgenaam; komt, laten de vijgeboom, die Gij gevloekt hebt, is verdord. 22 we hem doden, dan zullen wij de erfenis krijgen. Jesus gaf hun ten antwoord: Hebt Godsgeloof! 23 8 Ze grepen hem vast, doodden hem, en wierpen Voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand zegt tot deze berg: hem buiten de wijngaard. 9 Wat zal nu de heer van Hef u op, enwerp u in zee; als hij niet twijfelt in zijn de wijngaard doen? Hij zal de landbouwers gaan hart, maar gelooft, dat er gebeurt wat hij zegt, dan verdelgen, en de wijngaard aan anderen geven. 10 zal het gebeuren. 24 Daarom zeg Ik u: Zo gij iets Hebt gij dit Schriftwoord niet gelezen: De steen, die vraagt in het gebed, gelooft dan, dat gij het verkrijgt; de bouwlieden hebben verworpen, Is de hoeksteen en gij zult het verkrijgen. 25 Maar wanneer gij staat geworden; 11 De Heer heeft het gedaan: Een wonder te bidden, en gij iets tegen iemand hebt, vergeeft is het in onze ogen. 12 Toen zochten ze zich van Hem het dan: opdat uw Vader, die in de hemel is, ook meester te maken; maar ze vreesden het volk. Want u uw zonden vergeeft. 27 Zo kwamen zij weer in ze begrepen, dat Hij met de parabel hen had bedoeld. Jerusalem terug. En terwijl Hij rondwandelde in de Ze lieten Hem met rust, en gingen heen. 13 Daarop tempel, traden de opperpriesters, schriftgeleerden zonden ze enige farizeën en herodianen op Hem af, en oudsten op Hem toe, 28 en zeiden tot Hem: Met om Hem in zijn eigen woorden te verstrikkken. 14 Ze wat recht doet Gij dit alles; of wie heeft U het recht kwamen, en zeiden tot Hem: Meester, we weten, gegeven, om dit te doen? 29 Jesus sprak tot hen: dat Gij orecht zijt, en niemand naar de ogen ziet; Ook Ik zal U één vraag stellen; zo gij Mij daarop want Gij kent geen aanzien des persoons, maar leert antwoordt, dan zal ook Ik u zeggen, met welk recht naar waarheid de weg van God. Is het geoorloofd, Ik dit alles doe. 30 Was het doopsel van Johannes den keizer belasting te betalen, of niet; moeten we van de hemel of van de mensen? Antwoordt Mij! 31 betalen, of niet? 15 Maar Hij doorzag hun list, en Ze overlegden bij zichzelf: Zo we zeggen: "van de sprak tot hen: Wat stelt gij Mij op de proef? Laat Mij hemel", dan zal Hij antwoorden: waarom hebt gij hem eens een tienling zien. 16 Ze brachten er een. Hij dan niet geloofd? 32 Zouden we zeggen: "van de zei hun: Wiensbeeld en randschrift is dit? Ze zeiden mensen"? .... Maar ze waren bang voor het volk; Hem: Van den keizer. 17 Jesus sprak tot hen: Geeft want allen hielden Johannes voor een echten profeet. dan den keizer, wat den keizer toekomt; en geeft 33 Ze gaven dus Jesus ten antwoord: We weten het aan God, wat God toekomt. En ze stonden verbaasd niet. Nu sprak Jesus tot hen: Dan zeg Ik u evenmin, over Hem. 18 Ook de sadduceën, die de verrijzenis loochenen, kwamen op Hem af. Ze ondervroegen Hem: 19 Meester, Moses heeft ons voorgeschreven, dat, wanneer iemands broer komt te sterren en een vrouw zonder kinderen achterlaat, zijn broer dan de vrouw moet nemen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken. 20 Nu waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw, en stierf zonder kinderen na te laten. 21 De tweede nam haar, en stierf; en ook deze liet geen kinderen na. Zo ook de derde, 22 en alle zeven, zonder kinderen na te laten. Het laatst van allen stierf de vrouw. 23 Wien van

12 Toen begon Hij tot hen in parabels te spreken:

Een man plantte een wijngaard, omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en bouwde er een toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers, en vertrok naar het buitenland. 2 Op de vastgestelde tijd zond hij een knecht naar de landbouwers, om van de landbouwers zijn deel der vruchten van de wijngaard in ontvangst te nemen. 3 Maar ze grepen en sloegen hem, en zonden hem met lege handen heen. 4 Weer stuurde hij hun een

hen zal zij nu bij de verrijzenis, wanneer ze zullen schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen des te opstaan, als vrouw toebehoren? Alle zeven hebben strenger worden gevonnist. 41 En daar Hij tegenover haar immers tot vrouw gehad. 24 Jesus sprak tot hen: de offerkist zat, zag Hij, hoe de menigte geld in de Zoudt gij niet in dwaling zijn, omdat gij de Schriften offerkist stortte. Een aantal rijken wierpen er veel in: niet kent, en evenmin de kracht van God? 25 Want 42 maar er kwam ook een arme weduwe, die er twee wanneer men opstaat van de doden, dan huwt men penningen, dat is een vierling, in deed. 43 Hij riep niet, noch wordt men gehuwd, maar dan zal men zijn zijn leerlingen, en sprak tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: als engelen in de hemel. 26 En wat nu de verrijzenis Deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gestort der doden betreft, hebt gij in het boek van Moses bij dan alle anderen. 44 Want allen hebben van hun het braambosverhaal niet gelezen, hoe God tot hem overvloed geofferd, maar zij heeft van haar armoede sprak: "Ik ben de God van Abraham, de God van alles gegeven, wat ze bezat, haar hele vermogen. Isaäk, de God van Jakob"? 27 Hij is toch geen God van doden, maar van levenden. Gij verkeert in grote dwaling. 28 Een der schriftgeleerden hoorde hun woordenwisseling, en kwam naderbij. Daar hij inzag, dat Hij hun goed had geantwoord, vroeg hij Hem: Wat is het allereerste gebod? 29 Jesus antwoordde hem: Het eerste is: Hoor Israël; de Heer, onze God, is de enige Heer; 30 gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw verstand en met heel uw kracht. 31 Het tweede is dit: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Groter dan deze geboden is er geen. 32 De schriftgeleerde zeide Hem: Juist, Meester, Gij hebt naar waarheid gezegd, dat Hij één is, en dat er geen andere bestaat buiten Hem; 33 en dat Hem te beminnen met heel het hart en heel het verstand en met heel de kracht, en den naaste te beminnen als zichzelf, veel beter is dan alle brand- en slachtoffers. 34 Daar Jesus zag, dat hij verstandig geantwoord had, sprak Hij tot hem: Ge zijt niet ver van het koninkrijk Gods. Toen durfde niemand Hem meer ondervragen. 35 Nu nam Jesus het woord, en sprak bij zijn onderricht in de tempel: Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen, dat de Christus de zoon van David is? 36 David zelf heeft in den Heiligen Geest gezegd: "De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, Totdat ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten." 37 David zelf noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan zijn zoon? En de grote menigte luisterde graag naar Hem. 38 Nog sprak Hij bij zijn onderricht: Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden, in lange gewaden rond te lopen, en op de markt te worden begroet; 39 die de eerste zetels begeren in de synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; 40 die het goed der weduwen verslinden, en voor de

13 Toen Hij daarop de tempel verliet, zei een zijner leerlingen tot Hem: Zie, Meester, wat een stenen, en wat een gebouwen! 2 Jesus sprak tot hem: Ziet ge al die grote gebouwen? Er zal geen steen op de andere blijven, maar alles zal worden verwoest. 3 En toen Hij op de Olijfberg tegenover de tempel zat, ondervroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem afzonderlijk: 4 Zeg ons: wanneer zal dat gebeuren; en wat zal het teken zijn, dat dit alles zal worden vervuld? Nu begon Jesus hun te zeggen: 5 Past op, dat niemand u misleidt! 6 Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen, dat Ik het ben; en ze zullen er velen misleiden. 7 En wanneer gij zult horen van oorlogen en oorlogsgeruchten, schrikt er niet van; want dit moet allemaal wel gebeuren, maar het is het einde nog niet. 8 Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; en er zullen aardbevingen zijn en hongersnood, hier en elders. Maar dit alles is slechts het begin van de weeën. 9 Weest op uw hoede. Men zal u aan gerechtshoven overleveren, in synagogen zult gij worden gegeseld, en voor landvoogden en koningen zult gij terecht staan terwille van Mij, om getuigenis voor hen af te leggen. 10 Doch eerst moet aan alle volken het evangelie worden verkondigd. 11 En wanneer men u wegvoert en verraadt, weest dan niet bezorgd, wat gij zult zeggen; maar spreekt, wat u in dat uur zal worden ingegeven. Want niet gij zijt het, die spreekt, maar de Heilige Geest. 12 De broer zal zijn broer ter dood overleveren, en de vader zijn kind; de kinderen zullen opstaan tegen hun ouders, en ze doden. 13 En gij zult gehaat zijn bij allen om mijn naam; maar wie volhardt ten einde toe, zal zalig worden. 14 Wanneer gij de gruwel der ontheiligung ziet staan, waar hij niet staan mag, —die het leest, begrijpe het! —laten zij, die in Judea zijn, dan naar

de bergen vluchten; **15** en wie op het dakterras is, dale niet af in het huis, en ga niet naar binnen, om iets mee te nemen uit zijn huis; **16** en wie op het veld is, kere niet terug, om zijn kleed te gaan halen. **17** Wee in die dagen de zwangere en zogende vrouwen! **18** Bidt toch, dat het niet in de winter gebeurt. **19** Want dat zullen dagen zijn van ellende, zoals er nooit is geweest van het begin der wereld af, die God heeft geschapen, tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal zijn. **20** En zo de Heer die dagen niet had verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen, die Hij Zich heeft gekozen, heeft Hij die dagen verkort. **21** Als dan iemand u zegt: Zie, hier is de Christus; zie, Hij is ginds; gelooft het niet. **22** Want er zal menig valse-christus opstaan en tal van valse profeten, en ze zullen tekenen en wonderen verrichten; zodat als 't mogelijk was, ze zelfs de uitverkorenen zouden misleiden. **23** Weest op uw hoede! Ziet, Ik heb u alles voorspeld. **24** Maar in die dagen, na die ellende, zal de zon worden verduisterd, en de maan geen licht meer geven: **25** de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen worden geschokt. **26** Dan zal men den Mensenzoon op de wolken zien komen met grote macht en majesteit. **27** Dan zal Hij zijn engelen zenden, en Hij zal van de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van het einde der aarde tot aan het einde des hemels. **28** Leert van de vijgeboom deze gelijkenis. Wanneer zijn twijg al zacht is geworden, en de bladeren al ontspruiten, dan weet gij, dat de zomer nabij is. **29** Zo ook, wanneer gij dit alles gebeuren ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. **30** Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. **31** Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. **32** Maar van die dag of dat uur weet niemand iets af, zelfs niet de engelen in de hemel, noch de Zoon, maar de Vader alleen. **33** Weest op uw hoede en waakt! Want gij weet niet,wanneer de tijd daar is. **34** Het gaat er mee, als met een mens, die naar het buitenland reisde, zijn huis verliet, en het beheer aan zijn dienaars overdroeg; aan ieder gaf hij zijn taak, en aan den deurwachter beval hij te waken. **35** Waakt dus, want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komt: 's avonds laat of te middernacht, bij het hanengekraai of 's morgens vroeg. **36** Hij komt onverwacht; moge hij u niet slapend vinden. **37** Wat ik ú zeg, dat zeg ik aan allen: Waakt!

14 Twee dagen later was het Pasen, en het feest van de ongedesemde broden. En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel, om Hem met list gevangen te nemen, en te doden. **2** Ze zeiden: Niet op het feest; er mocht eens oproer komen onder het volk. **3** Terwijl Hij nu te Betanië was in het huis van Simon den melaatse, en aanlag aan tafel, kwam er een vrouw, die een albastenkruik vol echte, kostbare nardus droeg; ze brak de kruik stuk, en goot de nardus uit over zijn hoofd. **4** Sommigen werden er verontwaardigd over, en zeiden: Waarom die verkwisting met de balsem? **5** Want deze balsem had voor meer dan driehonderd tienlingen verkocht kunnen worden, en aan de armen worden gegeven. En ze waren boos op haar. **6** Maar Jesus sprak: Laat haar met rust! Waarom valt gij haar lastig? Ze heeft een goed werk aan Mij gedaan. **7** Want de armen hebt gij altijd bij u, en gij kunt hun goed doen, wanneer gij wilt; Mij niet. **8** Zij heeft gedaan, wat ze kon; ze heeft reeds vooruit mijn lichaam gebalsemd voor de begrafenisc. **9** Voorwaar, Ik zeg u: Overal, in heel de wereld, waar dit evangelie wordt gepreekt, zal ook tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ze gedaan heeft. **10** Toen ging Judas Iskáriot, een van de twaalf, naar de opperpriesters, om Hem aan hen over te leveren. **11** Ze verheugden zich, toen ze dit hoorden, en beloofden hem, geld te geven. Hij zocht dus naar een gelegenheid, om Hem te verraden. **12** Op de eerste dag der ongedesemde broden, waarop men het Pascha offerde, zeiden zijn leerlingen tot Hem: Waar wilt Gij, dat we U de toebereidseLEN gaan maken, om het paasmaal te eten? **13** Hij zond dus twee van zijn leerlingen heen, en zei hun: Gaat naar de stad; daar zult gij een man tegenkomen, die een kruik water draagt; gaat hem achterna. **14** en zegt, waar hij binnengaat, tot den heer des huizes: De Meester zegt: waar is de zaal, waar ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? **15** En Hij zal u een grote opperzaal aanwijzen, goed gemeubeld en van alles voorzien; maakt daar alles voor ons gereed. **16** De leerlingen gingen heen, kwamen in de stad, en vonden het, zoals Hij hun had gezegd; en ze maakten het paasmaal gereed. **17** Tegen de avond kwam Hij met het twaalftal. **18** En terwijl ze aanlagen

en aten, sprak Jesus: Voorwaar, Ik zeg u: één van u ogen vielen toe. Ze wisten niet, wat ze Hem zouden zal Mij verraden, een die met Mij eet. **19** Nu werden antwoorden. **41** Toen kwam Hij voor de derde maal, ze bedroefd, en vroegen Hem de een na den ander: en sprak tot hen: Slaapt nu voort, en rust uit. Het is Ben ik het? **20** Hij sprak tot hen: Eén uit de twaalf, die beslist. Het uur is gekomen: ziet, de Mensenzoon met Mij in de schotel doopt. **21** De Mensenzoon gaat wordt overgeleverd in de handen der zondaars. **42** wel heen, zoals van Hem geschreven staat; maar Staat op, laat ons gaan; ziet, die Mij verraad is nabij, wee dien mens, door wie de Mensenzoon verraden **43** En terwijl Hij nog sprak, kwam Judas, een van wordt. Het zou beter voor hem zijn, zo hij niet was de twaalf, vergezeld van een bende met zwaarden geboren, die mens. **22** Terwijl zij nu aten, nam Jesus en stokken, uitgezonden door de opperpriesters, brood, zegende het, brak het, gaf het hun, en zeide: schriftgeleerden en oudsten. **44** De verrader had hun Neemt, dit is mijn lichaam. **23** Daarna nam Hij de een teken gegeven, en gezegd: Dien Ik zal kussen. kelk, sprak een dankgebed uit, en gaf hun de kelk; en Hij is het; grijpt Hem vast, en leidt Hem weg onder zij dronken er allen uit. **24** En Hij zeide tot hen: Dit is strenge bewaking. **45** Hij kwam dus, liep terstond op mijn bloed van het Verbond, dat voor velen wordt Hem toe, en zeide: Rabbi. En hij kuste Hem. **46** Toen vergoten. **25** Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal de vrucht van sloegen ze de hand aan Hem, en grepen Hem vast. de wijnstok niet meer drinken tot op de dag, waarop **47** Maar een der aanwezigen trok het zwaard, trof den Ik ze hernieuwd zal drinken in het koninkrijk Gods. **26** knecht van den hogepriester, en sloeg hem het oor En nadat zij de lofzang hadden gezongen, gingen af. **48** Nu nam Jesus het woord, en sprak tot hen: Gij zij naar de Olijfberg. **27** Toen sprak Jesus tot hen: zijt uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden Deze nacht zult gij allen aan Mij worden geërgerd. en stokken, om Mij gevangen te nemen. **49** Dag Want er staat geschreven: "Ik zal den herder slaan. aan dag leerde Ik bij u in de tempel, en gij hebt Mij en de schapen zullen worden verstrooid." **28** Maar niet gegrepen. Maar zo moeten de Schriften worden wanneer Ik verrezen zal zijn, zal Ik u voorgaan naar vervuld. **50** Toen verlieten Hem allen, en namen de Galilea. **29** Petrus zei Hem: Al werden ook allen vlucht. **51** Maar een jonge man, met slechts een aan U geërgerd, ik niet. **30** Jesus sprak tot hem: nachtkleed om het lijf, ging Hem achterna. Ze grepen Voorwaar, Ik zeg u: Heden nog in deze nacht, eer de hem vast; **52** maar hij liet het nachtkleed in de steek, haan twee maal gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal en vluchte weg, ongekleed. **53** Ze brachten Jesus bij verloochenen. **31** Maar nog krachtiger zeide hij: Al den hogepriester; en alle opperpriesters, oudsten en moest ik zelfs met U sterven, verloochenen zal ik U schriftgeleerden kwamen bijeen. **54** Petrus volgde niet. Zo spraken ook allen. **32** Toen kwamen zij aan Hem van verre tot in de voorhof van den hogepriester; een landgoed, Getsémani genaamd. Nu zei Hij tot hij zette zich bij de dienstkenchten neer, om zich bij zijn leerlingen: Zet u hier neer, terwijl Ik ga bidden. **33** het vuur te warmen. **55** De opperpriesters en heel de Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee, Hoge Raad zochten nu naar een aanklacht tegen en begon ontroerd en angstig te worden. **34** En Hij Jesus, om Hem ter dood te brengen. Maar ze vonden sprak tot hen: Mijn ziel is dodelijk bedroefd: blijft hier niets. **56** Wel brachten velen valse beschuldigingen en waakt. **35** Hij ging nog een weinig verder, viel neer tegen Hem in, maar de getuigenissen stemden niet ter aarde, en bad, dat dit uur, zo het mogelijk was, overeen. **57** Toen traden er enigen naar voren, die Hem mocht voorbijgaan. **36** Hij sprak: Abba, Vader; vals tegen Hem getuigden, en zeiden: **58** We hebben alles is mogelijk bij U; neem deze kelk van Mij weg. Hem horen zeggen: Ik zal deze tempel afbreken, die Maar niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt. **37** Nu ging door mensenhanden is gemaakt, en in drie dagen Hij terug, en vond hen in slaap. Hij sprak tot Petrus: een andere bouwen, die niet door mensenhanden Simon, slaapt ge? Kunt ge dan niet één uur waken? gemaakt is. **59** Maar ook hier stemde hun getuigenis **38** Waakt en bidt, opdat gij niet in bekoring komt. De niet overeen. **60** Toen stond de hogepriester op in geest is gewillig, maar het vlees is zwak. **39** En weer de kring, en ondervroeg Jesus, aldus: Antwoordt Gij ging Hij heen, en bad met dezelfde woorden. **40** Hij niets? Wat getuigen dezen tegen U? **61** Maar Hij keerde terug, en vond hen opnieuw in slaap; want hun zweeg, en antwoordde niets. Opnieuw vroeg Hem

de hogepriester, en zei Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon van den Gezegende? **62** Jesus sprak: Ik ben toestond. **9** antwoordde hij hun: Wilt gij, dat ik u den het! Gij zult den Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand der Majesteit, en Hem zien komen op de wolken des hemels. **63** Toen scheurde de hogepriester zijn klederen, en zeide: Wat hebben we nog getuigen nodig? **64** Gij hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u? En allen spraken het vonnis uit, dat Hij des doods schuldig was. **65** Toen begonnen sommigen Hem te bespuwen, zijn gelaat te bedekken en hun kaakslagen te geven, en dan tot Hem te zeggen: schreeuwden nog harder: Kruisig Hem! **15** Toen liet Profeteer! Ook de dienstknechten sloegen Hem in Pilatus hun Barabbas vrij, om het volk terwille te zijn: het gelaat. **66** Terwijl Petrus zich dus beneden in de voorhof bevond, kwam daar een der dienstmeisjes van den hogepriester; **67** en toen ze Petrus zich zag warmen, keek ze hem aan, en sprak: Ook gij waart bij Jesus van Názaret. **68** Doch hij loochende een haan. **69** Maar het dienstmeisje, dat hem had gesproken, keek hem aan. **70** Maar hij loochende want ge zijt een Galileér. **71** Nu begon hij te vloeken en sprak: Ik ken den mens niet, van wie gij Hem gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. En Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. **2** Pilatus ondervroeg Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt het. **3** Nu brachten de hogepriesters vele beschuldigingen tegen Hem in. **4** Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware beschuldiging ze tegen U inbrengen. **5** Jesus gaf geen antwoord meer, zodat het Pilatus verbaasde. **6** Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen keuze, een der gevangenen vrij. **7** Nu zat er een zekere Barabbas gevangen tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden begaan. **8** Toen het volk dan kwam opdagen, en aan Pilatus begon te vragen, wat hij hun gewoonlijk Koning der Joden vrijlaat? **10** Want hij begreep, dat de opperpriesters Hem uit afgunst hadden overgeleverd. **11** Maar de opperpriesters hitsten de menigte op: hij moet hun maar liever Barabbas vrijlaten. **12** Pilatus hernaam, en sprak tot hen: Wat moet ik dan met Hem doen, dien gij Koning der Joden noemt? **13** En ze schreeuwden opnieuw: Kruisig Hem! **14** Pilatus zei Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **16** Nu brachten de soldaten van den hogepriester; **17** en toen ze Petrus zich naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **18** Toen gingen ze Hem huldigen: dat Hem naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **19** Dan sloegen ze Hem huldigen: dat Hem naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **20** En nadat ze Hem hadden bespot, deden ze opnieuw. Kort daarop zeiden ook de omstanders op Hem het purper af, trokken Hem zijn klederen aan, hun beurt tot Petrus: Zeker, ook gij zijt er een van, en voerden Hem weg ter kruisiging. **21** Ze dwongen want ge zijt een Galileér. **22** Nu begon hij te vloeken een voorbijganger, die juist van het veld kwam, zijn en te zweren: Ik ken den mens niet, van wie gij Hem gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. En Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. **2** Pilatus ondervroeg Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt het. **3** Nu brachten de hogepriesters vele beschuldigingen tegen Hem in. **4** Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware beschuldiging ze tegen U inbrengen. **5** Jesus gaf geen antwoord meer, zodat het Pilatus verbaasde. **6** Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen keuze, een der gevangenen vrij. **7** Nu zat er een zekere Barabbas gevangen tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden begaan. **8** Toen het volk dan kwam opdagen, en

15 Heel in de vroege namen de opperpriesters met de oudsten, schriftgeleerden en heel de Hoge Raad een beslissing. Ze lieten Jesus binden, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. **2** Pilatus ondervroeg Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt het. **3** Nu brachten de opperpriesters vele beschuldigingen tegen Hem in. **4** Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware beschuldiging ze tegen U inbrengen. **5** Jesus gaf geen antwoord meer, zodat het Pilatus verbaasde. **6** Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen keuze, een der gevangenen vrij. **7** Nu zat er een zekere Barabbas gevangen tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden begaan. **8** Toen het volk dan kwam opdagen, en

aan Pilatus begon te vragen, wat hij hun gewoonlijk Koning der Joden vrijlaat? **10** Want hij begreep, dat de opperpriesters Hem uit afgunst hadden overgeleverd. **11** Maar de opperpriesters hitsten de menigte op: hij moet hun maar liever Barabbas vrijlaten. **12** Pilatus hernaam, en sprak tot hen: Wat moet ik dan met Hem doen, dien gij Koning der Joden noemt? **13** En ze schreeuwden opnieuw: Kruisig Hem! **14** Pilatus zei Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **16** Nu brachten de soldaten van den hogepriester; **17** en toen ze Petrus zich naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **18** Toen gingen ze Hem huldigen: dat Hem naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **19** Dan sloegen ze Hem huldigen: dat Hem naar binnen, in de voorhof van het rechthuis, en zag dat Hem te horen: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar te worden gekruisigd. **20** En nadat ze Hem hadden bespot, deden ze opnieuw. Kort daarop zeiden ook de omstanders op Hem het purper af, trokken Hem zijn klederen aan, hun beurt tot Petrus: Zeker, ook gij zijt er een van, en voerden Hem weg ter kruisiging. **21** Ze dwongen want ge zijt een Galileér. **22** Nu begon hij te vloeken een voorbijganger, die juist van het veld kwam, zijn en te zweren: Ik ken den mens niet, van wie gij Hem gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. En Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. **2** Pilatus ondervroeg Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt het. **3** Nu brachten de hogepriesters vele beschuldigingen tegen Hem in. **4** Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware beschuldiging ze tegen U inbrengen. **5** Jesus gaf geen antwoord meer, zodat het Pilatus verbaasde. **6** Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen keuze, een der gevangenen vrij. **7** Nu zat er een zekere Barabbas gevangen tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden begaan. **8** Toen het volk dan kwam opdagen, en

beschimpten Hem, die met Hem waren gekruisigd. aan de rechterkant een jongeling zitten, in een wit
33 Tegen het zesde uur tot het negende toe, viel er gewaad gekleed. Ze werden hevig ontsteld. 6 Maar
duisternis neer over het hele land. 34 Omstreeks hij sprak tot haar: Weest maar niet bang! Gij zoekt
het negende uur riep Jesus met luider stem: Eloí Jesus van Názaret, die gekruisigd is? Hij is verrezen;
Eloí, lamma sabaktáni; dat is: "Mijn God, mijn God, hier is Hij niet. Ziet hier de plaats, waar men Hem
waarom verlaat Gij Mij!" 35 Sommigen, die daar heeft neergelegd. 7 Gaat nu heen, en zegt aan zijn
standen, hoorden het en zeiden: Zie, Hij roept Elias. leerlingen en aan Petrus: Hij gaat u vóór naar Galilea;
36 Eén hunner liep heen, vulde een spons met azijn, daar zult gij Hem zien, zoals Hij het u heeft gezegd.
stak ze op een riet, gaf Hem te drinken, en zeide: 8 Ze gingen naar buiten, en vluchtten weg van het
Wacht, laat ons eens zien, of Elias Hem er soms af graf; want schrik en ontzetting had haar bevangen.
komt halen. 37 Toen riep Jesus met luider stem, en En ze zeiden er niemand iets van; zo bang waren
gaf de geest. 38 En het voorhangsel van de tempel ze. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do
scheurde in tweeën van boven tot onder. 39 Toen nu not include Mark 16:9-20.) Toen Hij dan verrezen was,
de hoofdman, die tegenover Hem post had gevatt, 's morgens vroeg, op de eerste dag van de week,
zag, dat Hij onder zulke omstandigheden gestorven verscheen Hij het eerst aan Maria Magdalena, uit
was, sprak hij: Waarachtig, deze man was Gods wie Hij zeven duivels had uitgedreven. 10 Deze ging
Zoon. 40 Ook enige vrouwen stonden van verre toe het melden aan hen, die met Hem waren geweest,
te zien; onder anderen, Maria Magdalena, Maria de en die nu treurden en weenden. 11 Maar toen ze
moeder van Jakobus den Jongeren en van Josef en hoorden, dat Hij leefde en door haar was gezien,
Salome; 41 ze waren Hem gevuld, toen Hij in Galilea geloofden ze het niet. 12 Daarna verscheen Hij in
was, om Hem te dienen; ook vele anderen waren er een andere gedaante aan twee van hen, die op weg
bij, die met Hem naar Jeruzalem waren opgegaan. waren naar buiten. 13 Deze gingen terug, en meldden
42 Daar het een dag van voorbereiding was, daags het aan de anderen; maar ook hen geloofden ze
voor de sabbat, en het reeds tegen de avond liep, 43 niet. 14 Eindelijk verscheen Hij aan alle elf, terwijl
kwam Josef van Arimatea, een voornaam raadsheer, ze aan tafel waren. Hij verweet hun het ongeloof en
die ook zelf het koninkrijk Gods verwachtte, en ging de verstoktheid van hart, omdat ze hén niet hadden
vrijmoedig naar Pilatus, om hem het lichaam van geloofd, die Hem na de verrijzenis hadden gezien.
Jesus te vragen. 44 Pilatus verwonderde zich, dat Hij 15 En Hij sprak tot hen: Gaat heel de wereld door,
reeds gestorven was; hij ontbood den hoofdman, en en predikt het evangelie aan ieder schepsel. 16 Wie
vroeg hem, of Hij al lang was gestorven. 45 En toen geloofd en gedoopt is, zal zalig worden; maar wie niet
hij dit van den hoofdman vernomen had, stond hij het geloofd, zal worden veroordeeld. 17 Deze wonderen
lichaam aan Josef af. 46 Nu kocht deze een lijnwaad, zullen hen vergezellen, die hebben geloofd: in mijn
nam Hem af van het kruis, en wikkelde Hem in het Naam zullen ze duivels uitdrijven; vreemde talen
lijnwaad. En hij legde Hem in een graf, dat in eenrots zullen ze spreken; 18 slangen zullen ze opnemen; en
was uitgehouden, en rolde een steen voor de ingang al drinken ze dodelijk vergif, het zal hun niet schaden;
van het graf. 47 Maria Magdalena en Maria van Josef zieken zullen ze de handen opleggen, en zij zullen
zagen toe, waar Hij werd neergelegd.

16 Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria van Jakobus, en Salome specerijen, om Jesus te gaan balsemen. 2 Zeer vroeg op de eerste dag der week, bij het opgaan der zon, kwamen ze bij het graf. 3 En ze zeiden tot elkander: Wie zal ons de steen wegrollen voor de ingang van het graf? 4 Maar toen ze gingen zien, merkten ze, dat de steen al op zij was gerold; want hij was zeer groot. 5 Ze gingen het graf in, en zagen

genezen. 19 Toen de Heer Jesus met hen gesproken had, is Hij opgenomen ten hemel, en is neergezet aan de rechterhand Gods. 20 Maar zij trokken uit, om overal te preken; en de Heer werkte met hen mee, en bevestigde het woord door de wonderen, die het vergezelden.

Lukas

1 Daar reeds velen ondernomen hebben, een verhaal samen te stellen van de gebeurtenissen, die onder ons zijn geschied, **2** en zoals ze ons door de eerste ooggetuigen en bedienaars van het Woord zijn overgeleverd, **3** kwam het ook mij wenselijk voor, beste Teófilus, na alles, van de aanvang af, nauwkeurig te hebben onderzocht, het ordelijk voor u te beschrijven, **4** om u de waarachtheid te doen zien van de leer, waarin ge onderwezen zijt. **5** In de dagen van Herodes, koning van Judea, was er een priester Zakarias geheten, uit het priesterlijk geslacht van Abias; zijn vrouw behoorde tot de dochters van Aäron, en heette Elisabet. **6** Beiden waren rechtschappen in de ogen van God, en leefden onberispelijk in al de geboden en voorschriften van den Heer. **7** Ze hadden geen kinderen; want Elisabet was onvruchtbaar, en beiden waren reeds hoogbejaard. **8** Eens, dat zijn afdeling de beurt had, om de dienst voor God te verrichten, **9** werd hij, zoals dit bij de priesters gebruikelijk was, door het lot aangewezen, om de tempel des Heren binnen te gaan en wierook te offeren. **10** En al het volk stond buiten te bidden op het uur van het wierookoffer. **11** Daar verscheen hem een engel des Heren, die rechts van het wierookaltaar stond. **12** Zakarias ontstelde bij dit gezicht, en beefde van angst. **13** Maar de engel sprak tot hem: Vrees niet, Zakarias, want uw gebed is verhoord; Elisabet, uw vrouw, zal u een zoon schenken, en ge zult hem Johannes noemen. **14** Ge zult juichen en jubelen, en velen zullen zich over zijn geboorte verheugen. **15** Want hij zal groot zijn voor den Heer; hij zal geen wijn drinken, noch sterke drank; en reeds van de schoot zijner moeder af zal hij worden vervuld van den Heiligen Geest. **16** En vele kinderen van Israël zal hij bekeren tot den Heer hun God; **17** hij zal voor Hem uitgaan met de geest en de macht van Elias, om de harten der vaders tot de kinderen terug te brengen, en de weerspannigen tot de gezindheid van rechtvaardigen, en den Heer een goedgestemd volk gaan bereiden. **18** Maar Zakarias zei tot den engel: Waaraan zal ik dat erkennen? Want ik ben oud, en ook mijn vrouw is reeds op jaren. **19** De engel antwoordde hem: Ik ben Gábriël; ik sta voor Gods aanschijn, en ben gezonden, om u toe te spreken, en u deze blije boodschap te brengen. **20** Zie, ge zult stom zijn en niet kunnen spreken, tot de dag waarop dit geschieden zal; omdat ge mijn woorden niet hebt geloofd, die te hunner tijd in vervulling zullen gaan. **21** Intussen stond het volk op Zakarias te wachten, en verwonderde zich er over, dat hij zolang in de tempel bleef. **22** Maar toen hij buiten kwam, en niet tot hen kon spreken, begrepen ze, dat hij in de tempel een verschijning gezien had; wel maakte hij gebaren, maar hij bleef stom. **23** Toen zijn diensttijd voorbij was, ging hij naar huis. **24** Enige tijd later kwam zijn vrouw Elisabet in gezegende omstandigheden; ze verborg zich vijf maanden lang, en sprak: **25** Dit heeft de Heer voor mij gedaan, toen Hij neerzag, om mijn schande bij de mensen weg te nemen. **26** In de zesde maand werd de engel Gábriël door God naar een stad van Galilea gezonden, Názaret genaamd, **27** tot een maagd, die verloofd was aan een man, die Josef heette, en uit het huis van David was; de naam van de maagd was Maria. **28** De engel trad bij haar binnen, en sprak: Wees gegroet, vol van genade. De Heer is met u; gij zijt de gezegende onder de vrouwen. **29** Ze verschrok van dit woord, en vroeg zich af, wat die groet kon beduiden. **30** De engel zeide haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. **31** Zie, gij zult in uw schoot ontvangen, en een Zoon baren; en gij zult Hem Jesus noemen. **32** Hij zal groot zijn, en Zoon van den Allerhoogste worden genoemd. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David geven; **33** Hij zal koning zijn over het huis van Jakob in eeuwigheid, en aan zijn koningschap zal geen einde komen. (aiōn g165) **34** Maria sprak tot den engel: Hoe kan dit geschieden, daar ik geen man beken? **35** De engel antwoordde haar: De Heilige Geest zal op u neerdalen, en de kracht van den Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat uit u wordt geboren, heilig zijn, en de Zoon van God worden genoemd. **36** Zie, uw bloedverwant Elisabet heeft ook een zoon ontvangen in haar ouderdom, en zij, die onvruchtbaar heette, is in haar zesde maand; **37** want niets is onmogelijk bij God. **38** Nu sprak Maria: Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord. En de engel ging van haar heen. **39** In die dagen ging Maria op weg, en spoedde zich het bergland in, naar een stad van Juda. **40** Ze kwam in het huis van Zakarias, en

begroette Elisabet. **41** Toen Elisabet de groet van profeteerde en sprak: **68** Geloofd zij de Heer, Israëls Maria vernam, sprong het kind op in haar schoot, en **69** God! Want Hij heeft zijn volk bezocht en verlost, werd Elisabet van den Heiligen Geest vervuld. **42** Met En ons een hoorn van redding verwekt In het huis luider stem hief ze aan: Gij zijt de gezegende onder van David, zijn dienaar. **70** Zoals Hij eeuwen geleden de vrouwen, en gezegend is de vrucht van uw schoot! **71** Om ons redding te brengen van onze beloofd had Door de mond zijner heilige profeten: **43** Wat valt mij te beurt, dat de moeder van mijn Heer (*aiōn g165*) **72** Om ons redding te brengen van onze naar mij toekomt? **44** Want zie, zodra de klank van vijanden, En uit de hand van al, die ons haten. **73** De eed, die Hij zwoer, Aan uw groet mij in de oren klonk, sprong het kind van Zich te ontfermen over onze vaderen, En zijn heilig vreugde op in mijn schoot. **45** Zalig zij, die geloofd Verbond te gedenken, **74** Om ons te vergunnen, om heeft; want wat haar namens den Heer is gezegd, Abraham, onzen vader. **75** Om ons te vergunnen, om zal worden vervuld. **46** Maria sprak: Mijn ziel prijst zonder vrees, Uit de hand onzer vijanden verlost, **76** En Gij nu, kleine knaap, groot den Heer, Mijn geest jubelt van vreugde **47** In Hem te dienen, vroom en rechtschapen, Voor zijn God, mijn Redder; **48** Want Hij ziet op de geringheid aanschijn al onze dagen. **77** Om zijn volk het heil te doen kennen Over hen, die Hem vrezen; **51** Hij toont de kracht ontferming van onzen God, Die ons de Dageraad uit van zijn arm, En slaat de trotsen van harte uiteen. **52** den hoge zal brengen. **78** Om te verlichten, die in De machtigen haalt Hij neer van de troon, Maar Hij duisternis zijn, En in de schaduw van de dood zijn verheft de geringen; **53** Behoeftigen overlaadt Hij met gezeten; Om onze schreden te richten Naar de weg gaven, En rijken zendt Hij ledig heen. **54** Hij heeft Zich van de vrede. **80** En de knaap groeide op, en kreeg over Israël, zijn dienaar, ontfemd; Zijn barmhartigheid een krachtige geest. Hij bleef in de woestijn tot de indachtig: **55** Zoals Hij tot onze vaderen sprak: Aan dag, dat hij voor Israël zou optreden.

Abraham en zijn zaad voor altijd. (*aiōn g165*) **56** Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar; toen keerde ze terug naar huis. **57** Zo kwam voor Elisabet de tijd van haar moederschap, en ze baarde een zoon. **58** Haar buren en familie hoorden, dat de Heer haar grote barmhartigheid had betoond, en ze deelden in haar vreugde. **59** Op de achtste dag kwam men het kind besnijden, en men wilde het Zakarias noemen, naar de naam van zijn vader. **60** Maar zijn moeder nam het woord en sprak: Neen, Johannes zal hij heten. **61** Ze zeiden haar: Er is niemand in uw familie, die deze naam heeft. **62** Nu gaven ze zijn vader een teken, hoe hij hem wilde noemen. **63** Hij vroeg een schrijfbordje, en schreef: Zijn naam is Johannes. Allen waren er over verwonderd. **64** Maar op hetzelfde ogenblik ging zijn mond en tong los; hij sprak, en zegende God. **65** Al hun buren werden met ontzag vervuld, en in heel het bergland van Judea werden al deze dingen besproken. **66** Allen, die het hoorden, dachten er over na, en zeiden: Wat zal er toch worden van dat kind? Waarachtig, de hand des Heren was met hem! **67** En zijn vader Zakarias, vervuld van den Heiligen Geest,

2 In die dagen nu verscheen er een besluit van keizer Augustus, om een volkstelling over heel de wereld te houden. **2** Deze volkstelling had plaats, eer Quirinius landvoogd van Syrië was. **3** Allen gingen op reis, om zich aan te geven, ieder naar zijn eigen stad. **4** En daar Josef uit het huis en het geslacht van David was, vertrok ook hij uit Galilea, uit de stad Názaret, naar Judea naar de stad van David, Béthlehem geheten, **5** om zich aan te geven met Maria, zijn verloofde vrouw, die in gezegende omstandigheden was. **6** Terwijl ze daar waren, brak de tijd van haar moederschap aan; **7** ze baarde haar eerstgeboren Zoon, wikkelde Hem in doeken, en legde Hem neer in een kribbe; want in het nachtverblijf was voor hen geen plaats. **8** Nu waren er herders in die streek, die in het open veld overnachtten, en hun kudde bewaakten. **9** Eensklaps stond er voor hen een engel des Heren, en de glorie des Heren omstraalde hen; een hevige vrees greep hen aan. **10** Maar de engel sprak tot hen: Vreest niet; want zie, ik verkondig u een grote vreugde, die voor het hele volk is bestemd. **11** Heden is u in de stad van

David een Verlosser geboren, Christus de Heer! **12** heidenen, En tot luister van Israël, uw volk. **33** Zijn Dit zal u het teken zijn: ge zult een Kindje vinden, vader en moeder stonden verbaasd over wat er van dat in doeken is gewikkeld, en in een kribbe ligt. Hem werd gezegd. **34** Simeon zegende hen, en sprak **13** En plotseling was de engel door een hemelse tot Maria, zijn moeder: Zie, Hij is bestemd tot val en legerschare omringd; ze loofden God, en zeiden: **14** opstanding van velen in Israël, en tot een teken van Glorie aan God in den hogen, En vrede op aarde tegenspraak; **35** en een zwaard zal ook uw eigen ziel Onder de mensen van goede wil! **15** Toen de engelen doorboren. Zo moeten de gedachten van veler harten weer naar de hemel waren gevaren, spraken de worden ontsluierd. **36** Ook was er een profetes, Anna, herders tot elkaar: Laten we naar Béthlehém gaan, de dochter van Fanoeél, uit de stam van Aser. Ze om te zien wat er gebeurd is, en wat de Heer ons was hoogbejaard. Na haar jeugd was ze zeven jaar bekend heeft gemaakt. **16** Ze snelden er heen, en gehuwd geweest; **37** nu was ze een weduwe van vonden Maria en Josef met het Kindje, dat in de vier en tachtig jaar. Nooit verliet ze de tempel, maar kribbe lag. **17** Toen ze Het zagen, verhaalden ze, diende God dag en nacht onder vasten en bidden. **38** wat hun over dit Kind was gezegd. **18** Allen, die het Juist op dat ogenblik kwam ook zij naderbij; ook zij hoorden, stonden verbaasd over het verhaal van de loofde God, en sprak over het Kind met allen, die herders; **19** maar Maria bewaarde dit alles in haar Jerusalems verlossing verwachtten. **39** En toen ze hart, en overwoog het bij zichzelf. **20** Nu keerden de alles volgens de Wet des Heren hadden volbracht, herders weer terug; ze loofden God, en zongen Hem keerden ze naar Galilea terug, en naar Názaret, lof, om al wat ze hadden gehoord en gezien, juist hun woonplaats. **40** Het Kind groeide op, en nam zoals het hun was gezegd. **21** Toen de acht dagen in krachten toe; Het werd van wijsheid vervuld, en voorbij waren, die zijn besnijdenis vooraf moesten Gods genade rustte op Hem. **41** Ieder jaar reisden gaan, ontving Hij de naam Jesus, die de engel Hem zijn ouders tegen het paasfeest naar Jerusalem. **42** reeds had gegeven, eer Hij in de moederschoot was En toen Hij twaalf jaar oud was geworden, trokken ontvangen. **22** En toen de tijd was gekomen voor zij weer naar Jerusalem op, zoals dit voor het feest hun reiniging volgens de Wet van Moses, brachten gebruikelijk was. **43** Maar toen ze na afloop der ze Hem naar Jerusalem, om Hem op te dragen aan feestdagen terugkeerden, bleef het Kind Jesus te den Heer, **23** zoals er geschreven staat in de Wet Jerusalem achter. Zijn ouders bemerkten het niet, **44** des Heren: "Ieder kind van het mannelijk geslacht, maar meenden, dat Hij Zich onder het reisgezelchap dat de moederschoot open, moet den Heer worden bevond; ze reisden dus de hele dag voort, en zochten toegewijd", **24** en ook om een offer te brengen, naar Hem toen onder familie en bekenden. **45** Maar toen het bevel van 's Heren Wet: een paar tortels of twee ze Hem niet vonden, gingen ze Hem zoeken, en jonge duiven. **25** Zie, nu was er te Jerusalem een keerden naar Jerusalem terug. **46** Na drie dagen man, Simeon genaamd; hij was een rechtvaardig vonden ze Hem in de tempel, terwijl Hij te midden der en godvrezend man, die verlangend uitzag naar leraars zat, naar hen luisterde en hen ondervroeg; **47** de vertroosting van Israël, en over wien de Heilige allen, die Hem hoorden, waren verbaasd over zijn Geest was gekomen. **26** De Heilige Geest had hem schranderheid en over zijn antwoorden. **48** Ze stonden geopenbaard, dat hij de dood niet zou zien, voordat versteld van dat schouwspel. Maar zijn moeder zei tot hij den Gezalfde des Heren had aanschouwd. **27** Nu Hem: Mijn Kind, waarom hebt Gij ons dit aangedaan? kwam hij naar de tempel, geleid door den Geest. En Zie, uw vader en ik zoeken in doodsangst naar U. toen de ouders het Kind Jesus binnengingen, om **49** Hij sprak tot hen: Waarom hebt gij Mij gezocht? voor Hem de voorschriften der Wet te volbrengen, Wist gij dan niet, dat Ik in het huis van mijn Vader **28** nam ook hij Het in zijn armen, zegende God, en moet zijn? **50** Maar ze begrepen niet, wat Hij tot hen sprak: **29** Nu laat Gij, o Heer, uw dienaar gaan, In sprak. **51** Nu ging Hij met hen naar Názaret terug. En vrede naar uw woord. **30** Want mijn ogen hebben Hij was hun onderdanig. Zijn moeder bewaarde dit uw heil aanschouwd, **31** Dat Gij bereid hebt voor alles in haar hart. **52** En Jesus nam toe in wijsheid en het oog aller volken: **32** Een licht, tot verlichting der jaren, en in welgevallen bij God en de mensen.

3 In het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius, andere vermaningen, de blije boodschap aan het toen Pontius Pilatus landvoogd was van Judea, volk. **19** Maar toen de viervorst Herodes door hem Herodes viervorst van Galilea, zijn broer Filippus werd berispt naar aanleiding van Heródias, de vrouw viervorst van Iturea en het gewest Trachonitis, van zijn broer, en over al de misdaden die hij had en Lusánias viervorst van Abilene. **2** onder den bedreven, **20** voegde Herodes nog dit er aan toe, dat hogepriester Annas en Káifas, kwam Gods woord tot hij Johannes in de kerker sloot. **21** Toen nu al het Johannes, den zoon van Zakarias, in de woestijn. **3** volk zich liet dopen, en ook Jesus gedoopt was, ging Toen trad hij op in heel de omtrek van de Jordaan, eensklaps, terwijl Hij aan het bidden was, de hemel en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot open, **22** en daalde de Heilige Geest in lichamelijke vergiffenis der zonden; **4** zoals geschreven staat in gedaante als een duif op Hem neer. En er klonk een het boek der voorspellingen van den profeet Isaïas: stem uit de hemel: Gij zijt mijn welbeminde Zoon; in De stem van een roepende in de woestijn. Bereidt de U heb ik welbehagen. **23** Toen Jesus optrad, was Hij weg des Heren, Maakt recht zijn paden. **5** Elk ravijn ongeveer dertig jaar oud. Hij was, naar men meende, zal worden gedempt, Iedere berg en heuvel worden de zoon van Josef, den zoon van Eli, **24** zoon van geslacht; De kronkelpaden zullen recht, De oneffene Mattat, zoon van Levi, zoon van Melki, zoon van wegen effen worden. **6** En alle vlees zal zien Gods Jannai, zoon van Josef, **25** zoon van Mattatias, zoon heil. **7** Hij sprak dus tot de scharen, die uitliepen, om van Amos, zoon van Naóem, zoon van Esli, zoon van door hem te worden gedoopt: Adderenbroed, wie Naggai, **26** zoon van Maät, zoon van Mattatias, zoon heeft u geleerd, de komende wraak te ontvluchten? **8** van Seméin, zoon van Josef, zoon van Juda, **27** zoon Brengt dus waardige vruchten van boetvaardigheid van Jóannan, zoon van Resa, zoon van Zoróbabel, voort: en gaat niet zeggen bij uzelf: We hebben zoon van Salátiël, zoon van Neri, **28** zoon van Melki, Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God de macht zoon van Addi, zoon van Kosam, zoon van Elmadám, heeft, om uit deze stenen voor Abraham kinderen zoon van Er, **29** zoon van Jesus, zoon van Eliézer, te verwekken. **9** Reeds ligt de bijl aan de wortel der zoon van Joram, zoon van Mattat, zoon van Levi, **30** bomen. Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, zoon van Simeon, zoon van Juda, zoon van Josef, wordt omgehouden, en in het vuur geworpen. **10** Het zoon van Jonam, zoon van Eljakim, **31** zoon van volk ondervroeg hem en sprak: Wat moeten we doen? Mélea, zoon van Menna, zoon van Máttata, zoon van **11** Hij gaf hun ten antwoord: Wie twee paar kleren Natan, zoon van David, **32** zoon van Jesse, zoon van heeft, moet delen met hem, die er geen heeft; en wie Obed, zoon van Boöz, zoon van Salmon, zoon van te eten heeft, moet hetzelfde doen. **12** Ook tollenaars Naässon, **33** zoon van Ammínadab, zoon van Admin, kwamen ten doop, en zeiden hem: Meester, wat zoon van Arni, zoon van Eson, zoon van Fares, zoon moeten wij doen? **13** Hij zei hun: Vordert niet meer, van Juda, **34** zoon van Jakob, zoon van Isaäk, zoon dan wat is vastgesteld. **14** Ook soldaten ondervroegen van Abraham, zoon van Tara, zoon van Nachor, **35** hem, en zeiden: En wij, wat moeten wij doen? Hij zei zoon van Seróeg, zoon van Ragaóe, zoon van Paleg, hun: Doet niemand overlast aan, maakt u niet aan zoon van Eber, zoon van Sala, **36** zoon van Kaïnán, afpersing schuldig, en weest tevreden met uw soldij. zoon van Arpaksád, zoon van Sem, zoon van Noë, **15** Maar toen het volk in spanning kwam, en allen zoon van Lamek, **37** zoon van Matóesala, zoon van zich begonnen af te vragen, of Johannes misschien Henok, zoon van Jared, zoon van Maláleél, zoon van de Christus kon zijn. **16** verklaarde Johannes aan Kaïnán, **38** zoon van Enos, zoon van Set, zoon van allen: Ik voor mij doop u met water, maar er komt er Adam, zoon van God.

Een, die machtiger is dan ik: ik ben niet waardig, zijn schoenriem los te maken. Hij zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur. **17** Hij heeft zijn wan in de hand, en Hij zal zijn dorsvloer zuiveren: de tarwe verzamelen in zijn schuur, maar het kaf verbranden in onuitblusbaar vuur. **18** Zo bracht hij, met nog veel

4 Toen verliet Jesus, vervuld van den Heiligen Geest, de Jordaan, en werd door den Geest naar de woestijn gevoerd, **2** veertig dagen lang; en Hij werd door den duivel bekoord. In al die dagen at Hij niets; en toen ze ten einde waren, kreeg Hij honger. **3** Nu sprak de duivel tot hem: Indien Gij Gods Zoon zijt,

zag tot die steen, dat hij brood moet worden. **4** Jesus voort: Voorwaar, ik zeg u: geen profeet wordt in zijn antwoordde hem: Er staat geschreven: "De mens zal eigen geboortestad erkend. **5** Voorwaar, ik zeg u: Er niet leven van brood alleen". **5** Daarna voerde hij Hem waren veel weduwen in Israël in de dagen van Elias, naar een hoger punt, en toonde Hem in een enkel toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten ogenblik al de koninkrijken der wereld. **6** En de duivel bleef, zodat er over heel het land grote hongersnood zeide Hem: Ik zal U al die macht en de heerlijkheid heerste; **26** en toch, tot niemand van haar werd Elias daarvan geven; want mij zijn ze geschenken, en ik gezonden. maar wel tot een weduwe te Sarepta van geef ze, wien ik wil. **7** Wanneer Gij mij aanbidt, zal dit Sidónië. **27** Ook waren er veel melaatsen in Israël in alles het uwe zijn. **8** Jesus antwoordde hem: Er staat de tijd van den profeet Eliseüs; en toch, niemand van geschreven: "Ge zult den Heer uw God aanbidden, hen werd gereinigd, maar wel Naämán, de Syrië. **28** en Hem alleen dienen". **9** Nu voerde hij Hem naar Toen ze dit hoorden, werden allen in de synagoge Jerusalem en plaatste Hem op het dakterras van de woedend; **29** ze sprongen op, wierpen Hem de stad tempel. En hij zei Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, uit, voerden Hem naar de rand van de berg, waarop werp U dan van hier naar beneden. **10** Want er staat hun stad was gebouwd, om Hem naar beneden te geschreven: Zijn engelen zal Hij over U bevelen, om storten. **30** Maar Hij ging midden door hen heen, en U te behoeden; **11** en ze zullen U op de handen vertrok. **31** Nu daalde Hij naar Kafánaum af, een dragen, opdat Gij aan geen steen uw voet zoudt stad van Galilea, en trad op sabbat als leraar voor stoten. **12** Jesus antwoordde hem: Er is gezegd: "Ge hen op. **32** Men stond verbaasd over zijn leer; want zult den Heer uw God niet beproeven". **13** Nadat de Hij sprak met gezag. **33** Eens was er in de synagoge duivel al zijn bekoringen had uitgeput, verliet hij Hem een man, met een onreinen, duivelsen geest. Hij riep voor een tijd. **14** Toen keerde Jesus in de kracht van met luider stem: **34** Wel, wat hebt Gij met ons te den Geest naar Galilea terug. En zijn faam drong maken, Jesus van Názaret? Zijt Gij gekomen, om heel de omtrek door. **15** Hij gaf onderricht in hun ons in het verderf te storten? Ik weet, wie Gij zijt: de synagogen, en werd door allen geëerd. **16** Zo kwam Heilige Gods. **35** Maar Jesus gebood hem: Zwijg, en Hij ook te Názaret, waar Hij was groot gebracht, en ga van hem uit. De geest slingerde hem tussen de ging naar gewoonte op de sabbat naar de synagoge. omstanders in, en ging van hem uit, zonder hem enig Toen Hij opstond, om de voorlezing te houden, **17** letsel te doen. **36** Allen waren verbaasd, en zeiden tot reikte men Hem het boek van den profeet Isaïas elkander: Wat mag dat toch zijn? Want met gezag en over. Hij rolde het boek open, en trof de plaats, waar macht gebiedt Hij de onreine geesten, en ze gaan geschreven staat: **18** De Geest des Heren rust op Mij; uit. **37** En zijn faam ging overal in de omtrek rond. **38** Want Hij heeft Mij gezalfd, Om aan armen de blijde Toen Hij de synagoge had verlaten, begaf Hij Zich boodschap te brengen. **19** Hij heeft Mij gezonden, Om naar het huis van Simon. De schoonmoeder van aan gevangenen verlossing, Aan blinden genezing Simon lag ziek aan zware koorts; en men vroeg Hem te verkondigen; Om verdrukten in vrijheid te stellen, haar te helpen. **39** Hij boog Zich over haar heen, Om aan te kondigen het genadejaar van den Heer. gebood de koorts, en deze verliet haar. Onmiddellijk **20** Toen rolde Hij het boek dicht, gaf het aan den stond ze op, en bediende Hem. **40** Na zonsondergang beambte terug, en zette Zich neer. Aller ogen waren brachten allen hun zieken, aan welke kwaal ze ook in de synagoge op Hem gevestigd. **21** Nu ving Hij leden, naar Hem toe; Hij legde hun één voor één aan, en sprak tot hen: Heden is het Schriftwoord, dat de handen op, en genas ze. **41** Ook gingen van gij gehoord hebt, vervuld. **22** Allen betuigden Hem velen de boze geesten uit, terwijl ze riepen: Gij zijt de bijval, en stonden verbaasd over de lieftijke woorden, Zoon van God. Maar ten strengste verbood Hij hun te die er vloeden uit zijn mond. En ze zeiden: Is dit spreken, omdat ze wisten, dat Hij de Christus was. niet de zoon van Josef? **23** Hij sprak tot hen: Gij zult **42** Toen het dag was geworden, ging Hij heen, en Mij zeker dit spreekwoord doen horen: Geneesheer, begaf Hij Zich naar een eenzame plaats. De scharen genees uzelf. Doe ook hier in uw vaderstad, wat, naar zochten naar Hem; en toen ze Hem hadden bereikt, we vernamen, in Kafánaum is geschied. **24** Hij ging trachten ze Hem te beletten, van hen heen te gaan.

43 Maar Hij zeide hun: Ook aan andere steden moet ik de blije boodschap van het koninkrijk Gods gaan verkondigen; want daartoe ben ik gezonden. **44** En Hij preekte in de synagogen van Judea.

5 Toen Hij eens aan de oever van het meer van

Gennézaret stond, drong de menigte op Hem aan, om het woord Gods te horen. **2** Nu zag Hij twee boten liggen aan de oever van het meer; de vissers waren er uitgegaan, en spoelden de netten. **3** Hij stapte in een der boten, die aan Simon toebehoorde, en verzocht hem, een weinig van wal te steken. Hij zette Zich neer, en begon van de boot uit de menigte te onderrichten. **4** Toen Hij zijn toespraak had beëindigd, zei Hij tot Simon: Steek nu verder van wal, enwerp uw netten uit voor de vangst. **5** Maar Simon antwoordde Hem: Meester, we hebben de hele nacht gewerkt, en niets gevangen; tochwerp ik op uw woord de netten uit. **6** Ze deden het, en vingen zoveel vis, dat hun net er van scheurde. **7** Nu wenkten ze hun makkers in de andere boot, om hen te komen helpen. Ze kwamen, en vulden beide boten tot zinkens toe. **8** Toen Simon Petrus dit zag, viel hij Jesus te voet, en sprak: Heer, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens. **9** Ontzetting had hem aangegrepen over de vangst, die ze hadden gedaan; hem en allen die bij hem waren. **10** ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, die tot de gezellen van Simon behoorden. Maar Jesus zei tot Simon: Vrees niet; van nu af zult ge mensen vangen. **11** Toen brachten ze de boten aan wal, verlieten alles, en volgden Hem. **12** Eens, dat Hij Zich in zekere stad bevond, was daar een man, die melaats was van onder tot boven. Toen hij Jesus zag, viel hij op zijn aangezicht neer, en smeekte Hem: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. **13** Hij strekte de hand uit, raakte hem aan, en zeide: Ik wil, word gereinigd. En terstond was zijn melaatsheid verdwenen. **14** Hij beval hem, het niemand te zeggen, "maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor uw reiniging, wat Moses als bewijs voor hen heeft voorgeschreven." **15** Hoe langer hoe meer begon zich zijn faam te verbreiden. Talrijke scharen kwamen bijeen, om Hem te horen en van hun ziekten te worden genezen. **16** Maar Hij trok Zich in de eenzaamheid terug, om te bidden. **17** Op zekere dag was Hij bezig met onderricht te geven, toen er ook farizeën bij kwamen zitten en wetgeleerden, die

uit alle dorpen van Galilea en Judea en uit Jerusalem waren gekomen. En de kracht des Heren deed Hem genezingen verrichten. **18** Zie, daar brachten enige mannen op een rustbed een man, die verlamd was; ze trachtten hem binnen te dragen, en voor Hem neer te leggen. **19** Daar ze hem echter wegens de menigte niet naar binnen konden brengen, klommen ze op het dak, en lieten hem met het bed door het dak naar beneden, midden in het huis en vóór Jesus. **20** Toen Hij hun geloof zag, zeide Hij: Mens, uw zonden zijn u vergeven. **21** Maar de schriftgeleerden en farizeën begonnen zich af te vragen: Wie is Hij dan toch? Hij zegt godslasteringen! Wie kan zonden vergeven, dan God alleen? **22** Jesus, die hun gedachten kende, nam het woord en zei hun: Wat overlegt gij nog bij uzelf? **23** Wat is gemakkelijker te zeggen: uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: sta op, en ga heen? **24** Welnu, opdat gij weten moogt, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonden te vergeven, (hier sprak Hij tot den lamme:) Ik zeg u: Sta op, neem uw bed, en ga naar huis. **25** Onmiddellijk stond hij op voor aller ogen, nam zijn bed, ging naar huis, en verheerlijkte God onderweg. **26** Allen stonden verbaasd, en loofden God; ze werden door vrees bevangen, en zeiden: We hebben heden wonderbare dingen gezien. **27** Toen Hij daarna verder ging, zag Hij een tollenaar, Levi genaamd, aan het tolhuis zitten. Hij zeide hem: Volg Mij. **28** En hij stond op, liet alles achter, en volgde Hem. **29** Nu richtte Levi in zijn huis een groot gastmaal voor Hem aan; en een talrijke menigte van tollenaars en anderen lagen met hen aan tafel aan. **30** De farizeën en schriftgeleerden morden daarover tegen zijn leerlingen, en zeiden: Waarom eet en drinkt gij met de tollenaars en zondaars? **31** Jesus gaf hun ten antwoord: De gezonden hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. **32** Ik ben niet gekomen, om de rechtvaardigen te roepen, maar wel de zondaars, om ze te bekeren. **33** Ze zeiden tot Hem: De leerlingen van Johannes en die der farizeën vasten en bidden dikwijs, maar de uwen eten en drinken. **34** Jesus zei hun: Kunt gij dan de bruiloftsgasten laten vasten, zolang de bruidegom bij hen is? **35** Maar er zullen dagen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; in die dagen zullen ze vasten. **36** Ook sprak Hij tot hen de volgende gelijkenis: Niemand scheurt een lap uit een nieuw

kleed, om hem op een oud kleed te zetten; anders grote volksmenigte uit heel Judea en Jerusalem, en scheurt hij het nieuwe kleed stuk, terwijl de lap van uit het kustland van Tyrus en Sidon, **18** die gekomen het nieuwe toch niet bij het oude past. **37** Ook giet waren, om Hem te horen en van hun kwalen genezen niemand nieuwe wijn in oude zakken; anders doet de te worden. Allen, die door onreine geesten werden nieuwe wijn de zakken bersten; de wijn loopt weg, en gekweld, werden genezen. **19** En al het volk zocht de zakken gaan verloren. **38** Neen, nieuwe wijn moet Hem aan te raken; want er ging een kracht van Hem men in nieuwe zakken doen. **39** En niemand, die uit, die allen genas. **20** Nu sloeg Hij zijn ogen op naar oude wijn heeft te drinken, verlangt naar de nieuwe; zijn leerlingen, en sprak: Zalig gij armen; want aan u want hij zegt: de oude is best. behoort het koninkrijk Gods. **21** Zalig gij, die thans honger lijdt; want gij zult worden verzadigd. Zalig gij, die nu weent; want gij zult lachen. **22** Zalig zijt gij, wanner de mensen u haten, u om den Mensenzoon uitbannen en honen, en smaad werpen op uw naam.

6 Eens ging Hij op een sabbat door een korenveld, en zijn leerlingen plukten aren af, wreven ze met de handen uit, en aten ze op. **2** Enige farizeën zeiden dus: Waarom doet gij, wat op de sabbat niet is geoorloofd? **3** Jesus gaf hun ten antwoord: Hebt ge dan niet gelezen, wat David deed, toen hij met zijn gevolg honger had? **4** Hoe hij het huis van God binnenging, de toonbroden nam en opat, en er van gaf aan hen die bij hem waren? En toch mag niemand ze eten, dan de priesters alleen. **5** Ook zeide Hij hun: De Mensenzoon is Heer van de sabbat. **6** Op een andere sabbat ging Hij de synagoge binnen, om onderricht te geven. Daar was een man, wiens rechterhand was verdord. **7** De schriftgeleerden en farizeën bespiedden Hem, of Hij ook op de sabbat zou genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigen. **8** Daar Hij hun gedachten kende, sprak Hij tot den man met de verdorde hand: Sta op, en kom in het midden. Hij stond op, en ging er staan. **9** Nu sprak Jesus tot hen: Ik vraag u, of men op de sabbat goed mag doen of kwaad, iemand redden of doden? **10** Hij liet zijn blik over hen allen gaan, en sprak tot hem: Strek uw hand uit! Hij strekte ze uit, en zijn hand was genezen. **11** Maar ze werden razend van woede, en bespraken onder elkaar, wat ze Jesus zouden doen. **12** In die dagen ging Hij het gebergte in, om te bidden, en bracht er de nacht door in het gebed tot God. **13** Toen de dag aanbrak, riep Hij zijn leerlingen bijeen, en koos er twaalf van hen uit, die Hij apostelen noemde: **14** Simon, dien Hij ook Petrus noemde, en Andreas, zijn broer; Jakobus en Johannes; Filippus en Bartolomeüs; **15** Matteüs en Tomas; Jakobus van Alfeüs, en Simon, bijgenaamd de ijveraar, **16** Judas (broer) van Jakobus, en Judas Iskariot, die een verrader werd. **17** Nu daalde Hij met hen af, en bleef op een vlakte staan. Daar bevond zich ook een talrijke groep van zijn leerlingen en een **23** Verheugt u op die dag en jubelt; zie, uw loon is groot in de hemel. Want zó hebben hun vaders de profeten behandeld. **24** Maar wee u, rijken; want gij hebt uw troost al ontvangen. **25** Wee u, die thans zijt verzadigd; want gij zult honger lijden. Wee u, die nu lacht; want gij zult treuren en wenken. **26** Wee u, wanner alle mensen u prijzen; want zó hebben hun vaders met de valse profeten gedaan. **27** Maar Ik zeg tot u, die naar Mij luistert: Bemint uw vijanden; doet wel aan die u haten; **28** zegent die u vloeken; bidt voor wie u lasteren. **29** Wie u op de ene wang slaat, keer hem ook de andere toe; en wie u van de mantel berooft, weiger hem ook het onderkleed niet. **30** Geef aan ieder die iets van u vraagt, en eis het uwe niet terug van hem, die het neemt. **31** En zoals ge wilt, dat de mensen u doen, doet het ook aan hen. **32** Als gij bemint die u liefhebben, wat voor verdienste hebt gij dan wel? Want ook de zondaars hebben lief, die hen beminnen. **33** Als gij weldoet aan hen die u weldoen, wat voor verdienste hebt gij dan wel? De zondaars doen dat immers ook. **34** En als gij leent aan hen, van wie gij hoopt iets terug te krijgen, wat voor verdienste hebt gij dan wel? Ook de zondaars lenen aan zondaars, om evenveel terug te krijgen. **35** Neen, hebt uw vijanden lief, doet wel en leent uit, zonder er iets voor terug te hopen; dan zal uw loon groot zijn, en zult gij kinderen zijn van den Allerhoogste. Hij is goedertieren, zelfs voor de ondankbarenen en bozen. **36** Weest dus barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is. **37** Orordeelt niet, en gij zult niet worden geoordeeld. Vonnist niet, en gij zult niet worden gevonnist. Spreekt vrij, en gij zult vrijgesproken worden. **38** Geeft, en u zal worden

gegeven: een goede, volgestampte, geschudde en overlopende maat zal u in de schoot worden gestort. Want met de maat, waarmee ge meet, zal ook u worden gemeten. **39** Hij zei hun ook een gelijkenis. Kan een blinde een blinde leiden? Vallen dan beiden niet waardig geacht, om tot U te komen; maar spreek niet in een kuil? **40** Geen leerling staat boven den leraar; slechts de goedgevormde leerling zal als zijn leraar zijn. **41** Hoe ziet ge de splinter in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? **42** Of hoe kunt ge tot uw broeder zeggen: Broeder, laat mij de splinter uit uw ogen, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? Huichelaar, trek eerst de balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien, hoe ge de splinter uit het oog van uw broeder moet trekken. **43** Neen, er is geen goede boom, die slechte vruchten draagt; want iedere boom wordt aan zijn vruchten gekend; van doornen plukt men geen vijgen, en van een braambos snijdt men geen druiven. **44** De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat van zijn moeder, mens brengt het goede voort uit de goede schat van die weduwe was. Heel veel mensen uit de stad zijn hart; maar de slechte mens brengt uit de slechte schat het slechte voort. Want de mond spreekt, waar het hart vol van is. **46** Waarom noemt gij Mij Heer, Ween maar niet. **47** Wie tot Mij de baar aan; de dragers bleven staan. En Hij sprak: komt en mijn woorden hoort, maar zich er ook naar houdt. Jonge man, Ik zeg u: Sta op. **15** De dode richtte zich op, en begon te spreken. Zo gaf Hij hem aan zijn soons: **16** Allen werden door vrees bevangen; die graven en uitdiepen bleef, en de grondslag legde ze verheerlijkt. **17** En deze roep over Hem ging heel Judea wankelen, want het was stevig gebouwd. **18** De leerlingen van Johannes gingen hem dit alles vertellen. **19** Toen riep Johannes twee van zijn leerlingen, en zond hen tot den Heer met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? **20** De mannen gingen dus naar Hem toe en zeiden: Johannes de Doper heeft ons tot U gezonden met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten? **21** Juist op dat ogenblik genas Hij vele blinden het gezicht terug. **22** Hij gaf hun dus antwoord: Gaat en bericht aan Johannes, wat gij gezien en gehoord hebt. Blinden zien en kreupelen gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie verkondigd. **23** Zalig is hij, die zich aan Mij niet ergert.

7 Toen Hij nu zijn toespraak tot het volk geheel had beëindigd, ging Hij naar Kafáraum. **2** Zeker honderdman nu had een knecht, aan wien hij zeer gehecht was; deze was ziek, en lag op sterven. **3** Daar hij van Jesus had horen spreken, zond hij joodse ouderlingen naar Hem toe, met het verzoek, om zijn knecht te komen genezen. **4** Toen ze bij Jesus waren gekomen, smeekten ze Hem dringend, en zeiden: Hij verdient, dat Gij dit voor hem doet; **5** want hij is ons volk genegen, en heeft voor ons de synagoge gebouwd. **6** Jesus ging dus met hen mee. Toen Hij al

dicht bij het huis was gekomen, zond de honderdman vrienden naar Hem toe met de boodschap: Heer,

Want onder mijn dak komt. **7** Daarom ook heb ik me zelf

niet waardig geacht, om tot U te komen; maar spreek

niet in een kuil? **8** slechts één woord, en mijn knecht zal genezen. **9**

Want ook ik ben een man, die zelf onder gezag ben

Iemand: **10** En bij hun terugkomst thuis

is een goede boom, die slechte vruchten draagt; vonden de boden den knecht gezond. **11** Enige tijd

geen slechte boom, die goede vruchten draagt. **12** later ging Hij naar een stad. Naïn geheten, vergezeld

Want iedere boom wordt aan zijn vruchten gekend; van zijn leerlingen en van een talrijke schare. **13**

van doornen plukt men geen vijgen, en van een Juist toen Hij de stadspoort naderde, werd er een

braambos snijdt men geen druiven. **14** De goede dode uitgedragen, de enige zoon van zijn moeder,

mens brengt het goede voort uit de goede schat van die weduwe was. Heel veel mensen uit de stad

zijn hart; maar de slechte mens brengt uit de slechte schat het slechte voort. Want de mond spreekt, waar

het hart vol van is. **15** Waarom noemt gij Mij Heer, Ween maar niet. **16** Hij kwam dichterbij, en raakte

Heer; en gij doet niet wat Ik zeg? **17** Wie tot Mij de baar aan; de dragers bleven staan. En Hij sprak:

komt en mijn woorden hoort, maar zich er ook naar houdt. Jonge man, Ik zeg u: Sta op. **18** De leerlingen van

hoort, en er niet naar handelt, is gelijk aan een man, Johannes gingen hem dit alles vertellen. **19** Toen riep

die een huis zonder grondslag bouwde, boven op de grond. De stroom beukte er tegen aan; het huis viel

Johannes twee van zijn leerlingen, en zond hen tot

grond. De stroom beukte er tegen aan; het huis viel den Heer met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet,

aanstand in, en werd geheel verwoest. of moeten we een ander verwachten? **20** De mannen

gingen dus naar Hem toe en zeiden: Johannes de

Doper heeft ons tot U gezonden met de vraag: Zijt

Gij het, die komen moet, of moeten we een ander

verwachten? **21** Juist op dat ogenblik genas Hij vele

van ziekten, kwalen en boze geesten, en schonk Hij

veel blinden het gezicht terug. **22** Hij gaf hun dus

antwoord: Gaat en bericht aan Johannes, wat gij

gezien en gehoord hebt. Blinden zien en kreupelen

gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen,

doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie

verkondigd. **23** Zalig is hij, die zich aan Mij niet ergert.

24 Toen de boden van Johannes waren vertrokken, geldschieter had twee schuldenaars; de een was hem begon Hij tot het volk over Johannes te spreken: Wat vijfhonderd tienlingen schuldig, de andere vijftig. **42** zijt gij in de woestijn gaan zien? Een riet, dat door de wind wordt bewogen? **25** Neen; wat zijt gij gaan zien? Een mens in zachte kleren gedost? Zie, die houden? **43** Simon antwoordde: Ik vermoed: hij, wien dure kleren en overvloed hebben, zijn in de paleizen van wien geschreven staat: "Zie ik zend mijn gezant ik ben in uw huis gekomen; gij goot geen water voor U uit, Die U de weg zal bereiden." **28** Ik zeg op mijn voeten, maar zij heeft mij voeten met haar u: groter profeet dan Johannes de Doper is er niet onder de kinderen der vrouwen. Toch is de kleinste Gij hebt Mij geen kus gegeven; maar zij heeft, sinds in het koninkrijk Gods groter dan hij. **29** Al het volk, ik binnengewand, niet opgehouden, mijn voeten te zelfs de tollenaars, hebben naar hem geluisterd, en kussen. **46** Gij hebt mijn hoofd niet met olie gezalfd, Gods rechtvaardigheid erkend, door het doopsel van maar zij heeft mijn voeten met balsem gezalfd. **47** En Johannes te ontvangen. **30** Maar de farizeën en de daarom zeg ik u: Haar zonden, haar vele zonden wetgeleerden hebben Gods raadsbesluit over zichzelf zijn haar vergeven; want zij heeft veel liefde getoond. verijdeld, door zijn doopsel niet te ontvangen. **31** Wien weinig vergeven wordt, toont weinig liefde. **48** Waarmee zal ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken; waaraan zijn ze gelijk? **32** Ze zijn gelijk aan kinderen, die op de markt zitten, en elkander is Hij, dat Hij zelfs zonden vergeeft? **50** Maar Hij zei toeroepen en zeggen: We hebben voor u op de fluit treurlied gezongen, En gij hebt niet gescreid. **33** Want Johannes de Doper kwam; hij at geen brood en dronk geen wijn, en gij zegt: Hij is van den duivel bezeten. **34** Maar de Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en gij zegt: Zie wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars. **35** Maar de wijsheid wordt gerechtvaardigd door al haar kinderen. **36** Een der farizeën verzocht Hem eens bij zich ten eten. Hij ging het huis van den farizeér binnen, en lag aan tafel aan. **37** En zie, daar was een vrouw, die in de stad als zondares bekend stond. Toen ze vernam, dat Hij in het huis van den farizeér aan tafel was, ging ze er heen met een albaste kruik vol balsem. **38** Wenend ging ze achter Hem staan, bij zijn voeten, en begon zijn voeten met tranen te besproeien, en met het hoofdhaar af te drogen. Dan kuste ze zijn voeten, en zalfde ze met balsem. **39** Toen de farizeér, die Hem genodigd had, dit zag, zeide hij bij zichzelf: Als Hij een profeet was, zou Hij weten, wie en wat voor een vrouw het is, die Hem aanraakt; een zondares! **40** Nu nam Jesus het woord en sprak tot hem: Simon, ik heb u iets te zeggen. Hij zeide: Spreek, Meester. **41** Een Daar ze niet konden betalen, schold hij het beiden kwijt. Wie van de twee zal nu het meest van hem houden? **42** Simon antwoordde: Ik vermoed: hij, wien dure kleren en overvloed hebben, zijn in de paleizen hij het meest heeft kwijtgescholden. Hij zei hem: Ge der koningen. **26** Wat zijt gij gaan zien? Een profeet? hebt juist geoordeeld. **44** Nu keerde Hij Zich naar Ja, ik zeg u, en meer dan een profeet. **27** Hij is het, de vrouw, en sprak tot Simon: Ziet ge die vrouw?

treurlied gezongen, En gij hebt niet gescreid. **33** Want Johannes de Doper kwam; hij at geen brood en dronk geen wijn, en gij zegt: Hij is van den duivel bezeten. **34** Maar de Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en gij zegt: Zie wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars. **35** Maar de wijsheid wordt gerechtvaardigd door al haar kinderen. **36** Een der farizeën verzocht Hem eens bij zich ten eten. Hij ging het huis van den farizeér binnen, en lag aan tafel aan. **37** En zie, daar was een vrouw, die in de stad als zondares bekend stond. Toen ze vernam, dat Hij in het huis van den farizeér aan tafel was, ging ze er heen met een albaste kruik vol balsem. **38** Wenend ging ze achter Hem staan, bij zijn voeten, en begon zijn voeten met tranen te besproeien, en met het hoofdhaar af te drogen. Dan kuste ze zijn voeten, en zalfde ze met balsem. **39** Toen de farizeér, die Hem genodigd had, dit zag, zeide hij bij zichzelf: Als Hij een profeet was, zou Hij weten, wie en wat voor een vrouw het is, die Hem aanraakt; een zondares! **40** Nu nam Jesus het woord en sprak tot hem: Simon, ik heb u iets te zeggen. Hij zeide: Spreek, Meester. **41** Een

8 Daarna ging Hij rond door steden en dorpen, om te preken en het koninkrijk Gods te verkondigen. Hij was vergezeld van het twaalftal, **2** en van enige vrouwen, die van boze geesten en ziekten waren verlost: Maria, Magdalena geheten, uit wie zeven duivels waren uitgegaan. **3** Johanna, de vrouw van Choesa, den hofmeester van Herodes. Susanna en vele anderen, die hun met haar vermogen ten dienste stonden. **4** Toen er eens een grote menigte bijeen was, daar men uit alle steden naar Hem was toegestroomd, sprak Hij in een gelijkenis: **5** De zaaien ging uit, om zijn zaad te zaaien. En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; het werd vertrapt, en de vogels uit de lucht pikten het op. **6** Een ander gedeelte viel op de rots: even kwam het op, maar verdorde, omdat het geen vocht had. **7** Een ander gedeelte viel tussen de doornen; en de doornen schoten mede op, en verstikten het. **8** Een ander gedeelte viel op de goede aarde; het schoot op, en droeg honderdvoudige vrucht. Na deze woorden riep Hij uit: Wie oren heeft om te horen, hij hore. **9** Zijn leerlingen vroegen Hem naar de zin der gelijkenis. **10** Hij sprak: U is het gegeven, de geheimen te kennen

van het koninkrijk Gods, maar tot de overigen wordt Gerasenen, dat tegenover Galilea ligt. **27** Zodra Hij in parabels gesproken; opdat ze zouden zien en niet aan wal was gestapt, kwam Hem uit de stad een man inzien, zouden horen en niet verstaan. **11** Dit is de tegemoet, die door duivels was bezeten. Sinds lang zin der gelijkenis: Het zaad is Gods woord. **12** Het droeg hij geen kleren meer, en verbleef niet in huis, zaad langs de weg zijn zij, die het woord wel horen; maar in de grafspelonken. **28** Toen hij Jesus zag, maar dan komt de duivel en neemt het weg uit hun viel hij gillend voor Hem neer, en schreeuwde het uit: hart, opdat ze niet zouden geloven en worden gered. Wat hebt Gij met ons te maken. Jesus, Zoon van den **13** Het zaad op de rots zijn zij, die het woord met allerhoogsten God? Ik bid U, mij niet te gaan kwellen. vreugde aanvaarden, zodra ze het horen, maar die **29** Want Hij had den onreinen geest geboden, den geen wortel hebben geschoten; een tijd lang geloven man te verlaten. Reeds dikwijls toch had hij zich van ze wel, maar in de tijd der beproeving vallen ze af. hem meester gemaakt. Dan had men hem met ketens **14** Het zaad, dat tussen de doornen valt, zijn zij, die en voetboeien gebonden, om hem vast te houden; wel hebben geluisterd, maar die gaandeweg door de maar hij had de boeien stuk gebroken, en was door zorgen, de rijkdom en de genoegens van het leven den duivel naar eenzame plaatsen gejaagd. **30** Jesus zich laten verstikken en nooit tot rijpheid komen. **15** vroeg hem: Hoe is uw naam? Hij zei: Legioen. Want Maar het zaad, dat in de goede aarde valt, zijn zij, vele duivels waren in hem gevaren. **31** Ze verzochten die met een goed en edel hart het woord vernemen, **Hem** dringend, hun niet te gelasten, naar de afgrond het aanvaarden, en het vrucht doen dragen door **te gaan.** (*Abyssos g12*) **32** Nu liep daar op de berg een te volharden. **16** Niemand steekt een lamp aan, en grote troep zwijnen te grazen. Ze verzochten Hem, verbergt ze onder een bak, of zet ze onder een hun toe te staan, in die zwijnen te varen. Hij stond bed; maar hij plaatst ze op de kandelaar, opdat het hun toe. **33** Toen gingen de duivels uit van den wie binnenkomt, het licht kan zien. **17** Want niets mens, en wierpen zich op de zwijnen; en de troep is verborgen, of het zal worden geopenbaard; en plofte van de steilte in het meer, en verdronk. **34** niets is geheim, of het wordt bekend en het komt aan Toen de drijvers zagen, wat er gebeurde, vluchten het licht. **18** Let er dus op, hoe gij luistert. Want wie ze heen, en vertelden het in stad en land. **35** Men heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, kwam dus zien, wat er gebeurd was. Toen ze nu hem zal ook nog ontnomen worden, wat hij meent bij Jesus kwamen, en den man, uit wien de duivels te bezitten. **19** Nu kwamen zijn moeder en broeders waren uitgegaan, gekleed en goed bij verstand aan naar Hem toe, maar door de menigte konden ze Hem Jesus' voeten vonden zitten, werden ze bang. **36** Nu niet bereiken. **20** Men boodschapte Hem: Uw moeder verhaalden nog de ooggetuigen, hoe de bezetene en broeders staan buiten en willen U zien. **21** Maar was verlost. **37** Toen verzocht Hem de hele bevolking Hij gaf ten antwoord: Mijn moeder en broeders zijn van het gebied der Gerasenen, om van hen heen te zij, die het woord Gods horen, en er naar handelen. gaan; want een ontzettende vrees greep hen aan. Nu **22** Op zekere dag ging Hij met zijn leerlingen in een ging Hij weer in de boot, om terug te keren; **38** en boot, en zeide tot hen: Laten we oversteken naar de man, uit wien de duivels waren uitgegaan, vroeg de andere kant van het meer. Ze staken van wal; Hem verlof, om bij Hem te blijven. Maar Hij zond **23** en onder de vaart sliep Hij in. Maar een hevige hem heen, en zeide: **39** Ga naar huis, en verhaal al storm brak los op het meer: ze kregen water binnien wat God u gedaan heeft. Hij ging heen, en vertelde en liepen gevaar. **24** Ze gingen naar Hem toe, wekten heel de stad door, wat Jesus hem had gedaan. **40** Bij Hem en zeiden: Meester, Meester, we vergaan. Toen Jesus' terugkeer kwam Hem de schare begroeten; ze stond Hij op, en gebood aan de wind en de golven; stonden allen op Hem te wachten. **41** En zie, daar ze bedaarden, en het werd stil. **25** Maar tot hen naderde een man, Jaïrus genaamd, die overste van zeide Hij: Waar is uw geloof? Met angstige verbazing de synagoge was. Hij viel voor Jesus' voeten neer, en zeiden ze tot elkander: Wie is Hij toch, dat Hij zelfs verzocht Hem, mee naar zijn huis te komen, **42** omdat de winden gebieden en het water, en dat ze Hem hij een enige dochter had, ongeveer twaalf jaren oud, gehoorzamen? **26** Ze legden aan in het land der die op sterven lag. Terwijl Hij er heenging, drong de

menigte tegen Hem op. **43** Nu was daar een vrouw, doden opgestaan; **8** anderen: Elias is verschenen; die twaalf jaar lang aan bloedvloeiing leed, en heel anderen weer: Een van de oude profeten is verrezen. haar vermogen aan geneesheren had uitgegeven, **9** Herodes zeide: Ik heb toch Johannes onthoofd; maar maar door niemand genezen kon worden. **44** Ze trad wie is deze dan, over wien ik dit alles hoor? En hij achter Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleed zocht een gelegenheid, om Hem te zien. **10** Toen de aan; aanstonds hield haar bloedvloeiing op. **45** Jesus apostelen waren teruggekeerd, verhaalden ze Hem sprak: Wie heeft Mij aangeraakt? Allen ontkenden alwat ze gedaan hadden. Hij nam ze mee, en vertrok het, en Petrus zeide: Meester, de menigte omringt U, met hen alleen naar een stad, Betsáida genaamd. **11** en dringt op U aan. **46** Maar Jesus sprak: Iemand Maar het volk merkte het, en ging Hem achterna. Hij heeft Mij aangeraakt; want Ik heb een kracht van Mij ontving ze, sprak tot hen over het koninkrijk Gods, en voelen uitgaan. **47** Toen de vrouw zag, dat ze ontdekt Hij genas, wie genezing behoefde. **12** Maar toen de was, trad ze bevend vooruit, viel Hem te voet, en avond begon te vallen, kwam het twaalftal naar Hem verhaalde voor heel het volk, waarom ze Hem had toe, en zeide: Zend de menigte heen; dan kunnen aangeraakt, en hoe ze aanstonds was genezen. **48** ze naar de omliggende dorpen en vlekken gaan, om Maar Hij zei haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; onderkomen en voedsel te vinden; want we zijn hier ga in vrede. **49** Terwijl Hij nog sprak, kwam er iemand in een verlaten streek. **13** Hij sprak tot hen: Geeft van den overste der synagoge, en zeide Hem: Uw gij hun te eten. Ze zeiden: We hebben slechts vijf dochter is gestorven; val den Meester niet langer broden en twee vissen; of zouden we zelf misschien lastig. **50** Jesus hoorde het, en sprak tot hen: Vrees voor al dat volk eten moeten gaan kopen? **14** Want er niet, maar geloof; en ze zal worden gered. **51** Bij het waren ongeveer vijf duizend mannen. Maar Hij zei tot huis gekomen, liet Hij niemand met Zich binnengaan zijn leerlingen: Laat hen in groepen van vijftig gaan dan Petrus, Johannes en Jakobus met den vader en zitten. **15** Ze deden het, en deden ze allen neerzitten. de moeder van het meisje. **52** Allen weenden er, en **16** Nu nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag jammerden over haar. Maar Hij sprak: Weent niet; ten hemel op, sprak er de zegen over uit, brak ze ze is niet dood, maar ze slaapt. **53** Men lachte Hem en gaf ze aan de leerlingen, om ze de menigte aan uit, overtuigd, dat ze dood was. **54** Hij vatte haar bij te bieden. **17** Allen aten en werden verzadigd; en de hand, en riep: Meisje, sta op! **55** En haar geest ze verzamelden het overschot: twaalf korven met keerde weer, en ogenblikkelijk stond ze op; en Hij brokken. **18** Toen Hij eens in de eenzaamheid aan het gelastte, dat men haar te eten zou geven. **56** Haar bidden was, en de leerlingen bij Hem waren, stelde ouders waren buiten zichzelf van verbazing; maar Hij Hij hun de vraag: Wien zegt het volk, dat Ik ben? verbood hun, het gebeurde aan iemand te vertellen. **19** Ze antwoordden: Johannes de Doper; anderen:

9 Nu riep Hij het twaalftal bijeen, gaf hun macht en gezag over alle duivels, en tot genezing der zieken, **2** en zond ze uit om het koninkrijk Gods te gaan preken, en zieken te genezen. **3** Hij sprak tot hen: Neemt niets mee op weg; geen stok, geen reiszak, geen brood en geen geld; zelfs geen tweede onderkleed moogt gij hebben. **4** In welk huis gij ook uw intrek neemt, blijft daar, totdat gij weer afreist. **5** En waar men u niet ontvangt, verlaat die stad, en schudt zelfs het stof van uw voeten als een getuigenis tegen hen. **6** Toen gingen ze heen, en trokken de dorpen rond; ze preekten het evangelie overal, en genazen de zieken. **7** Herodes, de viervorst, vernam het gebeurde, en wist niet, wat hij er van denken moest. Want sommigen zeiden: Johannes is van de

Elias; anderen weer: Een van de oude profeten is verrezen. **20** Hij zeide hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? Petrus antwoordde: De Christus van God. **21** En Hij verbood hun ten strengste, dit aan iemand te zeggen. **22** Nu zeide Hij: De Mensenzoon zal veel moeten lijden, en verworpen worden door de oudsten en opperpriesters en schriftgeleerden. Hij zal worden gedood, en op de derde dag verrijzen. **23** Nu sprak Hij tot allen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen iedere dag, en Mij volgen. **24** Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie zijn leven verliest om Mijnentwil, zal het redden. **25** Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar zichzelf prijsgeeft of schade berokkent? **26**

Want wie zich schaamt over Mij en mijn woorden, **44** Houdt het goed in gedachte: De Mensenzoon over hem zal Zich ook de Mensenzoon schamen, zal worden overgeleverd in de handen der mensen. als Hij in zijn heerlijkheid komt, en in die van zijn **45** Ze begrepen dit niet. Het bleef hun duister, en Vader en van de heilige engelen. **27** Voorwaar, Ik ze verstandeni het niet; toch durfden ze Hem ook zeg u: Daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de niet over dit woord ondervragen. **46** Eens kwam de dood niet zullen smaken, voordat ze het koninkrijk gedachte bij hen op, wie van hen de grootste zou Gods hebben gezien. **28** Ongeveer acht dagen later zijn. **47** Maar Jesus, die de gedachte van hun hart nam Jesus Petrus, Johannes en Jakobus met Zich kende, nam een kind, plaatste het naast Zich, **48** en mee, en ging de berg op, om te bidden. **29** En terwijl zei hun: Wie dit kind opneemt in mijn Naam, neemt Hij bad, veranderde het uiterlijk van zijn gelaat, en Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Hem op, die Mij zijn kleed werd schitterend wit. **30** Zie, twee mannen heeft gezonden. Want wie de kleinste is onder u allen, spraken met Hem; het waren Moses en Elias, **31** hij is groot. **49** Johannes nam het woord, en sprak: die in heerlijkheid waren verschenen, en zijn dood Meester, we hebben iemand duivels uit zien drijven in bespraken, die Hij te Jerusalem zou ondergaan. **32** uw Naam; we hebben het hem verboden, omdat hij Petrus en zijn gezellen waren intussen door slaap zich niet bij ons aansluit. **50** Jesus zei hem: Verbiedt overmand; eerst bij hun ontwaken zagen ze zijn het hem niet; want wie niet tegen u is, hij is vóór u. **51** heerlijkheid en de beide mannen, die bij Hem stonden. Toen nu de tijd van zijn hemelvaart begon te naderen, **33** Toen dezen van Hem weg wilden gaan, sprak besloot Hij naar Jerusalem te gaan. **52** Hij zond Petrus tot Jesus: Meester, het is ons goed, hier te boden voor Zich uit; ze gingen op reis, en kwamen zijn; laat ons drie tenten opslaan, één voor U, één in een stad der Samaritanen, om Hem een verblijf voor Moses en één voor Elias. Hij wist niet goed wat te bereiden. **53** Maar men ontving Hem niet, omdat hij zeide. **34** Terwijl hij zo sprak, kwam er een wolk, Hij naar Jerusalem reisde. **54** Toen zijn leerlingen die hen overschaduwde; en toen de leerlingen hen Jakobus en Johannes dit merkten, zeiden ze: Heer, de wolk zagen ingaan, werden ze bang. **35** En uit de wilt Gij, dat we zeggen, dat er vuur uit de hemel komt, wolk klonk een stem: Deze is mijn uitverkoren Zoon; om ze te verdelgen? **55** Maar Hij keerde Zich om, en luistert naar Hem. **36** Terwijl de stem klonk, bevond berispte hen. Hij zeide: Gij weet niet, wat voor geest Zich Jesus alleen. Ze bewaarden het stilzwijgen over u bezielt. **56** Want de Mensenzoon is niet gekomen, wat ze hadden gezien, en vertelden het toen nog aan om de zielen der mensen in het verderf te storten, niemand. **37** Toen ze de volgende dag van de berg maar om ze te reddenden. Ze gingen dus naar een ander afdaalden, kwam een talrijke menigte Hem tegemoet. dorp. **57** Terwijl zij voortreisden, zei iemand tot Hem: **38** En zie, een man uit de menigte riep hun toe, Ik zal U volgen, waarheen Gij ook gaat. **58** Jesus en zeide: Meester, ik bid U, zie neer op mijn zoon; zeide hem: De vossen hebben holen, en de vogels in want hij is mijn enig kind. **39** Zie, een geest grijpt de lucht hebben nesten; maar de Mensenzoon heeft hem aan, en plotseling gilt hij het uit; hij doet hem niets, om er zijn hoofd op te leggen. **59** En tot een stuiprekken en schuimbekken, en als hij hem heeft ander sprak Hij: Volg Mij. Deze zeide: Heer, sta me uitgeput, verlaat hij hem nog bijna niet. **40** Ik heb toe, eerst mijn vader te gaan begraven. **60** Jesus uw leerlingen verzocht, hem uit te drijven, maar ze sprak tot hem: Laat de doden hun doden begraven; konden het niet. **41** Jesus antwoordde: O ongelovig ga heen, en verkondig het koninkrijk Gods. **61** Weer en boos geslacht, hoe lang nog zal Ik bij u zijn, en u een ander zeide: Ik zal U volgen Heer; maar sta me dulden? Breng uw zoon hier. **42** Terwijl hij naderde, toe, eerst van mijn huisgenoten afscheid te nemen. smeet de duivel hem weer tegen de grond, en deed **62** Jesus sprak tot hem: Wie zijn hand aan de ploeg hem stuipen krijgen. Jesus bestafte den onreinen slaat en achterwaarts blikt, is niet geschikt voor het geest, genas den knaap, en gaf hem aan zijn vader koninkrijk Gods.

terug. **43** En allen waren vol van ontzetting voor de majesteit Gods. Maar terwijl iedereen in verwondering was over al wat Hij deed, sprak Hij tot zijn leerlingen:

10 Daarna stelde de Heer nog twee en zeventig anderen aan, en zond ze twee aan twee voor Zich uit naar elke stad of plaats, waar Hij zelf naar toe

wilde gaan. 2 En Hij sprak tot hen: De oogst is groot, weet, wie de Zoon is, dan de Vader alleen; of wie de maar werklieden zijn er weinig. Vraagt dus den Heer Vader is, dan de Zoon alleen, en hij, wien de Zoon van de oogst, dat Hij werklieden zendt in zijn oogst. het openbaren wil. 23 Nu wendde Hij Zich tot zijn — 3 Gaat heen; zie, Ik zend u als lammeren midden leerlingen alleen, en sprak: Zalig de ogen, die zien onder de wolven. 4 Draagt geen beurs mee, geen wat gij ziet. 24 Ik zeg u: Vele profeten en koningen reiszak, geen schoenen; en groet niemand onderweg. wensten te zien wat gij ziet, en ze zagen het niet; — 5 Wanneer gij een huis binnentkomt, zegt dan te horen wat gij hoort, en ze hoorden het niet. 25 eerst: Vrede aan dit huis! 6 En als daar een kind En zie, een wetgeleerde stond op, om Hem op de van de vrede woont, zal uw vrede op hem rusten; zo proef te stellen, en sprak: Meester, wat moet ik doen, niet, dan keert hij terug op u. 7 Blijft in dat huis; eet om het eeuwige leven te verkrijgen? (aiōnios g166) 26 en drinkt wat men er heeft; want de arbeider heeft Hij zei hem: Wat staat er in de Wet geschreven; wat recht op zijn loon. Gaat niet van het ene huis naar het leest ge daar? 27 Hij antwoordde: Gij zult den Heer andere. — 8 En in welke stad gij ook komt, waar men uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw u ontvangt, eet wat u wordt voorgezet; 9 geneest de ziel, met heel uw kracht, en met heel uw verstand: zieken die er zijn, en zegt hun: Het koninkrijk Gods is en uw naaste als uzelf. 28 Hij zei hem: Ge hebt nabij. 10 Maar als gij in een stad komt, waar men u goed geantwoordt; doe dit en ge zult leven. 29 Maar niet ontvangt, gaat uit op haar pleinen, en zegt: 11 daar hij de schijn wilde redden, sprak hij tot Jesus: Zelfs het stof uwer stad, dat aan onze voeten kleeft, En wie is mijn naaste? 30 Jesus hernam, en sprak: schudden we tegen u af; toch moet gij weten: het Eens reisde een man van Jerusalem naar Jericho, koninkrijk Gods is nabij. 12 Ik zeg u: Voor Sódoma zal en viel in handen van rovers; ze schudden hem uit, het dragelijker zijn op die dag dan voor die stad. — verwonden hem vreselijk, en lieten hem half dood 13 Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want zo in Tyrus achter. 31 Toevallig kwam een priester die weg langs; en Sidon de wonderen waren gebeurd, die in u zijn hij zag hem, en ging voorbij. 32 Ook een leviet kwam geschied, dan zouden ze reeds lang in zak en as zijn er langs; hij zag hem, en ging voorbij. 33 Maar ook gezeten, en boete hebben gedaan. 14 Voor Tyrus en een Samaritaan, die op reis was, kwam voorbij; hij Sidon zal het dragelijker zijn in het oordeel dan voor u. zag hem, en kreeg medelijden. 34 Hij ging er naar 15 En gij Kafárnaum, zult ge tot de hemel toe worden toe, verbond zijn wonden, en goot er olie en wijn verheven? Tot in de hel zult ge neerzinken. — (Hadès op; daarna hief hij hem op zijn eigen lastdier, bracht g86) 16 Wie u hoort, hoort Mij, en wie u versmaadt, hem naar een herberg, en zorgde voor hem. 35 De versmaadt Mij; maar wie Mij versmaadt, versmaadt volgende dag nam hij twee tienlingen, gaf ze den Hem die Mij heeft gezonden. 17 Toen de twee en waard, en zeide: Blijf voor hem zorgen; en wat ge zeventig waren teruggekeerd, zeiden ze verheugd: er meer aan besteedt, zal ik u bij mijn terugkomst Heer, zelfs de duivels zijn ons onderworpen in uw vergoeden. 36 Wat dunkt u; wie van de drie is de Naam. 18 Hij sprak tot hen: Ik zag satan als een naaste geweest van hem, die in de handen der bliksemstraal uit de hemel vallen. 19 Zie, Ik heb u rovers viel? 37 Hij sprak: Hij, die hem barmhartigheid de macht gegeven, om op slangen en schorpioenen bewees. En Jesus zeide hem: Ga, en doe gij evenzo. te trappen, en macht over heel de kracht van den 38 Op hun reis kwam Hij ook in zeker dorp, waar een vijand: niets zal u deren. 20 Maar verheugt u niet, vrouw, Marta geheten, Hem in haar huis ontving. 39 omdat de duivels u onderworpen zijn; verheugt u. Ze had een zuster, Maria genaamd, die mede aan omdat uw namen opgeschreven staan in de hemel. Jesus' voeten zat, en luisterde naar zijn woord. 40 21 Toen jubelde Hij het uit in den Heiligen Geest, en Maar Marta was druk in de weer met bedienen. Ze sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde, kwam er een ogenblik bij staan, en sprak: Heer, is omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen het U onverschillig, dat mijn zuster mij alleen laat hebt verborgen, en aan kleinen geopenbaard. Ja, bedienen? Zeg haar dus, dat ze me helpt. 41 Maar de Vader, zó is uw welbehagen geweest. 22 Alles is Heer gaf haar ten antwoord: Marta, Marta, over veel Mij door mijn Vader in handen gegeven; en niemand zijt ge bezorgd en bekommert. 42 Slechts één ding is

noodzakelijk. Maria heeft het beste deel gekozen, dat **zijzelf uw rechters zijn.** **20** Maar als Ik door de vinger Gods de duivels uitdrijf, dan is ook het koninkrijk Gods onder u gekomen. **21** Wanneer de sterke in volle wapenrusting zijn erf bewaakt, dan is zijn have in veiligheid. **22** Maar wanneer een, die sterker is dan hij, hem overvalt en overwint, dan ontneemt hij hem zijn wapenrusting, waarop hij vertrouwde, en verdeelt zijn buit. **23** Wie niet met Mij is, is tegen Mij; en wie niet met Mij verzamelt, verstrooit. **24** Wanneer de onreine geest van iemand is uitgegaan, zwerft hij rond in dorre oorden; hij zoekt naar rust, en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal terugkeren in mijn huis, waar ik ben uitgegaan. **25** En bij zijn komst vindt hij het geveegd en versierd. **26** Dan gaat hij heen, en neemt zeven andere geesten met zich mee, die bozer zijn dan hijzelf; ze komen binnen, en gaan er wonen. En het einde van dien man wordt erger nog dan het begin. **27** Terwijl Hij zo sprak, verhief een vrouw uit het volk haar stem, en zei Hem: Zalig de schoot, die U heeft gedragen, en de borsten die U hebben gezoogd. **28** Maar Hij zeide: Zalig eerder, die luisteren naar Gods woord, en het beleven. **29** En toen de menigte samenstroomde, begon Hij aldus: Dit geslacht is een boos geslacht; het vraagt een teken, en geen teken zal hun worden gegeven, dan het teken van Jonas. **30** Want zoals Jonas een teken was voor de Ninivieten, zo zal het ook de Mensenzoon zijn voor dit geslacht. **31** De koningin van het Zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met de mannen van dit geslacht, en ze veroordelen; want ze kwam van het uiteinde der aarde om Sálonons wijsheid te horen; en zie, meer dan Sálonon is hier. **32** De mannen van Ninive zullen in het oordeel opstaan te zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want ze bekeerden zich op de prediking van Jonas; en zie, meer dan Jonas is hier. **33** Niemand steekt een lamp aan, om ze in de kelder of onder de korenmaat te zetten, maar op de kandelaar; opdat wie binnentkomt, het licht kan zien. **34** Uw oog is de lamp van het lichaam. Als uw oog goed is, dan is heel uw lichaam verlicht; maar deugt het niet, dan is ook uw lichaam in het duister. **35** Zorgt er dus voor, dat het licht in u geen duisternis wordt. **36** Wanneer dus heel uw lichaam verlicht is, zonder een enkel duister deel, hoe zal het geheel dan verlicht zijn, als de lamp u nog met haar stralen verlicht. **37** Terwijl Hij nog

11 Eens was Hij ergens aan het bidden. Toen Hij ophield, sprak een zijner leerlingen tot Hem: Heer, leer ons bidden, zoals ook Johannes het zijn leerlingen heeft geleerd. **2** Hij sprak tot hen: Zegt, wanneer gij bidt: Vader, uw naam worde geheiligd; uw rijk kome. **3** Geef ons elke dag ons dagelijks brood. **4** En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven aan allen hun schuld. En leid ons niet in bekoring. **5** Ook zeide Hij hun: Veronderstelt, iemand van u heeft een vriend, en hij gaat te middernacht naar hem toe, en zegt: Vriend, leen me drie broden; **6** want een van mijn vrienden is op reis bij me aangekomen, en ik heb niets om hem voor te zetten. **7** Zou dan de andere soms van binnen uit antwoorden, en zeggen: Val me niet lastig; de deur is al gesloten, en mijn kinderen zijn met mij te bed; ik kan niet opstaan, om het u te geven. **8** Ik zeg u: Al zou hij niet opstaan en het hem geven, omdat hij zijn vriend is, dan zal hij toch om zijn lastig aanhouden opstaan, en hem geven al wat hij nodig heeft. **9** Zo zeg ik ook u: Vraagt en men zal u geven; zoekt en gij zult vinden; klopt en men zal u opendoen. **10** Want wie vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt: wie klopt, hem doet men open. **11** Welke vader is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt; of als hij om vis vraagt, hem in plaats van een vis, een slang zal geven; **12** of als hij vraagt om een ei, hem een schorpioen geven zal? **13** Als gij dan, aan uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoewel gij boos zijt, hoeveel te meer zal dan de hemelse Vader den Heiligen Geest geven aan wie tot Hem bidden! **14** Eens dreef Hij een duivel uit, die stom was; en toen de duivel was uitgegaan, sprak de stomme. En het volk stond verbaasd. **15** Maar sommigen hunner zeiden: Door Beélzebub, den vorst der duivels, drijft Hij de duivels uit. **16** Anderen vroegen Hem een teken uit de hemel, om Hem op de proef te stellen. **17** Maar Hij kende hun gedachten, en sprak tot hen: Ieder rijk, dat inwendig verdeeld is, zal worden verwoest; het ene huis zal er op het andere vallen. **18** Wanneer dus de satan tegen zichzelf is verdeeld, hoe zal zijn rijk dan stand kunnen houden? Toch zegt gij, dat Ik door Beélzebub de duivels uitdrijf. **19** Maar als Ik door Beélzebub de duivels uitdrijf, door wie drijven dan uw zonen ze uit? Daarom zullen

sprak, nodigde een farizeér Hem bij zich aan tafel; niets is bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat Hij trad binn en nam plaats **38** Maar de farizeér niet bekend zal worden. **3** Alles dus wat gij spreekt in verwonderde zich, toen hij zag, dat Hij Zich niet eerst de duisternis, zal in het licht worden gehoord; en wat voor de maaltijd gewassen had. **39** De Heer sprak tot gij in kelders in het oor hebt gefluisterd, zal van de hem: Gij, farizeér, gij reinigt dus de buitenkant van daken worden verkondigd. **4** Ik zeg u, mijn vrienden: beker en schotel. maar uw eigen binnenste is vol roof Weest niet bevreesd voor hen, die wel het lichaam en bederf. **40** Dwazen! Heeft Hij, die het uitwendige doden, maar daarna niets meer kunnen doen. **5** Ik maakte, ook het inwendige niet gemaakt? **41** Geeft zal u tonen, wien gij moet vrezen: Vreest Hem, die, liever de inhoud als aalmoes; en zie, dan is alles u als Hij gedood heeft, de macht nog bezit, om in de rein. **42** Maar wee u, farizeën! Want gij betaalt tienden hel te werpen. Ja, Ik zeg u: Vreest Hem! (**Geenna** van muntkruid, wijnnruitplant en allerlei groenten, maar **g1067**) **6** Worden niet vijf mussen voor twee penningen gij verwaarloost het recht en de liefde tot God. Dit verkocht? En geen enkele daarvan wordt vergeten moet men doen, en het andere niet laten. **43** Wee u, door God. **7** Welnu, zelfs al de haren van uw hoofd farizeën! Want gij zijt belust op de ereplaatsen in de zijn geteld. Vreest dus niet; gij zijt meer waard dan synagogen en de begroetingen op de marktpleinen. een zwerm mussen. **8** Ik zeg u: Wie Mij belijdt voor **44** Wee u! Want gij zijt gelijk aan onzichtbare graven; de mensen, hem zal ook de Mensenzoon voor Gods de mensen lopen er over heen zonder het te weten. engelen belijden. **9** Maar wie Mij verloochent voor de **45** Een van de wetgeleerden nam het woord, en zeide mensen, zal voor Gods engelen worden verloochend. tot Hem: Meester, door zo te spreken, beleidigt ge **10** Wie iets tegen den Mensenzoon zegt, het zal hem ook ons. **46** Hij sprak: Ook u, wetgeleerden, wee! worden vergeven: maar wie lastert tegen den Heiligen Want gij legt den mensen zware lasten op, maar zelf Geest, het zal hem niet worden vergeven. **11** En raakt gij de lasten met geen vinger aan. **47** Wee u! wanneer men u in de synagogen en voor vorsten en Want gij bouwt de grafteden der profeten, maar uw machthebbers brengt, weest dan niet bezorgd, hoe of vaders hebben ze gedood. **48** Zo getuigt gij, deel wat gij zult antwoorden of zeggen; **12** want de Heilige te hebben aan de daden van uw vaders; want zij Geest zal u leren in dat uur, wat gij moet zeggen. **13** doodden hen, gij bouwt. **49** Daarom heeft ook Gods Eens zei iemand uit de menigte tot Hem: Meester, wijsheid gezegd: Ik zal tot hen profeten en apostelen zeg aan mijn broer, dat hij met mij de erfenis deelt. **14** zenden, en sommigen van hen zullen ze doden Maar Hij zeide hem: Man, wie heeft Mij tot rechter of en vervolgen; **50** opdat van dit geslacht het bloed verdeler over u aangesteld? **15** Toen sprak Hij tot van alle profeten zou worden opgeëist, dat sinds hen: Past op, en wacht u voor allerlei hebzucht; want de grondvesting der wereld vergoten is: **51** van het ook al heeft iemand overvloed, zijn leven is door zijn bloed van Abel af, tot het bloed van Zakarias toe, die bezit niet verzekerd. **16** En Hij zei hun deze gelijkenis: gedood is tussen het altaar en de tempel. Ja, Ik zeg De akker van een rijk man had overvloedige oogst u, het zal van dit geslacht worden opgeëist. **52** Wee u, gedragen. **17** Toen overlegde hij bij zichzelf, en sprak: wetgeleerden! Want gij hebt de sleutel tot de kennis Wat zal ik doen? Want ik kan mijn vruchten niet weggenomen; zelf zijt gij niet binnengegaan, en hen, bergen. **18** En hij zeide: Dit zal ik doen. Ik zal mijn die er in willen gaan, hebt gij tegengehouden. **53** Toen schuren afbreken en grotere bouwen, en daar al mijn Hij hun dit gezegd had, begonnen de schriftgeleerden graan en goed verzamelen. **19** Dan zal ik tot mijn ziel en farizeën Hem heftig aan te vallen, en Hem allerlei zeggen: Ziel, ge hebt veel goederen liggen, voor vele strikvragen te stellen; **54** ze loerden er op, uit zijn jaren; neem uw gemak, eet, drink, maak goede sier. mond iets op te vangen, om Hem te beschuldigen.

12 Toen er intussen een menigte van vele duizenden was saamgestroomd, zodat men elkander haast onder de voet liep, begon Hij tot zijn leerlingen te zeggen: Vooreerst, wacht u voor het zuurdeeg der farizeën, dat is, voor huichelarij. **2** Want

zult eten, noch voor het lichaam, waarmee gij u zult bezit. **45** Maar als die dienaar bij zichzelf gaat denken: kleden. **23** Want het leven is meer dan het voedsel, "Mijn heer komt nog lang niet"; als hij de knechten en het lichaam is meer dan de kleding. **24** Ziet de en dienstmeisjes begint te slaan, en gaat eten en raven; ze zaaien noch oogsten, hebben geen kelder drinken, en zich aan dronkenschap overgeeft. **46** dan of schuur; en toch, God onderhoudt ze. Hoeveel meer zal de heer van dien dienaar komen op een dag, zit gij waard dan de vogels. **25** En wie van u kan door waarop hij het niet verwacht, en op een uur, dat hij zijn tobben een el toevoegen aan zijn levensweg? **26** niet kent. En hij zal hem streng bestraffen, en hem Als gij dus het minste zelfs niet kunt, wat tobt gij dan het lot der trouwelozen doen delen. **47** De dienaar over de rest? **27** Denkt aan de lelies, hoe ze groeien: toch, die de wil van zijn meester kent, maar die zich ze werken niet en spinnen niet. En toch zeg Ik u, niet volgens zijn wil heeft voorbereid of gehandeld, hij dat zelfs Sálomon in al zijn heerlijkheid niet gekleed zal veel slaag krijgen; **48** zo hij hem echter niet kent, was als een van deze. **28** Als God nu het kruid op en dingen doet, die slaag verdienen, zal hij slechts het veld, dat vandaag nog bestaat, en morgen in de weinig slaag krijgen. Wien veel is gegeven, hem zal oven wordt geworpen, zó aankleedt, hoeveel te meer veel worden gevraagd; en wien veel is toevertrouwd. dan u, kleingelovigen! **29** Vraagt ook gij dus niet, wat van hem zal des te meer worden gevraagd. **49** Ik ben gij zult eten of drinken, en maakt u niet angstig. **30** gekomen, om vuur op de aarde te brengen; en hoe Hiernaar vragen de heidenvolken wel; maar uw Vader wens Ik, dat het reeds brandt. **50** En Ik moet een weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. **31** Zoekt slechts doop ondergaan; en hoe smacht Ik er naar, dat hij zijn rijk, en dit alles zal u worden geschenken als voltrokken wordt. **51** Denkt gij, dat ik vrede ben komen toegift. **32** Wees niet bezorgd, kleine kudde; want het brengen op aarde? Neen, zeg Ik u; wel verdeeldheid. heeft uw Vader behaagd, u het koninkrijk te geven. **33** **52** Want van nu af zullen er vijf in één huis verdeeld Verkoopt uw bezittingen, en geeft er aalmoezen van. zijn; drie tegen twee, en twee tegen drie. **53** De vader Maakt u beurzen die niet slijten, een onuitputtelijke zal verdeeld zijn tegen den zoon, en de zoon tegen schat in de hemel, waar geen dief kan bij komen, en den vader; moeder tegen dochter, en dochter tegen waar geen mot hem wegvreest. **34** Want waar uw schat moeder; schoonmoeder tegen haar schoondochter, is, daar is ook uw hart. **35** Houdt uw lenden omgord, en schoondochter tegen haar schoonmoeder. **54** en brandend uw lampen. **36** Weest als mensen, die Nog sprak Hij tot het volk: Wanneer gij een wolk uit wachten op hun heer, wanneer hij van de bruiloft het westen ziet opkomen, zegt gij terstond: Er komt komt, om als hij komt en klopt, terstond hem open regen; en zo is het. **55** En wanneer de zuidenwind te doen. **37** Gelukkig de knechten, die de heer bij waaait, zegt gij: Het zal heet worden; en het gebeurt. zijn komst wakker zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u: **56** Huichelaars, het uitzicht van aarde en hemel weet Hij zal zich omgorden, hen aan tafel doen aanzitten, gij te beoordelen, maar hoe komt het dan, dat gij en hen de rij langs bedienen. **38** En wanneer hij deze tijd niet weet te beoordelen? **57** En waarom hen zó aantreft, zelfs als hij in de tweede nachtwaak oordeelt gij zelf niet wat recht is? **58** Wanneer ge met of in de derde komt, gelukkig zijn ze! **39** Gij weet uw tegenstander naar de overheid gaat, doe dan het: als de huisvader wist, op welk uur de dief zou onderweg uw best, om van hem af te komen: anders komen, dan zou hij wakker blijven, en niet laten sleept hij u misschien voor den rechter, en levert de inbreken in zijn huis. **40** Weest ook gij bereid; want rechter u aan den gerechtsdienaar over, en werpt de Mensenzoon komt op een onverwacht uur. **41** de gerechtsdienaar u in de gevangenis. **59** Ik zeg u: Petrus zei Hem: Heer, zegt Gij deze gelijkenis voor Ge zult daar niet uit komen, vóórdat ge de laatste ons, of voor allen? **42** De Heer sprak: Wie is toch penning hebt afbetaald.

de trouwe en voorzichtige hofmeester, dien de heer over zijn ondergeschikten zal stellen, om hun op tijd de maat koren te geven? **43** Gelukkig de dienaar, dien de heer bij zijn komst daarmee bezig vindt. **44** Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen over al zijn

13 Bij deze gelegenheid waren er enigen tegenwoordig, die Hem van de Galileërs verhaalden, wier bloed Pilatus met dat hunner offerdieren vermengd had. **2** Hij antwoordde hun: Meent gij, dat deze Galileërs groter zondaars waren

dan alle andere Galileërs, omdat hun dit overkomen meel mengde. totdat dit geheel was gegist. 22 Op is? 3 Neen, zeg Ik u: maar als gij u niet bekeert, zult zijn reis naar Jerusalem trok Hij steden en dorpen gij allemaal even goed omkomen. 4 Of meent gij, rond, om er te leren. 23 Eens zei Hem iemand: Heer, dat die achttien, die door het invallen van de toren zijn de zaligen weinig in aantal? Maar Hij sprak tot van Siloë gedood zijn, schuldiger waren dan al de hen: 24 Doet uw best, om binnen te gaan door de andere bewoners van Jerusalem? 5 Neen, zeg Ik u; enige poort; want velen, zeg Ik u, zullen trachten maar als gij u niet bekeert, zult gij allemaal even goed binnen te komen, en het niet kunnen. 25 Wanneer omkomen. 6 En Hij sprak deze gelijkenis: iemand had de heer des huizes is opgestaan, en de deur heeft een vijgeboom, die in zijn wijngaard geplant was; hij gesloten, dan zult gij buiten staan, aan de deur gaan kwam er vruchten aan zoeken, maar vond er geen. 7 kloppen, en zeggen: Heer, doe ons open. Maar hij Toen zei hij tot den wijngaardener: Zie, al drie jaar zal u antwoorden: Ik weet niet, waar gij vandaan kom ik aan die vijgeboom vruchten zoeken, en vind zijt. 26 Dan zult gij gaan zeggen: We hebben bij u er geen. Houw hem om; waarom put hij de grond nog gegeten en gedronken, en in onze straten hebt Gij uit? 8 Maar hij antwoordde hem: Heer, laat hem dit onderricht gegeven. 27 Maar Hij zal u zeggen: Ik weet jaar nog staan, totdat ik eerst de grond om hem heen niet, waar gij vandaan zijt. Weg van Mij, gij allen, die heb omgespit, en bemest. 9 Misschien draagt hij het ongerechtigheid doet! 28 Dan zal er geween zijn en volgend jaar vrucht. Zo niet, houw hem dan om. 10 geknars der tanden, wanneer gij Abraham, Isaäk en Eens was Hij op de sabbat in een der synagogen Jakob en al de profeten zult zien in het koninkrijk onderricht aan 't geven. 11 En zie, daar was een Gods, maar uzelf uitgeworpen naar buiten. 29 Dan vrouw, die sinds achttien jaar van een ziektegeest zullen er komen van oost en west, en noord en zuid, was bezeten; ze ging krom, en kon onmogelijk recht en ze zullen aanzitten in het koninkrijk Gods. 30 Zie, overeind staan. 12 Toen Jesus haar zag, riep Hij haar, er zijn laatsten die eersten, en eersten die laatsten en zeide: Vrouw, ge zijt van uw ziekte verlost. 13 Hij zullen zijn. 31 Terzelfder tijd kwamen enige farizeën legde haar de handen op, en ogenblikkelijk stond ze naar Hem toe, en zeiden Hem: Ga hier vandaan; recht overeind, en loofde God. 14 Maar de overste want Herodes wil U doden. 32 Hij zei hun: Gaat dien der synagoge was verontwaardigd, omdat Jesus op vos zeggen: Zie, vandaag en morgen drijf Ik duivels de sabbat genas; hij nam het woord, en zei tot het uit, en verricht Ik genezingen: overmorgen bereik volk: Er zijn zes dagen, waarop men moet werken; Ik het einde. 33 Toch moet Ik vandaag, morgen en komt dus op die dagen, om u te laten genezen, en overmorgen verder reizen; want het gaat niet aan, niet op de sabbat. 15 Maar de Heer gaf hem ten dat een profeet buiten Jerusalem zou sterven. 34 antwoord: Huichelaars, maakt niet ieder van u op Jerusalem, Jerusalem, dat de profeten doodt, en de sabbat zijn rund of zijn ezel los van de kribbe, dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe dikwijls heb om ze weg te leiden en te drenken? 16 En moest Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen dan deze dochter van Abraham, die de satan: ziet haar kuikens onder haar vleugels; maar gij hebt niet eens: achttien jaren lang heeft gebonden, niet op de gewild. 35 Zie, uw huis zal verwoest blijven liggen. sabbat van die band worden verlost? 17 Toen Hij dit En Ik zeg u: Gij zult Mij niet meer zien, voordat de zei, werden al zijn tegenstanders beschaamd, maar tijd komt, dat gij roeft: Gezegend Hij, die komt in de heel de menigte verheugde zich over al de heerlijke naam des Heren.

dingen, die Hij verrichtte. 18 Hij sprak dan: Waaraan is het koninkrijk Gods gelijk, en waarmee zal Ik het vergelijken? 19 Het is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand in zijn tuin ging zaaien: het groeide op en werd een boom, en de vogels in de lucht nestelden in zijn takken. 20 Ook zeide Hij: Waarmee zal Ik het koninkrijk Gods vergelijken? 21 Het is gelijk aan het zuurdeeg, dat een vrouw nam, en onder drie maten

14 Eens kwam Hij op een sabbat in het huis van een der voornaamsten van de farizeën, om de maaltijd te gebruiken; en men bespiedde Hem. 2 En zie, daar stond een man voor Hem, die aan waterzucht leed. 3 Jesus nam het woord, en sprak tot de wetgeleerden en farizeën: Mag men op sabbat genezen, of niet? 4 Ze zwegen. Toen raakte Hij hem aan, genas hem, en zond hem heen. 5 Nu

sprak Hij tot hen: Wie van u zal zijn zoon of zijn te komen; want mijn huis moet vol zijn. 24 Ik zeg os, die in de put is gevallen, niet aanstands, ook u: Niet één van die mannen, die waren genodigd, op de sabbat, er uit trekken? 6 Ze wisten hier niets zal van mijn feestmaal genieten. 25 Toen eens een tegen in te brengen. 7 En daar Hij bemerkte, dat de talrijke menigte Hem volgde, keerde Hij Zich om, en gisten zich de beste plaatsen hadden uitgezocht, sprak tot hen: 26 Zo iemand tot Mij komt, en zijn sprak Hij hun in een gelijkenis toe: 8 Wanneer ge vader niet haat, zijn moeder, zijn vrouw en kinderen, door iemand op een bruiloft zigt uitgenodigd, ga dan zijn broers en zusters, ja zelfs zijn eigen leven, hij niet op de beste plaats zitten. Want misschien is er kan mijn leerling niet zijn. 27 En wie zijn kruis niet een door hem uitgenodigd, die voornamer is dan opneemt, en Mij niet volgt, kan mijn leerling niet zijn. gij. 9 Dan zou hij, die u en hem heeft genodigd, u 28 Want wie van u, die een toren wil bouwen, gaat komen zeggen: Maak plaats voor hem. En ge zoudt niet eerst de kosten zitten berekenen, of hij wel de vol schaamte de minste plaats moeten innemen. 10 middelen bezit, om het werk te voltooien. 29 Anders Maar wanner ge genodigd zigt, ga dan op de minste zou hij misschien wel de grondslag leggen, maar plaats zitten: opdat uw gastheer u zegt, als hij komt: niet af kunnen bouwen. Dan zouden allen, die het Vriend, ga hoger op. Dat zal een eer voor u zijn in het zagen, hem uit gaan lachen, 30 en zeggen: Die man oog van al de disgenoten. 11 Want wie zich verheft, is begonnen te bouwen, en is blijven steken. 31 Of zal vernederd, en wie zich vernedert, zal verheven welche koning, die een anderen koning de oorlog worden. 12 En tot zijn gastheer zeide Hij: Wanneer ge gaat aandoen, zit niet eerst te overleggen, of hij met een middag- of avondmaal houdt, nodig dan niet uw tienduizend man het hoofd kan bieden aan hem, die vrienden of broers, uw bloedverwanten of rijke buren; met twintigduizend man op hem afkomt? 32 Zo niet, want misschien nodigen ze u terug, en ge krijgt het dan zendt hij een gezantschap, terwijl de ander nog vergolden. 13 Maar als ge een maaltijd houdt, nodig ver af is, en vraagt om de vrede. 33 Zo ook kan dus dan armen, gebrekkigen, kreupelen, blinden. 14 Dan niemand van u mijn leerling zijn, die geen afstand zult ge gelukkig zijn, omdat ze het u niet kunnen doen van al wat hij bezit. 34 Het zout is dus goed; vergelden; want dan zal men het u bij de opstanding maar als het zout zelf smakeloos is geworden, waar der rechtvaardigen vergelden. 15 Een der disgenoten, zal men het dan mee zouten? 35 Dan deugt het noch die dit hoorde, sprak tot Hem: Zalig hij, die maaltijd zal voor het land noch voor de mesthoop; men gooit het houden in het koninkrijk Gods. 16 Maar Hij zei hem: weg. Wie oren heeft om te horen, hij hore.

Zeker iemand gaf een groot feestmaal, en nodigde velen uit. 17 Tegen het uur van de maaltijd zond hij zijn dienaar, om aan de gasten te zeggen: Komt, want alles staat klaar. 18 Maar eenparig begonnen allen zich te verontschuldigen. De eerste zei hem: Ik heb een stuk land gekocht, en moet het noodzakelijk gaan zien: ik bid u, verontschuldig me. 19 Een ander zei: Ik heb vijf paar ossen gekocht, en ga ze keuren; ik bid u, verontschuldig me. 20 Weer een ander zei: Ik heb een vrouw gehuwd, en kan dus niet komen. 21 De dienaar kwam thuis, en boodschapte het aan zijn heer. Toen werd de heer des huizes vergramd, en hij sprak tot zijn dienaar: Spoed u naar de pleinen en straten der stad, en breng de armen en gebrekkigen, de blinden en kreupelen hier binnen. 22 De dienaar zei: Heer, er is gedaan wat ge bevolen hebt; en nog is er plaats. 23 Nu sprak de heer tot zijn dienaar: Ga uit naar wegen en heggen, en dwing ze, om binnen

15 Intussen kwamen alle tollenaars en zondaars naar Hem toe, om Hem te horen. 2 Maar de farizeën en schriftgeleerden mopperden, en zeiden: Hij ontvangt zondaars, en eet met hen. 3 Toen sprak Hij tot hen deze gelijkenis: 4 Wie van u, die honderd schapen heeft, en er een van verliest, laat niet de negen en negentig andere achter in de woestijn, en gaat het verlorene zoeken, totdat hij het terugvindt? 5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het verheugd op zijn schouders; 6 en thuis gekomen, roept hij vrienden en buren bijeen, en zegt hun: Verheugt u met mij; want ik heb mijn verloren schaap teruggevonden. 7 Ik zeg u: Zó zal er meer vreugde zijn in de hemel over één zondaar die zich bekeert, dan over negen en negentig rechtvaardigen, die geen bekering behoeven. 8 Ofwelke vrouw, die tien drachmen bezit, en één drachme verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis, en zoekt niet zorgvuldig, totdat zij ze vindt? 9 En

als zij ze gevonden heeft, roept ze vriendinnen en zoveel jaren dien ik u reeds, en nog nooit heb ik uw buren bijeen, en zegt: Verheugt u met mij, want ik gebod overtreden; toch hebt ge mij nooit een bokje heb mijn verloren drachme gevonden. **10** Zó, zeg gegeven, om met mijn vrienden feest te vieren. **30** Ik u, is er vreugde bij de engelen Gods over één En nu die jongen van u is teruggekomen, die uw zondaar, die zich bekeert. **11** Nog sprak Hij: Een man vermogen verbrast heeft met eerloze vrouwen, nu had twee zonen. **12** De jongste van beiden zei tot den slacht ge voor hem het gemeste kalf. **31** Maar hij zei vader: Vader, geef mij het deel der goederen, dat me hem: Kind, gij zijt altoos bij me, en al het mijne is het toekomt. En hij verdeelde zijn vermogen onder hen. uwe. **32** Neen, feest en vreugde moet er zijn; want **13** Een paar dagen later pakte de jongste zoon alles uw broer hier was dood, en is levend geworden, hij bijeen, en vertrok naar een ver land. Daar verkwestte was verloren, en is teruggevonden.

16 Nog sprak Hij tot zijn leerlingen: Er was eens hij zijn vermogen door een losbandig leven. **14** Maar een rijk man, die een rentmeester had. Deze toen hij er alles had doorgejaagd, kwam er een grote werd bij hem aangeklaagd, dat hij zijn goederen hongersnood in dat land, en begon hij gebrek te verkwestte. **2** Hij ontbood hem, en zeide: Wat hoor ik lijden. **15** En hij ging zich verhuren aan een der van u? Geef rekkenschap van uw beheer; want ge burgers van dat land; en deze stuurde hem naar zijn kunt geen rentmeester meer blijven. **3** Toen dacht velden, om zwijnen te hoeden. **16** Nu had hij zo graag de rentmeester bij zichzelf: Wat zal ik doen? Want zijn buik willen vullen met de schillen, die de zwijnen mijn heer neemt mij het rentmeesterschap af; en aten; maar niemand, die ze hem gaf. **17** Toen kwam voor spitten ben ik niet sterk genoeg, voor bedelen hij tot inkeer, en sprak: Hoeveel knechten van mijn schaam ik mij. **4** Ik weet wat ik doen moet, opdat vader hebben brood in overvloed, en ik sterf hier van en hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de honger. **18** Ik wil opstaan en naar mijn vader gaan, hem en tegen u; **19** ik verdien niet meer, uw zoon te en hem zeggen: Behandel me als een van uw knechten. **20** En heten; behandel me als een van uw knechten. **20** En hij stond op, en ging naar zijn vader. Nog was hij ver weg, toen zijn vader hem zag, en ten diepstie ontroerd werd; hij vloog naar hem toe, viel om zijn hals, en overlaadde hem met kussen. **21** De zoon sprak tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u; ik verdien niet meer, uw zoon te heten. **22** Maar de vader zei tot zijn knechten: Gauw, haalt het beste kleed, en trekt het hem aan; doet hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan zijn voeten; **23** vooruit, slacht het gemeste kalf, en laat ons eten en vrolijk zijn. **24** Want mijn zoon hier was dood en is levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden. En ze begonnen feest te vieren. **25** Zijn oudste zoon was op het land. Maar toen hij terugkeerde, dicht bij huis kwam, en muziek hoorde en dans, **26** riep hij een der knechten, en vroeg wat er gaande was. **27** Deze zei hem: Uw broer is gekomen; uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem behouden heeft teruggekregen. **28** Toen werd hij kwaad, en wilde niet naar binnen gaan. Zijn vader ging dus naar buiten, en drong er op aan. **29** Maar hij antwoordde, en zei tot zijn vader: Zie,

zij u mogen opnemen in de eeuwige tenten. (*aiōnos g165*) **9** Ik zeg u: Maakt u vrienden door de ongerechte mammon, opdat, wanneer hij u komt te ontvallen, **10** Wie betrouwbaar is in het kleine, is ook betrouwbaar in het grote; en die onbetrouwbaar is in het kleine, is ook onbetrouwbaar in het grote. **11** Zo gij dus onbetrouwbaar zijt in de valse rijkdom, wie zal u dan de waarachtige rijkdom toevertrouwen? **12** En zo gij onbetrouwbaar zijt in het goed van een ander, wie zal u geven, wat u toekomt. **13** Geen dienaar kan twee heren dienen; hij zal of den één haten en den ander beminnen, of den één aanhangen en den ander verachten. Gij kunt God niet dienen en de mammon.

14 De farizeën hoorden dit alles; maar omdat ze gierig waren, lachten ze Hem uit. **15** Hij zei hun: Gij doet u als rechtvaardig voor in het oog van de mensen; wee hem, door wie hem de mensen, is een gruwel in Gods oog. **16** De Wet en Profeten waren tot aan Johannes van kracht; van toen af is het koninkrijk Gods verkondigt, en allen bestormen het met geweld. **17** Toch zal gemakkelijker zijn dat hij aan een dezer kleinen ergernis geeft. **3** Neemt toe dat hij tot inkeer komt, vergeef hem. **4** En als hij hemel en aarde vergaan, dan dat er een enkele zevenmaal daags tegen u misdoet en zevenmaal tot streep van de Wet zou vervallen. **18** Wie zijn vrouw u terugkeert, en zegt: Het spijt me: dan moet ge hem verstoet, en een andere huwt, pleegt echtbreuk; en vergeven. **5** En de apostelen zeiden tot den Heer: wie een vrouw huwt, die door haar man is verstoten, Vermeerde ons geloof. **6** En de Heer sprak: Zo gij pleegt echtbreuk. **19** Er was eens een rijk man, die in een geloof hadt als een mosterdzaadje, dan zoudt purper en fijn linnen gekleed ging, en, dag in dag gij tot deze moerbei zeggen: Trek uw wortels uit, en uit, een weelderig leven genoot. **20** Maar er was plant u in zee; en hij zou u gehoorzamen. **7** Wie van ook een bedelaar, Lázarus geheten, die zich bij zijn u, die een knecht heeft, ploeger of veehoeder, zal tot voorportaal had neergelegd. Hij was met zweren hem zeggen: als hij thuis komt van het veld: Kom bedekt, **21** en was begerig, om zijn honger te stillen gauw hier aan tafel? **8** Neen; zal hij niet tot hem met de afval van de tafel van den rijke; en de honden zeggen: Maak mijn eten klaar; omgord u, en bedien kwamen zijn zweren likken. **22** Maar toen de arme me, totdat ik klaar ben met eten en drinken; daarna gestorven was, werd hij door de engelen in Abrahams kunt ge zelf eten en drinken? **9** Is hij den knecht schoot gedragen. Daarna stierf ook de rijke, en werd soms dankbaar, omdat hij deed wat bevolen was? **10** begraven. **23** En terwijl hij in de hel werd gefolterd, Zo moet ook gij, wanneer gij alles gedaan hebt wat u sloeg hij zijn ogen op, en zag Abraham van verre, bevolen is, nog zeggen: We zijn onnutte knechten; en Lázarus in zijn schoot. (**Hades g86**) **24** En luid riep we hebben alleen maar gedaan, wat we moesten hij uit: Vader Abraham, heb medelijden met mij, en doen. **11** Op zijn reis naar Jerusalem trok Hij langs zend Lázarus hierheen; laat hem de top van zijn de grens van Samaria en Galilea heen. **12** Toen Hij vinger in water dopen, om mijn tong te verfrissen; zeker dorp binnenging, kwamen Hem tien melaatsen want ik lijdt hier geweldige smart in de vlammen. **25** tegemoet. Ze bleven op een afstand staan, **13** en Maar Abraham sprak: Kind, denk er aan, dat gij in uw riepen luid: Jesus, Meester, ontferm U onzer. **14** Toen leven het goede hebt ontvangen, en Lázarus toen het Hij ze zag, zei Hij hun: Gaat heen, vertoont u aan kwade; nu wordt hij hier vertroost, en gij lijdt pijn. **26** de priesters. En terwijl ze er heen gingen, werden Bovendien gaapt er tussen ons en u een geweldige ze rein. **15** Eén van hen keerde terug, zodra hij zich afgrond; zodat men van hier niet naar u kan gaan, genezen zag. Met luider stem verheerlijkte hij God; ook al zou men het willen, en men van ginds niet naar **16** en hij viel op zijn aangezicht neer voor zijn voeten, ons komen kan. **27** Toen zeide hij: Ik bid u dan, vader, en dankte Hem: en dat was een Samaritaan. **17** Nu dat ge hem naar het huis van mijn vader stuurt. **28** nam Jesus het woord, en sprak: Zijn er geen tien Want ik heb vijf broers; laat hij ze gaan waarschuwen, gereinigd? Waar zijn de negen anderen? **18** Heeft opdat ook zij niet in deze folterplaats komen. **29** Maar men niemand anders terug zien keren, om eer te Abraham sprak tot hem: Ze hebben Moses en de brengen aan God, dan dezen vreemdeling alleen? profeten; laten ze luisteren naar hen. **30** Hij zei: Neen, **19** En Hij zeide tot hem: Sta op, en ga heen; uw vader Abraham; maar wèl zullen ze zich bekeren, geloof heeft u gered. **20** De farizeën vroegen Hem: wanneer er iemand van de doden tot hen komt. **31** Wanneer komt het koninkrijk Gods? Hij gaf hun ten Maar hij zei hem: Als ze niet luisteren naar Moses antwoord: Het koninkrijk Gods komt zonder opzien en de profeten, dan zullen ze zich ook niet laten te verwelken. **21** Men zal niet zeggen: Zie, hier is gezeggen, zelfs al stond er iemand op uit de doden. het; zie, daar is het. Want zie, het koninkrijk Gods is

midden onder u. **22** Nu sprak Hij tot zijn leerlingen: Er bij zijn komst wel geloof op aarde vinden? **9** Nog zullen dagen komen, dat gij zult wensen, één der sprak Hij deze gelijkenis tegen hen, die van eigen dagen van den Mensenzoon te zien; en gij zult Hem gerechtigheid overtuigd zijn, en anderen verachten. niet zien. **23** Men zal tot u zeggen: Zie, ginds is Hij; **10** Twee mensen gingen op naar de tempel, om er zie, hier is Hij. Gaat er niet heen, en loopt niemand te bidden: de één was een farizeér, de ander een na. **24** Want zoals de bliksem flikkert, en van de ene tollenaar. **11** De farizeér stond recht overeind, en kant van de hemel naar de andere flitst, zó zal de bad bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet ben Mensenzoon er zijn op zijn dag. **25** Maar eerst moet als de andere mensen: rovers, onrechtvaardigen, Hij veel lijden, en verworpen worden door dit geslacht. echtbrekers, of ook als die tollenaar ginds. **12** Ik vast **26** En zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het tweemaal per week, en geef tienden van al wat ik ook in de dagen van den Mensenzoon zijn. **27** Men at bezit. **13** Maar de tollenaar bleef op een afstand, en en dronk, huwde en huwde uit, tot op de dag, dat durfde zelfs zijn ogen niet ten hemel heffen; hij sloeg Noë de ark binnentrad, en de zondvloed kwam en zich op de borst, en sprak: O God, wees mij, zondaar, allen verzwolg. **28** Of zoals het was in de dagen van genadig. **14** Ik zeg u: Deze ging gerechtvaardigd naar Lot: men at en dronk, kocht en verkocht, plantte en huis, in plaats van den andere. Want wie zich verheft bouwde. **29** Maar op de dag, dat Lot uit Sódoma ging, zal vernederd, en wie zich vernedert, zal verheven liet God het vuur en zwavel uit de hemel regenen, worden. **15** Men bracht zelfs de kinderen naar Hem en verdeelde allen. **30** Zo zal het ook gaan op de toe, opdat Hij ze aanraken zou. Toen de leerlingen dit dag, waarop de Mensenzoon verschijnt. **31** Wie die zagen, wezen ze hen af. **16** Maar Jesus riep ze naar dag op het dakterras is en zijn meubels in huis heeft. Zich toe, en sprak: Laat de kinderen bij Mij komen, hij dale niet af, om ze mee te nemen; en wie op en houdt ze niet tegen. Want het koninkrijk Gods het veld is, kere niet terug. **32** Denkt aan de vrouw is voor hen, die zijn zoals zij. **17** Voorwaar, Ik zeg van Lot. **33** Wie zijn leven tracht te redder, zal het u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt als een verliezen; en wie het verliest, zal het behouden. **34** Ik kind, zal er niet ingaan. **18** Een heel voornaam man zeg u: In die nacht zullen er twee op één bed liggen: ondervroeg Hem, en sprak: Goede Meester, wat moet de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten; ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? (*aiōnios* **35** twee zullen er niet de handmolen malen: de een **g166** **19** Jesus zeide hem: Waarom noemt ge Mij wordt opgenomen, de ander achtergelaten; **37** Ze goed? Niemand is goed, dan God alleen. **20** Ge kent antwoordden Hem: Waar, Heer? Hij zei hun: Waar het de geboden: "Gij zult geen overspel doen; gij zult aas ligt, daar zullen zich ook de gieren verzamelen.

18 Hij zeide hun nog een gelijkenis over de hoodzakelijkheid, om altijd te bidden, en nooit de moed te verliezen. **2** Hij sprak: In zekere stad was een rechter, die God niet vreesde, en zich aan de mensen niet stoerde. **3** Ook was er een weduwe in die stad, die naar hem toe ging, en sprak: Verschaf me recht tegenover mijn tegenpartij. **4** Een tijd lang wilde hij niet. Maar later zei hij bij zichzelf: Ofschoon ik God niet vrees en me aan de mensen niet stoer, **5** zal ik toch die weduwe maar recht doen, omdat ze mij lastig valt, en anders me eindeloos komt vervelen. **6** En de Heer sprak: Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt. **7** En zou God dan aan zijn uitverkorenen geen recht doen, die dag en nacht tot Hem roepen? Of zou Hij ze lang laten wachten? **8** Ik zeg u: Hij zal hun recht doen met spoed. Maar zal de Mensenzoon

Eén ding ontbreekt u nog; verkoop wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. **23** Maar toen hij dit hoorde, werd hij bedroefd; want hij was zeer rijk. **24** Toen Jesus zijn droefheid zag, zeide Hij: Hoe moeilijk zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk Gods binnengaan. **25** Een kameel gaat gemakkelijker door het oog van een naald, dan een rijke in het koninkrijk Gods. **26** De toehoorders zeiden: Wie kan dan zalig worden? **27** Hij sprak: Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. **28** Toen zei Petrus: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevuld. **29** Hij zei hun: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die

huis, ouders of broers, vrouw of kinderen verlaat om het koninkrijk Gods, 30 of hij zal veel meer terug ontvangen in deze tijd, en in de toekomstige wereld het eeuwige leven. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Nu nam Hij het twaalftal ter zijde, en sprak tot hen: Zie, wij gaan op naar Jerusalem; en alles wat door de profeten over den Mensenzoon is geschreven, zal worden vervuld. 32 Want Hij zal worden overgeleverd terug te keren. 33 Men zal Hem geselen en doden; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. 34 Ze begrepen echter, en zonden hem een gezantschap achterna er niets van; dit woord bleef hun duister, en ze met de opdracht: We willen hem niet als koning verstanden niet wat er gezegd werd. 35 Toen Hij over ons. 36 Hij hoorde de menigte voorbijgaan, ontbieden, wien hij het geld had gegeven, om te en vroeg, wat er gebeurde. 37 Men vertelde hem, vernemen, wat voor zaken ze hadden gedreven. 38 Toen riep De eerste verscheen en sprak: Heer, uw pond heeft hij luide: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner. 39 Zij, die vooropgingen, vielen ruw tegen hem uit, best, goede knecht; omdat ge over weinig getrouw om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog 40 Jesus 41 Wat wilt ge, dat 42 de derde en sprak: Heer, hier is uw pond; ik heb Jesus zeide hem: Zie! Uw geloof heeft u gered. 43 En het zorgvuldig in een doek opgeborgen. 44 Want ik aanstands zag hij, volgde Hem, en verheerlijkte God. Al het volk zag het, en bracht glorie aan God.

19 Nu kwam Hij Jericho binnen, en trok er doorheen.

2 En zie, daar was een man, Zacheüs geheten; hij was oppertolbeamte en rijk. 3 Hij wilde graag zien, wat voor een man Jesus was; maar door de menigte kon hij dat niet, want hij was klein van gestalte. 4 Om Hem toch te kunnen zien, liep hij vooruit, en klom in een vijgeboom; want Hij moest daar voorbij. 5 Toen Jesus daar langs kwam, keek Hij omhoog, en zei Hem: Zacheüs, kom vlug naar beneden; want vandaag moet ik in uw huis verblijven. 6 En hij kwam vlug naar beneden, en ontving Hem met vreugde. 7 Allen zagen het; ze begonnen te morren, en zeiden: Bij een zondaar heeft Hij zijn intrek genomen. 8 Maar Zacheüs kwam bij den Heer staan, en sprak: Zie Heer, de helft van mijn vermogen schenk ik aan de armen; en zo ik iemand te kort heb gedaan, geef ik het vierdubbel terug. 9 Jesus zeide tot hem: Heden is er heil over dit huis gekomen; ook hij is een kind van Abraham. 10 Want de Mensenzoon is gekomen,

om te zoeken en te redden wat verloren was. 11 Daar ook de anderen dit hoorden, voegde Hij er een gelijkenis aan toe, omdat Hij dicht bij Jerusalem was, en men nu dacht, dat het koninkrijk Gods terstond er de koninklijke waardigheid te ontvangen, en dan worden overgeleverd. 12 Hij sprak dus: Een man van hoge geboorte reisde eens naar een ver land, om er handel mee, bespuwd. 13 Hij riep tien dienaars, gaf aan de heidenen; Hij zal worden bespot, mishandeld, hun tien ponden, en zei hun: Drijf er handel mee, tot ik terugkom. 14 Zijn landgenoten haatten hem langs de weg. 15 Toen hij nu de koninklijke waardigheid nu Jericho naderde, zat er een blinde te bedelen had ontvangen, keerde hij terug, en liet de dienaars langs de weg. 16 Hij hoorde de menigte voorbijgaan, ontbieden, wien hij het geld had gegeven, om te en vroeg, wat er gebeurde. 17 Hij zeide hij: Voer ook dat Jesus van Názaret voorbijkwam. 18 De tweede kwam, en sprak: Heer, uw pond heeft bleef staan, en liet hem bij Zich brengen. En toen hij vijf pond opgebracht. 19 Tot hem zeide hij: Wat voor oom hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog 20 Nu kwam ook harder: Zoon van David, ontferm U mijner. 21 Want ik was bang voor u, omdat ge een streng man zijt. Ge was bang voor u, omdat ge een streng man zijt. Ge vordert op, wat ge niet hebt gegeven, en ge maait wat ge niet hebt gezaaid. 22 Hij zei hem: Met uw eigen woorden zal ik u oordelen, boze knecht. Ge wist, dat ik een streng man ben; dat ik opvorder wat ik niet heb gegeven, en maai wat ik niet heb gezaaid. 23 Waarom hebt ge dan mijn geld niet uitgezet op de bank; dan zou ik het bij mijn komst met rente hebben teruggekregen. 24 En tot de omstanders zeide hij: Neemt hem het pond af, en geeft het aan hem, die de tien ponden heeft. 25 Ze zeiden hem: Heer, hij heeft reeds tien pond. 26 Ik zeg u: Wie heeft, aan hem zal worden gegeven; maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden wat hij bezit. 27 En wat mijn vijanden aangaat, die me niet tot koning over zich wilden, brengt ze hier, en steekt ze voor mijn ogen neer. 28 Na deze woorden ging Hij voorop, en trok naar Jerusalem. 29 En toen Hij Bétfage en Betánië was genaderd, op de berg, die de Olijfberg heet, zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, 30 en sprak: Gaat naar het dorp hier tegenover; zodra

gij er binnen komt, zult gij er een veulen vinden, dat of wie heeft U dit recht gegeven? 3 Híj gaf hun ten vastgebonden is, en waarop nog geen mens heeft antwoord: Ook Ik zal u een vraag stellen; antwoord gezeten; maakt het los, en brengt het hier. 31 En zo Mij. 4 Was het doopsel van Johannes van de hemel iemand u vraagt: Waarom maakt gij het los? moet of van de mensen? 5 Ze overlegden bij zichzelf: Als gij hem zeggen: De Heer heeft het nodig. 32 Zij die we zeggen: "Van de hemel", dan zal Híj antwoorden: vooruit werden gezonden, gingen er heen, en vonden Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? 6 Zeggen het, zoals Híj het hun had gezegd. 33 Toen ze het we: "Van de mensen", dan zal het hele volk ons veulen losmaakten, zeiden de eigenaars tot hen: stenigen; want het is overtuigd, dat Johannes een Waarom maakt gij het veulen los? 34 Ze zeiden: De profeet was. 7 Ze antwoordden dus, dat ze niet Heer heeft het nodig. 35 En ze brachten het veulen bij wisten, waar het vandaan was. 8 Nu sprak Jesus Jesus, legden er hun mantels over heen, en hielpen tot hen: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit Jesus er op. 36 Terwijl Híj voortreed, spreidden ze alles doe. 9 Nu stelde Híj het volk deze gelijkenis hun mantels uit over de weg. 37 En toen Híj reeds voor: Een man plantte een wijngaard, verpachtte hem aan de helling van de Olijfberg was gekomen, begon aan landbouwers, en vertrok voor lange tijd naar heel de groep van leerlingen vol blijdschap met luider het buitenland. 10 Op de vastgestelde tijd zond hij stem God te verheerlijken om al de wonderen, die ze een knecht tot de landbouwers, opdat ze hem zijn hadden aanschouwd; 38 en ze zeiden: Gezegend de aandeel der vruchten van de wijngaard zouden geven. Koning, Die komt in de naam des Heren! Vrede in Maar de landbouwers sloegen hem, en stuurden de hemel, En glorie in den hogen! 39 Enige farizeën hem met lege handen weg. 11 Opnieuw zond hij een uit de menigte zeiden tot Hem: Meester, breng uw anderen knecht; maar ze sloegen en hoorden hem, leerlingen tot bezinning. 40 Maar Híj gaf hun ten en stuurden hem met lege handen weg. 12 Nog zond antwoord: Ik zeg u: Als zij zwijgen, dan zullen de hij een derde; ook hem verwonden ze, en smeten stenen gaan roepen. 41 En toen Híj de stad naderde hem er uit. 13 Toen sprak de heer van de wijngaard: en haar zag, weende Híj over haar, en sprak: 42 Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefden zoon zenden; Ach, mocht ook gij op deze dag nog erkennen, wat misschien dat ze voor hem ontzag zullen hebben. 14 u tot vrede strekt; maar dat is thans voor uw ogen Maar toen de landbouwers hem zagen, overlegden verborgen! 43 Waarachtig, er zullen dagen over u ze met elkaar, en zeiden: Dat is de erfgenaam; laten komen, dat uw vijanden een wal om u werpen, u we hem doden, dan zullen wij de ervenis krijgen. 15 omsingelen, en u van alle kanten benauwen; 44 dat Ze wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden ze u zullen verdelgen, u en uw kinderen, die in u hem. Wat zal nu de heer van de wijngaard met hen wonen; en dat ze bij u geen steen op de andere doen? 16 Híj zal die landbouwers komen verdelgen, zullen laten, omdat ge uw tijd van onferming niet hebt en de wijngaard aan anderen geven. Toen ze dit erkend. 45 Toen trad Híj de tempel binnen, en begon hoorden, zeiden ze: Dat nooit! 17 Maar Híj zag hen er de kooplieden uit te drijven. 46 Híj zei hun: Er staat aan, en zeide: Wat betekent dan wat er geschreven geschreven: "Mijn huis is een huis van gebed; maar staat: "De steen, die de bouwlieden verwierpen, Híj is gij hebt er een rovershol van gemaakt". 47 Nu leerde de hoeksteen geworden"? 18 Wie op deze steen valt, Híj dagelijks in de tempel. Maar de opperpriesters, zal worden verbrijzeld; en op wie hij valt, dien zal schriftgeleerden en de hoofden van het volk zochten hij verpletteren. 19 Nu zochten de opperpriesters en Hem te doden. 48 Ze vonden echter geen middel, om schriftgeleerden onmiddellijk de hand aan Hem te hun plan ten uitvoer te brengen; want al het volk hing slaan; maar ze vreesden het volk. Want ze begrepen, Hem aan, en luisterde naar Hem. dat Híj met die gelijkenis op hen had gedoeld. 20 Ze lieten Hem nu bespieden, en zonden spionnen op Hem af, die zich als goedgezinden moesten voordoen, om Hem in zijn eigen woorden te verstrikken, en Hem dan over te leveren aan de overheid en aan de macht van den landvoogd. 21 Ze vroegen Hem dus:

20 Op een van die dagen, dat Híj het volk in de tempel onderrichtte en het evangelie verkondigde, traden de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten op Hem toe, 2 en zeiden tot Hem: Zeg ons, met wat recht doet Gij dit alles;

Meester, we weten, dat Gij ronduit spreekt en leert, en niemand naar de ogen ziet, maar de weg van God naar waarheid leert. **22** Is het ons geoorloofd, den keizer belasting te betalen, of niet? **23** Maar Hij doorzag hun list, en zei tot hen: **24** Toont Mij een tienling; wiens beeld en randschrift draagt hij? Ze zeiden: Van den keizer. **25** Hij sprak tot hen: Geeft dan den keizer, wat den keizer toekomt, en geeft aan God, wat God toekomt. **26** Ze konden hem in het bijzijn van het volk niet in zijn eigen woorden verstrikkelen; ze waren verbaasd over zijn antwoord, en zwegen stil. **27** Nu kwamen er enige sadduceën naar Hem toe, die de verrijzenis loochenen; ze ondervroegen Hem, **28** en zeiden: Meester, Moses heeft ons voorgeschreven, dat, zo iemands broer gehuwd is en kinderloos sterft, zijn broer de vrouw moet huwen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken. **29** Nu waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw en stierf kinderloos. **30** Nu huwde de tweede haar, **31** ook de derde, en zo verder alle zeven; en ze stierven kinderloos. **32** Ten laatste stierf ook de vrouw. **33** Wien van hen zal ze nu bij de verrijzenis als vrouw toebehoren? Ze hebben haar immers alle zeven tot vrouw gehad.

34 Jesus sprak tot hen: De kinderen dezer wereld huwen en worden uitgehuwd. (a&n g165) **35** Maar zij, die waardig worden bevonden, deel te hebben aan de andere wereld en aan de verrijzenis uit de doden, zullen huwen noch uitgehuwd worden. (a&n g165) **36** Ze kunnen immers niet meer sterven; want ze zijn aan engelen gelijk, en als kinderen der verrijzenis ook kinderen Gods. **37** En dat de doden verrijzen, gaf ook Moses te kennen in het Braambosverhaal, wanneer hij den Heer den God van Abraham, den God van Isaäk en den God van Jakob noemt. **38** Hij is toch geen God van doden, maar van levenden; want allen leven voor Hem. **39** Toen namen sommigen van de schriftgeleerden het woord, en zeiden: Meester, Gij hebt goed gesproken; **40** en ze durfden Hem geen vragen meer stellen. **41** Nu sprak Hij tot hen: Hoe beweert men toch, dat de Christus de Zoon van David is? **42** Want David zelf zegt in het boek der Psalmen: De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, **43** Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten. **44** David noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan zijn Zoon? **45** En terwijl al het volk het hoorde, sprak Hij tot zijn leerlingen: **46**

Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden in lange gewaden rond te lopen en op de markt te synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; **47** die het goed der weduwen verslinden, en voor de schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen des te strenger worden gevonnist.

21 Toen Hij nu opkeek, zag Hij de rijken hun giften in de offerkist storten. **2** Maar Hij zag ook een arme weduwe, die er twee penningen in wierp. **3** En Hij sprak: Voorwaar, Ik zeg u: deze arme weduwe heeft er meer in gestort dan alle anderen. **4** Want allen hebben van hun overvloed geofferd, maar zij heeft van haar armoede gegeven, heel haar vermogen. **5** Toen sommigen van de tempel zeiden, dat hij versierd was met prachtige stenen en geschenken, sprak Hij: **6** Er zullen dagen komen, dat van al wat ge daar ziet, geen steen op de andere zal blijven, maar alles zal worden verwoest. **7** Ze vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat gebeuren, en wat zal het teken zijn, dat het op handen is? **8** Hij sprak: Past op, dat gij u niet laat misleiden! Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben het; en de tijd is nabij. Gaat hen niet achterna. **9** En wanneer gij hoort van oorlogen en omwentelingen, schrikt er niet van; want eerst moet dit alles gebeuren, en ook dan nog komt het einde niet dadelijk. **10** Toen zeide Hij hun: Volk zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; **11** en er zullen geweldige aardbevingen zijn, en pest en hongersnood op verschillende plaatsen; verschrikkingen zullen er komen, en grote tekenen aan de hemel. **12** Maar eer dit alles geschiedt, zal men de hand aan u slaan en u vervolgen; u in synagogen en kerken brengen, u slepen voor koningen en landvoogden terwille van mijn Naam. **13** Dat zal u overkomen, omdat gij getuigenis afleggen moet. **14** Neemt dan bij uzelf het besluit, er niet bezorgd voor te zijn, hoe gij u verdedigen zult. **15** Want Ik zal u een taal en wijsheid geven, die geen uwer tegenstanders zal kunnen weerstaan of weerspreken. **16** Gij zult overgeleverd worden door ouders en broers, door bloedverwanten en vrienden; sommigen van u zal men doden. **17** En gij zult gehaat zijn bij allen terwille van mijn Naam; **18** maar geen haar op uw hoofd zal verloren gaan. **19** Door uw standvastigheid zult gij uw ziel behouden. **20** Wanneer gij Jeruzalem door legers ziet ingesloten,

weet dan, dat haar verwoesting nabij is. **21** Laten het volk. **3** Toen voer de satan in Judas, Iskáriot zij, die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; geheten, een van het twaalftal; **4** en hij ging met de die binnen de stad zijn, er uittrekken, en die op het opperpriesters en bevelhebbers overleggen, hoe hij land zijn, er niet binnengaan. **22** Want dat zijn dagen Hem aan hen zou overleveren. **5** Ze waren verheugd, van wraak; en alles wat er geschreven staat, zal in en kwamen overeen, hem geld te geven. **6** Hij stemde vervulling gaan. **23** Wee in die dagen de zwangere en toe, en zocht dus naar een gelegenheid, om Hem de zogende vrouwen. Want daar zal grote ellende zonder volksoploop aan hen over te leveren. **7** Toen zijn in het land, en toorn over dit volk. **24** Ze zullen nu de dag der ongedesemde broden was gekomen, over de kling worden gejaagd, en als gevangen waarop het Pascha moet worden geofferd, **8** stuurde worden weggevoerd onder alle volken; en Jerusalem **Hij Petrus en Johannes heen**, en zeide: Gaat voor zal door de heidenen worden vertrapt, tot de tijden ons het paasmaal bereiden, opdat we het eten. **9** Ze der heidenen voorbij zullen zijn. **25** En er zullen zeiden Hem: Waar wilt Gij, dat we het bereiden? **10** tekenen zijn in zon en maan en sterren; en op de **Hij** zei hun: Zie, als gij de stad binnengaat, zult gij aarde doodsangst onder de volken, radeloos door een man tegenkomen, die een kruik water draagt; het donderend geweld van de zee en de golven. **26** volgt hem in het huis, waar hij ingaat, **11** en zegt tot De mensen zullen verstijven van vrees en bange den heer des huizes: De Meester zegt u: Waar is verwachting, van wat de wereld gaat overkomen; want de zaal, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal de krachten der hemelen zullen worden geschokt. **27** kan houden? **12** En hij zal u een grote opperzaal Dan zullen ze den Mensenzoon op een wolk zien aanwijzen, van alles voorzien; maakt daar alles komen, met grote macht en majestieit. **28** Welnu, gereed. **13** Ze gingen heen, en vonden het, zoals **Hij** wanneer dit alles een aanvang gaat nemen, blikt op het hun had gezegd; en ze maakten het paasmaal dan, en heft uw hoofden omhoog; want uw verlossing gereed. **14** Op de vastgestelde tijd ging **Hij** aanliggen is nabij. **29** En **Hij** stelde hun een gelijkenis voor: Ziet aan tafel, en de twaalf apostelen met Hem. **15** En **Hij** naar de vijgeboom en alle andere bomen; **30** zodra sprak tot hen: Vurig heb Ik verlangd, eer Ik ga lijden, gij ze ziet uitbotten, dan weet gij ook, dat de zomer dit paasmaal met u te eten. **16** Want Ik zeg u, dat ik nabij is. **31** Zo ook, wanneer gij dit alles ziet, weet het niet meer zal eten, vóór het zijn vervulling bereikt dan, dat het koninkrijk Gods nabij is. **32** Voorwaar, Ik in het koninkrijk Gods. **17** Toen nam **Hij** een kelk, zeg u: Dit geslacht gaat niet voorbij, vóórdat dit alles sprak het dankgebed uit, en zeide: Neemt en verdeelt is geschied. **33** Hemel en aarde zullen voorbijgaan, hem onder elkander. **18** Want Ik zeg u: Van nu af aan maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. **34** Let zal Ik de vrucht van de wijnstok niet meer drinken, op uzelf. Laat uw harten niet worden bezwaard door totdat het koninkrijk Gods is gekomen. **19** Toen nam brasserie, dronkenschap en de zorgen des levens; **Hij** brood, sprak een dankgebed uit, brak het, gaf het en laat die dag u niet onverhoeds overvallen, **35** hun, en sprak: Dit is mijn lichaam, dat voor u wordt als een strik. Want hij zal komen over allen, die de overgeleverd; doet dit tot mijne gedachtenis. **20** Zo ganse aarde bewonen. **36** Waakt dus, en blijft altijd ook de kelk, na het avondmaal; en **Hij** sprak: Deze bidden, opdat gij ontkomen moogt aan dat alles, wat kelk is het Nieuwe Verbond in mijn bloed, dat voor u er gebeuren gaat; en opdat gij stand moogt houden wordt vergoten. **21** Zie, de hand van hem, die Mij voor het aanschijn van den Mensenzoon. **37** Overdag verraadt, is met Mij op de tafel. **22** De Mensenzoon gaf **Hij** onderricht in de tempel, maar 's nachts ging **gaat wel heen**, zoals het is vastgesteld; maar wee **Hij** heen en bleef op de berg, die Olijfberg wordt dien mens, door wien **Hij** wordt verraden. **23** Toen genoemd. **38** En al het volk kwam 's morgens vroeg begonnen ze onder elkander te vragen, wie van hen bij Hem in de tempel, om Hem te horen.

22 Intussen begon het feest der ongedesemde broden te naderen, dat Pasen heet. **2** En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel, om Hem te doden; want ze waren bang voor

zijn onder u; maar de grootste onder u moet als de Judas, verraadt ge den Mensenzoon met een kus? jongste zijn, en wie aan het hoofd staat, als een die 49 Toen zij, die bij Hem waren, zagen wat er gebeuren dient! 27 Wie toch is groter: hij die aan tafel ligt, of ging, zeiden ze Hem: Heer, willen we met het zwaard hij die bedient? Is het niet, die aan tafel ligt? Welnu, er op inslaan? 50 En één van hen trof den knecht van Ik ben onder u als de dienaar. 28 Gij zijt Mij trouw den hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af. 51 gebleven bij mijn beproevingen. 29 Daarom verleen Maar Jesus gaf ten antwoord: Houdt op; genoeg! Hij Ik u het koninkrijk, zoals mijn Vader het Mij heeft raakte het oor aan, en genas het. 52 Nu sprak Jesus verleend: 30 dat gij in mijn koninkrijk aan mijn tafel tot de opperpriesters, de bevelhebbers van de tempel moogt eten en drinken, en op tronen moogt zetelen, en de oudsten, die op Hem waren afgekomen: Gij zijt om de twaalf stammen van Israël te oordelen. 31 uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen willen stokken. 53 Dag aan dag was Ik bij u in de tempel, en ziften als tarwe. 32 Maar Ik heb voor u gebeden, dat gij hebt geen hand naar Mij uitgestoken. Maar dit is uw geloof niet zou bezwijken; en gij, wanneer ge u uw uur, en dit is de macht der duisternis. 54 Toen bekeerd hebt, bevestig dan uw broeders. 33 Hij zei namen ze Hem gevangen, en voerden Hem weg Hem: Heer, ik ben bereid, met U zelfs kerker en dood naar het huis van den hogepriester, terwijl Petrus van in te gaan. 34 Maar Hij sprak: Ik zeg u, Petrus, de verre bleef volgen. 55 Toen ze nu op de binnenhof haan zal heden niet kraaien, voordat ge driemaal vuur hadden ontstoken, en er omheen waren gaan geloochend hebt, Mij te kennen. 35 Nog sprak Hij tot zitten, nam ook Petrus onder hen plaats. 56 Een der hen: Toen Ik u uitzend zonder beurs en reiszak en dienstmeisjes zag hem in het licht zitten; ze keek hem sandalen, heeft het u toen aan iets ontbroken? Ze aan, en zeide: Ook deze hier was bij Hem. 57 Maar hij zeiden: Aan niets. 36 Hij ging voort: Maar nu, wie loochende het, en sprak: Vrouw, ik ken Hem niet. 58 een beurs heeft, moet ze meenemen, en ook zijn Kort daarop zag hem iemand anders, en zeide: Ook reiszak; en wie geen zwaard heeft, moet zijn mantel gij zijt een van hen. Maar Petrus sprak: Neen man; verkopen en er een kopen. 37 Want Ik zeg u: Ook dit dat ben ik niet. 59 Ongeveer een uur later verzekerde Schriftwoord moet aan Mij worden vervuld: "En Hij is een ander: Ja toch; ook deze hier was met Hem; onder de misdadiigers gerekend". Ja, wat over Mij is want ook hij is een Galileër. 60 Petrus sprak: Man, gezegd, is zijn vervulling nabij. 38 Ze zeiden: Heer, ik begrijp niet, wat ge zegt. Op hetzelfde ogenblik, zie, hier zijn twee zwaarden. Hij zei hun: Genoeg. terwijl hij nog sprak, kraaide een haan. 61 En de 39 Nu ging Hij naar buiten, en begaf Zich volgens Heer keerde Zich om, en zag Petrus aan. Toen dacht gewoonte naar de Olijfberg; ook zijn leerlingen gingen Petrus aan het woord van den Heer, en hoe Hij hem met Hem mee. 40 Daar aangekomen, sprak Hij had gezegd: Eer de haan kraait, zult ge Mij driemaal tot hen: Bidt, dat gij niet in bekoring komt. 41 Hij verloocheden. 62 En hij ging naar buiten, en weende verwijderde Zich van hen ongeveer een steenworp bitter. 63 De mannen, die Jesus bewaakten, bespotten ver, viel op zijn knieën neer, 42 en bad: Vader, indien en mishandelden Hem: 64 ze blinddoekten Hem, en het uw wil is, neem deze kelk van Mij weg. Neen, niet vroegen Hem dan: Profeteer, wie U geslagen heeft? mijn wil geschiede, maar de uwe. 43 Toen verscheen 65 En ze beten Hem veel andere scheldwoorden toe. Hem een engel uit de hemel, die Hem sterkte. 44 66 Toen het dag was geworden, kwam de Raad van En door doodsangst bevangen, bad Hij nog vuriger, het volk, opperpriesters en schriftgeleerden bijeen; ze en zijn zweet droop als bloeddruppels neer op de lieten Hem voor hun rechtkant brengen, en zeiden: grond. 45 Toen Hij opstond van zijn gebed, en naar Zo Gij de Christus zijt, zeg het ons dan. 67 Hij sprak de leerlingen ging, vond Hij ze van droefheid in slaap. tot hen: Wanneer Ik u iets zeg, gelooft gij het niet; 68 46 Hij zeide hun: Hoe kunt gij slapen? Staat op, en en wanneer Ik u iets vraag, dan antwoordt gij niet. 69 bidt, dat gij niet in bekoring komt. 47 Terwijl Hij nog Maar van nu af aan zal de Mensenzoon zijn gezeten sprak, zie daar kwam een bende aan; en één van de aan de rechterhand van de kracht Gods. 70 Nu zeiden twaalf, Judas genaamd, ging voor hen uit, en trad op allen: Gij zijt dus de Zoon van God? Hij sprak tot Jesus toe, om Hem te kussen. 48 Jesus zei hem: hen: Gij zegt het; Ik ben het. 71 Toen zeiden ze: Wat

hebben we nog getuigenis nodig? We hebben het zelf uit zijn eigen mond gehoord.

23 Toen stonden ze allen op, en voerden Hem gezamenlijk naar Pilatus. **2** Ze begonnen Hem aldus te beschuldigen: We hebben bevonden, dat deze man ons volk verleidt, en verbiedt aan den keizer schatting te betalen, en zich uitgeeft voor Christus, den Koning. **3** Pilatus ondervroeg Hem, en zeide: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij antwoordde hem: Gij zegt het. **4** Nu sprak Pilatus tot de opperpriesters en de menigte: Ik vind geen schuld in dien man. **5** Maar ze hielden aan, en zeiden: Hij ruit door zijn leer het volk op in heel Judea, van Galilea af tot hier toe. **6** Zodra Pilatus dit hoorde, vroeg hij, of die man een Galileër was. **7** En toen hij vernam, dat Hij uit het gebied van Herodes was, zond hij Hem naar Herodes, die in die dagen ook te Jerusalem vertoefde. **8** Herodes was zeer verheugd, toen hij Jesus zag. Want reeds lang had hij verlangd, Hem te zien, om wat hij van Hem had gehoord; bovendien hoopte hij, Hem een of ander wonder te zien verrichten. **9** Hij stelde Hem dan vele vragen, maar Jesus gaf hem geen antwoord. **10** Ook de opperpriesters en schriftgeleerden waren er bij tegenwoordig, en beschuldigden Hem met grote heftigheid. **11** Nu ging Herodes met zijn gevolg Hem honen en bespotten; hij stak Hem in een schitterend gewaad, en zond Hem toen naar Pilatus terug. **12** Die dag werden Herodes en Pilatus met elkander bevriend; vroeger waren ze vijanden geweest. **13** Nu riep Pilatus de opperpriesters, de oversten en het volk bijeen, **14** en sprak tot hen: Gij hebt dezen man bij me gebracht als een volksopruier; zie, ik heb Hem in uw bijzijn verhoord, en dien man aan niets schuldig bevonden van al wat gij Hem ten laste legt. **15** Herodes evenmin; want hij heeft Hem naar ons teruggestuurd. Zie, Hij heeft niets bedreven, wat de dood zou verdienen. **16** Ik zal Hem dus vrijlatten, maar Hem eerst laten geselen! **17** Nu had hij een verplichting, hun op het feest één gevangene vrij te laten. **18** Maar ze schreeuwden allen tezamen: Weg met Hem, en laat ons Barabbas vrij. **19** Deze was om een oproer, dat in de stad was uitgebroken, en om een moord in de gevangenis geworpen. **20** Opnieuw sprak Pilatus hun toe, daar hij Jesus wilde vrijlatten. **21** Maar ze schreeuwden er tegen in: Kruisig Hem, kruisig Hem! **22** Ten derden male zei hij hun: Wat

kwaad heeft Hij dan gedaan? Ik heb in Hem geen doodschrift gevonden; ik zal Hem dus vrijlatten, maar Hem eerst laten geselen! **23** Maar luid gillend hielden ze aan, en eisten, dat Hij gekruisigd zou worden; en hun kreten wonnen het pleit. **24** Pilatus besliste, dat hun eis zou worden ingewilligd. **25** Hij liet op hun verzoek den man vrij, die om oproer en moord in de gevangenis was geworpen; maar Jesus leverde hij aan hun willekeur over. **26** En terwijl ze Hem wegvoerden, hielden ze zeker Simon van Cyrene aan, die juist van het veld kwam, en legden hem het kruis op, om het Jesus achterna te dragen. **27** Een grote volksmenigte volgde Hem; ook een menigte vrouwen, die zich op de borst sloegen en over Hem weenden. **28** Maar Jesus keerde Zich om, en sprak tot haar: Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen. **29** Want zie, er komen dagen, waarop men zal zeggen: "Zalig de onvruchtaren; de schoot die niet heeft gebaard, en de borsten die niet hebben gevoed." **30** Dan zal men tot de bergen gaan zeggen: "Valt op ons neer"; en tot de heuvelen: "Bedekt ons". **31** Want als men zó met het groene hout handelt, wat zal er dan met het dorre geschieden? **32** Nog twee anderen, twee misdadigers, werden weggeleid, om tegelijk met Hem de doodstraf te ondergaan. **33** Toen ze op de plaats waren gekomen, die Kalvárië wordt genoemd, sloegen ze Hem aan het kruis; zo ook de misdadigers, één aan zijn rechterhand, één aan de linker. **34** En Jesus zeide: Vader, vergeef het hun; want ze weten niet, wat ze doen. En ze verdeelden zijn klederen bij het lot. **35** Het volk stond toe te zien; maar de oversten beschimpten Hem, en zeiden: Anderen heeft Hij gered, laat Hij nu Zichzelf eens redder, zo Hij de uitverkoren Christus van God is. **36** Ook de soldaten bespotten Hem; ze kwamen Hem azijn aanbieden, **37** en zeiden: Zo Gij de Koning der Joden zijt, red dan Uzelf. **38** En boven zijn hoofd stond als opschrift: Dit is de Koning der Joden. **39** Ook één der gekruisigde misdaigers begon Hem te honen, en zeide: Zijt Gij de Christus niet? Red Uzelf dan en ons! **40** Maar de ander strafte hem af, en gaf hem ten antwoord: Vreest ge God nòg niet, nu ge toch dezelfde straf ondergaat? **41** En wij te recht, wij krijgen ons verdiente loon; maar Hij heeft niets verkeerds gedaan. **42** Toen zeide hij: Jesus

gedenken mijner, wanneer Gij in uw rijk zijt gekomen. woorden. 9 Ze gingen heen van het graf, en vertelden 43 En Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: heden dit alles aan al de elf en de overigen. 10 Het waren zult ge met Mij zijn in het paradijs. 44 Het was nu Maria Magdalena, Johanna, en Maria van Jakobus; reeds het zesde uur ongeveer, en tot het negende ook de andere vrouwen, die bij haar waren, zeiden toe werd het donker over heel het land; 45 want de hetzelfde aan de apostelen. 11 Maar ze hielden haar zon werd verduisterd. Ook scheurde het voorhangsel woorden voor beuzelpraat, en ze geloofden haar niet. van de tempel middendoor. 46 Toen riep Jesus met 12 Toch stond Petrus op, en liep naar het graf; hij luider stem: Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest. bukte zich voorover, en zag alleen de windsels liggen. Na deze woorden gaf Hij de geest. 47 Toen nu de Hij ging heen, verbaasd over wat er gebeurd was. 13 honderdman zag wat er gebeurd was, verheerlijkte En zie, diezelfde dag waren er twee van hen op weg hij God, en zeide: Waarachtig, deze man was een naar een dorp, Emmaus genaamd, dat zestig stadiën rechtvaardige. 48 En heel de menigte, die voor dit van Jerusalem ligt. 14 Ze spraken met elkander over schouwspel was saamgestroomd, en het gebeurde al wat er gebeurd was. 15 Terwijl ze met elkander aanschouwd had, sloeg zich op de borst, en ging spraken en van gedachten wisselden, kwam ook heen. 49 Maar al zijn bekenden, met de vrouwen, die Jesus er bij, en ging met hen mee. 16 Maar hun ogen Hem van Galilea af waren gevolgd, stonden van verre waren gesloten, zodat ze Hem niet erkenden. 17 toe te zien. 50 Nu was er een man, Josef genaamd, Hij zei hun: Wat bespreekt gij zo druk met elkaar die lid was van de Raad; maar hij was een braaf en onderweg? Verdrietig bleven ze staan; 18 en een rechtschapen man, 51 die aan hun plannen en drijven van hen, die Kléofas heette, gaf Hem ten antwoord: geen deel had genomen. Hij was van Arimatea, een Zijt Gij dan vreemdeling in Jerusalem, dat Gij alleen joodse stad, en verwachtte ook zelf het koninkrijk niet weet, wat daar dezer dagen gebeurd is? 19 Gods. 52 Hij ging naar Pilatus, om het lichaam van Hij zei hun: Wat dan? Ze zeiden Hem: Het betreft Jesus te vragen. 53 Hij nam het af, wikkelde het in Jesus van Názaret, die een profeet was, machtig lijnwaad, en legde het in een graf, dat in derots in werk en in woord, voor God en voor het hele was uitgehouden, en waarin nog nooit iemand was volk, 20 en dien onze opperpriesters en oversten neergelegd. 54 Het was vrijdag, en de sabbat brak ter dood hebben overgeleverd en gekruisigd. 21 Wij aan. 55 De vrouwen, die met hem uit Galilea waren zelf hadden gehoopt, dat Hij het was, die Israël zou gekomen, gingen mee, en zagen het graf, en hoe zijn verlossen; maar met dat al is het nu reeds de derde lichaam er in werd gelegd. 56 Daarna gingen ze heen, dag, sinds dat alles gebeurd is. 22 Toch hebben enige en maakten specerijen en balsem gereed; maar op vrouwen, die bij ons behoren, ons doen ontstellen. de sabbat hielden ze de voorgeschreven rustdag.

24 Maar op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgen, gingen ze naar het graf met de specerijen, die ze hadden bereid. 2 Ze vonden de steen van het graf op zij gerold; 3 en toen ze er in waren gegaan, vonden ze het lichaam van den Heer Jesus niet. 4 Terwijl ze nu niet goed wisten, wat ze er van moesten denken, zie, daar stonden twee mannen bij haar in schitterend gewaad. 5 Toen ze hevig verschrikt het hoofd ter aarde bogen, spraken ze tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden? 6 Hier is Hij niet; Hij is verrezen. Herinnert u, wat Hij tot u heeft gezegd, toen Hij nog in Galilea was: 7 "De Mensenzoon moet in de handen van zondaars worden overgeleverd en gekruisigd, maar de derde dag zal Hij verrijzen". 8 Nu herinnerden ze zich zijn

Ze waren in de vroege bij het graf gekomen, 23 en hadden zijn lichaam niet gevonden; maar ze zijn komen zeggen, dat ze een verschijning van engelen hadden gehad, die zeiden, dat Hij leeft. 24 Daarop zijn sommigen van ons naar het graf gegaan, en hebben alles bevonden, zoals de vrouwen het hadden verteld; maar Hemzelf hebben ze niet gezien. 25 Nu sprak Hij tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, dat gij niet beter geloofd aan al wat de profeten hebben gezegd. 26 Moest de Christus dit alles niet lijden, en zó zijn glorie binnengaan? 27 En te beginnen met Moses en al de profeten, verklaarde Hij hun, wat in heel de Schrift over Hem was voorspeld. 28 Toen ze bij het dorp waren gekomen, waar ze naar toe gingen, hield Hij Zich, alsof Hij verder wilde gaan. 29 Maar ze drongen bij Hem aan, en zeiden: Blijf bij

ons, want het wordt avond, en de dag is al voorbij. 53 En onafgebroken bleven ze God verheerlijken in Hij ging dus naar binnen, om bij hen te blijven. 50 de tempel.

Nadat Hij Zich met hen aan tafel had aangelegd, nam Hij het brood, sprak een dankgebed uit, brak het, en reikte het hun toe. 31 Nu gingen hun de ogen open, en herkenden ze Hem. Maar Hij verdween uit hun gezicht. 32 Ze zeiden tot elkander: Brandde ons hart niet in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak, en ons de Schriften verklaarde? 33 Onmiddellijk stonden ze op, en keerden naar Jerusalem terug. Ze vonden er alle elf met hun gezellen bijeen, 34 die hun zeiden: De Heer is waarachtig verrezen, en is aan Simon verschenen. 35 Nu verhaalden ook zij, wat er onderweg was gebeurd, en hoe ze Hem hadden herkend door het breken van het brood. 36 Terwijl ze nog daarover spraken, stond Hij zelf in hun midden, en zeide hun: Vrede zij u. 37 Ze werden van schrik en vrees bevangen, en meenden een geest te zien. 38 Maar Hij sprak tot hen: Waarom zijt gij ontsteld, en waarom komt er twijfel op in uw hart? 39 Beziet mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij, en ziet toe; want een geest heeft geen vlees en geen beenderen, zoals gij ziet, dat Ik heb. 40 En bij die woorden toonde Hij hun zijn handen en voeten. 41 En toen ze van blijdschap het nog niet geloofden, maar vol verbazing waren, zeide Hij hun: Hebt gij hier iets te eten? 42 Ze gaven Hem een stuk gebraden vis. 43 Hij nam het, en at er van voor hun ogen. 44 Hij sprak tot hen: Dit is het, wat Ik tot u heb gesproken, toen Ik nog bij u was: "Alles moet worden vervuld, wat in de Wet van Moses, in Profeten en Psalmen van Mij staat geschreven". 45 Toen verhelderden Hij hun inzicht, zodat ze de Schriften konden verstaan. 46 En Hij zeide hun: Zó staat er geschreven: dat de Christus zou lijden en op de derde dag uit de doden verrijzen; 47 en dat in zijn Naam bekering tot vergiffenis der zonden zou worden gepreekt aan alle volken, te beginnen bij Jerusalem. 48 Gij zijt de getuigen hiervan. 49 Zie, Ik zend de belofte van mijn Vader over u neer; blijft in de stad, totdat gij bekleed zijt met kracht uit den hogen. 50 Toen leidde Hij hen naar Betánië, hief zijn handen op, en zegende hen. 51 En terwijl Hij ze zegende, scheidde Hij van hen, en werd opgenomen ten hemel. 52 Ze aanbaden Hem, en keerden met grote blijdschap naar Jerusalem terug.

Johannes

1 In het begin was het Woord; En het Woord was bij God, En het Woord was God; **2** Het was bij God in het begin. **3** Alles is door Hem ontstaan; En zonder Hem is niets ontstaan. **4** In wat bestond, was Hij het leven, En het Leven was het licht der mensen; **5** Het Licht schijnt in de duisternis, Maar de duisternis nam het niet aan. **6** Er kwam een mens, van God gezonden; Johannes was zijn naam. **7** Hij kwam tot getuigenis, om van het Licht te getuigen, Opdat allen door hem zouden geloven. **8** Hijzelf was niet het Licht, Maar hij moest getuigen van het Licht. **9** Het waarachtige Licht, Dat alle mensen verlicht, Kwam in de wereld. **10** Hij was in de wereld, En ofschoon de wereld door Hem was ontstaan, Erkende de wereld Hem niet. **11** Hij kwam in zijn eigen bezit; Ook de zinnen ontvingen Hem niet. **12** Maar aan allen, die Hem ontvingen, Gaf Hij de macht, Gods kinderen te worden: Aan allen, die in zijn Naam geloven, **13** Die niet uit bloed, Noch uit de wil van vlees of man, Maar die uit God zijn geboren. **14** Het Woord is vlees geworden, En heeft onder ons gewoond! En wij hebben zijn glorie aanschouwd: Een glorie als van den Eengeborene uit den Vader, Vol van genade en waarheid. **15** Johannes getuigde van Hem en riep uit: Van Hem was het, dat ik sprak: Die na mij komt, is mij voorafgegaan; Want Hij bestond eerder dan ik. **16** Waarachtig, uit zijn volheid ontvingen wij allen De ééne genade na de andere; **17** Zeker, de Wet is door Moses gegeven, Maar de genade en waarheid zijn door Jesus Christus gekomen. **18** Niemand heeft ooit God gezien; God zelf, de eengeborene Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Heeft Hem verkondigd. **19** En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden uit Jerusalem priesters en levieten tot hem zonden, hem tot Jesus. Jesus zag hem aan, en sprak: Gij om hem te vragen: Wie zijt gij? **20** Hij erkende het openlijk: Niet ik ben de Christus. **21** Ze vroegen hem: Wat dan? Zijt gij Elias? Hij zeide: Ik ben het niet. Zijt gij de profeet? Hij antwoordde: Neen. **22** Ze zeiden hem dan: Wie zijt ge; opdat we antwoord brengen aan hen, die ons gezonden hebben; wat zegt ge van uzelf? **23** Hij sprak: Ik ben de "stem van een roepende in de woestijn: Maakt recht de weg des Heren", zoals de profeet Isaias heeft gezegd. **24** De afgevaardigden nu behoorden tot de farizeën; **25** ze ondervroegen

hem, en zeiden: Waarom doopt ge dan, zo ge de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? **26** Johannes gaf hun ten antwoord: Ik doop met water; maar midden onder u staat Hij, dien gij niet kent. **27** Hij is het, die na mij komt; ik ben niet waardig, zijn schoenriem los te maken. **28** Dit gebeurde te Betánië, aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes toen doopte. **29** Daags daarna zag hij Jesus tot zich komen; en hij zeide: Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. **30** Deze is het, van wien ik sprak: Na mij komt een Man, die mij is voorafgegaan; want Hij bestond eerder dan ik. **31** Ook ik kende Hem niet; maar juist daarom kwam ik dopen met water, om Hem aan Israël bekend te maken. **32** Nog getuigde Johannes: Ik heb den Geest als een duif uit de hemel zien dalen, en op Hem rusten. **33** Ook ik kende Hem niet; maar Hij die mij zond, om met water te dopen, Hij sprak tot mij: Op wien ge den Geest ziet nederdalen en rusten, Hij is het, die doopt met den Heiligen Geest. **34** Ik heb het gezien, en ik heb getuigd: Hij is de Zoon van God. **35** Daags daarna stond Johannes daar weer met twee zijner leerlingen. **36** En met de blik op Jesus, die voorbijging, zeide hij: Zie het Lam Gods. **37** De twee leerlingen hoorden hem dit zeggen, en gingen Jesus achterna. **38** Jesus keerde Zich om, zag dat ze Hem volgden, en sprak tot hen: Wat zoekt gij? Ze zeiden Hem: Rabbi (dat betekent: Meester), waar houdt Gij verblijf? **39** Hij zei hun: Komt het zien. Ze kwamen dan zien, waar Hij verblijf hield, en bleven die dag bij Hem. Het was omrent het tiende uur. **40** Andreas, de broer van Simon Petrus, was één van de twee, die dit van Johannes hadden gehoord, en Hem waren gevuld. **41** Hij ontmoette zijn broer Simon het eerst, en zeide tot hem: We hebben den Messias (dat betekent: Christus) gevonden. **42** En hij leidde hem tot Jesus. Jesus zag hem aan, en sprak: Gij zijt Simon, de zoon van Jona; gij zult Kefas heten (dat betekent: Petrus). **43** Daags daarna wilde Hij naar Galilea vertrekken; toen ontmoette Hij Filippus. En Jesus zeide tot hem: Volg Mij. **44** Filippus was van Betsáida, de stad van Andreas en Petrus. **45** Filippus ontmoette Natánaël, en sprak tot hem: Van wien Moses in de Wet en ook de profeten hebben geschreven, dien hebben we gevonden: Jesus, den zoon van Josef, uit Názaret. **46** Natánaël zei hem: Kan er iets goeds komen uit Názaret? Filippus zei

hem: Kom het zien. **47** Jesus zag Natánaël naar Zich toe komen, en zeide van hem: Ziedaar een waar Israëliet, in wien geen bedrog is. **48** Natánaël zeide leerlingen, dat er geschreven staat: "De ijver voor uw Hem: Hoe kent Gij mij? Jesus gaf hem ten antwoord: Voordat Filippus u riep, zag Ik u onder de vijgeboom. **49** Natánaël antwoordde Hem: Rabbi, Gij zijt de Zoon van God; Gij zijt de Koning van Israël. **50** Jesus antwoordde hem: Geloofd ge, omdat Ik u zeide: **51** En Hij sprak tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult de hemel geopend zien, en de engelen Gods zien opstijgen en nederdalen over den Mensenzoon.

2 En de derde dag werd er een bruiloft gevierd te

Kana van Galilea. De moeder van Jesus was er tegenwoordig, **2** en ook Jesus met zijn leerlingen waren ter bruiloft genodigd. **3** En toen er gebrek kwam aan wijn, sprak de moeder van Jesus tot Hem: Ze hebben geen wijn meer. **4** Maar Jesus zeide haar: Vrouw, wat is er tussen Mij en u? Nog is mijn uur niet gekomen. **5** Zijn moeder sprak tot de bedienden: Doet wat Hij u zeggen zal. **6** Daar waren nu zes stenen kruiken, elk van twee of drie maten inhoud, die er voor de joodse reiniging waren geplaatst. **7** Jesus zei hun: Vult de kruiken met water. Ze vulden ze tot boven toe. **8** Toen sprak Hij tot hen: Schept er nu uit, en brengt het naar den hofmeester. Ze brachten het. **9** Zodra nu de hofmeester van het water geproefd had, dat wijn was geworden, (hij wist niet, waar die vandaan kwam; maar de bedienden, die het water hadden geschept, wisten het wel), riep de hofmeester den bruidegom, **10** en zeide tot hem: Iedereen schenkt eerst de goede wijn, en als men goed gedronken heeft, dan de mindere soort; maar gij hebt de goede wijn tot nu toe bewaard. **11** Zo deed Jesus zijn eerste wonder te Kana van Galilea, en openbaarde Hij zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem. **12** Daarna vertrok Hij naar Kafárnaum; Hij zelf met zijn leerlingen; en zij bleven daar enkele dagen. **13** Toen het paasfeest der Joden was, trok Jesus naar Jerusalem op. **14** Hij zag nabij was, iedereen, die uit den Geest is geboren.

Hij: Weg ermee; maakt het huis van mijn Vader niet tot een verkooplokaal. **17** Toen herinnerden zich zijn leerlingen, dat er geschreven staat: "De ijver voor uw Hem: Hoe kent Gij mij? huis zal Mij verteren." **18** Maar nu namen de Joden het woord, en zeiden tot Hem: Wat teken laat Gij ons zien, om zo te mogen optreden? **19** Jesus gaf hun ten antwoord: Breekt deze tempel af, en in drie dagen zal Ik hem opbouwen. **20** De Joden zeiden: Zes en veertig jaar heeft men aan deze tempel gewerkt, en zult Gij hem in drie dagen opbouwen? **21** Maar Hij sprak over de tempel van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan van de doden verrezen was, herinnerden zich zijn leerlingen, dat Hij dit had gezegd; en ze geloofden in de Schrift, en in het woord, dat Jesus gesproken had. **23** Terwijl Hij nu gedurende het paasfeest te Jeruzalem was, geloofden er velen in zijn naam bij het zien van de tekenen, die Hij verrichtte. **24** Maar Jesus zelf had geen vertrouwen in hen, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had, dat men Hem over iemand inlichtingen gaf. Want zelf wist Hij heel goed, wat er omging in den mens.

3 Nu was er onder de farizeën een man, Nikodemus

genaamd, een overste der Joden. **2** In de nacht kwam hij bij Hem, en sprak tot Hem: Rabbi, we weten, dat Gij van Godswegen als leraar zijt gekomen; want niemand kan de tekenen doen, die Gij verricht, nu God niet met hem is. **3** Jesus gaf hem ten antwoord: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand niet opnieuw wordt geboren, kan hij het koninkrijk Gods niet aanschouwen. **4** Nikodemus zei Hem: Hoe kan een mens geboren worden, wanneer hij reeds op leeftijd is? Kan hij soms terugkeren in de schoot zijner moeder, en opnieuw geboren worden? **5** Jesus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand ingaan in het koninkrijk Gods. **6** Wat uit het vlees is niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij niet neergezet. **7** Verwonder u niet, omdat Ik u zeide: Gij moet opnieuw worden geboren. **8** De wind waait, waar antwoordde Hem: Hoe kan dit geschieden? **9** Nikodemus in de tempel de verkopers van runderen, schapen en vanwaar hij komt en waarheen hij gaat; zó gaat het duiven; ook de geldwisselaars, die zich daar hadden neergezet. **10** En Hij maakte een zweep van koorden, dreef ze allen met schapen en runderen de tempel uit, en smeet het geld der wisselaars op de grond en de tafels omver. **11** En tot de duivenverkopers zeide antwoordde Hem: Zijt gij de leraar van Israël, en begrijpt ge dit niet? **12** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wat Wij weten spreken Wij, en Wij getuigen wat Wij

hebben gezien; en toch aanvaardt gij onze getuigenis niet. **12** Wanneer gij niet gelooft, als ik u spreek over aardse dingen, hoe zult gij dan geloven, als ik u over de hemelse spreek? — **13** Niemand is opgeklommen ten hemel, dan Hij die uit de hemel is neergedaald: de Mensenzoon, die in de hemel is. **14** En zoals Moses de slang ophief in de woestijn, zo moet de Mensenzoon worden verheven: **15** opdat ieder die in Hem gelooft, het eeuwige leven zou hebben. (*aiōnios g166*) **16** Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eengeboren Zoon heeft gegeven: opdat allen die in Hem geloven, niet verloren zouden gaan, maar het eeuwige leven zouden hebben. (*aiōnios g166*) **17** Want God heeft zijn Zoon in de wereld gezonden, niet om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. **18** Wie in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld; maar wie niet gelooft, is reeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van Gods eengeboren Zoon. — **19** En dit is het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht; want hun werken waren boos, **20** en allen die kwaad doen, haten het licht en komen niet tot het licht, opdat hun werken niet aan het licht zouden komen. **21** Maar wie handelt naar de waarheid, komt tot het licht, opdat het van zijn werken moge blijken, dat ze in God zijn verricht. **22** Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar het platteland van Judea, waar Hij met hen enige tijd verbleef, en er doopte. **23** Maar ook Johannes diende te Ennon bij Salim het doopsel toe; want daar was veel water, en men ging er heen, om zich te laten dopen. **24** Johannes toch was nog niet in de gevangenis geworpen. **25** Toen de leerlingen van Johannes eens geschil kregen met een Jood over godsdienstige reiniging, **26** kwamen ze bij Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi, Hij die met u was aan de overkant van de Jordaan, en over wie ge getuigenis hebt afgelegd: zie, Hij dient het doopsel toe, en ze gaan allen naar Hem. **27** Johannes antwoordde: Niemand kan beslag op iets leggen, tenzij het hem gegeven is uit de hemel. **28** Gij zelf zijt mijn getuigen, dat ik gezegd heb: Niet ik ben de Christus, maar ik ben Hem vooruit gezonden. **29** Hij die de bruid bezit, is de bruidegom; maar de vriend van den bruidegom, hij staat naar hem te luisteren, en is al zielsverheugd, als hij de stem van den bruidegom hoort. Dit is mijn vreugde, en ze is volkommen; **30** Hij moet groter, maar ik moet kleiner worden. **31** Wie van boven komt, is boven allen. Wie van de aarde is, behoort aan de aarde en spreekt van de aarde. Wie uit de hemel komt, is boven allen, **32** en Hij getuigt wat Hij gezien en gehoord heeft; maar niemand neemt zijn getuigenis aan. — **33** Wie zijn getuigenis aanvaardt, drukt er zijn zegel op, dat God waarachtig is; **34** want Hij, dien God heeft gezonden, spreekt de woorden van God; God immers geeft den Geest zonder maat. **35** De Vader bemint den Zoon, en heeft Hem alles in handen gegeven. — **36** Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; maar wie in den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar Gods gramschap blijft op hem liggen. (*aiōnios g166*)

4 Zodra de Heer echter vernam, dat de farizeën gehoord hadden, hoe Jesus meer leerlingen won en doopte dan Johannes, **2** (hoewel Jesus zelf niet doopte, maar zijn leerlingen), **3** verliet Hij Judea, en vertrok Hij weer naar Galilea. **4** En daar Hij door Samaria moest reizen, **5** kwam Hij zo in een stad van Samaria, Sikar geheten, nabij het veld, dat Jakob aan zijn zoon Josef geschenken had. **6** Daar bevond zich ook de bron van Jakob. Jesus, vermoeid van de reis, zette Zich neer bij de bron. Het liep tegen het zesde uur. **7** Een vrouw uit Samaria kwam water putten. Jesus zeide haar: Geef Mij te drinken. **8** Want zijn leerlingen waren naar de stad gegaan, om levensmiddelen te kopen. **9** De samaritaanse vrouw zei Hem: Hoe, Gij, een Jood, vraagt te drinken aan mij, een samaritaanse vrouw? (Joden namelijk hebben geen omgang met Samaritanen.) **10** Jesus gaf haar ten antwoord: Zo ge de gave Gods verstandt, en wie het is, die u zegt: "Geef Mij te drinken", dan zoudt gij het Hem hebben gevraagd, en Hij zou u levend water hebben gegeven. **11** Ze zei Hem: Heer, Gij hebt niet eens een emmer, en de put is diep; waar haalt Gij dan het levend water vandaan? **12** Zijt Gij soms groter dan onze vader Jakob, die ons de put heeft geschenken, en die er zelf uit dronk met zijn zonen en zijn vee? **13** Jesus antwoordde haar: Wie van dit water drinkt, krijgt weer dorst. **14** Maar wie drinkt van het water, dat ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen; integendeel, het water, dat ik hem zal geven, zal een bron in hem worden van water, dat opborrelt ten eeuwigen leven.

(aiōn g165, aiōnios g166) 15 De vrouw zeide Hem: Heer, wordt het spreekwoord bewaarheid: de een zaait, de geef me dat water, opdat ik geen dorst meer krijg, en ander maait. 16 Hij sprak tot te halen, waarvoor gij niet hebt gezwoegd; anderen niet meer hier hoeft komen putten. 17 De hebben gezwoegd, en gij krijgt de vrucht van hun haar: Ga uw man roepen, en kom hier terug. 18 De hebben gezwoegd, en gij krijgt de vrucht van hun vrouw antwoordde: Ik heb geen man. Jesus zeide werk. 19 Vele Samaritanen uit die stad geloofden haar: Dat zegt ge wèl: "Ik heb geen man". 20 Want in Hem om het woord der vrouw, die getuigde: Hij vijf mannen hebt ge gehad, en dien ge nu hebt, is heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb. 21 Toen niet uw man; dat hebt ge naar waarheid gezegd. 22 dus de Samaritanen bij Hem kwamen, verzochten De vrouw zei Hem: Heer, ik zie, dat Gij een profeet ze Hem, bij hen te blijven. Zo bleef Hij daar twee zit. 23 Onze vaderen aanbaden God op deze berg, dagen lang. 24 En door zijn prediking geloofden er en gij allen beweert, dat in Jeruzalem de plaats is nog veel meer; 25 en ze zeiden tot de vrouw: Nu gelegen, waar men Hem aanbidden moet. 26 Jesus geloven we niet meer op uw zeggen; want we hebben sprak tot haar: Geloof Mij, vrouw; er komt een uur, het zelf gehoord, en we weten, dat deze waarachtig waarin gij noch op deze berg noch te Jeruzalem den de Verlosser der wereld is. 27 Toen die twee dagen Vader zult aanbidden. 28 Gij aanbidt wat gij niet kent; voorbij waren, vertrok Hij vandaar naar Galilea. 29 wij aanbidden wat we kennen; want het Heil komt uit Want Jesus zelf heeft verklaard, dat een profeet in de Joden. 30 Maar toch, er komt een uur, en het is zijn eigen vaderland geen aanzien geniet. 31 Toen er reeds, waarin de ware aanbidders den Vader in Hij dus in Galilea kwam, namen de Galileërs Hem geest en waarheid zullen aanbidden. Want de Vader gunstig op, daar ze alles hadden gezien, wat Hij te verlangt zulke aanbidders; 32 God is een geest, en Jeruzalem op het feest had gedaan; want ook zij wie Hem aanbidden, moeten in geest en waarheid waren opgegaan naar het feest. 33 Zo kwam Hij dan aanbidden. 34 De vrouw zeide Hem: Ik weet, dat opnieuw in Kana van Galilea, waar Hij het water in de Messias komt, (die Christus genoemd wordt); wijn had veranderd. Nu woonde er te Kafarnaum een wanneer Die komt, dan zal Hij ons alles verkondigen. zekere hofbeampte, wiens zoon ziek lag. 35 Toen hij 36 Jesus zeide haar: Dat ben ik, die met u spreekt. vernam, dat Jesus uit Judea naar Galilea gekomen 37 Op dat ogenblik kwamen zijn leerlingen terug, en was, ging hij naar Hem toe, en verzocht Hem, zijn ze verwonderden zich, dat Hij met een vrouw aan zoon te komen genezen; want die lag op sterven. het spreken was. Maar niemand zeide: Wat wenst 38 Maar Jesus sprak tot hem: Zo gij geen tekenen Gij, of wat bespreekt Gij met haar? 39 De vrouw liet en wonderen ziet, gelooft gij niet. 40 De hofbeampte nu haar waterkruik staan, ging naar de stad, en zei zei Hem: Heer, kom mee, eer mijn kind dood is. 41 tot de mensen: 42 Komt eens zien naar een man, Jesus sprak tot hem: Ga heen, uw zoon is gezond. die mij alles gezegd heeft wat ik gedaan heb; Hij is De man geloofde het woord, dat Jesus hem zeide, en misschien wel de Christus! 43 En men ging de stad ging heen. 44 Maar reeds onderweg kwamen zijn uit, en kwam naar Hem toe. 45 Intussen nodigden de dienaars hem tegen en zeiden, dat zijn zoon weer leerlingen Hem uit, en zeiden: Rabbi, eet. 46 Maar gezond was. 47 Hij vroeg hen naar het uur, waarop de Hij sprak tot hen: Ik heb een spijs te eten, die gij beterschap was ingetreden. Ze zeiden hem: Gisteren, niet kent. 48 De leerlingen zeiden dus tot elkander: te zeven uur, heeft de koorts hem verlaten. 49 De Heeft iemand Hem soms iets te eten gebracht? 50 vader erkende, dat dit juist het uur was, waarop Jesus Jesus sprak tot hen: Mijn spijs is, de wil te volbrengen hem had gezegd: Uw zoon is gezond. En hij geloofde van Hem, die Mij heeft gezonden, en zijn werk te voltooiën. 51 Onderweg kwamen zijn zoon weer terug, en zeiden: Uw zoon is gezond. 52 Hij vroeg hen naar het uur, waarop de Hij sprak tot hen: Ik heb een spijs te eten, die gij beterschap was ingetreden. Ze zeiden hem: Gisteren, niet kent. 53 De leerlingen zeiden dus tot elkander: te zeven uur, heeft de koorts hem verlaten. 54 Ook dit tweede teken deed dan komt de oogst? Zie, ik zeg u: Slaat uw ogen op, en kijkt naar de velden; ze staan reeds wit voor de oogst. 55 Ook de maaier ontvangt loon, en verzamelt vrucht ten eeuwigen leven, opdat zaaier en maaier zich samen verheugen. (aiōnios g166) 56 Want hier

5 Daarna was er een feest der Joden, en Jesus ging naar Jeruzalem op. 2 Nu is er te Jeruzalem, bij de Schaapspoort, een badinrichting met vijf zuilengangen, in het hebreeuws Bezata geheten. 3 Daarin lag een grote menigte zieken, blinden,

kreupelen, lammen, op de beweging van het water te wachten. 4 Want een engel des Heren daalde van tijd tot tijd naar de vijver af, en bracht het water in beroering; wie dan het eerst na de beweging van het water daarin afdaalde, werd gezond, aan wat kwaal hij ook leed. 5 Daar was nu een man, die acht en dertig jaar ziek was. 6 Toen Jesus hem zag was, sprak Hij tot hem: Wilt ge gezond worden? 7 De zieke antwoordde Hem: Heer, ik heb niemand om uw bed op, en ga. 8 En aanstdons werd de man gesondert; hij nam zijn rustbed op, en liep. Maar het was sabbat die dag. 10 De Joden zeiden dus tot den genezene: Het is sabbat; ge moogt uw rustbed niet dragen. 11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond heeft gemaakt, heeft me gezegd: Neem uw bed op, en ga. 12 Ze vroegen hem: Wie is de man, die u zeide: Neem uw bed op, en ga? 13 Maar de genezene wist niet, wie het was; want Jesus had Zich onder de bevond. 14 Later trof Jesus hem in de tempel, en sprak tot hem: Zie, ge zijt gezond geworden: zondig niet meer, opdat u niets ergers overkomt. 15 De man ging nu aan de Joden berichten, dat het Jesus was, die hem had genezen. 16 Daarom werd Jesus door de Joden vervolgd, omdat Hij zo iets op de sabbat deed. 17 Maar Jesus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot heden toe; zo doe ik het ook. 18 Nu zochten de Joden nog meer Hem te doden; want Hij brak niet enkel de sabbat, maar noemde ook God zijn eigen Vader, en stelde Zich dus met God gelijk. Jesus nam dus het woord, en sprak: 19 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Niets kan de Zoon doen uit Zichzelf, maar alleen wat Hij den Vader ziet doen; want al wat Deze doet, dat doet de Zoon eveneens. 20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en laat Hem alles zien wat Hij doet. —En nog groter werken zal Hij Hem tonen, zodat gij verwonderd zult staan. 21 Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend al wie Hij wil. 22 Ja, de Vader oordeelt niemand, maar heeft het oordeel geheel aan den Zoon gegeven, 23 opdat allen den Zoon zouden eren, zoals ze den Vader eren. Wie den Zoon niet

eert, eert ook den Vader niet, die Hem gezonden heeft. 24 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Wie luistert naar mijn woord, en in Hem gelooft, die Mij heeft gezonden, hij heeft het eeuwige leven, en in het gericht komt hij niet; maar hij is overgegaan van de dood tot het leven. — (aiōnios g166) 25 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Er komt een uur, en het is er reeds, waarin de doden de stem van Gods Zoon zullen horen; en die er naar luisteren, zullen herleven. 26 Want zoals de Vader in Zichzelf het leven heeft, zo mij in de vijver te helpen, als het water in beweging komt; en terwijl ik mij er heen sleep, gaat een ander mij in. 27 Ook gaf Hij Hem macht, om oordeel te vallen, omdat Hij de Mensenzoon is. 28 Verwondert u hierover niet. Want het uur komt, dat allen, die in de graftesteden zijn, zijn stem zullen horen; 29 en zij die het goede hebben gedaan, zullen er uitgaan tot opstanding ten leven, maar zij die het kwade hebben verricht, tot opstanding ten oordeel. 30 Ik kan niets doen uit Mijzelf; maar ik oordeel naar wat ik hoor; 31 indien ik over Mijzelf getuig, dan is mijn gezantschap naar Johannes gezonden; en hij heeft over mij aflegd, betrouwbaar is. — 32 Er is een ander, die over mij getuigt; en ik weet, dat het getuigenis, dat hij over mij aflegt, betrouwbaar is. — 33 Gij hebt een voor de waarheid getuigd. 34 Zeker, ik aanvaard geen getuigenis van een mens; maar ik zeg dit, opdat gij gered moogt worden. 35 Hij was de brandende en hel schijnende lamp; gij hebt u zelfs een ogenblik in zijn licht willen verheugen. — (questioned) 36 Maar ik heb een getuigenis groter dan dat van Johannes: want de werken, die de Vader mij te volbrengen gaf, de werken juist die ik doe, zij getuigen van mij, dat de Vader mij gezonden heeft. — 37 Ook heeft de Vader, die mij zond, zelf over mij getuigd. Nooit hebt gij zijn stem gehoord, en nooit zijn wezen gezien; 38 zelfs zijn woord hebt gij niet eens blijvend in u, omdat gij hem niet gelooft, dien hij gezonden heeft. 39 Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent, daar in het eeuwige leven te hebben; welnu, zij zijn het, die van mij getuigen. (aiōnios g166) 40 Maar gij wilt niet tot mij komen, om het leven te hebben. 41 Eer van mensen aanvaard ik niet. 42 Maar ik ken u: gij hebt de liefde Gods niet in u. 43 ik ben gekomen in de naam van mijn Vader, maar gij neemt mij niet aan; zo een ander

komt in zijn eigen naam, dan neemt gij hem aan. 44 18 De zee was onstuimig, want er woei een hevige Hoe zoudt gij kunnen geloven, gij die u door elkander wind. 19 Toen ze dan ongeveer vijf en twintig of laat eren, maar de eer niet zoekt, die komt van den dertig stadiën hadden afgelegd, zagen ze Jesus over enigen God? 45 Denkt niet, dat Ik u aanklagen zal het meer wandelen en nabij het vaartuig komen; ze bij den Vader; uw aanklager is Moses, op wien gij werden er angstig van. 20 Maar Hij sprak tot hen: uw hoop hebt gesteld. 46 Want zo gij Moses hadt Ik ben het; weest niet bang. 21 Gewillig namen ze geloofd, dan zoudt gij ook in Mij geloven; want over Hem nu in hun vaartuig op, en terstond landde Mij heeft hij geschreven. 47 Maar zo gij zijn Schriften boot aan de kust, waar ze op afgestevend waren. 22 niet gelooft, hoe zoudt gij dan mijn woorden geloven?

6 Daarna begaf Jesus Zich naar de overkant van het meer van Galilea of van Tibérias. 2 Een grote schare volgde Hem, omdat ze de wonderen hadden gezien, die Hij voor de zieken verricht had. 3 En Jesus besteeg het gebergte, en zette Zich daar met zijn leerlingen neer. 4 Het was kort voor Pasen, het feest van de Joden. 5 Toen Jesus nu de ogen opsloeg en een talrijke menigte tot Zich zag komen, sprak Hij tot Filippus: Waar zullen we brood kopen, zodat ze kunnen eten? 6 Dit zeide Hij echter, om hem op de proef te stellen; want zelf wist Hij goed, wat Hij doen zou. 7 Filippus antwoordde Hem: Voor tweehonderd tienlingen brood is niet genoeg, als ieder van hen een stukje krijgt. 8 Een zijner leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zeide tot Hem: 9 Hier is een jongen, die vijf gerstebroden heeft en twee vissen; maar wat betekent dat voor zo velen? 10 Jesus sprak: Laat de mensen gaan zitten. Er stond nu veel gras op die plaats. Ze gingen dus zitten; er waren ongeveer vijf duizend mannen. 11 Nu nam Jesus de broden, sprak een dankgebed uit, en deelde ze rond aan hen die daar zaten; zo ook van de vissen, zoveel ze wilden. 12 En toen ze waren verzadigd, zeide Hij tot zijn leerlingen: Verzamelt de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat. 13 Zij verzamelden ze dus, en vulden twaalf korven met de brokken der vijf gerstebroden, die na het eten waren overgebleven. 14 Bij het zien van het teken, dat Jesus gewrocht had, zeiden de mensen: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld moet komen! 15 Daar nu Jesus voorzag, dat ze Hem zouden meevoeren, om Hem tot koning uit te roepen, trok Hij Zich heel alleen weer in het gebergte terug. 16 Maar toen het avond werd, daalden zijn leerlingen af naar het meer, 17 gingen de boot in, en hielden koers naar Kafárnaum aan de overkant van het meer. Reeds was de duisternis ingevallen, en nog was Jesus niet bij hen gekomen.

18 De zee was onstuimig, want er woei een hevige Hoe zoudt gij kunnen geloven, gij die u door elkander wind. 19 Toen ze dan ongeveer vijf en twintig of laat eren, maar de eer niet zoekt, die komt van den dertig stadiën hadden afgelegd, zagen ze Jesus over enigen God? 45 Denkt niet, dat Ik u aanklagen zal het meer wandelen en nabij het vaartuig komen; ze bij den Vader; uw aanklager is Moses, op wien gij werden er angstig van. 20 Maar Hij sprak tot hen: uw hoop hebt gesteld. 46 Want zo gij Moses hadt Ik ben het; weest niet bang. 21 Gewillig namen ze geloofd, dan zoudt gij ook in Mij geloven; want over Hem nu in hun vaartuig op, en terstond landde Mij heeft hij geschreven. 47 Maar zo gij zijn Schriften boot aan de kust, waar ze op afgestevend waren. 22 De volgende morgen drong het door tot de schare, die aan de overkant van het meer was gebleven, dat er buiten dit éne geen ander vaartuig was geweest, en dat Jesus niet met zijn leerlingen aan boord was gegaan, maar dat zijn leerlingen alleen waren vertrokken. 23 Intussen kwamen er van Tibérias andere boten dicht bij de plaats, waar men het brood had gegeten, na het dankgebed des Heren. 24 Toen dus de menigte zag, dat Jesus daar niet meer was en zijn leerlingen evenmin, gingen ze scheep, en voeren naar Kafárnaum, om Jesus te zoeken. 25 En toen ze Hem aan de andere kant van het meer hadden gevonden, spraken ze tot Hem: Rabbi, wanneer zit Gij hier gekomen? 26 Jesus antwoordde hun en sprak: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen hebt gezien, maar omdat gij van de broden gegeten en u verzadigd hebt. 27 Arbeidt niet voor de spijs die vergaat, maar voor de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, en die de Mensenzoon u zal geven. Want op Hem heeft God, heeft de Vader zijn zegel gedrukt. (*aiōnios g166*) 28 Ze zeiden Hem dan: Wat moeten we doen, om de werken Gods te verrichten? 29 Jesus antwoordde hun: Dit is het werk van God: dat gij gelooft in Hem, dien Hij gezonden heeft. 30 Ze zeiden Hem: Wat voor teken verricht Gij dan wel, dat ons overtuigt, zodat we in U geloven? Wat doet Gij eigenlijk? 31 Onze vaderen hebben in de woestijn het manna gegeten, zoals er geschreven staat: "Brood uit de hemel heeft Hij hun te eten gegeven". 32 Nu sprak Jesus tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Moses heeft u geen brood gegeven, dat uit de hemel kwam, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel; 33 want het brood, dat uit de hemel neerdaalt, is het brood van God, dat leven aan de wereld schenkt. 34 Ze zeiden Hem dan: Heer, geef ons dit brood voor immer. 35 Jesus sprak tot hen: Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt, zal geen honger meer hebben, en

wie in Mij gelooft zal nimmer meer dorst lijden. **36** en Ik in hem. **57** Zoals de Vader die leeft, Mij heeft Maar Ik heb het u gezegd: gij hebt Mij gezien, en gezonden, en Ik leef door den Vader, zó zal ook hij, toch gelooft gij niet. **37** Al wat de Vader Mij geeft, zal die Mij eet, leven door Mij. **58** Dit is het brood, dat tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik niet buiten uit de hemel neergedaald. Niet een brood als de werpen. **38** Want Ik ben uit de hemel neergedaald, vaders hebben gegeten en toch zijn gestorven; wie niet om mijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem, dit brood eet zal leven in eeuwigheid. (*aiōnos g165*) **59** die Mij heeft gezonden. **39** Welnu, dit is de wil van Zo sprak Hij bij zijn onderrichting in de synagoge Hem, die Mij heeft gezonden, dat Ik niets verloren van Kafáraum. **60** Velen van zijn leerlingen, die het laat gaan van wat Hij Mij heeft gegeven, maar dat Ik hadden gehoord, zeiden: Dit woord is hard; wie kan het op de jongste dag doe verrijzen. **40** Dit is de wil naar zo iets luisteren? **61** Maar Jesus, die wist dat van den Vader, die Mij gezonden heeft, dat wie den zijn leerlingen daarover morden, sprak tot hen: Ergert Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige u dit? **62** En wanneer gij nu den Mensenzoon eens leven heeft, en dat Ik hem op de jongste dag zal doen ziet opstijgen naar waar Hij vroeger was? **63** Het is verrijzen. (*aiōnos g166*) **41** Maar de Joden morden over de geest, die leven brengt; het vlees brengt niets Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het brood, dat daartoe bij. De woorden, die Ik tot u sprak, zijn geest uit de hemel is neergedaald. **42** En ze zeiden: Is en leven. **64** Maar daar zijn er sommigen onder u, die deze niet Jesus, de zoon van Josef, wiens vader en niet geloven. Want Jesus wist van de aanvang af, wie moeder we kennen? Hoe zegt Hij dan: Ik ben uit de het waren, die niet geloofden; en wie het was, die hemel neergedaald? **43** Jesus antwoordde hun, en Hem verraden zou. **65** En Hij vervolgde: Daarom heb sprak: Mort toch niet onder elkander. **44** Niemand kan Ik u gezegd, dat niemand tot Mij kan komen, tenzij het tot Mij komen, zo de Vader, die Mij zond, hem niet hem door mijn Vader is gegeven. **66** Van dat ogenblik trekt; en Ik zal hem op de jongste dag doen verrijzen. af trokken velen zijn leerlingen zich terug, en bleven **45** Er staat geschreven bij de profeten: "En allen zullen niet langer bij Hem. **67** Nu sprak Jesus tot de twaalf: zij onderricht worden door God". Wie naar den Vader luistert en door Hem is onderricht, hij komt tot Mij. **46** Wilt ook gij misschien heengaan? **68** Simon Petrus Niet dat iemand den Vader gezien heeft; alleen Hij antwoordde Hem: Heer, naar wien zouden we gaan? die van God stamt, Hij heeft den Vader gezien. **47** Gij hebt woorden van eeuwig leven; (*aiōnos g166*) **69** **7** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie gelooft, heeft het we geloven en weten: Gij zijt de Heilige Gods. **70** eeuwige leven. (*aiōnos g166*) **48** Ik ben het brood des Jesus hernam: Heb Ik u alle twaalf niet uitverkoren? levens. **49** Uw vaderen hebben het manna gegeten in En toch, één uwer is een duivel. **71** Hiermee bedoelde de woestijn, en ze zijn gestorven. **50** Dit is het brood, Hij Judas, den zoon van Simon Iskáriot. Want deze, dat uit de hemel nederdaalt: eet men daarvan, dan één van de twaalf, zou Hem verraden.

Niet dat iemand den Vader gezien heeft; alleen Hij die van God stamt, Hij heeft den Vader gezien. **47** **7** Daarna trok Jesus in Galilea rond; want Hij wilde die van God stamt, Hij heeft den Vader gezien. **47** niet in Judea vertoeven, omdat de Joden Hem zochten te doden. **2** Maar toen het looffuttenfeest der Joden begon te naderen, **3** zeiden zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier en ga naar Judea, opdat ook uw leerlingen de werken zien, die Gij verricht. **4** Want niemand handelt in het verborgen, als hij bekend wil worden. Nu Gij toch deze dingen doet, vertoon U dan ook aan de wereld. **5** Want ook zijn broeders zelf geloofden niet in Hem. **6** Jesus sprak dus tot hen: Mijn tijd is nog niet gekomen; maar uw tijd is er steeds. **7** U kan de wereld niet haten; maar Mij haat ze wel, omdat Ik getuig, dat haar werken boos zijn. **8** Gaat zelf maar naar dit feest; Ik ga nog niet naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet is gekomen. **9**

Zo sprak Hij tot hen; en Hij bleef in Galilea. **10** Eerst ben uitgegaan, en omdat Hij Mij heeft gezonden. toen zijn broeders waren vertrokken, vertrok Hij ook. **30** Toen zocht men Hem gevangen te nemen; toch zelf naar het feest; niet publiek, maar in stilte. **11** sloeg niemand de hand aan Hem, omdat zijn uur De Joden nu zochten Hem op het feest, en zeiden: nog niet was gekomen. **31** Uit de menigte geloofden Waar is Hij? **12** En er werd veel over Hem onder er velen in Hem. Ze zeiden: Zal de Christus, als de menigte gemompeld. Sommigen zeiden: Hij is Hij komt, meer tekenen doen dan Hij verricht? **32** goed; anderen weer: Neen, Hij misleidt het volk. **13** De farizeën hoorden de menigte aldus over Hem Maar niemand sprak publiek over Hem, uit vrees mompelen; daarom zonden de opperpriesters en voor de Joden. **14** Toen het feest reeds half voorbij farizeën dienaars uit, om Hem gevangen te nemen. was, ging Jesus naar de tempel, en trad als leraar. **33** Nu sprak Jesus: Nog korte tijd ben Ik bij u; dan ga op. **15** De Joden stonden verwonderd, en zeiden: Ik terug naar Hem, die Mij heeft gezonden. **34** Gij zult Hoe is Hij zo geleerd, ofschoon Hij niet onderwezen Mij zoeken maar niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij is? **16** Jesus antwoordde hun en sprak: Mijn leer niet komen. **35** De Joden zeiden dan tot elkander: is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden Waar wil Hij heen, dat we Hem niet zullen vinden? heeft. **17** Zo iemand bereid is, zijn wil te volbrengen, Wil Hij soms naar de verstrooiing der heidenen gaan, dan zal hij weten, of die leer uit God is, of dat Ik en de heidenen onderrichten? **36** Wat betekent dit spreekt uit Mijzelf. **18** Wie uit zichzelf spreekt, zoekt woord, dat Hij sprak: Gij zult Mij zoeken, maar niet zijn eigen eer; maar wie de eer zoekt van Hem, vinden; en: Waar Ik ben, kunt gij niet komen? **37** die hem gezonden heeft, hij is waarachtig, en er Op de laatste en grootste dag van het feest, stond is in hem geen bedrog. **19** Heeft Moses u niet de Jesus daar, en riep met luider stem: Zo iemand dorst Wet gegeven? En toch niemand van u onderhoudt heeft, hij kome tot Mij; hij drinke, **38** wie in Mij gelooft. de Wet. **20** Waarom zoekt gij Mij te doden? De Zoals de Schrift heeft gezegd: "Stromen van levend menigte antwoordde: Gij zijt van den duivel bezeten; water zullen uit zijn binnenste vloeien". **39** Dit zeide wie zoekt U te doden? **21** Jesus antwoordde hun, Hij van den Geest, dien zij zouden ontvangen, die in en sprak: Slechts één enkel werk heb Ik verricht, Hem zouden geloven. Want de Geest was er nog en toch staat gij allen daarover versteld. **22** Moses niet, daar Jesus nog niet verheerlijkt was. **40** Bij het heeft u de besnijdenis gegeven; niet dat ze van horen dezer woorden zeiden sommigen van het volk: Moses afkomstig is, maar van de aartsvaders; en op Deze is zeker de profeet. **41** Anderen zeiden: Hij sabbat dient gij iemand de besnijdenis toe. **23** Zo is de Christus. Weer anderen zeiden: Komt dan de iemand op sabbat de besnijdenis ontvangt, om niet Christus uit Galilea? **42** Heeft dan de Schrift niet de Wet van Moses te schenden, zijt gij dan verbitterd gezegd, dat de Christus uit het geslacht van David op Mij, omdat Ik een mens heel en al gezond heb komt, en uit Béthlehém, het dorp, waar David woonde? gemaakt op de sabbat? **24** Oordeelt niet naar de **43** Zo ontstond er verdeeldheid over Hem onder het uiterlijke schijn, maar velt een rechtvaardig oordeel. volk. **44** Sommigen van hen wilden Hem grijpen; maar **25** Sommigen van de Jerusalemmers zeiden: Is Hij het niemand sloeg de hand aan Hem. **45** Nu kwamen ook niet, dien men zoekt te doden? **26** En zie, Hij spreekt de dienaars bij de opperpriesters en farizeën terug. in het openbaar, en men zegt Hem niets. Zouden Deze laatsten zeiden tot hen: Waarom hebt gij Hem dan de overheden werkelijk hebben erkend, dat Hij niet meegebracht? **46** De dienaars antwoordden: de Christus is? **27** Maar van Hem weten we, waar Noot heeft iemand zó gesproken als deze man. **47** Hij vandaan is; als echter de Christus komt, weet De farizeën antwoordden hun: Hebt ook gij u laten niemand, waar Hij vandaan komt. **28** Toen leerde misleiden? **48** Heeft soms iemand van de overheden Jesus met luider stem in de tempel, en sprak: Gij of van de farizeën in Hem geloofd? **49** Ja, dat volk, kent Mij, en gij weet ook, waar Ik vandaan ben? dat de Wet niet kent: vervloekt zijn ze. **50** Maar één En toch ben Ik niet uit Mijzelf gekomen, maar Hij, van hen, Nikodemus, die vroeger Hem eens had die Mij gezonden heeft, is de Waarachtige; Dien bezocht, sprak tot hen: **51** Onze Wet veroordeelt kent gij niet. **29** Ik ken Hem wel, omdat Ik van Hem niemand, zonder hem vooraf te hebben gehoord, en

zonder te weten, wat hij doet. **52** Ze gaven hem ten antwoord: Zijt gij soms uit Galilea? Onderzoek het maar; dan zult ge erkennen, dat er geen profeet uit Galilea opstaat. **53** Daarop gingen ze allen naar huis.

8 En Jesus ging naar de Olijfberg. **2** Maar 's morgens vroeg begaf Hij Zich weer naar de tempel, en al het volk kwam naar Hem toe. Hij ging zitten, en onderrichtte hen. **3** Nu brachten schriftgeleerden en farizeën een vrouw naar Hem toe, die op overspel was betrapt; ze plaatsten haar in de kring, **4** en zeiden tot Hem: Meester, deze vrouw is op heterdaad van overspel betrapt. **5** Nu heeft Moses ons in de Wet geboden, dergelijke vrouwen te stenigen. Wat zegt Gij nu? **6** Dit zeiden ze, om Hem een strik te spannen, en tegen Hem een aanklacht te hebben. Maar Jesus boog Zich voorover, en schreef met de vinger op de grond. **7** En toen ze aanhielden met vragen, richtte Hij Zich op, en sprak tot hen: Wie van u zonder zonde is, werpe de eerste steen op haar! **8** Weer boog Hij Zich voorover, en schreef op de grond. **9** Toen ze dit hoorden, gingen ze heen, de een na den ander, maar de oudsten het eerst; en Jesus bleef alleen, de vrouw nog steeds in de kring. **10** Nu richtte Jesus Zich op, en sprak tot haar: Vrouw, waar zijn ze gebleven? Heeft niemand u veroordeeld? **11** Ze zeide: Niemand, Heer. En Jesus sprak: Ook Ik veroordeel u niet; ga heen, en zondig voortaan niet meer. **12** Een ander maal richtte Jesus het woord tot hen, en sprak: Ik ben het licht der wereld. Wie Mij volgt, zal niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens bezitten. **13** Maar de farizeën zeiden tot Hem: Gij getuigt over Uzelf; uw getuigenis is dus niet geldig. **14** Jesus antwoordde hun, en sprak: Ook als Ik over Mijzelf getuig, is mijn getuigenis geldig; want Ik weet, vanwaar Ik gekomen ben en waarheen Ik ga; maar gij weet niet, vanwaar Ik kom, en waarheen Ik ga. **15** Gij oordeelt naar het vlees: Ik oordeel niemand. **16** Maar al zou Ik ook oordelen, dan zou mijn oordeel geldig zijn; want Ik ben niet alleen, maar met Mij is de Vader, die Mij heeft gezonden. **17** Welnu, in uw Wet staat geschreven: het getuigenis van twee mensen is geldig. **18** Ik ben het, die over Mijzelf getuig; maar ook de Vader, die Mij gezonden heeft, getuigt over Mij. **19** Ze zeiden Hem dan: Waar is uw Vader? Jesus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch mijn Vader; zo gij Mij zoudt kennen, dan zoudt gij ook mijn Vader kennen. **20**

Deze woorden sprak Jesus bij de schatkamer, tijdens zijn onderricht in de tempel. En niemand nam Hem gevangen, omdat zijn uur nog niet was gekomen. **21** Een ander maal sprak Jesus tot hen: Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en in uw zonde zult gij sterven. Waar Ik heenga, kunt gij niet komen. **22** De Joden zeiden: Hij zal toch geen zelfmoord plegen, dat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen? **23** Hij sprak tot hen: Gij zijt van beneden, Ik ben van boven; gij zijt van deze wereld, Ik ben niet van deze wereld. **24** Daarom heb ik u gezegd, dat gij sterven zult in uw zonden; want zo gij niet gelooft, dat Ik het ben, zult gij sterven in uw zonden. — **25** Ze zeiden Hem dan: Gijzelf, wie zijt Gij? Jesus zei hun: Eigenlijk gezegd, waarom zou Ik daarover nog met u spreken? **26** Over uzelf zou Ik veel kunnen zeggen, en oordelen. Maar Ik spreek tot de wereld, wat Ik gehoord heb van Hem, die Mij gezonden heeft; en Deze is waarachtig. **27** Ze begrepen niet, dat Hij hun van den Vader sprak. **28** Jesus zeide hun dan: Wanneer gij den Mensenzoon omhoog zult hebben geheven, dan zult gij inzien, dat Ik het ben; en dat Ik niets doe uit Mijzelf, maar spreek, zoals de Vader Mij heeft geleerd. **29** En Hij, die Mij gezonden heeft, is met Mij, en laat Mij niet alleen; omdat Ik altijd doe wat Hem behaagt. **30** Toen Hij aldus sprak, begonnen er velen in Hem te geloven. **31** Jesus zeide dan tot de Joden, die in Hem geloofden: Zo gij in mijn woord volhardt, zijt gij waarlijk mijn leerlingen; **32** dan zult gij de waarheid kennen, en de waarheid zal u bevrijden. **33** Men antwoordde Hem: We zijn kroost van Abraham, en nooit iemands slaaf geweest; hoe kunt Gij dus zeggen: Vrij zult gij worden? **34** Jesus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie zonde doet, is slaaf van de zonde. **35** De slaaf nu blijft niet altijd in huis; de zoon blijft er voor altijd. (aiōn g165) **36** Zo dus de Zoon u vrijmaakt, zult gij werkelijk vrij zijn. **37** Ik weet, dat gij kroost van Abraham zijt; maar gij zoekt Mij te doden, omdat mijn woord geen ingang bij u vindt. **38** Ik spreek, wat Ik bij mijn Vader gezien heb; ook gij doet, wat gij van uw vader gehoord hebt. **39** Ze gaven Hem ten antwoord: Onze vader is Abraham. Jesus sprak tot hen: Zo gij kinderen zijt van Abraham, doet dan ook de werken van Abraham. **40** Maar nu zoekt gij Mij te doden: een mens, die u de waarheid gezegd heeft, welke Hij van God heeft gehoord: zo

iets deed Abraham niet. **41** Gij doet de werken van Abraham werd, ben Ik. **59** Toen grepen ze stenen, uw vader. —Ze zeiden Hem dan: We zijn niet uit om Hem te stenigen; maar Jesus trok Zich terug, en ontucht geboren, één Vader hebben we slechts, en verliet de tempel.

dat is God. **42** Jesus sprak tot hen: Zo God uw Vader was, dan zoudt gij Mij beminnen. Want van God ben Ik uitgegaan en gekomen; niet uit Mijzelf toch ben Ik gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden. **43** Waarom begrijpt gij mijn taal niet? Omdat gij zelfs niet in staat zijt, om naar mijn woord te luisteren. **44** Gij hebt den duivel tot vader, en de zin van uw vader verkiest gij te doen. Hij was een moordenaar van den beginne; ook hield hij zich niet met de waarheid op, omdat er in hem geen waarheid is. Wanneer hij leugen spreekt, spreekt hij naar eigen aard; want hij is een leugenaar, en de vader daarvan. **45** En gij gelooft niet in Mij, juist omdat Ik de waarheid zeg. **46** Wie uwer overtuigt Mij van zonde? Zo Ik de waarheid zeg, waarom dan gelooft gij Mij niet? **47** Wie uit God is, luistert naar de woorden van God; daarom juist luistert gij niet, omdat gij niet uit God zijt. **48** De Joden antwoordden Hem: Zeggen we niet met recht, dat Gij een samaritaan zijt en van den duivel bezeten? **49** Jesus antwoordde: Ik ben van geen duivel bezeten, doch Ik breng eer aan mijn Vader; maar gij, gij ontrooft Mij mijn eer. **50** Niet, dat Ik mijn eigen eer zoek; daar is er Eén, die haar zoekt, en oordeelt. **51** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand mijn woord onderhoudt, dan zal hij in eeuwigheid de dood niet zien. — (aiōn g165) **52** De Joden zeiden Hem: Nu weten we, dat Gij bezeten zijt! Abraham en de profeten zijn gestorven; en Gij zegt: Zo iemand mijn woord onderhoudt, zal hij de dood niet sterven in eeuwigheid. (aiōn g165) **53** Zijt Gij dan groter dan onze vader Abraham? Hij is gestorven, en ook de profeten zijn gestorven! Voor wien houdt Gij Uzelf dan wel? **54** Jesus antwoordde: Wanneer Ik Mijzelf verheerlijkt, dan is mijn heerlijkheid niets; mijn Vader is het, die Mij verheerlijkt. **55** Gij noemt Hem uw God, en toch erkent gij Hem niet. Maar Ik ken Hem wèl; en als Ik zeide, Hem niet te kennen, dan was Ik een leugenaar evenals gij. Ja waarlijk, Ik ken Hem, en zijn woord onderhoudt Ik. **56** Abraham, uw vader, zag juichend van blijdschap mijn dag tegemoet; hij heeft hem gezien en van vreugde gejubeld. — **57** Maar de Joden zeiden Hem: Gij zijt nog geen vijftig jaar oud, en Gij hebt Abraham gezien? **58** Jesus sprak tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Vóór

9 En in het voorbijgaan zag Hij iemand, die blind was van zijn geboorte af. **2** Zijn leerlingen vroegen Hem: Rabbi, wie heeft gezondigd, hij of zijn ouders, dat hij blind werd geboren? **3** Jesus antwoordde: Nog hij noch zijn ouders hebben gezondigd; maar de werken Gods moeten in hem worden geopenbaard. **4** Zolang het dag is, moet Ik de werken verrichten van Hem, die Mij heeft gezonden; er komt een nacht, waarin niemand werken kan. **5** Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht der wereld. **6** Na deze woorden spuwde Hij op de grond, maakte slijk van het speeksel, streek hem het slijk op de ogen, **7** en sprak tot hem: Ga u wassen in de vijver van Siloë (dat betekent: Gezonden). Hij ging er heen, waste zich, en kwam ziende terug. **8** Zijn buren nu, en zij die hem vroeger als bedelaar hadden gekend, zeiden: Is dat niet de man, die zat te bedelen? **9** Sommigen zeiden: Hij is het. Anderen weer: Neen, hij lijkt op hem. Zelf zei hij: Ik ben het. **10** Men zei hem dus: Hoe zijn dan uw ogen open gegaan? **11** Hij antwoordde: De man, die Jesus heet, maakte slijk, bestreek er mijn ogen mee, en sprak tot Mij: Ga naar de vijver van Siloë, en was u. Ik ging dus, waste mij, en kon zien. **12** Men zeide hem: Waar is Hij? Hij antwoordde: Dat weet ik niet. **13** Toen bracht men den gewezen blinde naar de farizeën. **14** Nu was het die dag juist een sabbat, toen Jesus slijk had gemaakt en hem de ogen had geopend. **15** Ook de farizeën ondervroegen hem, hoe hij het gezicht had teruggekregen. Hij sprak tot hen: Hij deed slijk op mijn ogen, ik waste mij, en ik zie. **16** Sommigen van de farizeën zeiden: Die man komt niet van God, want Hij houdt de sabbat niet. Maar anderen zeiden: Hoe kan een zondig mens zulke wonderen doen? En er ontstond onenigheid onder hen. **17** Men ondervroeg dus den blinde opnieuw: Wat zegt ge zelf van Hem, nu Hij u de ogen geopend heeft? Hij sprak: Hij is een profeet. **18** Maar nu geloofden de Joden niet, dat hij blind was geweest, en het gezicht had teruggekregen, voordat ze de ouders van den genezenen hadden ontboden. **19** Ze ondervroegen hen: Is dit uw zoon, die naar gij zegt, blind is geboren? Hoe ziet hij dan nu? **20** Zijn ouders gaven ten antwoord: We weten, dat dit onze zoon

is, en dat hij blind is geboren. **21** Maar hoe hij zien kan, dat weten we niet; of wie zijn ogen geopend heeft, we weten het niet. Vraagt het hemzelf; hij is meerderjarig, en zal zich zelf wel verantwoorden. **22** Zo spraken zijn ouders uit vrees voor de Joden; want reeds waren de Joden overeengekomen, om Christus beleed. **23** Daarom zeiden zijn ouders: Hij is meerderjarig; ondervraagt hemzelf. **24** Opnieuw voor hen uit; en de schapen volgen hem, want ze riepen ze nu den gewezen blinde, en zeiden tot hem: Geef eer aan God; wij weten, dat die man een zondaar is. **25** Hij antwoordde: Of Hij een zondaar is, weet ik niet. Eén ding weet ik: dat ik blind was, en nu zie. **26** Ze zeiden hem dan: Wat heeft Hij met u gedaan? Hoe heeft Hij u de ogen geopend? **27** Hij Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Ik ben de deur der antwoordde hun: Ik heb het u al gezegd, maar gij schapen. **28** Ze zeiden hem honend: Gijzelf zijt een leerling van Hem; wij blijven leerlingen van Moses. **29** We weten, dat God tot Moses gesproken heeft; maar nog wel de ogen geopend. **30** We weten toch, dat een blindgeborene heeft geopend. (*aiōn g165*) **31** We weten dat hem alleen, die schapen in de steek en slaat op de vlucht, zodra hij godvrezend is en zijn wil volbrengt. **32** Noot in der eeuwigheid is het gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend. (*aiōn g165*) **33** Als de schapen. **34** Ze antwoordden hem: In zonden zijt ge geboren. **35** Jesus vernam, dat men hem buiten geworpen had; en toen Hij hem aantrof, leiden, en ze zullen luisteren naar mijn stem; dan sprak Hij tot hem: Geloof ge in den Mensenzoon? **36** Hij antwoordde: Wie is het, Heer; dan zal ik in Hem geloven. **37** Jesus sprak tot hem: Ge hebt Hem gezien; Hij is het, die met u spreekt. **38** Toen zei hij: af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht om het Heer, ik geloof. En hij wierp zich voor Hem neer. **39** te geven, en macht om het weer terug te nemen. En Jesus sprak: Tot dit vonnis ben ik in deze wereld gekomen: dat de blinden zouden zien, en de zienden blind zouden worden. **40** Enige farizeën, die bij Hem waren, hoorden dit, en zeiden Hem: Zijn ook wij soms blind? **41** Jesus sprak tot hen: Als gij blind waart, hadt gij naar Hem? **42** Anderen: Dit zijn geen woorden van gij geen zonde; maar nu gij zegt: We zien; nu blijft uw openen? **43** Men vierde te Jeruzalem het feest van **10** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie niet door de deur de schaapstal binnengaat, maar langs een andere zijde binnentlimt, hij is een dief en een rover. **11** De wachter doet hem open, en de schapen luisteren naar zijn stem; hij roept zijn eigen schapen bij hun naam, en voert ze naar buiten. **12** De dief komt alleen om te weten, dat God tot Moses gesproken heeft; maar stelen, te slachten en te verderven; Ik ben gekomen, waar Deze vandaan is, dat weten we niet. **13** Want hij is een huurling, en hij heeft geen hart voor mijnen, en de mijnen kennen Mij, **14** als de Vader mij kent, en ik den Vader ken. En ik geef mijn leven voor de schapen. **15** Ik heb ook nog andere schapen, die niet uit deze schaapstal zijn. Ook hen moet ik voor de schapen. **16** Ik heb de goede herder; ik ken de schapen. **17** Hierom zal het worden: één kudde, één herder. **18** Niemand neemt het Mijne, en de mijnen kennen Mij, **19** opnieuw ontstond er onenigheid onder de Joden blind worden. **20** Velen van hen zeiden: Hij is bezeten en krankzinnig; waarom luistert gij blind waart, hadt gij naar Hem? **21** Anderen: Dit zijn geen woorden van gij een duivel soms blinden de ogen openen? **22** Men vierde te Jeruzalem het feest van

tempelwijding; het was winter. **23** Toen Jesus in de tempel, in de zui lengang van Sálonom, op en neer wandelde, **24** omringden Hem de Joden, en zeiden tot Hem: Hoe lang houdt Gij ons nog in spanning? Zo heeft Hem de Christus zíjt, zeg het ons rondtuit. **25** Jesus verheerlijken. **5** Jesus had Marta, haar zuster en antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft niet tot mij schapen behoort. **27** Mijn leerlingen luisteren naar mijn stem; Ik ken ze, en ze volgen Mij. **28** En Ik geef hun het eeuwig leven; ze gaan in eeuwigheid niet verloren, en niemand rooft ze weg uit mijn hand. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Wat twaalf uren? **10** Zo iemand wandelt bij dag, dan stoot mijn Vader Mij heeft gegeven, is het kostbaarste van alles, en niemand kan het roven uit de hand van mijn Vader. **30** Ik en de Vader zijn één. **31** Weer omdat hij geen licht heeft. **11** Zo sprak Hij. Daarna zei grepen de Joden naar stenen, om Hem te stenigen. **32** Jesus antwoordde hun: Veel heerlijke werken heb ik u namens den Vader getoond; om welk van die werken stenigt gij Mij? **33** De Joden antwoordden dat Hem: Niet om een goed werk stenigen we U, maar ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon? **34** Jesus antwoordde hun: Staat er in uw verheug Ik mij, dat Ik er niet aanwezig was, opdat gij Wet niet geschreven: Ik heb gezegd: "Gij zijt goden". **35** Wanneer de Schrift hen nu goden noemt, tot wie al zoudt gij Mij niet geloven; dan zoudt gij erkennen dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader heeft wel een enkel teken verricht; maar alles was waar, wat Johannes van Hem heeft gezegd. **42** En velen geloofden daar in Hem.

3 De zusters lieten Hem dus berichten: Zie, Heer: hij, dien Gij liefhebt, is ziek. **4** Toen Jesus dit vernam, zeide Hij: Deze ziekte loopt niet uit op de dood, maar tot glorie van God, en om Gods Zoon te dient tot glorie van God, en om Gods Zoon te verheerlijken. **5** Jesus had Marta, haar zuster en antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft ook Lázarus lief. **6** Toen Hij had vernomen, dat hij niet, omdat gij niet tot mij schapen behoort. **27** Mijn leerlingen: Laten we weer naar Judea gaan. **8** De schapen luisteren naar mijn stem; Ik ken ze, en ze leerlingen zeiden Hem: Rabbi, kort geleden zochten de Joden U te stenigen, en gaat Gij nu opnieuw gaan daarheen? **9** Jesus antwoordde: Heeft de dag geen daarheen? **9** Jesus antwoordde: Heeft de dag geen ze weg uit mijn hand. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Wat twaalf uren? **10** Zo iemand wandelt bij dag, dan stoot hij zich niet, omdat hij het licht dezer wereld ziet; maar als hij wandelt bij nacht, dan stoot hij zich, **11** Zo sprak Hij. Daarna zei Hij tot hen: Onze vriend Lázarus is ingeslapen; maar **12** Zijn leerlingen zeiden Hem: **13** Maar Jesus werken stenigt gij Mij? **33** De Joden antwoordden had van zijn dood gesproken, terwijl zij meenden, dat **14** Daarom zei Jesus om godslastering; omdat Gij, een mens, Uzelf tot hun toen rondtuit: Lázarus is gestorven. **15** En om u God maakt. **34** Jesus antwoordde hun: Staat er in uw verheug Ik mij, dat Ik er niet aanwezig was, opdat gij **16** Toen zei Tomas, ook Didumus geheten, tot zijn Gods woord werd gericht, en ze toch niet kan falen: medeleerlingen: Laten ook wij gaan, om met Hem **17** Maar bij zijn aankomst vond Jesus geheiligd en in de wereld gezonden: Gij lastert; omdat hem reeds vier dagen in het graf. **18** Daar Betánië dicht bij Jerusalem lag, op ongeveer vijftien stadiën werken van mijn Vader niet doe, gelooft Mij dan niet; afstand, **19** waren er veel Joden naar Marta en Maria **20** Zodra Marta Jesus' aankomst vernam, ging en weten, dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader gekomen, om haar hun rouwbeklag te doen over haar broer. **21** En Marta zei tot Jesus: Heer, zo Gij hier waart geweest, was ontkwam aan hun handen. **22** Maar zelfs nu weet al zoudt gij Mij niet geloven; dan zoudt gij erkennen dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader heeft wel een enkel teken verricht; maar alles was waar, wat Johannes van Hem heeft gezegd. **42** En velen geloofden daar in Hem.

11 Nu was er een zieke, zekere Lázarus van Betánië, uit het dorp van Maria en van Marta, haar zuster. **2** Het was de Maria, die den Heer met reukwerk gezalfd en zijn voeten met de haren afgedroogd heeft; de zieke Lázarus was haar broer.

23 Jesus sprak tot haar: Uw broer zal verrijzen. **24** daar. **41** Velen kwamen tot Hem, en zeiden: Johannes Marta zeide Hem: Ik weet, dat hij verrijzen zal bij de opstanding op de jongste dag. **25** Jesus sprak tot haar: Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven; **26** en wie leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven voor eeuwig. **Geloof ge dit?** (aiōn g165) **27** Ze zeide Hem: Ja, Heer; ik geloof, dat Gij de Christus zíjt, Gods Zoon, die in de wereld komt. **28** Na deze woorden ging ze heen, om Maria, haar zuster, te roepen; heel in stilte

zeide ze haar: De Meester is daar, en roept u. **29** was, sprak tot hen: Weet gij geen uitkomst? **50** Beseft Zodra deze het hoorde, stond ze haastig op, en ging gij dan niet, dat het goed voor u is, dat één mens naar Hem toe. **30** Jesus was nog niet in het dorp sterft voor het heil van het volk, en niet het hele volk gekomen, maar bevond Zich nog op de plaats, waar te gronde gaat? **51** Dit zei hij niet uit zichzelf. Maar als Marta Hem had ontmoet. **31** De Joden, die bij Maria hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jesus in huis waren, om hun rouwbeklag te doen, zagen sterven zou voor het heil van het volk; **52** en niet voor haar ijlings opstaan en heengaen; zij volgden haar, het volk alleen, maar ook om de verstrooide kinderen in de mening, dat ze naar het graf ging, om er te Gods bijeen te brengen. **53** Van die dag af waren wenken. **32** Zodra Maria kwam, waar Jesus was, en ze besloten, Hem te doden. **54** Daarom trad Jesus Hem zag, viel ze voor zijn voeten neer, en sprak tot niet meer in het openbaar onder de Joden op, maar Hem: Heer, zo Gij hier waart geweest, was mijn broer trok Hij Zich terug in een streek nabij de woestijn, niet gestorven. **33** Toen Jesus haar zag wenken, en in een stad, Efrem genaamd; en daar bleef Hij met de Joden zag wenken, die haar vergezelden, werd zijn leerlingen. **55** Intussen was het paasfeest der Hij hevig bewogen en ontoerd. **34** Hij sprak: Waar Joden genaderd, en trokken er velen van het land hebt gij hem begraven? Ze zeiden Hem: Heer, kom nog vóór het paasfeest naar Jerusalem op, om zich het zien. **35** En Jesus weende. **36** De Joden zeiden: te reinigen. **56** Ze zochten naar Jesus, en zeiden in Zie, hoe Hij hem liefhad. **37** Maar sommigen hunner de tempel onder elkander: Wat dunkt u? Zou Hij niet zeiden: Kon Hij, die de ogen van den blinde heeft op het feest komen? **57** Maar de opperpriesters en de geopend, niet even goed zorgen, dat deze niet stierf? farizeën hadden bevel gegeven, het aan te brengen, **38** Jesus dan, opnieuw hevig bewogen, kwam bij het wanneer iemand wist, waar Hij was; dan konden ze graf. Het was een grot, en een steen sloot de ingang Hem gevangen nemen.

af. **39** Jesus sprak: Neemt de steen weg. Marta, de zuster van den overledene, zeide Hem: Heer, hij riekt al; want het is reeds de vierde dag. **40** Jesus sprak tot haar: Heb Ik u niet gezegd: Wanneer ge gelooft, zult ge Gods heerlijkheid zien? **41** Men nam dus de steen weg. Toen sloeg Jesus de ogen omhoog, en sprak: Vader, Ik dank U, omdat Gij Mij hebt verhoord. **42** Ik wist wel, dat Gij Mij altijd verhoort; maar Ik zeg het terwille van de omstaande menigte, opdat ze mogen geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. **43** Na deze woorden riep Hij met luider stem: Lázarus, kom uit. **44** En de dode kwam te voorschijn, de voeten en handen in windsels gewikkeld, en zijn gezicht met een zweetdoek omwonden. Jesus zei hun: Maakt hem los, en laat hem gaan. **45** Velen van de Joden, die naar Maria waren gekomen, en gezien hadden, wat Jesus gedaan had, geloofden daarom in Hem. **46** Maar sommigen van hen liepen naar de farizeën, en deelden hun mee, wat Jesus gedaan had. **47** Toen riepen de opperpriesters en farizeën de Hoge Raad bijeen. Ze zeiden: Wat doen we? Want die man doet veel wonderen. **48** Als we Hem zó laten begaan, zullen ze allemaal in Hem geloven; dan zullen de Romeinen komen, en ons land en volk verdelgen. **49** Maar één hunner, Káifas, die dat jaar de hogepriester

12 Zes dagen voor Pasen kwam Jesus te Betánië, waar Lázarus woonde, dien Jesus uit de doden had opgewekt. **2** Men richtte daar een maaltijd voor Hem aan; Marta bediende, en Lázarus was één van zijn disgenoten. **3** Toen nam Maria een pond onvervalste, kostbare nardusbalsem, zalfde de voeten van Jesus, en droogde ze met de haren af. En het huis was vol van de balsemgeur. **4** Toen zei Judas Iskáriot, een van zijn leerlingen, die Hem verraden zou: **5** Waarom die balsem niet voor driehonderd tienlingen verkocht, en ze aan de armen gegeven? **6** Dit zei hij niet, omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was; daar hij de beurs droeg, stal hij weg, wat daarin kwam. **7** Maar Jesus sprak: Laat haar begaan; ze heeft hem moeten bewaren voor de dag mijner begrafenis. **8** Want de armen behoudt gij altijd; Mij niet. **9** Toen men vernam, dat Hij Zich dáár bevond, kwam een talrijke menigte Joden daarheen, niet enkel om Jesus, maar ook om Lázarus te zien, dien Hij uit de doden had opgewekt. **10** Maar de opperpriesters besloten ook Lázarus te doden, **11** omdat veel Joden om hem afvielen en in Jesus geloofden. **12** Toen daags daarna de grote menigte, die naar het feest was gekomen, vernam, dat Jesus op weg naar Jerusalem was, **13**

13 Het was nu daags voor het paasfeest. Jesus Mijzelf; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij wist, dat zijn uur was gekomen, om uit deze heeft gezonden. **21** Na deze woorden werd Jesus wereld naar den Vader te gaan. Had Hij de zijnen diep ontroerd. En Hij getuigde en sprak: Voorwaar, liefgehad, die in de wereld waren, thans had Hij hen voorwaar, Ik zeg u: Eén van u zal Mij verraden. **22** lief ten einde toe. **2** Het avondmaal was begonnen; en De leerlingen zagen elkander aan, onzeker, wien reeds had de duivel Judas, zoon van Simon Iskáriot, Hij bedoelde. **23** Eén zijner leerlingen, dien Jesus het plan ingeblazen, om Hem te verraden. **3** Hoewel beminde, was aan Jesus boezem gelegen. **24** Simon Jesus wist, dat de Vader Hem alles in handen gesteld Petrus gaf een wenk, en beduidde hem: Zeg, wie had, en dat Hij van God was uitgegaan en tot God is het, dien Hij bedoelt? **25** Nu vlijde hij zich aan zou wederkeren, **4** stond Hij toch van tafel op, legde Jesus' borst, en sprak tot Hem: Heer, wie is het? **26** zijn klederen af, nam een linnen doek, en omgordde Jesus antwoordde: Hij is het, voor wien Ik het stuk Zich daarmee. **5** Dan goot Hij water in het bekken, brood zal indopen, en wien Ik het toereik. Toen nam en begon de voeten der leerlingen te wassen en af Hij een stuk brood, doopte het in, en gaf het aan te drogen met de linnen doek, waarmee Hij omgord Judas, den zoon van Simon Iskáriot. **27** En met het was. **6** Zo kwam Hij ook bij Simon Petrus. Maar deze stuk brood voer de satan in hem. Jesus zei hem: zeide tot Hem: Gij Heer; wast Gij mij de voeten? **7** Wat ge doet, doe dat spoedig. **28** Maar niemand Jesus antwoordde hem: Wat Ik doe, begrijpt ge nu aan tafel begreep, met welke bedoeling Hij hem dit nog niet; maar later zult ge het inzien. **8** Petrus zeide zeide. **29** Want omdat Judas de beurs had, meenden Hem: Nooit in der eeuwigheid zult Gij me de voeten sommigen, dat Jesus hem zeide: Koop wat we nodig wassen. Jesus antwoordde hem: Zo Ik u niet was, hebben voor de feestdag; of dat hij iets aan de armen hebt ge geen gemeenschap met Mij. (aiōn g165) **9** moest geven. **30** Terstond nadat hij het stuk brood Simon Petrus zei Hem: Heer, dan niet mijn voeten had gegeten, ging hij heen. Het was nacht. **31** Toen hij alleen, maar ook mijn handen en mijn hoofd. **10** Jesus was heengegaan, sprak Jesus: Nu is de Mensenzoon sprak tot hem: Wie een bad heeft genomen, behoeft verheerlijkt, en God is verheerlijkt in Hem. **32** En zich niet te wassen, maar hij is rein geheel en al. wanneer God in Hem is verheerlijkt, dan zal God ook Ook gij zigt rein, maar niet allen. **11** Want Hij wist, wie Hem bij Zichzelf verheerlijken, en dan zal Hij Hem Hem verraden zou; daarom sprak Hij: Niet allen zigt spoedig verheerlijken. **33** Kindertjes, nog slechts een gij rein. **12** Toen Hij dan hun voeten had gewassen, korte tijd ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en zoals Ik en zijn klederen had aangetrokken, nam Hij weer tot de Joden gezegd heb, zo zeg Ik het thans ook aan tafel plaats, en sprak tot hen: Begrijpt gij, wat tot u: Wanneer Ik ga, kunt gij niet komen. **34** Een Ik aan u heb verricht? **13** Gij noemt Mij Meester en nieuw gebod geef Ik u: Bemint elkander; zoals Ik u Heer, en gij zegt het terecht; want dat ben Ik. **14** heb liefgehad, moet gij ook elkander beminnen. **35** Wanneer dus Ik, de Heer en Meester, u de voeten Hieraan zullen allen erkennen, dat gij mijn leerlingen was, dan moet ook gij elkander de voeten wassen. zigt, wanneer gij elkander liefhebt. **36** Simon Petrus **15** Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook sprak tot Hem: Heer, waar gaat Gij heen? Jesus gij zoudt doen, zoals Ik ú heb gedaan. **16** Voorwaar, antwoordde: Waar Ik heenga, kunt ge Mij thans voorwaar, Ik zeg u: Een dienaar is niet meer dan zijn nog niet volgen; maar later zult ge Mij volgen. **37** heer; een gezant niet meer dan hij, die hem zond. Petrus zeide Hem: Heer, waarom kan ik U thans **17** En wanneer gij dit alles begrijpt, dan zigt gij zalig, nog niet volgen? Mijn leven zal ik voor U geven. **38** zo gij er ook naar handelt. **18** Ik zeg dit niet van u Jesus antwoordde hem: Uw leven zult ge voor Mij allen; Ik weet, wie Ik heb uitverkoren. Neen, de Schrift geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De haan zal moet worden vervuld. "Die mijn brood eet, heeft de niet kraaien, vóórdat ge Mij driemaal verloochend hiel tegen mij op." **19** Reeds nu zeg Ik het u, eer het heft.

geschiedt; opdat, wanneer het gebeurd is, gij geloven moogt, dat Ik het ben. **20** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie hem ontvangt, dien Ik zal zenden, ontvangt

14 Uw hart worde niet ontsteld. Gij gelooft in God; gelooft ook in Mij. **2** In het huis van mijn Vader zijn vele woningen. Wanneer dit zo niet was, dan zou

Ik het u hebben gezegd; want Ik ga er juist heen, om 23 Jesus antwoordde hem: Zo iemand Mij liefheeft, u een plaats te bereiden. 3 En wanneer Ik zal zijn zal hij mijn woord onderhouden; dan zal mijn Vader heengegaan en u een plaats zal hebben bereid, dan ook hem beminnen, en Wij zullen tot hem komen, en kom Ik terug, en zal u tot Mij nemen; opdat ook gij ons verblijf bij hem nemen. 24 Wie Mij niet liefheeft, mocht zijn, waar Ikzelf ben. 4 Gij kent de weg naar de onderhoudt mijn woorden niet; welnu het woord, dat plaats, waar Ik heenga. — 5 Tomas zei Hem: Heer, gij hoort, is niet het mijne, maar dat van den Vader, we weten niet eens, waar Gij heengaat; hoe zouden die Mij heeft gezonden. 25 Dit alles heb Ik u gezegd, we dan de weg kennen? 6 Jesus sprak tot hem: terwijl Ik nog bij u was. 26 Maar de Helper, de Heilige Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand Geest, dien de Vader zal zenden in mijn naam, Hij zal komt tot den Vader, dan door Mij. 7 Daar gij nu Mij u alles leren en alles u in herinnering brengen, wat Ik hebt gekend, zult gij ook den Vader kennen; van dit u heb gezegd. 27 Vrede laat Ik u na, mijn vrede geef ogenblik af kent gij Hem, en hebt gij Hem gezien. — 8 Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u. Filippus zei Hem: Heer, laat ons den Vader zien; dan Uw hart zij ontsteld, noch bevreesd. — 28 Gij hebt zijn we tevreden. 9 Jesus sprak tot hem: Zo lange tijd gehoord, dat Ik u zeide: Ik ga heen, maar Ik kom tot u ben Ik bij u, en kent ge Mij nog niet, Filippus? Wie Mij terug. Zo gij Mij liefhadt, zoudt gij u verheugen, dat Ik heeft gezien, heeft den Vader gezien; hoe zegt ge naar den Vader ga; want de Vader is groter dan Ik. — dan: Laat ons den Vader zien? 10 Gelooft gij dan 29 En nu, eer het geschied is, heb Ik het u gezegd; niet, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij? De opdat gij mocht geloven, wanneer het geschiedt. 30 woorden, die Ik u toespreek, zeg Ik niet uit Mijzelf; Ik zal niet veel meer met u spreken; want de vorst het is de Vader, die in Mij blijft, die zelf de werken van de wereld is op komst. Zeker, hij vermag niets verricht. 11 Gelooft het van Mij: Ik ben in den Vader, tegen Mij; 31 maar de wereld moet weten, dat Ik den en de Vader is in Mij. 12 Zo niet; gelooft het dan op Vader bemin, en dat Ik volbreng, wat de Vader Mij grond van de werken. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: bevolen heeft. Staat op; laten we heengaan.

Wie in Mij gelooft, ook hij zal de werken doen, die Ik zelf verricht; en zelfs grotere zal hij doen. Want Ik ga naar den Vader; 13 en alles zal Ik doen, wat gij Hem zult vragen in mijn naam, opdat de Vader verheerlijkt wordt in den Zoon. 14 Wanneer gij ook Mij in mijn naam iets zult vragen, dan zal Ik het doen. — 15 Zo gij Mij liefhebt, onderhoudt dan mijn geboden. 16 Dan zal Ik den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Helper geven, om bij u te blijven voor eeuwig. (aiōn g165) 17 Het is de Geest der waarheid, dien de wereld niet kan ontvangen, omdat ze Hem niet kent; gij echter kent Hem; want Hij blijft bij u, en is in u. — 18 Ik zal u niet als wezen achterlaten; Ik kom tot u terug. 19 Nog korte tijd en de wereld aanschouwt Mij niet meer; gij echter aanschouwt Mij. Want Ik leef, en ook gij zult leven. 20 Op die dag zult gij erkennen, dat Ik in mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u. — 21 Wie mijn geboden heeft en ze onderhoudt, hij is het, die Mij liefheeft; maar wie Mij liefheeft, zal door mijn Vader worden bemind, en ook Ikzelf zal hem beminnen en Mij aan hem openbaren. 22 Judas, maar niet de Iskáriot, sprak tot Hem: Heer, hoe komt het, dat Gij U wel aan ons wilt openbaren, maar niet aan de wereld?

15 Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijngaardner. 2 Elke rank aan Mij, die geen vrucht draagt, snijdt Hij af; en elke rank die wèl vrucht draagt, zuivert Hij, opdat ze nog meer vrucht mag dragen. 3 Reeds zijt gij rein door het woord, dat Ik tot u gesproken heb. 4 Blijft in Mij, en Ik blijf in u. Zoals de rank uit zichzelf geen vrucht kan dragen, maar alleen wanneer ze aan de wijnstok blijft, zo kunt ook gij het niet, wanneer gij niet blijft in Mij. 5 Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken. Wie in Mij blijft, en Ik in hem, hij draagt rijke vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen. 6 Zo iemand in Mij niet blijft, dan wordt hij weggeworpen als de rank, en verdort; men raapt ze bijeen, werpt ze in het vuur, en verbrandt ze. 7 Maar zo gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, vraagt dan al wat gij wilt, en gij zult het verkrijgen. 8 Dit is het, wat mijn Vader verheerlijkt: dat gij veel vruchten draagt, en mijn leerlingen wordt. 9 Zoals de Vader Mij heeft bemind, zo ook heb Ik u bemind; blijft in mijn liefde. 10 Wanneer gij mijn geboden onderhoudt, zult gij in mijn liefde blijven; zoals ook Ik de geboden van mijn Vader heb onderhouden, en in zijn liefde blijf. 11 Dit alles heb Ik tot u gezegd, opdat mijn vreugde uw

deel mag worden, en uw vreugde volkomen mag zijn. de aanvang af heb Ik het u gezegd, omdat Ik toen — 12 Dit is mijn gebod: Hebt elkander lief, zoals Ik u nog bij u was. 5 Nu ga Ik tot Hem, die Mij gezonden heb bemind. 13 Niemand heeft groter liefde dan hij, heeft; en toch stelt niemand van u Mij de vraag: Waar die zijn leven geeft voor zijn vrienden. 14 Gij zijt mijn gaan Gij heen? 6 Maar omdat Ik dit tot u heb gezegd, vrienden, zo gij doet, wat Ik u gebied. 15 Ik noem u is uw hart van droefheid vervuld. 7 Toch zeg Ik u de geen dienstnachten meer, want de knecht weet niet waarheid: het is goed voor u, dat Ik heenga. Want zo wat zijn heer doet; maar u heb Ik vrienden genoemd, Ik niet heenga, zal de Helper niet tot u komen; maar omdat Ik u alles bekend heb gemaakt, wat Ik van mij zo Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden. 8 En wanneer Vader gehoord heb. 16 Niet gij hebt Mij uitverkoren, Hij komt, zal Hij de wereld tot inzicht brengen van maar Ik heb ú uitverkoren; en Ik heb u aangesteld, zonde, gerechtigheid, en vonnis: 9 van zonde, omdat om vrucht te gaan dragen, en wèl blijvende vrucht; men in Mij niet gelooft; 10 van gerechtigheid, omdat en de Vader geve u alles, wat gij Hem in mijn naam Ik naar den Vader ga, en gij Mij niet meer zult zien; 11 zult vragen. 17 Dit leg Ik u op: Hebt elkander lief. 18 van vonnis, omdat de vorst dezer wereld geoordeeld Wanneer de wereld u haat, weet, dat ze Mij het eerst is. — 12 Nog veel meer heb Ik u te zeggen, doch gij heeft gehaat. 19 Zo gij van de wereld waart, zou de kunt het thans nog niet dragen. 13 Maar wanneer Hij wereld beminnen wat haar toebehoort; maar omdat komt, de Geest der waarheid, dan zal Hij u tot de gij niet van de wereld zijt, maar Ik u uit de wereld volle waarheid geleiden; want Hij zal niet spreken heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. 20 Denkt uit Zichzelf, maar spreken al wat Hij hoort, en u aan het woord, dat Ik u heb gezegd: Een dienaar de toekomstige dingen verkondigen. 14 Hij zal Mij is niet meer dan zijn heer. Heeft men Mij vervolgd, verheerlijken; want van het mijne zal Hij ontvangen, dan zal men ook u vervolgen; heeft men mijn woord en het verkondigen aan u. 15 Alles wat de Vader geacht, dan zal men ook het uwe achten. 21 Maar dit heeft, is het mijne; daarom zei Ik, dat Hij van het alles zal men u aandoen om mijn naam, omdat men mijne ontvangt, en het u zal verkondigen. 16 Een Hém niet kent, die Mij heeft gezonden. 22 Wanneer Ik weinig tijds en gij ziet Mij niet meer; en weer een niet gekomen was en niet tot hen had gesproken, weinig tijds, dan zult gij Mij terug zien. 17 Sommigen dan zouden ze geen zonde hebben; maar nu hebben zijner leerlingen zeiden tot elkander: Wat betekent ze geen verontschuldiging voor hun zonde; 23 wie toch, wat Hij ons zegt: Een weinig tijds en gij ziet Mij haat, haat ook mijn Vader. 24 Had Ik onder hen Mij niet meer, en weer een weinig tijds, dan zult gij niet de werken gedaan, die niemand anders gedaan Mij terugzien; en: Ik ga heen naar den Vader? 18 heeft, dan zouden ze geen zonde hebben; maar nu Ze zeiden dus: Wat bedoelt Hij toch met: een weinig hebben zij ze gezien, en toch èn Mij èn mijn Vader tijds? We weten niet, waarover Hij spreekt. — 19 gehaat. 25 Maar het woord moest worden vervuld, Jesus begreep, dat ze Hem wilden ondervragen; en dat in hun Wet staat geschreven: "Zij hebben Mij Hij sprak tot hen: Vraagt gij u onder elkander af, wat gehaat zonder reden". 26 Maar wanneer de Helper Ik zeide: Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer, komt, dien Ik u van den Vader zal zenden, de Geest en weer een weinig tijds, dan zult gij Mij terugzien? der waarheid, die uitgaat van den Vader, dan zal Hij 20 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult wen en van Mij getuigen. 27 Maar ook gij moet getuigen, jammeren, maar de wereld zal zich verheugen; gij zult omdat gij van de aanvang af bij Mij zijt geweest.

16 Ik heb u dit alles gezegd, opdat het u niet aan het wankelen zou brengen. 2 Men zal u uit de synagoghen bannen; ja het uur komt, dat allen die u het leven benemen, zullen menen, een godsdienstige daad te verrichten. 3 En ze zullen dit doen, omdat ze noch den Vader kennen noch Mij. 4 Maar Ik heb u dit gezegd, opdat als het uur is gekomen, gij u herinneren zult, dat Ik het u heb gezegd. Niet van

overstelpen zijn van droefheid, maar uw droefheid zal in vreugde verkeren. 21 De vrouw in barenhood heeft smart, omdat haar uur is gekomen; maar wanneer ze het kind heeft gebaard, dan denkt ze niet meer aan haar weeën, van blijdschap dat er een mens is geboren. 22 Ook gij zijt nu wel bedroefd, maar Ik zal u weerzien; en dan zal uw hart zich verblijden, en niemand zal u deze vreugde ontnemen 23 En op die dag zult gij Mij ook over niets ondervragen. Voorwaar,

voorwaar, Ik zeg u: Wat gij den Vader moogt vragen, hebt. 9 Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, Hij zal het u geven in mijn naam. 24 Tot nu toe hebt maar voor hen, die Gij Mij hebt gegeven, omdat ze gij niets in mijn naam gevraagd; vraagt en gij zult de uwen zijn. 10 Al het mijne is het uwe, en het uwe verkrijgen, en dan zal uw vreugde volkommen zijn. 25 het mijne; Ik ben verheerlijkt in hen. 11 Voortaan Ik heb u in gelijkenissen over deze dingen gesproken; ben Ik niet meer in de wereld; maar zij blijven in de het uur komt, waarop Ik niet meer in gelijkenissen wereld, terwijl Ik tot U kom. Heilige Vader, bewaar tot u zal spreken, maar onbewimpeld u den Vader hen in uw naam, die Gij Mij hebt gegeven; opdat verkondigen zal. 26 Op die dag zult gij bidden in mijn ze één mogen zijn, zoals Wij. 12 Zolang Ik bij hen naam; en Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u zal was, bewaarde Ik ze in uw naam, die Gij Mij hebt vragen. 27 Want de Vader zelf heeft u lief, omdat gij gegeven; Ik heb gewaakt over hen, en niemand van Mij heeft liefgehad, en omdat gij geloofd hebt, dat Ik hen ging verloren dan de zoon van verderf; opdat de van God ben uitgegaan. 28 Ik ben van den Vader Schrift zou worden vervuld. 13 Maar nu kom Ik tot U. uitgegaan en in de wereld gekomen; weer verlaat Ik Terwijl Ik nog in de wereld ben, zeg Ik dit alles, opdat de wereld, en ga naar den Vader. 29 Zijn leerlingen ze mijn vreugde ten volle in zich zouden bezitten. zeiden tot Hem: Zie, nu spreekt Gij onbewimpeld, 14 Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld is en zegt geen gelijkenis meer. 30 Nu zien we, dat Gij hen gaan haten, omdat ze niet van de wereld zijn, alles weet, en dat het niet nodig is, dat iemand u zoals ook Ik niet van de wereld ben. 15 Ik vraag niet, ondervraagt; daarom geloven we, dat Gij van God dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze zit uitgegaan. 31 Jesus antwoordde hun: Gelooft gij bewaart voor het kwaad. 16 Van de wereld zijn ze nu inderdaad? 32 Zie, het uur komt, en het is reeds niet, zoals Ik niet van de wereld ben. 17 Heilig hen gekomen, dat gij verstrooid wordt, ieder zijs weegs, in de waarheid; uw woord is waarheid. 18 Zoals Gij en Mij alleen laat staan. Maar Ik ben niet alleen, want Mij in de wereld hebt gezonden, zo heb Ik ook hen met Mij is de Vader. — 33 Dit alles heb Ik u gezegd, in de wereld gezonden. 19 En Ik heilig Mijzelf voor opdat gij vrede moogt hebben in Mij. In de wereld hen, opdat ook zij in waarheid geheiligd mogen zijn. hebt gij verdrukking te lijden; maar schept moed: Ik 20 Ik bid niet voor hen alleen, maar ook voor allen, heb de wereld overwonnen.

17 Zo sprak Jesus. Toen sloeg Hij zijn ogen ten hemel en zeide: Vader, het uur is gekomen; verheerlijk uw Zoon, opdat uw Zoon U verheerlyke. 2 Want Gij hebt Hem macht gegeven over alle vlees, om het eeuwige leven te schenken aan allen, die Gij Hem gegeven hebt. (aiōnios g166) 3 Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enig waarachtigen God, en Hem dien Gij gezonden hebt, Jesus Christus. (aiōnios g166) 4 Ik heb U verheerlijkt op aarde door het werk te volbrengen, dat Gij Mij hebt opgedragen. 5 En nu Vader, verheerlyk Mij bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U bezat, eer de wereld bestond. 6 Ik heb uw naam bekend gemaakt aan de mensen, die Gij Mij gegeven hebt uit de wereld. Ze waren de uwen; maar Gij hebt ze Mij gegeven, en ze hebben uw woord onderhouden. 7 Nu weten ze, dat alwat Gij Mij hebt gegeven, van U afkomstig is. 8 Want Ik heb hun de woorden gebracht, die Gij Mij hebt gegeven; zij namen ze aan, erkenden naar waarheid, dat Ik van U ben uitgegaan, en geloofden, dat Gij Mij gezonden

niet, zoals Ik niet van de wereld ben. 17 Heilig hen gezonden, zo heb Ik ook hen in de wereld gezonden, dat Gij Mij gezonden hebt. 22 En de glorie, die Gij Mij hebt gegeven, heb ook Ik aan hen gegeven, opdat ze één zouden zijn, gelijk Wij één zijn: 23 Ik in hen, en Gij in Mij. Mogen ze volmaakte eenheid bezitten, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij hebt gezonden, en dat Gij hen hebt bemind, gelijk Gij Mij hebt liefgehad. 24 Vader, Ik wil, dat zij, die Gij Mij hebt gegeven, met Mij mogen zijn, waar Ikzelf ben; dat ze mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij hebt gegeven, omdat Gij Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging der wereld. 25 Gerechte Vader, wel heeft de wereld U niet gekend, maar Ik heb U gekend; en zij hebben erkend, dat Gij Mij hebt gezonden. 26 Ik heb aan hen uw naam bekend gemaakt, en zal dit blijven doen, opdat de liefde, waarmee Gij Mij hebt bemind, in hen moge zijn, en Ik in hen.

18 Na deze rede ging Jesus met zijn leerlingen naar buiten, de Kedronbeek over; daar was een

hof, die Hij met zijn leerlingen binnenging. **2** Ook de tempel geleerd, waar alle Joden samenkomen, Judas, zijn verrader, kende de plaats, omdat Jesus en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd. **21** Wat daar dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen. ondervraagt ge Mij? Ondervraag hen, die gehoord **3** Judas nam dus de krijgsbende en de trawanten hebben, wat Ik tot hen heb gesproken. Zie, zij weten, der opperpriesters en farizeën met zich mee, en wat Ik gezegd heb. **22** Bij deze woorden gaf een der trok er heen met lantaarnen, fakkels en wapens. **4** trawanten, die bij Jesus had post gevat, Hem een Jesus, bewust van al wat Hem overkomen zou, trad kaakslag, en zeide: Antwoordt Gij den hogepriester naar voren, en sprak tot hen: Wienzoektgij? **5** Men zó? **23** Jesus antwoordde hem: Als Ik verkeerd antwoordde Hem: Jesus van Názaret. Jesus zeide heb gesproken, bewijs dan, dat het verkeerd was; hun: Ik ben het. Ook Judas, die Hem verried, stond maar heb Ik goed gesproken, waarom slaat ge Mij bij hen. **6** Maar toen Hij hun zeide: "Ik ben het", dan? **24** Toen zond Annas Hem geboeid naar den deinsden ze terug, en vielen ter aarde. **7** Hij vroeg hogepriester Káifas. **25** Intussen stond Simon Petrus hun opnieuw: Wienzoektgij? Ze zeiden: Jesus van zich te warmen. En men zeide hem: Zijt ook gij niet Názaret. **8** Jesus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik een van zijn leerlingen? Hij ontkende het, en sprak: het ben. Zo gij Mij zoekt, laat hén dan gaan. **9** Want Neen. **26** Een der knechten van den hogepriester, het woord moest worden vervuld, dat Hij gesproken een bloedverwant van hem, dien Petrus het oor had had: Van hen, die Gij Mij hebt gegeven, heb Ik afgeslagen, sprak tot hem: Heb ik u in de hof niet niemand verloren doen gaan. **10** Toen trok Simon bij Hem gezien? **27** Opnieuw ontkende Petrus, en Petrus het zwaard, dat hij droeg, trof den knecht van aanstonds kraaide een haan. **28** Nu leidden ze Jesus den hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af. van Káifas naar het rechthuis; het was nog vroeg in De knecht heette Malchus. **11** Maar Jesus sprak tot de morgen. Maar zelf traden ze het rechthuis niet Petrus: Steek het zwaard in de schede; of zou Ik de binnen, om zich niet te verontreinigen, en het Pascha beker niet drinken, die de Vader Mij heeft gegeven? te kunnen eten. **29** Daarom kwam Pilatus naar buiten, **12** Nu namen de krijgsbenden met den hoofdman en en sprak tot hen: Welke aanklacht brengt gij in tegen de trawanten der Joden Jesus gevangen, en boeiden dezen man? **30** Ze antwoordden hem: Zo Hij geen Hem. **13** Het eerst voerden ze Hem naar Annas; boosdoener was, zouden we Hem niet aan u hebben want hij was de schoonvader van Káifas, die dat overgeleverd. **31** Pilatus sprak tot hen: Neemt gij jaar hogepriester was. **14** Het was die Káifas, die Hem zelf, en vonnist Hem volgens uw Wet. De Joden aan de Joden de raad had gegeven: Het is goed, zeiden hem: Wij hebben het recht niet, om iemand dat één mens sterft voor het volk. **15** Simon Petrus te doden. **32** Zo zou het woord worden vervuld, dat en een andere leerling waren Jesus gevuld. Deze Jesus gesproken had, toen Hij te kennen gaf, wat leerling nu was met den hogepriester bekend; hij voor dood Hij zou sterven. **33** Nu ging Pilatus weer ging met Jesus de voorhof van den hogepriester het rechthuis binnen, riep Jesus, en sprak tot Hem: binnen, **16** terwijl Petrus buiten aan de deur bleef Zijt Gij de koning der Joden? **34** Jesus antwoordde: staan. Nu kwam echter de andere leerling, die met Zegt ge dit uit uzelf, of hebben anderen u dit van Mij den hogepriester bekend was, naar buiten, sprak met gezegd? **35** Pilatus antwoordde: Ben ik soms een de deurwachteres, en bracht Petrus naar binnen. Jood? Uw volk en de opperpriesters hebben U aan **17** Maar het dienstmeisje, de deurwachteres, zei mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan? **36** Jesus tot Petrus: Zijt gij ook niet een der leerlingen van antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. dien man? Hij zei: Neen. **18** Daar het koud was, Indien mijn koninkrijk van deze wereld was, dan hadden de knechten en trawanten een kolenvuur zouden mijn dienaars zich te weer hebben gesteld, aangelegd, en stonden zich te warmen. Ook Petrus opdat Ik niet aan de Joden werd overgeleverd; maar stond zich bij hen te warmen. **19** De hogepriester mijn koninkrijk is niet van hier. **37** Pilatus zei Hem: ondervroeg Jesus nu over zijn leerlingen en over zijn Gij zijt dan toch koning? Jesus antwoordde: Gij zegt leer. **20** Jesus antwoordde hem: Ik heb openlijk tot de het; Ik ben koning. Ik ben geboren en in de wereld wereld gesproken; Ik heb altijd in de synagoge en in gekomen, juist om te getuigen voor de waarheid.

Alwie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem. **38** opperpriesters antwoordden: We hebben geen koning Pilatus zei Hem: Wat is waarheid? Na deze woorden ging hij naar de Joden terug, en sprak tot hen: Ik vind volstrekt geen schuld in Hem. **39** Maar gij hebt een gewoonterecht, dat ik u iemand vrijlaat bij gelegenheid van het paasfeest. Wilt gij dus, dat ik u den koning der Joden vrijlaat? **40** Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen, en riepen: Niet Hem, maar Barabbas. Barabbas nu was een rover.

19 Toen liet Pilatus Jesus geselen. **2** En de soldaten vlochten een kroon van doornen, en zetten ze Hem op het hoofd; ze wierpen Hem een purperen mantel om, **3** traden op Hem toe, en zeiden: Wees gegroet, koning der Joden. En ze sloegen Hem in het gelaat. **4** Nu kwam Pilatus weer naar buiten, en sprak tot hen: Zie, ik breng Hem u naar buiten, om u te doen weten, dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind. **5** Jesus kwam dus naar buiten, met de doornenkroon en de purperen mantel. En hij sprak tot hen: Ziet den mens. **6** Maar toen de opperpriesters en trawanten Hem zagen, schreeuwden ze het uit: Aan het kruis, aan het kruis met Hem! Pilatus zei hun: Neemt Hem zelf, en kruisigt Hem; want ik vind geen schuld in Hem. **7** De Joden antwoordden hem: We hebben een Wet, en volgens de Wet moet Hij sterven; want Hij heeft Zich uitgegeven voor Zoon van God. **8** Toen Pilatus dit hoorde, werd hij nog meer bevreesd. **9** Hij ging opnieuw het rechthuis binnen, en sprak tot Jesus: Van waar zijt Gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord. **10** Pilatus zeide Hem dus: Staat Gij mij niet te woord? Weet Gij niet, dat ik de macht heb, om U vrij te laten, en de macht, om U te kruisigen? **11** Jesus antwoordde: Ge zoudt niet de minste macht over Mij hebben, zo ze u niet van hogerhand was gegeven; die Mij aan u heeft overgeleverd, draagt daarom groter schuld. **12** Om die reden trachtte Pilatus Hem in vrijheid te stellen. Maar de Joden schreeuwden het uit: Als ge Hem vrijlaat, zijt ge niet keizersgezind. Wie zich voor koning uitgeeft, staat tegen den keizer op. **13** Toen Pilatus dit hoorde, leidde hij Jesus naar buiten, en zette zich op de rechterstoel neer, op de plaats die Litostrótos heet, Gábbata in het hebreeuws. **14** Het was nu daags voor het paasfeest, ongeveer het zesde uur. En hij sprak tot de Joden: Ziet uw koning. **15** Maar ze schreeuwden: Weg, weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zei hun: Zal ik uw Koning kruisigen? De

opperpriesters antwoordden: We hebben geen koning dan Caesar. **16** Toen gaf hij Hem aan hen over, om gekruisigd te worden. Men voerde Jesus dus weg; **17** Zelf droeg Hij het kruis. Zo trok Hij naar buiten naar de zogenaamde Schedelplaats, die in het hebreeuws Gólgota wordt genoemd. **18** Daar kruisigde men Hem; en met Hem nog twee anderen, aan elke zijde één, en Jesus in het midden. **19** Pilatus had ook een opschrift doen schrijven, en het aan het kruis laten hechten. Er stond op geschreven: Jesus van Názaret, de Koning der Joden. **20** Vele Joden lazen dit opschrift; want de plaats waar Jesus gekruisigd werd, lag dicht bij de stad, en het was geschreven in het hebreeuws, grieks en latijn. **21** De opperpriesters der Joden zeiden dus tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden; maar: Hij heeft gezegd: Ik ben de koning der Joden. **22** Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, blijft geschreven. **23** Toen de soldaten Jesus dus hadden gekruisigd, namen ze zijn klederen in bezit, en verdeelden ze in vieren; één deel voor elken soldaat, behalve nog het onderkleed. Dat onderkleed was zonder naad, uit één stuk geweven van boven tot onder. **24** Ze zeiden dus tot elkander: Laten we het niet in stukken scheuren, maar er om loten, wie het krijgt. Zo zou de Schrift worden vervuld: "Ze hebben mijn klederen onder elkander verdeeld, En over mijn gewaad het lot geworpen." En zo deden het dus de soldaten. **25** Bij het kruis van Jesus stonden zijn moeder, de zuster zijner moeder, Maria van Klopas en Maria Magdalena. **26** Jesus zag zijn moeder staan, en naast haar den leerling, dien Hij beminde. En Hij sprak tot zijn moeder: Vrouw, ziedaar uw zoon. **27** Daarna sprak Hij tot den leerling: Ziedaar uw moeder. En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich op. **28** Toen wist Jesus, dat thans alles was volbracht; Hij sprak, opdat de Schrift zou worden vervuld: Ik heb dorst. **29** Er stond daar een kruik met azijn; men stak dan een spons vol azijn op een hysopstengel, en bracht ze Hem aan de mond. **30** Toen Jesus de azijn had genuttigd, zeide Hij: Het is volbracht. Hij boog het hoofd, en gaf de geest. **31** Daar het daags voor het paasfeest was, en er op de sabbat geen lijken aan het kruis mochten blijven, (het was nog wel een grote sabbat,) verzochten de Joden aan Pilatus, dat men hun de benen zou breken, en hen afnemen. **32** Daarom kwamen de soldaten en

braken de benen van den eerste, die met Hem was binnengekomen. En nu gekruisigd, daarna die van den tweede. **33** Toen ze bij hij het zag, geloofde hij ook; **9** want ze kenden de Jesus waren gekomen en zagen, dat Hij reeds was Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. gestorven, braken ze Hem de benen niet. **34** Maar **10** Toen gingen de leerlingen weer naar huis. **11** Maar een der soldaten doorboorde met een lans zijn zijde; Maria bleef buiten bij het graf staan wenen. Onder en aanstonds vloeide er bloed uit en water. **35** En hij, het wenen bukte ze zich voorover naar het graf, **12** die het gezien heeft, legt er getuigenis van af, opdat en zag er twee engelen zitten in witte gewaden, de ook gij geloven moogt. Zijn getuigenis is waarachtig; een aan het hoofdeind, de ander aan het voeteneind ook Hij weet, dat hij de waarheid zegt. **36** Want dit is van de plaats, waar Jesus' lichaam gelegen had. **13** geschied, opdat de Schrift zou worden vervuld: "Geen Ze zeiden tot haar: Vrouw, waarom weent ge? Ze zei been zal Hem verbrijzeld worden". **37** En weer een hun: Omdat men mijn Heer heeft weggenomen, en ik ander Schriftwoord zegt: "Ze zullen opzien tot Hem, niet weet, waar men Hem heeft neergelegd. **14** Toen dien ze hebben doorboord". **38** Josef van Arimatea, ze dit had gezegd, keerde ze zich om, en zag Jesus die een leerling van Jesus was, maar alleen in het staan; maar ze wist niet, dat het Jesus was. **15** Jesus geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna verlof sprak tot haar: Vrouw, waarom weent ge; wie zoekt aan Pilatus, om Jesus' lichaam te mogen afnemen; ge? In de mening, dat het de tuinman was, zeide en Pilatus stond het hem toe. Hij kwam dan, en nam ze Hem: Heer, zo gij Hem hebt weggehaald, zeg zijn lichaam af. **39** Nikodemus, die vroeger Hem me, waar ge Hem hebt neergelegd, dan zal ik Hem 's nachts had bezocht, kwam eveneens, en bracht wegdragen. **16** Jesus zei haar: Maria! Ze keerde zich een mengsel mee van mirre-hars en aloë-bladeren, naar Hem toe, en zei in het hebreeuws: Rabboni; ongeveer honderd pond. **40** Ze namen het lichaam dat wil zeggen: Meester! **17** Jesus sprak tot haar: van Jesus, en wikkelden het in lijnwaad, te zamen Houd Mij niet vast; want nog ben Ik niet naar den met de geurige kruiden, zoals het onder de Joden bij Vader opgestegen. Maar ga naar mijn broeders, en begrafenis de gewoonte is. **41** Nu lag er op de plaats, zeg hun: Ik stijg op naar mijn en uw Vader, naar waar Hij was gekruisigd, een hof, en in de hof een mijn en uw God. **18** Maria Magdalena ging aan de nieuw graf, waarin nog niemand was bijgezet. **42** Daar leerlingen zeggen: Ik heb den Heer gezien; en wat Hij het de vooravond van het paasfeest der Joden was, en het graf dichtbij, legden ze Jesus daarin neer.

20 Op de eerste dag der week kwam Maria Magdalena 's morgens vroeg, terwijl het nog donker was, naar het graf, en zag de steen van het graf afgerold. **2** Ze snelde daarom vlug naar Simon Petrus heen, en naar den anderen leerling, dien Jesus liefhad, en zei hun: Men heeft den Heer uit het graf genomen, en wel weten niet, waar men Hem heeft neergelegd. **3** Toen gingen Petrus en de andere leerling op weg, en begaven zich naar het graf. **4** Ze waren samen op weg gegaan, maar de andere leerling liep sneller dan Petrus, en kwam het eerst bij het graf. **5** Hij bukte zich voorover, en zag het lijnwaad liggen; maar hij ging er niet binnen. **6** Nu kwam ook Simon Petrus achter hem aan, ging het graf binnengaan, en zag het lijnwaad liggen, **7** met de zweetdoek, die zijn hoofd had bedekt; deze lag niet bij het lijnwaad, maar afzonderlijk opgerold op een andere plaats. **8** Nu ging ook de andere leerling

binnen, die het eerst bij het graf was gekomen. En nu want ze kenden de Jesus waren gekomen en zagen, dat Hij reeds was Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. gestorven, braken ze Hem de benen niet. **9** want ze kenden de Jesus waren gekomen en zagen, dat Hij reeds was Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. **10** Toen gingen de leerlingen weer naar huis. **11** Maar een der soldaten doorboorde met een lans zijn zijde; Maria bleef buiten bij het graf staan wenen. Onder en aanstonds vloeide er bloed uit en water. **12** die het gezien heeft, legt er getuigenis van af, opdat en zag er twee engelen zitten in witte gewaden, de ook gij geloven moogt. Zijn getuigenis is waarachtig; een aan het hoofdeind, de ander aan het voeteneind ook Hij weet, dat hij de waarheid zegt. **13** geschied, opdat de Schrift zou worden vervuld: "Geen Ze zeiden tot haar: Vrouw, waarom weent ge? Ze zei been zal Hem verbrijzeld worden". **14** En weer een hun: Omdat men mijn Heer heeft weggenomen, en ik ander Schriftwoord zegt: "Ze zullen opzien tot Hem, niet weet, waar men Hem heeft neergelegd. **15** Toen dien ze hebben doorboord". **16** Josef van Arimatea, ze dit had gezegd, keerde ze zich om, en zag Jesus die een leerling van Jesus was, maar alleen in het staan; maar ze wist niet, dat het Jesus was. **17** Jesus geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna verlof sprak tot haar: Vrouw, waarom weent ge; wie zoekt aan Pilatus, om Jesus' lichaam te mogen afnemen; ge? In de mening, dat het de tuinman was, zeide en Pilatus stond het hem toe. Hij kwam dan, en nam ze Hem: Heer, zo gij Hem hebt weggehaald, zeg zijn lichaam af. **18** Nikodemus, die vroeger Hem me, waar ge Hem hebt neergelegd, dan zal ik Hem 's nachts had bezocht, kwam eveneens, en bracht wegdragen. **19** In de avond van diezelfde dag, de eerste dag der week, toen de deuren van het huis, waar de leerlingen zich bevonden, uit vrees voor de Joden waren gesloten, kwam Jesus binnengaan, plaatste Zich in hun midden, en sprak tot hen: Vrede zij u! **20** En na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijde. De leerlingen verheugden zich bij het zien van den Heer. **21** Nogmaals zeide Hij hun: Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend ik u. **22** En toen Hij dit had gezegd, blies Hij over hen, en sprak: Ontvangt den Heiligen Geest. **23** Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij behoudt, hun zijn ze behouden. **24** Tomas, een van de twaalf, ook Didimus genaamd, was echter niet bij hen, toen Jesus kwam. **25** De andere leerlingen zeiden hem dus: We hebben den Heer gezien. Maar hij zei hun: Zo ik in zijn handen de wonderen der nagelen niet zie, en mijn vinger niet leg in de plaats van de nagelen, en mijn hand niet in zijn zijde steek, dan geloof ik het niet. **26** Acht dagen later

waren zijn leerlingen weer daarbinnen bijeen, en ook vragen: Wie zijt Gij? Want ze wisten, dat het de Heer Tomas was er bij. Terwijl de deuren gesloten waren, was. **13** Jesus kwam nader, nam het brood en gaf het kwam Jesus binnen, plaatste Zich in hun midden, en hun, en de vis eveneens. **14** Zo verscheen Jesus nu zeide: Vrede zij u! **27** Daarna sprak Hij tot Tomas: Leg de derde maal aan zijn leerlingen, na zijn verrijzenis uw vinger hier, en bezie mijn handen; steek uw hand uit de doden. **15** Toen ze hadden ontbeten, sprak uit, en leg ze in mijn zijde; en wees niet ongelovig, Jesus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, maar gelovig. **28** Tomas gaf Hem ten antwoord: Mijn bemint ge Mij meer dan de anderen hier? Hij zei Heer en mijn God! **29** Jesus sprak tot hem: Geloof Hem: Ja, Heer, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zei ge, omdat ge Mij hebt gezien? Zalig zij, die niet zien, hem: Weid mijn lammeren. **16** Hij sprak tot hem een en toch geloven. **30** Nog veel andere wonderen heeft tweede maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Jesus in tegenwoordigheid van de leerlingen verricht, Mij? Hij zei Hem: Ja Heer, Gij weet, dat ik U liefheb. die in dit boek niet zijn beschreven. **31** Maar deze zijn Hij zei hem: Weid mijn schaapjes. **17** Hij sprak tot opgetekend, opdat ge geloven moogt, dat Jesus de hem een derde maal: Simon, zoon van Johannes, Christus is, de Zoon van God; en opdat ge, door te bemint ge Mij? Petrus werd bedroefd, omdat Hij hem geloven, het leven moogt hebben in zijn naam. voor de derde maal had gezegd: Bemint ge Mij? En hij zeide Hem: Heer, Gij weet alles; Gij weet toch, dat ik U liefheb. Jesus sprak tot hem: Weid mijn schapen. **18** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen je jong waart, deedt ge zelf uw gordel aan en zijt ge gegaan, waarheen ge zelf hebt gewild; maar wanneer ge oud zijt, zult ge uw handen uitstrekken, een ander zal u omgorden, en u brengen waar ge niet heen wilt.

21 Daarna verscheen Jesus nogmaals aan de leerlingen bij het meer van Tibérias. Hij verscheen op de volgende wijze: **2** Eens waren Simon Petrus, Tomas, ook Didumus geheten, Natánaël uit Kana van Galilea, de zonen van Zebedeüs, en twee anderen van zijn leerlingen bijeen. **3** Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vissen. Ze zeiden hem: Dan gaan wij met u mee. Ze trokken er dan op uit, en gingen de boot in; maar die nacht vingen ze niets. **4** Toen reeds de morgen was aangebroken, stond Jesus aan het strand; maar de leerlingen wisten niet, dat het Jesus was. **5** Jesus sprak tot hen: Jonge mannen, hebt gij wat vis? Ze antwoordden Hem: Neen. **6** Hij zei hun: Werpt het net uit rechts van de boot, dan zult gij slagen. Ze wierpen het net uit; maar door het groot aantal vissen konden ze het niet meer ophalen. **7** Nu sprak de leerling, dien Jesus liefhad, tot Petrus: Het is de Heer! Toen Simon Petrus hoorde, dat het de Heer was, deed hij, daar hij ontkleed was, zijn mantel om, en wierp zich in het meer. **8** Daar men zich niet ver van de kust bevond, slechts ongeveer tweehonderd el, kwamen de andere leerlingen met de boot, en sleepten het net met de vissen achter zich aan. **9** Toen ze geland waren, zagen ze een kolenvuur liggen, en vis en brood er bovenop. **10** Jesus zeide hun: Haalt van de vissen, die ge nu gevangen hebt. **11** Simon Petrus ging aan boord, en sleepte het net aan wal; het was vol grote vissen, honderd drie en vijftig in getal; en ondanks dit aantal was het net niet gescheurd. **12** Jesus zei hun: Komt ontbijten. Niemand van de leerlingen durfde Hem

Hij zei hem: Weid mijn schaapjes. **17** Hij sprak tot hem een derde maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij? Petrus werd bedroefd, omdat Hij hem voor de derde maal had gezegd: Bemint ge Mij? En hij zeide Hem: Heer, Gij weet alles; Gij weet toch, dat ik U liefheb. Jesus sprak tot hem: Weid mijn schapen. **18** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen je jong waart, deedt ge zelf uw gordel aan en zijt ge gegaan, waarheen ge zelf hebt gewild; maar wanneer ge oud zijt, zult ge uw handen uitstrekken, een ander zal u omgorden, en u brengen waar ge niet heen wilt. **19** Dit zeide Hij om aan te duiden, door welke dood hij God zou verheerlijken. En na deze woorden zeide Hij hem: Volg Mij. **20** Toen Petrus zich omkeerde, zag hij den leerling, dien Jesus liefhad, hen volgen; dezelfde namelijk, die bij de maaltijd aan zijn borst had gerust en gezegd had: Heer, wie is het, die U verraadt? **21** Toen Petrus hem zag, sprak hij tot Jesus: Heer; en hij dan? **22** Jesus zeide hem: Indien ik hem wil laten blijven totdat ik kom, wat maakt dit uit voor u? Volg Mij! **23** Zo verspreidde zich het gerucht onder de broeders, dat deze leerling niet zou sterven. Maar Jesus had hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien ik hem wil laten blijven tot ik kom, wat maakt dit uit voor u? **24** Dit is de leerling, die hiervan getuigt, en dit heeft geschreven; en we weten, dat zijn getuigenis waarachtig is. **25** Er is nog veel meer wat Jesus gedaan heeft; zo het stuk voor stuk werd beschreven, dan zou zelfs de wereld, dunkt me, de boeken niet kunnen bevatten, die er over te schrijven zijn.

Handelingen

1 Het eerste boek Teófilus, heb ik geschreven over al wat Jesus gedaan en geleerd heeft, van de aanvang af 2 tot op de dag, dat Hij door den Heiligen Geest zijn opdracht gaf aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, en opgenomen werd. 3 Door veel bewijzen had Hij hun getoond, dat Hij ook na zijn lijden nog leefde; veertig dagen lang was Hij hun verschenen, en had hun gesproken over het koninkrijk Gods. 4 Terwijl Hij nu met hen samen was, gelastte Hij hun: Verlaat Jeruzalem niet, maar wacht de belofte des Vaders af, die gij van Mij hebt vernomen. 5 Want Johannes doopte met water, maar over enkele dagen zult gij worden gedoopt met den Heiligen Geest 6 De aanwezigen vroegen Hem echter: Heer, zult Gij in deze tijd het koninkrijk voor Israël weer herstellen? 7 Hij sprak tot hen: U komt het niet toe, tijden of dagen te kennen, die de Vader door eigen macht heeft vastgesteld. 8 Maar wanneer de Heilige Geest over u komt, zult ge kracht ontvangen, en mijn getuigen zijn in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, en tot aan het einde der aarde. 9 Na deze woorden werd Hij voor hun ogen opgenomen, en een wolk ontrok Hem aan hun blikken. 10 Nog staarden ze naar de hemel, terwijl Hij opsteeg: en zie, daar stonden twee mannen bij hen, in witte klederen gehuld. 11 Ze zeiden: Mannen van Galilea, wat staat gij naar de hemel te staren? Jesus, die uit uw midden ten hemel is opgenomen, Hij zal weer op dezelfde wijze komen, als gij Hem hebt zien opstijgen ten hemel. 12 Toen keerden ze van de berg, die Olijfberg heet, naar Jeruzalem terug; die berg ligt dicht bij Jeruzalem, zover als men op sabbat mag gaan. 13 En in de stad gekomen, gingen ze naar de operzaal, waar ze gewoonlijk vertoedden: Petrus namelijk en Johannes, Jakobus en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeus en Matteus, Jakobus van Alfeus en Simon de Ijveraar, en Judas, de broer van Jakobus. 14 Zij allen bleven eensgezind volharden in het gebed, te zamen met enige vrouwen, met Maria, de moeder van Jesus, en met zijn broeders. 15 In die dagen stond Petrus op in het midden der broeders, (er waren ongeveer honderd twintig personen bijeen), en sprak: 16 Mannen broeders; het Schrift woord moet worden vervuld, dat de Heilige Geest door Davids mond heeft gesproken, over Judas, den gids

van hen, die Jesus gevangen hebben genomen. 17 Zeker, hij behoorde tot ons getal, en had zijn aandeel in dit ambt. 18 Maar hij heeft zich een akker gekocht van het loon der ongerechtigheid; hij is voorover gevallen, en open gebarsten, en al zijn ingewanden puilden uit. 19 Dit is aan alle inwoners van Jeruzalem bekend, zodat die akker in hun taal Hakeldama, dat is bloedakker, genoemd wordt. 20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen: "Zijn kamp worde een steppe, En niemand wone er meer." en ook: "Een ander ontvangt zijn ambt." 21 Het is dus noodzakelijk, dat één van de mannen, die met ons samen waren al de tijd, dat de Heer Jesus onder ons heeft geleefd, 22 —te beginnen bij de doop van Johannes tot op de dag, dat Hij van ons werd opgenomen,—het is noodzakelijk, dat één van hen te zamen met ons getuige van zijn verrijzenis wordt. 23 Toen stelde men twee mannen voor: Josef, die ook Barsabbas heette, en de bijnaam Justus droeg, en Mattias. 24 Men bad en zeide: Gij, Heer, die aller harten doorgrondt, wijs één van beiden aan: hem, dien Gij hebt uitverkoren, 25 om de plaats van dit ambt en apostolaat in te nemen, die Judas verbeurd heeft, om te gaan naar de plaats, die hem toekomt. 26 Toen liet men hen loten; het lot viel op Mattias, en hij werd aan de elf apostelen toegevoegd.

2 Toen de dag van het pinksterfeest was aangebroken, waren ze allen op één plaats bijeen. 2 Eensklaps kwam er een geruis uit de hemel als van een hevige windvlaag, en vulde het hele huis, waar ze waren vergaderd. 3 Vurige tongen verschenen hun, spreidden zich rond, en zetten zich op ieder van hen neer. 4 Allen werden vervuld van den Heiligen Geest, en begonnen verschillende talen te spreken, naar gelang de Geest hen liet spreken. 5 Nu vertoedden er te Jeruzalem godvrezende Joden uit alle volken onder de hemel. 6 Bij dat geruis liepen de mensen te hoop; ze stonden verwonderd, dat iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken. 7 Ze raakten buiten zichzelf van verbazing, en zeiden: Zie, zijn allen, die daar spreken, geen Galileërs? 8 En hoe horen wij allen ze dan in onze eigen moedertaal spreken? 9 Parten, Meden en Elamieten; bewoners van Mesopotámië, Judea en Kappadócië, van Pontus en Azië, 10 van Frúgië en Pamfúlië, van Egypte en de streken van Lybië bij Cyrene: romeinse kolonisten, 11 Joden en

proselieten, Kretenzen en Arabieren: we horen ze en hij wist, dat God hem onder ede beloofd had, in onze eigen taal Gods grote werken verkondigen. een uit de vrucht zijner lende op zijn troon te doen zetelen. **31** En daar hij de toekomst voorzag, heeft zeiden tot elkander: Wat zou dat betekenen? **32** Maar hij over de verrijzenis van den Christus gezegd, dat anderen zeiden spottend: Ze zijn dronken van zoete wijn. **33** En daarvan zijn wij allen getuigen. **34** En nu Hij, verheven moet gij weten; geeft acht op mijn woorden. **35** Neen, want het is eerst het derde uur van de dag. **36** Maar Hij niet in het dodenrijk zou worden achtergelaten, en dat zijn vlees het bederf niet zou zien. (**Hadēs g86**)
37 Welnu, dezen Jesus heeft God doen verrijzen; mannen, en gij allen, die in Jerusalem woont: Dit daarvan want het is eerst het derde uur van de dag. **38** David is hier geschiedt, wat door den profeet Joël voorzegd is: niet ten hemel gestegen; toch zegt hij het zelf: "De jonge mannen visioenen schouwen, Uw grijsaards zij er dus van doordrongen, dat God dienzelfden dromen ontvangen; **39** Zelfs over mijn slaven en Jesus, dien gij hebt gekruisigd, tot Heer en Christus slavinnen in die dagen, Stort Ik uit van mijn Geest, heeft gesteld. **40** Toen ze dit hoorden, werden ze en ze zullen profeteren. **41** Ik zal wonderen doen diep getroffen; en ze zeiden tot Petrus en de andere in de hemel daar boven, En tekenen op de aarde apostelen: Mannen broeders, wat moeten we doen? beneden: Bloed en vuur, en walm van rook. **42** De **43** Petrus zei hun: Bekeert u allen, en laat u dopen zon zal in duisternis verkeren, de maan in bloed, in de naam van Jesus Christus, tot vergiffenis uw Voordat de Dag des Heren komt, Groot en heerlijk. **44** Want voor u is de belofte; ook **45** Dan zal iedereen worden gered, Die de naam des Heiligen Geest. **46** Want voor u is de belofte; ook Heren aanroept! **47** Mannen van Israël, hoort deze voor uw kinderen, en voor allen die van verre zijn: woorden: Jesus van Názaret, een man, voor wie voor allen, die de Heer onze God Zich zal roepen. **48** God bij u heeft getuigd door krachten en wonderen Met nog veel andere woorden legde hij getuigenis en tekenen, welke God, zo gij weet, door Hem in uw af; ook vermaande hij hen, en sprak: Redt u toch midden verrichtte: **49** Hem hebt gij overgeleverd naar uit dit bedorven geslacht. **50** En zij, die zijn woord het vaste raadsbesluit en de voorkennis Gods, en aanvaardden, ontvingen het doopsel; die dag traden door de hand van heidenen aan het kruis geslagen er ongeveer drie duizend mensen toe. **51** Ze bleven en gedood. **52** Maar God heeft Hem opgewekt, en volharden in de leer der apostelen en de onderlinge verbroken de strikken van de dood; daar het niet gemeenschap, in het breken des broods en in het mogelijk was, dat deze Hem vasthield. **53** Want David gebed. **54** Allen leefden in vrees. De apostelen zeide van Hem: "Den Heer hield ik altijd voor ogen; verrichtten vele wonderen en tekenen. **55** En al de Want Hij staat mij ter zijde, opdat ik niet wankele **56** gelovigen waren ten nauwste vereend, en bezaten Daarom verheugt zich mijn hart, En jubelt mijn tong; alles in gemeenschap. **57** Ze verkochten have en Ook mijn vlees zal rusten vol hoop, **58** Want Gij laat goed, en verdeelden het onder elkander, naar ieders mijn ziel niet in het dodenrijk achter. Uw Heilige laat behoeft. **59** Iedere dag bezochten ze eendrachtig de Gij het bederf niet aanschouwen, (**Hadēs g86**) **60** Gij tempel, en thuis braken ze het brood. Ze genoten hun heb mij de wegen van het leven getoond; Gij zult voedsel in opgeruimdheid en eenvoud van hart. **61** mij van vreugde vervullen Door uw aanschijn! **62** Ze loofden God, en stonden in gunst bij heel het volk. Mannen broeders, van den aartsvader David mag En de Heer bracht iedere dag meer geredden bijeen. men u zeker wel openlijk zeggen, dat hij én gestorven is én begraven; zijn graf staat in ons midden tot op de huidige dag. **63** Maar hij was een profeet; **3** Eens gingen Petrus en Johannes naar de tempel tegen het negende uur, het uur van het gebed. **2** Daar was een man, die verlamd was van de schoot

zijner moeder af, en gedragen moest worden; iedere dag zette men hem bij de tempelpoort neer, die de Schone werd genoemd, om aan de tempelbezoekers een aalmoes te vragen. **3** Toen hij Petrus en Johannes zag, die juist de tempel wilden ingaan, vroeg hij hun een aalmoes. **4** Tegelijk met Johannes zag Petrus hem aan, en sprak: Kijk ons eens aan. **5** Hij keek hen aan, in de hoop, dat hij van hen iets zou krijgen. **6** Maar Petrus sprak: Zilver of goud heb ik niet; wat ik wél heb, geef ik u: In de naam van Jesus Christus van Názaret, sta op en ga. **7** hem hebben gesproken, hebben ook deze dagen voorspeld. **25** Welnu, gij zijt de zonen van de profeten Terstond kwam er kracht in zijn voeten en enkels; en van het Verbond, dat God met uw vaderen sloot, **8** hij sprong op en stond overeind; hij liep, en ging met hen de tempel binnengaan; stappend en springend verheerlijkte hij God. **9** Al het volk zag hem lopen en God verheerlijken. **10** Zij herkenden in hem den man, die gewoonlijk bij tempelpoort, de Schone, zat te bedelen; en ze waren heel verbaasd en ontzet, om wat er met hem was gebeurd. **11** En daar hij Petrus en Johannes bleef volgen, liep al het volk verbaasd naar hen toe in de zuilengang van Sálomon. **12** Toen Petrus dit zag, richtte hij het woord tot het volk: Mannen van Israël, wat staat gij hierover verbaasd, of wat staart gij ons aan, als hadden wij hem door eigen kracht of vroomheid doen gaan? **13** De God van Abraham, van Isaäk, en Jakob, de God onzer vaderen, heeft Jesus zijn Dienaar verheerlijkt, dien gij hebt overgeleverd en voor Pilatus verloochend, toen deze besloot, Hem in vrijheid te stellen. **14** Gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend. Gij hebt het als een gunst verzocht, dat een moordenaar genade ontving; **15** maar den Leidsman ten leven hebt gij gedood. Maar God heeft Hem opgewekt uit de doden; daarvan zijn wij de getuigen. **16** En om het geloof in zijn Naam heeft Hij dezen man, dien gij ziet en herkent, weer krachtig gemaakt. Zijn Naam en het geloof dat Hij heeft verleend, heeft hem voor uw aller oog de volkomen genezing geschenken. **17** Broeders, ik weet het wel, dat gij uit onwetendheid hebt gehandeld, en uw leiders eveneens. **18** God heeft vervuld, wat Hij door de mond van alle profeten voorzegd had: dat zijn Christus zou lijden. **19** Doe boete nu en bekeert u, opdat uw zonden worden uitgewist; **20** opdat de tijden mogen aanbreken van 's Heren verkwikking, en opdat Hij Jesus doet komen, die u als de Christus is voorbestemd, **21** en die nu in de hemel moet blijven wonen tot aan de tijden van het herstel aller dingen, waarvan God van ouds heeft gesproken door de mond zijner heilige profeten. (a) **22** Moses toch heeft gezegd: "God, de Heer, zal u uit uw broeders een profeet doen opstaan, voor mij gelijk; naar Hem moet gij luisteren in alles wat Hij u zegt. **23** En iedereen, die niet luistert naar dezen profeet, zal worden uitgeroeid uit het volk." **24** En al de profeten, allen, die van Sámuël af en na toen Hij tot Abraham sprak: "En in uw zaad zullen al de geslachten der aarde worden gezegend." **25** Tot u het eerst heeft God dus zijn Dienaar gezonden, dien Hij verwekt heeft, om u allen te zegenen, zo gij u van uw boosheid bekeert.

4 Terwijl ze nog spraken tot het volk, kwamen de priesters met den hoofdman van de tempelwacht en de sadduceén op hen af, **2** vergramd, omdat ze het volk onderrichtten, en in Jesus' persoon de opstanding uit de doden verkondigden. **3** Ze sloegen de hand aan hen, en brachten ze in verzekerde bewaring tot de volgende morgen; want het was reeds avond. **4** Maar velen van hen, die de prediking hadden gehoord, werden gelovig; het getal der mannen steeg tot vijf duizend ongeveer. **5** De volgende morgen kwamen de oversten, oudsten en schriftgeleerden van Jerusalem bijeen, **6** te zamen met Annas, den hogepriester, met Káifas, Johannes en Alexander, en met allen, die tot het hogepriesterlijk geslacht behoorden. **7** Ze lieten hen voorbrengen, en vroegen: Door welke macht en in wiens naam hebt gij dit gedaan? **8** Nu sprak Petrus, vervuld van den Heiligen Geest, hun toe: Oversten van het volk, en oudsten! **9** Wanneren we heden gerechtelijk worden verhoord over een weldaad aan een gebrekig mens be- wezen, en over het middel waardoor hij genas, **10** dan zij het u allen en heel het volk van Israël bekend, dat deze man gezond hier voor u staat door de naam van Jesus Christus van Názaret, dien gij hebt gekruisigd, maar dien God heeft opgewekt uit de doden. **11** Hij is "de steen, die gij, de bouwlieden, hebt verworpen; en Hij is de hoeksteen geworden." **12** Bij niemand anders is er redding. Want onder de hemel is geen andere Naam

aan de mensen gegeven, waardoor we zalig moeten worden. **13** Toen ze de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes zagen, en bemerkten, dat het maar ongeletterde en eenvoudige mensen waren, stonden ze verbaasd en herkenden hen als de gezellen van Jesus. **14** Maar omdat ze ook den genezen man bij hen zagen staan, konden ze er niets tegen inbrengen. **15** Ze geboden hun dus, zich uit de vergadering te verwijderen. Toen overlegden ze met elkaar, **16** en zeiden: Wat moeten we met die mensen doen? Want dat er door hen een opzienbarend wonder verricht is, weten alle inwoners van Jerusalem; we kunnen het dus niet loochenen. **17** Maar om te beletten, dat het nog verder onder het volk wordt verbreid, moeten we hun ten strengste verbieden, nog iemand moet spreken of te onderwijzen in Jesus' naam. **18** Nu riepen ieders behoefté. **19** Maar Petrus en Johannes antwoordden hun: Oordeelt zelf, of we het voor God verantwoorden kunnen, naar u te luisteren meer dan naar God. **20** Neen, we kunnen niet zwijgen wat we hebben gezien en gehoord. **21** Daarop begonnen ze hen te bedreigen; maar ze lieten hen ten slotte vrij, daar ze om het volk geen kans zagen, hen te straffen; allen toch verheerlijkten God om wat er gebeurd was. **22** Want de man, aan wie dat wonder van genezing was geschied, was meer dan veertig jaren oud. **23** Nadat ze waren vrijgelaten, begaven ze zich naar hun broeders, en deelden hun alles mee, wat de opperpriesters en oudsten hun hadden gezegd. **24** Toen ze dit hoorden, verhieven ze eenparig hun stem tot God, en zeiden: Gij Heer, Schepper van hemel en aarde en zee, en van al wat erin is: **25** Gij zijt het, die in den Heiligen Geest door de mond van onzen vader David, uw dienaar, gezegd hebt "Waarom razen de volken, Bluffen de naties, **26** Komen de koningen der aarde bijeen, Spannen de vorsten samen tegen den Heer en zijn Christus?" **27** Waarachtig, ze hebben in deze stad samengespannen tegen Jesus, uw heiligen Dinaar, dien Gij gezalfd hebt: Herodes en Póntius Pilatus met de heidenen en de stammen van Israël: **28** om te voltrekken wat uw hand en uw raadsbesluit vooruit had beschikt. **29** Nu dan Heer, houd hun bedreiging in het oog, en verleen aan uw dienaars, om met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken: **30** door uw hand uit te strekken tot genezing, tot tekenen en wonderen, door de naam van Jesus, uw heiligen Dienaar. **31** Na hun gebed trilde de plaats, waar ze waren vergaderd; allen werden vervuld van den Heiligen Geest, en spraken vrijmoedig Gods woord. **32** De groep van gelovigen was één van hart en ziel; er was er niet één, die iets van het zijne zijn van de verrijzenis van Jesus, den Heer, en aan allen dat er door hen een opzienbarend wonder verricht werd grote genade geschenken. **34** Er was inderdaad een enkele noodlijdende onder hen. Want allen, die de apostelen Bárnabas (dat is: zoon van vetroosting) geheten, een leviet, van Cyprus afkomstig; **37** hij bezat een stuk land, verkocht het, bracht het geld mee, en legde het voor de voeten der apostelen neer.

5 Toch was er ook een zeker man, Ananias genaamd, die in overleg met Safira, zijn vrouw, een landgoed verkocht, **2** maar die met medeweten van zijn vrouw iets van de opbrengst achterhield, er enkel een gedeelte van meebracht, en het voor de voeten der apostelen legde. **3** Toen sprak Petrus: Ananias, waarom heeft satan beslag gelegd op heel uw hart, dat ge den Heiligen Geest bedriegt en van de opbrengst van het landgoed iets achterhoudt? **4** Was het niet uw eigendom, vóór het verkocht werd; en bleef ook de verkoopprijs niet te uwer beschikking? Hoe komt het, dat ge deze daad in uw hart hebt beraamd? Ge hebt geen mensen belogen, maar God. **5** Toen Ananias deze woorden vernam, zakte hij ineen, en gaf de geest. Grote vrees beving allen, die het vernamen. **6** En de jongsten kwamen hem afleggen, droegen hem weg, en begroeven hem. **7** Drie uur later ongeveer kwam ook zijn vrouw binnen, die van het gebeurde niets wist. **8** Petrus zeide tot haar: Zeg mij; hebt gij voor zo en zoveel het landgoed verkocht? Ze zei: Ja, voor zóveel. **9** Toen sprak Petrus tot haar: Wat; hebt gij dan samengespannen, den Geest des Heren te tarten Zie, de voeten van hen, die uw man hebben begraven, staan aan de deur, om ook u uit te dragen. **10** Onmiddellijk zakte ze voor zijn voeten ineen, en gaf de geest. De jonge mannen

vonden haar dood bij hun terugkomst; ze droegen 28 en sprak: We hebben u ten strengste verboden, haar weg en begroeven haar bij haar man. 11 En in die Naam te onderrichten; en zie, gij hebt heel grote vrees beving heel de gemeente en allen, die Jerusalem vervuld met uw leer, en wilt ons het bloed het vernamen. 12 Intussen geschiedden er door de van dien mens ten laste leggen. 29 Maar Petrus en handen der apostelen veel tekenen en wonderen de apostelen gaven ten antwoord: Men moet meer onder het volk. Allen bleven eendrachtig samenkommen gehoorzaam zijn aan God, dan aan mensen. 30 De in de zulengang van Sálomon 13 en niemand van God onzer vaderen heeft Jesus opgewekt, dien gij de anderen durfde hen lastig vallen; integendeel, aan het kruis hebt geslagen, en gedood. 31 Hem heeft het volk sprak slechts met lof over hen. 14 Steeds God verheven aan zijn rechterhand als Leidsman en meer sloten er zich bij hen aan, die in den Heer Verlosser, om aan Israël bekering te schenken en geloofden; hele groepen van mannen en vrouwen. vergiffenis van zonden. 32 En van deze dingen zijn 15 Zo kwam het, dat men zelfs de zieken op straat wij de getuigen, maar ook de Heilige Geest, dien God droeg, en op rustbanken en bedden legde: opdat, als heeft gegeven aan allen, die Hem gehoorzamen. 33 Petrus voorbijging, zijn schaduw tenminste op een Toen ze dit hoorden, werden ze woedend, en wilden van hen zou vallen. 16 Zelfs uit de steden rondom hen doden. 34 Maar nu stond er in de vergadering Jerusalem stroomde het volk bijeen; ze brachten de een farizeér op, Gamáliël genaamd, een leraar der zieken mee en hen, die door onreine geesten werden Wet, die door het hele volk werd vereerd; hij beval, de gekweld; en allen werden genezen. 17 Maar nu greep mannen even naar buiten te brengen. 35 Toen sprak de hogepriester in met heel zijn aanhang, die de hij tot hen: Mannen van Israël, bedenk goed, wat gij sekte der sadduceën vormde; ze waren jaloers, door met deze mensen gaat doen. 36 Enige tijd geleden en door. 18 Ze sloegen de hand aan de apostelen, en stond Teudas op, en gaf zich voor heel iets bijzonders wierpen ze in de openbare gevangenis. 19 Maar een uit; en ongeveer vierhonderd mannen sloten zich bij engel des Heren opende 's nachts de deuren der hem aan. Hij werd gedood, en al zijn aanhangers gevangenis, bracht hen naar buiten, en sprak: 20 werden verstrooid en verdwenen. 37 Na hem, in de Gaat heen, treedt op in de tempel, en verkondigt aan dagen der volkstelling stond Judas de Galileér op, het volk al de woorden van deze levensleer. 21 Ze en sleepte een grote menigte mee; ook hij vond de gehoorzaamden, en gingen tegen de morgen naar dood, en al zijn aanhangers werden verstrooid. 38 de tempel, en gaven er onderricht. Intussen had de En daarom zeg ik u thans: Bemoeit u niet met deze hogepriester met zijn partijgenoten de Hoge Raad lieden, en laat hen begaan. Want als dit plan of dit bijeen geroepen met heel de senaat der Israëlieten, werk van mensen stamt, zal het mislukken. 39 Maar en liet men ze uit de kerker halen. 22 Maar toen komt het van God, dan kunt gij het niet tegenhouden, de dienaars daar kwamen, vonden ze hen niet in of gij komt in verzet tegen God. 40 Men stemde de kerker; ze keerden dus terug, om verslag uit te hem toe. Ze riepen de apostelen binnen, lieten hen brengen, 23 en zeiden: We vonden de kerker met geselen, en verboden hun, in de naam van Jesus te zorg gesloten, en de wachters voor de deur; maar na spreken; toen liet men ze gaan. 41 Ze gingen heen opening vonden we niemand daarbinnen. 24 Toen uit de Hoge Raad, verheugd, dat ze waardig waren de hoofdman der tempelwacht en de opperpriesters bevonden, versmading te lijden voor de Naam. 42 En dit hoorden, vroegen ze zich verlegen af, wat dat ze hielden niet op, iedere dag opnieuw in de tempel betekenen moest. 25 Daar kwam iemand hun melden: en in de huizen te leren, en de blijde boodschap te Zie, de mannen, die gij in de gevangenis hebt preken, dat Jesus de Christus is.

geworpen, staan in de tempel, en onderrichten het volk. 26 Nu ging de hoofdman met de dienaars hen halen, maar zonder geweld te gebruiken; want ze waren bang, dat ze door het volk zouden worden gestenigd. 27 Ze leidden hen weg, en brachten ze voor de Hoge Raad. De hogepriester ondervroeg hen,

6 Toen in die dagen het getal der leerlingen steeds maar bleef stijgen, begonnen de hellenisten tegen de hebreën te moppen, dat hún weduwen bij de dagelijkse verzorging ten achter werden gesteld. 2 Daarom riep het twaalftal de menigte der leerlingen bijeen, en zeide: Het is niet goed, dat wij het woord

Gods verwaarlozen, om aan tafel te dienen. 3 Kiest Hij beloofde, het in bezit te geven aan hem en aan dus, broeders, uit uw midden zeven mannen van zijn geslacht na hem, hoewel hij geen kind had. 6 goede naam, vol van den Geest en van wijsheid. Hen Nog zeide hem God dat zijn kinderen als ballingen zullen we aanstellen voor deze taak, 4 terwijl wij zelf zouden wonen in een vreemd land, en dat men ze zullen voortgaan met het gebed en de dienst van het tot slaven zou maken en mishandelen, vierhonderd woord. 5 Het voorstel vond bijval bij heel de menigte. jaar lang. 7 Maar het volk, wiens slaven ze zullen Men koos Stéfanus uit, een man vol van geloof en zijn, zal Ik oordelen, sprak God. Daarna zullen ze van den Heiligen Geest; ook Filippus, Próchorus, uit trekken, en Mij in deze plaats dienen. 8 Ook gaf Nikanor, Timon, Pármenas, en Nikolaus, een proseliet Hij hem het Verbond der besnijdenis. Toen kreeg hij uit Antiochië. 6 Men stelde ze aan de apostelen Isaäk, en besneid hem op de achtste dag; en Isaäk voor; deze baden, en legden hun de handen op. 7 kreeg Jakob, en Jakob de twaalf aartsvaders. 9 En En het woord Gods breidde zich uit, en het aantal de aartsvaders waren jaloers op Josef, en verkochten leerlingen te Jerusalem vermeerderde sterk; ook hem naar Egypte. Maar God was met hem, 10 en een groot aantal priesters trad toe tot het geloof. 8 verlost hem uit al zijn ellende; Hij schonk hem gunst Intussen deed Stéfanus, vol genade en kracht, grote en wijsheid bij Fárao, den koning van Egypte, en wonderen en tekenen onder het volk. 9 Daarom deze stelde hem aan tot bestuurder van Egypte en begonnen er sommigen uit de synagoge, welke van heel zijn huis. 11 Toen kwam er hongersnood die der Vrijgelatenen Cyreneërs en Alexandrijnen over heel Egypte en Kánaän, en grote ellende; en wordt genoemd, en sommigen uit Cilicië en Azië, onze vaders vonden geen voedsel meer. 12 Toen met Stéfanus te twisten; 10 maar ze waren niet Jakob vernam, dat er graan was in Egypte, zond bestand tegen de wijsheid en den Geest, waarmee hij onze vaders er heen, een eerste maal. 13 En hij sprak. 11 Toen stookten ze enige lieden op, om te de tweede maal maakte Josef zich aan zijn broers verklaren: We hebben hem lastertaal horen spreken bekend, en ook Fárao leerde Josefs afkomst kennen. tegen Moses en tegen God. 12 Ze hitsten ook het 14 Nu liet Josef zijn vader Jakob ontbieden, met heel volk, en de oudsten met de schriftgeleerden tegen zijn familie. die uit vijf en zeventig mensen bestond. hem op, overvielen hem, sleepten hem mee, en 15 Jakob zakte af naar Egypte, en daar stierven hij en brachten hem voor de Hoge Raad. 13 Daar lieten ze onze vaders. 16 Ze werden naar Sikem overgebracht valse getuigen komen, die zeiden: Deze man spreekt en bijgezet in het graf, dat Abraham voor geld had onophoudelijk tegen de heilige plaats en tegen de gekocht van de zonen van Hemor in Sikem. 17 Toen Wet; 14 want we hebben hem horen zeggen, dat de tijd der belofte begon te naderen, die God aan die Jesus van Názaret deze plaats zal verwoesten, Abraham had gedaan, nam het volk in aantal toe, en de instellingen wijzigen, die Moses ons heeft en werd het talrijk in Egypte, 18 totdat er in Egypte overgeleverd. 15 Allen, die in de Raad zaten, staarden hem aan, en aanschouwden zijn gelaat als dat van 19 Deze, een arglistig belager van ons geslacht, een engel.

7 De hogepriester vroeg, of het waar was. 2 Toen nam hij het woord Mannen, broeders en vaders, luistert. De God van Majesteit verscheen aan onzen vader Abraham, toen hij nog in Mesopotámië woonde, en eer hij zich in Charán vestigde. 3 En Hij sprak tot hem: Verlaat uw land en uw familie, en ga naar het land, dat Ik u zal tonen. 4 Toen vertrok hij uit het land der Chaldeën, en vestigde zich te Charán. En van daar deed Hij hem, na de dood van zijn vader, naar dit land verhuizen, dat gij nu bewoont. 5 Wel gaf Hij hem geen enkel erfdeel, geen voetbreed zelfs; maar

mishandelde onze vaders, door ze te dwingen, hun kinderen weg te werpen, en uit te sterven. 20 In die tijd werd Moses geboren, en hij was welgevallig aan God. Drie maanden lang werd hij in het huis van zijn vader verzorgd. 21 En toen men hem te vondeling legde, nam de dochter van Fárao hem aan, en voerde hem op als haar eigen zoon. 22 Nu werd Moses onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en hij werd machtig in woorden en daden. 23 Toen hij veertig jaar was geworden, kwam het op in zijn hart, zich het lot van zijn broeders, de zonen Israëls, aan te trekken. 24 En toen hij zag, dat een van

hen werd mishandeld nam hij zijn verdediging op, met hem is gebeurd". 41 En ze maakten een kalf in en wreekte den mishandelde, door den Egyptenaar die dagen, brachten het afgodsbeeld een offer, en neer te slaan. 25 Nu meende hij, dat de broeders verlustigden zich in hun eigen maaksel. 42 Maar God zouden begrijpen, dat God hun redding bracht door keerde Zich van hen af, en gaf ze aan de eredienst zijn hand; maar ze begrepen het niet. 26 Want de prijs van het leger des hemels zoals geschreven staat volgende dag kwam hij bij een twist tussenbeide, in het boek der profeten "Hebt gij Mij soms slach- en trachte de twistenden tot vrede te brengen, en sprak: brandoffers gebracht In de woestijn, huis van Israël, "Mannen, gij zijt broeders: Waarom doet gij elkander veertig jaar lang? 43 Of hebt gij de tent van Molok onrecht?" 27 Maar hij, die den ander onrecht deed, gedragen, En het sterrebeld van Romfa: De beelden, wees hem af, en zeide: "Wie heeft u tot hoofd en die gij gemaakt hebt, Om u daarvoor neer te werpen? rechter over ons gesteld? 28 Wilt ge ook mij doden, Ik voer u weg verder nog dan Babilon." 44 Onze zoals ge gisteren den Egyptenaar hebt gedood?" 29 vaderen hadden in de woestijn de openbaringstent Hierop nam Moses de vlucht, en woonde als balling naar het voorschrift van Hem, die tot Moses gezegd in het land van Midjan, waar hij twee zonen kreeg. had, ze naar het model te maken, dat hij gezien had. 30 Veertig jaar later verscheen hem in de woestijn 45 Onze vaderen namen haar mee, en brachten haar van de berg Sinaï een engel in de vlam van een onder Jósuë's geleide in het erfdeel der heidenen, brandend braambos 31 Bij het zien der verschijning die God voor het aanschijn onzer vaderen verdreef, stond Moses verbaasd; en toen hij nader trad, om tot aan de dagen van David. 46 Deze vond genade scherper toe te zien, klonk hem de stem des Heren in het oog van God, en bad, om een woonplaats te tegen: 32 "Ik ben de God uwer vaderen, de God van vinden voor Jakobs God. 47 En Sálonom bouwde Abraham, van Isaäk en Jakob." Sidderend van angst, Hem een woning 48 Maar de Allerhoogste woont niet durfde Moses niet langer toe te zien. 33 En de Heer in wat met handen gemaakt is, zoals de profeet heeft sprak tot hem: "Doe de schoenen van uw voeten; gezegd 49 "De hemel is mijn troon, En de aarde mijn want de plaats, waar ge staat, is heilige grond. 34 Ik voetbank! Wat wilt gij dan een huis voor Mij bouwen, heb de mishandeling van mijn volk in Egypte gezien, zegt de Heer, En waar is de plaats van mijn rust? en zijn zuchten gehoord; en Ik ben neergedaald, om 50 Heeft niet mijn eigen hand dat alles gemaakt?" hen te verlossen. Ik zend dus u naar Egypte." 35 51 Hardnekkigen en onbesnedenen van hart en van Dezen Moses, dien zij verloochenden, toen ze zeiden: oren: altijd weerstaat gij den Heiligen Geest; gij, juist "Wie heeft u tot heer en rechter gesteld", hem heeft als uw vaderen. 52 Wien der profeten hebben uw Gód als hoofd en verlosser gezonden door middel vaderen niet vervolgd? Zij hebben de boden gedood van een engel, die hem in het braambos verscheen. van de komst van den Rechtvaardige, maar gij, gij 36 En hij heeft ze doen uit trekken, en wonderen en zijt zijn verraders en moordenaars geworden; 53 gij, tekenen verricht in het land van Egypte, aan de Rode die de Wet door beschikking van engelen ontvangt, Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. 37 Deze maar ze niet onderhoudt. 54 Toen ze dit hoorden, Moses is het, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft barstten ze in woede los, en knarsetanden tegen "God zal voor u uit uw broeders een Profeet doen hem. 55 Maar hij, vervuld van den Heiligen Geest, opstaan, aan mij gelijk; luistert naar hem." 38 Deze is blikte op naar de hemel, en zag de heerlijkheid Gods het, die bij de gemeente in de woestijn de middelaar en Jesus staande aan de rechterhand Gods. 56 was tussen onze vaderen en den engel, die op de En hij sprak: Zie, ik zie de hemelen open, en den berg Sinaï tot hem sprak; hij is het, die de woorden Mensenzoon staan aan de rechterhand Gods. 57 des levens ontving, om ze u over te brengen. 39 Maar Maar ze schreeuwden het uit, stopten hun oren, en onze vaderen wilden hem niet gehoorzamen, doch stormden als één man op hem los. 58 Ze wierpen hem ze wezen hem af, keerden hun hart naar Egypte, buiten de stad, en stenigden hem. En de getuigen 40 en zeiden tot Aäron "Maak ons goden, die voor legden hun mantels neer voor de voeten van een ons uit zullen gaan; want die Moses, die ons uit het jongen man, Saul geheten. 59 En terwijl men Stéfanus land van Egypte deed trekken: we weten niet, wat er stenigde, bad hij, en sprak: Heer Jesus, ontvang mijn

geest. **60** Dan zonk hij op zijn knieën neer, en riep handen opleg, den Heiligen Geest ontvangt. **20** Maar met luider stem: Heer, reken hun deze zonde niet toe. Na deze woorden ontsliep hij. Ook Saul stemde omdat ge gemeend hebt, de gave Gods voor geld te verkrijgen. **21** Ge kunt geen deel hieraan hebben; want uw hart is niet oprocht tegenover God. **22** Heb dus berouw over uw boosheid, en bid tot God, dat die toeleg van uw hart u vergeven mag worden; **23** want ik zie u bitter als gal, en in de ongerechtigheid verstrikt

8 Nog op diezelfde dag brak er een hevige vervolging tegen de kerk van Jeruzalem los; en allen verspreidden zich over het land van Judea en Samaria, behalve de apostelen. **2** Vrome mannen droegen Stéfanus ten grave, en bedreven zware rouw over hem. **3** Ook Saul woedde tegen de Kerk; hij drong de huizen binnen, en sleepte mannen en vrouwen weg, om ze gevangen te zetten. **4** Zij, die zich hadden verspreid, trokken overal rond, om het woord te verkondigen. **5** Zo kwam ook Filippus in de stad Samaria, en preekte hun den Christus. **6** Eenparig luisterde het volk met grote aandacht naar wat Filippus sprak, daar ze de wonderen hoorden en zagen, die hij verrichtte. **7** Want van vele bezetenen gingen de onreine geesten luid schreeuwende uit; vele lammen en kreupelen werden genezen. **8** Zo heerste er in die stad grote vreugde. **9** Maar in die stad bevond zich een man, Simon genaamd, die reeds vroeger toverkunsten had verricht en het volk van Samaria in verbazing had gebracht; hij beweerde, iets heel bijzonders te zijn. **10** Allen, klein en groot, hingen hem aan, en zeiden: Hij is, wat men noemt, de grote kracht Gods. **11** Ze hingen hem aan, omdat hij hen reeds lange tijd door zijn toverkunsten in verbazing had gebracht. **12** Maar nu ze aan de prediking van Filippus geloofden over het koninkrijk Gods en over de naam van Jesus Christus, lieten mannen en vrouwen zich dopen. **13** Ook Simon zelf geloofde, liet zich dopen, en sloot zich bij Filippus aan. Zo zag hij de tekenen en grote wonderen gebeuren; en hij stond stom van verbazing. **14** Toen de apostelen te Jerusalem vernamen, dat Samaria het woord Gods had aangenomen, zonden ze Petrus en Johannes er heen. **15** Zij kwamen af, en baden voor hen, dat ze den Heiligen Geest zouden ontvangen. **16** Want deze was nog op niemand hunner neergedaald; ze waren alleen maar gedoopt in de naam van den Heer Jesus. **17** Nu legden ze hun de handen op en ze ontvingen den Heiligen Geest. **18** Toen Simon zag, dat door de handoplegging der apostelen de Geest werd meegedeeld, bood hij hun geld aan **19** en zeide: Geeft ook mij die macht, dat ieder, wien ik de Petrus sprak tot hem: Uw geld ga met u ten verderve,

daalden af in het water. En hij doopte hem. **39** Maar heen, trad het huis binnen, legde hem de handen toe en ze uit het water waren gestapt, voerde de Geest des Heren Filippus weg. De kamerdienaar zag hem niet meer; want vol vreugde reisde hij verder. **40** Filippus echter werd te Asjdód aangetroffen; hij reisde alle steden af, om er het evangelie te prediken, totdat hij Cesarea bereikte.

9 Intussen ziedde Saul nog altijd van dreigementen en moordlust tegen de leerlingen des Heren. Hij ging naar den hogepriester, **2** en vroeg hem brieven voor de synagogen te Damascus, om alle lieden van dit soort, mannen als vrouwen, geboeid naar Jerusalem te voeren. **3** Maar toen hij op zijn reis Damascus naderde, bliksemde eensklaps een licht uit de hemel om hem heen. **4** Hij viel op de grond, en hoorde een stem, die hem zeide: Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij? **5** Hij sprak: Wie zijt Gij Heer? En de stem: Ik ben Jesus, dien gij vervolgt; (het valt u hard terug te slaan tegen de prikkel) **6** Sidderend van angst zeide hij: Heer, wat wilt Gij, dat ik doe? En de Heer zeide tot hem:) Sta op, en ga naar de stad; daar zal men u zeggen, wat ge moet doen. **7** De mannen, die met hem reisden, stonden sprakeloos van verbazing; want ze hoorden wel de stem maar zagen niemand. **8** Nu stond Saul op van de grond; maar al waren zijn ogen open, hij zag niets. Men leidde hem dus bij de hand, en bracht hem naar Damascus. **9** Hij bleef er drie dagen zonder te zien; hij at niet en dronk niet. **10** Te Damascus woonde een leerling, Ananias genaamd. De Heer sprak tot hem in een visioen: Ananias. Hij antwoordde: Hier ben ik, Heer. **11** De Heer zeide hem: Sta op, en ga naar de straat, de Rechte genaamd, en vraag in het huis van Judas naar een man uit Tarsus Saul geheten. Zie, hij is in gebed, **12** en hij heeft een man zien binnenkomen, die Ananias heet, en hem de handen oplegt, om hem weer te doen zien. **13** Maar Ananias antwoordde: Heer, ik heb van velen gehoord, hoeveel kwaad die man uw heiligen te Jerusalem heeft berokkend. **14** En hij is hier met een volmacht van de opperpriesters, om allen, die uw Naam aanroepen, in boeien te slaan. **15** Maar de Heer sprak tot hem: Ga. Want die man is Mij een uitverkoren werktuig, om mijn Naam te verkondigen voor volkeren en vorsten, en Israëls zonen; **16** en Ikhelf zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet voor mijn Naam. **17** Nu ging Ananias

op, en sprak: Broeder Saul, de Heer Jesus, die u onderweg is verschenen, heeft mij gezonden, opdat ge weer zien moogt, en vervuld moogt worden van den Heiligen Geest. **18** Aanstonds vielen hem, om zo te zeggen, de schillen van de ogen, en hij zag weer. Hij stond op, en werd gedoopt. **19** Toen nam hij voedsel, en kwam weer op krachten. Nu bleef hij enige dagen bij de leerlingen te Damascus, **20** en aanstonds begon hij in de synagogen te preken, dat Jesus Gods Zoon is. **21** Allen die het hoorden, stonden verbaasd, en zeiden: Is dat niet de man, die te Jerusalem allen trachtte uit te roeien, die deze Naam aanroepen; en is hij niet hierheen gekomen, om ze in boeien voor de opperpriesters te slepen? **22** Maar Saul trad steeds krachtiger op, en bracht de Joden, die te Damascus woonden, van hun stuk, door te bewijzen: Hij is de Christus **23** Na enige tijd spanden de Joden dan ook samen, om hem te doden. **24** Hun plan werd echter aan Saul bekend. En daar ze dag en nacht wacht bij de poorten hielden, om hem te vermoorden, **25** namen de leerlingen hem op een nacht mee, en lieten hem over de stadsmuur in een mand naar beneden. **26** Te Jerusalem aangekomen, trachtte hij zich bij de leerlingen aan te sluiten. Maar allen waren bang voor hem; want ze geloofden niet, dat hij een leerling was. **27** Doch Bárnabas nam hem bij zich op, bracht hem bij de apostelen en deelde hun mee, hoe hij onderweg den Heer had gezien en deze hem had togesproken, en hoe hij te Damascus vrijmoedig gepreekt had in Jesus' naam. **28** Toen ging hij te Jerusalem vertrouwelijk met hen om, trad met vrijmoedigheid op in de naam des Heren, **29** en redetwistte met de hellenisten maar die zochten hem te doden. **30** Toen de broeders dit bemerkten, brachten ze hem naar Cesarea, en lieten hem vandaar naar Tarsus vertrekken. **31** Nu genoot de kerk vrede in heel Judea, Galilea en Samaria; steeds meer nam ze toe in de vreze des Heren, en breidde zich uit door de inspraak van den Heiligen Geest. **32** Eens op een rondreis bezocht Petrus ook de heiligen die te Ludda woonden. **33** Daar vond hij een man, Eneas genaamd, die sinds acht jaren bedlegerig was en verlamd. **34** En Petrus zeide hem: Eneas, Jesus, de Christus, geneest u; sta op, en spreid uw eigen bed. Ogenblikkelijk stond hij op. **35**

Al de inwoners van Ludda en van de Sjarónvlakte zagen hem, en bekeerden zich tot den Heer. 36 Nu woonde er te Joppe een leerlinge, Tabita genaamd, een groot laken, die aan de vier uiteinden werd wat Dorkas betekent; ze deed vele goede werken en gaf veel aalmoezen. 37 Juist in die dagen werd ze ziek en stierf; men waste haar, en legde haar in de opperzaal neer. 38 Daar Ludda dicht bij Joppe ligt, en de leerlingen hadden vernomen, dat Petrus zich dáár bevond, zonden ze twee mannen naar hem toe, met het verzoek: Kom zonder uitstel naar ons over. 39 Petrus stond op, en ging met hen mee. Bij zijn aankomst bracht men hem in de opperzaal. Wenend stonden daar alle weduwen om hem heen, en toonden hem al de mantels en kleren, die Dorkas gemaakt had, toen ze nog leefde. 40 Petrus zond allen heen, knielde neer, en bad. Toen keerde hij zich tot de dode, en sprak: Tabita, sta op. Ze opende haar ogen, en ging overeind zitten, toen ze Petrus zag; hij reikte haar de hand, en richtte ze op. Nu riep hij de heiligen en de weduwen binnen, en plaatste haar levend in hun midden. 42 Dit werd in heel Joppe bekend, en velen geloofden in den Heer. 43 Nog geruime tijd bleef hij te Joppe, bij zekeren Simon, een leerlooier.

men iets gereedmaakte, kwam hij in geestverrukking. 11 Hij zag de hemel geopend, en een soort zak als neergelaten en op de aarde terechtkwam. 12 Daarin bevonden zich allerlei vervoetige en kruipende dieren der aarde en vogels uit de lucht. 13 En een stem klonk hem tegen: Sta op, Petrus, slacht en eet. 14 Maar Petrus sprak: Onmogelijk, Heer; want nog nooit heb ik iets gegeten, wat bezoedeld is, of onrein. 15 Weer klonk tot hem een stem, nu voor de tweede maal: Wat over. 16 Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna noemen. 17 Terwijl Petrus zich afvroeg, wat het visioen, dat hij aanschouwd had, wel mocht betekenen, zie, daar stonden de mannen voor de deur, die door Cornélius waren gezonden, en die naar het huis van Simon waren gezonden, en die naar het huis van Simon vroegen. 18 Luid roepend vroegen ze, of Simon, die Petrus genoemd wordt, daar ook verblijf hield. 19 Terwijl Petrus bleef nadenken over het visioen, sprak de Geest: Daar zijn drie mannen, die naar u vragen. 20 Sta dus op, ga naar beneden, en trek zonder enig bedenken met hen mee; want ik heb ze gezonden. 21 Petrus ging naar beneden, en sprak tot de mannen: Zie, ik ben degene, dien gij zoekt; wat is de reden van uw komst? 22 Ze zeiden: De honderdman Cornélius, een rechtvaardig en godvrezend man, in hoog aanzien bij heel het joodse volk, heeft van een heiligen engel een godsspraak ontvangen, om u in zijn huis te ontbieden, en te horen, wat ge hem hebt te zeggen. 23 Hierop verzocht hij hun, binnen te komen en zijn gasten te zijn. De volgende dag vertrok hij met hen, en ging op weg; ook enige broeders uit Joppe gingen met hen mee. 24 De dag daarna kwam hij te Cesarea aan. Cornélius verwachtte hem, en had zijn bloedverwanten en beste vrienden bij zich genodigd. 25 Zodra Petrus aankwam, ging Cornélius hem tegemoet, wierp zich ter aarde, en knielde aan zijn voeten neer. 26 Maar Petrus beurde hem op, en sprak: Sta op; ook ik ben maar een mens. 27 Met hem sprekende ging hij naar binnen, en vond er velen bijeen. 28 En hij zeide tot hen: Gij weet, dat het een jood niet geoorloofd is, omgang te hebben met een heiden, of hem aan huis te bezoeken; maar God heeft me doen weten, dat geen enkel mens besmet of onrein mag worden genoemd. 29 Daarom

10 Te Cesarea woonde een man, Cornélius geheten, een honderdman van de legerafdeling, die de Italiaanse werd genoemd. 2 Hij was vroom en godvrezend met heel zijn gezin, gaf veel aalmoezen aan het volk en bad zonder ophouden tot God. 3 Zekere dag, tegen het negende uur, zag hij duidelijk in een visioen een engel Gods bij zich binnentrede, die tot hem sprak: Cornélius! 4 Hij staarde hem angstig aan, en zeide: Wat is er, Heer? Hij sprak tot hem: Uw gebeden en aalmoezen zijn opgestegen, en worden voor Gods aanschijn herdacht. 5 Zend nu een paar mannen naar Joppe, om zekeren Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd. 6 Hij woont bij een leerlooier Simon in, wiens huis aan zee is gelegen. 7 Zodra de engel, die tot hem sprak, zich had verwijderd, ontbood hij twee van zijn dienaars en een vroom soldaat uit zijn oppassers; 8 hij legde hun alles uit, en zond hen naar Joppe. 9 De volgende dag tegen het zesde uur, terwijl ze nog onderweg waren, maar de stad reeds begonnen te naderen, ging Petrus naar het dakterras, om te bidden. 10 Na enige tijd kreeg hij honger, en wilde wat eten. Terwijl

ben ik gekomen, toen ik ontboden werd, zonder heidenen was uitgestort; **46** want ze hoorden hen in enig bezwaar te maken. Ik vraag dus alleen naar de talen spreken, en God verheerlijken. Toen hernam reden, waarom gij mij hebt ontboden. **30** Cornélius Petrus: **47** Zou iemand het water kunnen weigeren, antwoordde; Juist vier dagen geleden, tegen het en deze mensen niet dopen, die toch den Heiligen negende uur, was ik thuis in gebed; en zie, daar stond Geest hebben ontvangen, juist zoals wij? **48** En hij voor mij een man, in helderwit gewaad. **31** Hij sprak: beval, hen te dopen in de naam van Jesus Christus Cornélius, uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen Toen verzochten ze hem, enkele dagen te blijven. zijn voor Gods aanschijn herdacht. **32** Zend dus iemand naar Joppe, om Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd; hij verblijft in het huis van den leerlooier Simon, dat aan zee is gelegen. **33** Toen heb ik u dadelijk ontboden; en ge hebt goed gedaan, met over te komen. Nu zijn wij allen voor Gods aanschijn bijeen, om alles te vernemen, wat u door den Heer is bevolen. **34** Toen opende Petrus de mond, en sprak Nu zie ik waarachtig, dat er bij God geen aanzien van personen bestaat; **35** maar dat al wie Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem welgevallig is, tot welk volk hij ook hoort. **36** Dit is het woord, dat Hij aan de kinderen Israëls heeft verkondigd. toen Hij de blije boodschap bracht van vrede door Jesus Christus: Hij is de Heer van allen. **37** Gij weet, wat er na het doopsel, dat Johannes gepreekt heeft, van Galilea af door heel Judea is gebeurd. **38** Hoe God Jesus van Názaret met den Heiligen Geest en met kracht heeft gezalfd hoe Hij weldoende rondging en allen genas, die door den duivel werden beheerst, omdat God met Hem was. **39** En wij, wij zijn getuigen van alles wat Hij gedaan heeft in het land van de Joden en in Jerusalem. Hem hebben ze aan het kruis geslagen, en gedood; **40** maar God heeft Hem de derde dag opgewekt en Hem laten verschijnen: **41** niet aan heel het volk, maar aan de getuigen, door God voorbeschikt: aan ons, die met Hem gegeten hebben en gedronken na zijn verrijzenis uit de doden. **42** En ons heeft Hij de opdracht gegeven, aan het volk te prediken en te getuigen, dat Hij door God is aangesteld als Rechter van levenden en doden. **43** Van Hem getuigen al de profeten, dat ieder, die in Hem gelooft, vergiffenis van zonden verkrijgt door zijn Naam. **44** Nog was Petrus aan het woord, toen de Heilige Geest op allen neerde, die naar de toespraak stonden te luisteren. **45** De gelovigen uit de besnijdenis die met Petrus waren meegekomen, stonden verbaasd. dat de gave van den Heiligen Geest ook over de

11 De apostelen en de broeders, die in Judea waren, vernamen dus, dat ook de heidenen het woord Gods hadden ontvangen. **2** En toen Petrus te Jerusalem kwam, begonnen de broeders uit de besnijdenis hem verwijten te doen, **3** en zeiden: Gij zijt bij onbesnedenen binnengegaan, en hebt met hen gegeten! **4** Nu gaf Petrus hun een geregeld verslag van de aanvang af, en zeide: **5** Ik was in de stad Joppe bezig met bidden, toen ik in geestverrukking het volgende visioen zag: een soort zak, als een groot laken, werd aan de vier uiteinden afgelaten, daalde neer uit de hemel, en kwam naar mij toe. **6** Toen ik er heel aandachtig naar keek, zag ik de viervoetige landdieren en de wilde beesten, het kruipend gedierte en de vogels uit de lucht. **7** Ook hoorde ik een stem, die tot mij sprak: Sta op, Petrus, slacht en eet. **8** Maar ik zeide: Onmogelijk, Heer; want nog nooit is er iets mijn mond ingegaan, wat bezoedeld is, of onrein. **9** Een tweede maal weerklonk een stem uit de hemel: Wat God rein heeft verklaard, mocht gij niet bezoedeld noemen. **10** Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna werd alles weer naar de hemel opgetrokken. **11** En zie, op hetzelfde ogenblik stonden er drie mannen, die van Cesarea tot mij waren gezonden, voor het huis, waar ik verblijf hield. **12** En de Geest zeide mij, zonder enig bedenken met hen mee te gaan. Ook deze zes broeders gingen met mij mee, en we kwamen in het huis van dien man. **13** Deze verhaalde ons, hoe hij in zijn huis den engel had zien staan. die hem zeide: Zend enige mannen naar Joppe, om Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd; **14** hij zal woorden tot u spreken, waardoor ge gered zult worden, met heel uw gezin. **15** Toen ik nu begon te spreken, daalde de Heilige Geest op hen neer, juist zoals vroeger op ons. **16** En ik herinnerde mij het woord, dat de Heer heeft gesproken "Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest worden gedoopt". **17** Als God dan aan hen dezelfde gave

geschonken heeft als aan ons, die in den Heer Jesus vier afdelingen elk van vier soldaten, bewaken. Het Christus geloven, wie was ik dan wel, dat ik God was zijn bedoeling, na het paasfeest hem voor het volk zou kunnen tegenwerken? 18 Toen ze dit hadden te brengen. 5 Maar terwijl Petrus in de gevangenis gehoord, berustten zij er in, verheerlijken God, en bleef opgesloten, werden er zonder ophouden door zeiden: Dus heeft God ook aan de heidenen de Kerk voor hem geboden opgedragen aan God. 6 bekering ten leven geschonken. 19 Intussen waren zij, Toen nu Herodes hem vóór zou laten komen, sliep die zich hadden verspreid om de vervolging, door het Petrus die nacht tussen twee soldaten; hij was met optreden van Stéfanus ontstaan, tot Fenicië, Cyprus, twee kettingen geboeid, en wachters voor de deur en Antiochië doorgedrongen, en hadden aan niemand bewaakten de kerker. 7 En zie, daar stond een engel het woord verkondigd, dan aan de Joden alleen. 20 des Heren, en een licht schitterde in de cel. Hij stiet Maar na hun komst te Antiochië, begonnen sommigen Petrus in de zij, wekte hem, en sprak: Sta haastig op. van hen, de Cypriërs en de Cyreneërs, zich ook tot En de kettingen vielen van zijn handen af. 8 De engel de heidenen te richten, en hun den Heer Jesus te zei hem: Doe uw gordel om, en bind uw sandalen verkondigen 21 En de hand des Heren was met hen: aan. Hij deed het. Hij vervolgde: Sla uw mantel om, een groot aantal werd gelovig, en bekeerde zich tot en kom achter mij aan. 9 Hij ging naar buiten en den Heer. 22 Zodra het gerucht hiervan de kerk van volgde hem, zonder te weten, dat het werkelijkheid Jeruzalem ter ore kwam, vaardigde men Bárñabas was, wat de engel gedaan had; hij meende een naar Antiochië af. 23 Toen hij daar aankwam, en hij visioen te aanschouwen. 10 Ze gingen nu de eerste Gods genade zag, was hij verheugd, en spoerde en de tweede wachtpost voorbij, en kwamen aan de allen aan, den Heer trouw te blijven, door de goede ijzeren poort, die naar de stad leidt; deze ging vanzelf gestaltenis van hun hart; 24 want hij was een vroom voor hen open. Ze traden naar buiten, sloegen een man, vol van den Heiligen Geest en van geloof. En straat in: —en plotseling was de engel verdwenen. een grote schare werd voor den Heer gewonnen. 25 11 Nu kwam Petrus tot bezinning, en sprak: Thans Vervolgens vertrok hij naar Tarsus, om Saul op te weet ik zeker, dat de Heer zijn engel heeft gezonden, zoeken; hij trof hem daar aan, en bracht hem naar en mij heeft gered uit de hand van Herodes, en van Antiochië. 26 Een vol jaar bleven ze in deze gemeente al wat het volk der Joden verwachtte. 12 Hij dacht bij elkaar, en gaven ze onderricht aan een talrijke een ogenblik na, en ging naar het huis van Maria, schare. Te Antiochië werden de leerlingen voor het de moeder van Johannes, ook Markus genaamd, eerst christenen genoemd. 27 In die dagen kwamen waar velen in gebed waren verenigd. 13 Toen hij er profeten van Jerusalem te Antiochië aan. 28 Een aan de deur van het voorportaal klopte, kwam een van hen, Agabus genaamd, trad op, en maakte door dienstmeisje, Rode genaamd, opendoen. 14 Maar den Geest bekend, dat er een grote hongersnood toen ze de stem van Petrus herkende, opende ze van over de hele wereld zou komen; wat dan ook onder blijdschap het voorportaal niet; ze vloog naar binnen, Cláudius is gebeurd. 29 De leerlingen besloten, om om te vertellen, dat Petrus buiten het voorportaal elk naar vermogen een ondersteuning te zenden aan stond. 15 Men gaf haar ten antwoord: Ge zijt niet de broeders, die in Judea woonden. 30 Dat hebben ze goed wijs. Maar ze hield vol, dat het zo was. Nu dan ook gedaan, en ze aan de priesters toegezonden zeide men: Dan is het zijn engel. 16 Maar toen Petrus door bemiddeling van Bárñabas en Saul.

12 Omstreeks die tijd legde koning Herodes de hand op enige leden der Kerk, om hen te mishandelen. 2 Jakobus den broer van Johannes, doodde hij met het zwaard. 3 Toen hij zag, dat dit aan de Joden aangenaam was, liet hij ook Petrus gevangen nemen. Het was in de dagen der ongedesemde broden 4 Zodra hij hem in handen had, sloot hij hem in de gevangenis op, en liet hem door

bleef kloppen, deden ze open, zagen hem en stonden versteld. 17 Met de hand gaf hij hun een teken, dat ze zouden zwijgen. Hij verhaalde hun, hoe de Heer hem uit de gevangenis geleid had, en sprak: Vertel het aan Jakobus en aan de broeders. Toen ging hij heen, en vertrok naar een andere plaats 18 Maar toen het dag was geworden, overviel de soldaten een ontzettende angst; waar toch Petrus gebleven kon zijn. 19 Herodes liet naar hem zoeken, maar vond

hem niet. Nu riep hij de wachters ter verantwoording, nooit ophouden de rechte wegen des Heren krom te en liet hen ter dood brengen. Hijzelf vertrok uit Judea maken? 11 Zie, thans is de hand des Heren op u; ge naar Cesarea, en hield daar zijn verblijf. 20 Nu was hij zult blind zijn, en een tijd lang de zon niet meer zien. zeer verbitterd geweest op de Tyriërs en Sidoniërs. Op hetzelfde ogenblik viel nevel en duisternis op hem En omdat hun land zijn levensmiddelen betrok uit dat neer; en rondtastende zocht hij naar iemand, om hem van den koning, gingen ze gezamenlijk bij hem hun bij de hand te leiden. 12 Bij het zien van dat voorval, opwachting maken, wisten Blastus, den kamerheer en diep getroffen ook door de leer des Heren, werd van den koning, voor zich te winnen, en smeekten de proconsul gelovig. 13 Nu voeren Paulus en zijn om vrede. 21 Op de vastgestelde dag zat Herodes in gezellen van Pafos weg, en kwamen te Perge in voorstelijk gewaad op de troon, en hield een toespraak Pamfúlië aan. Daar scheidde Johannes zich van hen tot hen. 22 En het volk juichte hem toe: Dat is taal af, en keerde naar Jeruzalem terug 14 Zelf trokken van een god, en niet van een mens. 23 Maar op ze van Perge uit verder het land in, en kwamen hetzelfde ogenblik sloeg hem een engel des Heren, te Antiochië in Pisidië aan. Op de sabbat gingen omdat hij aan God niet de eer had gegeven; hij werd ze de synagoge binnengaan, en namen daar plaats. 15 door de wormen verteerd, en stierf. 24 Maar het Na de voorlezing van de wet en de profeten lieten woord des Heren groeide aan, en breidde zich uit. de oversten der synagoge hun vragen: Mannen, 25 Intussen waren Bárnabas en Saul, na hun taak broeders, zo gij iets te zeggen hebt ter opwekking van te hebben volbracht uit Jeruzalem teruggekeerd, en het volk, neemt dan het woord. 16 Toen stond Paulus hadden Johannes, ook Markus geheten, met zich op, wenkte met de hand om stilte, en sprak Mannen mee gebracht.

13 Er waren nu in de Kerk te Antiochië de volgende profeten en leraars: Bárnabas; Simon, bijgenaamd Niger; Lúcius, de Cyreneér; Mánahen, de zoogbroeder van den viervorst Herodes, en Saul. 2 Terwijl ze nu eens de dienst des Heren vierden en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert mij Saul en Bárnabas af voor het werk, waartoe ik ze geroepen heb. 3 Toen legde men hun, na vasten en bidden, de handen op, en zond hen uit. 4 Nadat zij dus door den Heiligen Geest waren uitgezonden, gingen ze naar Seléucië, en zeilden vandaar naar Cyprus. 5 En te Sálamis gekomen, preekten ze het woord Gods in de synagogen der Joden. Ze hadden ook Johannes als medehelper. 6 Toen ze het hele eiland hadden afgereid tot Pafos toe, troffen ze daar een jood aan, een tovenaar en vals profeet, Bar-Jesus genaamd; 7 hij hoorde tot het gevolg van den proconsul Sérgius Paulus, een verstandig man. Deze ontbood Bárnabas en Saul, en gaf het verlangen te kennen, het woord Gods te vernemen. 8 Maar Élumas de tovenaar, (want zo is de vertaling van zijn naam) werkte hen tegen, en zocht den proconsul van het geloof afkerig te maken. 9 Maar Saul, die ook Paulus heet, vervuld van den Heiligen Geest, keek hem strak in het gezicht, 10 en sprak: Gij, duivelskind, vol van allerlei list en bedrog, vijand van alle gerechtigheid, zult ge dan

de oversten der synagoge hun vragen: Mannen, broeders, zo gij iets te zeggen hebt ter opwekking van het volk, neemt dan het woord. 16 Toen stond Paulus op, wenkte met de hand om stilte, en sprak Mannen van Israël en gij godvrezenden hoort: 17 De God van dit volk van Israël heeft onze vaderen uitverkoren, het volk groot gemaakt tijdens hun ballingschap in het land van Egypte, en hen weggevoerd met machtige arm. 18 Toen heeft Hij veertig jaar ongeveer in de woestijn hen vertroeteld. 19 Hij heeft zeven volkeren in het land van Kánaän verdeeld, en hun het land als erfdeel geschonken. 20 Daarna gaf Hij hun ongeveer vierhonderdvijftig jaar lang rechters tot aan Sámuël, den profeet. 21 Toen vroegen ze een koning, en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit Benjamins stam, veertig jaar lang. 22 Nadat Hij hem had verworpen, verwekte Hij hun David tot koning, van wie Hij heeft getuigd en gezegd "Ik heb David, den zoon van Jesse, gevonden, een man naar mijn hart, die volbrengt wat ik wil." 23 Uit zijn zaad heeft God, naar zijn belofte, voor Israël Jesus als Verlosser doen opstaan. 24 Reeds vóór Hij optrad, had Johannes aan het ganse volk van Israël een doopsel van boete gepreekt; 25 en toen zijn levenstaak ten einde liep, heeft Johannes gezegd "Hij, voor wie gij mij houdt, ben ik niet; maar wie, na mij komt er Een, wiens schoeisel ik niet waardig ben te ontbinden". 26 Mannen broeders, zonen uit Abrahams geslacht en de godvrezenden onder u: tot ons is dit woord van verlossing gezonden. 27 Zeker, de bewoners van Jeruzalem en hun hoofden hebben Hem miskend;

en door hun vonnis hebben ze in vervulling doen gaan, wat de profeten hebben voorspeld, en wat iedere sabbat wordt voorgelezen. **28** Ofschoon ze niets hadden gevonden wat de doodstraf verdienende, hebben ze toch Pilatus gevraagd, Hem te doden; **29** en toen ze alles hadden voltrokken, wat over Hem geschreven staat, heeft men Hem van het kruis genomen en neergelegd in een graf. **30** Maar God heeft Hem opgewekt uit de doden. En dagen lang is Hij verschenen aan hen, **31** die met Hem van Galilea naar Jerusalem waren gegaan, en die nu zijn getuigen zijn bij het volk. **32** En wij, wij verkondigen u de Belofte, aan onze vaderen gedaan. **33** Want de God heeft ze voor ons, hun kinderen vervuld door Jesus te verwekken, zoals dat ook in de tweede Psalm staat geschreven "Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt." **34** En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, en Hij niet meer tot bederf terugkeren zou, heeft Hij aldus verklaard "Ik zal u de heilige gunsten schenken, aan David verzekerd." **35** Daarom juist zegt Hij ook op een andere plaats "Gij laat uw Heilige het bederf niet aanschouwen." **36** Welnu, David is ontslapen, na bij zijn leven Gods wil te hebben volbracht; hij is bij zijn vaderen verzameld, en heeft het bederf gezien. **37** Maar Hij, dien God deed verrijzen, heeft geen bederf gezien. **38** Weet dus, mannen broeders, dat door Hem u vergiffenis van zonden wordt aangekondigd; en dat van alles, waarvan gij door de Wet van Moses niet gerechtvaardigd konden worden, **39** een ieder, die gelooft, gerechtvaardigd wordt door Hem. **40** Zorgt er dus voor, dat u niet overkomt, wat geschreven staat bij de profeten **41** "Hooghartigen, ziet toe, staat verbaasd en verdwijnt; Want Ik ga een werk in uw dagen verrichten: Een werk, dat gij niet zoudt geloven, Wanneer men het u vertelt." **42** Toen ze weggingen, verzocht men hun, om de volgende sabbat hetzelfde onderwerp met hen te behandelen. **43** En bij het uitgaan van de synagoge gingen vele Joden en godvrezende proselieten met Paulus en Bárnabas mee. Dezen onderhielden zich met hen, en vermaanden ze, om in de genade Gods te volharden. **44** De volgende sabbat kwam bijna de hele stad te zamen, om het woord Gods te horen. **45** Maar toen de Joden die scharen zagen, werden ze van afgunst vervuld, en bestreden de woorden van Paulus met schelden. **46** Toen verklaarden Paulus

en Bárnabas met grote beslistheid: Aan u moet het eerst Gods woord worden verkondigt; maar nu ge het verwerpt, en uzelf het eeuwige leven niet waardig ordeelt, zie, nu wenden we ons tot de heidenen. (*aiōnios g166*) **47** Want zó heeft de Heer ons bevolen "Ik heb u gesteld tot een licht voor de heidenen, Opdat gij tot heil wordt tot aan de grenzen der aarde." **48** Toen de heidenen dit hoorden, verheugden ze zich, en prezen het woord des Heren; en allen die voorbeschikt waren ten eeuwigen leven, werden gelovig. (*aiōnios g166*) **49** En het woord des Heren verbreidde zich door heel die streek. **50** Maar de Joden ruiden de aanzienlijke vrouwen der godvrezenden en de voornaamste burgers der stad op; ze verwekten een vervolging tegen Paulus en Bárnabas, en verdreven ze uit hun gebied. **51** Dezen schudden het stof van hun voeten tegen hen af, en gingen naar Ikonium. **52** De leerlingen echter bleven vervuld van blijdschap en van den Heiligen Geest.

14 In Ikonium gingen ze eveneens de synagoge der Joden binnen, en spraken er zó, dat een grote menigte Joden en heidenen geloofde. **2** Maar de Joden, die niet geloofden, hinsten de heidenen op, en verbitterden ze tegen de broeders. **3** Toch bleven ze er geruime tijd, en traden met vrijmoedigheid op; ze vertrouwden op den Heer, die getuigenis gaf voor het woord zijner genade, en door hun handen tekenen en wonderen deed. **4** De bevolking der stad bleef verdeeld: enigen waren voor de Joden, anderen voor de apostelen. **5** Toen er nu onder de heidenen en onder de Joden met hun oversten een sterke beweging ontstond, om hen te mishandelen en te stenigen, **6** vluchtten ze, zodra ze het merkten, naar Lustra en Derbe, de steden van Lukaonië en haar omgeving. **7** Ook daar verkondigden ze het evangelie. **8** Nu was er te Lustra een man, die geen kracht in zijn voeten bezat, en moest blijven zitten; hij was lam van zijn geboorte af, en had nog nooit kunnen lopen. **9** Ook hij hoorde Paulus spreken. Deze nam hem nauwkeurig op, zag, dat hij het geloof bezat, om redding te bekomen, **10** en riep met luider stem: Sta recht op uw voeten. En hij sprong op, en liep. **11** Toen de menigte zag, wat Paulus gedaan had, jubelde ze in het lukaonisch: De goden zijn in menselijke gedaante tot ons neergedaald. **12** Bárnabas noemden ze Júpiter, en Paulus Hermes omdat deze het woord

had gevoerd. 13 En de priester van Júpiter, den beschermgod der stad, bracht stieren en kransen in de portieken, en wilde met het volk een offer verkondigen: Zo gij u niet laat besnijden volgens brengen. 14 Maar toen de apostelen Bár nabas en mosaïsch gebruik, kunt gij niet worden gered. 2 Paulus dit hoorden, scheurden ze hun kleren, wierpen Toen Paulus en Bár nabas zich hiertegen verzetten, zich onder de menigte, 15 en riepen: Mannen, wat en er een heftig geschil ontstond, besloot men, dat gaat gij beginnen? Ook wij zijn sterfelijke mensen, Paulus en Bár nabas met enige anderen van hen naar evenals gij. We komen u juist verkondigen, dat Jeruzalem zouden gaan, en zich voor deze strijdvraag gij u van deze dwaasheden moet bekeren tot den tot de apostelen en priesters zouden wenden. 3 levenden God. Hij is het, die de hemel, de aarde, de Nadat dus de gemeente hun uitgeleide gedaan had, zee en al wat erin is, gemaakt heeft; 16 die in het trokken ze Fenicië en Samaria door; ze verhaalden verleden wel toeliet, dat alle volkeren hun eigen weg er de bekering der heidenen, en bereidden daardoor zouden gaan, 17 maar die Zich toch nooit onbetuigd grote vreugde aan alle broeders. 4 Bij hun aankomst heeft gelaten, juist door zijn weldaden: door van de te Jeruzalem, werden ze door de gemeente en door hemel regen en vruchtbare tijden te geven, door de apostelen en priesters ontvangen, en gaven ze u in overvloed voedsel en vreugde des harten te verslag van de grote dingen, die God door hen had schenken. 18 En zelfs door zó te spreken, konden gewrocht. 5 Maar enigen van de sekte der farizeën, ze ternauwernood het volk weerhouden, om offers die gelovig waren geworden, kwamen er tegen op, en aan hen te brengen. 19 Maar nu kwamen er Joden zeiden: Men moet ze besnijden, en ze gelasten, de van Antiochië en Ikónium. Ze praatten het volk om, Wet van Moses te onderhouden. 6 De apostelen en stenigden Paulus, en sleurden hem buiten de stad, de priesters kwamen derhalve bijeen, om deze zaak te in de mening, dat hij dood was. 20 Doch toen de onderzoeken. 7 Toen men het niet eens kon worden, leerlingen om hem heen kwamen staan, richtte hij stond Petrus op, en sprak tot hen: Mannen broeders, zich op, en ging de stad binnen. De volgende dag gij weet, dat God reeds lang geleden mij onder u vertrok hij met Bár nabas naar Derbe. 21 En nadat ze heeft uitverkoren, opdat de heidenen door mijn mond in die stad het evangelie hadden verkondigd, en veel het woord van het evangelie zouden horen en zouden leerlingen hadden gewonnen, keerden ze over Lustra geloven. 8 En God, die de harten doorgondt, heeft en Ikónium naar Antiochië terug. 22 Ze bevestigden voor hen getuigd, door hun den Heiligen Geest te de leerlingen in hun goede gezindheid, vermaanden schenken, juist als aan ons. 9 Ook heeft Hij op hen, om in het geloof te volharden, en zeiden, dat we geen enkel punt onderscheid gemaakt tussen ons en door veel verdrukkingen het koninkrijk Gods moeten hen, maar hun harten gereinigd door het geloof. 10 ingaan. 23 In elke gemeente stelden ze, na bidden Welnu dan, zoudt gij God willen uitdagen, met een juk en vasten, door oplegging der handen priesters over op de hals der leerlingen te leggen, dat noch onze hen aan, en bevalen ze aan bij den Heer, in wien ze vaderen, noch wij zelf hebben kunnen dragen? 11 hadden geloofd. 24 Vervolgens trokken ze Pisidië Neen; we geloven, dat wij worden gered door de door, en kwamen in Pamfúlië. 25 En na te Perge het genade van den Heer Jesus Christus, juist zoals woord te hebben verkondigd, gingen ze naar Attália. zij. 12 Nu zweeg de hele vergadering en luisterde 26 Vandaar keerden ze per schip naar Antiochië terug, naar Bár nabas en Paulus, die de grote tekenen en waar men hen aan Gods genade had toevertrouwd wonderen verhaalden, welke God onder de heidenen voor het werk, dat ze thans hadden volbracht. 27 door hen had verricht. 13 Toen ze waren uitgesproken, Na hun aankomst riepen ze de gemeente bijeen, nam Jakobus het woord, en sprak: Mannen broeders, en verhaalden, wat grote dingen God door hen had luistert naar mij. 14 Simon heeft u uiteengezet, hoe verricht, en hoe Hij voor de heidenen de deur van het God reeds vroeger genadig op de heidenen heeft geloof had geopend. 28 Geruime tijd bleven ze daar neergezien, om zich uit hen een volk te kiezen, tot bij de leerlingen.

15 Intussen waren er enige lieden uit Judea gekomen, die aan de broeders de leer brengen. 16 Zo gij u niet laat besnijden volgens brengen. 17 Paulus dit hoorden, scheurden ze hun kleren, wierpen Toen Paulus en Bár nabas zich hiertegen verzetten, zich onder de menigte, 18 en riepen: Mannen, wat en er een heftig geschil ontstond, besloot men, dat gaat gij beginnen? Ook wij zijn sterflijke mensen, Paulus en Bár nabas met enige anderen van hen naar evenals gij. We komen u juist verkondigen, dat Jeruzalem zouden gaan, en zich voor deze strijdvraag gij u van deze dwaasheden moet bekeren tot den tot de apostelen en priesters zouden wenden. 19 levenden God. Hij is het, die de hemel, de aarde, de Nadat dus de gemeente hun uitgeleide gedaan had, zee en al wat erin is, gemaakt heeft; 20 die in het trokken ze Fenicië en Samaria door; ze verhaalden verleden wel toeliet, dat alle volkeren hun eigen weg er de bekering der heidenen, en bereidden daardoor zouden gaan, 21 maar die Zich toch nooit onbetuigd grote vreugde aan alle broeders. 22 Bij hun aankomst heeft gelaten, juist door zijn weldaden: door van de te Jeruzalem, werden ze door de gemeente en door hemel regen en vruchtbare tijden te geven, door de apostelen en priesters ontvangen, en gaven ze u in overvloed voedsel en vreugde des harten te verslag van de grote dingen, die God door hen had schenken. 23 En zelfs door zó te spreken, konden gewrocht. 24 Maar enigen van de sekte der farizeën, ze ternauwernood het volk weerhouden, om offers die gelovig waren geworden, kwamen er tegen op, en aan hen te brengen. 25 Maar nu kwamen er Joden zeiden: Men moet ze besnijden, en ze gelasten, de van Antiochië en Ikónium. Ze praatten het volk om, Wet van Moses te onderhouden. 26 De apostelen en stenigden Paulus, en sleurden hem buiten de stad, de priesters kwamen derhalve bijeen, om deze zaak te in de mening, dat hij dood was. 27 Doch toen de onderzoeken. 28 Toen men het niet eens kon worden, leerlingen om hem heen kwamen staan, richtte hij stond Petrus op, en sprak tot hen: Mannen broeders, zich op, en ging de stad binnen. De volgende dag gij weet, dat God reeds lang geleden mij onder u vertrok hij met Bár nabas naar Derbe. 29 En nadat ze heeft uitverkoren, opdat de heidenen door mijn mond in die stad het evangelie hadden verkondigd, en veel het woord van het evangelie zouden horen en zouden leerlingen hadden gewonnen, keerden ze over Lustra geloven. 30 En God, die de harten doorgondt, heeft en Ikónium naar Antiochië terug. 31 Ze bevestigden voor hen getuigd, door hun den Heiligen Geest te de leerlingen in hun goede gezindheid, vermaanden schenken, juist als aan ons. 32 Ook heeft Hij op hen, om in het geloof te volharden, en zeiden, dat we geen enkel punt onderscheid gemaakt tussen ons en door veel verdrukkingen het koninkrijk Gods moeten hen, maar hun harten gereinigd door het geloof. 33 ingaan. 34 In elke gemeente stelden ze, na bidden Welnu dan, zoudt gij God willen uitdagen, met een juk en vasten, door oplegging der handen priesters over op de hals der leerlingen te leggen, dat noch onze hen aan, en bevalen ze aan bij den Heer, in wien ze vaderen, noch wij zelf hebben kunnen dragen? 35 hadden geloofd. 36 Vervolgens trokken ze Pisidië Neen; we geloven, dat wij worden gered door de door, en kwamen in Pamfúlië. 37 En na te Perge het genade van den Heer Jesus Christus, juist zoals woord te hebben verkondigd, gingen ze naar Attália. zij. 38 Nu zweeg de hele vergadering en luisterde 39 Vandaar keerden ze per schip naar Antiochië terug, naar Bár nabas en Paulus, die de grote tekenen en waar men hen aan Gods genade had toevertrouwd wonderen verhaalden, welke God onder de heidenen voor het werk, dat ze thans hadden volbracht. 40 door hen had verricht. 41 Toen ze waren uitgesproken, Na hun aankomst riepen ze de gemeente bijeen, nam Jakobus het woord, en sprak: Mannen broeders, en verhaalden, wat grote dingen God door hen had luistert naar mij. 42 Simon heeft u uiteengezet, hoe verricht, en hoe Hij voor de heidenen de deur van het God reeds vroeger genadig op de heidenen heeft geloof had geopend. 43 Geruime tijd bleven ze daar neergezien, om zich uit hen een volk te kiezen, tot bij de leerlingen.

staat 16 "Daarna zal ik wederkeren En de vervallen ging dus alleen naar Jerusalem terug. 35 Ook Paulus hut van David oprichten, Haar puinen herstellen, En en Bárnabas bleven te Antiochië; ze gaven daar haar weer overeind doen staan; 17 Opdat de rest onderricht, en preekten met nog veel anderen het der mensen den Heer zou zoeken, Met alle volken, woord des Heren. 36 Maar kort daarop zei Paulus waarover mijn Naam is uitgeroepen! Zo spreekt de tot Bárnabas: Laten we opnieuw de broeders gaan Heer, die deze dingen doet, 18 Die van eeuwigheid zijn bezoeken in al de steden, waar we het woord des bekend." (aiōn g165) 19 Daarom ben ik van oordeel, dat Heren hebben verkondigd, en zien, hoe het hun gaat. men het aan de heidenen, die zich tot God bekeren, 37 Nu wilde Bárnabas ook Johannes meenemen, die niet moeilijk moet maken. 20 Maar wel moet men hun ook Markus wordt genoemd; 38 maar Paulus achte voorschrijven, dat ze zich onthouden van wat door het niet raadzaam, iemand mee te nemen, die te de afgoden besmet is, ook van ontucht van verstikt Pamfúlië hen had verlaten, en hen niet bij het werk vlees en van bloed 21 Want Moses heeft reeds lange vergezeld had. 39 Hierover ontstond onenigheid, tijd in iedere stad mensen, die hem prediken daar zodat ze van elkaar gingen. Bárnabas nam Markus hij elke sabbat in de synagogen wordt voorgelezen. mee, en ging scheep naar Cyprus. 40 Paulus koos 22 Toen besloten de apostelen, de priesters en de Silas, en vertrok, nadat hij door de broeders aan hele vergadering, enige mannen uit hun midden Gods genade was aanbevolen. 41 Hij reisde Syrië en te kiezen, en ze met Paulus en Bárnabas naar Cilicië door, en bevestigde de gemeenten.

Antiochië8 te zenden: het waren: Judas bijgenaamd Barsabbas, en Silas: mannen van aanzien onder de broeders. 23 Het volgend schrijven werd hun ter hand gesteld: De apostelen en de priesters, als broeders aan de broeders uit de heidenen te Antiochië en in Syrië en Cilicië: heil! 24 Daar wij vernomen hebben, dat sommigen onzer, zonder enige opdracht van ons, u door hun woorden hebben verontrust, en uw gemoederen hebben geschockt, 25 hebben wij eenparig goedgevonden, enige mannen uit te kiezen en tot u te zenden, tezamen met onze zeer geliefde Bárnabas en Paulus: 26 mensen, die hun leven veil hebben voor de naam van onzen Heer Jesus Christus. 27 Wij zenden u dus Judas en Silas, die u hetzelfde ook mondeling zullen meedelen. 28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgedacht. u geen zwaardere last op te leggen, dan deze noodzakelijke voorschriften: 29 dat gjíj u onthoudt van offervlees, van bloed en verstikt vlees, en van ontucht. Zo gjíj u daarvoor in acht neemt, handelt gjíj goed. Vaarwel. 30 Ze namen dus afscheid, en vertrokken naar Antiochië, waar ze de gemeente bijeenriepen, en de brief overhandigden. 31 Ze lazen hem, en verheugden zich over de bemoedigende inhoud. 32 Judas en Silas, die profeten waren, vermaanden ook zelf de broeders, en bemoedigden ze door een lange toespraak. 33 Na enige tijd lieten de broeders hen in vrede naar hun lastgevers terugkeren. 34 Maar Silas vond het beter, daar te blijven; Judas

16 Zo kwam hij ook te Derbe en Lustra aan. En zie, daar was een leerling, Timóteus genaamd, de zoon van een gelovige joodse vrouw en een heidense vader. 2 Daar de broeders van Lustra en Ikónium een goede getuigenis over hem afliegen, 3 en Paulus hem dus als reisgezel wenste, liet hij hem besnijden ter wille van de Joden in die plaatsen; want allen wisten, dat zijn vader een heiden was. 4 In de steden, die ze bezochten, bevalen ze, de voorschriften te onderhouden, die door de apostelen en de priesters van Jerusalem waren vastgesteld. 5 Zó werden de gemeenten in het geloof bevestigd, en namen met de dag in aantal toe. 6 Ze trokken nu Frúgië en de streek van Galátië door, omdat de Heilige Geest hen belette, het woord in Azië2 te verkondigen. 7 Toen ze dicht bij Músië waren gekomen, trachten ze naar Bitúnië te gaan, maar de Geest van Jesus liet het hun niet toe. 8 Ze trokken dus Músië door, en zakten naar Troas af. 9 Daar had Paulus 's nachts een visioen: een Macedóniër stond voor hem, en smeekte: Kom over naar Macedónië, en help ons. 10 Zodra hij nu het visioen had aanschouwd, deden we aanstonds ons best, om naar Macedónië te vertrekken; overtuigd, dat God ons geroepen had, om hun het evangelie te verkondigen. 11 We scheepten ons te Troas in, en zeilden regel. recht naar Samotrácië; de volgende dag naar Neápolis, 12 en van daar naar Filippi, een kolonie, die de voornaamste stad van dit deel van Macedónië is. In deze stad brachten we enige dagen

door. **13** Op de sabbat gingen we de poort uit naar een rivier, waar we een bedplaats vermoedden. **28** Maar Paulus riep met luider stem: Doe uzelf geen We gingen er zitten, en onderhielden ons met de kwaad; want we zijn allen nog hier. **29** Hij vroeg om vrouwen, die er waren samengekomen. **14** Ook een licht, snelle naar binnen, en viel sidderend Paulus en vrouw, Lúdia genaamd, een verkoopster van purper Silas te voet. **30** Hij bracht ze naar buiten, en zeide: uit de stad Tuatira, een godvrezende, hoorde toe: Heren, wat moet ik doen, om gered te worden? **31** Ze en de Heer opende haar hart, zodat ze haar volle zeiden: Geloof in den Heer Jesus, en ge zult gered aandacht schonk aan Paulus' woord. **15** Toen ze met worden met uw gezin. **32** En ze verkondigden het haar gezin was gedoopt, nodigde ze ons uit, en zeide: woord des Heren aan hem en al zijn huisgenoten. **33** Als gij van oordeel zijt, dat ik getrouw ben aan den Nog op hetzelfde uur van de nacht nam hij hen bij Heer, komt dan en neemt uw intrek in mijn huis. En zich op, wies hun wonderen, en werd toen onmiddellijk ze drong heel sterk bij ons aan. **16** Eens, dat we naar de bedplaats gingen, ontmoetten we een slavin, boven, zette hun spijzen voor, en verheugde zich die een waarzeggenden geest in zich had, en met met heel zijn gezin, dat hij het geloof in God had waarzeggen veel voor haar meesters verdienne. **17** ontvangen. **35** Toen het dag was geworden, zonden Ze liep Paulus en ons achterna, en riep hardop: Deze de magistraten gerechtsdienaraars met het bevel: Laat mensen zijn dienaars van den allerhoogsten God; die mannen in vrijheid. **36** De gevangenbewaarder ze verkondigen u de weg des heils. **18** Zo deed ze bracht dit bericht aan Paulus over: De magistraten vele dagen achtereenvolgens. Maar toen dat Paulus begon hebben me laten zeggen, u in vrijheid te laten. Gaat te vervelen, keerde hij zich om, en sprak tot den dus in vrede heen. **37** Maar Paulus zei hun: Zonder geest: Ik beveel u in naam van Jesus Christus, van verhoor hebben ze ons, romeinse burgers, in het haar uit te gaan. En op hetzelfde ogenblik ging hij openbaar gegeseld en in de gevangenis geworpen; en heen. **19** Maar zodra haar meesters bemerktten, dat nu laten ze ons los, maar in het geheim? Dat niet; zelf hun hoop op winst was vervlogen, grepen ze Paulus moeten ze komen, **38** om ons in vrijheid te stellen. De en Silas vast, sleurden ze over de markt naar het gerechtsdienaraars brachten deze boodschap aan de stadsbestuur, **20** brachten ze voor de magistraten, magistraten over. Toen ze hoorden, dat het Romeinen en zeiden: Deze mensen brengen onze stad in rep waren, werden ze bang; **39** ze gingen er heen, en roer. Het zijn Joden; **21** ze verkondigen zeden boden hun verontschuldigingen aan, en stelden hen en gewoonten, die wij als Romeinen niet mogen in vrijheid met het verzoek de stad te verlaten. **40** aanvaarden of volgen. **22** Ook het volk keerde zich Ze verlieten dus de gevangenis, en gingen bij Lúdia tegen hen. Nu lieten de magistraten hun de kleren binnen; en toen ze de broeders hadden gezien en afrukken, en gaven bevel, hen met roeden te geselen. vermaand, reisden ze verder.

23 En toen ze hun een pak slaag hadden gegeven, stopten ze hen in de gevangenis, en gaven bevel aan den gevangenbewaarder, om ze met grote zorg te bewaken. **24** Na zo'n streng bevel, wierp hij ze in de binnenste afdeling der gevangenis, en sloot hun voeten in het blok. **25** Tegen middernacht waren Paulus en Silas aan het bidden, en zongen de lof van God; en de gevangenen luisterden naar hen. **26** Maar eensklaps kwam er een aardbeving, zo hevig, dat de grondslagen van de gevangenis er van schudden. Opeens sprongen alle deuren open, en bij allen lieten de boeien los. **27** De gevangenbewaarder werd wakker, en zag, dat de deuren van de gevangenis openstonden. Hij trok zijn zwaard en wilde zich doden;

want hij meende, dat de gevangenen waren ontvlucht. **17** Ze namen hun weg over Amfipolis en Apollónia, en kwamen te Tessalonika aan, waar een synagoge der Joden was. **2** Volgens zijn gewoonte ging Paulus naar hen toe, en drie sabbatdagen achtereenvolgens disputeerde hij met hen uit de Schriften. **3** Hij zette hun uiteen en bewees: de Christus moet lijden en opstaan uit de doden; en: deze Christus is Jesus, dien ik u verkondig. **4** Sommigen van hen lieten zich overtuigen, en sloten zich bij Paulus en Silas aan; ook een groot aantal godvrezende heidenen, en vele aanzienlijke vrouwen. **5** Maar de Joden werden afgunstig. Met behulp van enige booswichten uit het gemene volk, verwelkten ze een volksoproep, en brachten de stad in rep en roer.

Voor het huis van Jason schoolden ze samen, en trachten hen voor het volk te brengen. **6** Toen ze hen echter niet vonden, sleepten ze Jason en enige broeders voor het stadsbestuur, en schreeuwden: Die mensen, die de hele wereld in opschudding brengen, zijn nu ook hier; **7** en Jason heeft ze in verkondigd u. **8** Zo brachten ze het volk in verwarring, maar want ze zeggen, dat er een andere koning is: een aarde, Hij woont niet in tempels door handen Jesus. **9** Dit eiste verzorgd, alsof Hij aan iets behoeft had; Hij die aan een borgstelling van Jason en de overigen; toen liet allen leven en adem en alles geeft. **10** Nog in dezelfde nacht zonden de broeders Paulus en Silas naar Berea. Zodra ze daar aankwamen, gingen ze naar de synagoge der Joden. **11** Dezen waren beter gezind dan die van Tessalonika. **12** Velen van hen geloofden dan ook; en zijn we; zoals ook sommigen van uw dichters dit een groot aantal aanzienlijke heidense vrouwen en mannen eveneens. **13** Zodra echter de Joden van Tessalonika vernamen, dat door Paulus ook te Berea het woord Gods werd verkondigd, kwamen ze ook daar het volk ophitsen en in opschudding brengen. **14** Maar terstond lieten de broeders Paulus toen naar Silas en Timóteüs, om zo spoedig mogelijk bij hem te zijn. **15** Zij, die Paulus begeleidden, brachten hem tot Athene; toen keerden ze terug, met een bevel voor Silas en Timóteüs, om zo spoedig mogelijk bij hem te zijn. **16** Terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, werd hij ten diepste bewogen, toen hij zag, dat de stad vol afgodsbeelden was. **17** Hij disputeerde dus dagelijks op de markt met wie hij daar aantrof. **18** Ook enige epicurische en stoïsche wijsgeren vielen hem aan. Sommigen zeiden: Wat heeft die praatjesmaker van vreemde goden te zijn! Want hij had Jesus en de opstanding verkondigt. **19** Ze namen hem mee, brachten hem op de Areopagus en zeiden: Mogen we weten, wat dit voor een nieuwe leer is, die je verkondigt? **20** Want ge laat ons heel vreemde dingen horen. We willen dus wel eens weten, wat dat alles betekent. **21** Want alle Atheners en de vreemdelingen, die bij hen zijn gevestigd, hebben voor niets anders tijd dan voor nieuwjes vertellen, of nieuwjes horen. **22** Paulus stond midden op de Areopagus, en sprak aldus: Mannen van Athene; overal bespeur ik, dat rondging en uw heiligdommen bezag vond ik zelfs een altaar met het opschrift: Aan een onbekenden神. Welnu, wat gij vereert zonder het te kennen, dat brengen, zijn nu ook hier; **23** Want terwijl ik een altaar met het opschrift: Aan een onbekenden神. Welnu, wat gij vereert zonder het te kennen, dat brengen, zijn nu ook hier; **24** De God, die de wereld en al wat huis. Allen gaan ze tegen de bevelen van Caesar daarin is, gemaakt heeft, die de Heer is van hemel in; want ze zeggen, dat er een andere koning is: een aarde, Hij woont niet in tempels door handen Jesus. **25** Ook wordt Hij niet door mensenhanden ook het stadsbestuur, dat het hoorde. **26** Dit eiste verzorgd, alsof Hij aan iets behoeft had; Hij die aan een borgstelling van Jason en de overigen; toen liet allen leven en adem en alles geeft. **27** Hij heeft uit één men ze vrij. **28** In Hem immers leven we, bewegen we, zo was. **29** Zijn we dus van Gods geslacht, dan moeten we Tessalonika vernamen, dat door Paulus ook te Berea ook niet denken, dat de godheid gelijk is aan goud, het woord Gods werd verkondigd, kwamen ze ook zilver of steen, of aan beeldwerk van menselijke daar het volk ophitsen en in opschudding brengen. **30** Maar thans heeft God de tijden **31** Want Hij heeft een dag bepaald, Athene; toen keerden ze terug, met een bevel voor waarop Hij de wereld met rechtvaardigheid oordelen Silas en Timóteüs, om zo spoedig mogelijk bij hem te zal door een Man, dien Hij daartoe bestemd heeft. komen. **32** Maar toen ze hoorden van opstanding der doden, spotte de een, in de synagoge met de Joden en godvrezen, en en zeide de ander: Daarover zullen we u later wel dagelijks op de markt met wie hij daar aantrof. **33** Zó ging Paulus van hen weg. **34** Toch sloten enige mannen zich bij hem aan, en geloofden; hiertoe behoorden ook Dionísius de Areopagiet een vrouw met name Dámaris, en anderen met hen.

18 Hierna vertrok Hij uit Athene, en ging naar Korinte. **2** Hij trof er een zekeren Aquila aan, een jood afkomstig uit Pontus, die kort te voren met Priskilla zijn vrouw, uit Italië was gekomen, omdat Cláudius bevolen had, dat alle Joden Rome zouden verlaten. Hij ging naar hen toe; **3** en omdat hij hetzelfde vak uitoefende, bleef hij bij hen, en werkten ze samen; ze waren tentenmakers van beroep. **4** Maar iedere sabbat disputeerde hij in de synagoge, en trachtte hij Joden en heidenen te overtuigen. **5**

Toen echter Silas en Timóteus uit Macedónië waren gekomen wijdde Paulus zich weer geheel aan de prediking, en betuigde aan de Joden, dat Jesus de Christus is. **6** Maar daar ze zich bleven verzetten en begonnen te schelden, schudde hij het stof van zijn kleren, en zeide tot hen: Uw bloed kome neer op uw eigen hoofd; ik ben er onschuldig aan. Van nu af zal ik tot de heidenen gaan. **7** Hij ging heen, en veel vuur, en leerde nauwkeurig alwat Jesus betrof; begaf zich naar het huis van zekeren Titus Justus, toch kende hij alleen de doop van Johannes **8** met grote vrijmoedigheid trad hij in de synagoge op. Crispus echter, de overste van de synagoge, geloofde met heel zijn gezin in den Heer; ook talrijke Korintiërs gaven gehoor, geloofden, en werden gedoopt. **9** Eens nauwkeuriger uiteen. **10** En toen hij het verlangen in de nacht sprak de Heer tot Paulus in een visioen: te kennen gaf, naar Achaja te gaan, moedigden de Wees niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet. **11** broeders hem daartoe aan, en schreven aan de Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u slaan, om u kwaad te doen; en er is in deze stad een talrijke schare, die Mij toebehoort. **12** Zo bleef hij daar een jaar en zes maanden, en onderwees hen het woord Gods. **13** Maar toen Gállio proconsul van Achaja was geworden, deden de Joden eenparig een aanval op Paulus, en daagden hem voor de rechterstoel **14** met de aanklacht: Deze man haalt de mensen over, God te dienen op een manier, die strijdig is met de Wet. **15** Toen Paulus nu de mond wilde openen, sprak Gállio tot de Joden: Ging het over enig onrecht of misdrijf, dan Joden, zou ik volgens recht u geduldig aanhoren. **16** Maar zijn het geschillen over een woord, over namen, of over uw Wet, regelt dat zelf; over zulke dingen wil ik geen rechter zijn. **17** En hij joeg ze van de rechterstoel weg. **18** Na een langdurig verblijf nam Paulus afscheid van de broeders, en zette koers naar Syrië in gezelschap van Priskilla en Aquila; maar eerst had hij in Kéncchreën zijn hoofd laten scheren, want hij had een gelofte. **19** Ze kwamen te Éfese aan, en daar liet hij hen achter. Hij zelf begaf zich naar de synagoge, en disputeerde met de Joden. **20** Op hun verzoek, om langer te blijven, ging hij niet in. **21** Hij nam afscheid en sprak: Als God het wil, kom ik weer bij u terug. En hij vertrok uit Éfese. **22** Hij landde te Cesarea, trok verder het land in begroette de gemeente, en keerde toen naar Antiochië terug. **23** Nadat hij daar enige tijd had doorgebracht, vertrok hij weer, reisde achtereenvolgens de streek van Galatië en Frúgië door, en bevestigde er al de leerlingen.

19 Terwijl Apollo reeds te Korinte vernoefde, trok

Paulus de hogerop gelegen streken door, en kwam te Éfese aan. Daar trof hij enige leerlingen aan, **2** tot wie hij zeide: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, toen gij gelovig werdt? Maar ze antwoordden hem: Neen: we hebben zelfs niet eens gehoord, dat er een Heilige Geest bestaat. **3** Hij zeide: Met welk doopsel zijt gij dan gedoopt? Ze antwoordden: Met het doopsel van Johannes **4** Nu sprak Paulus: Johannes heeft inderdaad met een doopsel van bekering gedoopt, maar hij sprak daarbij tot het volk, dat ze moesten geloven in Hem, die na hem zou komen; dat is in Jesus. **5** Toen ze dit hadden gehoord, lieten ze zich dopen in de naam van den Heer Jesus. **6** Paulus legde hun de handen op, en de Heilige Geest kwam over hen neer; en ze spraken in talen en profeteerden **7** In het geheel waren het twaalf man ongeveer. **8** Drie maanden lang ging hij naar de synagoge, en trad er met vrijmoedigheid op; hij disputeerde er over het koninkrijk Gods, en bracht overtuigende bewijzen naar voren. **9** Maar toen sommigen zich verhardden en niet wilden geloven, en daarenboven voor de menigte de Weg begonnen te lasteren, scheidde hij zich van hen af, en verzamelde zijn leerlingen afzonderlijk in de school van Tyrannus, waar hij dagelijks onderricht gaf. **10** Dit duurde zo

twee jaren lang, zodat alle bewoners van Azië, Joden miscrediet komt, maar dat ook de tempel van Diana, als heidenen, het woord des Heren vernamen. 11 En de grote godin, in minachting geraakt; ja, dat zij zelf, God deed buitengewone wonderen door de handen die door heel Azië en heel de wereld vereerd wordt, van Paulus; 12 zodat zelfs als men de doeken en van haar majestieit zal worden beroofd. 28 Toen ze dit gordels, die zijn lichaam hadden aangeraakt, op hoorden, werden ze woedend, en schreeuwden het de zieken legde, de kwaden hen verlieten, en de uit: Groot is de Diana der Efesiërs. 29 En de hele stad boze geesten op de vlucht gingen. 13 Ook enige kwam in rep en roer. Als één man stormde alles naar rondtrekkende joodse duivelbezweerders beproefdten het theater en men sleepte ook de Macedoniërs Cajus eens de naam van den Heer Jesus aan te roepen en Aristarchus, de reisgenoten van Paulus, daar over hen, die door boze geesten waren bezeten. Ze heen. 30 Paulus wilde zich onder het volk begeven, zeiden: Ik bezweer u bij Jesus, dien Paulus preekt. maar de leerlingen hielden hem tegen; 31 ook enigen 14 Het waren de zeven zonen van een joodsen der Asiarchen die hem genegen waren, lieten hem opperpriester Skevas die dit deden. 15 Maar de boze dringend verzoeken, zich niet in het theater te wagen. geest antwoordde hun: Jesus ken ik, en Paulus ken 32 De vergadering zelf was in de grootste verwarring; ik ook; maar wie zijt gij? 16 En de man met den de een riep dit, de ander dat; de meesten wisten bozen geest sprong op hen los, overmeesterde en niet eens, waarom ze saamgekomen waren. 33 Nu mishandelde hen, zodat ze naakt en gewond het drongen de Joden een zekeren Alexander uit de huis uit vluchten. 17 Dit werd bekend aan alle Joden menigte naar voren, om uitleg te geven. Alexander en heidenen, die in Éfese woonden; allen werden wenkte met de hand om stilte, en wilde een pleidooi van vrees vervuld, en de naam van den Heer Jesus tot het volk beginnen. 34 Maar zodra ze bespeurden, werd verheerlijkt. 18 Velen van hen, die geloofden, dat hij een jood was, begonnen ze allemaal te loeien, kwamen openlijk belijden, wat ze misdaan hadden. en schreeuwden bijna twee uren lang: Groot is de 19 Anderen, die met toverkunsten hadden omgegaan, Diana der Efesiërs. 35 De stadssecretaris bracht brachten de boeken, en verbrandden ze voor aller eindelijk de menigte tot bedaren, en sprak: Efesiërs, ogen; de waarde ervan werd op een bedrag van vijftig wie ter wereld zou niet weten, dat de stad der Efesiërs duizend zilverstukken geschat. 20 Zo groeide het de grote Diana vereert en haar beeld, dat uit de Woord door 's Heren kracht, en werd het machtig. 21 hemel is gevallen? 36 Daar dit dus vaststaat, moet gij Toen deze zaak was geregeld, maakte Paulus het u rustig houden, en niet onberaden te werk gaan. plan, om over Macedónië en Achaja naar Jerusalem 37 Want gij hebt deze mannen hier gebracht, die te gaan; en hij voegde er aan toe: Als ik daar ben geen heiligschenners zijn, en geen lastaars van geweest, moet ik ook Rome bezoeken. 22 Hij zond uw godin. 38 Wanneer Demétrius en zijn vakgenoten twee van zijn helpers, Timóteus en Erastus, naar klachten tegen iemand hebben, welnu er worden Macedónië vooruit, terwijl hij zelf nog enige tijd in Azië rechtszittingen gehouden en er zijn proconsuls; laat bleef. 23 Maar juist in deze tijd brak er een geweldige ze elkaar voor het gerecht dagen. 39 En zo gij nog iets op. schudding los aangaande de Weg 24 Er was anders verlangt, dan zal het in een wettige vergadering namelijk een zekere zilversmid, Demétrius genaamd, worden behandeld. 40 Zo lopen we gevaar, van ooproer die zilveren tempeltjes van Diana vervaardigde, en te worden aangeklaagd om wat vandaag is gebeurd; de kunstenaars daarmee veel geld liet verdienen. 25 want er bestaat geen enkele reden, waarmee we deze Deze mannen en ook de werklieden in dat bedrijf riep oploop verantwoorden kunnen. 41 Met die woorden hij bijeen, en zeide: Mannen! Gij weet, dat we aan dit ontbond hij de vergadering.

bedrijf onze welstand hebben te danken. 26 Nu ziet gij en hoort gij, hoe deze Paulus niet slechts te Éfese, maar in bijna gans Azië heel wat mensen door zijn redeneren er afkerig van maakt. Want hij beweert: Wat met de hand wordt gemaakt, zijn geen goden. 27 We lopen dus gevaar, dat niet alleen ons bedrijf in

20 Toen het tumult was bedaard, riep Paulus de leerlingen bijeen; hij vermaande hen, nam afscheid en vertrok naar Macedónië. 2 Hij reisde die streken door, en vermaande de broeders door talrijke toespraken; daarna begaf hij zich naar Griekenland, 3 waar hij drie maanden bleef. Toen hij zich naar

Syrië wilde inschepen, legden de Joden hem een alles wat nuttig was, u te verkondigen, en het u te hinderlaag; daarom besloot hij, om over Macedónië onderwijzen in het openbaar en te huis; **21** hoe ik bij terug te keren. **4** Als reisgezellen had hij een Joden en heidenen getuigd heb voor de bekering tot Bereér Sópater, den zoon van Pyrrus, Aristarchus God, en voor het geloof in onzen Heer Jesus Christus. en Secundus van Tessalonika, Cajus van Derbe, **22** Zie, nu ben ik vast besloten, naar Jerusaleм te Timóteus, en de Asiaten Túchicus en Trófimus; **5** maar gaan. Ik weet niet, wat mij daar zal overkomen, **23** zij reisden vooruit, en wachtten ons te Troas op. **6** maar wel, dat de Heilige Geest van stad tot stad mij Wijzelf scheept ons na de dagen der ongedesemde betuigt, dat mij boeien en verdrukkingen wachten. **24** broden te Filippi in, en kwamen in vijf dagen bij hen Maar zelf hecht ik aan mijn leven geen waarde, zo ik te Troas, waar we zeven dagen bleven. **7** Toen we op maar mijn taak mag volbrengen, en de bediening, die de eerste dag van de week bijeen waren gekomen, ik van den Heer Jesus ontving, om voor het evangelie om brood te breken, hield Paulus, die de volgende van Gods genade te getuigen. **25** Zie, thans weet morgen moest vertrekken, een toespraak tot hen, ik, dat gij mij niet weerziet gij allen, onder wie ik en rekte zijn rede tot middernacht. **8** Er brandden rondging, om het koninkrijk Gods te verkondigen. **26** veel lampen in de opperzaal, waar we vergaderd Daarom betuig ik u heden, dat ik rein ben van uw waren. **9** Een jongeman, Éutuchus genaamd, was aller bloed **27** want ik heb niet nagelaten, u in zijn in het venster gaan zitten. Toen nu Paulus zo lang volle omvang Gods wil te doen kennen. **28** Geeft bleef spreken, kreeg hij geweldige slaap; en door acht op uzelf, en op heel de kudde, waarover de slaap overmand, viel hij van de derde verdieping Heilige Geest u als bewakers gesteld heeft, om Gods naar beneden, en werd dood opgenomen. **10** Maar Kerk te besturen, die Hij zich door zijn eigen bloed Paulus ging naar beneden, strekte zich over hem uit, heeft verworven. **29** Ik weet, dat na mijn heengaan sloeg zijn armen om hem heen, en zeide: Verontrust wrede wolven onder u zullen komen, die de kudde u niet; want zijn ziel is in hem. **11** Hij ging weer naar niet sparen **30** en dat uit uw eigen midden mannen boven, brak en at het brood, en sprak nog lange zullen opstaan, die verkeerde dingen leren, om de tijd tot aan de dageraad toe; toen vertrok hij. **12** Ze leerlingen met zich mee te slepen. **31** Weest daarom brachten den jongeman levend naar huis, en waren waakzaam, en blijft er aan denken, hoe ik drie jaren niet weinig vertroost. **13** Wijzelf gingen per schip lang niet gerust heb, nacht en dag onder tranen ieder vooruit, en stevenden naar Assus, om Paulus daar van u te vermanen. **32** En thans beveel ik u aan den op te nemen; want zo had hij het beschikt, omdat Heer, en aan het woord zijner genade; aan Hem, die hij zelf over land wilde gaan. **14** Toen hij ons te machtig is, om de bouw te voltooien, en u te midden Assus getroffen had, namen we hem aan boord, en van alle heiligen het erfdeel te schenken. **33** Ik heb vertrokken naar Mitulene. **15** Vandaar zeilden we niemands zilver, goud of kleding begeerd. **34** Gij weet verder, en kwamen de volgende dag op de hoogte het zelf, dat deze handen hebben gearbeid voor mijn van Chios. Daags daarna bereikten we Samos, en eigen behoeften en voor mijn gezellen. **35** In ieder de dag daarop kwamen we te Miletē aan. **16** Want opzicht heb ik u getoond, dat men zó arbeiden moet, Paulus had besloten, Éfese voorbij te varen, om geen om de zwakken te steunen, en de woorden van den tijd' in Azië te verliezen, daar hij zich haastte, om zo Heer Jesus indachtig te zijn, die zelf heeft gezegd mogelijk met Pinksteren te Jerusaleм te zijn. **17** Maar "Het is zaliger te geven dan te ontvangen". **36** Toen hij van Miletē uit zond hij iemand naar Éfese, om de dit had gezegd, boog hij zijn knieën, en bad met hen priesters van de gemeente te ontbieden. **18** En toen allen. **37** En allen begonnen luide te wenen, vielen ze waren aangekomen, sprak hij hen toe: Gij weet, Paulus om de hals, en omhelsden hem teder; **38** ze hoe ik, van de eerste dag af, dat ik in Azië kwam, mij waren vooral bedroefd, omdat hij gezegd had, dat ze steeds onder u heb gedragen; **19** hoe ik den Heer hem niet zouden weerzien. Daarna deden ze hem met alle ootmoedigheid heb gediend, onder tranen en uitgeleide naar het schip.
onder beproevingen, die mij overkwamen door de **21** Toen we afscheid van hen hadden genomen, en aanslagen der Joden; **20** hoe ik niet heb nagelaten, afgevaren waren, stevenden we rechtdoor naar

Kos, de volgende dag naar Rodus, en vandaar naar verhaalde hij in bijzonderheden, wat God door zijn Pátara. 2 Hier troffen we een schip, dat naar Fenicië bemiddeling onder de heidenen had verricht. 20 Toen voer; we gingen aan boord en staken in zee. 3 Toen ze dit hadden gehoord, verheerlijkten ze God Toch we Cyprus in het gezicht kregen, lieten we het links zeiden ze hem: Ge ziet, broeder, hoeveel duizenden liggen, zetten koers naar Syrië, en landden te Tyrus; Joden er zijn, die gelovig zijn geworden, en die allen want daar moest het schip de lading lossen. 4 We ijveraars zijn voor de Wet. 21 Maar nu hebben ze zochten daar de leerlingen op, en bleven er zeven van u horen zeggen, dat ge afval van Moses leert dagen lang; ze bezwoeren Paulus door den Geest, aan de Joden, die onder de heidenen leven, en hun niet naar Jeruzalem te gaan 5 Nadat we er die dagen zegt, dat ze hun kinderen niet mogen besnijden, of hadden doorgebracht, vertrokken we, en reisden volgens onze gebruiken mogen leven 22 Wat dus verder; allen vergezelden ons met hun vrouwen en te doen? Ongetwijfeld komt er een talrijke schare kinderen tot buiten de stad. Op het strand knielden bijeen; want men zal vernemen, dat ge gekomen we neer in gebed; 6 toen zeiden we elkander vaarwel. zijt. 23 Doe derhalve, wat we u zeggen. Onder ons Wij bestegen het schip, en zij keerden naar huis bevinden zich vier mannen, die een gelofte hebben terug. 7 We zeilden nu van Tyrus naar Ptolemaïs, gedaan. 24 Neem ze met u mee, laat u gelijk met waar we onze zeereis ten einde brachten; we gingen hen reinigen, en betaal voor hen de kosten opdat er de broeders begroeten, en vertoefden één dag ze zich het hoofd kunnen laten scheren; dan zullen onder hen. 8 De volgende dag vertrokken we weer, allen weten, dat het onwaar is, wat ze over u hebben en kwamen te Cesarea aan. We begaven ons naar gehoord, maar dat ge zelf de Wet onderhoudt. 25 Wat het huis van Filippus, den evangelist, een van de de heidenen betreft, die het geloof hebben aanvaard, zeven en we bleven bij hem; 9 hij had vier ongehuwde we hebben hun onze beslissing doen kennen, dat dochters, die profetessen waren. 10 Terwijl we daar ze zich moeten wachten voor afgodenvlees, voor meerdere dagen vernoeden, kwam er een profeet bloed en verstikt vlees, en voor ontucht. 26 Daarom uit Judea aan, Agabus genaamd. 11 Toen hij ons nam Paulus de volgende dag de mannen met zich kwam bezoeken, nam hij de gordel van Paulus, mee, liet zich tegelijk met hen reinigen, ging met bond zich handen en voeten, en sprak: Dit zegt de hen de tempel binnen, en kondigde aan, wanneer Heilige Geest: "Zó zullen de Joden te Jeruzalem de dagen der gelofte geëindigd zouden zijn, en het den man binden, wien deze gordel behoort, en hem offer voor een ieder van hen zou worden gebracht. overleveren in de handen der heidenen". 12 Toen we 27 Maar toen de zeven dagen bijna voorbij waren, dit hoorden, drongen we met de broeders dier plaats zagen de Joden uit Azië hem in de tempel. Ze joegen er op aan, dat hij niet naar Jeruzalem zou gaan. al het volk bijeen, grepen hem vast, en gilden het 13 Maar Paulus antwoordde: Waarom weent gij, en uit: 28 "Israëlieten, te hulp! Dit is de man, die overal breekt mij het hart? Ik ben immers bereid, mij te iedereen leert tegen het volk, tegen de Wet en tegen Jeruzalem niet alleen te laten binden, maar er zelfs te deze plaats; ook heeft hij heidenen in de tempel sterven voor de naam van den Heer Jesus. 14 Daar gebracht, en deze plaats ontwijd." 29 Want ze hadden hij zich niet liet overhalen, hielden wij ook niet langer Trófimus, den Efesiër, in zijn gezelschap in de stad aan, maar zeiden: De wil des Heren geschiede. 15 Na gezien, en meenden nu, dat Paulus hem in de tempel die dagen maakten we ons reisvaardig, en gingen op gebracht had. 30 Heel de stad kwam in rep en roer, naar Jeruzalem. 16 Ook enige leerlingen van Cesarea en het volk liep te hoop. Ze maakten zich van Paulus gingen met ons mee, om ons bij zekeren Mnason meester, en sleurden hem buiten de tempel, waarvan van Cyprus te brengen, die reeds sedert lang een aanstonds de deuren werden gesloten. 31 Terwijl ze leerling was, en bij wien we onderdak zouden vinden. hem trachtten te doden, bereikte den legerhoofdman 17 Toen we te Jeruzalem aankwamen, ontvingen ons het bericht, dat heel Jeruzalem in opschudding was. de broeders met blijdschap. 18 De volgende dag 32 Aanstonds nam hij soldaten en honderdmannen ging Paulus met ons naar Jakobus, waar ook al de met zich mee, en snelde er heen. Zodra men den priesters bijeen waren gekomen. 19 Na de begroeting hoofdman en de soldaten zag, hield men op, Paulus

te slaan. **33** De hoofdman kwam naderbij, nam hem ik: "Heer, wat moet ik doen?" En de Heer sprak tot gevangen, en liet hem met twee kettingen boeien. mij: "Sta op, en ga naar Damascus; daar zal men u Nu onderzocht hij, wie hij was, en wat hij gedaan alles zeggen, wat u gelast wordt". **11** En daar ik niet had. **34** Maar uit de hoop schreeuwde de een dit, de meer kon zien door de glans van dat licht, namen mijn ander dat. Daar hij dus door het rumoer niets zekers gezellen me bij de hand, en zó kwam ik te Damascus te weten kon komen, gaf hij bevel, hem naar de burcht te brengen. **35** Op de trappen moest hij zelfs Wet, en in aanzien bij alle Joden, die daar woonden, door de soldaten worden gedragen om het opdringen **13** kwam naar mij toe, ging voor mij staan, en sprak: van het volk. **36** Want de volkshoop bleef volgen, "Saul, broeder, zie op". En op hetzelfde ogenblik zag en roepen: Weg met hem. **37** Juist toen Paulus ik hem. **14** Hij vervolgde: De God onzer vaderen de burcht zou worden binnengebracht, zeide hij tot heeft u voorbestemd, om zijn wil te leren kennen, den hoofdman: Mag ik u misschien iets zeggen? den Gerechte te zien, en de stem uit zijn mond te Hij antwoordde: Kent ge grieks? **38** Zijt ge dan de vernemen. **15** Want ge zult voor Hem bij alle mensen Egyptenaar niet, die laatst dat oproer heeft verwekt, moeten getuigen, wat ge gezien en gehoord hebt. **16** en vier duizend bandieten naar de woestijn met zich Nu dan, wat draalt ge? Sta op, laat u dopen, en uw mee heeft gelokt? **39** Paulus hernam: Ik ben een zonden afwassen onder aanroeping van zijn Naam. jood, van Tarsus in Cilicië, burger ener stad, die niet **17** Toen ik te Jerusalem was teruggekeerd, en eens zonder betekenis is. Ik bid u, laat me spreken tot het in de tempel aan het bidden was, geraakte ik in volk. **40** Toen hij verlof had gegeven, ging Paulus geestverrukking. **18** Ik zag Hem, en Hij sprak tot mij: op de trappen staan, en wenkte met de hand tot het "Haast u, en vertrek aanstands uit Jerusalem; want volk. En toen het doodstil was geworden, sprak hij van u zal men geen getuigenis over Mij aanvaarden". hen toe in het hebreews, en zeide:

22 Mannen, broeders en vaders, luistert naar wat ik u thans te mijner verdediging ga zeggen. **2** Toen ze hoorden, dat hij in het hebreews tot hen sprak, werd het nog stiller. Hij vervolgde: **3** Ik ben een jood, geboren te Tarsus in Cilicië, maar opgevoed in deze stad; aan de voeten van Gamáliël ben ik geschoold volgens de strenge uitleg der voorvaderlijke Wet, en werd ik een ijveraar voor God, zoals gij dat allen heden zijt. **4** Daarom heb ik deze richting ten dode toe vervolgd, mannen en vrouwen in boeien geslagen en in de gevangenis geworpen, **5** zoals ook de hogepriester en heel de Raad kan getuigen. Zelfs kreeg ik brieven van hen mee voor de broeders in Damascus; en ik reisde daarheen, om ook hen, die zich daar bevonden, geboeid naar Jerusalem te voeren, en hen te doen straffen. **6** Maar toen ik op mijn reis Damascus naderde, bliksemde eensklaps midden op de dag een schitterend licht uit de hemel om mij heen. **7** Ik viel op de grond, en hoorde een stem, die mij zeide: "Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij?" **8** Ik antwoordde: "Wie zijt Gij, Heer?" Hij sprak tot mij: "Ik ben Jesus van Názaret, dien ge vervolgt". **9** Mijn gezellen zagen wel het licht, maar de stem van Hem, die met mij sprak, hoorden ze niet **10** Toen zei

allen, die in U geloofden, gevangen liet nemen en in de synagogen liet geselen; **20** en dat ik er bij stond, toen het bloed werd vergoten van Stéfanus, uw getuige; dat ik er behagen in had, en de kleren bewaarde van hen, die hem doodden. **21** Maar Hij sprak tot mij: "Ga heen; want Ik zal u zenden ver weg naar de heidenen". **22** Tot zo ver hadden ze naar hem geluisterd; maar nu schreeuwden ze het uit: Weg met hem van de aarde; want hij is niet waard, dat hij leeft. **23** Ze hielden, rukten zich de kleren af, en wierpen stof in de lucht. **24** Nu gaf de hoofdman bevel, hem in de burcht te voeren, en hem door geselen tot bekentenis te brengen, opdat hij te weten zou komen, waarom ze zo tegen hem te keer bleven gaan. **25** Maar toen men Paulus had uitgestrekt, om hem te binden, zei hij tot den aanwezigen honderdman: Is het u geoorloofd, een romeins burger te geselen, die zelfs niet eens veroordeeld is? **26** Toen de honderdman dit hoorde, ging hij den hoofdman berichten, en zeide: Wat gaat ge beginnen; die man is een Romein! **27** De hoofdman ging er naar toe, en zei hem: Zeg me, zijt ge een Romein? Hij antwoordde: Ja! **28** De hoofdman hernam: Ik heb me dat burgerrecht voor veel geld moeten kopen. Welnu, sprak Paulus, en ik heb het

door geboorte verkregen. **29** Nu lieten zijn pijnigers hem aanstonds met rust; en nu de hoofdman wist, dat hij Romein was, werd hij bang, ook omdat hij hem had laten boeien. **30** Daar hij echter nauwkeurig wilde weten, waarvan hij door de Joden beschuldigd werd, liet hij hem de volgende dag uit de gevangenis halen, en gaf hij bevel, dat de opperpriesters en heel de Hoge Raad bijeen zouden komen. Toen bracht hij Paulus er heen, en stelde hem in hun midden.

23 Paulus vestigde zijn blikken op de Raad, en sprak: Mannen broeders, met een volkomen zuiver geweten heb ik voor God gewandeld tot op de dag van vandaag. **2** Maar de hogepriester Ananias gebod aan de omstanders, hem op de mond te slaan. **3** Toen zei Paulus tot hem: God zal u slaan witgeleisterde muur. Ge zit hier, om mij te richten volgens de Wet, en tegen de Wet in geeft ge bevel, mij te slaan. **4** Maar de omstanders zeiden: Den hogepriester scheldt ge uit? **5** Paulus zeide: Ik wist niet broeders, dat hij de hogepriester was; want er staat geschreven "Een overste van uw volk zult gij niet verwensen". **6** Daar Paulus wist, dat de Hoge Raad voor een deel uit sadduceën en voor een ander deel uit farizeën bestond, riep hij uit: Mannen broeders, ik ben een farizeér en een zoon van farizeén; om de hoop op de verrijzenis der doden sta ik terecht. **7** Toen hij dit had gezegd, ontstond er twist tussen farizeén en sadduceën, en de vergadering raakte verdeeld. **8** Want de sadduceën zeggen, dat er geen verrijzenis bestaat ook geen engelen of geesten; maar de farizeën nemen die beide punten aan. **9** Er ontstond een geweldig rumoer. En sommige schriftgeleerden van de partij der farizeën stonden op, en riepen op heftige toon: We vinden niets kwaad in die man; misschien heeft er wel een geest of een engel tot hem gesproken. **10** Toen nu de twist nog heftiger werd, en de hoofd. man begon te vrezen, dat Paulus door hen zou worden verscheurd, gebod hij aan de soldaten, naar beneden te komen, hem uit hun midden weg te halen, en naar de burcht te geleiden. **11** De nacht daarop verscheen hem de Heer, en sprak: Houd goede moed. Want zoals gij te Jerusalem van Mij hebt getuigd, zo moet gij het ook te Rome doen. **12** Toen het dag was geworden, vormden enige Joden een complot, en bezwoeren onder ede, te eten noch te drinken, eer ze Paulus

hadden gedood. **13** Het waren er meer dan veertig, die deze samenzwering hadden gesmeed. **14** Ze gingen nu tot de opperpriesters en oudsten, en zeiden: We hebben onder ede gezworen, niets te gebruiken, eer we Paulus hebben gedood. **15** Richt dus tezamen met de Hoge Raad het verzoek tot den hoofdman, dat hij hem opnieuw voor u laat brengen, onder voorwendsel, dat gij zijn zaak nauwkeurig wilt onderzoeken. Wij staan klaar, hem te doden, eer hij bij u is. **16** Maar de zoon van Paulus' zuster had van de aanslag gehoord; hij kwam de burcht binnengelopen, en deelde het aan Paulus mee. **17** Paulus riep een der honderdmannen, en zei: Breng dien jongeman naar den hoofdman; want hij heeft hem iets mede te delen. **18** Deze nam hem mee, bracht hem bij den hoofdman, en sprak: De gevangene Paulus heeft me laten roepen, en me verzocht, dien jongeman bij u te brengen, omdat hij u iets te zeggen heeft. **19** De hoofdman vatte hem bij de hand, nam hem terzijde, en vroeg hem: Wat hebt ge mij te vertellen? **20** Hij zeide: De Joden hebben afgesproken, u te verzoeken, om Paulus morgen voor de Hoge Raad te brengen, onder voorwendsel, dat ze zijn zaak nauwkeuriger willen onderzoeken. **21** Geloof ze niet. Want meer dan veertig mannen hebben tegen hem een aanslag beraamd, en hebben onder ede gezworen, niet te eten of te drinken, eer ze hem hebben gedood; nu staan ze gereed, en wachten uw beslissing af. **22** De hoofdman liet den jongeman heengaan, maar legde hem op, aan niemand te zeggen, dat hij hem dit had verteld. **23** Toen riep hij twee honderdmannen, en zeide tot hen: Houdt tweehonderd soldaten, zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers gereed, om tegen het derde uur van de nacht naar Cesarea te vertrekken. **24** Laat ze ook voor lastdieren zorgen, om daarop Paulus veilig naar den landvoogd Felix te brengen. **25** Want de overste was bang dat de Joden hem zouden oplichten en doden, en dat hij dan zelf beschuldigd zou worden, met geld te zijn omgekocht.) **26** Hij schreef een brief van de volgende inhoud: Claudius Lúsias aan den edelen landvoogd Felix, heil! **27** Toen deze man door de Joden gegrepen en bijna vermoord was, ben ik met het krijgsvolk tussenbeide gekomen en heb hem ontzet, omdat ik gehoord had, dat hij Romein was. **28** Daar ik wilde weten, waarvan ze hem beschuldigden, heb ik hem

voor de Hoge Raad gebracht. **29** Daar bevond ik, dat gij sedert vele jaren rechter zijt over dit volk, dat hij beschuldigt werd om twistvragen hunner Wet, ga ik welgemoed mij verantwoorden. **11** Ge kunt u maar dat hem niets werd ten laste gelegd, waarop vergewissen, dat het niet meer dan twaalf dagen doodstraf of gevangenis staat. **30** Daar men mij geleden is, dat ik naar Jerusalem ben gekomen, om echter berichtte, dat er een aanslag tegen hem werd te aanbidden. **12** Ook heeft men mij met niemand beraamd, heb ik hem aanstonds naar u gezonden, zien redetwisten of een volksloop zien verwekken, en tegelijk zijn beschuldigers doen weten, dat ze noch in de tempel, noch in de synagogen, **13** noch in hun aanklacht tegen hem bij u moeten indienen. de stad. Ook kunnen ze u niet bewijzen, waarvan ze Vaarwel. **31** Volgens ontvangen bevel voerden de mij nu beschuldigen. **14** Maar dit beken ik u wel: Ik soldaten 's nachts Paulus weg, en brachten hem naar dien den God onzer vaderen volgens de richting, die Antipatris. **32** De volgende dag lieten ze de ruiters zij ketterij gelieven te noemen, ofschoon ik toch alles met hem verder trekken, en keerden zelf terug naar geloof, wat in de Wet en de Profeten geschreven de burcht. **33** Na aankomst te Cesarea overhandigde staat. **15** Op God heb ik de hoop gebouwd, die ze men de brief aan den landvoogd, en stelde ook zelf ook delen, dat er een verrijzenis zal zijn van Paulus te zijner beschikking. **34** Hij las de brief, en rechtvaardigen en onrechtvaardigen. **16** En daarom vroeg, uit welke provincie hij was. Toen hij vernam, doe ik mijn best, altijd een onbesmet geweten te dat hij van Cilicië was, **35** zeide hij hem: Ik zal u hebben voor God en voor de mensen. **17** Welnu, in verhoor nemen, zodra ook uw beschuldigers zijn na een afwezigheid van meerdere jaren keerde ik aangekomen. En hij gaf bevel, hem in het rechthuis terug, om aalmoezen aan mijn volk te brengen, en van Herodes gevangen te houden.

24 Vijf dagen later kwam de de hogepriester

Ananias met enige oudsten, vergezeld van een advocaat, Tertullus genaamd, om Paulus bij den landvoogd aan te klagen. **2** Toen deze vóórgeroepen was, begon Tertullus zijn aanklacht in deze vorm: Dat wij, dank zij u, volkomen vrede genieten, en dat door uw beleid veel verbeteringen voor dit volk tot stand zijn gekomen, **3** dat, edele Felix, erkennen we met grote dankbaarheid altijd en overal. **4** Maar om u niet te lang op te houden, bid ik u, met uw gewone welwillendheid een ogenblik naar ons te luisteren. **5** We hebben namelijk bevonden, dat deze man een pest is; dat hij onrust stookt onder de Joden van heel de wereld; dat hij een voorman van de sekte der Nazareërs is; **6** en dat hij zelfs heeft getracht, de tempel te ontwijken. We hebben hem dus gegrepen, en wilden hem oordelen naar onze Wet. **7** Maar de hoofdman Lúsiás is tussenbeide gekomen, heeft hem met groot geweld aan onze handen ontrukt, **8** en zijn aanklagers gelast, voor u te verschijnen. Zo ge hem er naar vraagt, kunt ge zelf alles van hem te weten komen, waarvan wij dezen hier beschuldigen. **9** De Joden vielen hem bij, en verzekerten, dat het inderdaad zó was. **10** Op een wenk van den landvoogd, dat Paulus mocht spreken, antwoordde hij aldus Daar ik weet,

het reinigen was, vonden enige Joden uit Azië mij in de tempel; dus zonder volksloop en zonder rumoer. **19** Die lieden dus hadden eigenlijk voor u moeten verschijnen, en mij in staat van beschuldiging stellen, zo ze iets tegen mij hadden in te brengen. **20** Of laten zij hier eens zeggen, aan welk misdrijf ze mij schuldig hebben bevonden, toen ik voor de Hoge Raad ben verschenen; **21** of het moest gaan over dat éne woord, dat ik uitriep, toen ik in hun midden stond: Om de verrijzenis der doden sta ik thans voor u terecht. **22** Ofschoon Felix zeer goed bekend was met al wat deze richting betrof, verdaagde hij toch het proces, en zeide tot hen: Wanneer de overste Lúsiás hier is gekomen, zal ik uw zaak onderzoeken. **23** Hij beval den honderdman, hem wel gevangen te houden, maar het hem niet moeilijk te maken, en niemand van zijn vrienden te beletten, hem te verzorgen. **24** Enige dagen later lieten Felix en zijn vrouw Drusilla, die een jodin was, Paulus ontbieden, en hoorden hem over het geloof in Christus Jesus. **25** Maar toen hij sprak van rechtvaardigheid, kuisheid en het toekomstig oordeel, werd Felix bang, en zeide: Ga nu maar heen; als ik tijd heb, zal ik u weer laten roepen. **26** Hij hoopte meteen, dat Paulus hem geld zou geven; ook daarom ontbood hij hem vaak, en onderhield zich met hem. **27** Maar na verloop van

twee jaren kreeg Felix tot opvolger Pórcius Festus. wien de opperpriesters en de oudsten der Joden En daar Felix de Joden aan zich wilde verplichten, tijdens mijn verblijf te Jerusalem beschuldigingen liet hij Paulus in de gevangenis achter.

25 Toen Festus in de provincie was aangekomen,

ging hij drie dagen later van Cesarea naar Jerusalem. 2 Daar kwamen de opperpriesters en de aanzienlijksten onder de Joden Paulus bij hem aanklagen, 3 en verzochten als gunst, dat hij hem naar Jerusalem zou laten ontbieden. Want ze wilden hem een hinderlaag leggen, om hem onderweg te vermoorden. 4 Festus antwoordde, dat Paulus te Cesarea in hechtenis bleef, maar dat hij zelf spoedig daarheen zou vertrekken. 5 Laat dan, zeide hij, de voornaamsten onder u met mij meegaan, en den man in staat van beschuldiging stellen, zo hij enig misdrijf begaan heeft. 6 Nadat hij niet langer dan acht of tien dagen onder hen had vernoemd, keerde hij naar Cesarea terug. De volgende dag hield hij rechtszitting, en gaf bevel, Paulus voor te brengen. 7 Toen hij verschenen was, plaatsten de Joden, die uit Jerusalem waren gekomen, zich om hem heen, en brachten vele en zware beschuldigingen tegen hem in, die ze echter niet konden bewijzen; 8 terwijl Paulus in zijn verdediging aantoonde, dat hij noch tegen de wet van de Joden, noch tegen de tempel, noch tegen den keizer iets had misdreven. 9 Daar Festus echter de Joden aan zich wilde verplichten, antwoordde hij Paulus, en sprak: Wilt ge naar Jerusalem gaan, en daar in mijn bijzijn over dit alles terecht staan? 10 Maar Paulus zeide: Ik sta voor de rechterstoel van Caesar daar moet ik geoordeeld worden. Tegen de Joden heb ik niets misdreven, zoals ook gij heel goed weet. 11 Zo ik schuldig ben en iets heb misdreven, waarop de doodstraf staat, dan weiger ik niet te sterven. Maar zo er niets staande blijft van al de beschuldigingen, die ze tegen mij inbrengen, dan heeft niemand het recht, mij aan hen uit te leveren, om hun te gelieven. Ik beroep me op Caesar. 12 Toen antwoordde Festus in overleg met zijn Raad: Op Caesar hebt ge u beroepen, tot Caesar zult ge gaan. 13 Enige dagen later kwamen koning Agrippa en Bernike naar Cesarea, om Festus hun opwachting te maken. 14 En daar ze er langere tijd vernoedden, legde Festus den koning de zaak van Paulus voor, en sprak: Hier is een man, dien Felix gevangen heeft achtergelaten, 15 en tegen

hebben ingebracht, en wiens veroordeling ze hebben geëist. 16 Ik heb hun geantwoord, dat de Romeinen niet gewoon zijn, iemand uit te leveren, voordat de beschuldigde zijn aanklagers vóór zich gezien heeft, en gelegenheid heeft gehad, zich tegen de aanklacht te verdedigen. 17 Ze zijn dus met mij meegekomen, en zonder uitstel heb ik reeds de volgende dag zitting gehouden, en den man laten voorbrengen. 18 Maar zijn aanklagers, die hem omringden, brachten geen enkele beschuldiging in, waarin ik een misdaad kon zien; 19 doch ze twistten met hem over enige punten van hun eigen geloof, en over een zekeren Jesus, die gestorven is, en van wie Paulus beweert, dat Hij leeft. 20 Daar ik met dergelijke twistvragen verlegen zat, vroeg ik hem, of hij naar Jerusalem wilde gaan, en daar over dit alles te recht wilde staan. 21 Maar Paulus ging in hoger beroep, en eiste voor de rechbank van Augustus te worden gebracht. Ik heb dus bevolen, hem in hechtenis te houden, totdat ik hem naar Caesar zal zenden. 22 Agrippa zeide tot Festus: Ik zou ook zelf dien man wel eens willen horen. Morgen, antwoordde hij, zult ge hem horen. 23 De volgende dag kwam dan Agrippa en Bernike met grote praal, en in begeleiding van de krijgsveroversten en van de aanzienlijkste mannen der stad, de gehoorzaal binnen, en werd op Festus' bevel ook Paulus binnengebracht. 24 En Festus sprak: Koning Agrippa, en gij allen, die hier tegenwoordig zijt: gij ziet hier den man, over wie het ganse volk der Joden zich bij mij is komen beklagen, te Jerusalem en hier, en luid heeft geschreeuwd, dat hij niet langer mocht leven. 25 Maar ik heb bevonden, dat hij niets heeft bedreven, dat de doodstraf verdient. Daar hij zich echter op Caesar heeft beroepen, heb ik besloten, hem op te zenden. 26 Maar nu weet ik eigenlijk niets bepaalds over hem aan den heer te berichten. Daarom heb ik hem voor u allen gebracht, en vooral voor u, koning Agrippa, om na afloop van het verhoor te weten, wat ik schrijven moet. 27 Want het lijkt me onzinnig, een gevangene op te zenden, en niet op te geven, waarvan hij beschuldigd wordt.

26 Nu sprak Agrippa tot Paulus: Ge hebt verlof, u te verdedigen. Toen strekte Paulus zijn hand uit, en sprak te zijner verdediging: 2 Ik acht me gelukkig,

koning Agrippa, dat ik heden in de gelegenheid ben, der heiligen. **19** Daarom, koning Agrippa, ben ik mij voor u te rechtvaardigen op alle punten, waarvan nooit ongehoorzaam geweest aan dit hemels visioen. ik door de Joden beticht word; **3** en dit des te meer, **20** Maar ik heb gepreekt eerst aan de Joden van omdat gij alle gebruiken en strijdvragen der Joden Damascus en van Jerusalem en van heel het joodse kent. Daarom bid ik u, mij geduldig aan te horen. **4** land, later ook aan de heidenen, dat ze zich zouden Wat mijn vroeger leven betreft, dat is aan alle Joden bekeren en zich wenden tot God, door waardige bekend, daar ik het van jongsaf aan onder mijn volk werken van boete te doen. **21** En daarom hebben de te Jerusalem heb doorgebracht. **5** Ze weten, als ze Joden mij in de tempel gegrepen, en getracht mij te het maar willen getuigen, dat ik van de aanvang doden. **22** Maar door Gods bijstand geholpen, houd af naar de sterkste richting van onze godsdienst ik stand tot op deze dag toe, en leg ik getuigenis als farizeér heb geleefd. **6** En thans sta ik terecht af voor klein en groot. Maar ik leer niets anders, om de verwachting van de Belofte, die God aan dan wat de profeten en Moses hebben voorspeld: onze vaderen deed, **7** en wier vervulling onze twaalf **23** dat de Christus moest lijden, en als de eerste stammen vol hoop tegemoet blijven zien, door God uit de opstanding der doden, het licht zou brengen dag en nacht met ijver te dienen. Om die verwachting, aan het volk en de heidenen. **24** Terwijl hij zich zó o koning, word ik door de Joden beschuldigd. **8** aan het verdedigen was, viel Festus uit: Ge raaskalt Wat ongelovigs vindt gij er in, dat God doden doet Paulus; uw grote geleerdheid maakt u waanzinnig. **25** verrijzen? **9** Om op mijzelf terug te komen: ik meende Maar Paulus sprak: Ik ben niet waanzinnig, edele dus, dat het mijn plicht was, zeer vijandig op te treden Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en tegen de naam van Jesus van Názaret. **10** Dat heb ik wijsheid. **26** Want de koning weet van al die dingen, dan ook te Jerusalem gedaan. Door de opperpriesters en ik spreek er hem dus vrijmoedig over. Ik ben gemachtigd, heb ik een groot aantal heiligen in de er zeker van, dat niets daarvan hem onbekend is gevangen geworpen; en als ze ter dood werden gebleven; want het is niet in een uithoek gebeurd. gebracht, stemde ik er voor. **11** In alle synagogen heb **27** Geloof ge aan de profeten, koning Agrippa? Ik ik ze vaak gekastijd, en ze tot godslastering trachten weet, dat ge er aan gelooft. **28** Agrippa zeide tot te dwingen. Mijn woede kende geen grenzen; ik heb Paulus: Ge zoudt me haast overhalen, christen te ze vervolgd tot in de steden van het buitenland. **12** worden. **29** En Paulus weer: Ik zou tot God willen Met dat doel reisde ik naar Damascus met volmacht bidden, dat nu of later gij niet alleen, maar allen, die en opdracht van de opperpriesters. **13** Nog was ik op mij heden aanhoren, mogen worden juist zoals ik, weg, toen ik, o koning, op klaarlichte dag een licht uitgezonderd deze boeien. **30** Nu stonden de koning, uit de hemel, dat de glans van de zon overtrof, om de landvoogd, Bernike, en allen die bij hen hadden mij en mijn gezellen zag bliksemen. **14** We vielen gezeten, op, **31** en zeiden bij het heengaan onder allen neer op de grond, en ik hoorde een stem, die in elkaar: Deze man heeft niets gedaan, wat dood het hebreeuws tot mij sprak: "Saul, Saul, waarom of boeien verdient. **32** En Agrippa zeide tot Festus: vervolg je Mij? Het valt u hard, terug te slaan tegen Deze man had vrijgelaten kunnen worden, zo hij zich de prikkel". **15** Ik antwoordde: "Wie zijt Gij, Heer"? En niet had beroepen op Caesar.

de Heer sprak: Ik ben Jesus, dien ge vervolgt. **16** Maar richt u op, en sta op uw voeten. Want hiertoe ben ik u verschenen, om u aan te stellen tot dienaar en getuige van wat ge gezien hebt, en van wat ik u zal laten zien. **17** Ik heb u afgezonderd van het volk en van de heidenen. Ik zend u tot hen, **18** om hun ogen te openen, hen van de duisternis tot het licht te bekeren, en van de macht van den satan tot God; opdat ze, door in Mij te geloven, vergiffenis der zonden bekomen, en een erfdeel te midden

27 Toen tot onze afvaart naar Italië besloten was, werd Paulus met enige andere gevangenen aan een honderdman van de keizerlijke legerafdeling toevertrouwd; zijn naam was Július. **2** We gingen aan boord van een adramutteens schip, dat de kustplaatsen van Azië zou aandoen; en we lichtten het anker, toen ook de Macedóniër Aristarchus van Tessalonika zich bij ons had gevoegd. **3** De volgende dag gingen we te Sidon aan land, en Július, die Paulus heel welwillend bejegende, stond hem toe,

zijn vrienden te bezoeken, en zich door hen te laten sprak: Mannen, men had naar mij moeten luisteren, verzorgen. 4 Toen we vandaar vertrokken waren, en niet van Kreta moeten vertrekken, en dit gevaar zeilden we langs Cyprus heen, omdat de wind ons en deze schade moeten voorkomen. 22 Maar nu raad tegen was. 5 We staken de zee langs Cilicië en ik u aan, goede moed te houden; niemand van u zal Pamfilië over, en kwamen te Mura in Lukië aan. 6 het leven verliezen, alleen het schip gaat verloren. Hier vond de honderdman een alexandrijns schip, 23 Want deze nacht verscheen mij een engel van dat naar Italië zeilde, en waarop hij ons overbracht. den God, wien ik toebehoor en dien ik aanbid, 24 7 Na veel dagen langzaam varen kwamen we met en hij sprak tot mij: "Vrees niet, Paulus; ge moet moeite op de hoogte van Knidus; en daar de wind voor Caesar verschijnen; daarom behoudt God om ongunstig bleef, stevenden we langs Kreta heen ter u allen, die met u op het schip zijn". 25 Mannen, hoogte van Salmone, 8 zeilden met moeite langs de houdt dus goede moed; want dit vertrouwen heb kusten, en kwamen aan een plaats, Goede Havens ik op God, dat het gebeuren zal, zoals mij gezegd genaamd, in de nabijheid van de stad Lasea. 9 Daar is. 26 Maar we moeten schipbreuk lijden, ergens er intussen veel tijd was verlopen, en de scheepvaart op een eiland. 27 In de veertiende nacht, dat we reeds onveilig werd, nu ook de vastentijd al voorbij rondzwakten in de Adriatische Zee, meende het was, waarschuwde Paulus hen, 10 en sprak: Mannen, scheepsvolk tegen middernacht te bespeuren, dat ik voorzie, dat de vaart zal geschieden met gevaar men land begon te naderen. 28 Ze wierpen het en grote schade, niet alleen voor de lading en dieplood uit, en peilden twintig vademen; wat verder het schip, maar ook voor ons leven. 11 Maar de wierpen ze het opnieuw, en peilden er vijftien. 29 honderdman had meer vertrouwen op den stuurman Uit vrees, dat we ergens op klippen zouden stoten, en den schipper, dan op het zeggen van Paulus. 12 wierpen ze van de achtersteven vier ankers uit, en En daar de haven ook niet goed was gelegen, om wachttien in spanning de dageraad af. 30 Maar toen er te overwinteren, vonden de meesten het beter, het scheepsvolk van het schip wilde vluchten, en van daar weg te varen, om zo mogelijk Fenix te de sloep in zee liet onder voorwendsel, ook van bereiken, een haven van Kreta, die naar het zuid- de voorsteven ankers te willen uitbrengen, 31 zei en noordwesten uitziet, en daar te overwinteren. 13 Paulus tot den honderdman en tot de soldaten: Als Toen er nu een zachte zuidenwind opstak, meenden zij niet op het schip blijven, dan is er voor u geen ze hun plan te kunnen volbrengen; ze lichtten het redding. 32 Toen kapten de soldaten de touwen van anker, en zeilden de kust van Kreta langs. 14 Maar de sloep, en lieten haar in zee vallen. 33 Tegen al heel spoedig sloeg over het eiland een hevige het aanbreken van de dag spoorde Paulus allen stormwind neer, die Eurákulon wordt genoemd. 15 aan, iets te gebruiken, en sprak: Het is vandaag de Met geweld werd het vaartuig meegesleurd, en kon veertiende dag, dat gij in gespannen verwachting zit, geen koers meer houden we gaven het op, en lieten zonder te eten of iets te gebruiken. 34 Daarom raad ons drijven. 16 Onder beschutting van een klein ik u aan, wat voedsel te nemen; want dat is nodig eiland, Klauda genaamd, slaagden we er met moeite voor uw behoud. Neen, geen haar van uw hoofd zal in, de sloep meester te worden, 17 en op te halen; verloren gaan, van niemand van u. 35 Toen hij dit had men legde de noodkabels aan, en sloeg ze om het gezegd, nam hij brood, dankte God in het bijzijn van schip uit vrees op de Surtis te stoten, haalde men allen, brak het, en begon te eten. 36 Nu schepten het takelwerk neer, en zwakte zó hulpeloos rond. 18 allen moed, en ook zij begonnen te eten. 37 Allen Geweldig bleef de storm ons beuken. De volgende tezamen waren ze met twee honderd zes en zeventig dag wierp men de lading in zee, 19 en de derde dag mensen aan boord. 38 Nadat ze waren verzadigd, uit eigen beweging ook het scheepstuig overboord. wierpen ze de voorraad in zee, om het schip te 20 Meerdere dagen was er zon noch sterren te zien; ontladen. 39 Toen het dag was geworden, herkenden en zo hevig woedde de storm, dat ons alle hoop op ze het land wel niet, maar bespeurden ze toch redding ontzonk. 21 Toen men reeds lang niet meer een bocht met een strand, en besloten, zo mogelijk had gegeten, ging Paulus in hun midden staan, en daar het schip te doen stranden. 40 Ze kapten de

ankers, en wierpen die in zee; tegelijk maakten ze Régium aan. 's Anderendaags kregen we zuidenwind, de banden der stuuriemen los, hesen de fok voor en een dag later bereikten we Putéoli. **14** Hier troffen de wind, en hielden aan op het strand. **41** Maar ze we broeders aan, die ons verzochten, zeven dagen stieten op een landtong, en leden er schipbreuk; de bij hen te blijven. Zo trokken we naar Rome op. voorsteven raakte vast en bleef onbeweeglijk, doch **15** Ook vandaar kwamen de broeders, die van ons de achtersteven sloeg door de branding uiteen. **42** Nu hadden gehoord, ons tegemoet tot Appii Forum en wilden de soldaten de gevangenenden doden, opdat er Tres Tabernae. Toen Paulus hen zag, dankte hij God niemand zou wegzwemmen en ontsnappen. **43** Maar en vatte moed. **16** Toen we te Rome waren gekomen, de honderdman, die Paulus wilde redden, belette werd aan Paulus toegestaan, een eigen woning te hun plan. Hij beval, dat allen, die konden zwemmen, betrekken, met den soldaat, die hem moest bewaken. het eerst overboord zouden springen, en aan land **17** Drie dagen later liet hij de voornaamsten der Joden zouden trachten te komen; **44** na hen de overigen ontbieden; en toen ze bijeen waren, sprak hij hen toe: op planken en op de wrakken van het schip. En zo Mannen broeders, ofschoon ik niets heb misdaan kwamen allen behouden aan land.

28 Toen we gered waren, vernamen we, dat

het eiland Malta heette. De eilandbewoners bewezen ons een buitengewone menslievendheid; **2** want ze namen ons allen op, en staken een vuur aan, omdat het regende en koud was. **3** Terwijl Paulus een hoop dor hout bijeenraapte en op het vuur wierp, schoot er door de hitte een adder uit, en beet zich vast aan zijn hand. **4** Toen de inlanders het dier aan zijn hand zagen hangen, zeiden ze tot elkaar: Die man is zeker een moordenaar; want zelfs na zijn redding uit zee, laat de Gerechtigheid hem niet in leven. **5** Maar hij schudde het dier van zich af in het vuur, en ondervond er hoegenaamd geen letsel van. **6** Zij verwachtten, dat hij zou opzwellen of plotseling dood zou vallen; maar toen ze na lang wachten zagen, dat hem niets deerde, kwamen ze tot andere gedachten, en zeiden, dat hij een god was. **7** In de nabijheid was een landgoed gelegen, dat aan den bevelhebber van het eiland behoorde, die Públus heette. Deze nam ons welwillend op, en verleende ons gastvrijheid, drie dagen lang. **8** Juist lag toen de vader van Públus met koorts en buikloop te bed. Paulus ging naar hem toe, sprak een gebed, legde hem de handen op, en genas hem. **9** Nu kwamen ook de overige zieken van het eiland, en werden genezen. **10** Ze bewezen ons grote eer, en bij onze afvaart voorzagen ze ons van alles wat we behoefden. **11** Drie maanden later gingen we aan boord van een alexandrijns schip, dat op het eiland overwinterd had, en de Dioskuren als kenteken droeg. **12** We gingen te Syracuse aan wal, en bleven er drie dagen lang. **13** Vandaar zetten we koers langs de kust, en kwamen te

Réum aan. 's Anderendaags kregen we zuidenwind, en een dag later bereikten we Putéoli. **14** Hier troffen we broeders aan, die ons verzochten, zeven dagen stieten op een landtong, en leden er schipbreuk; de bij hen te blijven. Zo trokken we naar Rome op. voorsteven raakte vast en bleef onbeweeglijk, doch **15** Ook vandaar kwamen de broeders, die van ons de achtersteven sloeg door de branding uiteen. **42** Nu hadden gehoord, ons tegemoet tot Appii Forum en wilden de soldaten de gevangenenden doden, opdat er Tres Tabernae. Toen Paulus hen zag, dankte hij God niemand zou wegzwemmen en ontsnappen. **43** Maar en vatte moed. **16** Toen we te Rome waren gekomen, de honderdman, die Paulus wilde redden, belette werd aan Paulus toegestaan, een eigen woning te hun plan. Hij beval, dat allen, die konden zwemmen, betrekken, met den soldaat, die hem moest bewaken. het eerst overboord zouden springen, en aan land **17** Drie dagen later liet hij de voornaamsten der Joden zouden trachten te komen; **44** na hen de overigen ontbieden; en toen ze bijeen waren, sprak hij hen toe: op planken en op de wrakken van het schip. En zo Mannen broeders, ofschoon ik niets heb misdaan tegen het volk of tegen de gewoonten der vaderen, ben ik toch in Jerusalem gevangen genomen, en in de handen der Romeinen overgeleverd. **18** Die hebben me dan ook verhoord, en wilden me in vrijheid stellen, omdat ik niets had misdreven, waar de doodstraf op staat. **19** Maar omdat de Joden zich bleven verzetten, was ik genoodzaakt, mij op Caesar te beroepen; dus volstrekt niet, omdat ik mijn volk van iets wil beschuldigen. **20** Ziedaar, waarom ik u heb ontboden, om u te zien, en te zeggen: Waarachtig, het is om Israëls Verwachting, dat ik deze keten draag. **21** Ze zeiden tot hem: Wij hebben over u geen brieven uit Judea ontvangen; ook is er geen van de broeders gekomen, die iets verkeerds over u heeft bericht of gezegd. **22** We achten het dus billijk, van u te vernemen, wat uw denkbeelden zijn. Want van die sekte is ons slechts bekend, dat ze overal tegenspraak ontmoet. **23** Ze bepaalden hem dus een dag, en kwamen toen in grote getale bijeen in zijn woning. En van, s morgens vroeg tot 's avonds laat gaf hij hun uitleg, getuigde hun van het koninkrijk Gods, en leverde hun het bewijs over Jesus uit de Wet van Moses en uit de Profeten. **24** Sommigen geloofden wat hij zeide, anderen echter geloofden het niet. **25** Onder elkander onenig gingen ze uiteen. Toen sprak Paulus dit éne woord: Terecht heeft de Heilige Geest door den profeet Isaïas tot onze vaderen gesproken **26** Ga tot dit volk en zeg: Met de oren zult ge horen, en niet verstaan; En scherp zult ge zien, en niet inzien. **27** Want verstopt is het hart van dit volk, En hun oren zijn hardhorig, En hun ogen gesloten; Opdat ze niet zouden zien met de ogen, En horen met de oren, En verstaan

met het hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En
Ik hen zou genezen. 28 Weet dan, dat dit heil van
God tot de heidenen is gezonden; zij zullen luisteren.
29 En terwijl hij dit zeide, gingen de Joden heen, en
twistten heftig onder elkander. 30 Hij bleef twee volle
jaren in het huis, dat hij gehuurd had, en ontving er
allen, die hem bezochten. 31 Hij preekte het koninkrijk
Gods, en leerde over den Heer Jesus Christus in alle
vrijmoedigheid en ongehinderd.

Romeinen

1 Paulus, dienaar van Christus Jesus, geroepen als apostel en bestemd voor het Evangelie van God, **2** dat Deze tevoren door zijn profeten in de heilige Schriften had aangekondigd **3** over zijn Zoon: -die naar het Vlees uit Davids zaad is gesproten, **4** en naar den Geest van Heiligkeit als Zoon van God in kracht is gesteld door zijn opstanding uit de doden: -over Jesus Christus, onzen Heer. **5** Door Hem hebben we genade ontvangen en het apostolaat onder alle volken, om ze te onderwerpen aan het geloof ter ere van zijn Naam; **6** ook gijzelf behoort daartoe, als door Jesus Christus geroepen. **7** Aan allen, die te Rome vertoeven, die door God worden bemind en als heiligen zijn geroepen: Genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. **8** Allereerst breng ik door Jesus Christus dank aan mijn God voor u allen, omdat in heel de wereld uw geloof wordt geroemd. **9** God toch, dien ik met mijn geest dien, door het Evangelie van zijn Zoon te verkondigen, Hij is mijn getuige, dat ik zonder ophouden aan u denk, **10** en steeds in mijn gebeden vraag, om door Gods wil eindelijk eens een gelegenheid te vinden, u te bezoeken. **11** Want ik verlang u te zien, om tot uw stichting een of andere geestelijke gave u mede te delen; **12** of liever nog: om in uw midden tezamen de troost te genieten van ons beider geloof, het uwe zowel als het mijne. **13** Broeders, ik wil u niet onkundig laten, dat ik meermalen het voornemen gemaakt heb, maar tot nu toe verhinderd werd, u te bezoeken, om ook onder u wat vruchten te plukken, zoals onder andere volken. **14** Ik heb verplichting tegenover Grieken en Barbaren, geleerden en eenvoudigen; **15** vandaar het verlangen mijnerzijds, om ook u in Rome het Evangelie te verkondigen. **16** Voor het Evangelie toch schaam ik me niet. Immers het is een goddelijke kracht ter zaligheid voor iedereen, die gelooft; eerst voor den Jood en dan voor den Griek. **17** Want in het Evangelie openbaart zich de gerechtigheid

Gods, verkregen door een steeds groeiend geloof; zoals geschreven staat: "Wie rechtvaardig is door het geloof, hij zal leven". **18** Inderdaad, Gods toorn daalt neer uit de hemel over al de goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid

geweld aandoen door ongerechtigheid. **19** Immers, wat men weten kan over God, kan ook door hén worden gekend; God toch heeft het hun duidelijk gemaakt. **20** Want zijn onzichtbaar Wezen, zijn eeuwige Macht en zijn Godheid zijn van de schepping der wereld af bij enig nadenken uit het geschapene duidelijk te kennen. Te verontschuldigen zijn ze dus niet. (aidios g126) **21** Want ofschoon ze God hebben gekend, hebben ze Hem niet als God geëerd of gedankt; maar hun bespiegelingen zijn uitgelopen op niets, en hun onverstandig hart werd verduisterd. **22** Ze noemden zich wijs, en werden dwaas; **23** de glorie van den onsterflijken God hebben ze verruild voor een beeld, dat lijkt op een sterflijken mens, op vogels, op vervoetige en kruipende beesten. **24** Daarom heeft God naar de lusten van hun hart hen prijsgegeven aan onreinheid, zodat ze hun eigen lichaam onteren. **25** Ze hebben de waarheid van God tegen de leugen geruild, en liever het schepsel geëerd en gediend dan den Schepper, die geprezen moet worden in eeuwigheid. Amen! (aiōn g165) **26** En daarom heeft God hen overgelaten aan onterende driften. Hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang met de tegennatuurlijke verwisseld; **27** en ook de mannen hebben de natuurlijke omgang met de vrouw laten varen, zijn in lust voor elkander ontvlamd, en mannen plegen ontucht met mannen. Zó hebben ze in zichzelf het verdienste loon voor hun afdwaling ontvangen. **28** En daar ze de kennis van God hebben versmaad, heeft God hen overgeleverd aan hun smadelijke instinkten, zodat ze doen, wat niet past: **29** vol zijn ze van allerlei ongerechtigheid, boosheid, hebzucht en slechtheid; vol van afgunst, moordlust, twist, bedrog en gemeenheid; lasteraars zijn het, **30** kwaadsprekers, godvergeten, onbeschaamd, verwaand, grootsprekers en zinnend op kwaad; ongehoorzaam zijn ze aan hun ouders, **31** onbezonnen, onbetrouwbaar, harteloos en onmeedogend. **32** En terwijl ze weten, dat God heeft verordend, dat wie dergelijke dingen doet, de dood verdient, bedrijven zij ze niet alleen, maar schenken hun bijval aan hen, die ze doen.

2 Maar dan zijt ook gij niet te verontschuldigen, gij mens, die oordelen durft, wie ge ook zijt. Want, waarin ge een ander oordeelt, veroordeelt ge uzelf; gij rechter, ge doet juist hetzelfde. **2** Welnu, we weten, dat Gods oordeel onpartijdig allen treft, die dergelijke

dingen doen. 3 En meent ge dan, dat ge zelf Gods oordeel ontgaan zult, gij mens, die een oordeel velt over anderen, die dergelijke daden bedrijven, overtreding der Wet; 4 Of begrijpt ge de rijkdom van zijn goedheid, geduld en lankmoedigheid maar die juist hetzelfde doet? 5 Maar dan stapelt ge door uw ieder naar zijn werken vergelden: 6 Hij zal ieder naar zijn werken vergelden: 7 Het eeuwig leven aan hen, die door volharding in het goede, naar glorie en eer en onsterfelijkheid streven; (aiōnios g166) 8 maar toorn en gramschap aan hen, die door hun partijzucht ongehoorzaam zijn aan de waarheid en luisteren naar de vrede voor ieder, die het goede verricht, eerst voor den Jood, en dan voor den Griek. 9 Kommer en angst naar de ziel voor iederen mens, die het kwade verricht, eerst voor den Jood en dan voor den Griek; 10 glorie, eer en vrede voor ieder, die het goede verricht, eerst voor den Jood, en dan voor den Griek. 11 Want bij God is geen aanzien des persoons. 12 Immers, wie buiten de Wet heeft gezondigd, zal ook verloren gaan buiten de Wet; en wie gezondigd heeft onder de Wet, zal worden geoordeeld volgens de Wet. 13 Want niet zij, die de Wet horen, zijn rechtvaardig voor God; maar zij, die de Wet volbrengen, zullen gerechtvaardigd worden. 14 Welnu, wanneer de heidenen, die de Wet niet bezitten, natuurlijkerwijze de voorschriften der Wet onderhouden, dan zijn ze zonder de Wet zichzelf tot wet. 15 Ze tonen dan, dat de voorschriften der Wet in hun hart staan geschreven, en hun geweten legt dezelfde getuigenis af; zo ook hun gedachten, die beurtelings hen zullen aanklagen of vrijpleiten 16 op de Dag, dat God de verborgen daden der mensen door Christus Jesus zal oordelen, naar mijn Evangelie 17 Maar gij, zo ge u Jood noemt, zo ge steunt op de Wet en u op God beroemt, 18 zo ge zijn wil kent, en onderricht door de Wet, het goed van het kwaad onderscheidt, 19 zo ge de overtuiging bezit, dat ge een leidsman zijt voor de blinden, een licht voor wie in het duister zijn, 20 een opvoeder van onwetenden, een leermeester voor onmondigen, daar ge in de Wet de maatstaf bezit van kennis en waarheid: 21 onderwijszt ge uzelf dan niet, terwijl ge anderen onderricht? Gij die preekt, dat men niet stelen mag, ge stelt? 22 Gij die overspel verbiedt, ge zijt een overspelige? Gij

die van de afgoden gruwt, ge plundert hun tempels? 23 Gij die pocht op de Wet, ge onteert God door overtreding der Wet; 24 want "door uw schuld wordt maar die juist hetzelfde doet?" 25 Zeker, de besnijdenis verkeerd, en beseft ge niet, dat Gods goedheid u strekt tot nut, zo ge de Wet onderhoudt; maar zo aanspoort tot boete? 26 Wanneer dus de op voor uzelf tegen de Dag van de toorn en van de komst van het rechtvaardig oordeel Gods. 27 En zal dan de onbesnedene de voorschriften der Wet onderhoudt, met onbesnedeneheid gelijk. 28 Immers ieder naar zijn werken vergelden? 29 En zal dan de onbesnedene, die in zijn natuurlijke staat is gebleven, maar toch de Wet letter en besnijdenis de Wet overtreedt? 30 Immers niet hij is een Jood, die het uiterlijk is; en dit is geen de ongerechtigheid. 31 Kommer en angst naar de ziel besnijdenis, die uiterlijk geschiedt in het vlees; 32 voor iederen mens, die het kwade verricht, eerst voor maar hij is een Jood, die het is in zijn binnenste; en den Jood en dan voor den Griek; 33 glorie, eer en dit is besnijdenis, die geschiedt in het hart, naar de vrede voor ieder, die het goede verricht, eerst voor geest en niet naar de letter; -zo iemand krijgt lof, niet den Jood, en dan voor den Griek. 34 Want bij God is van de mensen, maar van God.

3 Wat heeft de Jood dan nog vóór, of wat nut heeft de besnijdenis dan? -Heel veel onder ieder opzicht! 2 En wel op de allereerste plaats: hem zijn de Beloften van God toevertrouwd. 3 Maar wat zou dat nu? Wanneer er sommigen ontrouw zijn geweest, zou dan hun ontrouw de trouw van God soms te niet doen? 4 Onmogelijk! Integendeel, het staat vast: God is betrouwbaar, maar iedere mens is een leugenaar, zoals er geschreven staat: "Opdat Gij in uw woorden gerecht zoudt blijken, En zegepralen, als men recht over U spreekt." 5 Of wanneer onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid doet uitblinken, wat zullen we dan zeggen? Zou God, menselijkerwijze gesproken, dan niet onrechtvaardig zijn, als Hij zijn toorn ontketent? 6 Onmogelijk! Hoe zou God anders de wereld kunnen oordelen? 7 Of wanneer door mijn leugen Gods waaraachtigheid nog scherper uitkomt tot zijn glorie, waarom zou ik dan nog als zondaar worden geoordeeld? 8 Zouden we dan niet liever het kwade gaan doen zoals sommigen ons lasterlijk aanwrijven, opdat het goede er uit volgt? Maar terecht wordt zo iets veroordeeld. 9 Wat dan? Zijn wij soms beter? -Volstrekt niet! Want we hebben Joden en Grieken toch vroeger beschuldigd, dat ze allen onder zonde gebukt gaan, 10 zoals er geschreven staat: "Er is geen rechtvaardige, zelfs niet één; 11 Er is geen

verstandige, niemand die God zoekt. **12** Allen zijn **3** Want wat zegt de Schrift? "Abraham heeft in afgedwaald, even bedorven, Er is niemand die goed God geloofd, en dit werd hem als gerechtigheid doet, maar ook niet één. **13** Een open graf is hun toegerekend." **4** Welnu, wanneer iemand werkt, dan keel, Ze plegen bedrog met hun tong; Achter hun wordt hem het loon niet toegerekend als gunst, lippen is adderengif, **14** Vol vloek en bitterheid is hun maar volgens recht; **5** maar wanneer iemand niet mond. **15** Vlug zijn hun voeten, om bloed te vergieten, werkt, doch in Hem gelooft, die den goddeloze **16** Vernieling en onheil zijn op hun wegen; **17** Maar de rechtvaardig maakt, dan wordt zijn geloof hem als weg van de vrede kennen ze niet, **18** Geen vreze gerechtigheid toegerekend. **6** Zó ook prijst David den Gods staat hun voor ogen!" **19** Welnu, we weten, mens zalig, wien God gerechtigheid toerekent zonder dat de Wet, bij al wat ze zegt, zich richt tot hen, die werken: **7** "Gelukkig zij, wier ongerechtigheden zijn staan onder de Wet. Iedere mond is dus gestopt, en vergeven, En wier zonden zijn bedekt. **8** Gelukkig heel de wereld staat schuldig voor God! **20** Door de mens, wien de Heer de zonde niet toerekent." voorschriften der Wet zal dus geen mens voor Hem **9** Geldt nu deze zaligspreking de besnedenen of gerechtvaardig worden; wèl brengt de Wet de kennis ook de onbesnedenen? We houden immers vol: der zonde. **21** Maar thans is, buiten de Wet om, de "Aan Abraham werd het geloof als gerechtigheid gerechtigheid Gods verschenen, waarvan de Wet en toegerekend". **10** In welke staat dan is het hem de profeten getuigenis hebben afgelegd. **22** Het is de toegerekend; besnedenen of onbesnedenen? Niet toen gerechtigheid Gods, door het geloof in Jesus Christus, hij besneden, maar toen hij onbesneden was; **11** en voor allen die geloven. Neen, er bestaat geen het teken der besnijdenis ontving hij slechts als onderscheid meer. **23** Want allen hebben gezondigd, bezegeling van de gerechtigheid door het geloof, en zijn beroofd van de heerlijkheid Gods; **24** om die hij vóór de besnijdenis had ontvangen. Zó is hij niet worden ze gerechtvaardigd door zijn genade uit de Vader geworden van allen, die geloven zonder kracht der verlossing door Christus Jesus. **25** En God besneden te zijn, opdat ook hún de gerechtigheid zou heeft Hem aangewezen als zoenooffer door het geloof worden toegerekend; **12** maar ook de Vader van de in zijn Bloed, om zijn rechtvaardigheid te tonen bij besnedenen, die niet enkel besneden zijn, doch ook het dulden van vroegere zonden **26** uit de tijd van het geloof navolgen, dat onze vader Abraham vóór Gods lankmoedigheid; om ook zijn rechtvaardigheid zijn besnijdenis bezat. **13** Neen, niet ter wille van de te tonen in deze tijd, en Zelf rechtvaardig te zijn, Wet, maar terwille van de gerechtigheid des geloofs als Hij hem rechtvaardigt, die in Jesus gelooft. **27** Is aan Abraham en zijn kroost de Belofte gedaan, Waar blijft dan de eigenroem? Hij is uitgesloten! dat hij de wereld zou erven. **14** Want wanneer zij Krachtens welke wet? Krachtens die van de werken? erfgenamen waren geweest uit kracht van de Wet, Neen, maar krachtens de wet van het geloof! **28** We dan was het geloof waardeloos en de Belofte zonder besluiten dus, dat de mens gerechtvaardig wordt gevuld; **15** de Wet toch verwekt toorn, maar waar door het geloof zonder de werken der Wet. **29** Of is geen wet is, daar is ook geen overtreding. **16** Dus God alléén voor de Joden en niet voor de heidenen? zijn ze het uit kracht van het geloof, opdat ze het Zeer zeker ook voor de heidenen! **30** Want het is zouden wezen uit genade, en opdat de Belofte aan dezelfde God, die de besnedenen rechtvaardig zal heel het nageslacht verzekerd zou zijn: niet alleen maken door het geloof, maar ook de onbesnedenen aan hen, die uit de Wet, maar ook aan hen, die uit door het geloof. **31** Doen we door het geloof dan het geloof van Abraham stammen. Hij is ons aller afbreuk aan de Wet? Volstrekt niet! Integendeel, we Vader, **17** zoals geschreven staat: "Tot een vader van vele volken heb ik u gesteld," juist omdat hij geloofde in God, die de doden ten leven verwekt en bij name noemt wat niet bestaat, als was het er reeds. **18** Hij heeft tegen alle hoop in toch geloofd, dat hij een vader van vele volken zou worden, zoals was gezegd: "Zo talrijk zal uw nakroost zijn". **19** En zonder in het geloof

4 Hoe heeft dan, naar onze redenering, Abraham, onze Vader naar het vlees, de gerechtigheid verkregen? **2** Wanneer Abraham gerechtvaardigd is op grond van zijn werken, dan inderdaad kan hij roemen. Maar hij kan dit niet tegenover God.

te verflauwen, peinsde hij over zijn eigen uitgeleefd lichaam, hij was reeds ongeveer honderd jaar oud, - er zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet en over Sara's dode schoot. 20 Neen, hij heeft niet aangerekend, als er geen Wet bestaat. 14 En toch door ongeloof aan Gods belofte getwijfeld, maar hij heeft de dood geheerst van Adam af tot Moses toe, werd in zijn geloof nog versterkt, gaf eer aan God, zelfs over hen, die persoonlijk niet hadden gezondigd 21 en bleef ten volle overtuigd, dat Deze machtig is, naar het voorbeeld der overtreding van Adam, die om te verwezenlijken, wat Hij beloofd heeft. 22 Dit de voorafbeelding is van Hem, die komen moest. 15 werd hem dan ook tot gerechtigheid toegerekend. 23 Maar met de genadegave is het niet gesteld als met Maar het is niet om hem alleen, dat er geschreven staat: "het werd hem toegerekend," 24 doch ook terwille van ons, wien het toegerekend zal worden, zo we geloven in Hem, die Jesus uit de doden heeft opgewekt; onzen Heer, 25 die overgeleverd werd om onze rechtvaardigheden, en opgewekt om onze

hebben gezondigd. 13 Zeker, tot aan de Wet was de val. Want al zijn door de val van één al die velen niet gesteld als met het vonnis over het zondigen over al die velen uitgestort. 16 Ook is het met de gift van één. Want het vonnis leidde van één enkele overtreding tot verdoemenis, maar de genade van vele overtredingen tot rechtvaardiging. 17 En al heeft door de val van één de dood geheerst door dien éné, veel heerlijker zullen zij, die de overvloed der genade en de gave der gerechtigheid ontvangen, in het leven heersen door Eén, door Jesus Christus. 18 Zoals dus gekomen, zo komt ook door de gerechtigheid van Eén over alle mensen de rechtvaardiging ten leven.

19 Want zoals door de ongehoorzaamheid van één mens al die velen tot zondaars zijn geworden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén al die velen gerechtvaardigd worden. 20 Toen kwam de Wet tussenbeide, om de overtreding nog talrijker te maken. Doch waar de zonde tot overvloed kwam, daar kwam de genade in rijker overvloed. 21 Dus, zoals de zonde heeft geheerst door de dood, zo zal ook de genade heersen door de gerechtigheid ten eeuwigen leven door Jesus Christus onzen Heer.

(aiōnios g166)

5 Daar we dus door het geloof gerechtvaardigd zijn, zo laat ons de vrede bewaren met God door Jesus Christus, onzen Heer. 2 Door Hem hebben we door het geloof toegang verkregen tot deze genade, waarin we vast zijn komen staan; door Hem ook roemen we in de hoop op de heerlijkheid Gods. 3 En hierin niet alleen, maar zelfs in de wederwaardigheden gaan we roemen, omdat we weten, dat wederwaardigheid geduld voortbrengt, 4 geduld beproefde deugd, beproefde deugd weer hoop. 5 Welnu, de hoop wordt niet beschaamd, omdat de liefde Gods is uitgestort in onze harten door den heiligen Geest, die ons geschenken is. 6 Want toen we nog zwak waren, is Christus op de gestelde tijd voor goddelozen gestorven. 7 Welnu, niet licht zal iemand zijn leven voor een rechtvaardige geven, al blijft het mogelijk, dat iemand het van zich verkrijgt, voor een goede te sterven. 8 Maar God bewijst zijn liefde voor ons, doordat Christus voor ons is gestorven, toen we nog zondaars waren. 9 Hoeveel te meer dus zullen we thans door Hem van de toorn worden gered, nu we gerechtvaardigd zijn door zijn Bloed. 10 Want zo we met God zijn verzoend door de Dood van zijn Zoon, toen we nog vijanden waren, hoeveel te meer zullen we gered worden door zijn Léven, nu we Hem zijn verzoend. 11 En dit niet alleen; maar we roemen de zelfs in God door onzen Heer Jesus Christus, door wie we thans de verzoening hebben verworven. 12 Zoals dan door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood, zo ook is de dood over alle mensen gekomen, omdat allen

6 Wat besluiten we hieruit? Moeten we in de zonde blijven, opdat de genade tot overvloed komt? 2 Dat nooit! Hoe toch zouden we in zonde voort blijven leven, nu we allen aan haar zijn afgestorven? 3 Of weet gij niet, dat wij allen, die gedoopt zijn tot de gemeenschap met Christus Jesus, dat we gedoopt zijn tot de gemeenschap met zijn Dood? 4 In die gemeenschap met zijn Dood zijn we dus begraven met Hem door het Doopsel, opdat ook wij een nieuw leven zouden leiden, zoals Christus door de glorie van den Vader uit de doden is opgewekt. 5 Want wanneer wij met Hem zijn saamgegroeid door het beeld van

zijn Dood, dan zullen we het ook wezen door dat van zijn Verrijzenis. **6** Dit weten we: onze oude mens is gekruisigd met Hem, opdat het zondige lichaam ten onder zou worden gebracht, en wij niet langer slaven der zonde zouden zijn; **7** want wie dood is, is vrij gemaakt van de zonde. **8** Welnu, zijn we met Christus gestorven, dan geloven we ook, dat we met Hem zullen leven. **9** We weten, dat Christus, opgewekt uit de doden, niet meer sterft, en dat de dood geen macht meer over Hem heeft; **10** want zijn sterven was een sterven voor de zonde één en voor al, maar zijn leven is een leven voor God. **11** Zo ook moet gij u beschouwen als dood voor de zonde, maar als levend voor God in Christus Jesus. **12** Laat dus de zonde in uw sterfelijk lichaam niet heersen, zodat gij zijn lusten opvolgt; **13** en stelt uw ledematen niet in dienst van de zonde als werktuigen van ongerechtigheid. Maar stelt uzelf in de dienst van God als herleefd uit de dood; en uw ledematen in de dienst van God als werktuigen van gerechtigheid. **14** Neen, de zonde moet niet over u heersen; want gij zijt niet meer onder de Wet, maar onder de genade. **15** Hoe nu? Zouden we zonden bedrijven, omdat we niet staan onder de Wet, maar onder de genade? Dat nooit! **16** Weet gij niet, dat gij als slaven aan hém gehoorzaam moet zijn, onder wiens gehoorzaamheid gij u als slaven gesteld hebt; of wel van de zonde ten dode, of van de gehoorzaamheid ter gerechtigheid? **17** Welnu, God zij dank: gij zijt wel slaven der zonde geweest, maar van harte hebt gij u onderworpen aan die bepaalde vorm van lering, waartoe gij geroepen zijt; **18** en vrijgemaakt van de zonde, zijt gij dienaars der gerechtigheid geworden. Ik druk me heel menselijk uit, om de zwakheid van uw vlees. **19** Waarachtig, zoals gij uw ledematen, als slaven der onreinheid en tuchteloosheid, in dienst van de tuchteloosheid gesteld hebt, zo moet gij thans uw ledematen, als slaven der gerechtigheid, in dienst van de heilige stellen. **20** Toen gij slaven waart van de zonde, stondt gij vrij tegenover de gerechtigheid. **21** Wat voor vrucht hebt gij toen wel geplukt? Thans schaamt gij u er over; want het einde ervan is de dood. **22** Maar nu gij vrij van de zonde en dienaars van God zijt geworden, plukt thans als vrucht: de heiligeing; het einde ervan is het eeuwige leven. (aiōnios g166) **23** Want het loon der zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jesus onzen Heer.

(aiōnios g166)

7 Of weet gij niet broeders, -ik spreek immers tot mensen, die wetgeving verstaan, dat de wet gezag heeft over den mens, zolang deze leeft? **2** De gehuwde vrouw is door de wet aan haar man gebonden, zolang hij leeft; maar is de man gestorven, dan is ze vrij van de huwelijkswet. **3** Wanneer ze dus bij het leven van haar man zich geeft aan een anderen man, dan wordt ze echtbreekster genoemd; maar is haar man gestorven, dan is ze vrij van de wet, en is ze geen echtbreekster, als ze zich met een anderen man verbindt. **4** Zó, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de Wet door het Lichaam van Christus, opdat gij aan een ander zoudt toebehoren: aan Hem, die uit de doden is opgewekt; en opdat we vrucht zouden dragen voor God. **5** Toen we in het vlees waren, werkten in onze ledematen de zondige driften, geprickeld door de Wet, om vruchten te dragen voor de dood; **6** maar thans zijn we vrij van de Wet, dood voor haar, die ons aan banden legde. Dus moeten we dienen in een nieuwe geest, en niet naar een verouderde letter! **7** Wat besluiten we hieruit? Is de Wet zonde? Zeer zeker niet! Maar toch, ik kende de zonde niet, tenzij door de Wet. Immers ik zou de begeerlijkheid niet hebben gekend, als de Wet niet had gezegd: "Ge zult niet begeren." **8** De zonde maakte gebruik van het gebod, en wekte in mij allerlei begeerlijkheid op; want zonder de wet is de zonde dood. **9** Voorheen toch, zonder de Wet, was ik het die leefde; maar toen het gebod was gekomen, leefde de zonde, **10** ik echter stierf; en het gebod ten leven bleek voor mij een gebod tot de dood. **11** De zonde maakte gebruik van het gebod; zij heeft mij verleid, en mij gedood door het gebod. **12** De Wet zelf is dus heilig, en het gebod is heilig, rechtvaardig en goed. **13** Is dan wat goed is, voor mij ten dode geworden? Zeer zeker niet! Maar het is de zonde, die mij de dood heeft berokkend door iets wat goed is; opdat de zonde zou blijken, zonde te zijn, en opdat ze juist door het gebod nog veel meer zondig zou worden. **14** We weten, dat de Wet geestelijk is; maar ikzelf ben vleselijk, verkocht aan de zonde. **15** Immers, ik begrijp er niets van, wat ik doe: want ik doe niet wat ik wil, maar ik doe juist wat ik verfoei. **16** Welnu, wanneer ik doe wat ik niet wil, dan erken ik, dat de

Wet goed is; **17** maar dan doe ikzelf het niet meer, Jesus uit de doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke maar de zonde, die in mij woont. **18** Ik weet, dat er lichamen ten leven verwekken door zijn Geest, die niets goeds in mij woont; ik bedoel: in mijn vlees. in u woont. **12** Broeders, we zijn dus niet aan het Zeker, het willen is in mij wel aanwezig, maar niet het vlees verplicht, naar het vlees te leven. **13** En zo dōen van het goede; **19** want niet doe ik het goede, gij leeft naar het vlees, zult gij sterven; maar zo gij dat ik wil, maar wèl doe ik het kwade, dat ik niet wil. door den Geest de werken van het lichaam doodt, **20** Welnu, wanneer ik wèl doe, wat ik niet wil, dan doe zult gij leven. **14** Allen toch, die door Gods Geest ikzelf het niet meer, maar de zonde die in mij woont. worden geleid, zijn kinderen Gods. **15** Want gij hebt **21** Ik ontdek in mij dus deze wet: terwijl ik het goede geen geest van slavernij ontvangen, om terug te wil doen, ligt me het kwade voor de hand. **22** Naar vallen in de vrees, maar de geest van kindschap, den inwendigen mens schep ik behagen in Gods Wet, waardoor we roepen: "Abba, Vader!" **16** De Geest **23** maar in mijn ledematen bespeur ik een andere zelf getuigt met onze geest, dat we kinderen zijn van wet, die strijd voert met de wet van mijn rede en die God. **17** Zijn we kinderen, dan zijn we erfgenamen mij gevangen houdt in de wet van de zonde, welke tevens; erfgenamen van God, en medeërfgenamen in mijn ledematen heerst. **24** O, rampzalige mens, van Christus, zo we met Hem lijden, om ook met Hem die ik ben! Wie zal mij verlossen van dit lichaam des verheerlijkt te worden. **18** Want ik houd het er voor, doods? **25** God zij dank; het geschiedt door Jesus Christus, onzen Heer! Maar toch blijft het staan: uit mijzelf dien ik de Wet van God met de rede, maar de **19** Reikhalzend toch smacht de schepping naar de wet der zonde met het vlees.

8 Voor hen, die Jesus Christus toebehoren, bestaat er dus thans geen verdoemenis meer. **2** Want de wet van den Geest, -een wet van leven in Christus Jesus, -heeft u bevrijd van de wet van zonde en dood. **3** Wat de Wet niet vermocht, machteloos als ze was door het vlees, dat heeft God gedaan: Door zijn eigen Zoon te zenden in de gedaante van het zondige vlees en terwille van de zonde, heeft Hij de zonde veroordeeld in het Vlees, **4** opdat door ons de gerechtigheid der Wet zou worden vervuld; door ons, die leven niet naar het vlees, maar naar de geest. **5** Immers, wie vleselijk zijn, streven naar vleselijke dingen; maar wie geestelijk zijn, naar geestelijke dingen. **6** Welnu, het streven van het vlees is de dood; maar het streven van de geest is leven en vrede. **7** Want het streven van het vlees staat vijandig tegen God; het onderwerpt zich niet aan Gods Wet, en zelfs kan het dit niet; **8** wie vleselijk zijn, kunnen God niet behagen. **9** Welnu, gij zijt niet in het vlees, maar gij zijt in de geest, omdat de Geest van God in u woont; wie toch den Geest van Christus niet heeft, behoort Hem niet toe. **10** Maar zo Christus in u is, dan is het lichaam wel dood door de zonde, doch de geest blijft in leven door de gerechtigheid. **11** En zo in u woont de Geest van Hem, die Jesus uit de doden heeft opgewekt, dan zal Hij, die Christus

is aan de vergankelijkheid onderworpen, niet uit eigen wil, doch door de wil van Hem, die ze daaraan onderwierp; maar toch met de hoop, **21** dat ook de schepping zelf bevrijd zal worden van de slavernij der vergankelijkheid, om deelachtig te worden aan de vrijheid der glorie van de kinderen Gods. **22** We weten toch, dat heel de schepping tezamen zucht en kreunt in barenseeën tot heden toe. **23** En zij niet alleen, maar ook wij, die de eerstelingen des Geestes bezitten, ook wij zuchten in ons binnenste naar de verlossing van ons lichaam, in smachtend verlangen naar het kindschap. **24** Want we zijn verlost om te hopen. Maar zien wat we hopen, is geen hopen meer; hoopt men soms nog wat men ziet? **25** Doch zo we hopen wat we niet zien, dan smachten we er naar met geduld. **26** Eveneens komt ook de Geest onze zwakheid te hulp. Want we weten niet eens, wat we behoren te vragen; maar de Geest zelf smeekt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. **27** En Hij, die de harten doorgrodt, Hij weet, waar de Geest naar verzucht, en hoe Deze voor de heiligen smeekt naar Gods wil. **28** We weten ook, dat God alles ten goede leidt voor hen die Hem liefhebben, die naar zijn voorbeschikking zijn geroepen. **29** Want die Hij vooruit heeft gekend, heeft Hij ook voorbestemd, om gelijkvormig te worden aan het

beeld van zijn Zoon, opdat Deze de Eerstgeborene zal Sara een zoon hebben." 10 Maar dit staat niet onder vele broeders zou zijn. 30 Welnu, die Hij heeft alleen. Ook Rebekka werd bevrucht door één man, voorbestemd, heeft Hij ook geroepen; en die Hij heeft Isaäk, onzen Vader. 11 Welnu, toen haar kinderen geroepen, heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij nog niet waren geboren, en goed noch kwaad hadden heeft gerechtvaardigd, heeft Hij ook verheerlijkt. 31 verricht, toen reeds, -opdat Gods vrije raadsbesluit Wat zullen we hieraan nog toevoegen? Wanneer van kracht zou blijven, 12 dat niet afhangt van de God vóór ons is, wie zal dan tegen ons zijn? 32 werken, maar van Hem die roept, -toen reeds werd Hij, die zijn enigen Zoon niet gespaard heeft, maar haar gezegd: 13 "De oudste zal den jongste dienen;" voor ons allen heeft overgeleverd, hoe zou Hij ons zoals er geschreven staat: "Jakob heb ik bemind, tegelijk met Hem niet alles schenken? 33 Wie zal maar Esau heb ik gehaat." 14 Wat zullen we daarop de beschuldiger zijn van de uitverkorenen Gods? Is zeggen? Is er dan onrechtvaardigheid bij God? Dat het God, die rechtvaardigt? 34 Wie zal veroordelen? nooit! 15 Hij zegt immers tot Moses: "Ik zal Mij Zal het Christus Jesus zijn, die gestorven is, of liever ontfermen over wien Ik Mij ontfermen wil; en Mij die is opgewekt, die zetelt aan Gods rechterhand, erbarmen over wien Ik Mij erbarmen wil". 16 Het die ook onze Voorspreker is? 35 Of wie zal ons hangt dus niet af van hem die wil, noch van hem, scheiden van Christus' liefde? Wederwaardigheid of die zijn krachten inspant, maar van de ontferming benauwdheid, vervolging, hunger, naaktheid, gevaar Gods. 17 Want de Schrift zegt tot Fárao: "Hiertoe juist of het zwaard? 36 Zoals er geschreven staat: "Om heb Ik u doen optreden, opdat in u mijn macht zou Uwentwil worden we de ganse dag gedood, Worden blijken, en mijn Naam over heel de aarde zou worden we als slachtvee behandeld." 37 Maar in dit alles verkondigd." 18 Derhalve, Hij ontfermt Zich over wien zegepralen we glansrijk door Hem, die ons liefheeft. Hij wil, en Hij verhardt wien Hij wil. 19 Ge zult me dan 38 En ik ben er zeker van, dat dood noch leven, zeggen: Wat heeft Hij dan nog verwijten te doen; wie engelen noch heerschappijen, heden noch toekomst, toch weerstaat aan zijn wil? 20 O mens, wie zijt ge geen machten, 39 geen hoogte of diepte, noch enig dan wel, dat ge opwerpingen maakt tegen God? Zegt ander schepsel ons scheiden kan van Gods liefde in het beeld soms tot den boetserder: Waarom hebt ge Christus Jesus, onzen Heer.

9 Ik spreek de waarheid in Christus en lieg niet; en ook mijn geweten getuigt met mij mee in den heiligen Geest, 2 dat ik een grote droefheid en een voortdurend harteleed ondervind, 3 Waarachtig, zelf zou ik van Christus gescheiden willen zijn terwille van mijn broeders, mijn stamverwanten naar het vlees. 4 Israëlieten zijn ze toch; aan hen behoort het kindschap, de heerlijkheid en het Verbond, de Wet, de eredienst en de Beloftes; 5 tot hen behoren de Vaders, en van hen stamt Christus af naar het vlees: Hij die God is, boven alles gezegend in eeuwigheid. Amen! (aiōn g165) 6 Maar toch, Gods woord heeft niet gefaald! Want niet allen, die afstammen van Israël, behoren tot Israël; 7 en niet allen zijn kinderen, omdat ze zijn uit Abrahams geslacht. Integendeel: "Het kroost van Isaäk zal uw kroost worden genoemd," 8 dat wil zeggen: niet de kinderen naar het vlees zijn de kinderen van God, maar de kinderen der Belofte worden als kroost beschouwd. 9 De Belofte nu was als volgt: "Omstreeks deze tijd zal ik terugkomen, en

baas over het leem, om uit eenzelfde massa het ene vat te maken met een eervolle, het andere met een smadelijke bestemming? 22 Maar wat dan, zo God met grote lankmoedigheid de vaten van gramschap heeft verdragen, gereed voor de ondergang, omdat Hij zijn gramschap wil tonen en zijn macht wil bewijzen; 23 doch, om de rijkdom zijner glorie te tonen in de vaten van barmhartigheid, die Hij heeft voorbereid tot de glorie, 24 òns heeft geroepen niet slechts uit de Joden, maar ook uit de heidenen? 25 Zo zegt Hij ook in Osee: "Wat mijn volk niet was, zal ik mijn volk noemen; En die de geliefde niet was, den geliefde. 26 En op de plaats waar hun gezegd was: Mijn volk zijt gij niet, Daar zullen ze worden genoemd: Kinderen van den levenden God." 27 En over Israël roept Isaias het uit: "Al was het getal van Israëls zonen Als het zand van de zee, het overschot zal worden gererd; 28 Want de Heer zal zijn woord op aarde gestand doen, Volkomen en snel." 29 Zo heeft Isaias ook voorspeld: "Zo de Heer der legerscharen Ons geen

kroost had nagelaten, Dan zouden we als Sódoma lieftijd zijn de voeten van hen, die de blijde boodschap zijn geworden, En aan Gomorra gelijk." 30 Wat zullen brengen!" 16 Maar niet allen hebben gehoor gegeven we daaruit besluiten? Dit! De heidenen, die niet aan de Blijde Boodschap. Want Isaias zegt: "Heer, naar de gerechtigheid hebben gestreefd, hebben de wie heeft onze prediking geloofd?" 17 Het geloof gerechtigheid verkregen, maar dan een gerechtigheid ontstaat dus door de prediking; de prediking geschieft uit het geloof; 31 maar Israël heeft gestreefd naar een krachtens opdracht van Christus. 18 Maar dan vraag wèt der gerechtigheid, doch heeft die wet niet bereikt. ik: Hebben ze haar misschien niet gehoord? Toch wel! 32 Waarom? Omdat het niet uit geloof geschiedde, "Hun stem heeft zich over heel de aarde verbreid, En maar uit kracht van de werken. Ze stieten zich aan de steen des aanstoots, 33 zoals er geschreven staat: Maar dan vraag ik: Heeft Israël het misschien niet "Zie Ik stel in Sion een steen des aanstoots, En een rotsblok van ergernis; En wie in Hem gelooft, Zal niet worden beschaamd."

10 Broeders, de wens van mijn hart en mijn bede tot God zijn op hun redding gericht!

2 En ik moet van hen getuigen, dat ze ijver hebben voor God, maar niet aan het juiste inzicht gepaard. 3 Want daar ze de gerechtigheid Gods niet hebben begrepen, en een eigen gerechtigheid tot stand wilden brengen, hebben ze zich niet onderworpen aan de gerechtigheid Gods. 4 Immers Christus is het eind van de Wet, om te rechtvaardigen al wie gelooft. 5 Zeker, Moses schrijft, dat de mens, die de gerechtigheid der Wet onderhoudt, daarin zal leven.

6 Maar de gerechtigheid uit het geloof spreekt aldus: "Zeg niet in uw hart: wie zal opstijgen ten hemel, om Christus namelijk af te doen komen; 7 of wie zal

naar de afgrond dalen, om Christus te doen opstijgen uit de doden." (Abyssos g12) 8 Neen, wat zegt ze?

"Dicht bij u is het woord, in uw mond en in uw hart;" knie niet voor Baäl hebben gebogen."

5 Zo is er en dit is het woord des geloofs, dat wij preken. 9 dan ook in deze tijd een overschat gebleven door

Welnu, wanneer ge belijdt met uw mond, dat Jesus

de uitverkiezing der genade.

6 Maar is het door de

de Heer is, en gelooft met uw hart, dat God Hem uit

genade, dan is het niet om de werken; anders zou de

de doden heeft opgewekt, dan zult ge worden gered;

genade geen genade meer zijn. 7 Wat volgt daaruit?

10 want men gelooft met het hart ter rechtvaardiging,

Wat Israël blijft zoeken, heeft het niet verkregen.

en men belijdt met de mond ter redding. 11 De

Maar de uitverkorenen onder hen hebben het wèl

Schrift immers zegt: "Al wie in Hem gelooft, zal niet

verkregen; de overigen echter werden verhard. 8 Zó

beschamde komen te staan." 12 Neen, er bestaat

staat er geschreven: "God gaf hun een geest van

geen onderscheid tussen Jood en Griek; Hij toch is

loomheid; ogen om niet te zien en oren om niet te

dezelfde Heer voor allen; rijk voor allen, die Hem

horen, tot op de huidige dag." 9 En David zegt: "Hun

aanroepen; 13 "Al wie immers de naam des Heren

tafel zij hun een valstrik en net, Een struikelblok en

zal aanroepen, zal worden gered." 14 Hoe zullen ze

een straf. 10 Mogen hun ogen worden verduisterd,

Hem dan aanroepen, in wien ze niet hebben geloofd?

zodat ze niet zien; En krom hun de rug voor altijd."

11 En hoe zullen ze in Hem geloven, van wien ze niet

Ik vraag dan: Zijn ze gestruikeld, om te blijven liggen?

hebben gehoord? 15 En hoe zal men preken, als men

Zeer zeker niet! Maar dank zij hun val, is de redding

niet gezonden is? Zoals er geschreven staat: "Hoe

aan de heidenen ten deel gevallen, om hèn naijverig

hun woorden tot aan de uiteinden der wereld." 19

Maar dan vraag ik: Heeft Israël het misschien niet begrepen? Maar vooreerst zegt reeds Moses: "Ik zal

u afgunstig maken op een volk, dat geen volk is, En

toornig op een volk zonder begrip." 20 En Isaias durft

zeggen: "Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Heb Mij geopenbaard aan wie Mij niet ondervroegen."

21 Maar tot Israël zegt hij: "De ganse dag stak Ik mijn handen uit Naar een ongelovig en weerbarstig volk."

De verwerping van Israël is niet volkomen.

11 Ik vraag dus: Heeft God dan zijn volk soms

verstoten? Verre vandaar! Want ook ikzelf ben

een Israëliet, uit het geslacht van Abraham, uit de

stam van Benjamin. 2 Neen, God heeft zijn volk niet

verstoten, dat Hij uitverkoren had. Of weet gij niet,

wat de schrift door Elias zegt, toen deze zich bij God

over Israël beklaagde: 3 "Heer, uw profeten hebben

ze gedood, uw altaren omver geworpen; ik alleen

ben overgebleven, en ze staan me naar het leven." 4

Welnu, wat antwoordt hem de godsspraak: "Zeven

duizend mannen heb Ik Mij voorbehouden, die de

Dicht bij u is het woord, in uw mond en in uw hart;"

knie niet voor Baäl hebben gebogen."

5 Zo is er en dit is het woord des geloofs, dat wij preken. 9 dan ook in deze tijd een overschat gebleven door

Welnu, wanneer ge belijdt met uw mond, dat Jesus

de uitverkiezing der genade.

6 Maar is het door de

de Heer is, en gelooft met uw hart, dat God Hem uit

genade, dan is het niet om de werken; anders zou de

de doden heeft opgewekt, dan zult ge worden gered;

genade geen genade meer zijn. 7 Wat volgt daaruit?

10 want men gelooft met het hart ter rechtvaardiging,

Wat Israël blijft zoeken, heeft het niet verkregen.

en men belijdt met de mond ter redding. 11 De

Maar de uitverkorenen onder hen hebben het wèl

Schrift immers zegt: "Al wie in Hem gelooft, zal niet

verkregen; de overigen echter werden verhard. 8 Zó

beschamde komen te staan." 12 Neen, er bestaat

staat er geschreven: "God gaf hun een geest van

geen onderscheid tussen Jood en Griek; Hij toch is

loomheid; ogen om niet te zien en oren om niet te

dezelfde Heer voor allen; rijk voor allen, die Hem

horen, tot op de huidige dag." 9 En David zegt: "Hun

aanroepen; 13 "Al wie immers de naam des Heren

tafel zij hun een valstrik en net, Een struikelblok en

zal aanroepen, zal worden gered." 14 Hoe zullen ze

een straf. 10 Mogen hun ogen worden verduisterd,

Hem dan aanroepen, in wien ze niet hebben geloofd?

zodat ze niet zien; En krom hun de rug voor altijd."

11 En hoe zullen ze in Hem geloven, van wien ze niet

Ik vraag dan: Zijn ze gestruikeld, om te blijven liggen?

hebben gehoord? 15 En hoe zal men preken, als men

Zeer zeker niet! Maar dank zij hun val, is de redding

niet gezonden is? Zoals er geschreven staat: "Hoe

aan de heidenen ten deel gevallen, om hèn naijverig

te maken. **12** Welnu, wanneer hun val een schat werd voor de wereld, en hun getalverlies een schat voor de heidenen, -hoeveel te meer zal hun voltalligheid het dan zijn! **13** En nu heidenen, spreek ik tot u! Ofschoon ik apostel der heidenen ben, houd ik mijn ambt hoog, **14** juist om mijn rasgenoten tot najver te prikkelen en sommigen van hen te behouden. **15** Want zo hun verwerping de verzoening der wereld geweest is, wat zal dan hun weder-opneming anders zijn, dan een opstanding uit de doden? **16** Zijn immers de eerstelingen heilig, dan ook het deeg; en is de wortel heilig, dan ook de takken. **17** Welnu, wanneer enige van die takken zijn weggekapt, en gij, wilde olif, in hun plaats zit geënt en uw deel hebt gekregen van de wortel en het sap van de olifboom, **18** gaat dan niet pochen tegen de takken. En zo ge gaat pochen; niet gij draagt de wortel, maar de wortel draagt u! **19** Misschien zult ge zeggen: de takken zijn weggekapt, opdat ik zou worden geënt. **20** Heel goed; maar de takken zijn weggekapt om hun ongeloof, en gij zit vast door het geloof. -Koester geen hoge dunk van uzelf, maar vrees; **21** wanneer God de echte takken niet heeft ontzien, dan zal Hij ook ú niet ontzien. **22** Overweegt dus de goedheid, maar ook de strengheid van God: Gods strengheid over hen, die zijn weggevallen, doch zijn goedheid voor u, zo ge door zijn goedheid volhardt; anders zult ook gij worden weggekapt. **23** Maar ook die anderen zullen weer worden geënt, wanneer ze niet volharden in hun ongeloof; want God is bij machte, om ze opnieuw te enten. **24** Waarachtig, wanneer gijzelf van een wilde olif zit gekapt waartoe ge van nature behoort, en tegen de natuur in, op de tamme olif zit geënt; hoeveel gemakkelijker zullen zij op hun eigen olif worden geënt, waartoe ze van nature behoren! **25** Welnu broeders, om u te behoeden voor zelfoverschatting, wil ik u niet onkundig laten van dit geheim: een deel van Israël is verhard, totdat de massa der heidenen is binnengegaan; **26** en dan zal heel Israël worden gered; zoals er geschreven staat: "De Verlosser zal komen uit Sion, De goddeloosheid verwijderen van Jakob: **27** En dit zal mijn Verbond met hen zijn, Wanneer ik hun zonden zal hebben vergeven." **28** Zeker, met betrekking tot het Evangelie zijn ze vijanden om uwentwil; maar met betrekking tot de uitverkiezing zijn ze de welbeminden om wille der Vaders; **29** want nooit heeft God berouw over genadegaven en roeping. **30** Zoals gij eertijds ongehoorzaam aan God zit geweest, maar thans gevonden, **31** zó zijn ook zij nu nog wel ongehoorzaam om de u betoonde ontferming, opdat eenmaal ook zij op hun beurt barmhartigheid mogen verkrijgen. **32** Want God heeft allen onder ongehoorzaamheid gevangen gehouden, om aan allen zijn barmhartigheid te tonen. (**eleesē g1653**) **33** O afgrond van rijkdom en wijsheid en kennis van God! Hoe ondoordenkelijk zijn toch zijn raadsbesluiten, hoe onnaspeurlijk zijn enige wegen! **34** "Wie toch kent 's Heren gedachte, Of wie is zijn raadsman geweest? **35** Of wie heeft Hem het eerst iets gegeven, Zodat hij terugontvangen moet?" **36** Immers, uit Hem en door Hem en voor Hem is alles! Hem zij de glorie in eeuwigheid. Amen! (**aiōn g165**)

12 Derhalve broeders, bezweer ik u bij de barmhartigheid Gods, uw lichamen aan te bieden als een levende offerande, heilig en welgevallig aan God; als een redelijke eredienst uwerzijds. **2** Vormt u niet naar deze wereld, maar hervormt u door vernieuwing van inzicht, opdat gij onderscheiden moogt, wat de wil is van God, wat goed is, welbehagelijk en volmaakt. (**aiōn g165**) **3** Krachtens de mij geschenken genade beveel ik aan ieder van u, zich niet hoger te stellen dan recht is, maar zich op juiste waarde te schatten volgens de maat van het geloof, die God eenieder heeft toegemeten. **4** Want zoals wij in één lichaam veel ledematen bezitten en niet alle ledematen dezelfde taak verrichten, **5** zo zijn we tezamen één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk zijn we ledematen over en weer. **6** Welnu, we hebben verschillende gaven overeenkomstig de genade, die ons geschenken is: is het een profetie, houde zich aan de maat des geloofs; **7** is het een bediening, men houde zich aan de bediening; wie leraar is, houde zich aan het onderricht; **8** wie vermaant, houde zich aan de vermaning; wie uitdeelt, doe het in eenvoud; wie vóórzt, doe het met ijver; wie barmhartigheid beoefent, doe het blijmoedig. **9** De liefde zij ongeveinsd; verfoeit het kwaad, blijft gehecht aan het goede! **10** Hebt in broedermin elkander hartelijk lief, acht elkander hoger dan uzelf; **11** weest onverdroten in ijver, vurig van geest in de dienst

van den Heer. **12** Weest blijde in de hoop, geduldig dit éné: "Ge zult den naaste liefhebben als uzelf." in het lijden, volhardend in het gebed; **13** helpt de **10** De liefde berokkent den naaste geen kwaad; de heiligen in hun noden, legt u op de gastvrijheid toe. liefde volbrengt dus de ganse Wet. **11** Bovendien, gij **14** Zegent hen, die u vervolgen; zegent ze, en vloekt weet, dat het tijd is, en dat het uur is geslagen, om op ze niet. **15** Weest blij met de blijden, weent met de te staan uit de slaap; want thans is het heil ons meer wenenden; **16** weest eensgezind onder elkander. nabij, dan toen we het geloof hebben omhelsd. **12** Weest niet hooghartig, maar daalt tot de eenvoudigen De nacht is ver gevorderd, de dag breekt aan. Laat af; wordt niet wijs in uw eigen oog. **17** Vergeldt ons dus afleggen de werken der duisternis, en ons niemand kwaad met kwaad, maar weest goedgezind omgorden met de wapenen van het licht. **18** Laat jegens alle mensen; **19** leeft zoveel mogelijk in vrede ons dus onberispelijk leven, zoals we dit doen op met iedereen, zover het althans van u afhangt. **20** Maar omkleedt u met den Heer Jesus Christus, en Geliefden, wrekt u niet, maar laat het over aan in ontucht en losbandigheid, niet in twist en ijverzucht. de Toorn; want er staat geschreven: "Aan Mij is de **14** Maar omkleedt u met den Heer Jesus Christus, en wraak; Ik zal vergelden, zegt de Heer." **20** Maar, "als vertroetelt het vlees niet tot begeerlijkheid. uw vijand honger heeft, geef hem te eten, en als hij dorst heeft, geef hem te drinken; want dan stapelt ge vurige kolen op zijn hoofd." **21** Laat u niet door het kwade overwinnen, maar overwin het kwade door het goede!

13 Iedereen moet onderworpen zijn aan het hogere gezag; want alle gezag komt van God, en ook het thans bestaande gezag is verordend door God. **2** Wie zich dus verzet tegen het gezag, verzet zich tegen de verordening van God; en de weerspannigen zullen hun veroordeling krijgen. **3** Want de overheid is niet te duchten bij een goed, maar wel bij een slecht gedrag. Wilt ge dus niets te vrezen hebben van het gezag? Gedraag u dan behoorlijk, en ge zult zijn goedkeuring verwerven: **4** want het is een dienaar van God tot uw eigen welzijn. Maar ge moet vrezen, want de is beambte van God, en is voortdurend in beslag genomen door haar taak. **5** Het is dus noodzakelijk, dat men zich onderwerpt; **6** want zo we leven, dan leven we voor den Heer, niet alleen om de straf, maar ook uit plichtsbesef. **7** Niemand van ons is het met de bestraffing van den misdadiger belast. **8** want zo we leven, dan leven we voor den Heer. Of Om dezelfde reden ook moet gij de belasting betalen; want de is beampte van God, en is voortdurend in beslag genomen door haar taak. **9** Want juist daarom is Christus gestorven en ten Sterven, den Heer behoren we toe. want de is beampte van God, en is voortdurend in beslag genomen door haar taak. **7** Geeft dus leven opgestaan, om de Heer te zijn van doden en aan allen wat hun toekomt; belasting aan wien gij levenden. **10** Maar wat oordeelt ge dan uw broeder, belasting, tol aan wien gij tol, ontzag aan wien gij of wat kleineert ge uw broeder? Allen toch zullen we ontzag, eer aan wien gij eer zijt verschuldigd. **8** Blijft voor Gods rechterstoel moeten staan. **11** Want er niemand iets schuldig dan wederkerige liefde. Want staat geschreven: "Zoowaar ik leef, zegt de Heer: hij die zijn naaste bemint, heeft de Wet vervuld. **9** Voor Mij zal elke knie zich buigen, En alle tong zal Immers het gebod: "Ge zult geen overspel bedrijven, God verheerlijken." **12** Ieder van ons zal dus voor ge zult niet doodslaan, ge zult niet stelen, ge zult niet zichzelf rekenschap hebben te geven aan God. **13** begeren," en alle andere geboden zijn samengevat in Laat ons dus niet langer elkander beoordelen; doch

maakt liever het besluit, den broeder geen aanstoot of de heidenen God om zijn barmhartigheid moeten ergernis te geven. **14** Ik weet, en ben er zeker van in verheerlijken, zoals er geschreven staat: "Daarom den Heer Jesus, dat op zichzelf niets onrein is; maar zal ik U onder de heidenen belijden, En een lofzang voor hem die meent, dat het onrein is, is het onrein. aanheffen ter ere van uw Naam." **10** En wederom **15** Maar wanneer ge uw broeder grieft door uw eten, zegt ze: "Verheugt u, gij heidenen, Te zamen met dan beoefent ge de liefde niet meer. Stort door uw zijn volk!" **11** En eveneens: "Looft den Heer, alle eten niemand in het verderf, voor wien Christus is heidenen, Verheerlijkt Hem, alle naties!" **12** En Isaias gestorven. **16** Wat uzelf goed toeschijnt, moet ge zegt weer: "Het zal de Wortel van Jesse zijn, Die geen slechte naam doen krijgen. **17** Immers het opstaat om ook over de heidenen te heersen; Op koninkrijk Gods bestaat niet in spijs en drank, maar Hem zullen de heidenen hopen." **13** Moge dan de in gerechtigheid, vrede en vreugde in den heiligen God van hoop door het geloof u vervullen met alle Geest; **18** en wie zó Christus dient, is welgevallig aan vreugde en vrede; opdat gij rijke overvloed van hoop God en geacht door de mensen. **19** We moeten dus mocht verwerven door de kracht van den heiligen streven naar wat de vrede en de wederkerige stichting Geest! **14** Eigenlijk gezegd, mijn broeders, ben ik bevordert. **20** Breekt het werk van God niet af om er voor mezelf van overtuigd, dat gij toch al vervuld wat spijns. Zeker, alles is rein; maar het wordt slecht ziet met goede gevoelens en vol van alle kennis, en voor den mens, die door zijn eten aanstoot geeft. **21** dat gij zelf in staat ziet, elkaar te vermanen. **15** Toch Het is lofwaardig, geen vlees te eten en geen wijn heb ik u hier en daar tamelijk vrijmoedig geschreven, of iets anders te drinken, wanneer uw broeder zich daar ik u een en ander in herinnering had te brengen daaraan ergert. **22** Houd uw overtuiging voor uzelf, krachtens de genade door God mij geschonken: **16** en voor God. -Gelukkig hij, die zich niets te verwijten om onder de heidenen een dienaar van Christus heeft bij wat hij zich veroorlooft. **23** Maar wie nog in Jesus te zijn in de heilige dienst van het Evangelie twijfel verkeert terwijl hij eet, is veroordeeld, omdat hij Gods; opdat de heidenen een welgevallige offerande niet handelt overeenkomstig zijn geloof; alles toch zouden worden, geheiligd door den heiligen Geest. **17** is zonde, wat niet in overeenstemming is met het En op deze dienst van God beroem ik mij in Christus geloof.

15 Wij die sterk zijn, we moeten de gevoeligheden der zwakken ontzien, en niet onszelf zoeken. **2** Ieder van ons moet het welzijn van den naaste zoeken, om hem te stichten. **3** Ook Christus heeft zichzelf niet gezocht; maar zoals geschreven staat: "De smaad van hen, die u smaden, is op Mij gevallen;" **4** alles toch wat vroeger geschreven werd, is tot onze onderrichting geschreven, opdat we de hoop zouden verkrijgen door het geduld en de vertroosting, die de Schriften ons bieden. **5** De God van geduld en vertroosting schenke u dan de geest van onderlinge eensgezindheid naar het voorbeeld van Christus Jesus, **6** opdat gij eendrachtig en uit één mond den God en Vader van onzen Heer Jesus Christus verheerlijken moogt. **7** Gij moet u dus tot elkander getrokken gevoelen, zoals ook Christus Zich onzer heeft aangetrokken tot verheerlijking van God. **8** Ik bedoel, dat Christus de Bedienaar der besnijdenis is geworden, opdat Gods getrouwheid zou blijken door de vervulling der beloften aan de Vaders; **9** maar dat

Jesus. **18** Want ik zal me niet verstouten, over iets anders te spreken, dan over wat Christus door mij heeft uitgewerkt tot bekering der heidenen, door woord en door daad, **19** door kracht van tekenen en wonderen, en door de kracht van den heiligen Geest. Zó heb ik wel van Jerusalem af tot Illúrië toe in alle richtingen het Evangelie van Christus in al zijn volheid verkondigd; **20** maar evenzeer was het mij een erezaak, nergens het Evangelie te preken, waar de naam van Christus reeds werd genoemd; om niet op de grondslagen van anderen te bouwen, **21** maar zoals er geschreven staat: "Zij zullen Hem zien, Wien Hij niet was verkondigd; Zij zullen Hem kennen, Die niet van Hem hadden gehoord." **22** Dit is dan ook de reden, waarom ik telkens verhinderd werd, u te bezoeken. **23** Maar nu ik in deze streken geen arbeidsveld meer heb, en ik toch reeds sinds vele jaren het verlangen had, u te bezoeken, **24** nu hoop ik dus, wanneer ik naar Spanje vertrek, u op mijn doorreis te zien, en dan door u verder voortgeholpen te worden, wanneer ik eerst een weinig althans van

de omgang met u zal hebben genoten. 25 Thans tot het huis van Narcissus behoren, en volgelingen vertrek ik naar Jerusalem, om aan de heiligen mijn des Heren zijn. 12 Groet Trufena en Trufosa, die diensten te bewijzen. 26 Want Macedónië en Achaja arbeiden in de dienst des Heren. Groet de geliefde hebben het goede besluit genomen, een inzameling te Persis, die veel gearbeid heeft in 's Heren dienst. 13 houden ten bate van de armen onder de heiligen van Groet Rufus, den uitverkorene in den Heer; alsmede Jeruzalem. 27 Ze hebben dat goede besluit genomen, zijn moeder, die ook de mijne is. 14 Groet Asúnkritus, daar ze ook verplichtingen aan hen hebben; want Flegon, Hermes, Pátrobas, Hermas en de broeders wanneer de heidenen deel hebben gekregen aan hún die bij hem zijn. 15 Groet Filólogus en Júlia, Nereus geestelijke goederen, dan zijn dezen ook verplicht, en zijn zuster, ook Olumpas met al de heiligen die bij hèn met stoffelijke goederen te ondersteunen. 28 hen zijn. 16 Groet elkander met een heilige kus. U Wanneer ik dus deze zaak heb afgewikkeld en hun groeten alle kerken van Christus. 17 Maar ik vermaan deze opbrengst ter hand heb gesteld, zal ik naar u, broeders, scherp te letten op hen, die tweespalt Spanje vertrekken, en dan bij u aankomen. 29 En ik en aanstoot verwekken tegen de leer, welke gij hebt weet, dat ik met de volheid van Christus zegen zal ontvangen; gij moet geen omgang met hen hebben. komen, wanneer ik u kom bezoeken. 30 Ik smeek u 18 Want zulke lieden dienen niet Christus onzen dan broeders, bij onzen Heer Jesus Christus en bij Heer, maar wel hun eigen buik; en ze misleiden de liefde van den Geest, mij in de strijd te helpen argeloze harten door vrome praat en gefleem. 19 door uw gebeden, die ge voor mij opstiert tot God; Zeker, uw volgzaamheid is algemeen bekend; ik 31 opdat ik ontkomen mag aan de ongelovigen van verheug me dus over u. Ik wil echter, dat gij niet Judea, en mijn dienstbetoon voor Jerusalem door de slechts wijs zijt in het goede, maar ook bestand heiligen op prijs wordt gesteld; 32 en opdat ik dan, zo tegen het kwaad. 20 Dan zal de God van de vrede God het wil, met blijdschap u bezoeken mag, en mij den Satan spoedig onder uw voeten verpletteren. verpozen in uw midden. 33 De God van de vrede zij 21 met u allen. Amen!

16 Ik beveel u onze zuster Febe aan, diakones

van de kerk te Kénchreën, 2 opdat ge haar in den Heer een ontvangst bereidt, zoals het heiligen waardig is, en haar bijstaat in alles, waarin ze uw hulp nodig mocht hebben. Want zelf heeft ze goede diensten bewezen aan velen, en ook aan mijzelf. 3 Groet Priska en Aquila, mijn medehelpers in Christus Jesus, 4 die voor mijn leven hun eigen hals hebben gewaagd, en aan wie niet ik alleen dank ben verschuldigd, maar ook alle gemeenten der heidenen; 5 groet ook de gemeente bij hen aan huis. Groet mijn dierbaren Epénetus, den eersteling van Azië voor Christus; 6 groet Maria, die zich veel moeite voor u heeft gegeven. 7 Groet Andrónikus en Júnias, mijn stamgenoten en medegevangenen, die in groot aanzien staan bij de Apostelen, en die zelfs vóór mij aan Christus hebben toebehoord. 8 Groet Ampliatus, mijn geliefde in den Heer. 9 Groet Urbanus, mijn medehelper in Christus, en mijn geliefden Stachus. 10 Groet Apelles, die in Christus getrouw is gebleken. Groet hen, die tot het huis van Aristobulus behoren. 11 Groet Heródion, mijn stamgenoot, Groet hen, die

Timóteus, mijn medehelper, en mijn stamgenoten Lúcius, Jason en Sosipatros laten u groeten. 22 lk Tertius, die de brief op schrift heb gebracht, groet u in den Heer. 23 Cajus, mijn gastheer en die van de ganse gemeente, laat u groeten. Erastus, de stadsrentmeester, en broeder Quartus laten u groeten. 24 De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u allen. Amen! 25 Aan Hem, die bij machte is, u vast te doen staan in overeenstemming met mijn Evangelie en de verkondiging van Jesus Christus, -in overeenstemming ook met het heilsgeheim, dat van eeuwigheid was verwzwenen, (aiōnios g166) 26 maar dat thans is geopenbaard, en op bevel van den eeuwigen God door de profetische schriften aan alle heidenen bekend is gemaakt, om hen tot de gehoorzaamheid aan het geloof te brengen: (aiōnios g166) 27 aan Hem, den enig wijzen God, zij door Jesus Christus de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! (aiōn g165)

1 Corinthiërs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, geroepen door Gods wil, en broeder Sóstenes: **2** aan de Kerk Gods te Korinte, aan hen die geheiligd zijn door Christus Jesus, aan de uitverkorenen heiligen, en aan allen die de naam van Jesus Christus aanroepen in iedere plaats, zowel bij hen als bij ons: **3** Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. **4** Ten allen tijde dank ik God om u voor Gods genade, die u gegeven is in Christus Jesus; **5** want door Hem zijt gij rijk geworden in ieder opzicht, —in alle woord en in alle kennis **6** in dezelfde mate als de belijdenis van Christus vastheid onder u heeft gekregen. **7** En zo staat gij in geen enkele genadegave ten achter al de tijd, dat gij de openbaring afwacht van onzen Heer Jesus Christus. **8** Bovendien zal Deze u vast doen staan ten einde toe, zodat gij onberispelijk zijn zult op de dag van onzen Heer Jesus Christus. **9** God is getrouw; Hij door wie gij geroepen zijt tot de gemeenschap met zijn Zoon, Jesus Christus onzen Heer. **10** Broeders, ik bezweer u uit naam van onzen Heer Jesus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt en dat er onder u geen scheuringen zijn, maar dat gij volkommen één zijt in dezelfde gezindheid en dezelfde overtuiging. **11** Want, mijn broeders, door de lieden van Chlöë is me over u bekend geworden, dat er twisten onder u zijn. **12** Ik bedoel dit: Iedereen van u zegt: "Ik ben van Paulus, ik van Apollo, ik van Kefas, ik van Christus." **13** Is Christus soms verdeeld? Of is Paulus soms voor u gekruisigd, of zijt gij in Paulus' naam gedoopt? **14** Ik ben er dankbaar om, dat ik niemand van u gedoopt heb behalve Krispus en Gajus, **15** zodat men niet zeggen kan, dat gij in mijn naam zijt gedoopt. **16** Ook Stéfanos' familie heb ik nog gedoopt; overigens weet ik niet, dat ik iemand anders gedoopt heb. **17** Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen: niet met wijsheid van woorden, opdat het Kruis van Christus zijn betekenis niet zou verliezen. **18** Immers de prediking van het Kruis is wel een dwaasheid voor hen, die verloren gaan, maar voor ons, die behouden worden, is ze een kracht Gods. **19** Want er staat geschreven: "Ik zal de wijsheid der wijzen verdelgen, En het beleid der verstandigen te niet doen." **20**

Waar is de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister dezer wereld? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt? (aiōn g165) **21** Want daar volgens het bestel van Gods wijsheid de wereld niet door de wijsheid tot de kennis van God is gekomen, zo heeft het God behaagd, de gelovigen zalig te maken door de dwaasheid der prediking. **22** Terwijl de Joden tekenen eisen, en de Grieken wijsheid zoeken, **23** preken wij Christus gekruisigd, voor de Joden een ergernis en voor de heidenen een dwaasheid, **24** maar voor hen, die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, een Christus, Gods kracht en Gods wijsheid. **25** Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen, en het zwakke van God is krachtiger dan de mensen. **26** Inderdaad, broeders, denkt eens aan uw eigen roeping terug; niet velen waren wijzen naar het vlees, niet velen machtig, niet velen aanzienlijk. **27** Neen, het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, om de wijzen beschaamd te maken; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, om het sterke te beschamen; **28** en het onaanzienlijke der wereld en het onbeduidende heeft God uitverkoren: alles wat niets is, om te niet te doen, wat iets is, **29** opdat geen vlees zou roemen voor God. **30** Door Hem toch behoort gij aan Christus Jesus, die ons door God geworden is: Wijsheid, Gerechtigheid, Heilige en Verlossing; **31** opdat gelijk geschreven staat: "Hij die roemt, Roeme in den Heer."

2 Toen ik dus tot u kwam, broeders, ben ik niet met macht van woord of wijsheid u de getuigenis Gods komen verkondigen. **2** En ik was besloten, onder u niets te kennen, dan Jesus Christus, en Dien gekruisigd. **3** Ik trad bij u op in zwakheid, vrees, en grote siddering; **4** mijn spreken en preken steunden niet op overtuigende woorden van wijsheid, maar op de overtuiging des Geestes en der kracht, **5** opdat uw geloof niet zou rusten op wijsheid van mensen, maar op Gods kracht. **6** Toch preken we wijsheid onder de volmaakten; maar geen wijsheid dezer wereld, noch der machten dezer wereld, die vernietigd zullen worden. (aiōn g165) **7** Ja, we verkondigen een Wijsheid Gods, een geheimnisvolle, een verborgene, welke God vóór de tijden heeft voorbestemd tot onze glorie, (aiōn g165) **8** die geen der machten dezer wereld heeft gekend, —want zo ze haar gekend hadden, zouden ze den Heer der glorie niet hebben gekruisigd, (aiōn

g165) 9 maar een, waarvan geschreven staat: "Wat het iedereen moet toeziен, hoe hij daarop bouwt. **11** Want oog niet heeft gezien, Noch het oor heeft gehoord, niemand mag een ander fundament plaatsen, dan wat Noch in het hart van een mens is opgekomen, Wat gelegd is, en dat is Jesus Christus. **12** Onverschillig God heeft bereid voor hen, die Hem liefhebben." **10** of men op dit fundament voortbouwt met goud of Immers, òns heeft God ze geopenbaard door den zilver, met edelstenen, hout, stro of riet; **13** eens zal Geest. Want de Geest doorgondt alles, zelfs de ieders werk bekend worden gemaakt. Immers de Dag verborgenheden Gods. **11** Wie der mensen toch kent zal het aantonen; want in vuur openbaart hij zich, de verborgenheden van den mens, behalve de geest en het vuur zal uitwijzen, van wat gehalte het werk van den mens, die in hem is? Zo ook kent niemand van een ieder is. **14** Houdt het werk, dat hij heeft die van God, tenzij de Geest van God. **12** Welnu, we opgebouwd, stand, dan zal hij loon ontvangen. **15** Zo hebben niet de geest der wereld ontvangen, maar zijn werk verbrandt, dan zal hij schade lijden; hij zal den Geest, die uit God is, opdat we zouden kennen wel behouden worden, maar zó, dat hij eerst door het wat ons door God is geschenken. **13** En dat spreken vuur moet. **16** Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt we ook uit, niet met woorden door menselijke wijsheid en dat Gods Geest in u woont? **17** Zo iemand Gods aangeleerd, maar door den Geest onderwezen; het tempel ten verderve brengt, dan zal God ook hem geestelijke met het geestelijke verenigend. **14** Maar verderven. Want heilig is Gods tempel, en dat zijt gij. de verstands-mens aanvaardt niet wat van Gods **18** Niemand bedriuge zichzelf Zo iemand wijs onder Geest komt, want het is hem een dwaasheid; en hij u meent te zijn, hij moet dwaas naar deze wereld kan het zelfs niet kennen, omdat het op geestelijke worden, om wijs te zijn. (*aiōn g165)* **19** Immers de wijsheid moet beoordeeld worden. **15** De geestelijke mens daarentegen beoordeelt alles, zonder zelf door iemand beoordeeld te worden. **16** "Wie toch kent het inzicht des Heren, dat hij Hem zou onderrichten?" **17** Zo iemand wijs onder de wijsheid dezer wereld is dwaasheid voor God. Want er staat geschreven: "Hij, die de wijzen in hun eigen arglistigheid vat." **18** En eveneens: "De Heer weet, dat de gedachten der wijzen ijdel zijn." **19** Niemand mag dus op mensen roemen. Want alles is het uwe: **20** Paulus, Apollo, Kefas, wereld, leven, dood, heden, toekomst. Alles is het uwe; **21** maar gij behoort aan Christus, en Christus aan God.

3 Ook tot u, broeders, kon ik niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot kinderkens in Christus. **2** Melk heb ik u te drinken gegeven, geen vaste spijs; want gij kondt er nog niet tegen. En ook nu kunt gij het nog niet; **3** want nog zijt gij vleselijk. Immers, wanneer er onder u naijver is en twist, zijt gij dan niet vleselijk, en wandelt gij niet volgens den mens? **4** Want zolang de één zegt: "Ik ben van Paulus", en de ander: "Ik ben van Apollo", zijt gij dan niet louter mensen? **5** Wat toch is Apollo? Wat is Paulus? Dienaars, door wier toedoen gij het geloof hebt ontvangen; elk op de wijze als de Heer hem gegeven heeft. **6** Ik heb geplant, Apollo heeft begoten, maar God heeft wasdom verleend. **7** En daarom, noch hij die plant, noch hij die begiet, betekent iets, maar God die wasdom geeft. **8** Toch zijn ze één, hij die plant en hij die begiet; en elk zal zijn eigen loon ontvangen, overeenkomstig eigen arbeid. **9** Wij zijn Gods medearbeiders; gij zijt Gods akker, Gods bouwwerk. **10** Volgens Gods genade, mij geschonken, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt er op. Maar

4 Men moet ons zonder meer als dienaars van Christus beschouwen, en beheerders van Gods geheimenissen. **2** Welnu, van de beheerders wordt slechts gevorderd, dat ze trouw worden bevonden. **3** En dan is er mij weinig aan gelegen, of ik door u of een menselijk gericht word geoordeeld. Ja, ik oordeel mezelf niet eens; **4** want wel ben ik mezelf niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd. De Heer is het, die mij oordeelt. **5** Daarom, oordeelt niet vóór de tijd, niet voordat de Heer komt, die zowel de verborgenheden der duisternis aan het licht zal brengen, als de bedoelingen der harten openbaren. **6** En dan zal een ieder lof ontvangen van God. **6** Broeders, ik heb deze dingen toegepast op mijzelf en Apollo terwille van u, opdat gij in ons voorbeeld zoudt leren: "Niet boven hetgeen geschreven staat;" opdat de een zich niet opblaast ten voordele van een ander en ten nadele van een derde. **7** Wie eigenlijk houdt u voor zo iets bijzonders? Of wat

hebt ge, dat ge niet verkregen hebt? En zo ge het hem, die zo iets gedaan heeft. 4 In de Naam van verkregen hebt, wat pocht ge dan, als hadt ge het den Heer Jesus: gij en mijn geest, toegerust met niet verkregen? 8 Zeker wel, gij zijt reeds verzadigd! de kracht van onzen Heer Jesus: 5 wij leveren hem Nu reeds zijt gij rijk! Buiten ons om bezit gij het over aan den satan tot verderf van het vlees, opdat koningschap! Och, was het toch werkelijk waar, dat gij de geest wordt behouden op de dag des Heren. 6 het koningschap bezat, dan mochten wij er misschien Uw roemen staat u niet fraai! Weet gij niet, dat een wel in delen! 9 Want waarlijk, ik geloof, dat God ons, weinig zuurdeeg geheel het deeg verzuurt? 7 Doet Apostelen, de laatste plaats heeft toegewezen, als ter het oude zuurdeeg weg, opdat gij vers deeg worden dood veroordeelden; want wij zijn een schouwspel moogt; gij zijt toch ongedesemd brood! Want ook geworden voor de wereld, voor engelen en mensen! ons Pascha is geslacht: en dat is Christus. 8 Laat 10 Wij, wij zijn dwazen terwille van Christus; gij echter ons dus feest vieren, niet met het oude zuurdeeg, wijzen in Christus. Wij zijn zwak, gij zijt sterk. Gij noch met het zuurdeeg van slechtheid en boosheid, zijt geëerd, wij veracht. 11 Tot op dit uur lijden we maar met de ongedesemde broden van reinheid en honger, dorst en naaktheid; we worden mishandeld, waarheid. 9 In mijn brief heb ik u geschreven, dat gij we zwerven rond; 12 in handenarbeid putten we ons geen omgang moogt hebben met ontuchtigen. 10 Ik uit. Worden we gescholden, we zegenen; worden we schreef niet: met alle ontuchtigen deser wereld, of met vervolgd, we verdragen het; 13 worden we gelasterd, alle hebzuchtigen en dieven, of alle afgodendienaars; we spreken ten goede. Als uitvaagsel der wereld 11 anders zoudt gij de wereld moeten verlaten. Maar zijn we geworden, het grootste uitschot tot op de ik schreef u, geen omgang te hebben met iemand, huidige dag. 14 Ik schrijf u deze dingen, niet om u te die zich broeder noemt en toch een ontuchtige is, beschamen, maar om u terecht te wijzen, als mijn of een hebzuchtige, een afgodendienaar, lasteraar, geliefde kinderen. 15 Want al hadt gij ook tienduizend dronkaard of dief; en met zo iemand zelfs niet te leermeesters in Christus, vele vaders hebt gij niet; ik eten. 12 Want met welk recht zou ik hen oordelen, die heb u door het Evangelie in Jesus Christus verwekt. buiten staan? Neen, oordeelt hen, die binnen zijn; 13 16 En daarom smeek ik u: weest mijn navolgers. God zal oordelen, die buiten staan. Verwijderd den 17 Om dezelfde reden heb ik Timóteus naar u toe boze uit uw midden!

gezonden, die mijn geliefde en getrouwe zoon is in den Heer; hij zal u mijn wegen in Christus in herinnering brengen, zoals ik ze overal in alle kerken leer. 18 Sommigen zijn verwaand in de overtuiging, dat ik toch niet bij u kom. 19 Toch zal ik spoedig bij u komen, zo de Heer het wil; dan zal ik me eens op de hoogte stellen, niet van het woord van die verwaanden, maar van hun kracht. 20 Want het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht. 21 Wat verkiest gij? Zal ik met de roede tot u komen, of met liefde en zachtmoedigheid?

5 Algemeen hoort men, dat er ontucht onder u voorkomt, en wel zulk een ontucht, als er zelfs onder de heidenen niet bestaat: dat namelijk iemand de vrouw van zijn vader bezit. 2 En dan zijt gij nog opgeblazen! Waart gij niet beter terneergeslagen geweest? Dan was hij, die zo iets bedreven heeft, wel uit uw midden verwijderd! 3 Ik zelf toch, lichamelijk afwezig, maar tegenwoordig met de geest, heb reeds, als was ik tegenwoordig, het oordeel geveld over

6 Wanneer iemand van u met een ander een geschil heeft, durft hij dan recht zoeken bij de ongerechtigen, en niet bij de heiligen? 2 Weet gij dan niet, dat de heiligen de wereld zullen richten? En zo zelfs de wereld door u wordt gericht, zoudt gij dan onbevoegd zijn voor onbeduidende geschillen? 3 Weet gij niet, dat wij engelen zullen richten? Hoeveel te meer dus de kwesties van het dagelijks leven. 4 En toch laat gij bij uw dagelijkse geschillen juist hen daarover zitting houden, die door de gemeente worden veracht. 5 Ik zeg het tot uw beschaming.

Is er dan onder u geen enkel verstandig man, die tussen zijn broeders uitspraak zou kunnen doen? 6 In plaats daarvan daagt de ene broeder den ander voor het gerecht, en dan nog wel ten overstaan van ongelovigen. 7 Ja, het is op zichzelf voor u al meer dan erg, dat gij met elkander geschillen hebt. Waarom lijdt gij niet liever onrecht? Waarom lijdt gij niet liever schade? 8 In plaats daarvan doet gij zelf onrecht en schade, en dat nog wel aan

broeders. **9** Weet gij dan niet, dat zij die onrecht satan u niet bekoort door uw onthouding. **6** Dit doen, geen deel zullen hebben aan het koninkrijk laatste echter bedoel ik als een verlof, en niet als Gods? Bedriegt u niet. Ontuchtigen, afgodendienaren, bevel. **7** Integendeel, ik zou willen, dat alle mensen overspelers, wellustelingen, knapenschenners, **10** waren zoals ikzelf; maar iedereen heeft van God dieven, hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en een persoonlijke gave, de één deze, gene weer een rovers zullen geen deel hebben aan het koninkrijk andere. **8** Tot de ongehuwden en de weduwen zeg Gods. **11** En dit waren sommigen van u. Maar gij zijt ik: het is goed voor hen, zo ze blijven, zoals ikzelf rein gewassen, gij zijt geheiligt, gij zijt gerechtvaardigd ben **9** Maar zo ze zich niet kunnen beheersen, laten in de naam van den Heer Jesus Christus en door ze dan trouwen. Want het is beter te trouwen dan den Geest van onzen God. **12** Alles is mij geoorloofd! te verbranden. **10** Aan de gehuwden beveel niet ik Maar alles is niet heilzaam! Alles is mij geoorloofd! maar de Heer, dat de vrouw zich niet mag scheiden Maar ik zal me door niets laten overheersen! **13** van den man; **11** en zo ze toch gescheiden is, dat De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de ze dan ongehuwd moet blijven of zich met den man spijzen; maar God zal beide aan de vernietiging moet verzoenen; ook dat de man de vrouw niet mag prijsgeven. Het lichaam daarentegen is niet voor de verstoten. **12** Aan de overigen zeg ik, niet de Heer: ontucht, maar het behoort aan den Heer, en de Heer Wanneer een broeder een ongelovige vrouw heeft, en aan het lichaam. **14** God heeft den Heer opgewekt, deze bewilligt er in, met hem samen te wonen, dan en Hij zal ook ons doen verrijzen door zijn kracht. mag hij haar niet verstoten; **13** eveneens, wanneer **15** Weet gij soms niet, dat uw lichamen ledematen een vrouw een ongelovigen man heeft, en deze er zijn van Christus? Zal ik ze dan doen ophouden, in bewilligt, met haar samen te wonen, dan mag ze ledematen van Christus te zijn, om er ledematen ener den man niet verstoten. **14** Want de ongelovige man deerne van te maken! Dat nooit! **15** Maar weet gij is geheiligt door de vrouw, en de ongelovige vrouw ook niet, dat hij, die zich met een deerne afgeeft, geheiligt door den broeder; anders toch waren uw met haar één lichaam is? Want Hij zegt: "Deze twee kinderen onrein, terwijl ze inderdaad heilig zijn. **15** zullen één vlees zijn." **17** Hij daarentegen, die den Maar wanneer de ongelovige scheiden wil, laat hem Heer aanhangt, is één geest met Hem. **18** Vlucht de scheiden; in zulke gevallen is de broeder en de zuster ontucht! Iedere zonde, die de mens bedrijft, is buiten niet gebonden. God heeft u toch tot vrede geroepen; het lichaam, maar de ontuchtige zondigt tegen zijn **16** want hoe weet ge, vrouw, of ge den man zult eigen lichaam. **19** Of weet gij niet, dat uw lichaam een reden; en gij, man, hoe weet ge, of ge de vrouw tempel is van den heiligen Geest, die in u woont, en reden zult? **17** Iedereen heeft dus zó te leven, als dien gij van God hebt ontvangen; ook dat gij uzelf niet de Heer hem heeft toegedeeld, zoals God hem heeft toebehoort, **20** daar gij duur zijt gekocht? Verheerlijkt geroepen. Zo verorden ik in alle kerken. **18** Is iemand dus God in uw lichaam!

7 Wat de dingen betreft, waarover gij geschreven hebt: het is goed voor een mens, geen vrouw aan te raken; **2** maar ter vermindering van allerlei ontucht moet toch iedere man zijn eigen vrouw behouden, en iedere vrouw haar eigen man. **3** De man moet aan de vrouw zijn plicht vervullen, zoals ook de vrouw aan den man. **4** De vrouw heeft geen vrije beschikking over haar eigen lichaam, maar de man. Eveneens heeft ook de man geen vrije beschikking over zijn eigen lichaam, maar de vrouw. **5** Weigert niet aan elkander, dan alleen met onderling goedvinden en voor een bepaalde tijd, om u aan het gebed te wijden; en gaat er dan weer toe over, opdat de geroepen, nadat hij de besnijdenis had ontvangen, hij moet ze niet wegwerken; is iemand als onbesneden geroepen, hij moet zich niet laten besnijden. **19** De besnijdenis is niets, de onbesnedenheid evenmin, maar alleen de onderhouding van Gods geboden. **20** Laat iedereen in de staat blijven, waarin hij geroepen is. **21** Zijt ge geroepen als slaaf, maak u daarover niet bekommert; maar zo óók gij vrij kunt worden, maak dan liever van de gelegenheid gebruik. **22** Immers een slaaf, die geroepen is in den Heer, is een vrijgelatene van den Heer; zoals een vrije, die geroepen is, de slaaf is van Christus. **23** Duur zijt gij gekocht; weest geen mensen-slaven. **24** Broeders, laat iedereen voor God in de staat blijven, waarin hij

geroepen werd. 25 Wat de maagden betreft, heb ik geen gebod des Heren; maar ik geef mijn gevoelen als iemand, die door Gods ontferming betrouwbaar is. 26 Welnu, ik ben er van overtuigd, dat om de aanstaande Nood dit het best is: dat namelijk iemand liefst zó blijft, als hij is. 27 Zijt ge aan een vrouw verbonden, zoek dan geen scheiding. 28 Zijt ge niet aan een vrouw verbonden, zoek dan geen vrouw; geen afgod in de wereld bestaat, en dat er geen God doch ook al huwt ge, ge zondigt niet; en als een maagd trouwt, zondigt ze niet. Maar zulke personen zullen bekommernissen hebben naar het vlees, en die wilde ik u besparen. 29 Dit toch heb ik te zeggen, één God, de Vader, uit wien alles voortkomt, en tot broeders. De tijd is kort. Daaruit volgt, dat zelfs zij, die vrouwen hebben, moeten zijn, als hadden zij ze niet; 30 en zij die wenen, alsof ze niet weenden; en zij die blijde zijn, als verblijdden ze zich niet; en zij die kopen, als behielden ze het niet; 31 en zij die van de wereld genieten, als hadden ze er niets mee op. Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij; 32 en daarom eten zal ons niet voor God brengen: eten we niet, wil ik, dat gij zonder zorgen zijt. —De òngehuwde is over de dingen der wereld, hoe hij behagen zal tot uw eigen bestwil, niet om u een strik om te doen, maar opdat gij onwankelbaar zoudt zijn in de eerbaarheid en in de toewijding aan den Heer. 36 Zo iemand schande denkt te brengen op zijn jonge dochter, als ze eens over de jaren komt, en de zaken dus toch haar verloop moeten hebben: hij doe, wat hij wil; hij zondigt niet. Laat ze trouwen. 37 Maar hij, die onwankelbaar in zijn gevoelen volhardt, die vrij van dwang zijn eigen wil kan volgen, en die bij zichzelf besloten heeft, zijn jonge dochter ongerekpt te bewaren, hij doet wèl. 38 Dus, die zijn dochter uithuwt, doet goed, en die ze niet uithuwt, doet beter. 39 Een vrouw is gebonden, zolang haar man leeft. Maar wanneer de man is ontslapen, dan is ze vrij te trouwen met wien ze wil, mits in den Heer. 40 Toch is ze gelukkiger, zo ze blijft, zoals ze is; volgens mijn gevoelen althans. En ik meen toch wel, Gods Geest te hebben.

8 Wat nu het offervlees betreft, weten we: "Allen hebben we kennis." Maar de kennis blaast op, de liefde bouwt op. 2 Zo iemand zich inbeeldt, iets te kennen, dan is zijn kennis nog niet, zoals ze wezen moet; 3 doch zo iemand liefde heeft tot God, dan is hij door Hem gekend. 4 Wat dus het eten van goden in de hemel of op aarde, en zó zijn er inderdaad veel goden en veel heren, 6 voor ons is er slechts die wilde ik u besparen. 7 niet; 8 Maar niet allen hebben die kennis. Sommigen toch, die nu nog in de overtuiging, dat er werkelijk afgoden bestaan, eten het juist als offervlees, en hun geweten, zwak als het is, wordt er door bezoedeld. 8 Zeker, het want al zijn er ook zogenaamde goden door wien alle dingen, door wien ook wijzelf zijn. 7 niet; 9 Toch moet gij toeziem, dat uw recht de zwakken niet tot aanstoot wordt. 10 Want over de dingen der wereld, hoe hij behagen zal aan de vrouw; 34 en hij is verdeeld. Eveneens is ook de dien zwakken mens niet worden gestijfd in het eten dingen des Heren, om heilig te zijn naar lichaam en der afgodenoffers? 11 Ja, dan gaat door uw kennis ziel, terwijl de gehuwde bezorgd is over de dingen der wereld, hoe ze den man zal behagen. 35 Ik zeg gestorven is. 12 Maar door zó tegen de broeders te dit tot uw eigen bestwil, niet om u een strik om te doen, maar opdat gij onwankelbaar zoudt zijn in de gij tegen Christus. 13 Daarom, zo het eten ergernis eerbaarheid en in de toewijding aan den Heer. 36 geeft aan mijn broeder, dan zal ik in eeuwigheid geen Zo iemand schande denkt te brengen op zijn jonge vlees meer eten, om mijn broeder niet te ergeren. (aiōn g165)

9 Ben ik niet vrij? Ben ik geen Apostel? Heb ik onzen Heer Jesus niet gezien? Zijt gij niet mijn werk in den Heer? 2 Zo ik in de opvatting van anderen geen Apostel ben, voor u ben ik het toch zeker wèl; gij zijt zelfs het zegel van mijn apostolaat in den Heer. 3 Ziedaar mijn antwoord aan hen, die iets op mij hebben aan te merken. 4 Hebben wij dan geen recht, te eten en te drinken? 5 Hebben wij geen recht, een zuster, een vrouw mee te nemen, zoals de overige apostelen, de broeders des Heren en Kefas? 6 Of hebben alleen ik en Bárénabas geen recht, ons van handenarbeid ontslagen te achten? 7 Wie dient er als soldaat op eigen kosten; wie plant een wijngaard en

eet niet van zijn vruchten; of wie weidt een kudde, en voedt zich niet met de melk der kudde? 8 Spreek daaraan deel te mogen hebben. 24 Weet gij niet, dat ik misschien zó naar menselijke opvatting, of zegt de wedlopers in het renperk wél allen lopen, maar dat ook de Wet niet hetzelfde? 9 Inderdaad, in de Wet slechts één de prijs behaalt. Loopt dan zó, dat ook gij van Moses staat geschreven: "Een dossenden os zult hem mocht winnen. 25 En hij, die in het worstelperk ge niet muilkorven." Is het dan God om de ossen optreedt, legt zich een volkomen onthouding op. Zij te doen; 10 of zegt Hij dit eigenlijk om onzettwil? doen het, om een vergankelijke kroon te ontvangen, Ja, om ons werd het geschreven; want de ploeger wij om een onvergankelijke. 26 En daarom loop ik moet ploegen op hoop, en de dorser moet hopen, niet als een, die in den blinde voortholt, en worstel ik zijn deel te ontvangen. 11 Zo we u het geestelijke hebben gezaaid, is het dan zo buitengewoon, als we eigen lichaam, dat ik beuk en dat ik er onder houd, van u het vleselijke zouden maaien? 12 Wanneer om na heraut geweest te zijn voor anderen, zelf niet anderen op u rechten kunnen doen gelden, wij niet afgewezen te worden.

veel meer? Toch hebben we van dat recht geen gebruik gemaakt, maar van alles afstand gedaan, om het Evangelie van Christus niets in de weg te leggen. 13 Weet gij niet, dat zij die dienst doen in het heiligdom, ook van het heiligdom eten; en dat zij die het altaar bedienen, ook met het altaar opdelen? 14 Zo heeft eveneens de Heer verordend, dat zij, die het Evangelie verkondigen, ook van het Evangelie zouden leven. 15 Welnu, ik voor mij heb van dit alles geen gebruik gemaakt. Ook schrijf ik het niet, om het op mij toe te passen; want liever wil ik sterven, dan me mijn roem laten ontnemen. 16 Immers niet het verkondigen zelf van het Evangelie strekt me tot roem. Want dit is mijn plicht. Ja, wee mij, zo ik het Evangelie niet zou verkondigen. 17 Welnu, wanneer ik iets doe uit vrije beweging, dan heb ik verdienste; maar doe ik het op bevel, dan vervul ik slechts de taak van beheerde. 18 Waarin ligt dus mijn verdienste? Hierin, dat ik bij mijn prediking het Evangelie om niet verkondig, zonder gebruik te maken van mijn recht, dat aan het preken verbonden is. 19 Ja, ofschoon ik vrij sta tegenover allen, heb ik me toch tot slaaf van allen gemaakt, om er zoveel mogelijk te winnen. 20 Voor de Joden ben ik als een jood geworden, om Joden te winnen; voor hen, die onder de Wet zijn, als een, die onder de Wet staat, —ook al sta ik niet onder de Wet, —om hen te winnen, die onder de Wet staan. 21 Voor hen, die zonder Wet zijn, als een zonder Wet, —hoewel niet zonder wet van God, maar onder Christus' wet, om hen te winnen, die zonder Wet zijn. 22 Voor de zwakken ben ik zwak geworden, om de zwakken te winnen. Voor allen ben ik van alles geworden, om met alle middelen enigen te reden.

10 Ik wil niet, broeders, dat gij er geen acht op zoudt slaan, hoe onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee heentrokken, 2 en allen door wolk en zee in Moses werden gedoopt; 3 hoe ze allen dezelfde geestelijke spijs hebben gegeten; 4 hoe ze allen dezelfde geestelijke drank hebben gedronken; want ze dronken uit een geestelijke rots, die hen vergezelde, en die rots was Christus. 5 Toch heeft God in de meesten van hen geen welbehagen gehad, want ze werden neergeveld in de woestijn; 6 en dit is geschied als voorafbeelding voor ons, opdat wij geen begeerde naar het kwade zouden hebben, zoals zij dat hebben gehad. 7 Weest ook geen afgodendienaars, zoals sommigen van hen; gelijk geschreven staat: "Het volk zat neer, om te eten en te drinken, en men ging zich vermaken." 8 Laten we ook geen ontucht bedrijven, zoals sommigen van hen ontucht bedreven; en op één dag vielen er drie en twintig duizend. 9 Tarten we ook den Heer niet, zoals sommigen van hen hebben gedaan; en ze kwamen om door de slangen. 10 Mort ook niet, zoals sommigen van hen hebben gemord; en ze werden uitgeroeid door den verderfengel. 11 Dit alles nu overkwam hun als een voorafbeelding voor ons, die het einde der tijden beleven. (aiōn g165) 12 Dus, wie meent te staan, zie toe, dat hij niet valt! 13 Gij hebt geen bovenmenselijke bekoring te doorstaan gehad. God is getrouw; Hij zal niet toelaten, dat gij boven uw krachten bekoord wordt, maar met de bekoring zal Hij ook het middel geven, om ze te kunnen doorstaan. 14 En daarom, mijn geliefden, vlucht de afgoderij! 15 Ik spreek tot verstandigen; beoordeelt dus zelf,

wat ik zeggen ga. 16 Is de kelk der zegening, die van de vrouw is de man; het hoofd van Christus is wij zegenen, geen deelgenootschap aan het Bloed God. 4 Iedere man, die bidt of profeteert met bedekt van Christus; is het brood, dat wij breken, geen hoofd, doet zijn hoofd schande aan. 5 Iedere vrouw deelgenootschap aan het Lichaam van Christus? 17 daarentegen, die blootshoofds bidt of profeteert, doet Omdat het één Brood is, daarom zijn wij, hoe talrijk haar hoofd schande aan; want dat is juist hetzelfde, ook, één lichaam; want allen hebben wij deel aan het als deed ze het met geschoren hoofd. 6 Ja, zo een éne Brood. 18 Beschouwt het Israël naar het vlees; vrouw zich niet bedekken wil, dan moet ze zich ook zijn zij, die de offerspijzen eten, niet in gemeenschap maar de haren doen knippen; en zo het voor een met het altaar? 19 Wat wil ik hiermee zeggen? Dat vrouw een schande is, zich kaal te laten knippen of het offervlees iets is, of dat een afgod iets is? 20 scheren, dan moet ze zich ook maar bedekken. 7 Neen, maar wat ze offeren, offeren ze aan duivels en De man moet zijn hoofd niet bedekken, daar hij het niet aan God. En ik wil niet, dat gij in gemeenschap evenbeeld is en de glorie van God; maar de vrouw staat met de duivels. 21 Gij kunt de kelk des Heren is de glorie van den man. 8 Want de man is niet niet drinken en de kelk der duivels. Gij kunt geen uit de vrouw, maar de vrouw is uit den man; 9 en deel hebben aan de Tafel des Heren en aan de tafel de man is niet geschapen om de vrouw, maar de der duivels. 22 Of zouden we den Heer soms willen vrouw om den man. 10 En daarom moet de vrouw uitdagen? Zijn wij soms sterker dan Hij? 23 Alles een macht over haar hoofd behouden ter wille der is geoorloofd! Maar niet alles is heilzaam! Alles is engelen. 11 Toch blijft het waar: naar 's Heren plan geoorloofd! Maar niet alles is stichtend. 24 Niemand is een vrouw er niet zonder man, maar ook is een zoeke zijn eigen belang, maar dat van den naaste. 25 man er niet zonder vrouw. 12 Want zoals de vrouw uit Al wat in de vleeshal verkocht wordt, moogt gij eten, den man is ontstaan, zo ontstaat ook weer de man zonder verder onderzoek te doen tot geruststelling door de vrouw; en dit alles naar Gods beschikking, van uw geweten. 26 Want: "Aan den Heer behoort de 13 Oordeelt nu zelf: Is het betrouwbaar, dat een vrouw aarde met wat ze bevat." 27 Zo een ongelovige u bidt met onbedekt hoofd? 14 Leert toch de natuur uitnodigt, en gij wilt er heen gaan, eet dan gerust al zelf u niet, dat het voor den man een schande is, wat u wordt voorgezet, zonder verder onderzoek te lang haar te dragen; 15 terwijl het voor de vrouw doen tot geruststelling van het geweten. 28 Maar zo een eer is, wanneer ze lang haar draagt; want de iemand u zegt: "dit is offervlees," eet er dan niet van, haardos is haar gegeven bij wijze van sluier. 16 zowel om hem, die er u opmerkzaam op maakte, als En zo iemand nog andere bewijzen verlangt: wij om gewetenwil. 29 Ik bedoel niet uw eigen geweten, hebben zulke gebruiken niet, en de gemeenten Gods maar dat van den ander. Waarom toch zou mijn evenmin. 17 Bij de nu volgende vermaning kan ik u vrijheid op zich zelf genomen afgemeten worden niet prijzen. Want gij komt niet samen tot uw heil, naar het geweten van een ander? 30 Wanneer ik na maar tot uw onheil. 18 Vooreerst toch hoor ik, dat er dankzegging van iets geniet, waarom zou ik gesmaald bij uw bijeenkomsten in de kerk verdeeldheid onder worden om iets, waarvoor ik dankzegging uitspreekt? u heerst; en gedeeltelijk geloof ik dit ook. 19 Want 31 Derhalve, of gij eet, of drinkt, of wat gij ook doet, het is nodig, dat er scheuringen onder u zijn, wil het doet alles ter ere Gods! 32 Geeft geen aanstoot aan blijken, wie onder u standvastig is. 20 Wanneer gij Joden of heidenen, noch aan de Kerk van God; 33 bijeen komt, dan is dat geen nuttigen van de Maaltijd zoals ook ikzelf allen in ieder opzicht terwille ben, en des Heren. 21 Want iedereen begint zijn eigen maal niet mijn eigen belang zoek, maar dat van de grote vooruit te eten; en zó is de een hongerig, de ander menigte, opdat ze behouden wordt.

11 Weest mijn navolgers, zoals ik het ben van Christus! 2 Ik prijs u, omdat gij bij allerlei zaken aan mij denkt, en vasthoudt aan de voorschriften, die ik u gegeven heb. 3 Welnu, ik wil, dat gij wél bedenk: het hoofd van iederen man is Christus; het hoofd

over-verzadigd. 22 Hebt gij dan geen huizen, om te eten en te drinken? Of durft gij de kerk van God verachten, en hen die niets bezitten, vernederen? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? Op dit punt prijs ik u zeker niet. 23 Want ik zelf heb van den Heer ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd;

dat de Heer Jesus in de nacht, dat Hij verraden veelheid van talen, of de vertolking der talen; **11** werd, brood nam, **24** een dankzegging sprak, het maar dit alles werkt één en dezelfde Geest, die ieder brak en zeide: "Dit is mijn Lichaam, dat voor u wordt toedeelt, zoals het Hem goeddunkt. **12** Want zoals het overgeleverd. Doet dit tot mijn gedachtenis." **25** Zo lichaam één is, ofschoon het veel leden heeft, en van ook na de maaltijd de kelk, zeggende: "Deze kelk de andere kant al de leden van het lichaam, hoe talrijk is het nieuwe Verbond in mijn Bloed. Doet dit, zo ook, één lichaam vormen, zo ook Christus. **13** Allen dikwijs gij drinkt, tot mijn gedachtenis." **26** Welnu, zo toch, Joden of heidenen, slaven of vrijen, allen zijn we dikwijs gij dit brood eet en de kelk drinkt, verkondigt in één Geest tot één lichaam gedoopt, en allen zijn gij de dood des Heren, totdat Hij komt. **27** Wie dus op we met één Geest gedrenkt. **14** Want ook het lichaam onwaardige wijze het brood eet of de kelk des Heren bestaat niet uit één lid, maar uit meerdere leden. **15** drinkt, bezondigt zich aan het Lichaam en Bloed des Al zei de voet: omdat ik geen hand ben, behoor ik Heren. **28** Laat dus een ieder zichzelf onderzoeken, niet tot het lichaam; toch behoort hij tot het lichaam. en dan eerst eten van het brood en drinken van de **16** En al zei het oor: omdat ik geen oog ben, behoor ik kelk. **29** Want wie eet en drinkt, eet en drinkt zich niet tot het lichaam; toch behoort het tot het lichaam. een oordeel, zo hij het Lichaam niet naar waarde **17** Zo het lichaam één en al oog was, waar bleef beoordeelt. **30** Daarom zijn er onder u zoveel zwakken het gehoor; was het één en al gehoor, waar bleef en zieken, en zijn er zovelen ontslapen. **31** Zo we dan de reuk? **18** Maar in werkelijkheid heeft God de onszelf naar waarheid hadden beoordeeld, zouden leden, elk in het bijzonder, een plaats in het lichaam we niet geoordeeld worden. **32** Welnu, als we door gegeven, zoals het Hem heeft behaagd. **19** En van den Heer worden gèoordeeld, dan is dat voor ons een de andere kant, zo alle nu eens één lid vormden, les, om niet met de wereld vèoroordeeld te worden. **33** waar bleef dan het lichaam? **20** Maar in werkelijkheid En daarom, mijn broeders, wanneer gij bijeenkomt zijn er veel leden, doch slechts één lichaam. **21** Het om te eten, blijft dan op elkaar wachten. **34** Zo oog kan niet tot de hand zeggen: Ik heb u niet nodig; iemand honger heeft, dan moet hij thuis maar eten. het hoofd niet tot de voeten: Ik heb u niet nodig. **22** Anders komt gij tot uw oordeel bijeen. De andere Integendeel, juist de schijnbaar zwakkere leden van zaken zal ik wel regelen, wanneer ik kom.

12 Wat de Geestesgaven betreft, broeders, wil ik u niet in het onzekere laten; **2** gij weet het, toen gij heidenen waart, was het blindelings, dat gij naar de stomme afgoden werdt heengedreven. **3** Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die spreekt door Gods Geest, zegt: "Vervloekt zij Jesus;" en dat niemand zeggen kan: "Heer Jesus," dan door den heiligen Geest. **4** Welnu, er is verscheidenheid van genadegaven, maar er is slechts één Geest; **5** en verscheidenheid van bedieningen, maar slechts één Heer; **6** en verscheidenheid van werkingen, maar slechts één God, die alles in allen werkt. **7** En aan een ieder wordt de Geestesuiting geschenken, om er nut mee te stichten. **8** Den één wordt het woord der wijsheid gegeven door den Geest, den ander het woord der kennis door denzelfden Geest, **9** een ander het geloof door denzelfden Geest, een ander de gaven der genezing door den énen Geest. **10** Aan anderen weer het werken van wonderen, of de profetie, of de onderscheiding der geesten, of de heersen, maar de leden gelijke zorg voor elkaar zouden dragen. **26** En wanneer één lid lijdt, lijden alle leden mee; komt één lid in aanzien, alle leden delen in zijn vreugde. **27** Welnu, gij zijt het lichaam van Christus, en ieder in het bijzonder zijn leden. **28** En in de Kerk heeft God den één aangesteld tot apostel, een ander tot profeet, een derde tot leraar; dan komen de wonderen, dan de gaven der genezing, hulpbetoon, bestuur, de veelheid van talen. **29** Zijn allen soms apostelen? Allen profeten? Allen leraars? **30** Hebben allen de wondermacht, allen de gaven der genezing? Spreken allen in talen, vertolken allen? **31** Gij hunkert naar de hoogste gaven? Ik wijs u een weg, die nog veel hoger ligt.

13 Al spreek ik de talen van mensen en engelen, getokkeld wordt? 8 En zo een bazuin een bazuin

Maar ik heb de liefde niet: Ik ben een rinkelend onzekere klank uitstoot, wie maakt zich dan ten strijde bekken, Of een rammelend cymbaal. 2 Al heb ik de gered? 9 Zo gaat het ook u met uw taal; zo gij gawe der profetie, Al bezit ik alle geheimen en kennis, geen verstaanbare woorden doet horen, hoe zal men Al heb ik het volle geloof, dat bergen verzet: Zonder dan begrijpen wat er gesproken wordt? Gij spreekt liefde ben ik niets. 3 Al schenk ik weg al wat ik heb, dan tegen de wind! 10 Er zijn in de wereld wie weet Al geef ik mijn lichaam, om mij te laten verbranden: hoeveel talen, en geen enkele is er onverstaanbaar. Zo ik de liefde niet heb, Het dient mij tot niets. 4 De 11 Maar wanneer ik de zin der taal niet versta, dan liefde is geduldig, De liefde is goedertieren, De liefde ben ik een barbaar voor iemand, die met me spreekt, is niet afgunstig, Niet prunkzuchtig, niet verwaand. 5 en hij voor mij. 12 Zo moet ook gij, nu gij toch zo naar Zij handelt niet onedel, En zoekt zichzelve niet, Zij geestverruukking hunkert, er ijverig naar streven, om laat zich niet verbitteren, En rekent het kwade niet daarmee de stichting der gemeente zoveel mogelijk aan. 6 Over onrecht is zij niet blijde, Maar over de te bevorderen. 13 Dus, hij die in talen spreekt, moet waarheid verheugd. 7 Alles bedekt zij, alles gelooft zij, bidden, dat hij ook vertolken kan. 14 Want wanneer Alles hoopt zij, alles duldt zij. 8 De liefde: zij vergaat ik in talen bid, dan bidt wel mijn geest, maar mijn nimmer! Maar profetieën: zij houden op, En talen: verstand dient voor niets. 15 Hoe moet het dan? Ik zij zullen verstommen, En kennis: zij zal vergaan. 9 wil bidden met mijn geest, maar ook bidden met mijn Want ons kennen is ten halve, Ons profeteren slechts verstand; ik wil lofzingen met mijn geest, maar ook ten dele; 10 Maar komt eens het volmaakte, Het lofzingen met mijn verstand. 16 Want wanneer ge onvolmaakte verdwijnt. 11 Toen ik een kind was, een dankzegging uitspreekt in geestverruukking, hoe sprak ik als kind, Voelde ik als kind, dacht ik als kind; zal dan iemand, die tot de oningewijden behoort, het 12 Nu ik een man ben, Leg ik het kinderlijke af. Thans "Amen" kunnen zeggen op uw dankzegging, daar zien wij in een wazige spiegel; Straks aangezicht tot hij niet weet, wat ge zegt. 17 Zeker, gij van uw kant aangezicht. Thans ken ik slechts ten halve; Straks ten spreekt een schoon dankgebed uit, maar de ander volle, zoals ik zelf ben gekend. 13 Zo blijven bestaan wordt er niet door gesticht. 18 Ik dank God, dat ik Geloof, hoop en liefde, Drie in getal; Maar de grootste daarvan is de liefde.

14 Jaagt de liefde na, en streeft dan naar de

Geestesgaven, doch naar het profeteren het meest. 2 Wie talen spreekt, spreekt niet voor mensen, maar voor God; want niemand verstaat hem, maar in geestverruukking spreekt hij geheimzinnige woorden uit. 3 Maar wie profeteert, spreekt voor mensen tot stichting, vermaning en troost. 4 Wie talen spreekt, sticht zichzelf; maar wie profeteert, sticht de gemeente. 5 Ik wens u allen toe, dat gij in talen mocht spreken, maar meer nog, dat gij mocht profeteren; want hij die profeteert, overtreft hem die in talen spreekt, behalve als hij het ook vertolkt, zodat de gemeente er stichting uit trekt. 6 Welnu broeders, als ik tot u kwam en in talen sprak, wat nut zou ik u stichten, zo ik niet tevens u toesprak met openbaring of kennis, met profetie of met lering? 7 Het gaat er mee als met de levenloze muziekinstrumenten, fluit of citer; zo ze verwarde geluiden voortbrengen, hoe komt men dan te weten, wat er gefloten of

en het openlijk verkondigen, dat waarlijk God in uw thans nog leven, en slechts enkelen zijn ontslapen. midden is. **26** Hoe moet het dan, broeders? Bij uw **7** Daarna is Hij verschenen aan Jakobus, toen aan samenkomsten mag elk iets hebben; de één een alle Apostelen. **8** Het laatst van allen verscheen Hij psalm, de ander een onderrichting, openbaring, taal of aan mij als aan de misdracht. **9** Ja waarlijk, ik ben vertolking. Maar alles moet tot stichting geschieden. de allerminste der Apostelen, niet waardig Apostel **27** Wanneer men in talen spreekt, dan geschiede het genoemd te worden, daar ik Gods Kerk heb vervolgd; door twee, hoogstens drie, en op de beurt; en één **10** maar door Gods genade ben ik, wat ik ben, en moet het vertolken. **28** Zo er geen tolk aanwezig is, de genade, die Hij me schonk, is niet ijdel geweest, dan moet men zwijgen in de gemeente, en slechts maar meer dan alle anderen heb ik gezwoegd; niet spreken voor zichzelf en voor God. **29** Van de profeten ik, maar Gods genade met mij. **11** Of ik het nu ben, of mogen er twee of drie het woord voeren, en de de anderen: zó preken wij, en zó hebt gij het geloofd! anderen moeten het beoordelen. **30** En wanneer **12** Welnu, indien van Christus gepreekt wordt, dat een ander, die er bij zit, een openbaring ontvangt, Hij van de doden is verrezen, hoe kunnen dan dan moet de eerste zwijgen. **31** Zeker, als het uw sommigen onder u zeggen: De opstanding der doden beurt is, moogt gij allen profeteren, opdat allen er is onmogelijk? **13** Indien de opstanding der doden uit leren, en allen worden vertroost. **32** Profeten- onmogelijk is, dan is ook Christus niet verrezen. geesten toch zijn aan de profeten zelf onderworpen; **14** Maar zo Christus niet is verrezen, dan is onze **33** want God is geen God van wanorde, maar van prediking ijdel, ijdel ook uw geloof. **15** Dan blijken vrede. Zoals het in alle gemeenten der heiligen we bovendien valse getuigen van God te zijn; want gebeurt, **34** moeten de vrouwen in de bijeenkomsten we hebben van God getuigd, dat Hij Christus heeft zwijgen. Want het is haar taak niet, te spreken; maar opgewekt; terwijl Hij Hem niet opgewekt heeft, zo er ze moeten onderdanig zijn, zoals de Wet het ook inderdaad geen doden verrijzen. **16** Want zo er geen zegt. **35** En wanneer ze inlichtingen verlangen, dan doden verrijzen, dan is ook Christus niet verrezen. **17** moeten ze thuis haar eigen man er naar vragen. Maar zo Christus niet is verrezen, dan is uw geloof Want het is voor een vrouw onbetrouwbaar, in de kerk zonder nut, en zit gij nog in uw zonden; **18** dan zijn het woord te voeren. **36** Is het woord Gods soms van ook zij verloren, die in Christus ontsliepen. **19** Zo we u uitgegaan, of is het alleen tot u doorgedrongen? alleen voor dit leven onze hoop stellen op Christus, **37** Zo iemand zich voor een profeet of begenadigde dan zijn we de meest beklagenswaardige van alle houdt, hij erkenne, dat het een gebod des Heren is, mensen. **20** Maar neen, Christus is van de doden wat ik u schrijf. **38** En zo hij het mistent, dan worde hij verrezen, als Eersteling onder hen, die ontslapen zijn. zelf miskend. **39** Zo dan, mijn broeders, bijvert u om **21** Want omdat door een mens de dood is gekomen, te profeteren, en belemmt het spreken in talen niet. daarom ook is door een Mens de opstanding der **40** Maar laat alles betrouwbaar en ordelijk gebeuren.

15 Broeders, ik herinner u aan het Evangelie, dat ik u heb gepreekt, dat gij ook hebt aangenomen, waarop gij gegrondbest zit, **2** en waardoor gij zult worden gered, zo gij vasthoudt aan de zin, waarin ik het u heb verkondigd; in de veronderstelling althans, dat gij niet helemaal onnadenkend zit gaan geloven. **3** Want voor alles heb ik u overgeleverd, wat ik zelf had ontvangen: Christus is voor onze zonden gestorven volgens de Schriften; **4** Hij is begraven, de derde dag is Hij verrezen volgens de Schriften; **5** en Hij is verschenen aan Kefas, daarna aan de twaalf. **6** Vervolgens is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, waarvan de meesten

doden. **22** Zoals allen immers sterven door hun gemeenschap met Adam, zo zullen ook allen door hun gemeenschap met Christus herleven. **23** Maar iedereen naar eigen rang. Christus als Eersteling; dan zij, die Christus toebehoren bij zijn komst. **24** Daarna komt het einde, als Hij het koningschap aan God en den Vader overdraagt, na alle heerschappij en alle macht en kracht te hebben vernietigd. **25** Want Hij moet Koning zijn, totdat "Hij alle vijanden onder zijn voeten heeft gelegd". **26** En de dood is de laatste vijand, die vernietigd wordt; **27** want alles heeft Hij onder zijn voeten gelegd. Wanneer Hij nu zegt, dat alles onderworpen is, dan is heel duidelijk Hijzelf uitgezonderd, die alles aan Hem onderwierp.

28 Zodra dus alles aan Hem onderworpen is, zal ook zijn ook de aardse; zoals de Hemelse was, zo zullen de Zoon Zichzelf onderwerpen aan Dengene, die ook de hemelse zijn; 29 en zoals we de gestalte van alles aan Hem onderwierp, opdat God zij: Alles in den aardsen hebben gedragen, zo moeten we ook de allen. 29 Wat toch zullen zij aanvangen, die zich gestalte van den Hemelen dragen. 30 Ik bedoel dit, voor de doden laten dopen, zo er helemaal geen broeders: vlees en bloed kunnen geen deel hebben doden verrijzen? Waarom dan laten ze zich voor hen dopen? 30 En waartoe dient het dan, dat wijzelf ieder uur in gevaar verkeren? 31 Elke dag zie ik de doden van nabij; broeders, zowaar ik op u roem, in Christus Jesus onzen Heer. 32 Als ik te Éfese met oogwenk, bij de laatste stoot der bazuin. Want zodra wilde dieren had gevochten, zoals de mensen het drinken, want morgen gaan we dood. 33 Laat u niet verleiden: Slechte omgang bederft goede zeden. 34 zodra dit bederflijke met het onbederflijke is bekleed, Gebruikt uw nuchter verstand, zoals het behoort, en dit sterflijke met onsterfelijkheid, wordt het woord en zondigt niet. Want er zijn er, die van God geen dode niet verrijzen, laat ons dan maar eten en 35 Want dit bederflijke moet met het onbederflijke bekleed, Dood, waar is uw overwinning? Maar, zal iemand zeggen: Op welke wijze verrijzen de doden; met wat voor lichaam komen ze terug? 36 des doods is de zonde; de kracht der zonde de Wet. Gij dwaas! Wat ge zelf zaait, wordt niet levend, zo het uitwendige gestalte, die te voorschijn treedt, doch een naakte korrel, bijvoorbeeld van graan of iets anders; 37 bovendien wat ge zaait, is niet de 38 maar God geeft er een gestalte aan, zoals het Hem behaagt, en wel aan ieder zaad zijn eigen gestalte. 39 Alle vlees is niet hetzelfde; maar anders is dat van mensen, anders dat van het vee, van vogels en vissen. 40 Er zijn hemellichamen en aardse lichamen, maar de glans der hemelse is anders dan die der aardse. 41 Anders is de glans van de zon, anders de glans van de maan, anders de glans van de sterren; zelfs de ene ster verschilt van de andere in glans. 42 Zo is het ook met de opstanding der doden: Het wordt gezaaid in bederf, Het verrijst onbederflijk. 43 Het wordt gezaaid in oneer, Het verrijst in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, Het verrijst in kracht. 44 Een ziele-lichaam wordt gezaaid, Een geestelijk lichaam verrijst! Bestaat er een ziele-lichaam, er bestaat ook een geestelijk lichaam. 45 Aldus staat er ook geschreven: "De eerste mens Adam werd een levende ziel;" de laatste Adam een levendmakende Geest. 46 Niet het geestelijke gaat vooraf, maar wel het bezield; daarna komt het geestelijke. 47 De eerste mens was uit de aarde, aards; de tweede Mens is uit de hemel. 48 Welnu, zoals de aardse was, zo aan het koninkrijk Gods, en het bederf heeft geen deel aan het onbederflijke. 51 Zie ik deel u een geheimenis mee: Niet allen zullen wij ontslapen, maar wel allen plotseling, in een

Dood, waar is uw prikkel? ([Hadès g86](#)) 56 De prikkel des doods is de zonde; de kracht der zonde de Wet. 57 Maar God zij dank, die ons de overwinning geeft door Jesus Christus onzen Heer. 58 En daarom, mijn geliefde broeders, staat onbewegelijk vast, weest ten allen tijde rijk in 's Heren werk; gij weet, dat uw arbeid niet vergeefs is in den Heer.

16 Wat de collecte betreft ten bate der heiligen, zo moet ook gij doen, zoals ik het in de kerken van Galatië geregeld heb. 2 Op de eerste dag van iedere week moet ieder van u naar vermogen iets terzijde leggen en opsparen, opdat de collecten niet eerst beginnen, als ik kom. 3 Bij mijn komst zal ik dan hen, die gij daarvoor geschikt acht, met brieven naar Jerusalem zenden, om uw liefdegave over te brengen. 4 Is het de moeite waard, dat ik zelf ga, dan kunnen ze met me mee gaan. 5 Ik zal naar u toe komen, wanneer ik Macedonië door ben. Want Macedonië trek ik slechts door; 6 maar bij u zal ik, zo mogelijk, langer vertoeven, misschien wel de winter doorbrengen, zodat gij me kunt uitrusten, wanneer ik verder reis. 7 Want ik wil u ditmaal niet in het voorbijgaan bezoeken, maar ik hoop enige tijd bij u te blijven, zo de Heer het toelaat. 8 Tot Pinksteren zal ik te Éfese blijven; 9 want een grote en zware deur staat voor me open, en de tegenstanders zijn velen. 10 Wanneer Timóteus komt, zorgt dan, dat hij zonder vrees bij u kan zijn, want hij verricht 's Heren

werk, evenals ikzelf. **11** Niemand schiete dus te kort in eerbied voor hem. Doet hem in vrede uitgeleide, opdat hij naar mij heen komt; want ik en de broeders wachten op hem. **12** Wat broeder Apollo betreft, ik heb hem dringend verzocht, naar u heen te gaan tezamen met de broeders; maar hij heeft volstrekt geweigerd, om thans te vertrekken. Hij zal gaan, wanneer het hem gelegen komt. **13** Weest waakzaam, staat vast in het geloof; blijft mannen, weest kloek. **14** Alles geschiede bij u in liefde. **15** Broeders, ik heb u nog iets te verzoeken. Gij weet, dat de familie van Stéfanas de eersteling van Achaja is, en dat ze zich ten dienste der heiligen hebben gesteld. **16** Toont ook gij ontzag voor zulke personen, als aan allen, die met hen meewerken en zwoegen, **17** Ik verheug me over de aanwezigheid van Stéfanas, Fortunatus en Acháicus; want ze hebben me het gemis van u vergoed, **18** en mijn geest verkwikt evenals die van u. Waardeert dus zulke mensen. **19** De gemeenten van Azië groeten u. Aquila en Priska met heel de gemeente, die in hun huis vergadert, laten u bijzonder groeten in den Heer. **20** Alle broeders groeten u. Groet elkander met een heilige kus. **21** De groet is van mijn eigen hand: Paulus. **22** Zo iemand den Heer niet liefheeft, hij zij vervloekt. "Marán-Atá". **23** De genade van onzen Heer Jesus zij met u! **24** Mijn liefde is met u allen in Christus Jesus.

2 Corinthiërs

1 Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jesus, en broeder Timóteus, aan de Kerk Gods in en aan alle heiligen in gans Achaja: **2** Genade en vrede zij u van God, onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. **3** Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der ontferming en de God van alle vertroosting, **4** die ons troost bij al onze wederwaardigheden, opdat wij hen, die op een of andere wijze in druk verkeren, zouden kunnen opbeuren met de troost, waarmee wijzelf door God worden verkwikt. **5** Want zoals in volle mate Christus' lijden ons is toegemeten, zo ook door Christus in volle mate onze vertroosting. **6** Welnu, worden wij door lijden gekweld, het geschiedt tot uw troost en uw heil; worden wij vertroost, het geschiedt tot uw vertroosting, daar deze u geschenken wordt door het verdragen van hetzelfde lijden, dat ook wij doorstaan. **7** Zó koesteren wij goede hoop met betrekking tot u, in de overtuiging, dat gij deel zult hebben aan de vertroosting, zoals gij deel hebt aan het lijden. **8** Want broeders, we willen u niet onkundig laten van de wederwaardigheden, die ons in Azië overkwamen; hoe we het namelijk zwaar te verantwoorden hadden, ver boven onze krachten, zodat we zelfs wanhoppen aan ons leven. **9** Ja, we hadden over onszelf reeds het doodvonnis geveld, om niet op onszelf te vertrouwen, maar op God, die de doden opwekt. **10** Hij heeft ons van die dood gered. Hij redt ons nog; en we vertrouwen op Hem, dat Hij ons nog verder zal redden, **11** wanneer ook gij medewerkt door uw gebed voor ons, opdat ook in onze plaats door velen dank zal worden gebracht voor de gunst, ons door bemiddeling van velen geschenken. Eerste deel. Verdediging van Paulus' apostolaat. vastheid van karakter bij Paulus' apostolaat. **12** Onze roem toch bestaat in de getuigenis van ons geweten, dat we namelijk in heiligeid en oprechteid Gods, niet in vleselijke wijsheid maar in Gods genade, ons gedrag in de wereld hebben ingericht, en zeer bijzonder met betrekking tot u. **13** We schrijven u toch niets anders, dan wat gij leest en verstaat. Ik hoop dus, dat gij het ééns geheel en al zult verstaan, **14** zoals gij ons reeds ten dele hebt begrepen: dat wij namelijk úw glorie zijn op de Dag van onzen Heer Jesus, gelijk gij

de onze. **15** In dit vertrouwen wilde ik het eerst naar u heenreizen, en opdat gij een dubbele genade zoudt ontvangen **16** van u naar Macedónië trekken, en van Macedónië naar u terugkeren, om dan verder door u naar Judea te worden gezonden. **17** Ben ik nu, door dit te willen, wispelturig te werk gegaan; of richt ik de plannen, die ik maak, naar het vlees in, zodat het bij mij nu eens "Ja, ja" is, dan weer "Neen, neen"? **18** Bij Gods trouw: ons woord aan u is niet "Ja" en "Neen" tegelijk. **19** Want Gods Zoon, Christus Jesus, die door ons onder u is gepreekt, door mij, Silvanus en Timóteus, Hij is niet "Ja" en "Neen" geweest, maar bij Hem was het slechts "Ja". **20** In Hem toch zijn alle beloften Gods: "Ja"; en daarom is ook door Hem ons "Amen", God ter ere. **21** Welnu, God, die ons en u onwankelbaar aan Christus bindt en ons heeft gezalfd, **22** Hij heeft ook zijn zegel op ons gedrukt, en de waarborg van den Geest in onze harten gelegd. **23** Ik roep God tot getuige aan voor mijn ziel, dat ik nog niet naar Korinte ben gekomen, enkel om u te sparen. **24** We zijn toch geen dwingelanden over uw geloof, maar medewerkers aan uw blijdschap; in het geloof immers staat gij vast genoeg.

2 Ik had me daarom voorgenomen, niet meer bij u terug te komen in droefheid. **2** Want indien ik ú bedroef, wie moet mij dan verblijden? Tenslotte hij alleen, die zelf door mij zou zijn bedroefd. **3** En om dezelfde reden heb ik u ook geschreven, opdat ik bij mijn komst niet bedroefd zou worden door hen, over wie ik mij verheugen moest; ik vertrouwde daarbij van u allen, dat mijn blijdschap ook uw aller blijdschap zou zijn. **4** Waarlijk in grote bekommernis en beklemming van hart heb ik u onder veel tranen geschreven, niet opdat gij bedroefd zoudt worden, maar opdat gij de liefde zoudt leren kennen, die ik u zo vurig toedraag. **5** Wanneer zeker iemand droefheid heeft veroorzaakt, dan heeft hij niet mij bedroefd, maar enigszins althans, om niet te overdrijven, u allen. **6** Voor die persoon is de bestrafting, door de meerderheid opgelegd, voldoende geweest, **7** zodat gij hem nu maar vergiffenis moest schenken en bemoedigen, opdat hij niet door overdreven droefheid te gronde gaat. **8** Ik dring er dus op aan, hem door een openlijk besluit weer in liefde aan te nemen. **9** Want ook hierom heb ik u geschreven, om proefondervindelijk van u te weten, of gij in alles

gehoorzaam zijt. 10 En wien gij iets vergeeft, dien heerlijkheid! 10 Ja, wat eens verheerlijkt was, is in schenk ook ik vergiffenis. En wat ik vergeven heb, vergelijking met deze allesovertreffende heerlijkheid —zo ik tenminste iets te vergeven heb, —dat heb ik toch eigenlijk nooit zó verheerlijkt geweest. 11 voor Christus' aanschijn vergeven om uwentwil, 11 Want indien het vergankelijke van heerlijkheid is opdat de satan geen voorsprong op ons krijgt; want omgeven, hoeveel te meer is dan het onvergankelijke over zijn bedoelingen tasten we niet in het duister. 12 In heerlijkheid! 12 In het bezit van zulk een hoop, Toen ik nu in Troas was aangekomen, om er Christus tonen we ook grote openhartigheid; 13 en wij doen te preken, en mij door den Heer de deur daartoe was niet als Moses, die een sluier voor zijn gelaat trok, opgezet, 13 had ik toch geen rust voor mijn geest, opdat de zonen Israëls het einde niet zouden zien omdat ik er mijn broeder Titus niet aantrof; maar ik van de voorbijgaande glans. 14 Waarlijk, hun begrip nam afscheid van hen, en vertrok naar Macedonië. is er door afgestompt. Want tot op de dag van heden 14 God zij dank! Overal toch leidt Hij ons rond tot is diezelfde sluier blijven hangen bij de voorlezing Christus' triomf; allerwege verspreidt Hij door ons de van het oude Verbond; want er werd niet ontsluierd, geur van diens kennis. 15 Want Christus' geur zijn dat het een einde kreeg door Christus. 15 Ja, tot wij voor God, zowel bij hen die worden gered, als heden toe ligt er een sluier over hun hart, telkens als bij hen die ten verderve gaan: 16 voor den één een Moses wordt voorgelezen. 16 Maar de sluier wordt doodslucht ten dode, voor den ander een levensgeur weggenomen, als men zich wendt tot den Heer; 17 ten leven. Wie is tot zulk een taak bekwaam? 17 Wij; want de Heer is de Geest, en waar de Geest des daar we niet als veel anderen handel drijven met Heren is, daar is vrijheid. 18 En wij allen spiegelen Gods woord, maar met zuivere bedoelingen spreken, met ongesluierd gelaat de heerlijkheid des Heren op gezag van God, ten overstaan van God, en in terug, en worden zelfs steeds heerlijker in zijn beeld Christus. herschapen, zoals dit door 's Heren Geest geschiedt.

3 Gaan we nu opnieuw onszelf aanprijzen? Of **4** En dit is de reden, dat we onbeschroomd optreden, behoeven we misschien, als sommige anderen, nu we eenmaal uit barmhartigheid deze bediening aanbevelingsbrieven aan u of van u? 2 Gijzelf zijt hebben ontvangen. 2 Waarachtig, we hebben onze brief, wel geschreven in ons hart, maar niettemin gebroken met schandelijke geheimzinnigheid, we gekend en gelezen door alle mensen. 3 Want het is houden ons niet met sluwigheid op, noch vervalser bekend, dat gij een brief van Christus zijt, die door Gods woord; maar door openlijke verkondiging ons is geschreven, niet met inkt, maar met den Geest der waarheid zijn we voor Gods oog onze eigen van den levenden God; niet op stenen tafelen, maar aanbeveling bij ieder menselijk geweten. 3 En zo er op de vleselijke tafelen van het hart. 4 Door Christus nog een sluier ligt over ons Evangelie, dan is dit alleen hebben we dit zelfvertrouwen bij God. 5 Want niet voor hen, die verloren gaan, 4 en wier ongelovig door onszelf, en als door eigen kracht zijn we in staat, verstand de god dezer wereld heeft verblind, zodat iets te bedenken; maar onze geschiktheid is uit God, ze de uitstraling niet zien van het Evangelie der 6 die ons bekwaam heeft gemaakt, om bedienaars heerlijkheid van Christus, die het beeld is van God. te worden van een nieuw Verbond, niet van de (aiōn g165) 5 Wij toch preken niet onszelf, maar letter, maar van den Geest. Want de letter doodt, Christus Jesus den Heer, onszelf slechts als uw maar de Geest maakt levend. 7 Welnu,wanneer de dienstknechten om Jesus' wil. 6 Want God, die bediening des doods, met letters op steen gegrift, gezegd heeft: "Licht zal schijnen uit duisternis," Hij in heerlijkheid is geweest, zodat de zonen Israëls heeft licht ontstoken in onze harten, opdat vandaar het gelaat van Moses niet konden aanstaren om de kennis van Gods heerlijkheid, die op Christus' de voorbijgaande glans van zijn aanschijn, 8 hoe aangezicht ligt, naar buiten zou stralen. 7 Maar we veel te meer moet dan de bediening des Geestes bezitten deze schat in lemen vaten; want de overvloed in heerlijkheid zijn! 9 En wanneer de bediening van kracht komt van God, en niet uit onszelf. 8 der verdoemming heerlijk was, hoeveel te meer moet Zo zijn we wel op allerlei wijze bestoort, maar niet de bediening der rechtvaardiging overvloeien van benauwd; in twijfel, maar niet in vertwijfeling; 9

vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar voor Christus' rechterstoel verschijnen, om vergelding niet te gronde gericht; **10** ten allen tijde dragen we te ontvangen voor het goed of het kwaad, dat ieder Jesus' doodslijden in het lichaam rond, opdat ook van ons tijdens zijn lichamelijk bestaan heeft verricht. leven door ons lichaam wordt geopenbaard. **11** Daar we dus weten, dat we den Heer moeten Want tijdens ons leven worden we voortdurend ten vrezen, trachten we mensen te winnen. Voor God dode overgeleverd om Jesus' wil, opdat ook het leven liggen we daarbij open geheel en al; ik hoop, voor uw van Jesus door ons sterfelijk vlees wordt geopenbaard. geweten eveneens. Heiligeheid van paulus' apostolaat **12** Zó werkt de dood in ons, het leven in u. **13** Maar in als ambt der verzoening door Jesus. **12** We gaan het bezit van dezelfde geest des geloofs, waarvan ons niet opnieuw bij u aanprijsen, maar we geven u geschreven staat: "Ik heb geloofd, daarom heb ik stof tot roem over ons, om iets bij de hand te hebben gesproken," geloven ook wij en spreken het daarom tegenover hen, die op het uiterlijk pochen, en niet op ook uit; **14** wetend, dat Hij, die den Heer Jesus heeft het hart. **13** Want als we ons te buiten gaan, we doen opgewekt, ook ons met Jesus zal opwekken, en het om God; houden we ons in, dan is het om u. **14** tegelijk met u voor Zich zal doen staan. **15** Want om Inderdaad, Christus' liefde dringt ons. We oordelen u is dit alles geschied, opdat de genade, door zoveel aldus: Eén is voor allen gestorven; dus zijn ze allen middelen tot volheid gebracht, ook de dankzegging gestorven. **15** En Hij is voor allen gestorven, opdat doet overvloeden, ter ere van God. **16** We worden zij die leven, niet voor zichzelf zouden leven, maar dus niet kleinmoedig; maar al gaat onze uitwendige voor Hem, die voor hen gestorven is en verrezen. mens ook ten onder, onze inwendige herstelt zich **16** Daarom ook beoordelen we van nu af niemand iedere dag. **17** Want de tijdelijke lichte verdrukking meer naar het vlees; en zo we Christus naar het verwerft ons een onovertroffen eeuwig gewicht van heerlijkheid. (*aiōnios g166*) **18** En zó geven we geen vlees mochten beoordeeld hebben, dan doen we dit acht op het zichtbare, maar op het onzichtbare; het thans niet meer. **17** Derhalve, zo iemand in Christus zichtbare toch is tijdelijk, het onzichtbare eeuwig. **18** Welnu, dit alles is uit God, (*aiōnios g166*) die ons door Christus met Zich heeft verzoend, en die ons de bediening der Verzoening heeft toevertrouwd.

5 Ja, we weten, dat wanneer onze aardse woontent is neergehaald, we een woonplaats ontvangen van God; een woonplaats niet met handen opgeslagen, maar een eeuwige in de hemelen. (*aiōnios g166*) **2** Want in deze woontent zuchten we van verlangen, om onze hemelse er over heen te slaan, **3** zo we tenminste dan nog bekleed zijn en niet naakt. **4** Wij toch, die nog in de tent verblijven, we zuchten vol bekommernis, omdat we het kleed niet willen uittrekken, maar een overkleed aandoen, opdat het sterflijke verzwolgen wordt in het leven. **5** Het is God zelf, die ons daartoe in staat heeft gesteld, door ons het onderpand des Geestes te geven. **6** Daarom houden we steeds goede moed, ook al weten we, dat zolang we inwonend zijn in het lichaam, we buitengesloten zijn van den Heer; **7** want in geloof, niet in aanschouwen zwerven we rond. **8** Goede moed houden we, ook al geven we er de voorkeur aan, uit het lichaam te verhuizen en inwonend te zijn bij den Heer. **9** Maar inwonend of niet, we stellen er een eer in, Hem te behagen. **10** Want we moeten allen

6 Als medearbeiders vermanen we u bovendien, om Gods genade niet vruchtelos te ontvangen. **2** Want Hij zegt: "Op gunstige tijd heb ik u verhoord, En op de dag van heil u geholpen." Ziet, nu is het de gunstige tijd; ziet, nu is het de dag van heil. **3** Op geen enkel punt geven we aanstaot, opdat er geen smet op de bediening valt. **4** Integendeel, op alle punten strekken we onszelf tot aanbeveling, als dienaren Gods: Door het grootste geduld, In verdrukking, nood en benauwdheid; **5** In slagen, gevangenschap en woeling, In arbeid, nachtwaken en vasten; **6** Door

reinheid, kennis en lankmoedigheid, Door goedheid, Daardoor werd ik nog veel blijder gestemd. **8** Al heb heilige geest en ongeveinsde liefde; **7** Door prediking ik u ook bedroefd door mijn brief, toch spijt me dit der waarheid, En goddelijke kracht; Met de wapenen niet. En al mocht ik er al spijt van hebben gehad, der gerechtigheid In rechterhand en linkerhand; **8** nu ik zie, dat die brief u inderdaad een tijdlang heeft In eer en in schande, In kwade en goede faam. Als bedroefd, **9** nu verheug ik mij er over; —niet omdat bedriegers, toch zijn we oprocht; **9** Als onbekenden, gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt toch overal bekend; Als stervenden, en zie, toch zijn geweest tot uw inkeer. Want gij zijt bedroefd geweest, we in leven; Als getuchtigden, en toch niet gedood; zoals God dit verlangt; dus hebben we onder geen **10** Als treurenden, toch steeds verheugd; Als armen, enkel opzicht u daarmee schade berokkend. **10** en velen maken we rijk; Als bezitlozen, toch bezitten Inderdaad de droefheid, zoals God ze verlangt, brengt we alles. **11** Korintiërs; onze mond heeft zich voor u bekering ter zaligheid voort, die men zich nimmer ontsloten, maar wagenwijd staat open ons hart. **12** berouwt; maar de droefheid der wereld heeft de Niet in ons is het u eng, maar in uw eigen binnenste dood ten gevolge. **11** Ziet nu eens, hoe juist deze is het benauwd. **13** Ik zeg het u als tot mijn kinderen: Gode welgevallige droefheid bij u de oorzaak werd ook gij op uw beurt moet ruimer worden. **14** Gaat niet van grote zorgzaamheid, ja van verontschuldiging met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want wat zelfs, van verontwaardiging, vrees, verlangen, ijver, hebben gerechtigheid en ongerechtigheid gemeen, of bestraffing. Door dit alles hebt gij het bewijs geleverd, wat heeft het licht met duisternis te maken; **15** wat dat gij persoonlijk rein van schuld zijt in de bekende overeenkomst is er tussen Christus en Bérial, of wat aangelegenheid. **12** Wanneer ik u dus daarover heeft de gelovige met den ongelovige gemeen? **16** geschreven heb, dan was het niet om hem, die het En wat heeft een tempel Gods met afgoden uit te onrecht deed, ook niet om hem die het leed, maar staan? Welnu, wij zijn een tempel van den levenden om u voor Gods aanschijn eens duidelijk uw grote God! Daarom heeft God gesproken: "Ik zal onder hen bereidwilligheid jegens ons te doen tonen. **13** Daarom wonen en wandelen, Ik zal hun God zijn, zij mijn volk. zijn we van troost vervuld. Behalve onze eigen troost, **17** Daarom dan, gaat van hen weg, Zondert u af, zegt hebben we nog veel groter vreugde gesmaakt door de Heer. Raakt niets aan wat onrein is. **18** Dan zal Ik de blijdschap van Titus over de verkwikking, die zijn u aannemen, En u tot Vader zijn, Gij Mij tot zonen en geest van u allen ondervond. **14** Want, zo ik bij hem dochters; Zegt de almachtige Heer."

7 Gieldden, laat ons, in het bezit van zulke beloften, ons reinigen van iedere smet naar lichaam en geest, en in de vreze Gods onze heililing voltooiien. **2** Doet wijd voor ons open! We hebben niemand verongelijkt, niemand te gronde gericht, niemand uitgebuit. **3** Ik zeg dit niet, om u te veroordelen; want ik heb reeds gezegd, dat gij een plaats hebt in ons hart, in dood en in leven. **4** Ik heb groot vertrouwen op u, veel over u te roemen; ik ben vervuld van troost, overstelpd van blijdschap bij al onze wederwaardigheden. **5** Zeker, bij onze aankomst in Macedónië had ons vlees rust noch duur, maar werden we van alle kanten benauwd: van buiten strijd, van binnen angst. **6** Maar God, de Trooster der bedrukten, troostte ons door Titus' komst; **7** en niet alleen door zijn komst, maar ook door de troost, die hijzelf bij u had gevonden. Want hij verhaalde ons van uw verlangen, uw deernis, uw ijver voor mij.

op een of ander punt over u heb geroemd, dan sta ik nu niet tot schande. Integendeel ook ons roemen over u bij Titus is waarheid gebleken, zoals we u in alles de waarheid hebben gezegd. **15** En zijn genegenheid jegens u is nog groter geworden, nu hij zich uw aller gehoorzaamheid herinnert, en hoe gij hem met vrezen en beven ontvingt. **16** Ik ben verheugd, dat ik dus onder alle opzichten gerust over u kan zijn.

8 Broeders, we stellen u in kennis van de genade Gods, die aan de kerken van Macedónië is geschonken; **2** zodat te midden van veel beproeving en wederwaardigheden haar hoogste blijdschap en haar diepste armoede een rijke overvloed van milddadigheid deden ontstaan. **3** Want ze gaven naar vermogen; ik durf zeggen, boven vermogen. Uit vrije beweging, **4** en met grote aandrang verzochten ze zelfs het ons als een gunst, te mogen meedoen aan de ondersteuning der heiligen. **5** Maar wat meer was dan we hadden durven verwachten: ze gaven

zelfs hun eigen persoon, eerst aan den Heer, toen
aan ons, overeenkomstig de wil van God. 6 Daarom
hebben we Titus verzocht, dit liefdewerk, waarmee
hij vroeger onder u was begonnen, nu ook tot een
goed einde te brengen; 7 maar ú, om ook in dit
liefdewerk uit te munten, zoals gij uitmunt in alles: in
geloof, spreken, kennis, in ijver op allerlei gebied, in
uw liefde tot ons. 8 Ik bedoel dit niet als een bevel,
maar als een toets uwer waarachtige liefde aan de
toewijding van anderen. 9 Gij kent toch de liefdedaad
van onzen Heer Jesus Christus: hoe Hij om uwentwil
arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij rijk
zoudt worden door zijn armoede. 10 Ik geef dus
slechts een raad in deze aangelegenheid; dit is voor
u voldoende. Want verleden jaar zijt gij de eerste
geweest niet alleen in het handelen, maar zelfs in
het willen. 11 Nu dan, brengt ook de daad zelf tot
een goed einde, opdat aan ijver naar de wil ook de
daad naar draagkracht mag beantwoorden. 12 Zo de
goedgeefsheid evenredig is aan wat men bezit, is
ze welgevallig; zo niet, dan is ze het niet. 13 Want
gij behoeft uzelf niet in verlegenheid te brengen, om
anderen te verlichten, maar het geschiede volgens
een zeker evenwicht. 14 Uw overvloed moet thans
hun gebrek ten goede komen, opdat eens ook hun
overvloed uw gebrek mag verhelpen. Zó blijft er
evenwicht bestaan, 15 gelijk geschreven staat: "Hij
die veel had, had niet te veel; en hij die weinig had,
kwam niet te kort." 16 God zij dank, die in Titus' hart
zulk een ijver voor u heeft neergelegd, 17 dat hij niet
slechts aan onze oproep gehoor gaf, maar geheel uit
vrije beweging en zelfs met geestdrift naar u toe is
gegaan. 18 Tegelijk met hem zenden we den broeder
mee, die door alle kerken om zijn evangeliewerk
geprezen wordt, 19 en die bovendien door de kerken
aangewezen is tot onzen reisgezel bij het liefdewerk,
dat we tot glorie des Heren en tot bewijs onzer
bereidvaardigheid hebben ondernomen. 20 Hierdoor
voorkomen we, dat iemand ons zou verdenken bij het
beheer van deze rijke gave; 21 want we zijn bedacht
op de goede schijn, niet slechts in de ogen des
Heren, maar ook in de ogen der mensen. 22 Met hen
beiden zenden we onzen broeder mee, dien we vaak
in veel zaken vol ijver bevonden, en die thans met
nog meer ijver is bezield door zijn groot vertrouwen
op u. 23 Wat Titus betreft, hij is mijn metgezel en
medearbeider bij u; wat de broeders aangaat, ze zijn
afgevaardigden der kerken, de glorie van Christus. 24
Welnu dan, levert hun ten overstaan der kerken het
onomstotelijk bewijs van uw liefde, en van ons recht,
om te roemen op u.

9 Het schijnt me geheel overbodig, u te schrijven
over de ondersteuning zelf van de heiligen. 2 Want
ik ken uw bereidwilligheid, en ik heb zelfs daarom bij
de Macedoniërs over u geroemd, dat Achaja reeds
verleden jaar gereed was, en dat uw ijver zeer velen
heeft geprakt. 3 Maar wel zend ik de broeders af,
opdat ons roemen over u op dit punt niet ongegrond
zou blijken, en gij inderdaad gereed zult zijn, zoals ik
dit heb beweerd; 4 anders zouden wij, —om van u
niet te spreken, —om dit vast vertrouwen misschien
nog beschaamd moeten staan, als de Macedoniërs
met me meekomen en u niet gereed zouden vinden. 5
Ik ordeelde het dus nodig, de broeders te verzoeken,
mij vooruit te reizen naar u toe, en uw milde gave, die
ik bij voorbaat had toegezegd, in orde te brengen,
zodat ze klaar zal liggen; maar dan ook werkelijk als
een milde, en geen karige gift. 6 Bedenkt het wel:
wie spaarzaam zaait, zal spaarzaam maaien; en wie
onbekrompen zaait, zal onbekrompen maaien. 7 Ieder
geve, zoals hij het in zijn hart zich heeft voorgenomen,
maar niet met tegenzin of noodgedwongen. Want
God heeft een blijmoedigen gever lief; 8 en God is
bij machte, om u een overvloed te schenken van
allerlei gunsten; zodat gij onder alle opzichten en ten
allen tijde ruimschoots het nodige zult bezitten, en
nog zult overhouden voor ieder goed werk; 9 zoals
geschreven staat: "Milddadig deelt hij aan de armen
uit: Zijn gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand."
(aiōn g165) 10 Hij toch, die den zaaiers zaad verschaft
en brood tot spijze, Hij zal ook u het zaad verlenen,
het doen gedijen, en de vruchten uwer gerechtigheid
doen wassen. 11 En wanneer we steeds rijkelijk
geven bij iedere vorm van weldadigheid, dan wordt
deze door ons toedoen de oorzaak van dankzegging
aan God. 12 Want de beoefening van zulk een
liefdedienst voorziet niet alleen in de behoeften
der heiligen, maar brengt ook een overvloed van
dankzeggingen aan God. 13 Door dit bewijs van
hulpvaardigheid toch verheerlijken ze God om uw
gehoorzaam belijden van Christus' Evangelie, en
om uw milddadige gemeenschapszin jegens hen en

jegens allen. 14 En door hun gebed voor u tonen 15 We beroemen ons dan ook niet buiten die maat, ze u bovendien een vurige aanhangelijkhed, om de en op het werk van anderen. Maar wel koesteren we buitengewone genade Gods aan u geschenken. 15 de hoop, dat we, bij het toenemen van het geloef God zij dank voor zijn onuitsprekelijke gave!

10 Ik, Paulus zelf, die dichtbij zo schuchter jegens u ben, maar op een afstand heel dapper, ik vermaan u bij Christus' zachtdoegheid en gematigdheid; 2 en ik bid u, bij mijn komst niet krachtdadig te moeten ingrijpen met die beslistheid, waarmee ik denk op te treden tegen dat slag van lieden, die menen, dat we wandelen naar het vlees. 3

Want wel wandelen we in het vlees, maar we kampen niet naar het vlees. 4 De wapens toch, waarmee we kampen, zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God, om er burchten mee neer te halen; diepzinnigheden werpen we er mee omver, 5 ook elke hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God; alle denken nemen we er mee gevangen, om het te brengen onder gehoorzaamheid van Christus; 6 en we houden ze gereed, om iedere ongehoorzaamheid te straffen, zo gauw uw gehoorzaamheid maar volmaakt is. 7 Geeft acht op wat voor de hand ligt. Is iemand overtuigd, dat hij Christus toebehoort, dan mag hij toch wel bij zichzelf eens bedenken, dat ook wij Christus toebehoren, even goed als hij. 8 Ja, al ging ik nog veel verder met roemen op de volmacht, die de Heer mij gaf, om u op te bouwen, maar niet om u te gronde te richten, ik zou er niet over te blozen hebben. 9 Maar ik wil de schijn niet hebben, dat ik u met mijn brieven vrees wil aanjagen. 10 Want, zo heet het: de brieven zijn gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijk optreden is zwak, zijn spreken onbeduidend. 11 Laat hij, die zó spreekt, er wel aan denken, dat we van dichtbij zó zullen zijn met de daad, als we het uit de verte in onze brieven zijn met het woord. 12 Maar wat we niet durven: ons op één lijn stellen, of zelfs vergelijken met dat soort lieden, die zich zo gaarne laten gelden. Zij toch meten zich af naar zichzelf, en vergelijken zich met zichzelf, zonder het te bespeuren. 13 Wij daarentegen zullen niet gaan roemen zonder maat te houden, maar slechts volgens het meetsnoer, dat God ons tot maat heeft gegeven: en dit is, dat we tot u zouden doordringen. 14 We rekken ons dus niet buiten dit meetsnoer uit, als waart gij buiten ons bereik gebleven; want feitelijk zijn we tot u doorgedrongen met het Evangelie van Christus.

in uw midden, met ons eigen meetsnoer ons nog aanmerkelijk zullen uitbreiden, 16 en het Evangelie in verder liggende streken zullen verkondigen. Maar dan niet met het meetsnoer van anderen, om ons te roemen op wat reeds gedaan is! 17 Bovendien, "wie roemt, roeme in den Heer." 18 Want niet die zichzelf prijst is goed bevonden, maar die geprezen wordt door den Heer.

11 Och, verdraagt van mij eens wat onverstand! Zeker, dat verdraagt gij wel van mij. 2 Want ik ben naijverig op u met goddelijke ijverzucht. Want aan één man heb ik u verloofd, om u als reine maagd aan Christus' zijde te stellen; 3 en nu bekruip mij de vrees, dat zoals de slang met haar arglist Eva bedroog, ook uw gezindheid verleid wordt en afgeleid van de oprechte trouw (en de reinheid) tot Christus. 4 Want als er iemand optreedt, om u een anderen Jesus te preken dan wij u hebben verkondigd, of als gij een anderen Geest gaat krijgen dan gij ontvangen hebt, of een ander Evangelie dan gij hebt aangenomen, dan verdraagt gij dit al heel gemakkelijk. 5 Toch meen ik in geen enkel opzicht te moeten onderdoen voor dergelijke buitengewoon uitmuntende apostelen. 6 Ook al zou ik een leek zijn in het spreken, op het stuk van kennis ben ik het niet; want die hebben we u ten allen tijde en op alle punten wel heel duidelijk meegedeeld. 7 Of heb ik er verkeerd aan gedaan, met u om niet Gods Evangelie te verkondigen, mijself vernederend om u te verheffen? 8 Andere gemeenten heb ik ontried door vergoeding aan te nemen voor het dienen van u. 9 En toen ik bij mijn verblijf onder u nog te kort kwam, ben ik toch niemand lastig gevallen. Want de broeders, die uit Macedónië kwamen, hebben mijn tekort aangevuld, en ik heb mij er wél voor gewacht, u op een of andere wijze tot last te zijn; en ik zal dit ook blijven doen. 10 Zo zeker als de waarheid van Christus in mij is: in de streken van Achaja laat ik me die roem niet verkleinen. 11 Waarom? Omdat ik u niet liefheb? Dat weet God. 12 Maar ik doe het, en zal het blijven volhouden, om hun de kans te ontnemen, die er op uit zijn, om in dingen, waarop men groot kan gaan, helemaal aan ons gelijk te zijn. 13 Die lieden

toch zijn schijn-apostelen, bedriegelijke arbeiders, die zich voordoen als Apostelen van Christus. **14** een venster werd ik in een mand over de muur naar beneden gelaten, en zó ontkwam ik aan zijn handen.

En dit behoeft niemand te verwonderen; want ook Satan zelf vermomt zich als een engel des lichts.

15 Het is dus niets bijzonders, dat ook zijn dienaars zich voordoen als dienaars der gerechtigheid. Hun einde zal zijn naar hun werken.

16 Ik herhaal het: Niemand houde mij voor een dwaas; o f anders,

ziet me maar aan voor een dwaas, dan mag ook ik mij een weinig gaan roemen.

17 Zeker, wat ik op het punt van eigenroem ga zeggen, is niet naar 's

Heren geest, maar in onverstand gesproken.

18 Maar omdat er zovelen zijn, die roemen naar het vlees,

zal ook ik het eens doen.

19 Gij verdraagt toch zo makkelijk de dwazen, omdat gij zelf o zo wijs zijt!

20 Gij verdraagt het immers, als men u tyranniseert,

als men u uitzuigt en beetneemt, als men verwaand is,

en u in het aangezicht slaat.

21 Ik moet het tot mijn schande bekennen: daartoe zijn wij te zwak geweest! Maar voor de rest—ik spreek in onverstand

wat een ander aandurft, dat durf ik ook.

22 Zij zijn Hebreën? Ik ook. Zij zijn Israëlieten? Ik ook. Zij zijn

Abrahams zaad? Ik ook.

23 Zij zijn dienaars van Christus? Ik spreek als een onwijze: Ik veel meer;

in zweogen veel meer, in gevangenschappen veel meer, in slagen overvloedig, in doodsgevaren heel

vaak.

24 Van de Joden kreeg ik vijfmaal de veertig min één;

25 driemaal ben ik met de roede gegeseld; één gestenigd; driemaal heb ik schipbreuk geleden;

één een heel etmaal rondgezwakt in het holle der zee.

26 Op zwerftochten menigmaal, in gevaren van rivieren, gevaren van rovers, gevaren van eigen volk,

gevaren van heidenen, gevaren in de stad, gevaren in de woestijn, gevaren op zee, gevaren onder valse broeders.

27 Onder arbeid en zweogen vaak zonder slaap, in honger en dorst, in vasten dikwijls, in koude en naaktheid.

28 En behalve de rest, de toeloop nog, dag in, dag uit; de zorg voor alle kerken.

29 Wie is er zwak, en ik voel me niet zwak? Wie ondervindt ergernis, en ik gloei niet van toorn?

30 Moet er geroemd worden, dan wil ik op mijn zwakheid gaan roemen.

31 Ik lieg niet; dat weet de God en Vader van den Heer Jesus, in eeuwigheid geprezen. (aiōn g165)

32 Toen ik in Damascus was, liet de stadhouder van koning Aretas de stad der Damascenen bewaken,

om zich van me meester te maken;

33 maar door

12 Moet er geroemd worden, al dient het nergens toe, dan kom ik nu aan de visioenen en openbaringen des Heren. **2** Ik ken een mens in Christus, die veertien jaar geleden naar de derde hemel is weggevoerd,—in het lichaam: ik weet het niet, of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het. **3** En ik weet van dien mens, dat hij in het Paradijs is opgenomen,—in het lichaam of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het; **4** en dat hij onuitsprekelijke woorden hoorde, die een mens niet nazeggen kan. **5** Over hem zal ik roemen; over mijzelf zal ik het niet doen, dan alleen in mijn zwakheden. **6** Maar al wilde ik ook roemen, toch was ik geen dwaas, omdat ik de waarheid spreek; maar ik doe het niet, opdat niemand meer van mij denken zal, dan wat hij van mij ziet of hoort, **7** zelfs niet op grond van buitengewone openbaringen. En opdat ik hierop niet ijdel zou worden, is mij een doorn in het vlees gestoken; een engel van Satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik niet hoogmoedig zou worden. **8** Tot driemaal toe bad ik den Heer, dat hij zou weggaan van mij. **9** Maar Hij heeft mij gezegd: "Mijn genade is u genoeg; want juist bij zwakheid komt de Kracht tot haar recht!" Het liefst zal ik dus op mijn zwakheden roemen, opdat de kracht van Christus in mij mag wonen. **10** En zelfs verheug ik mij om Christus' wil over zwakheid en smaad, over noden, vervolgingen en angsten. Want als ik zwak ben, ben ik sterk. **11** Zeker, ik ben onverstandig geweest; maar gij hebt me er toe gedwongen. Want eigenlijk had ik moeten geprezen worden door ú. Want al ben ik ook niets, toch sta ik in niets ten achter bij die buitengewone apostelen; **12** de kentekenen toch van Apostel zijn onder u uitgewerkt met het grootste geduld, door wondertekenen, mirakels en krachten. **13** Waarin zijt gij dan wel bij de andere kerken achtergesteld? Alleen hierin, dat ikzelf u niet tot last ben geweest. Vergeeft me dit onrecht. **14** Zie, ik sta op het punt, om voor de derde keer tot u te komen, en weer zal ik u niet tot last zijn. Want ik zoek niet het uwe, maar u. Niet de kinderen moeten schatten beleggen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen. **15** Ik zal me dus gaarne offers getroosten, me zelfs uitputten voor uw zielen. En wanneer ik u zo grenzeloos liefheb,

zou ik dan minder wederliefde ontvangen? 16 Goed! dit alles, terwijl ik nog afwezig ben, om bij mijn komst Persoonlijk ben ik u niet tot last geweest, maar als geen strengheid te moeten gebruiken krachtens de sluw mens heb ik u met list beet gehad. 17 Heb ik u volmacht, die de Heer mij gegeven heeft, om op soms uitgebuit door één van hen, die ik u zond? 18 te bouwen, en niet om af te breken. 11 Overigens Hiervoor bestemde ik Titus, en zond den broeder met broeders, weest blijde, verbeterd u, laat u vermanen, hem mee. Heeft Titus u dan uitgebuit? Hebben we niet weest eensgezind en vreedzaam; en de God van in dezelfde geest, niet in dezelfde sporen gewandeld? liefde en vrede zal met u zijn. 12 Groet elkander met 19 Gij zijt zeker reeds lang in de mening, dat we een heilige kus. 13 U groeten al de heiligen. 14 De ons bij u aan het verdedigen zijn. Voor God en in genade van den Heer Jesus Christus, de liefde van Christus betuigen we: dit alles, geliefden, geschiedde God, en de gemeenschap van den heiligen Geest zij om u te stichten. 20 Want ik vrees, dat ik bij mijn met u allen.

komst u misschien niet zó zal vinden, als ik gaarne zou wensen; en dat ikzelf niet door u zal bevonden worden, zoals gij het verlangt; dat er misschien twist zal bestaan, naijver, wrok, partijzucht, kwaadspreken, laster, verwaandheid, wanordelijkheid; 21 ook, dat bij mijn komst God me door u zal vernederen, en dat ik verdriet zal hebben over velen, die vroeger hebben gezondigd, en nog geen berouw hebben getoond over de onreinheid, ontucht en ongebondenheid, waaraan ze zich schuldig hebben gemaakt.

13 Dit is nu de derde maal, dat ik tot u kom. "Op het woord van twee of drie getuigen krijgt iedere zaak haar beslag." 2 Hun die vroeger gezondigd hebben, en al de overigen heb ik vooruit gezegd, en ik zeg het nu nog eens vooruit, —thans bij mijn afwezigheid juist als bij mijn tweede bezoek, —dat ik ze niet sparen zal, wanneer ik nog eens kom. 3 Gij verlangt immers een bewijs, dat Christus door mij spreekt, die tegenover u niet zwak is, maar krachtig. 4 Want al werd Hij uit zwakheid gekruisigd, toch leeft Hij door Gods Kracht. Zeker, ook wij zijn zwak met Hem, maar tegenover u zullen we leven met Hem door Gods kracht. 5 Onderzoekt uzelf, beproeft uzelf, of gij in het geloof zijt gebleven. Bespeurt gij niet bij uzelf, dat Jesus Christus in u is? Zo niet, dan doorstaat gij de proef niet. 6 In ieder geval hoop ik, dat gij zult inzien, dat wij de proef wèl doorstaan. 7 We bidden dan ook tot God, dat gij geen kwaad moogt doen; niet om zelf proefhoudend te schijnen, maar opdat gij van uw kant het goede zoudt doen, ook al zouden wijzelf de proef niet doorstaan. 8 Want we hebben geen macht tégen, maar wel vóór de waarheid; 9 en we verheugen ons, zo gij sterk zijt, al waren wij zelf ook zwak; ook voor één zaak bidden we: uw volmaaktheid. 10 En hierom schrijf ik

Galaten

1 Paulus, apostel, —niet op gezag van mensen noch door bemiddeling van een mens, maar door Jesus Christus en door God den Vader, die Hem uit de doden heeft opgewekt, **2** met al de broeders die bij me zijn: aan de kerken van Galátië. **3** Genade en vrede zij u van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus, **4** die Zich voor onze zonden, —om ons te ontrukken aan deze boze wereld, —heeft overgeleverd volgens de wil van onzen God en Vader; (*aiōn g165*) **5** aan wien de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! (*aiōn g165*) **6** Ik sta er verbaasd over, dat gij zo spoedig af. valt van Hem, die u geroepen heeft door de genade van Christus, en naar een ander evangelie overgaat. **7** Eigenlijk is het geen ander; maar alleen zijn er enkelen opgestaan, die onrust onder u stoken, en het Evangelie van Christus willen vervalsen. **8** Waarachtig, wanneer wijzelf, of zelfs een engel uit de hemel, u een ander evangelie zouden verkondigen, dat wat wij u verkondigd hebben, hij zij vervloekt! **9** Zoals we het vroeger hebben gezegd, zo herhaal ik het ook thans: Wanneer iemand u een ander evangelie verkondigt dan gij ontvangen hebt, hij zij vervloekt! **10** Heet dit nu soms mensen gunstig stemmen, of God; zoek ik soms nu nog aan mensen te behagen? Zo ik nu nog aan mensen tracht te behagen, dan zou ik geen dienaar van Christus zijn. **11** Ik verzekер u toch, broeders, dat het Evangelie, door mij verkondigd, niet van menselijke oorsprong is; **12** want ik heb het niet van een mens ontvangen of aangeleerd, maar door een openbaring van Jesus Christus. **13** Gij hebt immers gehoord van mijn vroeger leven in het Jodendom: hoe ik Gods Kerk heftig vervolgde en haar trachtte te verdeulen; **14** hoe ik ook boven velen van mijn volk en van mijn leeftijd uitblonk in het Jodendom, en hen in ijver voor de overlevering mijner vaders verre overtrof. **15** En toen het Hem had behaagd, die mij van de moederschoot af door zijn genade had uitverkoren en geroepen, toen het Hem had behaagd, zijn Zoon aan mij te openbaren, **16** opdat ik Hem onder de heidenen zou verkondigen, —toen ben ik van de aanvang af niet bij vlees en bloed te rade gegaan, **17** of naar Jerusalem vertrokken naar hen, die vóór mij apostelen waren; maar toen ben ik naar Arabië gegaan en naar

Damascus teruggekeerd. **18** Eerst drie jaar later ben ik naar Jerusalem vertrokken, om Kefas te bezoeken, en ben ik veertien dagen bij hem gebleven; **19** maar van de andere apostelen heb ik niemand gezien dan Jakobus, den broeder des Heren. **20** Voor het aanschijn Gods: zie ik lieg niet bij wat ik u schrijf. **21** Daarna ben ik naar de gewesten van Syrië en Cilicië vertrokken. **22** Ik was dus persoonlijk onbekend aan de kerken van Judea, die in Christus zijn. **23** Ze hadden alleen horen zeggen: Hij die ons eertijds vervolgde, hij preekt thans het geloof, dat hij vroeger verwoestte; **24** en ze verheerlijkten God om mij.

2 Veertien jaar later ging ik opnieuw naar Jerusalem tezamen met Bárabas, en nam ook Titus met me mee; **2** ik ging er heen op grond ener openbaring. En ik legde hun, en heel in het bijzonder aan de mannen van aanzien, het Evangelie voor, dat ik onder de heidenen verkondig; om te weten, of ik soms niet nutteloos liep of gelopen had. **3** Welnu, Titus, die bij me was, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden, ofschoon hij heiden was; **4** zelfs niet ten believen van de ingesloten valse broeders, die onze vrijheid kwamen bespieden, welke we in Christus Jesus bezitten, om ons tot slavernij te brengen. **5** Geen ogenblik hebben we hun iets toegegeven, opdat de waarheid van het Evangelie ongerept voor u zou blijven bewaard. **6** En wat de mannen betreft, die in aanzien bleken te staan, —wat ze feitelijk waren, gaat me niet aan; God kent geen aanzien van personen, —die mannen van aanzien hebben me verder niets opgelegd. **7** Integendeel, toen ze gezien hadden, dat aan mij de prediking onder de onbesnedenen was toevertrouwd, zoals aan Petrus die onder de besnedenen, **8** (want Hij, die aan Petrus de kracht heeft geschenken voor het apostolaat onder de besnedenen, heeft ook aan mij de kracht geschenken voor de heidenen), **9** en toen ze de genade hadden erkend, die mij was geschenken, toen hebben Jakobus, Kefas en Johannes, die voor steunpilaren gelden, mij en Bárabas de broederhand gereikt. Wij zouden dus tot de heidenen gaan, en zij tot de besnedenen; **10** alleen zouden we hun armen gedenken, wat ik dan ook trouw heb gedaan. **11** Maar toen Kefas te Antiochië was gekomen, weerstand ik hem openlijk, omdat hij in het ongelijk was. **12** Want vóórdat er enkele lieden van Jakobus waren

gekomen, at hij in gemeenschap met de heiden- gerechtigheid toegerekend." 7 Beseft het dus wel: Wie christenen; maar na hun komst trok hij zich terug, en uit het geloof zijn geboren, zijn kinderen van Abraham! zonderde hij zich af uit vrees voor de besnedenen; 8 En daar de Schrift heeft voorzien, dat God de ook de overige Joden veinsden met hem mee, zodat heidenen rechtvaardigen zou door het geloof, daarom zelfs Bárñabas in hun veinzerij werd megesleept. 9 heeft ze aan Abraham de blije Boodschap voorspeld: Welnu, toen ik zag, dat ze niet orecht handelden in "In u zullen alle volkeren worden gezegend." 10 Wie overeenstemming met de waarheid van het Evangelie, dus uit het geloof zijn geboren, worden met den sprak ik tot Kefas in het bijzijn van allen: Wanneer gelovigen Abraham gezegend. 11 Allen immers die ge zelf naar heidense gebruiken leeft en niet naar steunen op de werken der Wet, liggen onder de joodse, ofschoon ge een Jood zijt, waarom dwingt vloek; want er staat geschreven: "Vervloekt zij een ge dan de heidenen op joodse wijze te leven? 12 ieder, die niet alles onderhouden blijft, wat in het Wij zijn Joden van afkomst en geen zondaars uit de boek van de Wet staat geschreven." 13 Ook is het heidenen; 14 maar omdat we weten, dat de mens duidelijk, dat niemand bij God gerechtvaardigd wordt niet door de werken der Wet gerechtvaardigd wordt, door de Wet. Want: "Wie rechtvaardig is door het doch door het geloof in Christus Jesus, daarom geloof, hij zal leven." 15 Welnu, de Wet is niet uit hebben we het geloof in Christus Jesus aanvaard, om het geloof; maar "wie deze voorschriften onderhoudt, gerechtvaardigd te worden door het geloof in Christus zal daardoor leven." 16 Christus heeft ons verlost en niet door de werken der Wet; want niemand van de vloek van de Wet, door voor ons tot vloek te wordt gerechtvaardigd door de werken der Wet. 17 worden; —want er staat geschreven: "Vervloekt wie Maar wanneer we nu toch als zondaars worden hangt aan het hout;" 18 opdat door Jesus Christus de beschouwd, juist omdat we gerechtvaardigd willen zegen van Abraham over de heidenen zou komen, worden in Christus, is dan soms Christus bedienaar en wij door het geloof de beloften van den Geest der zonde? Dat nooit! 19 Doch wel zou ik mezelf zouden ontvangen. 20 Broeders, ik redeneer uit tot een overtreden maken, wanneer ik weer opbouw, een menselijk voorbeeld. Het is er mee gesteld wat ik afgebroken heb. 21 Want ik ben dood voor de als met een menselijke wilsbeschikking, die door Wet door een andere wet, om te leven voor God. niemand vernietigd wordt of gewijzigd, wanneer ze —Met Christus ben ik gekruisigd. 22 Ikzelf leef niet eenmaal rechtsgeldigheid heeft verkregen. 23 Welnu, meer, maar Christus leeft in mij; terwijl ik leef in het de Beloften zijn gedaan aan Abraham en aan zijn vlees, leef ik in het geloof van den Zoon van God, Zaad; er wordt niet gezegd: "aan zijn zaden," alsof er die mij heeft liefgehad en die Zich voor mij heeft spraak was van meerderen, maar "aan uw Zaad," overgeleverd. 24 Ik doe geen afbreuk aan de genade als van één, en dit is Christus. 25 Ik besluit dus: een van God; want als de gerechtigheid door de Wet vroegere geldige wilsbeschikking Gods wordt niet wordt verkregen, dan is Christus doelloos gestorven.

3 O dwaze Galaten! Wie heeft u toch door toverij verblind: u, voor wier ogen Jesus Christus afgeschilderd is als gekruisigd? 2 Dit alleen wil ik van u weten: Hebt gij den Geest ontvangen door de werken der Wet, of door gehoor te geven aan het geloof? 3 Zijt gij dan zó dwaas, dat gij thans gaat eindigen met het vlees, na met den Geest te zijn begonnen? 4 Hebt gij dan dit alles beleefd zonder vrucht? En was het nog maar alleen zonder vrucht! 5 Nu dan, Hij die u den Geest verleent en wonderen onder u wrocht, doet Hij dit om de werken der Wet of om de gehoorzaamheid aan het geloof? 6 Zo ook "geloofde Abraham aan God, en dit werd hem als

ongeldig gemaakt door een Wet, die vierhonderd dertig jaar later komt, zodat de Belofte zou komen te vervallen. 18 Welnu, wanneer dit Erfdeel werd geschenken uit kracht van de Wet, dan zou het niet zijn geschenken uit kracht der Belofte; en toch heeft God het door een Belofte aan Abraham goedgunstig verleend. 19 Wat heeft de Wet dan voor zin? Om wille der overtredingen is ze er aan toegevoegd, totdat het Zaad zou zijn gekomen, tot wien de Belofte gericht was. —Ze werd door engelen uitgevaardigd door tussenkomst van een middelaar; 20 welnu een middelaar van één persoon bestaat er niet; en God is één. 21 Is dan soms de Wet met Gods Belofte in strijd? Onmogelijk! Zeker, wanneer er een Wet

was gegeven, die het Leven kon schenken, dan zou ik u de eerste keer in lichaamszwakte het Evangelie de gerechtigheid inderdaad afhankelijk zijn van de verkondigt heb; 14 en hoe gij me niet met smaad Wet; 22 maar de Schrift heeft alles opgesloten onder en minachting hebt bejegend om de beproeving, de zonde, opdat de Belofte aan de gelovigen zou die mijn lichaam u bracht; maar hoe gij me hebt worden vervuld door het geloof in Jesus Christus. ontvangen als een engel van God, als Christus Jesus 23 Maar vóórdat het geloof is gekomen, waren we zelf. 15 Waar is nu uw zalig geluk gebleven; want ik opgesloten onder de bewaking der Wet, totdat het kan van u getuigen, dat gij zo mogelijk u de ogen geloof zou worden geopenbaard. 24 De Wet is dus zoudt hebben uitgerukt en ze aan mij zoudt hebben onze tuchtmeester geweest tot Christus' opdat we gegeven! 16 Ben ik dan uw vijand geworden, omdat gerechtvaardig zouden worden door het geloof. 25 ik u de waarheid zeg? 17 Zij ijveren voor u, maar niet Maar nu het geloof is gekomen, nu staan we niet met zuivere bedoeling; maar ze trachten u van mij te langer onder den tuchtmeester. 26 Want kinderen van vervreemden, opdat gij zoudt ijveren voor hen. 18 God zijt gij allen door het geloof in Christus Jesus; 27 Zeker, het valt te prijzen, wanneer er geijverd wordt; allen hebt gij u met Christus bekleed, omdat gij allen maar dan voor het goede en ten allen tijde; niet gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus. 28 slechts als ik bij u ben. 19 Mijn kinderkens, voor wie Thans is er geen jood meer of heiden, geen slaaf en ik opnieuw baresweeën moet lijden, eer Christus geen vrije, geen man en geen vrouw. Want allen zijt in u is gevormd: 20 ik zou op dit ogenblik wel bij u gij één in Christus Jesus; 29 en wanneer gij Christus willen zijn, om de juiste toon te treffen; want ik ben toebehoort, dan zijt gij ook het kroost van Abraham ten einde raad over u. 21 Zegt me nu eens, gij die en erfgenamen volgens Belofte.

4 Dit stel ik vast: Zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets van den slaaf, ook al is hij heer van alles; 2 maar hij staat onder voogden en beheerders tot aan de tijd, die door zijn vader is bepaald. 3 Zó ook waren wij, toen we nog onmondig waren, als slaven onderworpen aan de leerbeginseelen der wereld. 4 Maar toen de volheid van de tijd was gekomen, heeft God zijn eigen Zoon gezonden, die uit een vrouw werd geboren en geboren werd onder de Wet, 5 opdat Hij allen zou loskopen, die staan onder de Wet, en wij het kindschap zouden beérven. 6 En het bewijs, dat gij kinderen zijt: God heeft den Geest van zijn Zoon in onze harten gezonden, en Deze roept: Abba, Vader! 7 Ge zijt dus geen slaaf meer, maar kind; zijt ge kind, dan zijt ge ook erfgenaam, dank zij God. 8 Zeker, vroeger hebt gij God niet gekend en zijt gij goden gaan dienen, die het in werkelijkheid niet zijn; 9 maar thans, nu gij God kent, of liever nog, door God wordt gekend, hoe zoudt gij u weer gaan wenden tot die zwakke en onbeduidende leerbeginseelen, wier slaven gij weer worden wilt? 10 Gij viert dagen en maanden, seizoenen en jaren? 11 Ik ben bang, dat ik misschien vruchteloos voor u heb gezwoegd! 12 Ik smeek u, broeders, wordt zoals ik; want ik werd aan u gelijk. —Nog nooit hebt gij mij enig verdriet aangedaan. 13 Gij herinnert u toch, hoe

ik u de eerste keer in lichaamszwakte het Evangelie verkondigt heb; 14 en hoe gij me niet met smaad en minachting hebt bejegend om de beproeving, de zonde, opdat de Belofte aan de gelovigen zou die mijn lichaam u bracht; maar hoe gij me hebt worden vervuld door het geloof in Jesus Christus. ontvangen als een engel van God, als Christus Jesus 23 Maar vóórdat het geloof is gekomen, waren we zelf. 15 Waar is nu uw zalig geluk gebleven; want ik opgesloten onder de bewaking der Wet, totdat het kan van u getuigen, dat gij zo mogelijk u de ogen geloof zou worden geopenbaard. 24 De Wet is dus zoudt hebben uitgerukt en ze aan mij zoudt hebben onze tuchtmeester geweest tot Christus' opdat we gegeven! 16 Ben ik dan uw vijand geworden, omdat gerechtvaardig zouden worden door het geloof. 25 ik u de waarheid zeg? 17 Zij ijveren voor u, maar niet Maar nu het geloof is gekomen, nu staan we niet met zuivere bedoeling; maar ze trachten u van mij te langer onder den tuchtmeester. 26 Want kinderen van vervreemden, opdat gij zoudt ijveren voor hen. 18 God zijt gij allen door het geloof in Christus Jesus; 27 Zeker, het valt te prijzen, wanneer er geijverd wordt; allen hebt gij u met Christus bekleed, omdat gij allen maar dan voor het goede en ten allen tijde; niet gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus. 28 slechts als ik bij u ben. 19 Mijn kinderkens, voor wie Thans is er geen jood meer of heiden, geen slaaf en ik opnieuw baresweeën moet lijden, eer Christus geen vrije, geen man en geen vrouw. Want allen zijt in u is gevormd: 20 ik zou op dit ogenblik wel bij u gij één in Christus Jesus; 29 en wanneer gij Christus willen zijn, om de juiste toon te treffen; want ik ben toebehoort, dan zijt gij ook het kroost van Abraham ten einde raad over u. 21 Zegt me nu eens, gij die en erfgenamen volgens Belofte.

22 Er staat toch geschreven, dat Abraham twee zonen had, één bij de slavin, en één bij de vrije vrouw; 23 maar de zoon der slavin was verwekt naar het vlees, maar die van de vrije vrouw uit kracht der Belofte. 24 Deze dingen hebben een zinnebeeldige betekenis. Want de twee verbeelden tweeeérlei verbond. Het éne, dat van de berg Sinaï, brengt slavenkinderen voort, en dat is Agar; 25 want de berg Sinaï ligt in Arabië, en Agar is het beeld van het hedendaags Jeruzalem, want deze stad ligt in slavernij met haar kinderen. 26 Maar het Jeruzalem uit den hoge is vrij, en dat is ònze moeder. Want er staat geschreven: 27 "Jubel onvruchtbare, die niet baart; Breek uit in gejuich, die geen baresnood kent. Want talrijker zijn de kinderen der verlatene Dan van haar, die aan een man is gehuwd." 28 Welnu, broeders, gij zijt als Isaäk, kinderen der Belofte. 29 Maar zoals eertijds hij, die naar het vlees was verwekt, hem ging vervolgen, die verwekt was naar de geest, zo gebeurt het ook thans. 30 Maar wat zegt de Schrift? "Jaag weg de slavin met haar zoon; want de zoon der slavin zal niet meeéren met den zoon der vrije vrouw." 31 Broeders, we zijn dus geen slavenkinderen, maar kinderen der vrije vrouw!

5 Christus heeft ons vrij gemaakt, om in de vrijheid te blijven; staat dus vast, en kromt u niet opnieuw

onder het slavenjuk. **2** Zie, ik Paulus zeg het u: Als gij driften en begeerten. **25** Zo we leven door de geest, u besnijden laat, zal Christus u niets baten. **3** En nog laat ons dan ook handelen naar de geest; **26** niet eens verklaar ik aan iedereen, die zich besnijden laat, begerig naar ijdele glorie, elkander niet tartend, elkaar dat hij dan verplicht is de hele Wet te onderhouden; **4** niet benijdend.

en aan ieder van u, die gerechtvaardigd wil worden door de Wet, dat gij u losmaakt van Christus, en vervallen zijt van de genade. **5** Door den Geest immers verwachten we de gehoopte gerechtigheid uit kracht van het geloof; **6** want in Christus Jesus is besnijdenis noch onbesnedenheid van waarde, maar wel het geloof, dat werkt door de liefde. **7** Gij waart zo goed aan het lopen; wie heeft u gestuit in het volgen der waarheid? **8** Dat was zeker geen ingeving van Hem, die u roept; **9** een weinig zuurdeeg verzuurt al het deeg! **10** Ik vertrouw op u in den Heer, dat gij er niet anders over zult denken; maar wie verwarring onder u zaait, zal zijn straf ondergaan; wie het ook is. **11** Broeders, wanneer ikzelf nog steeds de besnijdenis zou preken, waarom blijft men mij dan nog vervolgen; dan was toch de ergernis van het kruis wel verdwenen. **12** Laten zij, die u opstoken, zich maar verder verminken! **13** Zeker broeders, gij zijt tot vrijheid geroepen; maar tot geen vrijheid, die een voorwendsel is voor het vlees. Integendeel, dient elkander uit liefde; **14** want de ganse Wet wordt vervuld in één enkel gebod: "Ge zult uw naaste liefhebben als uzelf." **15** Maar zo gij elkander bijt en verslindt, ziet dan toe, dat gij niet door elkaar wordt verteerd. **16** Ook zeg ik u: leeft naar de geest, dan zult gij niet de begeerten inwilligen van het vlees. **17** Want het vlees begeert tegen de geest, en de geest tegen het vlees; ze staan vijandig tegenover elkaar, zodat gij niet doet, wat gij zoudt willen. **18** Indien gij u door de geest laat leiden, dan valt gij niet onder de Wet. **19** Welnu, de werken van het vlees zijn bekend: ontucht, onreinheid en losbandigheid; **20** afgoderij en toverij; vijandschap, twist, afgunst, gramschap, partijzucht, verdeeldheid, scheuring, **21** en nijd; dronkenschap, brasserie en dergelijke; en ik waarschuw u, zoals ik het ook vroeger deed: wie zo iets doet, zal het koninkrijk Gods niet beërven. **22** Maar de vrucht van de geest is: liefde, blijdschap en vrede; lankmoedigheid, welwillendheid en goedhartigheid; betrouwbaarheid, **23** zachtmoedigheid en gematigdheid. En tegen dit alles is de Wet niet gericht. **24** Welnu, zij die Christus toebehoren, hebben het vlees gekruisigd met zijn driften en begeerten. **25** Zo we leven door de geest, niet begerig naar ijdele glorie, elkander niet tartend, elkaar niet benijdend.

6 Broeders, wanneer iemand onverhoopt een misstap heeft begaan, dan moet gij, die geestelijk zijt, hem terecht helpen in de geest van zachtmoedigheid; slaat een blik op uzelf, want ook gij kunt worden bekoord. **2** Draagt elkanders lasten; zo zult gij de Wet van Christus volbrengen. **3** Want wanneer iemand zich inbeeldt, iets te zijn, terwijl hij niets is, dan bedriegt hij zichzelf. **4** Laat iedereen zijn eigen gedrag maar eens onderzoeken; dan zal hij zich hoogstens op zichzelf kunnen beroemen, maar zeker niet door een vergelijking met anderen; **5** want iedereen gaat onder zijn eigen last gebukt. **6** Die onderwezen wordt in de leer, moet zijn leraar in al zijn goederen doen delen. **7** Bedriegt u niet: God laat niet met Zich spotten. Wat de mens zaait, zal hij ook oogsten; **8** wie zaait in het vlees, zal verderf oogsten uit het vlees; maar wie zaait in de geest, zal eeuwig leven oogsten uit de geest. (*aiōnios g166*) **9** Laat ons dus niet moede worden, het goede te doen; want verslappen we niet, dan zullen we oogsten te zijner tijd. **10** Welnu dan, zolang we nog tijd hebben, laat ons wèl doen aan allen, maar het meest aan de huisgenoten des geloofs. **11** Ziet, met wat grote letters ik u schrijf met eigen hand. **12** Zij die erg bezorgd naar het vlees willen zijn, dwingen u tot de besnijdenis, en alleen, om niet vervolgde te worden terwille van Christus' kruis. **13** Want ofschoon ze besnedenen zijn, nemen ze zelf de Wet niet in acht; maar ze willen u laten besnijden, om in uw vlees te kunnen roemen. **14** Wat mijzelf betreft: het zij verre van mij, op iets anders te roemen dan op het kruis van onzen Heer Jesus Christus, waardoor de wereld voor mij is gekruisigd, en ik voor de wereld. **15** Want noch besnijdenis, noch onbesnedenheid heeft waarde, maar wel het nieuwe schepsel. **16** En over allen, die naar deze regel zullen leven, moge vrede en barmhartigheid komen: over hen en over het Israël Gods. **17** Laat niemand mij meer lastig vallen; want ik draag de merktekenen van Jesus in mijn lichaam! **18** Broeders, de genade van onzen Heer Jesus Christus zij met uw geest. Amen!

Efeziërs

1 Paulus, door de wil van God apostel van Christus

Jesus: aan de heiligen te Éfese en de gelovigen in Christus Jesus: **2** Genade en vrede zij u van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. **3** Geprezen zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, die ons in Christus gezegend heeft met allerlei geestelijke zegening uit de hemelen. **4** In Hem toch heeft Hij ons vóór de grondvesting der wereld uitverkoren, om heilig en vlekkeloos te zijn in zijn oog. **5** Liefdevol heeft Hij, volgens het welbehagen van zijn wil, ons voorbestemd, om zijn kinderen te worden door Jesus Christus, **6** tot lof zijner heerlijke genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in den Beminde. **7** In Hem bezitten we de verlossing door zijn Bloed, de vergiffenis der zonden naar de rijkdom zijner genade. **8** Die genade heeft Hij, tezamen met wijsheid en inzicht, in volle overvloed over ons uitgestort, **9** toen Hij ons het geheim openbaarde van zijn raadsbesluit, dat Hij naar zijn welbehagen bij Zichzelf had vastgesteld **10** voor het Bestel in de volheid der tijden: om namelijk alles wat in de hemel en op aarde is, in Christus weer samen te brengen. **11** In Hem ook hebben we het erfdeel verkregen, waartoe we waren voorbestemd krachtens de beschikking van Hem, die alles tot stand brengt naar het besluit van zijn wil; **12** opdat wij, die eerst op Christus hebben gehoopt, ook zijn glorie zouden mogen-loven. **13** En gij, die het woord der waarheid, de blijde boodschap uwer zaligheid, hebt gehoord en er in hebt geloofd, ook gij zijt in Hem verzegeld geworden met den beloofden heiligen Geest, **14** het Onderpand onzer erfenis; opdat gij als zijn eigendom mocht worden vrijgekocht, en zijn glorie mocht-loven. **15** En omdat ik gehoord heb van uw geloof in den Heer Jesus en van uw liefde voor alle heiligen, **16** houd ik niet op, dank te brengen voor u, wanneer ik in mijn gebeden gedenk. **17** Moge de God van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der glorie, u een geest van wijsheid en openbaring verlenen, opdat gij Hem mocht leren kennen. **18** Hij verlichte de ogen van uw hart, opdat gij mocht inzien: welche de hoop is, waartoe Hij u geroepen heeft; welche de rijkdom der glorie is, die Hij aan de heiligen als erfenis schenkt; **19** en welche de overweldigende grootte

der kracht is, die Hij ons gelovigen ten dienste stelt.

Dezelfde krachtige werking zijner Macht **20** heeft Hij ook in Christus betoond, door Hem uit de doden op te wekken, en Hem te doen zetelen aan zijn rechterhand in de hemel: **21** hoog boven alle heerschappij en macht en kracht en hoogheid, en boven elke naam, die genoemd wordt in deze wereld niet alleen, maar ook in de toekomstige wereld; (*aiōn g165*) **22** "en alles heeft Hij onder zijn voeten gesteld." En Hij heeft Hem aan de Kerk geschonken als Hoofd van alles; **23** zij is zijn Lichaam, vol van Hem, die alles in allen vervult.

2 Gij ook waart dood door uw overtredingen en zonden, **2** waarin gij eertijds geleefd hebt in navolging van deze aardse wereld, in navolging ook van den vorst der macht in de lucht, van den vorst van de geest, die nog altijd werkt in de zones der ongehoorzaamheid. (*aiōn g165*) **3** Ook wij allen behoorden daartoe, en hebben vroeger naar onze vleeselijke lusten geleefd, de begeerten van het vlees en van de zinnen volbracht, en waren van nature kinderen van toorn, juist zoals de anderen. **4** Maar God, die rijk aan ontferming is, heeft door de grote liefde, die Hij ons toedroeg, **5** ook ons, die dood waren door de overtredingen, ten leven verwekt tezamen met Christus; door de genade zijt gij gered. **6** En in Christus Jesus heeft Hij ons opgewekt en in de hemel een plaats bereid te zamen met Hem; **7** opdat in de toekomende tijden de overgrote rijkdom zijner genade zou worden geopenbaard, die Hij in zijn goedheid ons in Christus Jesus heeft geschonken. (*aiōn g165*) **8** Want uit genade zijt gij gered door het geloof. Niet uit uzelf; Gods gave is het. **9** Niet uit de werken, opdat niemand zou roemen; **10** want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jesus geschapen tot goede werken, die God vooruit heeft bereid, opdat we daarin zouden leven. De volkomen gelijkheid der goddelijke genade van roeping voor Joden en heidenen. **11** Denkt er dus aan, dat gij eertijds heidenen waart van geboorte, en onbesnedenen werdt genoemd door de zogenaamde besnijdenis, die met de hand in het vlees wordt aangebracht; **12** en dat gij toen zonder Christus waart, uitgesloten van Israëls burgerschap, vreemd aan het verbond der Belofte, zonder hoop in de wereld en zonder God. **13** Maar thans, nu gij in Christus Jesus zijt, thans zijt gij nabij gekomen door Christus' Bloed, gij die eertijds verre waart. **14** Want Hij is

onze vrede, Hij die beide groepen één heeft gemaakt, **onzen Heer.** (aiōn g165) **12** In Hem naderen we door en de scheidsmuur-dat is de vijandschap, -heeft het geloof in Hem, vrijmoedig en vol vertrouwen weggebroken. **15** Door zijn Vlees heeft Hij de Wet tot God. **13** Daarom bid ik u, dat gij de moed niet afgeschaft met haar geboden en instellingen, om als verliest door mijn wederwaardigheden terwille van Vredestichter beide groepen om te scheppen in Hem u; want daarin juist ligt uw roem. **14** En daarom tot één enkelen nieuwe mens; **16** om beiden in één buig ik mijn knieën voor den Vader, **15** van wien alle Lichaam met God door het kruis te verzoenen, en zó geslachten in de hemel en op de aarde hun naam de vijandschap te doden. **17** Hij is gekomen om vrede hebben ontvangen: **16** dat Hij naar de rijkdom zijner te preken aan u, die verre waart, en vrede aan hen, glorie u moge verlenen, krachtig naar den inwendigen die nabij waren gebleven. **18** Want door Hem hebben mens te worden gesterkt door zijn Geest; **17** dat Hij we beiden toegang tot den Vader in één Geest. **19** Christus in uw harten doe wonen door het geloof; Dus zijt gij niet langer vreemdelingen en gasten, maar dat gij geworteld moogt blijven en gegronvest in medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, **20** liefde. **18** Dan zult gij tezamen met alle heiligen u een gebouwd op de grondslag der Apostelen en Profeten, denkbeeld kunnen vormen van de breedte en lengte, waarvan Christus Jesus de hoeksteen is. **21** In Hem de hoogte en diepte; **19** en de liefde van Christus wordt heel het gebouw bijeen gehouden, en rijst het leren beseffen, die alle begrip te boven gaat; dan zult op tot een tempel, heilig in den Heer; **22** in Hem wordt gij vervuld worden van de ganse volheid van God. **20** ook gij opgebouwd, tezamen met de anderen, tot een Aan Hem, die door de kracht die in ons werkt, veel woning van God in den Geest.

3 En dit is de reden, waarom ik Paulus, de gevangene van Christus Jesus, voor u heidenen ben aangesteld. **2** Gij hebt immers gehoord, dat aan

mij het beheer van Gods genadegaven voor u is toevertrouwd, **3** en dat aan mij door openbaring het heilsgeheim bekend is gemaakt, zoals ik dit boven in het kort heb beschreven. **4** Wanneer gij dit leest, kunt gij daaruit mijn inzicht a fleiden in het Christus-geheim. **5** Nooit is het onder vroegere geslachten aan de kinderen der mensen bekend gemaakt, zoals het thans in den Geest door zijn heilige Apostelen en Profeten is geopenbaard: **6** dat namelijk de heidenen door het Evangelie medeerfgenaamen zijn, mededeleden en deelgenoten aan de Belofte in Christus Jesus. **7** Daarvan ben ik de bedienaar geworden krachtens de genadegave, die God door zijn machtige werking aan mij heeft verleend. **8** Aan mij, den geringste van alle heiligen, is deze genade geschenken: aan de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdom van Christus te verkondigen, **9** en het Bestel te doen zien van het heilsgeheim, dat van eeuwigheid verborgen was in God, den Schepper aller dingen; (aiōn g165) **10** opdat thans door middel van de Kerk de veelzijdige Wijsheid van God bekend zou worden gemaakt aan de hemelse heerschappijen en machten. **11** En dit is geschied volgens de eeuwige voorbeschikking, die Hij ten uitvoer heeft gebracht in Christus Jesus

(aiōn g165)

4 Ik, de gevangene voor de zaak des Heren, vermaan u dus, dat gij u gedraagt overeenkomstig uw roeping; **2** dat gij elkander in liefde verdraagt met alle ootmoedigheid, zachtheid en geduld; **3** dat gij uw best doet, de eenheid des geestes te bewaren door de band van de vrede. **4** Eén lichaam en één geest, zoals gij ook geroepen zijt tot één hoop, die aan uw roeping ontspruit; **5** één Heer, één geloof, één doopsel; **6** één God en Vader van allen, die boven alles, door alles, en in alles is. **7** Aan ieder van ons is de genade geschenken naar de maat, die Christus heeft toegemeten. **8** Daarom wordt er gezegd: "Opgestegen ten hoge, Heeft Hij gevangenen uitgemaakt, Gaven uitgedeeld aan de mensen." **9** Welnu, dit "Hij is opgestegen," wat betekent het anders, dan dat Hij ook is neergedaald naar de onderste delen der aarde. **10** Hij, die is neergedaald, is Dezelfde als Hij, die hoog boven alle hemelen is opgestegen, om alles tot volheid te brengen. **11** Hijzelf is het geweest, die sommigen tot apostelen heeft aangesteld, anderen tot profeten, evangelisten, herders en leraars; **12** maar met het doel, om de heiligen tot volmaakte plichtsvervulling te brengen, om op te bouwen het Lichaam van Christus; **13** tot de

tijd, dat wij allen tot de eenheid des geloofs en der kennis van Gods Zoon zijn gekomen, een volwassen man zijn geworden, en de mannenmaat van den volmaakten Christus hebben bereikt. 14 Dan zullen we geen onmondige kinderen meer zijn, die heen en weer worden geslingerd en voortgestuwd door elke windvlaag van lering, door het bedrog van de mensen, door sluwe verleiding tot dwaling. 15 Maar we zullen de waarheid bewaren in liefde, en zó in ieder opzicht opgroeien voor Hem, voor Christus, die het Hoofd is. 16 Door Hem wordt het ganse lichaam samengevoegd en samengehouden, omdat elk gewricht zijn taak vervult met de kracht, die ieder lid in 't bijzonder is toegemeten; en zó voltrekt zich de groei van het lichaam tot eigen opbouw in liefde. 17 Daarom zeg ik en bezweer ik u in den Heer, dat gij niet langer een leven moogt leiden, zoals de heidenen in hun ijdele gezindheid dit doen. 18 Want hun verstand is verduisterd en ze zijn vervreemd van het leven van God, omdat er onwetendheid onder hen heerst en hun hart is verstokt. 19 Ze hebben zich afgestompt en zich aan losbandigheid overgegeven, zodat ze uit hebzucht allerlei ontucht bedrijven. 20 Maar zó hebt gij Christus niet leren kennen. 21 Gij hebt toch van Hem gehoord, en zijt in Hem onderwezen, wat de waarheid in Jesus is: 22 met betrekking tot uw vroeger gedrag moet gij den ouden mens afleggen, die door bedriegelijke begeerten te gronde gaat; 23 gij moet u vernieuwen naar de inwendige geest; 24 gij moet den nieuwe mens aantrekken, die naar Gods beeld is geschapen in ware gerechtigheid en heiligeid. 25 Legt daarom de leugen af en spreekt de waarheid tot den naaste, ieder voor zich; want ledematen zijn we van elkaar. 26 Wordt gij toornig, zondigt dan niet; de zon ga niet onder over uw toorn; 27 geeft geen vrij spel aan den duivel. 28 De dief mag voortaan niet meer stelen, maar moet arbeiden, om met eigen handen de kost te verdienen, en iets over te houden, om het weg te schenken aan wie er behoeft aan heeft. 29 Uit uw mond kome geen vuile taal, maar goede woorden alleen, die zo nodig stichten kunnen, zodat ze voordeel brengen aan hen die ze horen. 30 Bedroeft ook niet Gods heiligen Geest, waarmee gij verzegeld zijt voor de Dag der Verlossing. 31 Verre van u alle bitterheid, gramschap, toorn, geschreeuw, laster en alle andere boosheid. 32

Maar weest minzaam en hartelijk jegens elkander; vergeeft elkander, gelijk ook God u door Christus vergiffenis heeft geschenken.

5 Weest dus navolgers van God, als zijn liefde kinderen; 2 en leeft in liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft gegeven als gave en offer, tot een lieflijke geur voor God. 3 Van ontucht, alle soort van onreinheid en hebzucht mag onder u zelfs geen sprake meer zijn, zoals dit heiligen betaamt; 4 evenmin van vuile taal, zotteklap of spotternij. Deze dingen betamen niet; een dankgebed betaamt veel meer. 5 Weet wel: geen ontuchtige, onreine of hebzuchtige bezit een erfdeel in het koninkrijk van Christus en van God; zo iemand staat met een afgodendienaar gelijk. 6 Laat niemand u met holle woorden bedriegen; want daarom juist komt Gods toorn over de kinderen der ongehoorzaamheid. 7 Wordt dus hun medepliktigten niet! 8 Vroeger waart gij duisternis, thans zijt gij licht in den Heer; gedraagt u dan ook als kinderen van het licht. 9 Want de vrucht van het licht bestaat in allerlei goedheid, gerechtigheid en waarheid. 10 Onderzoekt wat welbehaaglijk is aan den Heer, 11 en neemt geen deel aan de onvruchtbare werken der duisternis; maar keurt ze af. 12 Want wat door hen in het geheim wordt gedaan, is te schandalijk zelfs om het te noemen. 13 Alles echter wat afkeurenswaardig is, wordt openbaar gemaakt door het licht; want het licht maakt alles openbaar. 14 Daarom wordt er gezegd: "Ontwaak, gij slaper; Sta op uit de doden, En Christus zal over u lichten!" 15 Ziet dus nauwlettend toe, hoe ge u gedraagt: niet als dwazen, maar als wijsen; 16 benut de gunstige gelegenheid, want de tijden zijn boos. 17 Weest daarom niet onverstandig, maar tracht de wil des Heren te verstaan. 18 Bedrinkt u niet aan de wijn, want dit voert tot losbandigheid; maar wordt vol van den Geest. 19 Spreekt tot elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen; zingt en juicht in uw hart voor den Heer; 20 betuigt zonder ophouden voor alles uw dank aan God en den Vader, in de naam van Jesus Christus onzen Heer. 21 Weest elkander onderdanig in de vreze van Christus. 22 Gij vrouwen, weest onderdanig aan uw mannen, als aan den Heer. 23 Want de man is het hoofd van de vrouw, zoals Christus het Hoofd is der Kerk, Hij die de Verlosser is van het Lichaam. 24 Welnu, zoals de Kerk onderdanig

is aan Christus, zo moeten in alles de vrouwen het zijn (aiōn g165) 13 Grijpt daarom naar de wapenrusting aan haar mannen. 25 Gij mannen, hebt uw vrouwen Gods, om weerstand te kunnen bieden op de boze lief, zoals ook Christus de Kerk heeft bemind. Hij dag, en pal te blijven staan, na alles te hebben heeft Zich voor haar overgeleverd: 26 om haar te volbracht. 14 Op dan! Uw lenden omgord met de heiligen en te reinigen door het Waterbad, vergezeld waarheid, en het pantser der gerechtigheid om; 15 van het woord; 27 om Zich een heerlijke Kerk te de voeten geschoeid met bereidwilligheid voor de bereiden, zonder vlek of rimpel of iets van die aard, blije Boodschap van vrede; 16 het schild des geloofs maar heilig en zonder enige smet. 28 Zo moeten ook steeds voor u uit, om al de vurige pijlen van den de mannen hun vrouwen liefhebben als hun eigen Boze te kunnen smoren; 17 grijpt naar de helm van lichaam; wie zijn vrouw bemint, heeft zichzelf lief. 29 het heil en het zwaard van den Geest: en dit is het Welnu, niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat; woord van God. 18 Blijft bidden in den Geest ten allen maar hij voedt en verzorgt het, zoals ook Christus het tijde met gebed en smeeking in allerlei vorm; draagt doet met de Kerk, 30 omdat we de ledematen zijn daarbij zorg, om ook met grote volharding voor alle van zijn Lichaam. 31 "Daarom zal de man vader en heiligen te blijven bidden. 19 Bidt ook voor mij, dat mij moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en het rechte woord gegeven wordt, wanneer ik mijn die twee zullen één vlees worden", 32 Dit geheim mond ga openen, om vrijmoedig het geheim van het is groot; ik bedoel: zijn verhouding tot Christus en evangelie te verkondigen; 20 daarvoor ben ik een de Kerk. 33 Maar hoe het ook zij: ieder van u moet gezant in boeien! Bidt, dat ik vrijmoedig daarover zijn vrouw liefhebben als zichzelf, en de vrouw moet blijf spreken, zoals het mijn plicht is. 21 Túchicus, eerbied hebben voor den man.

6 Gij kinderen, weest gehoorzaam aan uw ouders in den Heer; want dit is uw plicht. 2 "Eer uw vader en uw moeder;" dit is het eerste gebod, waaraan de beloofte verbonden is: 3 "opdat het u goed moge gaan, en ge lang moogt leven op aarde." 4 En gij vaders, verbittert uw kinderen niet, maar voedt ze op in de tucht en in de vermaning des Heren. 5 Gij slaven, weest aan uw aardse meesters met vrees en siddering onderdanig: in de eenvoud uws harten, zoals aan Christus; 6 niet uit ogendienarij, als zij die mensen willen behagen; maar als slaven van Christus, die van harte de wil van God volbrengten, 7 en die met goede wil hun dienst verrichten, als dienden ze den Heer en niet de mensen. 8 Gij weet immers, dat ieder, die het goede doet, door den Heer zal worden beloond; hij moge slaaf zijn of vrij. 9 En gij meesters, behandelt hen op dezelfde wijze, en laat het dreigen achterwege. Want gij weet, dat hún en uw meester in de hemel is, en dat bij Hem geen aanzien van personen bestaat. 10 Ten slotte! Weest sterk in den Heer en in zijn sterke kracht! 11 Legt aan de wapenrusting Gods, om stand te kunnen houden tegen de listen des duivels. 12 Want niet tegen vlees en bloed geldt onze strijd, maar tegen heerschappijen en machten, tegen wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de lucht.

Filippenzen

1 Paulus en Timóteus, dienaars van Christus Jesus: aan al de heiligen in Christus Jesus, die te Filippi zijn, met hun bisschoppen en diakens: **2** Genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. **3** Ik breng dank aan mijn God, -zo dikwijs ik aan u denk, **4** en bij al mijn gebeden met blijdschap voor u allen bid, **5** voor uw gehechtheid aan het Evangelie van de eerste dag af tot heden toe. **6** Want ik heb het vaste vertrouwen, dat Hij, die in u het goede werk is begonnen, het ook zal voltooiën tot op de Dag van Christus Jesus. **7** Want het is niet meer dan billijk, dat ik zó over u allen denk, daar ik u ronddraag in mijn hart, en daar gij allen deelgenoot aan mijn genade zijt, zowel in mijn boeien als in de verdediging en bevestiging van het Evangelie. **8** God is mijn getuige, hoe ik met de hartelijke liefde van Christus Jesus naar u allen verlang. **9** En ik bid, dat uw liefde steeds meer moge winnen aan kennis en zedelijk inzicht, **10** om scherp het goed van het kwaad te onderscheiden; en dat gij op de Dag van Christus rein en onberispelijk moogt zijn, **11** beladen met de vrucht der gerechtigheid, die door Jesus Christus is verworven, tot eer en glorie van God. **12** Broeders, ik wil u doen weten, dat mijn lotgevallen veel hebben bijgedragen tot de vooruitgang van het Evangelie.

13 Heel de keizerlijke lijfwacht en alle anderen zijn er door te weten gekomen, dat ik mijn boeien draag om Christus' wil; **14** en de meeste broeders zijn door mijn boeien met vertrouwen vervuld op den Heer, en verkondigen het woord Gods met groter durf en zonder vrees. **15** Zeker, sommigen preken Christus uit nijd en strijd, maar anderen toch ook met een zuivere mening. **16** Dezen preken Christus uit liefde, omdat ze weten, dat ik voor de verdediging van het Evangelie gevangen zit; **17** anderen echter uit partizucht, en met de verkeerde bedoeling, om daardoor mijn boeien nog te verzwaren. **18** Maar wat doet het er toe? Hoe dan ook, met of zonder bijbedoeling, wanneer Christus maar wordt geprekt! Daarover verheug ik mij, en zal ik me ook blijven verheugen. **19** Want ik weet, dat dit mij tot heil strekken zal, dank zij uw gebed en de bijstand van den Geest van Jesus Christus. **20** Hiernaar smacht ik en hoop ik, dat ik in geen enkel opzicht zal worden beschaamd, maar dat ik nu zoals

immer met alle vrijmoedigheid Christus verheerlijken zal in mijn lichaam, hetzij door leven of dood. **21** Want leven is voor mij: "Christus," en sterven dus een gewin; **22** maar wanneer ik in het vlees blijf leven, dan betekent dit voor mij: vruchtbare arbeid. Ik weet dus niet, wat ik kiezen moet; **23** ik word naar twee kanten getrokken. Ik smacht er naar, ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dit is verreweg het beste. **24** Maar meer noodzakelijk is het om wille van u, dat ik blijf leven in het vlees. **25** En omdat ik hiervan overtuigd ben, weet ik ook, dat ik zal blijven leven, en bij u allen zal blijven voor uw vooruitgang in het geloof, en uw vreugde daarin. **26** Zo zult gij bij mijn terugkeer nog meer over mij kunnen roemen in Christus Jesus. **27** Enkel dit! Leidt een leven, dat het Evangelie van Christus waardig is. Zó, dat ik bij mijn komst het kan zien, of bij mijn afwezigheid horen, dat gij vast blijft staan in één geest, dat gij eensgezind strijd voor het geloof in het Evangelie, **28** en dat gij u helemaal niet bang laat maken door de tegenstanders. Voor hen is dit een teken van ondergang, maar voor u een teken van zaligheid; en wel een teken van God. **29** Want dan valt u de genade ten deel, in Christus te geloven niet alleen, maar ook voor Hem te lijden, **30** en dezelfde strijd te doorstaan, die gij vroeger van mij hebt gezien, en thans van mij hoort.

2 Wanneer dan een vermaning in Christus of een liefderijk woord, geestesgemeenschap, hartelijkheid of deernis nog vat op u heeft, **2** maakt dan mijn vreugde volkommen door eensgezind te zijn, de onderlinge liefde te bewaren, en eenstemmig hetzelfde na te streven; **3** door niets uit partizucht of ijdele glorie te doen, maar ootmoedig een ander hoger te achten dan uzelf; **4** door niet alleen op uw eigen belang te letten, maar ook op dat van anderen bedacht te zijn. **5** Lat dezelfde gezindheid onder u heersen, als ook in Christus Jesus was. **6** Want hoewel Hij Gods gestalte bezat en zijn gelijkheid met God geen roof hoefde achten, **7** heeft Hij toch er Zich van ontdaan, door de gestalte aan te nemen van een slaaf en gelijk te worden aan de mensen. **8** En toen Hij uiterlijk als een mens werd bevonden, heeft Hij Zich nog vernederd, door gehoorzaam te worden tot de dood, ja, tot de dood van het kruis. **9** Maar daarom dan ook heeft God Hem verheven en

Hem de Naam gegeven hoog boven alle namen, **10** Houdt zulke mannen in ere; **30** want om de zaak van opdat in de Naam van Jesus iedere knie zich zou Christus is hij de dood nabij geweest, en heeft hij zijn buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde, leven gewaagd, om mij uw verdere ondersteuning te **11** en iedere tong zou belijden tot glorie van God brengen.

den Vader, dat Jesus Christus de Heer is. **12** Mijn geliefden, omdat gij altijd gehoorzaam zijt, weest het dan ook niet alleen, wanneer ik bij u ben, maar thans bij mijn afwezigheid nog veel meer. Bewerkt uw heil met vrezen en beven; **13** want God is het, die naar zijn welbehagen in u het willen uitwerkt en het handelen. **14** Doet alles zonder morren en aarzelen, **15** omdat gij onberispelijk moogt zijn en ongerept, vlekkeloze kinderen van God temidden van een krom en verdraaid geslacht, waaronder gij schittert als sterren in het heelal. **16** Houdt vast aan het woord des levens, omdat ik op de Dag van Christus kan roemen, dat ik niet tevergeefs heb gelopen of tevergeefs heb gezwoegd. **17** En al word ik dan ook als plengoffer vergoten bij de offerande en de eredienst van uw geloof, dan blijf ik me toch nog verheugen, en mij met u allen verblijden. **18** En ook gij moet u er over verheugen, en blijde met me zijn. **19** In den Heer Jesus hoop ik, Timóteus spoedig tot u te zenden, om ook zelf te worden verkwikt, wanneer ik verneem, hoe het u gaat. **20** Want ik heb niemand, die zo goed is gestemd en die zo trouw uw zaak behartigt. **21** Want allen zoeken hun eigen belang, niet de belangen van Christus Jesus. **22** Maar gij weet, dat zijn trouw is beproefd, en dat hij voor het Evangelie met mij heeft gezwoegd, als een kind met zijn vader. **23** Ik hoop hem dus te zenden, zodra ik de uitslag van mijn proces kan voorzien. **24** En ik vertrouw in den Heer, dat ik dan ook zelf spoedig zal komen. **25** Ik heb het intussen nodig geacht, Epafroditus naar u toe te zenden: mijn broeder, medearbeider en medestrijder; uw bode, die me van het nodige heeft voorzien. **26** Want hij verlangt naar u allen, en is een beetje bekommert, omdat gij van zijn ziekte gehoord hebt. **27** Hij is inderdaad ziek geweest, en zelfs de dood nabij. Maar God heeft medelijden met hem gehad; en niet slechts met hem, maar ook met mij: dat ik niet het ene verdriet na het andere zou hebben. **28** Ik zend hem dus terug met des te meer spoed, omdat gij u verheugen moogt als gij hem weerziet, en ikzelf een zorg minder zal hebben. **29** Ontvangt hem dus in den Heer met ongemengde blijschap.

3 Ten slotte: Verheugt u in den Heer, mijn broeders! U nog eens hetzelfde te schrijven, is voor mij geen last en u geeft het zekerheid. **2** Opgepast voor de honden, opgepast voor de slechte werkers, opgepast voor de versnijding. **3** De besnijdenis immers zijn wij; wij die God dienen door zijn Geest, wij die op Christus Jesus roemen en geen vertrouwen stellen op het vlees. **4** Zeker, ik zelf zou op het vlees kunnen vertrouwen; en zo iemand meent, zijn vertrouwen te kunnen stellen op het vlees, ik kan het nog meer. **5** Op de achtste dag ben ik besneden; ik ben uit Israëls geslacht, uit de stam van Bénjamin, Hebreér uit de Hebreën; wat de Wet betreft een Farizeér, **6** wat ijver betreft een vervolger der Kerk, wat wettelijke gerechtigheid betreft een heilige. **7** Maar wat winst voor mij was, heb ik schade geacht om Christus' wil. **8** Ja, alles houd ik voor schade, omdat de kennis van Christus Jesus, mijn Heer, alles te boven gaat. Om Hem heb ik alles prijsgegeven en heb het als vuilnis geacht, om Christus te winnen **9** en één met Hem te zijn. Mijn gerechtigheid heb ik niet uit de Wet, maar door het geloof in Christus; de gerechtigheid, voortkomend uit God en berustend op het geloof. **10** Zó wilde ik Hem leren kennen, de kracht ook zijner Verrijzenis en de gemeenschap met zijn Lijken; zó wilde ik gelijkvormig worden aan zijn Dood, **11** om eenmaal te kunnen komen tot de opstanding uit de doden. **12** Zeker, ik heb het nog niet bereikt, en nog ben ik niet volmaakt; maar ik jaag het na, om het te grijpen, omdat ik ook zelf ben gegrepen door Christus Jesus. **13** Neen broeders, ik beeld me niet in, het reeds te hebben bereikt. Maar wel dit éne: Ik vergeet wat achter me ligt; ik reikhals naar wat vóór me ligt; **14** het doel jaag ik na, om de prijs te behalen van Gods hemelse roeping in Christus Jesus. **15** Zó moeten we allen denken, als we volmaakt willen zijn. Mocht gij dan op een of ander punt van een ander gevoelen zijn, dan zal God het u wel duidelijk maken. **16** Maar in ieder geval moeten we blijven, waar we gekomen zijn! **17** Broeders, volgt mij na, en richt u naar hen, die zich naar ons voorbeeld gedragen. **18** Want zoals ik het u zo vaak heb gezegd, en het ook thans onder

tranen herhaal: Velen leven als vijanden van Christus' niet om de gave te doen, maar het is me te doen om Kruis; **19** hun einde is de ondergang, hun god is de buik, hun eer ligt in hun schande, hun zinnen zijn op het aardse gericht. **20** Maar ons Vaderland is in de rente, die rijkelijk op uw rekening wordt geboekt. de hemel. Vandaar verwachten we den Verlosser, **18** Maar nu heb ik het hele bedrag gekregen, en zelfs uw gift heb ontvangen: een welriekende geur, een Jesus Christus, den Heer; **21** Hij zal ons vernederd lichaam herscheppen, aan zijn verheerlijkt Lichaam gelijk, door de kracht, waarmee Hij alles aan Zich onderwerpen kan.

4 En daarom, mijn innig geliefde broeders, mijn vreugde en mijn kroon: geliefden, staat vast in den Heer! **2** Evódia vermaan ik, en Suntuche ook, om eensgezind te zijn in den Heer. **3** En u, trouwe Sunzuchus verzoek ik dringend, beiden daarbij behulpzaam te zijn. Want ze hebben me bijgestaan in de strijd voor het Evangelie; zij en Clemens en mijn andere medewerkers, wier namen in het boek des levens staan. **4** Verblijdt u altijd in den Heer; ik herhaal het: Verblijdt u! **5** Laat alle mensen uw minzaamheid zien. De Heer is nabij; **6** maakt u over niets bezorgd, doch maakt aan God al uw wensen bekend door bidden en smeken en danken. **7** En de vrede Gods, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en zinnen bewaren in Christus Jesus. **8** Ten slotte, broeders, houdt uw aandacht gevestigd op al wat waar, op al wat edel, rechtvaardig, rein, liefelijk en welgevallig is, op al wat deugd heet en lof verdient. **9** Handelt naar wat gij geleerd en aanvaard hebt, naar wat gij van mij hebt gehoord en gezien. En de God van de vrede zal met u zijn. **10** Het was me een grote vreugde in den Heer, dat gij weer eens gelegenheid hadt, om voor mij te zorgen. Wel zijt gij er bedacht op gebleven, maar gij hadt er geen gelegenheid toe. **11** Ik zeg dit niet, omdat ik gebrek heb geleden. Want ik heb geleerd, tevreden te zijn met wat ik heb. **12** Ik weet armoede te lijden en in overvloed te leven; met alles ben ik in alle omstandigheden vertrouwd: met verzadigd zijn en honger lijden, met overvloed en met gebrek. **13** Tot alles ben ik in staat door Hem, die mij sterkt. **14** Toch hebt gij goed gedaan, met me bij te staan in mijn nood. **15** Gij weet zelf toch wel, Filippenzen, dat bij mijn vertrek uit Macedónië in het begin van mijn prediking, geen enkele kerk, dan gij alleen, met mij een rekening had van uitgave en ontvangst, **16** en dat gij tot tweemaal toe mij ook in Tessalonika iets voor eigen gebruik hebt gezonden. **17** Zeker, het is me

meer dan dat. Ik bezit volop, sinds ik door Epafroditus aangenaam, Gode welgevallig offer. **19** Mijn God zal dan ook in Christus Jesus in al uw behoeften voorzien naar zijn rijkdom en door zijn heerlijkheid. **20** Aan onzen God en Vader zij de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen. (aiōn g165) **21** Groet alle heiligen in Christus Jesus. U groeten de broeders, die bij me zijn. **22** Alle heiligen groeten u, vooral die tot het huis van Cesar behoren. **23** De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest.

Colossenzen

1 Paulus, apostel van Christus Jesus door Gods wil, en broeder Timóteus: 2 aan de heilige en gelovige broeders in Christus te Kolosse: Genade en vrede zij u van God onzen Vader. 3 We brengen dank aan God, den Vader van onzen Heer Jesus Christus, telkens wanneer wij voor u bidden. 4 Want wij hebben gehoord van uw geloof in Christus Jesus, en van de liefde, die gij alle heiligen toedraagt, 5 om wille der hoop, die voor u is weggelegd in de hemel, maar die gij thans reeds hebt vernomen door het waarachtige woord van het Evangelie, 6 dat tot u is doorgedrongen. Zoals dit immers in heel de wereld vruchten draagt en groeit, zo doet het dit ook onder u van de dag af, waarop gij Gods genade hebt vernomen, en ze in waarheid hebt aanvaard, 7 juist zoals ge ze geleerd hebt van Épafras, onzen geliefden medearbeider. Deze is een trouw dienaar van Christus voor u; 8 hij is het ook, die ons bericht heeft gebracht van uw liefde in den Geest. 9 Sinds we dit vernomen hebben, houden we dan ook niet op, voor u te bidden en te smeken: dat gij, in het bezit van allerlei wijsheid en geestelijk inzicht, tot de volledige kennis van zijn wil moogt geraken; 10 dat gij daardoor een leven moogt leiden, den Heer waardig, en Hem in alles behagen; dat gij in ieder goed werk vruchten moogt dragen, en toenemen moogt in de kennis van God; 11 dat gij door de macht zijner glorie moogt worden toegerust met alle kracht, om alles met blijdschap te verdragen en te verduren; 12 dat gij den Vader moogt danken, die u in staat heeft gesteld, om deel te nemen aan de erfenis der heiligen in het licht. 13 Hij heeft ons uit de macht der duisternis bevrijd en ons overgebracht naar het Rijk van zijn geliefden Zoon, 14 door wien we de verlossing hebben verkregen, de vergiffenis der zonden. 15 Deze is het Beeld van den onzichtbaren God, de Eerstgeborene van gans de schepping. 16 Want in Hem werd alles geschapen, wat in de hemel is en op de aarde, de zichtbare en onzichtbare dingen, Tronen, Heerschappijen, Overheden en Machten. Alles is geschapen door Hem en voor Hem; 17 Hij is vóór alles, en alles bestaat in Hem. 18 Hij is ook het Hoofd van het Lichaam, de Kerk; Hij is het begin, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles

de Eerste zou zijn. 19 Want in Hem heeft de ganse Volheid van God willen wonen, 20 en door Hem alles met Zich willen verzoenen: alles wat op aarde is en in de hemel: nadat Hij vrede had gebracht door het Bloed van zijn Kruis. 21 Ook u, die eens van God waart vervreemd, en door uw boze werken uw vijandige gezindheid getoond hebt, 22 ook u heeft Hij thans in zijn vleeselijk Lichaam verzoend door de dood, om u heilig en vlekkeloos en onberispelijk voor zijn aanschijn te doen staan. 23 Maar op voorwaarde, dat gij onwankelbaar op het geloof blijft gegronde, en onwrikbaar vasthoudt aan de hoop van het Evangelie, dat gij vernomen hebt, dat verkondigd wordt aan alle schepselen onder de hemel, en waarvan ik, Paulus, de bedienaar ben. 24 Thans verheug ik mij, dat ik voor u lijden mag en aanvullen in mijn vlees, wat aan Christus' lijden ontbreekt, ten bate van zijn Lichaam, de Kerk. 25 Ik ben haar bedienaar geworden door de beschikking van God; zij werd mij verleend, om u Gods woord in al zijn volheid te brengen: 26 het heilsgeheim, dat sinds de aanvang der eeuwen en geslachten verborgen is geweest, maar thans aan zijn heiligen is geopenbaard. (aiōn g165) 27 Aan hen heeft God bekend willen maken, hoe rijk aan glorie dit heilsgeheim onder de heidenen is: hoe Christus namelijk onder u is, de hoop op de glorie. 28 Hem verkondigen wij; en alle mensen vermanen wij, en alle mensen onderrichten wij met alle wijsheid, om alle mensen tot volmaaktheid in Christus te brengen. 29 Daarvoor zweog ik en strijd ik met zijn kracht, die machtig in mij werkt.

2 Want ik wil, dat gij weet, welke strijd ik heb te voeren, zowel voor u, als voor hen, die in Laodicea wonen, en voor allen, die me persoonlijk niet hebben gekend; 2 opdat hun harten worden getroost, opdat ze, in liefde verenigd, tot de volste rijkdom van inzicht mogen komen: tot de kennis van Gods heilsgeheim, tot de kennis van Christus, 3 in wien alle schatten verborgen zijn van wijsheid en kennis. 4 Dit zeg ik, opdat niemand u door spitsvondigheden mag misleiden. 5 Want al ben ik naar het lichaam afwezig, in de geest ben ik bij u, en verheug ik me bij het zien van de goede orde onder u en van uw onwankelbaar geloof in Christus. 6 Zoals gij dus Christus Jesus den Heer hebt aanvaard, moet gij ook in Hem blijven. 7 Blijft op Hem gegronde en opgebouwd; houdt vast

aan het geloof, zoals gij het hebt geleerd; weest aan Gods rechterhand. **2** Weest bedacht op wat zeer dankbaar daarvoor **3** Past op, dat niemand u daarboven is, en niet op het aardse. **3** Want gij meesleept door de wijsbegeerte of ijdele drogredenen, zijt dood, en uw leven is met Christus verborgen in die op de overlevering der mensen zijn gegrond, of op God. **4** Maar wanneer Christus, ons leven, wordt de leerbeginselen der wereld, maar niet op Christus. geopenbaard, dan zult ook gij geopenbaard worden in **5** Immers in Hem woont in werkelijkheid de ganse glorie, tezamen met Hem. **5** Doodt dan wat aards is in volheid der Godheid; **6** en in gemeenschap met Hem uw leden: ontucht, onreinheid, drift, boze begeerte en zijt gij aan die volheid deelachtig geworden. Hij is het hebzucht, welke ten slotte afgoderij is; **6** door dit alles Hoofd van alle Heerschappijen en Machten. **7** In Hem komt Gods toorn. **7** Zeker, dit alles hebt gij vroeger zijt gij ook besneden met een besnijdenis, die niet met gedaan, toen gij daarin hebt geleefd. **8** Maar thans de handen verricht wordt door de verwijdering van moet ook gij dit alles afleggen: toorn, gramschap, het vleselijk lichaam, maar door de besnijdenis van boosheid, laster, oneerbare taal uit uw mond; **9** Christus. **10** Want met Hem zijt gij door het Doopsel bedriegt elkander niet. Want gij hebt den ouden mens begraven, met Hem zijt gij ook verrezen door het afgelegd met zijn practijken, **10** en aangetrokken den geloof in de almacht van God, die Hem uit de doden nieuwe mens, die tot beter inzicht vernieuwd is naar heeft opgewekt. **11** Ook u, die dood waart door uw het beeld van zijn Schepper. **11** Zó is er geen Griek zonden en door uw onbesneden vlees, heeft Hij levend meer of Jood, geen besneden of onbesneden, gemaakt tezamen met Hem; Hij heeft ons alle zonden geen barbaar en geen Scyt, geen slaaf en geen vrije; vergeven. **12** Het handschrift, dat door zijn bepalingen maar Christus is alles in allen. **12** Bekleedt u dan, als onze aanklager was, heeft Hij uitgewist en vernietigd, Gods uitverkoren heiligen en geliefden, met innige door het te slaan aan het Kruis. **13** Hij heeft de barmhartigheid, met goedheid, ootmoed, zachtheid Heerschappijen en Machten onmaskerd en openlijk en lankmoedigheid. **13** Weest verdraagzaam jegens ten toon gesteld, hen door het Kruis overwonnen. elkander en vergeeft elkander, als gij over elkaar hebt **14** Laat dus niemand u oordelen met betrekking tot te klagen; zoals de Heer ú heeft vergeven, zo moet spuis en drank, of feestdag, nieuwe maan en sabbat. ook gij het doen. **14** Trekt over dit alles de liefde aan, **15** Deze dingen zijn slechts een schaduwbeeld van die de band is der volmaaktheid. **15** In uw harten de toekomstige dingen, maar de werkelijkheid is van heerse ook de vrede van Christus; want daartoe Christus. **16** Laat niemand u overbluffen met gewilde zijt gij tot één lichaam geroepen. Weest dankbaar nederigheid en engelendienst. Zó iemand maakt zich bovendien! **16** Moge Christus' woord in u wonen druk over zijn visioenen, en wordt verwaand door in rijke overvloed! Leert en vermaant elkander met zijn vleselijke gezindheid zonder enige grond; **17** allerlei wijsheid! Looft God in uw harten op lieflijke maar hij houdt zich niet vast aan het Hoofd, waaruit wijze, met psalmen, gezangen en geestelijke liederen. het ganse lichaam door gewrichten en vezels gestut **17** En al wat gij doet, door woord of door daad, doet en saamgehouden wordt, en opgroeiit tot goddelijke het in de naam van Jesus den Heer, en betuigt rijpheid. **18** Indien gij met Christus zijt afgestorven aan dan door Hem aan God den Vader uw dank! **18** Gij de leerbeginselen der wereld, waarom laat gij u dan, vrouwen, weest onderdanig aan uw mannen, zoals als iemand, die in de wereld leeft, allerlei bepalingen het uw plicht is in den Heer. **19** Gij mannen, hebt uw voorschrijven, als: **20** "raak niet aan; proef niet; roer vrouwen lief, en weest niet ongenietbaar jegens haar. niet aan!" **21** Al dergelijke bepalingen slaan op dingen, **20** Gij kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alles; die vergaan door het gebruik; het zijn slechts geboden want dit is welgevallig in den Heer. **21** Gij vaders, en leringen van mensen! **22** Ze hebben de schijn wel verbittert uw kinderen niet, opdat ze niet onverschillig van wijsheid door godzaligheid van eigen vinding, gaan worden. **22** Gij slaven, gehoorzaamt uw aardse door nederigheid en zelfkastijding, maar ze hebben meesters in alles, niet als ogendienaraars, die mensen geen waarde dan voor de bevrediging van het vlees. behagen, maar in eenvoud van hart, uit vrees voor den Heer. **23** Al wat gij doet, doet het van harte, als voor den Heer en niet als voor mensen; **24** gij weet

3 Zo gij dan met Christus verrezen zijt, zoekt dan ook naar wat hierboven is: waar Christus is, gezeten

toch, dat gij van den Heer het erfdeel als loon zult **18** De eigenhandige groet van mij: Paulus. Weest mijn ontvangen. Weest slaven van Christus, den Heer! boeien indachtig! De genade zij met u allen!

25 Want wie onrecht doet, zal zijn onrecht moeten boeten; er bestaat geen aanzien van personen.

4 Gij meesters, geeft uw slaven wat recht is en billijk; want gij weet, dat ook gij een Meester hebt in de hemel. **2** Volhardt in het gebed, aandachtig en dankbaar! **3** Bidt ook voor ons, dat God ons de deur der prediking mag openen, en ik het heilsgeheim van Christus verkondigen mag, waarvoor ik dan ook een gevangene ben; **4** en dat ik het openlijk mag preken, zoals het mijn plicht is. **5** Uw omgang met de buitenstaanders moet met wijsheid gebeuren; neemt daartoe elke gunstige gelegenheid te baat. **6** Uw gesprek moet steeds opgewekt zijn, met zout gekruid; gij moet weten, hoe gij iedereen te woord hebt te staan. **7** Túchicus, mijn geliefde broeder, de trouwe dienaar en medearbeider in den Heer, zal u volledig inlichten over mijn toestand. **8** Daarom juist zend ik hem naar u toe, opdat gij weten moogt, hoe het ons gaat, en opdat hij uw harten mag troosten. **9** Met hem zend ik Onésimus uw landgenoot, den trouwen en geliefden broeder. Zij zullen u vertellen al wat hier gebeurt. **10** U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Bárabas, over wien gij reeds de opdracht hebt gekregen, hem goed te ontvangen, als hij bij u komt; Jesus eveneens, ook Justus geheten. **11** Ze zijn de enigen uit de besnijdenis, die mijn medewerkers voor het koninkrijk Gods, en voor mijzelf een grote troost zijn geweest. **12** U groet Épafras uw landgenoot, een dienstknecht van Christus Jesus, die steeds voor u worstelt in zijn gebeden, opdat gij stand moogt houden, volmaakt en volkommen, in alles wat God van u verlangt. **13** Want ik getuig over hem, dat hij zich veel moeite getroost, zowel voor u als voor hen, die in Laodicea en Hiérápolis zijn. **14** U groet de geliefde Lukas, de arts, en Demas eveneens. **15** Groet de broeders in Laodicea; zo ook Numfa met de gemeente, die in haar huis vergadert. **16** En wanneer de brief bij u is voorgelezen, zorgt er dan voor, dat hij ook in de kerk van Laodicea voorgelezen wordt, en dat gij zelf de brief uit Laodicea te lezen krijgt. **17** En zegt aan Archippus: Zorg er voor, dat ge het ambt naar behoren vervult, dat ge ontvangen hebt in den Heer.

1 Thessalonicenzen

1 Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessaⁿlonicenzen, in God den Vader en in den Heer Jesus Christus: Genade en vrede zij u. **2** Steeds danken we God voor u allen, zo dikwijs we u herdenken in onze gebeden. **3** Zonder ophouden toch zijn we voor God, onzen Vader, uw werkdadig geloof indachtig, uw zwoegende liefde, uw geduldige hoop op onzen Heer Jesus Christus. **4** Van God geliefde broeders, van uw uitverkiezing zijn we overtuigd. **5** Want ons Evangelie is niet tot u gekomen door woord alleen, maar ook met kracht, met den heiligen Geest, en met grote beslistheid; gij weet toch nog wel, hoe we om uwentwil onder u zijn opgetreden. **6** En gij, van uw kant, zijt navolgers geworden van ons en van den Heer, door onder veel wederwaardigheden met een blijdschap van den heiligen Geest het woord te aanvaarden; **7** zodat gij een voorbeeld werdt voor alle gelovigen in Macedonië en Achaja. **8** Want door u kreeg het woord des Heren een goede naam niet slechts in Macedonië en Achaja, maar in iedere plaats kwam uw geloof in God aan de dag. Ik had dus niet nodig, daarover te spreken; **9** want uit eigen beweging vertelde men van ons: hoe wij onder u zijn opgetreden; en hoe gij u van de afgoden tot God hebt bekeerd, om den levenden en waarachtigen God te dienen, **10** en om uit de hemel zijn Zoon te verwachten, dien Hij van de doden heeft opgewekt: Jesus, die ons verlost van de komende Toorn.

2 Broeders, zelf weet gij toch wel, dat ons optreden onder u niet zonder vrucht is geweest. **2** Want ofschoon we in Filippi, zoals u bekend is, veel lijden en smaad hadden verduurd, hebben we toch door onzen God de moed gehad, onder heftige tegenstand Gods Evangelie aan u te verkondigen. **3** Ons troostwoord had dan ook niets te doen met dwaling, onzuivere bedoeling of bedrog; **4** maar we verkondigen het Evangelie, zoals God ons daartoe waardig keurde, en zoals Hij het ons heeft toevertrouwd: niet om te behagen aan mensen maar aan God, die onze harten beproeft. **5** Nooit traden we met vleitaal op, gij weet het; noch met hebzuchtige bedoelingen, God is mijn getuige. **6** We zochten niet de eer van mensen, van u noch van anderen. **7** Als apostelen van Christus hadden we ons kunnen doen gelden, maar onder u

zijn we minzaam geweest. Zoals een voedster haar kinderen koestert, **8** zó hebben wij naar u gesmacht, en was het ons een groot genot, u niet alleen Gods Evangelie, maar ook ons eigen leven te schenken, omdat gij ons zo dierbaar waart. **9** Broeders, gij herinnert u toch ons werken en slaven; we hebben u Gods Evangelie verkondigt, zwoegende nacht en dag, om niemand van u tot last te zijn. **10** Gij zijt getuigen, en God ook, hoe heilig, rechtschappen en onberispelijk we ons onder u, gelovigen, hebben gedragen. **11** Gij weet het ook, hoe we, als een vader het zijn kinderen doet, ieder van u **12** hebben vermaand, bemoedigd, bezworen, een leven te leiden welgevallig aan God, die u roept tot zijn rijk en zijn glorie. **13** En daarom brengen ook wij dank aan God zonder einde, omdat gij het woord van God, door ons gepreek, hebt aanvaard, en ook ter harte genomen, niet als het woord van mensen, maar, wat het in werkelijkheid is, als het woord van God, dat ook in u werkt, wanneer gij gelooft. **14** Broeders, in Christus Jesus immers zijt gij navolgers geworden van de gemeenten Gods in Judea, omdat gij van uw eigen stamgenoten hetzelfde hebt verduurd, als zij van de Joden, **15** die den Heer Jesus en de profeten hebben gedood en ook ons hebben vervolgd; Gode niet welgevallig, alle mensen vijandig, **16** verhinderen ze ons, tot de heidenen te spreken, om hen te reden. Zo maken ze in ieder opzicht de maat hunner zonden vol; dan komt de Toorn over hen ten einde toe. **17** Broeders, voor een korte tijd waren we van u verweesd naar het oog, maar niet naar het hart; met des te groter verlangen hebben we ons best gedaan, u weer te zien. **18** Ik, Paulus zelf, wilde dus wel naar u heen gaan, éénmaal, tweemaal zelfs; maar de satan heeft het ons belet. **19** Want wie anders dan gij is onze hoop, on e vreugde, onze gloriekroon voor het aanschijn van Jesus, onzen Heer, bij zijn komst? **20** Inderdaad, onze glorie en vreugde zijt gij!

3 Daar we het dus niet langer meer konden uithouden, gaven we er de voorkeur aan, alleen in Athene achter te blijven, **2** en zonden we Timóteus, onzen broeder en Gods dienaar in het Evangelie van Christus, om u te versterken, en u te bemoedigen in uw geloof, **3** opdat niemand door deze wederwaardigheden aan het wankelen zou worden gebracht. Zelf weet gij toch wel, dat dergelijke

dingen ons te wachten staan; 4 bovendien hebben het niet nodig, u te schrijven. Want zelf hebt gij van we, toen we bij u waren, u toch vooruit gezegd, dat God geleerd, elkander lief te hebben; en gij doet het we wederwaardigheden zouden te verduren hebben; ook tegenover alle broeders in heel Macedonië. 10 en zo is het ook gebeurd, als gij weet. 5 Omdat Maar we vermanen u, broeders, om nog meer uit ik het dus niet langer meer uithield, heb ik er hem te munten, 11 en er zelfs een eer in te stellen, om op afgezonden, om te weten, hoe het staat met uw rustig te leven, u met uw eigen zaken te bemoeien, geloof: de bekoorder mocht u eens hebben verleid, en zelf de handen aan het werk te slaan, zoals we en onze arbeid vergeefs zijn geweest. 6 Zo juist is u dat geboden hebben. 12 Zo toch gedraagt gij u Timóteus van u teruggekeerd, en heeft ons goede behoorlijk voor hen, die buiten staan, en hebt gij van tijding gebracht van uw geloof en van uw liefde tot niemand iets nodig. 13 Broeders, wij willen u niet in ons, en hoe gij steeds een goede herinnering aan ons onwetendheid laten over hen die ontslapen zijn, opdat bewaart en vurig verlangt, ons weer te zien, zoals wij gij niet treurt als de anderen, die geen hoop meer u. 7 Daarom broeders, zijn we bij al onze nood en bezitten. 14 Want zo wij geloven, dat Jesus gestorven druk door uw geloof met troost over u vervuld; 8 want is en verrezen, dan geloven wij ook, dat God hen, nu leven we op, zo gij maar vast staat in den Heer. 9 die in Jesus ontsliepen, zal terugvoeren met Hem. Hoe kunnen we God genoeg om u danken voor al de 15 Want dit zeggen wij u op 's Heren woord: Wij die vreugde, waarmee we ons over u verblijden voor het leven en achter blijven tot 's Heren komst, wij zullen aanschijn van onzen God. 10 Vurig bidden we nacht de ontslapenen zeer zeker niet vóór gaan. 16 Want en dag, om u te mogen weerzien, en de leemten aan op een teken, op het geroep van den Aartsengel te vullen in uw geloof. 11 Moge dan onze God en en de bazuinstoot van God, zal de Heer zelf uit de Vader zelf en onze Heer Jesus ons de weg naar u hemel nederdalen, en allereerst zullen zij verrijzen, banen; 12 moge de Heer ú echter vervullen en doen die sterven in Christus; 17 eerst dan zullen wij, die overvloeden van liefde tot elkander en tot iedereen, leven en achterblijven, tezamen met hen worden zoals wij ze hebben tot u. 13 Zo make Hij uw harten weggevoerd op de wolken, den Heer tegemoet in de sterk en onberispelijk in heiligeheid voor het aanschijn lucht. En zó zullen wij altijd bij den Heer blijven. 18 van God, onzen Vader, bij de komst van onzen Heer Vertroost dus elkander met deze woorden.

Jesus, met al zijn heiligen.

5 Maar over tijden en stonden, broeders, behoeft

4 Overigens broeders, bidden en smeken we u in u niet te worden geschreven. 2 Want zelf weet den Heer Jesus, dat gij nog meer moogt uitmunten gij goed, dat de Dag des Heren komt als een in uw levenswandel en in het behagen aan God, dief in de nacht. 3 Wanneer men zegt: "Vrede en zoals gij dat van ons hebt geleerd, en zoals gij veiligheid," dan valt op hen het verderf onverwacht, dat feitelijk reeds betracht. 2 Gij weet toch wel, zoals baresweeën op een zwangere vrouw; en welke voorschriften we u uit naam van den Heer ontkomen doen ze zeker niet. 4 Maar gij broeders, gij Jesus hebben gegeven. 3 Want dit is Gods wil, uw verkeert niet in duisternis, zodat de Dag u als een heilige: dat gij u namelijk van ontucht onthoudt; 4 dief zou verrassen. 5 Want allen zijt gij zonen van het dat ieder van u zijn eigen vrouw weet te verwerven in licht, zonen ook van de dag; van nacht of duisternis heiligeheid en eerbaarheid, 5 niet in hartstochtelijke zijn we het niet. 6 Slapen we dus niet als de anderen, begeerlijkheid, zoals de heidenen, die God niet maar laten we waken en nuchter blijven. 7 Want kennen; 6 dat niemand zich te buiten gaat, en in wie slapen, slapen 's nachts; en die zich bedrinken, deze aangelegenheid zijn broeder bedriegt. Want de bedrinken zich 's nachts. 8 Maar wij moeten nuchter Heer is de Wreker van al deze dingen, zoals we het blijven, want we zijn zonen van de dag; toegerust vroeger hebben gezegd en voortdurend betuigd. 7 met het pantser van geloof en van liefde, en met de Want God heeft ons niet tot onreinheid geroepen, helm, de hoop op de zaligheid. 9 Want God heeft ons maar tot heiligeheid. 8 Wie dit dus veracht, veracht niet niet bestemd voor de Toorn, maar tot het verwerven een mens, maar God zelf, die ook aan u zijn heiligen der zaligheid door onzen Heer Jesus Christus, 10 Geest heeft geschenken. 9 Over de broederliefde is die voor ons is gestorven, opdat we, wakend of

slapend, samen met Hem zouden leven. **11** Troost dus elkander, sticht ook elkander, zoals gij gewoon zijt te doen. **12** We verzoeken u, broeders, hen te waarderen, die onder u arbeiden, die u vóórgaan, en terechtwijzen in den Heer; **13** acht ze ook meer dan gewone liefde waardig om hun arbeid. Bewaart de vrede onder elkander. **14** Broeders, we sporen u aan: berispt de leeglopers, bemoedigt de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, weest jegens allen geduldig. **15** Past op, dat niemand kwaad met kwaad vergeldt; maar streeft allen het goede na jegens elkander en jegens allen. **16** Weest altijd blijde. **17** Bidt zonder ophouden; **18** brengt dankzegging voor alles; want dit is voor u Gods wil in Christus Jesus. **19** Blust den Geest niet uit, **20** versmaadt de profetieën niet; **21** maar onderzoekt alles, en behoudt het goede. **22** Onthoudt u van kwaad onder iedere vorm. **23** Dan moge de God van de vrede zelf u heiligen heel en al; uw geest, uw ziel en uw lichaam blijve ongerept bewaard en onberispelijk tot de komst van Jesus Christus onzen Heer. **24** Hij die roept, is ook getrouw; Hij zal het ook ten uitvoer brengen. **25** Bidt voor ons, broeders. **26** Groet al de broeders met een heilige kus. **27** Ik bezweer u bij den Heer, de brief aan al de broeders voor te lezen. **28** De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u!

2 Thessalonikenzen

1 Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessalonikenzen in God onzen Vader en in den Heer Jesus Christus: **2** Genade en vrede zij u van God den Vader en van den Heer Jesus Christus. **3** Broeders, steeds moeten we, zoals het betaamt, dank brengen aan God over u, omdat uw geloof krachtig opbloeit, en de onderlinge liefde toeneemt bij ieder van u zonder uitzondering. **4** Daarom ook roemen wijzelf over u in Gods kerken: over uw standvastigheid en geloof temidden van allerlei vervolgingen en kwellingen, die gij doorstaat. **5** Deze zijn een zeker teken van Gods rechtvaardig oordeel, waardoor gij waardig zult worden bevonden voor het Koninkrijk Gods, waarvoor gij thans te lijden hebt. **6** Want het is rechtvaardig, zo God hen, die u kwellen, met kwelling vergeldt, en u die gekweld wordt, met verkwikking tezamen met ons. **7** En dit zal geschieden, wanneer de Heer Jesus uit de hemel zal komen met de engelen zijner macht, **8** in een helvlammend vuur. Dan neemt Hij wraak over hen, die God niet kennen en niet luisteren naar het Evangelie van onzen Heer Jesus; **9** ze zullen gestraft worden met eeuwig verderf, ver weg van den Heer en van de glorie zijner kracht. (aiōnios g166) **10** Ja, op die dag: als Hij komt, om in zijn heiligen verheerlijkt te worden, en bewonderd in alle gelovigen; want bij u vond onze getuigenis geloof. **11** Daarom dan ook bidden we altijd voor u, dat onze God u de roeping waardig mag maken, en elk verlangen naar het goede, als de daad zelf uit geloof, mag vervullen van kracht. **12** Zó moge de Naam van onzen Heer Jesus in u worden verheerlijkt en gij in Hem; naar de mate der genade van onzen God en van den Heer Jesus Christus.

2 Broeders, met betrekking tot de wederkomst van onzen Heer Jesus Christus en onze vereniging met Hem, verzoeken we u, **2** niet zo gemakkelijk uw bezinning te verliezen, en u niet van streek te laten brengen door een geestesuiting, door een woord of door een brief, die van ons heet te komen: alsof de Dag des Heren aanstaande is. **3** Laat niemand u misleiden, hoe dan ook. Want voordat de afval heeft plaats gehad, en de Man der goddeloosheid is verschenen, het kind der verdoeming, **4** de tegenstander die zich verheft tegen al wat God of heilig heet, zodat hij

zich neerzet in Gods tempel en zich aanstelt als God.... komt de Dag des Heren niet. **5** Herinnert gij u niet, dat ik u dit gezegd heb, toen ik nog bij u was? **6** En nu weet gij, wat hem tegenhoudt, zodat hij eerst te zijner tijd zich openbaren zal. **7** Zeker, het mysterie der ongerechtigheid is reeds aan het werk; maar er is er nog een, die het tegenhoudt. Eerst als deze verdwenen zal zijn, **8** dan zal de Goddeloze verschijnen, dien de Heer Jesus zal vernietigen door de adem van zijn mond, en verlammen door de glans van zijn komst; **9** zijn verschijning zal geschieden als een werk van den Satan, met allerlei valse kracht, tekenen en wonderen, **10** en met allerlei misdadige misleiding voor hen, die ten verderve gaan, omdat ze de liefde voor de waarheid niet hebben aangekweekt tot hun redding. **11** En daarom zendt God hun een kracht ter misleiding, waardoor ze de leugen geloven; **12** opdat allen zouden veroordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar behagen hadden in de ongerechtigheid. **13** Maar wij, wij moeten God altijd danken voor u, broeders, geliefd door den Heer, omdat God van de aanvang af door heiligeing des Geestes en geloof aan de waarheid u ter zaligheid heeft uitverkoren, **14** en ook door ons Evangelie u heeft geroepen, om de heerlijkheid te verwerven van Jesus Christus onzen Heer. **15** Daarom broeders, staat pal, en houdt vast aan de overleveringen, die gij geleerd hebt door ons woord of ons schrijven. **16** Onze Heer Jesus Christus zelf en God onze Vader, die ons heeft liefgehad, en door zijn genade eeuwige troost en goede hoop heeft geschenken, (aiōnios g166) **17** Hij trooste uw harten en make ze sterk in ieder goed werk en goed woord.

3 Verder, broeders, bidt voor ons, opdat het woord des Heren voort mag ijlen, en verheerlijkt mag worden als onder u; **2** ook dat we verlost mogen worden van onbetameijke en slechte mensen; want niet allen bezitten het geloof. **3** De Heer is getrouw; Hij zal u sterken, en u voor het kwade bewaren. **4** Daarenboven vertrouwen we van u in den Heer, dat gij doet, wat we bevelen, en dat gij het ook zult blijven doen. **5** En de Heer neige uw harten tot de liefde voor God en tot de verwachting van Christus. **6** Broeders, in de naam van den Heer Jesus Christus drukken we u op het hart, u terug te trekken van elken broeder, die ongeregeld leeft, niet naar de overlevering, die gij

van ons hebt ontvangen. **7** Zelf weet gij toch wel, hoe gij ons navolgen moet. Want we hebben onder u niet ongeregeld geleefd. **8** We hebben niemands brood om niet gegeten, maar nacht en dag gearbeid in zwoegen en slaven, om niemand van u tot last te zijn; **9** niet alsof we geen recht er op hadden, maar om onszelf aan u als voorbeeld ter navolging te stellen. **10** Bovendien, toen we bij u waren, hebben we u toch voorgehouden, dat wie niet werken wil, ook niet ete. **11** En nu horen we toch, dat sommigen onder u een ongeregeld leven leiden, zich niet druk maken, maar wel veel drukte. **12** Hen gebieden en vermanen we in den Heer Jesus Christus, om rustig te werken en hun eigen brood te eten. **13** En gij broeders, wordt niet moede, het goede te doen. **14** Zo iemand niet luistert naar ons woord in deze brief, tekent Hem aan en gaat niet met hem om, opdat hij beschaamd moge staan. **15** Toch moet ge hem niet als uw vijand beschouwen, maar als een broeder vermanen. **16** De Heer van de vrede, Hij geve u de vrede altijd en in alles. De Heer zij met u allen! **17** De groet is van mijn eigen hand: Paulus. Dit is het teken bij iedere brief; zo schrijf ik: **18** De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u allen.

1 Timotheüs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, volgens de beschikking van God, onzen Zaligmaker, en van Christus Jesus, onze hoop: **2** aan Timóteus, zijn rechtgeaard kind in het geloof: genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Jesus Christus onzen Heer. **3** Zoals ik u bij mijn vertrek naar Macedonië ver. zocht heb, moet ge in Éfese blijven, om sommige lieden te verbieden, vreemde dingen te leren, **4** en zich bezig te houden met fabels en eindeloze geslachtslijsten, die zich beter lenen voor twistvragen dan voor de geloofsbedeling Gods. **5** Immers het doel der prediking is liefde, die voortspruit uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof. **6** Dit hebben die lieden uit het oog verloren, en daardoor zijn ze in leeg gepraat vervallen; **7** ze willen leraars zijn der Wet, maar begrijpen niet eens wat ze zeggen, en wat ze zo stellig beweren. **8** Zeker we weten, dat de Wet goed is, zo men haar toepast op wettige wijze; **9** en zo men bedenkt, dat de Wet niet gemaakt is voor den rechtvaardige, maar voor tuchtelozen en losbandigen, voor goddelozen en zondaars, voor heiligschenners en ongodsdiestigen, voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, **10** ontuchtigen en knapenschenners, voor mensenrovers, leugenaars en meinedigen, -en wat er verder in strijd is met de gezonde leer, **11** volgens het Evangelie der glorie van den gelukzaligen God, dat aan mij is toevertrouwd. **12** Dank breng ik Hem, die mij sterkte, Christus Jesus onzen Heer, omdat Hij mij trouw heeft geacht en in bediening heeft gesteld, **13** hoewel ik toch vroeger een godslasteraar was, een vervolger en geweldenaar. Maar omdat ik het in ongelief onwetend deed, vond ik ontferming; **14** en overvloedig zelfs stroomde de genade onzes Heren mij toe, met geloof en liefde in Christus Jesus. **15** Waarachtig is het woord, en volkommen geloofwaardig, dat Christus Jesus in de wereld is gekomen, om zondaars te redden. Ik ben de grootste onder hen; **16** maar daarom juist heb ik ontferming gevonden, opdat aan mij, den grootste, Jesus Christus zijn volle lankmoedigheid zou tonen, als voorbeeld voor hen, die in Hem zullen geloven ten eeuwigen leven. (aiōnios g166) **17** Aan den Koning der eeuwen, den onvergankelijken, onzichtbaren, enigen God: eer en

glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! (aiōn g165)

18 Timóteus, mijn kind, deze prediking vertrouw ik u toe krachtens de profetieën, die vroeger over u zijn uitgebracht. Moogt ge, daarop steunend, de goede strijd blijven strijden, **19** in het bezit van het geloof en van een goed geweten. Sommigen hebben dit van zich afgestoten, en daardoor schipbreuk geleden in het geloof. **20** Hier toe behoren Humeneus en Alexander; ik heb ze Satan overgeleverd, om ze het lasteren af te leren.

2 Vóór alles dus dring ik er op aan, dat er gebeden, smekingen, voorbeden en dankzeggingen worden opgedragen voor alle mensen; **2** voor koningen ook en alle overheden, opdat we een stil en rustig leven mogen leiden in alle vroomheid en eerbaarheid. **3** Dit immers is goed en welgevallig aan God onzen Zaligmaker, **4** die wil, dat àlle mensen zalig worden en tot de kennis der waarheid geraken. **5** Want er is één God, en ook één Middelaar tussen God en de mensen, de Mens Jesus Christus, **6** die zich gaf als losprijs voor àllen. Zo luidt de getuigenis voor onze tijd; **7** hier toe ben ik aangesteld als heraut en apostel, -ik spreek waarheid, geen leugen, -als leraar der heidenen in geloof en in waarheid. **8** Ik verlang dus, dat de mannen bidden overal, en reine handen opheffen zonder toorn en twijfel. **9** Eveneens moeten dan de vrouwen, eerbaar en ingetogen, zich toonien met passende kleding; niet met haarlechten, goud, paarlen of kostbare kleren, **10** maar met goede werken, zoals het vrouwen betaamt, die aanspraak maken op godsdiestigheid. **11** Een vrouw moet onderricht ontvangen, zwijgend en in alle nederigheid. **12** Ik sta niet toe, dat de vrouw onderricht geeft of meestert over den man; ze moet zich stil houden. **13** Want Adam werd het eerst geschapen, daarna Eva. **14** Ook werd Adam niet misleid, maar de vrouw werd bedrogen en kwam ten val. **15** Toch zal ze zalig worden door het baren van kinderen, zo ze volhardt in geloof, liefde en heiligeheid, aan ingetogenheid gepaard.

3 Dit woord is waarachtig! Streft iemand naar het bisschopsambt, dan begeert hij een voortreffelijke taak. **2** De bisschop dan moet onberispelijk zijn, slechts éénmaal gehuwd; gematigd, bezonnen, zedig, gastvrij, geschikt voor het onderricht; **3** geen

drinker, geen vechter, maar zachtzinnig, vredelievend, goed dienaar zijn van Christus Jesus, u voedend onbaatzuchtig. 4 Iemand, die zijn eigen huis goed met de woorden van het geloof en met de degelijke bestiert, en zijn kinderen onder tucht heeft met behoud leer, die ge u tot richtsnoer gesteld hebt. 7 Wijs dus zijner waardigheid; 5 zo iemand toch zijn eigen huis de profane oudewijven-fabels van u af. Oefen ook niet weet te besturen, hoe zal hij zorg kunnen dragen uzelf in godsvrucht. 8 Want de lichaamsoefening is voor Gods Kerk? 6 Hij mag geen pasbekeerde zijn, van weinig nut; maar de godsvrucht is nuttig onder opdat hij niet door trots beneveld in het vonnis van alle opzichten, daar ze de belofte bezit van dit leven den duivel valt. 7 Ook te goeder faam moet hij en van het toekomstige. 9 Dit is een waarachtig bekend zijn bij hen, die buiten staan, opdat hij niet in woord en volkomen geloofwaardig. 10 Want daarom schande valt en in de strik van den duivel. 8 Ook zweogen we en strijden we, omdat we onze hoop diakens moeten eerbaar zijn; geen dubbele tong, hebben gevestigd op den levenden God, die de niet verslaafd aan de wijn, op schandelijk gewin niet Zaligmaker is van alle mensen, van de gelovigen bedacht; 9 in een rein geweten moeten ze ronddragen vooral. 11 Dit moet ge inscherpen en leren. 12 Zeker, het geheim des geloofs. 10 Ook zij moeten eerst niemand mag uw jeugd verachten; maar wees gij worden waardig gekeurd, en slechts wanneer ze dan ook een voorbeeld voor de gelovigen in woord onberispelijk zijn, als diaken worden aangesteld. en in wandel, in liefde, in geloof en in onschuld. 13 11 Ook hun vrouwen moeten eerbaar zijn, geen Schenk uw aandacht aan de voorlezing, opwekking lastertongen; maar gematigd en betrouwbaar in alles. en lering, totdat ik kom. 14 Wees niet zorgeloos met 12 Diakens mogen slechts éénmaal gehuwd zijn, en de genadegave, die ge bezit, en die u krachtens een moeten hun kinderen en gezinnen goed besturen. 13 profetie onder handoplegging der priesterschaar is Zij, die het ambt van diaken goed hebben bekleed, geschonken. 15 Draag dáárvoor zorg, en leef er in, verwerven zich een ereplaats en groot aanzien door opdat uw vooruitgang aan iedereen mag blijken. 16 het geloof in Christus Jesus. 14 Dit alles schrijf ik u, Geef acht op uzelf en op het onderricht; blijf daarin ofschoon ik hoop, spoedig bij u te komen; 15 opdat, volharden. Want zo ge het doet, redt ge uzelf en uw mocht ik vertraging hebben, ge toch weten zoudt, hoorders.

hoe ge u gedragen moet in het huis van God, de Kerk van den levenden God, zuil en grondslag der waarheid. 16 Groot is het geheim van de godsdienst, zoals het eensgezind wordt beleeden: Hij verscheen in het Vlees, Werd gerechtvaardigd door den Geest; Hij werd door de Engelen aanschouwd, Onder de heidenen gepreekt; Hij werd in de wereld gelovig aanvaard, En opgenomen in de heerlijkheid.

5 Ge moet niet hard optreden tegen een bejaard man, maar hem vermanen als een vader; jongelieden als broeders, 2 bejaarde vrouwen als moeders, jonge vrouwen als zusters in alle eerbaarheid. 3 De weduwen moet ge eren, zo ze inderdaad als weduwen alleen staan. 4 Want zo een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, dan moeten die vóór alles leren, hun eigen familie in ere te houden,

4 Toch zegt de Geest uitdrukkelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvalen van het geloof, en aan dwaalgeesten en duivelse leringen gehoor zullen geven, 2 door de huichelarij van leugenaars, die hun eigen geweten hebben toegeschroeid. 3 Lieden, nacht en dag; 6 als ze een cartel leven leidt, is ze die verboden te trouwen, en spijzen te gebruiken, levend dood. 7 Ook dit moet ge inscherpen, opdat ze welke God heeft geschapen, om met dankzegging zich onberispelijk gedragen. 8 En zo er een is, die zich te worden genuttigd door hen, die geloven en de niet om haar familie en heel in het bijzonder zich niet waarheid hebben erkend. 4 Inderdaad, al wat door God is geschapen, is goed; en niets is verwerpelijk, ze het geloof, en is erger dan een ongelovige. 9 zo het onder dankzegging genuttigd wordt; 5 want Als weduwe mag op de lijst worden geplaatst, die dan wordt het heiligd door Gods woord en gebed. niet beneden de zestig jaren is, en slechts éénmaal 6 Zo ge de broeders dit alles voorhoudt, zult ge een gehuwd is geweest. 10 Ze moet gunstig bekend

staan om haar goede werken: dat ze namelijk haar te beter dienen, juist omdat ze gelovigen zijn en kinderen heeft opgevoed, gastvrijheid beoefend, de welbeminden, die zich toeleggen op weldoen. Zó voeten der heiligen gewassen, de noodlijdenden moet ge leren en vermanen. 3 Wie vreemde dingen ondersteund, en zich aan allerlei goede werken heeft leert, en zich niet houdt aan de gezonde prediking toegewijd. 11 Maar jonge weduwen moet ge afwijzen. van onzen Heer Jesus Christus en aan de vrome Want wanneer oplaiende zinnelijkhed haar van leer, 4 is door hoogmoed beneveld. Hij begrijpt niets, Christus vervreemd, willen ze trouwen; 12 en ze lopen maar hij is ziek van twistvragen en woordenstrijd, een veroordeling in, omdat ze de vroegere gelofte waaruit nijd ontstaat, twist, gelaster, boze argwaan 5 hebben verbroken. 13 Tegelijkertijd leren ze dan en voortdurend gewijf van mensen, die geestelijk leeglopers worden door het houden van huisbezoek; bedorven zijn en van de waarheid beroofd, en die en niet alleen leeglopers, maar ook babbelaars, menen, dat de godsvrucht hetzelfde is als een bron bemoeiallen, beuzelend over al wat niet past. 14 Ik van verdiensten. 6 Zeker, de godsvrucht is een verlang dus, dat jongere weduwen trouwen, kinderen krachtige bron van verdiensten, zo ze gepaard gaat ter wereld brengen, haar huishouding besturen, en met tevredenheid. 7 We hebben niets in de wereld dat ze den tegenstander geen enkele aanleiding meegebracht, omdat we er toch ook niets kunnen geven tot lasteren. 15 Feitelijk zijn enkelen reeds uitdragen. 8 Hebben we dus voedsel en kleding, dan achter Satan verloren gelopen. 16 Wanneer een moeten we daarmee ook tevreden zijn. 9 Zij, die gelovige vrouw onder haar verwanten weduwen telt, echter rijk willen worden, vallen in bekoring en strik, dan moet zij ze bijstaan; men moet de gemeente er en in vele dwaze en schandelijke begeerten, welche niet mee belasten, opdat deze de eigenlijke weduwen want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Door aan het hoofd staan, moeten dubbele eer worden hieraan toe te geven, zijn sommigen afgedwaald waardig geacht; vooral als ze zich inspannen door van het geloof, en hebben zich veel stekende pijnen prediking en onderricht. 18 De Schrift immers zegt: bereid. 11 Man Gods, gij moet u daarvoor wachten! "Een dorsenden os zult ge niet muilbanden," en "de Streef liever naar gerechtigheid, godsvrucht, geloef, werkman is zijn loon waard." 19 Tegen een priester liefde, geduld en zachtmoedigheid. 12 Strijd de goede moogt ge geen aanklacht aanvaarden, dan onder strijd van het geloof; ding naar het eeuwige leven, twee of drie getuigen. 20 Hebben ze gezondigd, straf waartoe ge geroepen zijt, en voor vele getuigen de ze dan in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de overigen worden afgeschrikt. 21 Ik bezweer u bij God Ik beveel u bij God, die alles ten leven verwekt, en Christus Jesus en bij de uitverkoren Engelen, dat ge dergelijke zaken zonder vooroordeel behandelt, en niets uit partijdigheid doet. 22 Leg niemand overijld gebod zult volbrengen, vlekkeloos en onberispelijk de handen op, en maak u niet schuldig aan vreemde zonden. 23 Bewaar uw reinheid; drink niet langer 15 Hem zal te zijner tijd de zalige en enige Heerser water alleen, maar gebruik wat wijn voor uw maag en uw voortdurende ongesteldheid. 24 Van sommige mensen zijn de zonden reeds vóór de rechterlijke uitspraak bekend, van anderen eerst daarna. 25 Op dezelfde wijze raken ook de goede werken bekend; in ieder geval, verborgen blijven kunnen ze niet.

6 Allen, die het slavenjuk torsen, moeten hun meesters hoogachten, opdat de naam van God en de leer niet worden gelasterd. 2 Zij die gelovigen tot meesters hebben, mogen ze niet minachten, omdat ze broeders zijn; maar ze moeten hen des

grondslag op, waarop ze het eeuwig leven bereiken.
20 Timóteus, bewaar het toevertrouwde pand. Wend u af van de profane beuzelpraat, van de twistvragen der zogenaamde Kennis, 21 waartoe sommigen zich hebben bekend, en het spoor in het geloof zijn bijster geworden. De genade zij met u allen!

2 Timotheüs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, door de wil van God en ter wille der belofte van het leven, dat in Christus Jesus is: **2** aan Timóteus, zijn geliefd kind: Genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Christus Jesus onzen Heer. **3** Ik breng dank aan God, dien ik van geslacht op geslacht met een rein geweten dien, wanneer ik onverpoosd nacht en dag u in mijn gebeden gedenk. **4** En zo vaak ik terugdenk aan uw tranen, komt in mij het verlangen op, u weer te zien, om zelf met blijdschap te worden vervuld. **5** Want ik draag de herinnering mee aan uw ongeveinsd geloof; vroeger heeft het in uw grootmoeder Loís en in uw moeder Eunike gewoond; ik ben er dus zeker van, dat het ook in u verblijft. **6** En daarom herinner ik u er aan, dat ge Gods genade moet doen opleven, die ge door mijn handoplegging verkregen hebt. **7** Want God schonk ons niet een geest van vreesachtigheid, maar van kracht, van liefde en zelfbeheersing. **8** Schaam u dus niet voor de belijdenis van onzen Heer, noch over mij, zijn geboeide; maar neem uw aandeel in het lijden voor het Evangelie door de kracht van God, **9** die ons gered heeft en tot een heilige roeping heeft uitverkoren, niet op grond van onze werken, maar door zijn eigen voorbeschikking en genade. Deze toch is ons van alle eeuwigheid in Christus Jesus verleend, (*aiōnios g166*) **10** maar thans geopenbaard door de verschijning van onzen Zaligmaker Christus Jesus. Hij heeft de dood ten onder gebracht, doch leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht, door het Evangelie, **11** waartoe ik ben aangesteld als heraut, apostel en leraar. **12** Daarom lijd ik dit alles wel, maar mij er over schamen doe ik niet. Want ik weet op wien ik mijn vertrouwen stel, en ik ben er zeker van, dat Hij machtig is, het mij toevertrouwde pand te bewaren tot die Dag. **13** In geloof en in liefde tot Christus Jesus: houd vast aan wat ge van mij hebt gehoord, als aan een richtsnoer van gezonde lering; **14** bewaar dat kostelijk pand door den heiligen Geest, die in ons woont. **15** Ge weet, dat al de Aziaten mij in de steek hebben gelaten, onder anderen Fúgelus en Hermógenes. **16** De Heer bewijze barmhartigheid aan het huis van Onesiforus, omdat deze me vaak heeft opgemonterd, en zich

mijn ketenen niet heeft geschaamd; **17** want toen hij te Rome was aangekomen, heeft hij ijverig naar me gezocht, en me dan ook gevonden. **18** Geve de Heer, dat hij zelf barmhartigheid mag vinden bij den Heer op die Dag. En welke diensten hij in Éfese heeft bewezen, weet ge beter dan ik.

2 Gij dan mijn kind, toon u kloek door de genade, die ge in Christus Jesus bezit; **2** wat ge van mij onder vele getuigen gehoord hebt, draag dat aan betrouwbare mannen over, die geschikt zijn, ook anderen te onderrichten; **3** neem ook uw aandeel in het lijden als een goed krijsknecht van Christus Jesus. **4** Wie krijgsdienst verricht, bemoeit zich niet met levensonderhoud, om slechts den krijsheer te behagen. **5** Eveneens wordt een kampvechter niet gekroond, als hij niet volgens vaste regels heeft geworsteld. **6** En slechts de landman, die zich afslooft, moet het eerst van de vruchten genieten. **7** Denk na over wat ik zeg; en de Heer zal u inzicht geven in alles. **8** Denk ook eens terug aan "Jesus Christus, uit Davids zaad, maar van de doden opgewekt;" zoals mijn Evangelie luidt, **9** waarvoor ik lijd, tot boeien toe, een misdadiger gelijk; maar het Woord van God is niet geboeid! **10** Daarom juist verdraag ik alles terwille der uitverkorenen, opdat ook zij het heel verwerven in Christus Jesus, en de eeuwige glorie bovendien. (*aiōnios g166*) **11** Dit woord is waarachtig! Immers zijn wij met Hem gestorven, dan zullen wij ook met Hem leven; **12** lijden wij, dan zullen wij ook met Hem heersen; verloocheden wij Hem, dan zal Hij ook ons verloochenen; **13** zijn wij ontrouw, Hij blijft trouw, want Zich verloocheden kan Hij niet. **14** Scherp hun deze dingen in, en bezweer hen bij God, geen woordenstrijd te voeren, die tot niets anders dient, dan tot verderf der hoorders. **15** Doe zelf uw best, voor God te staan als een beproefd man, als arbeider, die zich niet heeft te schamen, als voorsnijder, die het woord der waarheid rechtvaardigt. **16** Profane beuzelpraat moet ge vermijden; want zij, die er zich aan schuldig maken, vervallen tot steeds groter goddeloosheid, **17** en hun woord vreet voort als de kanker. Hiertoe behoren Humeneus en Filetus; **18** door te beweren, dat de opstanding reeds heeft plaats gehad, zijn ze zelf afgedwaald van de waarheid en verwoesten ze het geloof van anderen. **19** Zeker, Gods grondsteen staat ongeschokt, en draagt als

stempel: "De Heer kent de zijnen," en "Wie de naam verloste. **12** Inderdaad, allen zullen vervolgd worden, des Heren aanroept, sta ver van de boosheid." **20** die in Christus Jesus godvruchtig willen leven; **13** Maar in een groot huis zijn niet slechts vaten van maar deugnieten en bedriegers zullen van kwaad tot goud en zilver, maar ook van hout en leem; sommige erger komen: anderen misleidend, blijven ze zelf in met eervolle, andere met smadelijke bestemming. dwaling. **14** Gij echter, volhard in wat ge geleerd en **21** Wie zich dus rein houdt van dit alles, zal een vat gelovig aanvaard heft; **15** omdat ge weet, van wien zijn tot ere, geheiligd, bruikbaar voor den Heer, en ge het hebt geleerd, en omdat ge van kindsbeen af geschikt voor ieder goed werk. **22** Vlucht dus de de heilige Schriften kent, die u wijsheid ter zaligheid lusten der jeugd, en streef naar gerechtigheid, geloof, kunnen geven door het geloof in Christus Jesus. liefde en vrede, in gemeenschap met hen, die den **16** De hele Schrift is door God ingegeven, en is Heer aanroepen met een zuiver hart. **23** Vermijd nuttig tot onderrichting, weerlegging, terechtwijzing eveneens de dwaze en onverstandige twistvragen, en opvoeding in de gerechtigheid; **17** opdat de man daar ge weet, dat ze slechts strijd doen ontstaan. **24** Gods er door volmaakt zou worden, en toegerust tot Een dienaar des Heren moet niet vechten, maar hij ieder goed werk.

moet vriendelijk jegens allen zijn, geschikt voor het onderricht en lankmoedig. **25** De koppigen moet hij terechtwijzen met zachtheid; want misschien brengt God ze tot inkeer en tot erkenning der waarheid, **26** en komen ze nog tot bezinning, als ze uit de strik van den duivel door Hem zijn gevangen om zijn wil te volbrengen.

3 Weet wel, dat in de laatste dagen boze tijden zullen komen. **2** Want de mensen zullen zelfzuchtig worden, geldgierig, snoevers, hoogmoedig, lasteraars, ongehoorzaam aan hun ouders, ondankbaar, goddeloos, **3** liefdeloos, trouweloos, kwaadsprekers, onmatig, verwilderd, van het goede vervreemd, **4** verraders, roekeloos, trots, met meer liefde voor genot dan voor God, **5** mensen die de schijn van vroomheid bewaren, maar er de kracht van verwerpen. Ook dit slag moet ge vermijden. **6** Want tot dit soort behoren zij, die de huizen binnensluipen, en vrouwtjes inpalmen, welke gedrukt gaan onder zonden en door allerlei lusten worden gedreven, **7** welke altijd door maar blijven leren en nooit tot de kennis der waarheid kunnen geraken. **8** Zoals Jannes en Jambres zich tegen Moses verzetten, zo ook verzet dit slag mensen zich tegen de waarheid; bedorven zijn ze naar het verstand, zonder houvast in het geloof. **9** Maar veel verder zullen ze het dan ook niet brengen; want hun dwaasheid zal opvallen aan iedereen, juist als van die twee anderen. **10** Maar gij zijt mijn navolger in leer, gedrag en besluiten, in mijn geloof, lankmoedigheid, liefde en geduld, **11** in mijn vervolgingen en lijden, die mij in Antiochië, Ikónium en Lustra overkwamen, die ik alle geduldig verdroeg, en waaruit ook de Heer mij

4 Ik bezweer u bij God, en bij Christus Jesus, die levenden en doden zal oordelen, en bij zijn Verschijning en zijn Rijk: **2** Verkondig het woord; treed op, welkom of niet; weerleg, berisp en vermaan in alle lankmoedigheid en met alle soort van lering. **3** Want er komt een tijd, dat men de gezonde leer niet verdraagt, maar zich een massa leraars bijeenraapt naar eigen smaak; dat men zich de oren laat strelen, **4** maar ze afkeert van de waarheid, om zich te houden aan fabels. **5** Gij daarentegen, wees nuchter bij alles, wees lijdzaam; volbreng de taak van Evangelist, vervul uw ambt ten volle. **6** Zie, ikzelf word reeds als drankoffer geplengd, en de tijd van mijn verscheiden is nabij. **7** De goede strijd heb ik gestreden, de wedloop volbracht, het geloof bewaard. **8** Van nu af ligt voor mij de kroon der gerechtigheid gereed, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij schenken zal op die Dag. —En niet alleen aan mij, maar ook aan allen, die zijn verschijnen hebben liefgehad. **9** Doe uw best, om spoedig bij me te komen. **10** Want Demas, die deze wereld heeft liefgekregen, heeft me verlaten, en is naar Tessalonika vertrokken; Crescens naar Galátië, Titus naar Dalmatië. (aiōn g165) **11** Alleen Lukas is bij me gebleven. Haal Markus op, en breng hem met u mee; want hij komt mij goed van pas bij het werk. **12** Túchicus heb ik naar Éfese gezonden. **13** Wanneer ge komt, breng dan de mantel mee, die ik in Troas bij Carpus heb achtergelaten; ook de boeken en vooral de perkamenten. **14** Alexander, de edelsmid, heeft me veel kwaad gedaan; de Heer zal hem vergelden naar werken; **15** en ook gij moet u voor hem wachten. Zeer heftig toch heeft hij ons

pleidooi bestreden. **16** Bij mijn eerste verdediging stond niemand mij ter zijde, maar allen lieten me in de steek; het worde hun niet toegerekend. **17** Maar de Heer heeft mij ter zijde gestaan en mij kracht verleend, opdat door mij de prediking haar volle maat zou krijgen, en al de heidenen ze zouden horen; zo werd ik verlost uit de muil van den leeuw. **18** De Heer zal mij verlossen van alle boze aanslagen, en mij behouden voor zijn hemels Rijk: Hem zij de eer in de eeuwen der eeuwen. Amen! (aiōn g165) **19** Groet Priska en Aquila en het gezin van Onesiforus. Erastus is in Korinte gebleven; **20** Trófimus heb ik ziek in Miletē achtergelaten. **21** Doe uw best, nog vóór de winter te komen. Eubulus, Pudens, Linus, Cláudia en alle broeders groeten u. **22** De Heer zij met uw geest. De genade zij met u allen!

Titus

1 Paulus, dienaar van God en apostel van Jesus

Christus, -terwille van het geloof van Gods uitverkorenen en de kennis der waarheid, die in vroomheid wortelt, 2 terwille ook van de hoop op het eeuwige leven, dat de waarachtige God vóór eeuwige tijden heeft beloofd, (*aiōnios g166*) 3 en te zijner tijd als zijn woord heeft geopenbaard door de prediking, die mij is toevertrouwd door beschikking van God onzen Zaligmaker: 4 aan Titus, zijn rechtgeaard kind in gemeenschappelijk geloof: Genade en vrede van God den Vader, en van Christus Jesus onzen Verlosser.

5 Ik heb u op Kreta achtergelaten, opdat ge zoudt voltooiien wat nog onafgedaan bleef, en in iedere stad priesters zoudt benoemen, naar de eisen welke ik u heb vastgesteld: 6 namelijk slechts iemand, die onberispelijk is, die slechts éénmaal is gehuwd en gelovige kinderen heeft, welke niet van losbandigheid en weerspannigheid worden beschuldigd. 7 Want een bisschop moet onberispelijk zijn als huishouder Gods; niet verwaand, niet driftig, geen drinker, geen vechter, niet uit op winstbejag; 8 maar gastvrij, deugdzaam, bezonnen, rechtvaardig, vroom en matig; 9 hij moet zich houden aan de prediking, die strookt met de ware leer, opdat hij met gezonde onderrichting vermanen kan en de tegensprekers weerleggen. 10 Want er zijn veel weerspannigen, holle praters en verleiders, heel in het bijzonder onder de besnedenen. 11 Ge moet hun de mond stoppen; anders zetten ze ganse gezinnen overhoop, door onbehoorlijke dingen te leren uit winstbejag. 12 Een hunner, hun eigen profeet, zegt: "Kretenzen zijn altijd leugenaars, boos vee, vadsige buiken," 13 en deze getuigenis is waar; daarom moet ge ze streng aanpakken, opdat ze gezond worden in het geloof, 14 en zich niet afgeven met joodse fabels en inzettingen van mensen, die de waarheid de rug toekeren. 15 Alles is rein voor de reinen; maar voor den onreine en ongelovige is niets rein, doch bij hem is bevekt èn verstand èn geweten. 16 Ze geven voor, God te kennen, maar ze verloochenen Hem door hun gedrag; want ze zijn verfoeilijk, weerspannig en voor geen enkel goed werk geschikt.

2 Maar gjij moet verkondigen, wat in overeenstemming is met de gezonde leer. 2

De bejaarde mannen moeten sober zijn, eerbaar, bezonden, gezond in geloof, liefde en geduld. 3 Eveneens moeten bejaarde vrouwen zich gedragen, zoals het heiligen betaamt; ze moeten geen lastertongen zijn en niet verslaafd aan de wijn, maar ze moeten het goede voorbeeld geven. 4 Want aan de jonge vrouwen moeten ze leren, bezonden te zijn, haar mannen en kinderen lief te hebben; 5 zich te beheersen, kuis te zijn, huishoudelijk en goedig; onderdanig ook aan haar mannen, opdat Gods woord niet gelasterd wordt. 6 Vermaan eveneens de jonge mannen, zich in alles te beheersen; 7 toon hun uw eigen voorbeeld van goede werken, zuiverheid in de leer, eerbaarheid, 8 gezonde, onberispelijke taal, zodat de tegenstander beschaamd mag staan, daar hij van ons geen kwaad kan zeggen. 9 De slaven moeten hun meesters onderdanig zijn en voorkómend in alles; ze moeten niet tegenspreken, 10 niet oneerlijk zijn, maar steeds zich goed betrouwbaar tonen, opdat ze in ieder opzicht de leer van God onzen Zaligmaker tot sieraad strekken. 11 Want Gods genade is verschenen, redding brengend aan alle mensen. 12 Zij voedt ons op, om goddeloosheid te verzaken en wereldse begeerlijkheden; om ingetogen, rechtschapen, godvruchtig in deze wereld te leven; (*aiōn g165*) 13 om de zalige hoop te verwachten en de openbaring der glorie van onzen groten God en Zaligmaker Christus Jesus. 14 Hij heeft zich voor ons gegeven, om ons van alle ongerechtigheid te verlossen, en ons te reinigen als zijn eigen volk, vol van ijver in goede werken. 15 Zó moet ge spreken, vermanen en straffen met volle gezag; niemand mag minachtend op u neerzien.

3 Druk hun op het hart, dat ze aan machthebbers en overheden onderdanig moeten zijn, gehoorzaam en bereid tot ieder goed werk; 2 dat ze niemand moeten lasteren, niet strijdlustig, maar inschikkelijk zijn, en zich heel zachtmoedig moeten tonen voor alle mensen. 3 Want ook wij zijn vroeger onverstandig geweest, ongehoorzaam, verdwaald, slaaf van allerlei begeerten en lusten, voortlevend in boosheid en afgunst, zelf hatelijk en elkander hatend. 4 Maar toen de goedertierenheid en menseliefde van God onzen Zaligmaker zich had geopenbaard, 5 toen heeft Hij ons verlost, niet op grond van gerechte werken, die we hadden gedaan, doch op grond van zijn eigen

barmhartigheid, door het bad van wedergeboorte en door de vernieuwing van den heiligen Geest. **6**
Overvloedig heeft Hij dien over ons uitgestort door Jesus Christus onzen Verlosser, **7** opdat wij, door zijn genáde gerechtvaardigd, door de hóóp erfgenaomen zouden worden van het eeuwige leven. (*aiōnios g166*) **8**
Dit woord is waarachtig; en ik verlang, dat ge krachtig optreedt voor dit alles; opdat zij, die in God geloven, zich met zorg toeleggen op goede werken. Dit alles is schoon en nuttig voor de mensen. **9** Ge moet u niet ophouden met dwaze navorsingen en geslachtslijsten, noch met twist- en strijdvragen over de Wet; want dit is nutteloos en ijdel. **10** Een ketters mens moet ge na een eerste en tweede vermaning vermijden; **11** want ge weet, dat zo iemand door en door bedorven is, dat hij zondigt, en zijn eigen oordeel in zich draagt. **12** Wanneer ik Artemas en Túchicus tot u zend, kom dan spoedig bij me te Nikópolis; want ik heb besloten, daar de winter door te brengen. **13** Zorg goed voor de reis van Zenas, den wetgeleerde, en Apollo, zodat het hun aan niets ontbreekt. **14** Ook de ònzen moeten leren, zich toe te leggen op goede werken, om in noodzakelijke behoeften te voorzien; anders blijven ze zonder vrucht. **15** Allen, die bij me zijn, groeten u. Groet hen, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen!

Filémon

1 Paulus, de geboeide van Christus Jesus, en broeder Timóteus; aan onzen beminden medearbeider Filemon, **2** alsook aan onze zuster Appia, aan onzen strijdemaker Archippus en aan de gemeente, die bij u vergadert: **3** genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. **4** Ik breng dank aan mijn God, telkens

wanneer ik u in mijn gebeden gedenk, **5** omdat ik hoor van uw liefde, die ge aan alle heiligen bewijst, en van uw geloof, waarmee ge in den Heer Jesus gelooft. **6** Moge uw geloofsbezit zich ook tonen door de daad, door de erkenning van al het goede, dat er is in ons, die aan Christus toebehoren. **7** Ja waarlijk, broeder, door uw liefde heb ik veel vreugde en troost ondervonden, omdat ge rust hebt gebracht in de harten der heiligen. **8** Ofschoon ik in Christus het volste recht heb, u te bevelen wat uw plicht is, **9** wil ik daarom toch liever een beroep op uw liefde doen. Zie, ik Paulus, een oud man en thans bovendien nog geboeid voor Christus Jesus, **10** ikzelf kom u smeken voor Onésimus, mijn kind, dat ik in mijn boeien heb verwekt, **11** en dat u vroeger van weinig nut is geweest, maar thans zowel voor u als voor mij van groot nut is geworden. **12** Ik zend hem u terug; hem, dat is mijn eigen hart. **13** Ik had hem gaarne bij me gehouden, opdat hij mij in uw plaats zou dienen gedurende mijn gevangenschap voor het Evangelie. **14** Maar ik heb niets zonder uw toestemming willen doen, opdat uw goede daad niet afgedwongen zou zijn, maar vrijwillig zou geschieden. **15** Want misschien is hij juist daarom een tijdje van u weg geweest, opdat ge hem zoudt bezitten voor eeuwig; (*aiōnios g166*) **16** niet meer als slaaf, doch meer dan dat, als een geliefden broeder. Geldt dit voor mij, hoeveel te meer geldt het dan voor u, die hem terug krijgt zowel naar het lichaam als in den Heer. **17** Indien ge me dus als een vriend beschouwt, neem hem dan op, als was ik het zelf. **18** Wanneer hij u enige schade heeft berokkend of u iets schuldig is, zet het dan op mijn rekening; **19** ik Paulus schrijf het eigenhandig: Ik zal het betalen. Of liever nog: zet het op uw eigen rekening; want ge zijt mij uzelf schuldig. **20** Ja broeder, laat mij nu in den Heer ook wat voordeel hebben van u; stel in Christus mijn hart gerust. **21** Ik

schrijf u, omdat ik op uw bereidwilligheid vertrouw, en omdat ik weet, dat ge nog meer zult doen dan ik vraag. **22** Bovendien moet ge u gereed houden, om ook mij als gast te ontvangen; want ik hoop, dat ge mij door uw gebeden terug zult bekomen. **23** U groet Épafras, mijn medegevangene in Christus Jesus; **24** ook mijn medearbeiders Markus, Aristarchus, Demas en Lukas. **25** De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest!

Hebreeën

1 Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot de Vaders gesproken heeft door de Profeten, **2** heeft Hij aan het einde dezer dagen tot ons gesproken door den Zoon, dien Hij gesteld heeft tot erfgenaam van al zijn bezit en door wien Hij de wereld gemaakt heeft. (aïōn g165) **3** Deze is de afstraling zijner Glorie en de afdruk van zijn Wezen, en Hij draagt het heelal door het woord zijner Macht; Hij heeft de reiniging van zonden bewerkt, en toen Zich neergezet aan de rechterhand der Majestet in den hoge. **4** Even hoog staat Hij boven de engelen, als de Naam, die Hij ontving, voortreffelijker is dan de hunne. **5** Want tot wien der engelen heeft Hij ooit gezegd: "Gij zijt mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt." Of wederom: "Ik zal Hem tot Vader zijn, En Hij zal Mij wezen tot Zoon." **6** En wanneer Hij den Eerstgeborene de wereld binnendeelt, zegt Hij opnieuw: "Alle engelen Gods moeten Hem aanbidden." **7** En van de engelen zegt Hij: "Die zijn engelen geesten maakt, En zijn knechtenvlammend vuur." **8** Maar van den Zoon: Uw troon, o God, is in de eeuwen der eeuwen, En uw koningschepter is de schepter van het recht. (aïōn g165) **9** Gij hebt gerechtigheid bemind, En ongerechtigheid gehaat. Daarom, o God, heeft uw God U gezalfd, Met vreugdeolie boven uw genoten. **10** En: Heer, in den beginne hebt Gij de aarde gegrond, En de hemelen zijn de werken uwer handen. **11** Zij zullen vergaan, maar Gij blijft! Als een kleed zullen ze allen verslijten. **12** Als een mantel rolt Gij ze op, En als een kleed zullen ze worden verwisseld. Maar Gij blijft dezelfde, En uw jaren nemen geen einde. **13** En tot wien der engelen sprak Hij ooit: "Zet U aan mijn rechterhand, Totdat ik uw vijanden leg als een voetbank voor uw voeten." **14** Zijn ze niet allen dienstbare geesten, uitgezonden tot hulp van hen, die de zaligheid zullen beërvan?

2 Daarom moeten we ons des te steviger vastklampen aan wat we gehoord hebben; anders toch drijven we weg. **2** Want zo het woord van kracht bleef, dat door de engelen werd verkondigd, en iedere overtreding en ongehoorzaamheid gerechte straf ontving: **3** hoe zullen wij dan ontkomen, wanneer we een zaligheid verwaarlozen, welke het eerst door den Heer is gepreekt, welke onder ons werd

bevestigd door hen die Hem hoorden, **4** en welke ook door God is getuigd door tekenen, wonderen en velerlei kracht, door gaven ook van den heiligen Geest, zoals het Hem heeft behaagd? **5** Immers niet aan engelen onderwerp Hij de toekomstige wereld, waarover we spreken. **6** Want er is ergens getuigd: Wat is een mens, dat Gij hem zoudt gedenken, Of een mensenkinder, dat Gij acht op hem slaat? **7** Een korte tijd hebt Gij hem beneden de engelen gesteld, Hem met glorie en luister gekroond. **8** Alles hebt Gij onderworpen aan zijn voeten. Door hem nu alles te onderwerpen, heeft Hij niets uitgezonderd, dat hem niet onderworpen is. Zeker, nu zien we nog niet, dat alles hem onderworpen is. **9** Maar wel zien we Jesus met glorie en luister gekroond, omdat Hij de dood heeft ondergaan; Hij, die een korte tijd beneden de engelen was gesteld, om door Gods genade de dood te smaken voor allen. **10** Het lag toch voor de hand, dat Hij, om wien en door wien alles bestaat, en die vele zonen tot glorie brengt, ook hun Leidsman ter zaligheid door lijden tot glorie zou brengen. **11** Want Hij die heiligt, en zij die geheiligt worden, zijn allen uit Eén. Daarom schaamt Hij Zich niet, hen broeders te noemen, **12** als Hij zegt: "Ik zal uw Naam aan mijn broeders verkondigen, In de kring der gemeente U prijzen." **13** En wederom: "Ik zal op Hem mijn betrouwen stellen." En vervolgens: "Zie Ik en de kinderen, Die God Mij gaf." **14** Welnu, omdat de kinderen deel hebben aan vlees en bloed, daarom was ook Hij daaraan deelachtig, om door de Dood hem machteloos te maken, die macht had over de dood, en dat is de duivel; **15** en om allen te verlossen, die uit vrees voor de dood heel hun leven in slavernij zouden verkeren. **16** Niet engelen toch trok Hij Zich aan, maar Abrahams zaad trok Hij Zich aan. **17** En daarom moest Hij in alles gelijk worden aan zijn broeders, opdat Hij in hun betrekkingen tot God een barmhartig en getrouw Hogepriester zou zijn tot uitboeting der zonde van het volk. **18** Want juist omdat Hijzelf werd bekoerd en zelf heeft geleden, kan Hij ook hen helpen, die worden bekoerd.

3 Heilige broeders, deelgenoten ener hemelse roeping, beschouwt dus den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis: Jesus, **2** die getrouw is aan Hem, die Hem gemaakt heeft, zoals ook "Moses door den Heer is gepreekt, welke onder ons werd in geheel zijn huis." **3** Tegenover Moses is Hij immers

in die mate groter eer waardig, als de bouwheer meer zullen niet ingaan in mijn Rust." —Inderdaad, toen eer geniet dan het huis. **4** Elk huis toch wordt door door de schepping der wereld de werken voltooid iemand gebouwd; maar de Bouwheer van alles is waren, **4** heeft Hij over de zevende dag ergens God. **5** Moses nu was wel "getrouw in geheel zijn aldus gesproken: "En God Rustte op de zevende huis" als dienstknecht, om getuigenis af te leggen dag van al zijn werken;" **5** en hier weer: "Neen, ze van wat verkondigd zou worden, **6** maar Christus is zullen niet ingaan in mijn Rust." **6** Welnu, daar het het als Zoon boven zijn huis; zijn huis zijn wij, indien zeker is, dat enigen althans Haar zullen binnengaan, wij de zekerheid der hoop en het roemen daarop terwijl zij, die het eerst de belofte ontvingen, door ongeschokt bewaren ten einde toe. **7** Daarom zegt de ongehoorzaamheid er niet zijn binnengegaan, **7** heilige Geest: Als gij dan heden mijn stem verneemt, daarom stelt Hij opnieuw een dag vast: "Heden", en **8** Verstokt dan uw harten niet als bij de Verbittering, spreekt Hij zo lange tijd daarna door David, zoals Als op de dag der Verzoeking in de woestijn, **9** Toen reeds gezegd is: "Als gij heden mijn stem verneemt, uw vaders Mij tartten en beproefden, **10** Ofschoon verstokt uw harten niet." **8** Zo Josué immers de rust ze mijn werken hadden aanschouwd veertig jaar had gebracht, dan zou Hij niet van een andere dag lang. Daarom werd Ik toornig op dat geslacht, En Ik spreken, die eerst later zou komen. **9** Dus is het volk sprak: Steeds dwaalt hun hart van Mij af, En mijn Gods nog een Sabbat-Rust voorbehouden; **10** want wegen kennen ze niet. **11** Daarom zweer Ik in mijn die zijn Rust binnengaat, rust ook zelf van zijn werken, toorn: Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust! **12** zoals ook God van de zijne. **11** Doen wij ons best Broeders, zorgt er voor, dat in niemand van u een dus, om binnen te gaan in die Rust, opdat niemand in boos en ongelovig hart wordt gevonden door de afval dit voorbeeld van ongehoorzaamheid mag vervallen. van den levenden God; **13** maar vermaant elkander **12** Want Gods woord is levend en krachtig, scherper iedere dag, zolang het "Heden" nog voortduurt, opdat dan elk tweesijdend zwaard, dóórdringend tussen niemand van u wordt verstokt door de verleiding ziel en geest, gewrichten en merg, rechter ook der der zonde. **14** Want we delen slechts met Christus neigingen en overdenkingen van het hart. **13** En geen mee, zo we de aanvankelijke overtuiging ongeschoekt schepsel is onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt bewaren ten einde toe. **15** Wanneer er dus wordt naakt en bloot voor de ogen van Hem, aan wien we gezegd: "Als gij dan heden mijn stem verneemt, verantwoording hebben af te leggen. **14** Daar we nu verstokt uw harten niet als bij de Verbittering" **16** wie een groten Hogepriester hebben, die in de hemelen waren het dan, die vernamen en verbitterden? Waren is doorgedrongen, Jesus, den zoon van God, zo het niet allen, die, dank zij Moses, Egypte waren laat ons vasthouden aan de belijdenis. **15** Want we uitgetrokken? **17** Of tegen wie toornde Hij veertig jaar hebben geen Hogepriester, die onze zwakheden niet lang? Was het niet tegen hen, die gezondigd hadden, meevoelen kan, maar Eén, die bekoord werd geheel wier lijken neerlagen in de woestijn? **18** En tegen wie op dezelfde wijze als wij, behoudens de zonde. **16** anders heeft Hij gezworen, dat ze niet zouden ingaan Laat ons dus met vertrouwen opgaan tot de troon der in zijn Rust, dan juist tegen de ongehoorzamen? genade, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade **19** Zo zien we, dat ze niet konden ingaan om hun te vinden tot tijdelijke hulp. ongelooft.

5 Want iedere hogepriester wordt uit de kring der

4 We moeten er dus wèl bevreesd voor zijn, dat mensen genomen, en ten bate der mensen iemand van u bevonden wordt achter te blijven, aangesteld voor hun betrekkingen tot God, om gaven terwijl de belofte nog voortduurt, om zijn Rust binnen en offers te brengen voor de zonden. **2** Hij moet in te gaan. **2** Immers ook wij hebben de belofte staat wezen, toegeeflijk te zijn voor onwetenden en ontvangen, juist zoals zij. Maar hún heeft het woord, dwalenden, omdat hij zelf met zwakheid omkleed is, dat ze hoorden, niet gebaat, omdat het horen niet **3** en daarom zondeoffers moet brengen zowel voor gepaard ging met geloof; **3** want we gaan slechts het volk, als voor zichzelf. **4** En niemand neemt de binnen in de Rust, indien we geloven; zoals Hij heeft waardigheid uit zichzelf, maar door roeping van God, gezegd: "Daarom zweer Ik in mijn toorn: neen, ze zoals ook Aäron. **5** Zo ook heeft Christus Zichzelf

de eer niet toegeëigend, Hogepriester te worden, zegen van God; 8 maar zo hij doornen en distels maar Hij die tot Hem heeft gesproken: "Gij zijt mijn voortbrengt, dan wordt hij afgekeurd en is de vloek Zoon, Ik heb U heden verwekt," 6 zoals Hij dan nabij, die uitloopt op verbranding. 9 Maar al spreken ook op een andere plaats heeft gezegd: "Gij zijt we zó, geliefden, toch zijn we over u van iets beters Priester voor eeuwig, Naar de Orde van Melkisedek." 10 Want God (aiōn g165) 7 En ofschoon Hij in de dagen van zijn is niet onrechtvaardig; en Hij zal dus uw arbeid niet Vlees, onder luid geroep en tranen, gebeden en vergeten noch de liefde, die gij om zijn Naam hebt smekingen heeft opgestierd tot Hem, die Hem van getoond door het dienen der heiligen vroeger en de dood kon redden; ofschoon Hij verhoord werd thans. 11 We wensen echter, dat gij allen dezelfde terwille van zijn godvrezendheid; 8 ofschoon Hij ijver aan de dag blijft leggen, om de volle zekerheid bovendien zelfs de Zoon was, heeft Hij toch door zijn der hoop te bewaren ten einde toe; 12 en dat gij lijden de gehoorzaamheid geleerd, 9 en is Hij na niet traag moogt worden, maar navolgers van hen, zijn verheerlijking de oorzaak van eeuwige zaligheid die door geloof en volharding de belofte hebben geworden voor allen, die Hem gehoorzaam zijn; verkregen. 13 Want toen God aan Abraham de belofte (aiōnios g166) 10 daar Hij door God was uitgeroepen deed, zwoer Hij bij Zichzelf, daar Hij bij geen hogere tot "Hogepriester naar de Orde van Melkisedek." kon zweren en Hij sprak: 14 "Voorwaar, rijk zal Ik u 11 Over dit onderwerp hebben we veel te zeggen, zeggen, Overvloedig u vermenigvuldigen," 15 en en de uitleg is moeilijk, omdat gij hardhorend zijt zo verkreeg Abraham de vervulling der belofte door geworden. 12 Of is het soms nog nodig, dat men u volharding. 16 De mensen toch zweren bij hem die de eerste beginselen van Gods woorden gaat leren, hoger staat, en de eed dient hun tot bevestiging, terwijl gij toch, de tijd in aanmerking genomen, reeds en sluit verdere tegenspraak uit. 17 Daarom ook leermeesters moest zijn; hebt gij soms nog behoeftrechte heeft God een eed tot waarborg gegeven, toen Hij aan melk, niet aan vaste spijs? 13 Want wie nog aan de erfgenamen der belofte nog duidelijker de melk behoeft, is onbekwaam voor het woord der onveranderlijkheid van zijn Raadsbesluit wilde tonen; gerechtigheid, want hij is een kind; 14 maar vaste 18 opdat wij door twee onwrikbare zaken, waardoor spijs is voor de volwassenen, voor hen, die door het God onmogelijk is te bedriegen, een krachtige oefening de zintuigen hebben afgericht, om goed en aansporing zouden ontvangen, om onze toevlucht kwaad te onderscheiden.

6 Daarom willen we de aanvangsleer over Christus laten rusten en tot het volmaakte overgaan, zonder opnieuw een grondslag te leggen van: bekering uit dode werken, geloof in God, 2 de leer over doopsels, handoplegging, opstanding der doden en eeuwig oordeel. (aiōnios g166) 3 En dit gaan we nu ondernemen, zo God het wil. 4 Want het is toch onmogelijk, om hen, die eenmaal verlicht zijn geweest, de hemelse gaven hebben gesmaakt, den heiligen Geest hebben ontvangen, 5 het heerlijk woord Gods en de krachten der toekomstige wereld hebben geproefd, (aiōn g165) 6 maar afgevallen zijn: het is onmogelijk, om hen een tweede maal tot bekering op te wekken, daar ze, zover het hún betrifft, den Zoon van God opnieuw hebben gekruisgd en bespot. 7 De bodem immers, die de overvloedig neervallende regen heeft opgezogen, en nuttig gewas voortbrengt voor hen, door wie hij werd bebouwd, hij ontvangt

7 Deze Melkisedek immers was koning van Salem en priester van den allerhoogsten God; hij ging Abraham tegemoet, toen deze terugkeerde van zijn overwinning op de koningen, en hij zegende hem; 2 en Abraham gaf hem de tiende van alles. Welnu, vooreerst betekent zijn naam: Koning der Gerechtigheid; vervolgens was hij koning van Salem, en dit betekent: Koning van de Vrede; 3 ook was hij zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtslijst, zonder begin van dagen en einde van leven; en zó is hij den Zoon van God volkommen gelijk geworden, blijft hij priester voor eeuwig. 4 Overweegt nu eens,

hoe groot hij is, dat zelfs Abraham, de aartsvader, anderen zijn priesters geworden in grote getale, hem tiende gaf uit het beste van de buit. 5 Zeker, ook omdat ze door hun dood verhinderd werden aan de zonen van Levi, die het priesterschap ontvingen, te blijven. 24 Maar Hij bezit een onvervreemdbaar kregen volgens de Wet bevel, om tiende te heffen Priesterschap, omdat Hij blijft voor eeuwig. (aiōn g165) van het volk, dat is van hun broeders, ofschoon ook 25 Daarom kan Hij ook ten allen tijde hen redden, die zij uit Abrahams lende waren voortgesproten. 6 Maar tot God komen door zijn bemiddeling, daar Hij altijd ofschoon Melkisedek niet tot hun geslacht behoorde, leeft, om hun Middelaar te zijn. 26 Ons voegt ook een heeft hij toch tiende van Abraham ontvangen, en hem Hogepriester, die heilig is, onschuldig, onbezoedeld, gezegend, die de belofte bezat. 7 Welnu, het lijdt verwijderd van de zondaars en verheven boven de geen tegenspraak, dat het mindere wordt gezegend hemelen; 27 Eén, die niet zoals de hogepriesters door het meerdere; 8 en in het éne geval waren het dagelijks nodig heeft, eerst voor eigen zonden te sterflijke mensen, die tiende ontvingen, in het andere offeren, daarna voor die van het volk; want dit laatste geval een, van wien getuigd wordt, dat hij leeft. 9 heeft Hij eens en voor al gedaan door het Offer Bovendien heeft Levi, die zelf tiende hief, als 't ware van Zichzelf. 28 De Wet toch stelt tot hogepriesters in Abraham tiende betaald; 10 want hij was nog in de mensen aan, met zwakheid behept; maar de eed-lende van zijn vader, toen Melkisedek dien tegemoet uitspraak, die na de Wet is gekomen, den Zoon, die ging. 11 Zo dus de volmaaktheid bereikt was door het volmaakt is voor eeuwig. (aiōn g165)

levietische priesterschap—want daarop berustte de wetgeving voor het volk waarom zou het dan nog nodig geweest zijn, dat er een andere Priester werd aangesteld "naar de Orde van Melkisedek," en dat Hij niet naar de orde van Aäron werd genoemd? 12 Met de verandering toch van het priesterschap verandert ook noodzakelijk de wet. 13 Welnu, Hij op wien dit alles slaat, behoorde tot een andere stam, waaruit niemand zich aan het altaar heeft gewijd; 14 want het is bekend, dat onze Heer uit Juda gesproten is; en met betrekking tot deze stam heeft Moses niets van priesters gesproken. 15 En dit is nog veel duidelijker, nu als evenbeeld van Melkisedek een ander Priester is aangesteld, 16 één, die het niet geworden is volgens de wet ener vleselijke instelling, maar uit kracht van een onvergankelijk leven; 17 want er is getuigd: "Gij zijt Priester voor eeuwig naar de Orde van Melkisedek." (aiōn g165) 18 En zó werd de vroegere instelling opgeheven om haar zwakte en nutteloosheid, 19 want de Wet heeft niets tot volmaking gebracht,—en werd ze vervangen door een betere hoop, waardoor wij naderen tot God. 20 Bovendien is dit ook niet zonder eed geschied. Want de anderen zijn priesters geworden zonder eed, 21 maar Hij werd het door een eed van Hem, die tot Hem sprak: "De Heer heeft gezworen, En het zal Hem nimmer berouwen: Gij zijt Priester voor eeuwig!" (aiōn g165) 22 En ook in zover is Jesus de borg geworden van een veel beter Verbond. 23 Daarenboven, die

8 Hoofdzaak echter van wat gesproken wordt, is het volgende: Een zo groot Hogepriester hebben we, dat Hij gezeten is ter rechterzijde van de troon der Majestieit in de hemelen, 2 en dat Hij Bedienaar is van het Heiligdom en van het ware Tabernakel, dat de Heer heeft opgericht, en niet een mens. 3 Want iedere hogepriester is aangesteld, om gaven en offers te brengen; daarom moet ook Hij iets hebben, om te offeren. 4 Welnu, indien Hij op aarde was, dan zou Hij zelfs niet eens priester zijn. Want daar zijn offeraars volgens de Wet, 5 en deze verrichten de dienst bij het afbeeldsel, de schaduw der hemelse dingen; zoals dit aan Moses, toen hij het tabernakel wilde vervaardigen, door een godsspraak werd duidelijk gemaakt, daar Hij sprak: "Zorg er voor, dat ge alles vervaardigt naar het model, dat u op de berg is getoond." 6 Maar thans heeft Hij een veel voortreffelijker bediening ontvangen, naarmate het Verbond, waarvan Hij Middelaar werd, volmaakter is, en op volmaaktere beloften rust. 7 Want zo het eerste zonder gebrek was geweest, dan zou er geen plaats zijn gezocht voor een tweede. 8 Maar Hij zegt, om hen te berispen: Ziet, de dagen komen, Spreekt de Heer, Dat Ik met het huis van Israël En met het huis van Juda Een nieuw Verbond zal sluiten. 9 Niet als het verbond, dat Ik met hun vaderen sloot, Toen Ik ze bij de hand heb gevat, Om ze uit het land van Egypte te leiden. Want zij deden mijn verbond niet gestand, En Ik bekommerte Mij niet over hen, Spreekt de Heer. 10 Maar dit is het

Verbond, dat Ik sluit Met Israëls huis na deze dagen, spreekt de Heer. Mijn wetten zal Ik prenten in hun verstand, Ik zal ze schrijven op hun hart; En Ik zal hun God, Zij zullen mijn volk zijn! 11 Dan behoeven ze elkander niet meer te leren, De een tot den ander niet te zeggen: Leert den Heer kennen. Neen, dan zullen zij allen Mij kennen, Kleinen en groten; 12 Want dan zal Ik hun ongerechtigheden genadig zijn, Hun zonden niet langer gedenken. 13 Door van een nieuw Verbond te spreken, heeft Hij het vroegere verouderd verklaard; welnu, wat verouderd is en afgeleefd, is zijn opheffing nabij.

9 Ook het eerste verbond had voorschriften omtrent de eredienst en het aardse heiligdom. 2 Want er was een eerste tabernakel, waarin de kandelaar, de tafel en de toonbroden waren geplaatst; dit werd het Heilige genoemd. 3 Achter het tweede voorhangsel was een tabernakel, die het Heilige der Heiligen genoemd werd. 4 Dit bevatte naast een gouden reukaltaar ook de ark des verbonds, die geheel met goud was overtrokken, en waarin zich de gouden vaas met het manna bevond, benevens de staf van Aäron die gebloeid had, en de verbondstafelen; 5 en daarboven waren de cherubs der glorie, die het zoendeksel overschaduwden. Maar het is niet nodig, hierover thans in bijzonderheden uit te weiden. 6 En wanneer dit alles zó was ingericht, gingen de priesters ten allen tijde in de eerste tabernakel, om er de diensten te verrichten; 7 maar in de tweede alleen de hogepriester, en slechts éénmaal in het jaar en niet zonder het bloed, dat hij offerde voor zijn eigen nalatigheid en voor die van het volk. 8 Hiermee geeft de heilige Geest te verstaan, dat de weg tot het Heiligdom nog niet open staat, zolang de eerste tabernakel nog stand houdt, 9 die een afbeelding was van de tegenwoordige tijd. Vandaar dat er gaven en offers worden gebracht, welke den offeraar niet kunnen volmaken naar het geweten, 10 doch die tegelijk met spijzen, dranken en allerlei wassingen enkel vleselijke voorschriften zijn, vastgesteld tot aan de tijd van het volmaakte Bestel. 11 Maar Christus, optredend als Hogepriester der toekomende goederen, is het Heiligdom binnengegaan door de grotere en volmaaktere Tabernakel, welke niet met handen gemaakt is, —dat wil zeggen, welke niet tot deze schepping behoort; 12 niet door bloed van

bokken en kalveren, maar door zijn eigen Bloed; ééns voor altijd, daar Hij een eeuwige verlossing verworven had. (aiōnios g166) 13 Want zo het bloed van bokken en stieren, en de besprekeling met as van een koe, de onreinen heiligt tot de reinheid van het vlees, 14 hoeveel te meer zal dan het Bloed van Christus, die door een eeuwigen Geest Zich als smetteloos Offer opdroeg aan God, ons geweten reinigen van dode werken tot de dienst van den levenden God? (aiōnios g166) 15 En daarom is Hij de Middelaar van een nieuw Testament, en is Hij gestorven tot verzoening van de overtredingen van het eerste, opdat de uitverkorenen de beloofde eeuwige erfenis zouden ontvangen. (aiōnios g166) 16 Want waar een testament is, daar moet de dood van den erflater worden vastgesteld. 17 Want het testament wordt eerst bindend door de dood, daar het niet van kracht is, zolang de erflater leeft. 18 Daarom ook is het eerste testament niet ingewijd zonder bloed. 19 Want nadat Moses alle voorschriften der Wet aan heel het volk had aangekondigd, nam hij het bloed van kalveren en bokken met water, purperwol en hyssop, en besprekkelde het boek zelf en heel het volk, 20 terwijl hij sprak: "Dit is het bloed van het verbond, dat God met u heeft gesloten." 21 Eveneens besprekkelde hij de tabernakel en al het benodigde van de eredienst met het bloed; 22 ook wordt volgens de Wet nagenoeg alles door bloed gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergiffenis. 23 Het was dus noodzakelijk, dat de afbeeldingen der hemelse dingen op die wijze werden gereinigd, maar de hemelse dingen zelf door volmaaktere offers. 24 Want Christus is niet een heiligdom binnengegaan, dat met handen gemaakt is en voorafbeelding is van het waarachtige, maar de hemel zelf, om thans voor Gods aangezicht te verschijnen ten behoeve van ons. 25 Ook droeg Hij Zich niet meermalen op, zoals de hogepriester ieder jaar opnieuw het heiligdom binnenging met het bloed, dat het zijne niet was. 26 Want dan zou Hij van de schepping der wereld af meermalen hebben moeten lijden, terwijl Hij feitelijk slechts éénmaal en op het einde der tijden verschenen is, om door zijn Offer de zonde te delgen. (aiōn g165) 27 En evenals het voor de mensen is vastgesteld, één enkele maal te sterven, en daarna het oordeel volgt, 28 zo is ook Christus één enkele maal geofferd, om veler zonden

te delgen; en ten tweede male zal Hij verschijnen, niet om wille der zonde, maar tot zaligheid van hen, die Hem verwachten.

10 Daar de Wet slechts de schaduw bezit der

toekomstige goederen en niet het wezen dier dingen zelf, kan ze onmogelijk door offers, welke men jaarlijks opdraagt op dezelfde wijze, hen die er aan deelnemen, één en voor al tot volmaaktheid brengen. 2 Zou anders het offeren niet hebben opgehouden, omdat dan de offeraars één en voor al waren gereinigd en zich geen zonden meer waren bewust? 3 Maar nu wordt integendeel ieder jaar de gedachte aan zonde opnieuw daardoor opgewekt. 4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken zonden wegneemt. 5 Daarom zegt Hij bij zijn Intreden in de wereld: Offers noch gaven hebt Gij gewild, Maar een Lichaam hebt Gij Mij bereid. 6 Brand- en zoenoffers behaagden U niet, 7 Toen zeide Ik: Zie Ik kom! In de boekrol staat van Mij geschreven, Uw wil te volbrengen, o God! 8 Daar Hij nu eerst heeft gezegd: "Offers en gaven, brand- en zoenoffers hebt Gij niet gewild, behaagden U niet," ofschoon ze volgens de Wet worden geofferd; 9 en Hij vervolgens sprak: "Zie Ik kom, om uw wil te volbrengen;" zó heeft Hij het eerste afgeschaft, om het tweede in te stellen. 10 Uit kracht van die wil zijn wij één en voor al geheiligd door het Offer van het Lichaam van Jesus Christus. 11 En terwijl iedere priester, dag in dag uit, dienst staat te verrichten en meermalen dezelfde offers opdraagt, welke toch nimmer de zonde kunnen wegnemen, 12 heeft Hij daarentegen, één en voor al, één enkel Offer gebracht voor de zonden, "en is Hij gezeten aan Gods rechterhand," 13 in afwachting "tot zijn vijanden neergelegd zijn als voetbank voor zijn voeten." 14 Immers door één enkel Offer heeft Hij de geheiligen, één en voor al, tot volmaaktheid gebracht. Dit getuigt ons ook de heilige Geest. 15 Want nadat Hij gesproken heeft: 16 "Dit is het Verbond, dat Ik sluit Met hen na deze dagen," Spreekt de Heer: Mijn wetten zal Ik prenten in hun harten, Ik zal ze schrijven in hun verstand; 17 En hun zonden en ongerechtigheden Zal Ik niet langer gedenken. 18 Welnu, waar deze vergeven zijn, daar is geen offer voor de zonde meer nodig. 19 Welnu dan broeders, daar we de vaste zekerheid hebben, dat door het Bloed van Jesus de weg tot

het Heiligdom ons open staat, 20 —een nieuwe en levende weg, die Hij ons heeft gebaand door het Voorhangsel heen, namelijk dat van zijn Vlees, 21 daar we eveneens "een Hogepriester over Gods Huis" hebben: 22 zo laat ons toetreden met een oprocht hart en in volle geloofsovertuiging; onze harten door besprekeling gezuiverd van een slecht geweten, ons lichaam door rein water gewassen. 23 Laat ons onwrikbaar vasthouden aan de belijdenis der hoop; want Hij die de belofte deed, is getrouw. 24 Laat ons elkander gadeslaan, om ons tot liefde te prikkelen en goede werken; 25 verwaarloost het gemeenschapsleven niet, zoals sommigen plegen te doen; maar vermaant elkander, te meer, daar gij de Dag ziet naderen. 26 Want wanneer we, na de kennis der waarheid te hebben ontvangen, wetens en willens zondigen, dan is er geen offer voor de zonden meer in uitzicht, 27 maar slechts een vreselijke verwachting van oordeel en vuurgloed, die de weerspannigen zal verslinden. 28 Verwerpt iemand de Wet van Moses, zonder genade "sterft hij op het woord van twee of drie getuigen;" 29 hoeveel zwaarder straf, dunkt u, zal hij dan verdienen, die den Zoon van God met voeten treedt, het Bloed van het Verbond veracht, waardoor hij geheiligt is, en den Geest der genade durft honen? 30 We weten toch, dat Hij gezegd heeft: "Aan Mij is de wraak; Ik zal vergelden;" en eveneens: "de Heer zal zijn volk oordelen." 31 Vreselijk is het, te vallen in de handen van den levenden God. 32 Denkt eens terug aan de dagen, toen gij het licht hebt ontvangen, en daardoor zulk een smartelijke strijd hebt doorstaan: 33 nu eens zelf een toonbeeld van smaad en druk, dan weer één met hen, wie het zó verging. 34 Inderdaad, toen hebt gij mee geleden met hen, die gevangen waren, en de roof uwer goederen met blijdschap verdragen, in de overtuiging, dat gij betere en blijvende goederen bezit. 35 Werpt dus uw vast vertrouwen niet weg, dat een grote beloning in zich sluit. 36 Volharding toch is noodzakelijk voor u, om de wil van God te volbrengen en te verkrijgen wat beloofd is. 37 Want nog een kleine, kleine tijd: Hij die komt, zal komen, En Hij zal niet toeven. 38 Mijn rechtvaardige zal leven door geloof; Maar zo hij terugdeinst, Heeft mijn ziel geen behagen in hem. 39 Welnu, wij zijn geen mensen van terugdeinden ten verderve, maar van geloven tot behoud onzer ziel.

11 Het geloof is een vaste grond voor wat men tijd genoeg gehad, om daarheen terug te keren; **16** hoopt; een overtuiging over dingen, die men maar feitelijk hebben ze naar een beter gesmacht, niet ziet. **2** Om het geloof zijn de Ouden met ere naar het hemelse. Daarom schaamt God Zich niet, vermeld; **3** hierdoor ook erkennen we, dat de wereld hun God te worden genoemd; want Hij heeft voor hen door Gods Woord is geschapen, dat het zichtbare een stad bereid. **17** Door het geloof heeft Abraham, uit het Onzichtbare is ontstaan. (aiōn g165) **4** Door toen hij op de proef werd gesteld, Isaäk opgeofferd het geloof heeft Abel meer dan Kaïn aan God een en zijn ééngeborene opgedragen, **18** ofschoon hij de voortreffelijk offer gebracht. Daardoor werd van hem belofte had ontvangen, en tot hem was gezegd: "In getuigd, dat hij rechtvaardig was; want om zijn gave Isaäk zal uw naam worden voortgeplant." **19** Want heeft God zelf dit betuigd. Door het geloof spreekt hij was overtuigd, dat God machtig was, hem op te hij ook nog na zijn dood. **5** Door het geloof werd wekken zelfs uit de doden; vanwaar hij hem dan ook, Henok opgenomen, zodat hij de dood niet heeft om zo te zeggen, terug heeft ontvangen. **20** Door gezien; hij werd niet meer gevonden, omdat God het geloof heeft Isaäk een zegening uitgesproken hem opgenomen had. Want voordat hij opgenomen over Jakob en Esau, zelfs met betrekking tot de werd, is van hem getuigd, dat hij welgevallig was toekomstige dingen. **21** Door het geloof heeft de aan God. **6** Welnu, zonder geloof is het onmogelijk, stervende Jakob beide zonen van Josef gezegend, welgevallig te zijn; want wie tot God wil naderen, en bad hij, steunend op de knop van zijn staf. **22** moet geloven, dat Hij bestaat, en Beloner is voor hen, Door het geloof heeft Josef bij zijn sterven nog aan die Hem zoeken. **7** Door het geloof heeft Noë, toen de uittocht der zonen Israëls gedacht, en bevelen hem geopenbaard werd, wat nog niet was te zien, dit gegeven met betrekking tot zijn gebeente. **23** Door ter harte genomen, en tot redding van zijn huis de het geloof werd Moses na zijn geboorte drie maanden ark gebouwd; waardoor hij de wereld veroordeelde, lang door zijn ouders verborgen, daar ze zagen, en deelachtig werd aan de gerechtigheid door het "dat het knaapje schoon was;" en ze hebben het geloof. **8** Door het geloof ging Abraham, toen hij bevel van den koning niet gevreesd. **24** Door het geroepen werd, gehoorzaam uit naar de plaats, die geloof heeft Moses, toen hij groot was geworden, hij tot erfdeel zou ontvangen; hij vertrok, zonder te geweigerd, den zoon van Fárao's dochter te heten, weten, waarheen hij ging. **9** Door het geloof vestigde **25** en wilde hij liever smaad lijden met Gods volk dan hij zich in het land der beloften als in den vreemde, en een vergankelijk voordeel trekken uit de zonde; **26** woonde daar in tenten tezamen met Isaäk en Jakob, hij stelde de smaad van Christus boven de schatten de medeërfgenamen derzelfde belofte; **10** want hij van Egypte, want hij hield het oog op de beloning wachtte op de stad met grondslagen, wier kunstenaar gevestigd. **27** Door het geloof verliet hij Egypte zonder en bouweerde God is. **11** Door het geloof heeft zelfs de toorn van den koning te vrezen; want hij stond pal, Sara, en nog wel boven de bepaalde leeftijd, de daar hij als het ware den Onzichtbare had gezien. kracht tot zwangerschap ontvangen, omdat ze Hem, **28** Door het geloof heeft hij het Pascha verordend die het beloofd had, voor getrouw heeft gehouden. **12** en het bestrijken met bloed, opdat de verderver Daarom ook is uit één man, en nog wel uit een, die hun eerstgeboren niet zou treffen. **29** Door het afgeleefd was, een geslacht ontsproten, talrijk als de geloof zijn ze de Rode Zee doorgetrokken als door sterren aan de hemel en als het ontelbare zand aan het droge; toen de Egyptenaren het beproefd, het strand van de zee. **13** In het geloof zijn ze allen verdronken ze. **30** Door het geloof vielen de muren gestorven, zonder het beloofde te hebben ontvangen; van Jéricho om na een rondgang van zeven dagen. maar ze hebben het slechts gezien en begroet uit **31** Door het geloof kwam de ontuchtige Rachab niet de verte, en beleden, dat ze vreemdelingen zijn met de ongehoozamen om, daar ze de verspieders en zwervelingen op aarde. **14** Waarlijk, die zó iets in vrede ontving. **32** En wat zal ik nog zeggen? zeggen, tonen wel degelijk, op zoek te zijn naar een De tijd zou me ontbreken, zo ik verhalen ging van vaderland. **15** En zo ze daarbij gedacht hadden aan Gédeon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuël en de het land, dat ze waren uitgetrokken, dan hadden ze Profeten. **33** Door het geloof hebben ze koninkrijken

overweldigt, gerechtigheid uitgeoefend, beloften zien aan den Vader der geesten, en leven? 10 Zij toch vervullen, leeuwenmuilen gestopt; 34 hebben ze hebben ons gekastijd ter wille van enkele dagen en het geweld van het vuur geblust, de scherpte van naar het hun goeddacht; maar Hij doet het tot ons nut, het zwaard kunnen ontgaan, nieuwe krachten na opdat we zijn heiligeelheid deelachtig worden. 11 Elke zwakheid bekomen, sterkte ontvangen in de strijd, kastijd schijnt op het ogenblik zelf geen reden tot heirscharen van vreemden doen wijken. 35 Vrouwen vreugde, maar reden tot droefheid; later echter draagt ontvingen haar doden door opstanding terug. Anderen ze hun, die er door geoefend zijn, een vredesvrucht lieten zich folteren en namen de vrijspraak niet aan, der gerechtigheid. 12 Richt op dus de slappe handen om een betere opstanding te bekomen. 36 Anderen en knikkende kneien! 13 Maakt rechte sporen met weer leden bespotting en geseling, boeien zelfs en uw voeten, opdat het kreupel niet wordt ontwricht, gevangenis; 37 ze werden gestenigd, door midden maar genezen veeleer! 14 Streeft naar vrede met gezaagd, op de pijnbank beproefd, door het moordend allen; ook naar heiligeelheid, zonder welke niemand den zwaard gedood. Ze zwierven rond in schapenvachten Heer zal zien. 15 Zorgt er voor, dat niemand Gods en geitenvelzen, verlaten, verdrukt en mishandeld: 38 genade verwaarloost; dat er geen wortel van bitterheid de wereld was hunner niet waardig; dus doolden ze opschiet, anderen in de weg staat, en velen aansteekt; rond in woestijnen en bergen, spelonken en holen. 39 16 dat niemand ontuchtig is, of onverschillig als Esau, En toch heeft geen van hen de belofte in vervulling die voor één enkele spijs zijn eerstgeboorterecht zien gaan. ofschoon ze om hun geloof met ere verkocht. 17 Gij weet toch, dat toen hij later de worden vermeld. 40 Want daar God voor ons iets zegen wilde erven, hij afgewezen werd; want hij vond beters beschikt had, mochten zij niet zonder ons tot geen mogelijkheid, de gezindheid van zijn vader te veranderen, hoewel hij het onder tranen beproefd.

18 Inderdaad, gij zijt niet toegetreden tot een tastbare berg, niet tot brandend vuur, duisternis, donkere wolk, storm, 19 bazuingeschal; niet tot daverende woorden, waarvan de hoorders bezwoeren, dat er geen woord meer bij mocht komen, 20 omdat het bevel hun te machtig was: "Zelfs als een dier de berg aanraakt, moet het gestenigd worden." 21 En zó ontzettend was de verschijning, dat Moses uitriep: "Ik beef en sidder van angst." 22 Neen, gij zijt toegetreden tot de berg Sion en de Stad van den levenden God, het hemels Jerusalem; tot de tienduizenden engelen, tot de feestvergadering, 23 tot de gemeente der eerstgeborenen, opgeschreven in de hemel; tot God den Rechter van allen; tot de geesten der rechtvaardigen, die hun voleinding hebben bereikt; 24 tot Jesus den Middelaar van het nieuwe Verbond, tot het Bloed der besprekeling, dat iets beters afroeft dan Abels bloed. 25 Zorgt er voor, dat gij Hem niet afwijst, die roept! Want wanneer zij niet ontkwamen, die Hem afwezen, toen Hij op aarde sprak, hoeveel minder wij, zo we ons afkeren van Hem, die uit de hemelen spreekt, 26 wiens stem eertijds de aarde deed sidderen, maar die nu heeft verkondigd: "Nog eenmaal zal ik doen beven Niet slechts de aarde, maar ook de hemel." 27 Welnu, dit "Nog eenmaal"

wijst op de omverwerping van wat als schepsel met zuchten; want dat zou u niet voordelig zijn. **18** Bidt vergankelijk is, opdat dan het onvergankelijke blijft voor ons; want we vertrouwen, een rein geweten te bestaan. **28** Wij dus, die een onvergankelijk koninkrijk hebben, daar we onder ieder opzicht ons onberispelijk hebben ontvangen, we moeten vasthouden aan de genade, en daardoor God dienen, zoals het Hem welgevallig is: in vrome eerbied en ontzag. **29** Want onze God is een verterend vuur!

13 Laat er altijd broederlijke liefde blijven! **2**

Verwaarloost ook de gastvrijheid niet; want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd. **3** Denkt aan de gevangenen, als waart gij medegevangen; aan hen, die mishandeld worden, als waart gijzelf in hun lichaam! **4** Het huwelijk moet eerbaar zijn onder ieder opzicht, en onbezoedeld het huwelijkhsbed; want God zal ontuchtigen en overspelers oordelen. **5** Weest niet hebzuchtig van aard, en stelt u tevreden met wat ge bezit; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, **6** Zo zeggen we met goede moed: "De Heer is mijn Helper; ik heb niets te vrezen; Wat kan een mens mij nog doen?" **7** Denkt aan uw leidslieden, die u het woord Gods hebben verkondigd; let op het einde van hun leven, en volgt hun geloof na. **8** Jesus Christus is Dezelfde, gisteren en heden en in eeuwigheid! (*aion g165*) **9** Laat u niet van de weg brengen door veelsoortige en vreemde leringen. Want goed is het, het hart door de genade te sterken, maar niet door spijzen, welke van geen nut zijn voor hen, die zich daaraan hechten. **10** We hebben een Altaar, waarvan zij, die de tabernakel bedienen, niet mogen eten. **11** Want de lichamen der dieren, wier bloed als een zoenooffer door den hogepriester in het heiligdom is gebracht, worden verbrand buiten de legerplaats. **12** Daarom heeft ook Jesus buiten de poort geleden, om het volk te heiligen door zijn Bloed. **13** Laat ons dus tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen; **14** want we hebben hier geen blijvende stad, maar we reikhalzen naar de toekomstige. **15** Door Hem moeten we een altijddurend dankoffer brengen aan God, namelijk de vrucht van lippen, die zijn Naam verheerlijken! **16** Vergeet de weldadigheid niet en de onderlinge hulp; want in zulke offers heeft God welbehagen. **17** Weest gehoorzaam en onderdanig aan uw leidslieden; want ze waken over uw zielen als mensen, die rekenschap hebben af te leggen. Zorgt er voor, dat ze dit met vreugde kunnen doen en niet

trachten te gedragen. **19** Met meer nadruk verzoek ik u dit te doen, opdat ik u spoediger teruggegeven word. **20** De God van vrede, die Jesus onzen Heer van de doden heeft opgewekt, den groten Herder der schapen door het Bloed van een eeuwig Verbond: (*aionios g166*) **21** Hij bevestige u in alle goed, opdat gij zijn wil mocht volbrengen; al wat Hem welbehagelijc is, werke Hij in ons uit door Jesus Christus: Hem zij ere in de eeuwen der eeuwen. Amen! (*aion g165*) **22** Ik bid u broeders, neemt het woord der vermaning gewillig aan! Want ik heb het u geschreven in een korte brief. **23** Gij weet, dat onze broeder Timoteus de vrijheid heeft verkregen. Zo hij spoedig komt, zal ik u bezoeken in zijn gezelschap. **24** Groet al uw leidslieden en alle heiligen. De Italianen groeten u. **25** De genade zij met u allen!

Jakobus

1 Jakobus, dienaar van God en van den Heer

Jesus Christus, aan de twaalf stammen in de verstrooing: heil! 2 Mijn broeders, acht het een zeer grote vreugde, wanneer gij in allerhande bekoringen valt. 3 Want gij weet, dat de beproeving van uw geloof de oorzaak is van geduld; 4 welnu, het geduld behoeft slechts volkomen te worden, dan zijt gij volmaakt en ongerept, en schiet gij in niets te kort. 5 Komt iemand van u dan wijsheid te kort, hij vrage ze aan God, die ze aan allen verleent, eenvoudigweg en zonder verwijt; dan zal ze hem geschenken worden. 6 Maar hij moet vragen met geloof en zonder te weifelen; want wie weifelt, gelijkt op een golf van de zee, die door de wind wordt bewogen, en heen en weer wordt geslingerd. 7 Zo iemand toch verbeeldt zich niet, dat hij iets van den Heer zal ontvangen; 8 dubbelhartig man als hij is, ongestadig in heel zijn gedrag. 9 Laat de broeder van nederige staat zich op zijn verheffing beroemen. 10 Maar de rijke op zijn geringheid; want hij zal verdwijnen als een bloem in het gras. 11 Want de zon gaat op met haar gloed en doet het gras verdorren; dan valt ook zijn bloem, en haar schoonheid vliest heen. Zo zal ook de rijke verkwijnen op zijn levenspad. 12 Zalig de man, die staande blijft bij de bekoring; want wanneer hij de proef heeft doorstaan, zal hij de kroon des levens ontvangen, die God beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben. 13 Niemand mag zeggen, als hij bekoord wordt: ik word door God bekoerd. Want evenmin als God zelf door het kwaad wordt bekoerd, brengt Hij wien ook in bekoring. 14 Neen, iedere mens wordt door zijn eigen begeerlijkheid bekoerd, verleid en verlok; 15 wanneer dan de begeerlijkheid is bevucht, baart ze de zonde, en als de zonde volgroeid is, brengt ze de dood. 16 Bedriegt u niet, mijn geliefde broeders. 17 Niet dan goede gift en volmaakte gave komt van boven, en daalt neer van den Vader der lichten, bij wien geen verandering bestaat of schaduw van wisselvalligheid. 18 Uit vrije wil heeft Hij ons door de prediking der waarheid verwekt, opdat we de eersteling zijner schepselen zouden zijn. 19 Verstaat dit goed, mijn geliefde broeders! Een ieder zij vlug in het horen, maar traag in het spreken, traag in de toorn; 20 want 's mensen toorn bewerkt geen gerechtigheid

Gods. 21 Legt daarom alle onreinheid af en uitwas van boosheid, maar neemt met zachtmoeidigheid het woord in u op, dat op u is geënt, en dat uw zielen kan redden. 22 Weest werkers van het woord, en niet hoorders alleen; anders bedriegt gij uzelf. 23 Immers, wanneer iemand het woord aanhoort, maar er zich niet naar gedraagt, dan gelijkt hij op een man, die zijn gelaat, door de natuur hem geschenken, in een spiegel beziet; 24 want als hij toegekeken heeft en heen is gegaan, is hij aanstonds vergeten, hoe hij er uitzag. 25 Maar hij, die met volle aandacht de volmaakte wet der vrijheid beschouwt, en zich er ook naar gedraagt, —geen vergeetachtig hoorder, maar een man van de daad, —hij zal zalig worden door zijn werken. 26 Zo iemand vroom meent te zijn, maar zijn tong niet beteugelt, dan bedriegt hij zichzelf, en zijn vroomheid is ijdel. 27 Reine en vlekkeloze vroomheid in de ogen van God en den Vader is deze: zorg te dragen voor wezen en weduwen in hun rampspoed, en zich onbesmet van de wereld te houden.

2 Mijn broeders, paart het aanzien van personen niet met het geloof in onzen verheerlijkten Heer Jesus Christus. 2 Welnu, wanneer bij uw samenkomst een man binnentreedt met gouden ringen en een prachtig gewaad, maar er ook een arme binnenkomt met onverzorgde kleding, 3 en wanneer gij dan opziet tegen den man met het prachtig gewaad en hem zegt: "Zet u hier op de ereplaats neer," maar wanneer gij tot den arme zegt: "Blijf ginder staan," of "Ga zitten bij mijn voetbank," 4 hebt gij dan bij uzelf geen onderscheid gemaakt, en oordeelt gij dan niet op verkeerde gronden? 5 Luistert wél, mijn geliefde broeders! Heeft God de armen der wereld niet uitverkoren, om rijk te woren in geloof, en erfgenamen van het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben; 6 en gij zoudt den arme verachten? En zijn het juist de rijken niet, die u verdrukken en u voor de rechtbank slepen; 7 zijn zij het niet, die de heerlijke Naam lasteren, waarnaar gij genoemd wordt? 8 Welnu, wanneer gij de koninklijke wet volbrengt, overeenkomstig de Schrift: "Ge zult uw naaste liefhebben als uzelf," dan doet gij wél; 9 maar wanneer gij handelt volgens aanzien van personen, dan zondigt gij, en wordt gij als overtreder aangeklaagd door de wet. 10 Immers wie de ganse wet onderhoudt, maar in één punt

midoet, is schuldig aan het geheel. **11** Want Hij, die Wanneer we de paarden het gebit in de bek steken, gezegd heeft: "Ge zult geen overspel doen," Hij heeft om ze ons te doen gehoorzamen, dan mennen we ook gezegd: "Ge zult niet doodslaan." Wanneer ge ook heel hun lijf. **4** Ziet ook eens naar de schepen: dus geen overspel doet, maar wel doodslaat, dan hoe groot ze ook zijn, en door wat onstuimige winden zit gij een overtreder der wet. **12** Spreekt dus en ze worden gedreven, door een heel klein roer worden handelt als mensen, die geoordeeld zullen worden ze gewend, waarheen de stuurman het wil. **5** Zo door de wet der vrijheid. **13** Want onbarmhartig is ook is de tong slechts een klein lid, maar ze bezit het oordeel over hem, die geen barmhartigheid heeft een grote invloed. Ziet, hoe een klein vuurtje een getoond; maar de barmhartigheid neemt het tegen heel bos in brand steekt! **6** Ook de tong is een vuur: het oordeel op. **14** Wat baat het, mijn broeders, of een wereld van ongerechtigheid. Onder onze leden iemand al beweert, het geloof te bezitten, zo hij de is het de tong, die heel het lichaam bezoedelt, en werken niet heeft? Kan het geloof hem soms reden? ons levensrad in brand steekt, zelf in vlam gezet **15** Wanneer een broeder of zuster naakt zou zijn en door de hel. (**Geenna g1067**) **7** Inderdaad, alle soorten van het dagelijks voedsel beroofd, **16** en iemand van van beesten en vogels, kruipende dieren en beesten u zou hun zeggen: Gaat heen in vrede, verwarmt en der zee, worden getemd en zijn getemd door het verzadigt u, maar gij schenkt hun niet, wat ze voor menselijk geslacht; **8** maar de tong: geen mens kan hun lichaam behoeven, wat zal het baten? **17** Zo haar temmen; rusteloos kwaad, vol dodelijk venijn. **9** gaat het ook met het geloof: zonder de werken is Met haar zegenen we den Heer en den Vader, met het innerlijk dood. **18** Bovendien zou men zo iemand haar ook vervloeken we de mensen, naar Gods beeld kunnen zeggen: "Gij hebt het geloof, en ik heb de geschapen; **10** uit dezelfde mond komt zegen en werken? Toon me eens uw geloof zonder de werken; vloek. —Nee mijn broeders, dit moet zó niet zijn! mijn geloof zal ik u uit de werken bewijzen. **19** Ge **11** Of laat soms een bron uit dezelfdeader zoet en gelooft, dat er slechts één God bestaat? Ge doet wèl; bitter water opborrelen? **12** Of is het mogelijk, mijn maar ook de duivels geloven het..., en sidderen!" **20** broeders, dat een vijg olijven draagt, en een wijnstok Wilt ge zien, lege mens, hoe het geloof zonder de vijgen? Ook kan een zoute bron geen zoet water werken onvruchtbaar is? **21** Werd Abraham, onze geven. **13** Wie is er onder u wijs en verstandig? Hij Vader, niet uit werken gerechtvaardigd, toen hij Isaäk, tone door eerzame wandel zijn werken, met wijze zijn zoon, op het altaar had geofferd? **22** Ge ziet, zachtmoeidheid gepaard. **14** Maar zo ge bittere hoe het geloof met zijn werken gepaard ging, en hoe naijver en twist ronddraagt in uw hart, zet gij u dan door de werken het geloof werd volmaakt. **23** En niet op tegen de waarheid, en liegt gij dan niet tegen toen ging de Schrift in vervulling, die zegt: "Abraham haar? **15** Zo'n wijsheid komt niet van boven, maar geloofde aan God, en het werd hem tot gerechtigheid is aards, zinnelijk en duivels; **16** want waar naijver gerekend;" toen ook werd hij genoemd: "de vriend heerst en twist, daar is onrust en allerlei kwaad. **17** van God." **24** Ge ziet: uit wérken wordt de mens De wijsheid, die van boven komt, is vóór alles rein, gerechtvaardigd, en niet uit geloof alleen. **25** Werd maar ook vredelievend, inschikkelijk, gezeggelijk, ook de ontuchtige Rachab niet gerechtvaardigd uit vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig, werken, omdat ze de boden gastvrij ontving, en ze ongeveinsd; **18** en de vredesfrucht der gerechtigheid langs een andere weg liet vertrekken? **26** Want zoals wordt gezaaid door hen, die de vrede bewaren. het lichaam dood is zonder geest, zo is ook dood het geloof zonder werken.

3 Laat er onder u niet velen als leermeesters optreden, mijn broeders; want we weten, dat we dan een strenger oordeel zullen ondergaan. **2** Allen toch struikelen we op vele punten. Zo iemand in het spreken niet struikelt, dan is hij een volmaakt man; want dan kan hij ook heel het lichaam beteugelen. **3**

4 Vanwaar dan strijd en getwist onder u? Komt het niet voort uit uw lusten, die door uw ledematen aan het vechten slaan? **2** Gij begeert, toch bezit gij niet; gij moordt en benijdt, toch verkrijgt gij niet. Gij blijft dus vechten en strijden! Gij bezit echter niet, omdat gij niet bidt; **3** gij bidt en toch verkrijgt gij niet, omdat gij bidt met de boze bedoeling, door uw lusten te verbrassen wat gij verkrijgt. **4** Overspelers, weet gij

dan niet, dat vriendschap der wereld vijandschap is het geduld, totdat deze de vroege en late regen jegens God? Wie dus een vriend van de wereld wil ontvangt. 8 Weest gij ook geduldig, en laat uw harten zijn, maakt zich tot vijand van God. 5 Of meent gij niet wankelen; want de komst van den Heer is nabij. soms, dat de Schrift het voor niets zegt: "Tot afgunst 9 Klaagt niet, broeders, tegen elkander, opdat gij niet toe begeert de Geest, dien Hij in ons deed wonen?" geoordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur! 6 Groter genade geeft Hij zelfs; daarom zegt ze: "God 10 Broeders, neemt in lijden en dulden een voorbeeld weerstaat de hovaardigen, maar aan de nederigen aan de profeten, die gesproken hebben in 's Heren geeft Hij genade." 7 Onderwerpt u dus nederig aan naam. 11 Ziet, de geduldigen prijzen we zalig; gij hebt God, maar verzet u tegen den duivel, en hij zal voor u van Jobs geduld gehoord, gij kent ook de uitkomst, vluchten! 8 Treedt nader tot God, en Hij zal naderen die de Heer heeft geschenken, "omdat de Heer vol tot u! Zondaars, reinigt uw handen; dubbelhartigen, medelijken is en ontferming." 12 Vóór alles, mijn zuivert uw harten! 9 Beseft uw ellende, jammert en broeders, zweert niet, noch bij de hemel, noch bij de weent; uw lachen verkere in rouw, en uw vreugde in aarde, noch met een andere eed. Maar uw ja zij ja, droefheid! 10 Vernerdt u voor den Heer, en Hij zal en uw neen zij neen, opdat ge niet bezwijken moogt u verheffen. 11 Broeders, spreekt geen kwaad van onder het oordeel. 12 Is iemand van u in lijden: hij elkander! Wie kwaad spreekt van zijn broeder, of den bidde; is hij verheugd: hij zinge een lofzang. 14 Is broeder beoordeelt, spreekt kwaad van de wet en iemand van u ziek: hij roepe de priesters der Kerk; oordeelt de wet; maar zo ge haar oordeelt, zijt ge laat hen dan over hem bidden, en hem zalven met geen werker der wet, maar haar rechter. 12 Wetgever olie in de naam des Heren. 15 En het gelovig gebed en Rechter is Eén: Hij die redden kan en verderven. zal den zieke behouden, de Heer zal hem opbeuren; Maar wie zijt gij, dat ge den naaste beoordeelt? 13 En en mocht hij zonden hebben begaan, dan zullen ze nu gij daar, die zegt: "Vandaag of morgen zullen we hem vergeven worden. 16 Belijdt dus elkander uw heenreizen naar die of die stad; een jaar zullen we zonden en bidt voor elkaar, opdat gij genezen moogt daar blijven, handel drijven en winst maken." 14 Gij worden. Veel vermag het krachtdadig gebed van een daar, die niet eens de dag van morgen kent! Wat is rechtvaardige. 17 Elias was een mens, juist zoals wij; uw leven? Een damp immers zit gij, die een stonde hij bad, dat het niet regenen zou, en het regende niet opkomt en dan weer verdwijnt. 15 Neen, gij moet op de aarde drie jaren en zes maanden lang; 18 en zeggen: "Zo de Heer het wil, zullen we leven, en dit weer bad hij, en de hemel schonk regen, en de aarde doen of dat!" 16 Maar nu bluft gij in uw verwaandheid; bracht haar vruchten voort. 19 Mijn broeders, wanneer al dergelijk gebluf is verkeerd. 17 Nu dan, hij die weet, iemand van u is afgedwaald van de waarheid, en een dat hij goed heeft te doen en het nalaat, doet zonde.

5 Welnu dan, gij rijken; weent en jammert om de rampen, die u bedreigen. 2 Uw rijkdom is verrot, uw gewaden zijn verteerd door de mot; 3 uw goud en zilver is verroest, en hun roest zal tegen u getuigen en ook wegvreten uw vlees; vuur hebt gij u als een schat opgehoopt voor het einde der dagen. 4 Ziet, het achterstallige loon der arbeiders, die uw akkers hebben gemaaid, schreeuw luid tegen u op; de kreten der maaiers dringen door in de oren des Heren Sabaot. 5 Gij hebt op aarde gezweldg en gebrast, uw harten vetgemest voor de dag van het slachten. 6 Den gerechte hebt gij gevonnist, vermoord, ofschoon hij uw vijand niet is. 7 Broeders, weest dan geduldig tot 's Heren komst. Ziet, de landman wacht op de kostelijke vrucht van de akker, maar oefent daarbij

ander brengt hem tot inkeer; 20 weet dan, dat hij, die een zondaar van zijn dwaalweg bekeert, diens ziel van de dood zal reden, en een menigte zonden bedekken.

1 Petrus

1 Petrus, apostel van Jesus Christus, aan de pelgrims der Verstrooiing van Pontus, Galátië, Kappadócië, Azië en Bitúnië, die zijn uitverkoren, **2** naar de voorwetenschap van God den Vader en door de heiligeing van den Geest, tot de gehoorzaamheid aan Jesus Christus en de besprenkeling met zijn Bloed: Genade en vrede zij u in volle mate. **3** Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, die in zijn grote barmhartigheid door de opstanding van Jesus Christus uit de doden ons deed wedergeboren worden tot een levende hoop, **4** tot een onbedreiflijke, onbezoedelde en onvergankelijke erfenis. Deze is in de hemel weggelegd voor u, **5** die in Gods kracht door het geloof wordt behouden, om tot een zaligheid te geraken, welke gerede ligt voor haar openbaring op het einde der tijden. **6** Dan zult gij u verheugen, al wordt gij ook thans, indien het zo wezen moet, voor korte tijd door allerlei beproevingen gekweld. **7** Want wanneer uw geloof de proef heeft doorstaan, dan heeft het hoger waarde dan vergankelijk goud, dat door het vuur is gelouterd; en zal het strekken tot lof en eer en roem bij de verschijning van Jesus Christus. **8** Hem hebt gij lief, ofschoon gij Hem niet hebt gezien; in Hem gelooft gij, ofschoon gij Hem thans nog niet ziet; verheugt u dus met onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, **9** omdat gij het doel van uw geloof bereikt, de zaligheid uwer zielen. **10** Naar deze zaligheid hebben de profeten gezocht en gevorst; zij profeteerden over de genade, die voor u was bestemd; **11** ze onderzochten, op wat tijd en wat uur de Geest van Christus gedoeld heeft, die in hen was en het lijden voorzagde, dat Christus zou treffen, en de heerlijkheid, die daarop volgen zou. **12** Maar het werd hun geopenbaard, dat ze met dit alles zichzelf niet dienden, maar u. En thans is u dit alles verkondigd door hen, die u de blijde boodschap brachten door den heiligen Geest, die uit de hemel is neergezonden; en engelen zelfs zijn begerig, er een blik in te slaan. **13** Omgordt dus de lenden van uw verstand en weest bezonnen; richt heel uw hoop op de genade, die u geschenken wordt, als Jesus Christus verschijnt. **14** Voegt u, als gehoorzame kinderen, niet naar uw vroegere lusten uit de tijd der onwetendheid; **15** maar weest heilig in

heel uw wandel, zoals Hij heilig is, die u riep. **16** Want er staat geschreven: "Weest heilig, omdat Ik heilig ben." **17** En wanneer gij Hem aanroept als Vader, die zonder aanzien des persoons een ieder oordeelt naar zijn werken, brengt dan in vreze de tijd van uw ballingschap door. **18** Want gij weet, dat gij niet met vergankelijk zilver of goud zijt vrijgekocht uit uw ijdele levenswandel, die van uw vaders stamt, **19** maar door het kostbaar Bloed van Christus, als van een Lam zonder vlek of gebrek. **20** Vóór de grondvesting der wereld was Hij daartoe voorbestemd, maar eerst op het einde der tijden is Hij verschenen terwille van u. **21** Door Hem gelooft gij in God, die Hem van de doden heeft opgewekt en verheerlijkt; en zó is uw geloof ook hoop op God. **22** En nu gij door gehoorzaamheid aan de waarheid uw zielen tot ongeveinsde broederliefde hebt geheiligd, nu moet gij elkander van harte en vurig beminnen. **23** Want gij zijt wedergeboren niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levend en blijvend woord van God. (*aiōn g165*) **24** Want: "Alle vlees is als gras, Heel zijn glorie als een bloem in het gras. Het gras verdort, de bloem valt af; **25** Maar het woord des Heren houdt in eeuwigheid stand!" En dit is het woord, dat onder u is verkondigd. (*aiōn g165*)

2 Legt dan af alle boosheid, valsheid, huichelarij, afgunst en alle kwaadsprekerij. **2** Weest, als pasgeboren kinderkens, begerig naar onvervalste geestelijke melk, om daardoor op te groeien tot zaligheid, **3** zo "gij reeds gesmaakt hebt, dat de Heer goedertieren is." **4** Nadert tot Hem, de levende steen, —door de mensen verworpen, maar uitverkoren en kostbaar bij God, **5** en laat u als levende stenen opbouwen tot een geestelijke tempel, bestemd voor een heilig priesterschap, dat geestelijke offers brengt, welgevallig aan God door Jesus Christus. **6** Daarom staat er in de Schrift: "Zie, Ik leg in Sion een uitverkoren steen, een kostbare hoeksteen; En wie in Hem gelooft, wordt niet beschamerd." **7** Voor u dus de eer, omdat gij gelooft. Maar voor wie niet geloven, blijft het gelden: "De steen, die de bouwlieden hadden verworpen, Is hoeksteen geworden; **8** Maar ook een steen des aanstoots, En een rotsblok, waarover men struikelt." Omdat ze het woord niet geloven, stoten ze zich; en hiertoe zijn ze voorbestemd. **9** Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk

priesterdom, een heilige natie, een aangeworven onwillig staan tegenover het woord, zonder woord, volk: om te verkondigen de deugden van Hem, die u worden gewonnen door het gedrag hunner vrouwen, riep uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht. **10** Gij, **2** wanneer ze uw reine, ingetogen wandel bespeuren. vroeger geen volk, nu Gods volk; vroeger van genade **3** Uw tooi moet niet in uiterlijke dingen bestaan: verstoken, nu begenadigd. **11** Geliefden, ik vermaan u, in haarlechten, gouden smuk en klederdracht, als pelgrims en vreemdelingen, u verre te houden van **4** maar in den verborgen mens van het hart: in de vleselijke lusten, die strijd voeren tegen de ziel. **12** de onvergankelijke tooi van een zachtmoedige en Leidt onder de heidenen een voorbeeldig leven, opdat ingetogen geest, die kostbaar is in Gods oog. **5** Zo zij uw wandel, waarover ze thans u als boosdoeners immers tooiden zich vroeger ook de heilige vrouwen, lasteren, uit uw goede werken zullen leren kennen op die haar hoop stelden op God; aan haar mannen de dag der bezoeking, en dan glorie zullen brengen waren ze onderdanig, **6** zoals Sara aan Abraham aan God. **13** Weest onderdanig aan ieder menselijk gehoorzaam was, en hem "heer" heeft genoemd. Haar gezag om 's Heren wil: aan den koning als opperheer; kinderen zijt gij geworden door het goede te doen, **14** aan de landvoogden als zijn gezanten, om de en geen enkel schrikbeeld te vrezen. **7** Eveneens boosdoeners te straffen en de goeden te prijzen. **15** moet gij, mannen, op redelijke wijze met uw vrouwen Want het is de wil van God, dat gij, door het goede verkeren als met het zwakkere vat, en haar in ere te doen, het onverstand van domme mensen tot houden als medeervengenamen van de genade des zwijgen brengt. **16** Doet het als vrije mannen; niet levens, opdat uw gebeden niet worden belemmerd. **8** als mensen, die de vrijheid als een dekmantel der Ten slotte, weest allen eensgezind, deelnemend voor boosheid gebruiken, maar als dienstknechten Gods. elkander, vol broederliefde, barmhartig, bescheiden; **17** Houdt alle mensen in ere, hebt de gemeenschap **9** vergeldt geen kwaad met kwaad, of schelden met lief; vreest God, eert den koning! **18** Gij slaven, weest schelden, maar zegent elkander veeleer; gij zijt toch onderdanig aan uw meesters met alle ontzag; niet geroepen, om zegen te erven. **10** Immers: "Wie het alleen aan de goede en vriendelijke, maar ook aan leven wil liefhebben, En goede dagen wil zien: Beware de lastige. **19** Want dit is een welgevallige daad, zijn tong voor het kwaad, En zijn lippen voor leugen; wanneer men uit gewetensplicht tegenover God het **11** Hij vluchte het kwaad, doe enkel wat goed is, Zoek leed verdraagt, dat men onverdiend moet lijden. **20** de vrede en jage hem na. **12** Want de ogen des Heren Wat eer toch steekt er in, gelaten te zijn, als gij zijn op de vromen gericht, Zijn oren naar hun smeken geslagen wordt, omdat gij misdaan hebt? Neen, dit gekeerd; Maar 's Heren aanschijn blikt grimmig tegen is welgevallig aan God: gelaten te zijn, als gij lijdt, de bozen." **13** En wie zal u kwaad doen, wanneer gij ofschoon gij goed hebt gehandeld. **21** Hier toe immers ijverig zijt in het goede? **14** Maar al zoudt gij ook lijden zijt gij geroepen; want ook Christus heeft geleden om de gerechtigheid, zalig zijt gij! "Vreest niet voor voor u, en u een voorbeeld nagelaten, opdat gij zijn hen, en laat u niet ontrusten." **15** Heiligt Christus, den voetstappen zoudt volgen. **22** Hij heeft geen zonde Heer, in uw harten; weest altijd tot verantwoording bedreven, en er was geen bedrog in zijn mond; bereid aan iedereen, die u rekenschap vraagt van de **23** toch hoonde Hij niet, als Hij gehoond werd, en hoop, die in u leeft. **16** Doet het echter met zachtheid dreigde Hij niet, als Hij leed; maar Hij liet het over aan en schroom en met een goed geweten, opdat zij, die Hem, die met rechtvaardigheid oordeelt. **24** Hij zelf op uw goede wandel in Christus smalen, over hun heeft aan het kruishout in zijn Lichaam onze zonden lastertaal beschaamd mogen staan. **17** Want het is gedragen, opdat wij, van de zonden onlast, voor de beter te lijden, zo God het wil, wanneer men goed gerechtigheid zouden leven. Door zijn striemen zijt gij doet, dan wanneer men kwaad bedrijft. **18** Immers ook genezen; **25** want als schapen hebt gij rondgedwaald, Christus is éénmaal voor de zonden gestorven, een maar thans zijt gij teruggekeerd tot den Herder, tot Rechtvaardige voor ongerechten, —om u te brengen Hem, die uw zielen behoedt.

tot God. Maar ter dood gebracht naar het Vlees, is Hij ten leven gewekt naar den Geest. **19** In den Geest is Hij dan ook aan de geesten in de kerker gaat preken:

3 Eveneens moet gij, vrouwen, onderdanig zijn aan uw mannen; opdat ook zij, die misschien nog

20 aan hen, die eertijds onwillig waren geweest, toen Christus' naam smaad ondergaat; want dan rust op u in de dagen van Noë Gods lankmoedigheid bleef de Geest der glorie, de Geest van God. 15 Immers wachten, totdat de ark was gebouwd. Hierin werden niemand van u mag lijden als moordenaar of dief, enigen—acht personen, —gered door het water heen. als misdaiger of oproermaker; 16 maar lijdt hij als 21 Als voorafgebeeld Doopsel redt thans dit water christen, hij schame zich niet, doch verheerlijke God ook u; niet als een afwassing van de onreinheid naar om die naam. 17 Want de tijd van het oordeel is daar, het vlees, maar als een bede tot God om een goed dat begint met Gods huis. Maar wanneer het met ons geweten, door de opstanding van Jesus Christus. 22 gaat beginnen, wat zal dan het einde zijn van hen, Hij is opgestegen ten hemel, en is gezeten aan de die niet gehoorzamen aan het Evangelie van God? rechterhand Gods, terwijl engelen en machten en 18 En wanneer de rechtvaardige ternauwerhood wordt krachten aan Hem zijn onderworpen. gered, waar komt dan de goddeloze en zondaar terecht? 19 Daarom ook moeten zij, die naar Gods wil lijden verduren, hun zielen veilig stellen bij den getrouwen Schepper, door het goede te doen.

4 Daar Christus nu naar het vlees heeft geleden, moet ook gij u wapenen met dezelfde gedachte: wie lijdt naar het vlees, is los van de zonde; 2 zodat gij niet langer naar de lusten der mensen,

maar naar de wil van God de tijd doorleeft, die u rest in het vlees. 3 Want lang genoeg heeft de tijd geduurd, die nu voorbij is, waarin gij de zin der heidenen deedt, en geleefd hebt in losbandigheid, zondige afgoderij. 4 En nu staan ze vreemd te zien en lasteren ze u, omdat gij niet meedraagt naar dezelfde modderpoel van ongebondenheid; 5 maar ze zullen hierover rekenschap hebben te geven aan Hem, die gereed staat, om levenden en doden te oordelen. 6 Immers juist hierom is ook aan de doden de blije tijding gebracht, opdat ze bij God naar de geest zouden leven, al zijn ze ook bij de mensen

geoordeeld naar het vlees. 7 Het einde nadert van alle dingen! Beheerst dus uzelf en weest bezonnen, opdat gij kunt bidden. 8 Draagt vóór alles elkander vurige liefde toe; want de liefde bedekt een menigte zonden. 9 Weest gastvrij jegens elkander, zonder te morren. 10 Dient elkaar met de genadegaven, zoals elk ze ontving, als goede beheerders van de vele genaden van God: 11 wanneer iemand spreekt, het zij als Gods woord; wanneer iemand dient, het geschiede door de kracht, door God hem verleend. Moge dan in alles God worden verheerlijkt door Jesus Christus, wien de heerlijkheid is en de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! (aiōn g165) 12 Geliefden,

staat niet verbaasd over de brand der beproeving, die bij u uitslaat, alsof u iets vreemds overkwam! 13 Maar verheugt u veeleer, naarmate gij deel hebt aan het lijden van Christus, opdat gij ook blijde moogt juichen als zijn glorie verschijnt. 14 Zalig zijt gij, zo gij om

5 De priesters onder u vermaan ik dus: ik, die hun medepriester ben, de getuige ook van Christus' lijden, en hun deelgenoot van de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: 2 Weidt Gods kudde, die aan uw zorgen is toevertrouwd; niet uit dwang, maar gewillig, zoals het God behaagt; niet uit winzucht, maar uit toegenegenheid; 3 niet als dwingelanden over de u toegewezen groepen, maar als voorbeeld der kudde. 4 Dan zult gij de onverwelkbare krans der glorie behalen, wanneer de opperste Herder verschijnt. 5 En gij jongeren, weest onderdanig aan de priesters! Gij allen, weest tegenover elkaar met het livrei der nederigheid bekleed; want "God weerstaat de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade." 6 Vernerdt u dus onder Gods machtige hand, opdat Hij u te zijner tijd moge verheffen. 7 Werpt op Hem al uw bekommernis; want Hij draagt zorg voor u. 8 Weest bezonnen en waakzaam! De duivel, uw vijand, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek wien hij verslinden zal. 9 Weerstaat hem, sterk door het geloof! Denkt er aan, dat aan uw broeders, over de wereld verspreid, het lijden is toegemeten in dezelfde mate. 10 De God van alle genade, die u in Christus riep tot zijn eeuwige glorie, Hij zal u na kortstondig lijden oprichten en sterken, stevigen en bevestigen. (aiōnios g166) 11 Hem is de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! (aiōn g165) 12 Met behulp van Silvanus, dien ik hoogschat als een trouw broeder voor u, heb ik in het kort geschreven, om u te bemoedigen, en u te verzekeren, dat dit inderdaad waarachtige genade van God is. Blijft daarin vaststaan! 13 De mede-uitverkorene in

Babylon, en Markus mijn zoon, groeten u. Groet elkander met een liefdekuus. **14** Vrede zij u allen, die in Christus zijt!

2 Petrus

1 Simon Petrus, dienaar en apostel van Jesus Christus: aan hen, die door de gerechtigheid van onzen God en Zaligmaker Jesus Christus een geloof hebben ontvangen, even kostbaar als het onze: **2** Genade en vrede zij u in volle mate door de kennis van God en van Jesus onzen Heer. **3** Alles toch wat tot leven en vroomheid kan strekken, heeft zijn goddelijke macht ons geschenken door de kennis van Hem, die ons riep door zijn glorie en kracht. **4** Hierdoor ook heeft Hij ons de meest kostelijke en heerlijke beloften gedaan: dat gij door dit alles deelachtig zoudt worden aan Gods natuur, wanneer gij ontkomen zult zijn aan het zinnelijk bederf van de wereld. **5** En juist Daarom moet gij uw uiterste best doen, om met het geloof de deugd te paren, met de deugd de kennis, **6** met de kennis de zelfbeheersing, met de zelfbeheersing de volharding, met de volharding de vroomheid, **7** met de vroomheid de broederlijkheid, met de broederlijkheid de liefde. **8** Want wanneer gij dit alles bezit en in ruimer mate verkrijgt, zal het u niet leeg en onvruchtbaar maken voor uw kennis van Jesus christus onzen Heer; **9** hij immers wien dit alles ontbreekt, is blind En kortzichtig, en heeft vergeten, dat hij gereinigd werd van vroegere zonden. **10** Broeders, bijvert u dus zoveel mogelijk, om uw roeping en uitverkiezing vast te doen staan. Want wanneer gij dit Alles beoefent, zult gij nooit struikelen, **11** en dan zal ook de toegang tot het eeuwig koninkrijk van Jesus Christus, onzen Heer en Zaligmaker, wijd voor u openstaan. (αῖνιος g166) **12** Daarom dan ook zal ik zonder ophouden u dit alles in herinnering blijven brengen, ofschoon gij de waarheid wel kent, die gij bezit, en er zelfs in bevestigd zijt. **13** Zolang ik in deze tentwoning blijf, acht ik het mijn plicht, door gestadige herinnering u er toe op te wekken. **14** Want ik weet, dat weldra mijn tent zal worden neergehaald, zoals ook Jesus Christus onze Heer het mij bekend heeft gemaakt. **15** Ik zal er dus mijn best voor doen, dat gij ook, na mijn heengaan, het u ten allen tijde zult blijven herinneren. **16** We hebben u immers de kracht en de komst van onzen Heer Jesus Christus verkondigd, niet als napraters van listig verzonnen sprookjes, maar als ooggetuigen van zijn Majesteit. **17** Want toen Hij van God den Vader

eer en glorie ontving, klonk tot Hem de stem van de Hoogwaardige Heerlijkhed: "Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen gesteld heb." **18** En wijzelf hebben deze stem uit de hemel gehoord, toen wij op de heilige berg waren, tezamen met Hem. **19** Bovendien bezitten we het woord der profeten, dat daardoor nog meer bekraftigd werd; gij doet dus wèl, met er acht op te slaan als op een lamp, die schijnt op een donkere plaats, totdat de Dag gaat gloren en de Morgenster opgaat in uw harten. **20** Toch moet gij vóór alles begrijpen, dat er geen enkele profetie der Schrift door eigenmachttige verklaring ontstaat. **21** Want nooit is er een profetie uitgebracht door de wil van een mens, maar onder de drang van den heiligen Geest hebben mensen gesproken uit naam van God.

2 Maar er waren ook valse profeten opgestaan onder het Volk, zoals er ook valse leraars zullen zijn onder ú. Ze zullen verderflijke ketterijen binnensmokkelen, den Meester verloochenen, die hen heeft vrijgekocht, en zich zó een ras verderf berokkenen. **2** En velen zullen hun losbandigheid volgen; door hun toedoen zal de weg der Waarheid worden gelasterd. **3** Ook zullen ze, door winzucht gedreven, u uitbuiten met sluwe woorden. Sinds lang reeds staat hun vonnis klaar, en hun ondergang sluwert niet in. **4** Want wanneer God de zondige engelen niet spaarde, maar ze naar de hel verwees, en opsloot in donkere holen, om ze vast te houden voor het oordeel; (Tartaroō g5020) **5** wanneer Hij de oude wereld niet spaarde, maar de zondvloed bracht over de wereld der goddelozen, maar het achtal van Noë, den heraut der gerechtigheid, in het leven behield; **6** wanneer Hij de steden Sódoma en Gomorra in as legde, ze ten ondergang doemde en ze tot voorbeeld stelde voor goddelozen uit later tijd, **7** maar Lot den rechtvaardige redde, die door het liederlijk gedrag van tuchteloze lieden gekweld werd, **8** daar deze rechtschapen man in hun midden vertoeft, en, dag in, dag uit, zijn rechtvaardige ziel heeft gefolterd door de schandelijke daden die hij zien moest en horen; **9** dan staat het wel vast: de Heer weet de vromen uit de beproeving te redden, maar de bozen afgezonderd te houden, om ze te straffen op de dag van het oordeel; **10** hen bovenal, die leven naar het vlees in onreine begeerten, en die de Heerschappij verachten. Vermel en verwaand

schromen ze niet, de Heerlijkheden te beschimpen. **11** der tijden spotters met bijtende spot zullen komen, En terwijl de Engelen, hun meerderen in kracht en in die naar hun eigen lusten leven, en zeggen: **4** "Waar macht, tegen haar geen smalend oordeel uitspreken blijft nu de belofte van zijn Komst? Want sinds de bij den Heer, **12** smalen zij wat ze niet kennen, als Vaders zijn ontslapen, blijft alles zoals het geweest is redeloos vee, van nature tot grijpen en moorden van het begin der schepping af!" **5** Het ontgaat hun bestemd. En aan hun eigen verderf zullen ze ten immers met opzet, dat door Gods woord de hemelen verderve gaan; **13** ze worden bedrogen als loon van oudsher bestonden, en de aarde uit water en voor bedrog. Slempen des daags is hun een genot, door water ontstond; **6** en dat de toenmalige wereld dat vuil, die schandvlekken; en als ze met u de door beide wateren werd overstroomd en verging. **7** gemeenschappelijke maaltijd houden, brassen ze van Welnu, door hetzelfde woord van God zijn de huidige hun bedriegerijen. **14** Hun ogen zijn vol overspel en hemel en aarde zorgvuldig behouden, en bewaard rusteloos in de zonde; wankelende zielen verlokken voor het vuur tegen de Dag van het Ordeel en van ze er mee. Hun hart is in hebzucht volleerd; die de ondergang der goddeloze mensen. **8** Geliefden, kinderen der vervloeking! **15** Ze hebben de rechte dit ééne mag u niet ontgaan: Voor den Heer is één dag weg verlaten, en zijn aan het dwalen geraakt; ze als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. **9** hebben de weg van Bálaäm gevuld, van Beórs Niet traag is de Heer met zijn belofte, zoals sommigen zoon, die het loon der ongerechtigheid liefhad, **16** dat traagheid noemen; maar lankmoedig is Hij voor u, maar een berispung voor zijn overtreding ontving: daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, maar het stomme lastdier, sprekend met menselijke stem, dat allen zich zullen bekeren. **10** Maar komen zal de stuitte de waanzin van den profeet. **17** Ze zijn bronnen Dag des Heren als een dief; en dan zullen de hemelen zonder water, nevelwolken opgestuwd door de wind; vergaan met donderend geweld, de elementen zullen de uiterste duisternis staan hen te wachten. **18** Want verbranden en smelten, zo ook de aarde met al met hun ijdele grootspraak en losbandige vleselijke wat er op is gemaakt. **11** En wanneer zó dit alles lusten verlokken ze hen, die zich ternauwernood van ineen stort, hoe moet gij dan wel uitmunten in heilige de dolende heidenen hebben afgewend. **19** Vrijheid wandel en vroomheid, **12** en reikhalzend uitzien spiegelen ze hun voor, maar zelf zijn ze slaven van naar de komst van de Dag van God! Terwille van het bederf; want door wien men overwonnen is, hem zullen de hemelen ineen zinken door vuur, de van hem is men de slaaf. **20** Wanneer men immers elementen verbranden en smelten, **13** en verwachten door de kennis van Jesus Christus, onzen Heer en we uit kracht zijner belofte een nieuwe hemel en een Verlosser, de besmetting der wereld is ontvucht, nieuwe aarde, waarin de gerechtigheid woont. **14** maar er weer in verstrikt raakt en het onderspit delft, Daarom geliefden, nu gij dit alles verwacht, moet dan is voor zo iemand het laatste erger nog dan het gij uw best doen, om smetteloos en onbevlekt te eerste. **21** Want beter was het voor hen, de weg worden bevonden, in vrede met Hem. **15** Weet ook der gerechtigheid niet te hebben gekend, dan het de lankmoedigheid van onzen Heer als een heilig gebod, dat ze kregen, wèl te kennen, maar te waarderen, zoals onze geliefde broeder Paulus, het de rug toe te keren. **22** Voor hen blijft gelden, naar de hem geschonken wijsheid, aan u heeft wat het toepasselijke spreekwoord zegt: "Een hond gescreven, **16** en zoals hij dit ook in al de andere keert terug naar zijn eigen braaksel," en "een schoon- brieven leert, wanneer hij over deze dingen spreekt. gewassen zwijn wentelt zich weer in de modder."

3 Geliefden, dit is reeds de tweede brief, die ik u schrijf. In beide trachtte ik, door het opfrissen van het geheugen, uw goede gezindheid levendig te houden, **2** opdat gij de voorspelling der heilige profeten indachtig zoudt blijven, alsook het gebod van den Heer en Verlosser, door uw apostelen verkondigd. **3** Vóór alles moet gij er aan denken, dat op het einde

Er komen daarin sommige duistere plaatsen voor, die onontwikkelde en onstandvastige mensen verdraaien tot hun eigen verderf, zoals ze dat ook met al de andere Schriften doen. **17** Gij dan, geliefden, nu gij het te voren weet, weest op uw hoede, opdat gij niet door de dwaling der goddelozen wordt meegesleept en uw eigen vastheid verliest. **18** Neemt liever toe in genade en kennis van Jesus Christus onzen Heer

en Verlosser. Hem zij de glorie nu en tot de Dag der Eeuwigheid. (*aiōn* g165)

1 Johannes

1 Wat van de aanvang af bestond, wat wij hebben gehoord, wat wij met onze ogen hebben gezien, wat we mochten aanschouwen en onze handen mochten betasten met betrekking tot het Woord des Levens: **2** ja waarlijk, het Leven is verschenen en wij hebben het gezien; en wij leggen getuigenis af en brengen u de boodschap van het eeuwig Leven, dat bij den Vader was en aan ons is verschenen; (*aiōnios g166*) **3** wat wij dan hebben gezien en gehoord, dat verkondigen wij ook aan u, opdat gij gemeenschap moogt hebben met ons: en ònze gemeenschap is met den Vader, en met Jesus Christus, zijn Zoon. **4** En we schrijven hierover, opdat onze vreugde volkommen mag worden. **5** En dit is de boodschap, die we van Hem hebben gehoord, en die we u verkondigen gaan: God is Licht; en in Hem is geen spoor van duisternis! **6** Wanneer we nu zeggen, dat we gemeenschap hebben met Hem, ofschoon we in duisternis wandelen, dan liegen we en betrachten we de waarheid niet. **7** Maar wanneer we wandelen in het licht, zoals Hij in het Licht verkeert, dan is er gemeenschap tussen ons beiden, en reinigt het Bloed van Jesus, zijn Zoon, ons van alle zonde. **8** Als we beweren, geen zonde te hebben, dan misleiden we onszelf, en is de waarheid niet in ons. **9** Maar wanneer we onze zonden bekennen, dan is Hij getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. **10** Als we beweren, dat we niet hebben gezondigd, dan maken we Hem tot een leugenaar, en is zijn woord niet in ons.

2 Mijn kinderkens, ik schrijf u dit, opdat gij niet zondigt. En mocht iemand zondigen, dan hebben we bij den Vader een Helper: Jesus Christus, den Gerechte; **2** Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet voor de onze alleen, maar ook voor die van heel de wereld. **3** En hieraan weten we, dat we Hem kennen: wanneer we zijn geboden onderhouden. **4** Wie zegt: Ik ken Hem, doch zijn geboden niet onderhoudt, hij is een leugenaar, en in hem is de waarheid niet. **5** Maar wie zijn woord onderhoudt, in hem is waarlijk de volmaakte liefde tot God; hieraan erkennen we, dat we in Hem zijn. **6** Wie beweert, in Hem te blijven, die moet wandelen zoals Hij heeft gewandeld. **7** Geliefden, niet over een nieuw gebod

schrijf ik u, maar over een oud, dat gij gehad hebt van de aanvang af; dat oude gebod is het woord, dat gij gehoord hebt. **8** Toch is het ook een nieuw gebod, dat ik u schrijf: -wat waar is voor Hem en voor u; -want de duisternis is voorbij, en het ware licht is reeds aan het schijnen. **9** Wie beweert, in het licht te zijn, maar zijn broeder haat, hij is ook nu nog in duisternis. **10** Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en voor hem ligt er geen struikelblok; **11** maar wie zijn broeder haat, hij is in de duisternis, wandelt in duisternis, en weet niet, waartoe hij komen kan, omdat de duisternis zijn ogen verblindt. **12** Ik schrijf u, kinderkens, omdat de zonden u zijn vergeven om wille van zijn Naam. **13** Ik schrijf u, vaders, omdat gij Hèm hebt leren kennen, die van de aanvang af bestaat. Ik schrijf u, jonge mannen, omdat gij den Boze hebt overwonnen. **14** Kinderkens, ik heb u vroeger geschreven, omdat gij den Vader hebt leren kennen. Vaders, ik heb u geschreven, omdat gij sterk zijt en het woord van God in u blijft, en omdat gij den Boze hebt overwonnen. **15** Hebt de wereld niet lief, noch al wat er is in de wereld. Want wanneer iemand de wereld liefheeft, dan is er geen liefde tot den Vader in hem; **16** want al wat er is in de wereld: de begeerlijkheid des vlezes, de begeerlijkheid der ogen en de hovaardij des levens: is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. **17** En de wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheid; maar wie de wil van God volbrengt, blijft in eeuwigheid. (*aiōn g165*) **18** Kinderkens, het laatste uur is daar! En zoals gij gehoord hebt, komt dan de Antichrist. Ook nu is er menig Antichrist opgestaan; daaruit weten we, dat het laatste uur daar is. **19** Uit ons midden kwamen ze voort, maar toch, ze maakten geen deel van ons uit. Want hadden ze tot ons behoord, dan zouden ze bij ons zijn gebleven. Maar dit is geschied, opdat door hen het duidelijk zou worden, dat niet allen deel uitmaken van ons. **20** Maar gij hebt de Zalving van den Heilige, en allen bezit gij kennis. **21** Ik schrijf u dan ook niet, omdat gij de waarheid niet kent, maar omdat ge haar wèl kent, en weet, dat geen leugen deel uitmaakt van de waarheid. **22** Wie anders zou er nog leugenaar zijn, wanneer hij het niet is, die loochent, dat Jesus de Christus is? De Antichrist is hij, die loochent den Vader en den Zoon.

23 Wie den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet; moeten beminnen. **12** We moeten niet zijn als Caïn, wie den Zoon belijdt, heeft ook den Vader. **24** Wat u die uit den Boze was en zijn broeder vermoordde. betreft: wat gij gehoord hebt van de aanvang af, het En waarom vermoordde hij hem? Omdat zijn werken blijve in u. Wanneer in u blijft, wat gij van de aanvang boos waren, maar die van zijn broeder gerecht. **13** af hebt gehoord, dan zult gij ook zelf blijven in den Broeders, verwondert u dus niet, zo de wereld u haat. Zoon en in den Vader. **25** En dit is dan de belofte, die Hij ons heeft gegeven: het eeuwig leven. (*aiōnios g166*) **26** Dit alles schrijf ik u met het oog op hen, die u misleiden. **27** Wat toch uzelf betreft: in u blijft de Zalving, die gij van Hem ontvangen hebt; gij hebt dus niet nodig, dat iemand u leert. Maar juist zoals zijn Zalving het u leert, zó is dat alles ook waar en geen leugen. Blijft in Hem, zoals Zij het u heeft geleerd. **28** Kinderkens, blijft thans in Hem, opdat we vertrouwen mogen hebben, als Hij verschijnt, en niet voor Hem beschaamd zullen staan bij zijn Komst. **29** Wanneer gij weet, dat Hij rechtvaardig is, dan weet gij ook, dat allen, die de rechtvaardigheid betrachten, uit Hem zijn geboren.

3 Ziet, hoe grote liefde de Vader ons heeft bewezen, dat wij kinderen Gods worden genoemd, en het ook zijn. Daarom juist kent de wereld ons niet, omdat ze Hém niet kent. **2** Geliefden, thans reeds zijn wij kinderen Gods; maar nog is het niet openbaar geworden, wat wij zullen zijn. Toch weten we, dat wanneer de openbaring gekomen is, wij aan Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. **3** Wie deze hoop op Hem stelt, houdt zich rein, zoals Hij rein is. **4** Wie zonde bedrijft, overtreedt ook de wet; want de zonde is schennis der wet. **5** Welnu, gij weet, dat Hij is verschenen, om de zonden weg te nemen; en in Hem is geen zonde. **6** Wie in Hem blijft, zondigt niet; wie zondigt, heeft Hem gezien, noch gekend. **7** Kinderkens, laat u door niemand misleiden! Wie de gerechtigheid beoefent, is een gerechtige, zoals Hij Gerechtig is. **8** Maar wie zonde bedrijft, is uit den duivel, want de duivel zondigt van de aanvang af; en daartoe juist is Gods Zoon verschenen, om de werken van den duivel te vernietigen. **9** Wie uit God is geboren, bedrijft geen zonde, want zijn Zaad is in hem; hij kan zelfs niet zondigen, omdat hij uit God is geboren. **10** Hieraan zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels te kennen: wie de gerechtigheid niet beoefent, is niet uit God. Evenmin hij, die zijn broeder niet liefheeft. **11** Want dit is de boodschap, die gij van de aanvang af hebt gehoord, dat we elkaar

moeten beminnen. **12** We moeten niet zijn als Caïn, die uit den Boze was en zijn broeder vermoordde. En waarom vermoordde hij hem? Omdat zijn werken boos waren, maar die van zijn broeder gerecht. **13** Broeders, verwondert u dus niet, zo de wereld u haat. **14** We weten, dat we uit de dood tot het leven zijn overgegaan, omdat we de broeders beminnen; die niet bemint, blijft in de dood. **15** Wie zijn broeder haat, is een moordenaar; en gij weet, dat geen moordenaar het eeuwig leven behoudt. (*aiōnios g166*) **16** Hieraan erkennen we de liefde: Hij heeft zijn leven gegeven voor ons; ook wij moeten ons leven geven voor onze broeders. **17** Wie dan de goederen der wereld bezit, en zijn broeder in nood ziet, maar zijn hart voor hem sluit, hoe blijft dan in hem de liefde tot God? **18** Kinderkens, laat ons niet liefhebben met woord of met tong, maar met daad en in waarheid. **19** Hieraan zullen we erkennen, dat we uit de waarheid zijn: We zullen ons hart geruststellen voor Hem, **20** ook als het hart ons aanklaagt; want God is groter dan ons hart, en Hij weet alles. **21** Geliefden, als ons hart ons niet aanklaagt, dan hebben we vertrouwen op God, **22** en verkrijgen van Hem al wat we vragen. -Want we onderhouden zijn geboden en doen wat Hem behaagt. **23** Dit immers is zijn gebod: dat we geloven in de naam van zijn Zoon Jesus Christus, en dat we elkander beminnen, zoals Hij het ons bevolen heeft. **24** Wie zijn geboden onderhoudt, blijft in Hem en Hij in hem; en hieraan erkennen we, dat Hij in ons blijft: aan de geest, die Hij ons schonk.

4 Geliefden, gelooft niet iedere geest, maar onderzoekt, of de geesten uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan over de wereld. **2** Hieraan erkent ge de geest van God: Iedere geest die belijdt, dat Jesus Christus in het Vlees is gekomen, hij is uit God. **3** Maar iedere geest, die Jesus niet belijdt, is niet uit God; dat is er een van den Antichrist, die komt, zoals gij gehoord hebt, en die nu reeds in de wereld is. **4** Gij, kinderkens, gij zijt uit God, en hebt ze overwonnen; want Hij die in u woont, is machtiger dan hij die in de wereld is. **5** Zij zijn uit de wereld; daarom spreken ze naar de wereld, en de wereld luistert naar hen. **6** Wij zijn uit God: wie God kent, luistert naar ons; wie niet uit God is, luistert niet naar ons. -Hieraan erkennen we de geest der waarheid en de geest der dwaling. **7** Geliefden, laat ons elkander

beminnen. Want de liefde is uit God, en wie liefheeft, de Zoon is van God? 6 Hij is het, die gekomen is uit God geboren en kent God; 8 wie niet liefheeft, door Water en Bloed: Jesus Christus; niet door Water kent God niet. Want God is liefde! 9 Hierdoor heeft alleen, maar door Water en Bloed. Ook de Geest legt Gods liefde zich aan ons geopenbaard, dat God getuigenis af; want de Geest is waarheid. 7 Zodat er zijn enigeboren Zoon in de wereld heeft gezonden, drie zijn, die getuigenis afleggen (in de hemel: de opdat wij door Hem zouden leven. 10 Hierin bestaat Vader, het Woord en de heilige Geest; en deze drie de liefde: niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat zijn één. En drie zijn er, die getuigenis afleggen op de Hij ons heeft bemind en zijn Zoon heeft gezonden tot aarde): 8 de Geest, het Water en het Bloed; en deze verzoening voor onze zonden. 11 Geliefden, als God drie zijn eenstemmig. 9 Wanneer we de getuigenis ons zo heeft liefgehad, dan moeten ook wij elkander van mensen aanvaarden, de getuigenis van God beminnen. 12 Nooit heeft iemand God aanschouwd; heeft groter gezag; omdat het is een getuigenis van maar wanneer wij elkander beminnen, dan blijft God God, en omdat Hij getuigenis aflegt over zijn eigen in ons, en is in ons de volmaakte liefde tot Hem. 13 Zoon. 10 Wie in den Zoon van God gelooft, heeft Hieraan erkennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in de getuigenis Gods in zich. Wie God niet gelooft, ons: dat Hij ons van zijn Geest heeft meegedeeld. 14 maakt Hem tot een leugenaar; want dan gelooft hij En we hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader niet in de getuigenis, die God heeft gegeven over den Zoon heeft gezonden als Verlosser der wereld; zijn eigen Zoon. 11 En dit is de getuigenis: God heeft 15 wie dus belijdt, dat Jesus de Zoon is van God, in ons het eeuwig leven geschenken; en dat leven is in hem blijft God, en hij blijft in God; 16 dan hebben we zijn Zoon. (aiōnios g166) 12 Wie den Zoon heeft, heeft ook de liefde erkend en geloofd, die God voor ons heeft. God is liefde; en wie in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. 17 Hiertoe juist is bij ons de liefde tot volmaaktheid gebracht, dat we vertrouwen opdat gij weten moogt, dat gij het eeuwig leven bezit, zo gij gelooft in de naam van den Zoon van God. (aiōnios g166) 14 En dit is het vertrouwen, dat wij op zijn we op de wereld, gelijk Hijzelf is. 18 In de liefde Hem stellen: Wanneer we iets vragen overeenkomstig bestaat er geen vrees, maar de volmaakte liefde bant zijn wil, dan luistert Hij naar ons. 15 En wanneer we de vrees; want de vrees onderstelt straf. Wie vreest, weten, dat Hij naar ons luistert, wat we ook vragen, heeft dus de volmaakte liefde niet. 19 Wij hebben lief, dan weten we ook, dat we verkrijgen, wat we Hem omdat Hij ons het eerst heeft liefgehad. 20 Zo iemand hebben gevraagd. 16 Wanneer iemand zijn broeder zegt: "Ik heb God lief," maar toch zijn broeder haat, een zonde ziet bedrijven, die niet ten dode is, dan hij is een leugenaar; wie immers zijn broeder, dien hij moet hij bidden; en Hij zal het leven schenken aan gezien heeft, niet bemint, kan God niet beminnen, hen, die niet ten dode hebben gezondigd. Er bestaat dien hij niet heeft gezien. 21 Want dit gebod hebben echter een zonde, die ten dode is; ik zeg niet, dat we van Hem ontvangen: wie God bemint, moet ook men voor die zonde moet bidden. 17 Zeker, iedere zijn broeder beminnen.

5 Wie gelooft, dat Jesus de Christus is, hij is uit God geboren; en wie den Verwekker bemint, bemint ook hem, die door Hem is verwekt; 2 hieraan erkennen we, dat we de kinderen Gods beminnen. Wanneer we God liefhebben, dan onderhouden we ook zijn geboden; 3 want dit is juist liefde tot God, dat we zijn geboden onderhouden. En zijn geboden zijn niet zwaar; 4 want wat uit God is geboren, overwint de wereld. En dit is de overwinning, die zegepraalt over de wereld: ons geloof! 5 Wie anders toch is overwinnaar der wereld, dan hij die gelooft, dat Jesus

2 Johannes

1 De pr  sbuter aan de uitverkorene Vrouwe en haar kinderen, die ikzelf niet alleen, maar ook allen, die de waarheid hebben erkend, waarachtig liefhebben **2** om de waarheid, die in ons woont en die in eeuwigheid bij ons zal blijven: (*aiōn g165*) **3** de genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Jesus Christus, den Zoon des Vaders, zullen ons deel zijn door de waarheid en de liefde. **4** Het heeft mij uitermate verheugd, dat ik onder uw kinderen er aangetroffen heb, die in de waarheid wandelen naar het bevel, dat we van den Vader hebben ontvangen. **5** En nu bid ik u, Vrouwe, dat we elkander mogen beminnen; ik schrijf u dit niet als een nieuw gebod, maar als een, dat we bezitten van de aanvang af. **6** En dit is de liefde: laat ons dus wandelen naar zijn geboden; dit is ook het gebod, dat gij van de aanvang af hebt vernomen: leeft er dus naar. **7** Want er zijn veel dwaalleraars uitgegaan over de wereld, die niet belijden, dat Jesus Christus in het Vlees is gekomen. Zo iemand is dwaalleraar en Antichrist. **8** Let op uzelf, opdat gij niet verliest, wat wij tot stand hebben gebracht, maar het volle loon moogt ontvangen. **9** Wie nieuwigheden aanbrengt, en niet in de leer van Christus blijft, hij heeft God niet; maar wie standvastig blijft in de leer, hij heeft zowel den Vader als den Zoon. **10** Wanneer iemand bij u komt en deze leer niet verkondigt, dan moet gij hem niet in uw huis ontvangen, noch een groet tot hem richten; **11** want wie een groet tot hem richt, neemt deel aan zijn boze werken. **12** Ik heb u nog veel te schrijven, maar ik wil het niet doen met papier en met inkt; ik hoop echter bij u te komen, en dan te spreken van mond tot mond, opdat onze vreugde volkommen mag zijn. **13** De kinderen van uw uitverkorene Zuster groeten u!

3 Johannes

1 De pr  sbuter aan den geliefden Cajus, dien ik waarachtig liefheb. **2** Geliefde, ik bid, dat ge het in ieder opzicht goed moogt stellen en een goede gezondheid moogt genieten, evenals het u w  l gaat naar de ziel. **3** Want ik heb me buitengewoon verheugd, wanneer er broeders kwamen en een goede getuigenis aflegden van uw waarheid, en van uw gedrag overeenkomstig de waarheid. **4** Ik ken toch geen groter vreugde, dan wanneer ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. **5** Geliefde, ge handelt ook overeenkomstig uw geloof bij al wat ge doet voor de broeders, zelfs wanneer het vreemden zijn; **6** ze hebben dan ook in de Kerk uw liefde met lof vermeld. Ge zult goed doen, met hen ook verder voort te helpen, zoals het God behaagt; **7** want ze zijn op reis gegaan terwille van zijn Naam, en ze nemen niets van de heidenen aan. **8** We zijn dus verplicht, voor zulke mannen zorg te dragen, opdat we medewerkers mogen worden voor de Waarheid. **9** Ik heb hierover aan de gemeente geschreven. Maar Di  treves, die zo gaarne onder hen de eerste wil zijn, stoort zich niet aan ons. **10** Daarom zal ik bij mijn komst hem zijn daden onder het oog brengen. Want hij strooit boze praatjes over ons rond; en hiermee niet tevreden, neemt hij zelf de broeders niet op, en verhindert anderen, die het w  l willen doen, en werpt ze uit de kerk. **11** Geliefde, volgt het kwaade niet na, maar w  l het goede! Wie goed doet, is uit God; wie kwaad doet, heeft God nooit gezien. **12** Over Dem  trius is door allen een goede getuigenis afgelegd, ook door de Waarheid zelf; ook wij zelf getuigen het, en ge weet, dat onze getuigenis waarachtig is. **13** Ik had u nog veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en met pen; **14** ik hoop u echter spoedig te zien, en dan zullen we spreken van mond tot mond. (Vrede zij u! De vrienden groeten u. Groet de vrienden   n voor   n!

Judas

1 Judas, dienaar van Jesus Christus, en broeder van Jakobus: aan de uitverkorenen, door God den Vader bemind en voor Jesus Christus behouden: **2** Barmhartigheid, vrede en liefde zij in volle mate uw deel! **3** Geliefden, daar ik u vol ijver over ons gemeenschappelijk heil wilde schrijven, heb ik mij verplicht gezien, u door een schrijven aan te sporen, om te strijden voor het geloof, dat eens en voor al aan de heiligen is overgeleverd. **4** Want er zijn enige lieden binnengeslopen, die reeds lang te voren opgeschreven staan voor dit doemvonnis: goddelozen, die de genade van onzen God in liederlijkheid verkeren, en Jesus Christus verloochenen, onzen enigen Meester en Heer. **5** En nu gij eenmaal dit alles weet, wil ik u ook in herinnering brengen, hoe de Heer het Volk uit het land van Egypte verlost, maar later de ongelovigen in het verderf heeft gestort; **6** hoe Hij de engelen, die hun Heerschappij niet bewaarden, maar hun eigen woonsteden verlieten, met eeuwige boeien in de duisternis vasthoudt voor het gericht van de grote Dag; (*aiōnios g126*) **7** hoe Sódoma en Gomorra met de omliggende steden, die ontucht bedreven evenals zij, en tegennatuurlijke vleselijke lusten hebben nagejaagd, tot een voorbeeld gesteld zijn van de straf door het eeuwige vuur. (*aiōnios g166*) **8** Zo bezoedelen ook deze dromers hun vlees; ze verachten de Heerschappij, en beschimpfen de Heerlijkheden. **9** Welnu, zelfs de Aartsengel Mikaël durfde geen smadend oordeel vellen, toen hij met den duivel over het lichaam van Moses twistte, maar hij zeide: "De Heer bestraffe u!" **10** Deze lieden echter beschimpfen wat ze niet kennen; en wat ze kennen op natuurlijke wijze als redeloos vee, daarmee gaan ze te gronde. **11** Wee over hen! Want ze slaan de weg van Kaïn in; om loon werpen ze zich op Bálaäms bedrog; ze komen om in de opstand van Kore. **12** Ze zijn de schandvlekken op uw liefdemalen, schaamteloze brassers, die zichzelf weiden; wolken zonder water, voortgestuwd door de wind; bomen zonder vrucht in de herfst, morsdood en ontworteld; **13** woeste golven der zee, die hun eigen schande opspatten; dwaalsterren, wie diepste duisternis voor eeuwig wacht. (*aiōn g165*) **14** Tegen hen heeft Henok, de zevende van Adam af, aldus geprofeteerd: "Zie de

Heer komt met zijn tienduizenden heiligen, **15** om gericht te houden over allen, en om alle goddelozen te straffen voor al hun goddeloze werken, die ze verrichten, en voor al de vermetele woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem spreken." **16** Dat zijn de morrende klagers, die leven naar hun eigen lusten; hun mond bralt hoogmoed, ze vleien anderen uit winstbejag. **17** Gij echter, geliefden, weest de woorden indachtig, die door de apostelen van onzen Heer Jesus Christus zijn voorspeld; **18** want ze hebben u gezegd: "Op het einde der tijden zullen er spotters opstaan, die leven naar hun eigen goddeloze lusten." **19** En dit zijn zij, die scheuring verwekken, profanen, die den Geest niet bezitten. **20** Gij echter, geliefden, bouwt voort op uw allerheiligst geloof, bidt in den heiligen Geest, **21** bewaart uzelf in Gods liefde, en rekent op de barmhartigheid van onzen Heer Jesus Christus ten eeuwigen leven. (*aiōnios g166*) **22** Hebt medelijden met hen die twijfelen; redt ze en rukt ze uit het vuur. **23** Maar hebt medelijden met hen in vreze, en haat zelfs het kleed, dat door het vlees is bezoedeld. **24** Aan Hem, die machtig is, u voor struikelen te behoeden, en vlekkeloos in jubelende vreugde u voor zijn Glorie te plaatsen; **25** —aan den enigen God, onzen Redder door Jesus Christus onzen Heer, aan Hem zij de glorie en grootheid, de kracht en de macht vóór alle eeuwigheid, en nu en in alle eeuwigheid. Amen! (*aiōn g165*)

Openbaring

1 De openbaring van Jesus Christus, die God Hem gaf, om aan zijn dienaars te tonen, wat weldra geschieden moet; en die Hij door het zenden van zijn engel bekend heeft gemaakt aan zijn dienaar Johannes. **2** Deze betuigt het woord van God en de getuigenis van Jesus Christus: al wat hij zag. **3** Zalig hij, die de woorden voorleest der Profetie; ook zij die ze horen, en die bovendien onderhouden, wat daarin geschreven staat. Want de tijd is nabij! **4** Johannes, aan de zeven kerken in Azië: Genade zij u en vrede van Hem, die is, en die was, en die komt; en van de zeven Geesten voor zijn troon; **5** en van Jesus Christus, den waarachtigen Getuige, den Eerstgeborene der doden en den Opperste van de koningen der aarde. Aan Hem, die ons bemint, die ons door zijn Bloed van de zonde verlost heeft, **6** die ons ook tot een koningschap heeft gemaakt, tot priesters voor zijn God en zijn Vader: aan Hem zij de glorie en de macht in de eeuwen der eeuwen. Amen! (*aïōn g165*) **7** Zie, Hij komt met de wolken; en alle oog zal Hem zien, zelfs zij die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen zich op de borst kloppen om Hem. Ja! Amen! **8** Ik ben de Alfa en Omega, zegt God de Heer, Hij die is, en die was en die komt: de Almachtige. **9** Ik Johannes, uw broeder en uw deelgenoot in de verdrukking, in het koningschap en de volharding in Jesus: ik was op het eiland, Patmos genaamd, terwille van Gods woord en de getuigenis van Jesus. **10** Op de dag des Heren was ik in geestverrukking, en ik hoorde achter mij een machtige stem als van een bazuin. **11** Deze sprak: Wat ge ziet, schrijf dat op in een boek, en zend het aan de zeven kerken: naar Éfese, Smyrna, Pergamus, en Tuatira, naar Sardes, Filadelfia en Laodicea. **12** Ik keerde mij om, om naar de stem te zien, die tot mij sprak. En toen ik me had omgekeerd, zag ik zeven gouden luchters; **13** en te midden der luchters iemand, een Mensenzoon gelijk. Hij was gekleed in een lang-afhangend gewaad, de borst omgord met een gouden gordel; **14** zijn hoofd en zijn haren waren wit als sneeuwwitte wol; **15** zijn ogen waren als een vuurvlam, en zijn voeten geleken glanzend koper, in de oven gegloeid; zijn stem was als het geruis van vele wateren. **16** In zijn rechterhand had Hij zeven sterren, en uit zijn mond ging een scherp tweesnijdend zwaard. Zijn aanblik was schitterend, als de zon in haar kracht. **17** Toen ik Hem zag, viel ik als dood aan zijn voeten. Maar Hij legde op mij zijn rechterhand, en Hij sprak: Vrees niet! Ik ben de Eerste en de Laatste. **18** Ik ben de Levende; Ik was dood, doch zie, Ik leef in de eeuwen der eeuwen. En Ik heb de sleutels van de dood en van het dodenrijk. (*aïōn g165, Hadēs g86*) **19** Schrijf nu op wat ge gezien hebt: èn wat thans is, èn wat hierna geschieden zal. **20** Dit is het geheim der zeven sterren, die ge op mijn rechterhand hebt gezien, en van de zeven gouden luchters: De zeven sterren zijn de engelen der zeven kerken, en de zeven luchters zijn de zeven kerken zelf.

2 Schrijf aan den engel der kerk te Éfese. Dit zegt Hij, die de zeven sterren houdt in zijn rechterhand, die rondgaat te midden der zeven gouden luchters: **2** Ik ken uw werken, uw zweegen en uw geduld; en Ik weet, dat ge de bozen niet kunt verdragen. Ge hebt hen, die zich apostelen noemen, —maar ze zijn het niet—op de proef gesteld, en ze leugenaars bevonden. **3** Ook bezit ge geduld, en veel hebt ge uitgestaan terwille van mijn Naam, zonder moede te worden. **4** Maar Ik heb tegen u, dat ge uw eerste liefde verloren hebt. **5** Denk er eens aan, van welke hoogte ge zijt neergestort; bekeer u, en doe de werken van weder. Zo niet, dan kom ik op u af; Ik zal uw luchter van zijn plaats verwijderen, zo ge u niet bekeert. **6** Dit echter hebt ge vóór, dat ge de werken der Nikolaieten haat, die ook Ik haat. **7** Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik doen eten van de boom des levens, die staat in het Paradijs van God. **8** Schrijf aan den engel der kerk te Smyrna. Dit zegt de Eerste en de Laatste, Hij die dood was en levend werd: **9** Ik ken uw verdrukking en uw armoede, —toch zijt ge rijk; ook de lastering door hen, die zich Joden noemen, —toch zijn ze het niet, maar een synagoge van Satan. **10** Vrees niet voor wat ge lijden moet. Zie, de duivel zal sommigen van u in de kerker werpen, om u te bekoren; ook zult ge verdrukking lijden tien dagen lang. Wees getrouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon des leven schenken. **11** Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal van de tweede dood geen letsel krijgen. **12** Schrijf

aan den engel der kerk te Pérgamus. Dit zegt Hij, schenken de morgenster. **29** Wie oren heeft, hore wat die voert het scherpe tweesnijdende zwaard: **13** Ik weet, waar ge woont; daar, waar de troon van Satan staat. Toch houdt ge vast aan mijn Naam; het geloof in Mij hebt ge niet verloochend, zelfs in de dagen van Antipas niet, mijn trouwen getuige, die gedood werd bij u, waar Satan woont. **14** Maar Ik heb enkele dingen tegen u. Want ge hebt er daar, die de leer van Bálaám volgen, van hem, die Balak een struikelblok leerde leggen voor Israëls zonen, om afgodenoffers te eten en ontucht te plegen; **15** zó hebt gij er ook, die de leer der Nikolaieten volgen, die hetzelfde beoogt. **16** Bekeer u dus! Zo niet, dan kom Ik schielijk op u af; en Ik zal strijd tegen hen voeren met het zwaard van mijn mond. **17** Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik van het verborgen manna geven; en Ik zal hem schenken een witte steen, en op die steen zal een nieuwe naam staan geschreven, die niemand kent, dan die hem krijgt. **18** Schrijf aan den engel der kerk te Tuatira. Dit zegt de Zoon van God, die ogen heeft als een vuurvlam, wiens voeten zijn als glanzend koper. **19** Ik ken uw werken, uw liefde, geloof, dienstvaardigheid en standvastigheid; ook uw latere werken, talrijker nog dan de eerste. **20** Maar Ik heb tégen u, dat ge de vrouw Izebel laat begaan, die zich profetes noemt, en door haar leer mijn dienaars verleidt, om ontucht te plegen en afgodenoffers te eten. **21** Ik heb haar tijd gegeven, om tot inkeer te komen; maar ze wil zich niet bekeren van haar ontucht. **22** Zie, haarwerp Ik op het bed; die overspel met haar plegen, breng Ik in grote verdrukking, wanneer ze zich niet van haar werken bekeren; **23** haar kinderen zal Ik doen omkomen door de dood. Dan zullen alle kerken weten, dat Ik het ben, die nieren en harten doorgrend, en dat Ik ieder van u naar uw werken vergeld. **24** Aan de anderen van Tuatira, aan hen, die deze leer niet aanvaarden en de diepte van Satan niet kennen, zoals men dat noemt; aan u zeg Ik: Ik leg u geen andere last op; **25** houdt slechts vast wat ge hebt, totdat Ik kom. **26** Wie overwint, en ten einde toe mijn werken volbrengt, hem zal Ik macht over de heidenen geven; **27** met ijzeren staf zal hij ze weiden, gelijk de aarden vaten worden verbrijzeld, **28** zoals Ik die macht ook van mijn Vader ontving. Ook zal Ik hem schenken de morgenster. **29** Wie oren heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

3 Schrijf aan den engel der kerk te Sardes. Dit zegt Hij, die de zeven geesten Gods en de zeven sterren heeft: Ik ken uw werken; ge hebt de naam, dat ge leeft, maar ge zijt dood. **2** Word wakker, en geef steun aan de rest, die op 't punt van sterven staat. Want Ik heb uw werken niet volmaakt bevonden voor het aanschijn van mijn God. **3** Herinner u dus, hoe ge ontvangen hebt en geluisterd; onderhoud het, en kom tot inkeer. Zo ge dus niet wakker wordt, zal Ik komen als een dief, en ge zult niet weten, op wat uur Ik u zal overvallen. **4** Toch hebt ge in Sardes er enkelen, die hun klederen niet hebben besmet; met Mij zullen ze wandelen in het wit gekleed, omdat ze daartoe waardig zijn. **5** Wie overwint, zal dus in witte klederen worden gehuld; zijn naam zal Ik niet uitwissen uit het boek des levens, maar zijn naam belijden voor mijn Vader en voor zijn engelen. **6** Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken. **7** Schrijf aan den engel der kerk te Filadélfia. Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Hij die de sleutel Davids heeft; Die opent, en niemand zal sluiten; Die sluit, en niemand zal openen: **8** Ik ken uw werken! Zie, Ik heb bij u een deur opengezet, die niemand kan sluiten. Want wel hebt ge slechts geringe kracht, maar mijn woord hebt ge bewaard, en mijn Naam niet verloochend. **9** Zie, Ik breng lieden van de synagoge van Satan, die zeggen, dat ze Joden zijn: —toch zijn ze het niet, maar ze liegen; —zie, Ik zal ze tot u doen komen, ze doen neervallen aan uw voeten, en ze doen weten, dat ik u liefhad. **10** Omdat gij mijn bevel tot volharding bewaard hebt, zal Ik ook u in het uur der beproeving bewaren, dat over de hele wereld zal slaan, en hen zal beproeven, die de aarde bewonen. **11** Ik kom spoedig! Houd vast wat ge hebt, opdat niemand u berooft van de kroon. **12** Wie overwint, zal Ik maken tot een zuil in het huis van mijn God, en nooit zal hij er uitgaan; en Ik zal daarop schrijven de Naam van mijn God, —en de Naam van de Stad van mijn God, van het Nieuw-Jerusalem, dat neerdaalt van mijn God uit de hemel, —en bovendien mijn nieuwe Naam. **13** Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken. **14** Schrijf aan den en el der kerk te Laodicea. Dit zegt "Amen", de trouwe en waarachtige Getuige, de Aanvang van de schepping Gods: **15** Ik

ken uw werken, en weet, dat ge koud zijt noch warm. Och, waart ge maar koud of warm! **16** Omdat ge lauw zijt, warm noch koud, daarom zal Ik u uitspuwen uit mijn mond. **17** Ge zegt: Ik ben rijk, ik heb overvloed en heb behoefte aan niets; daarom beseft ge ook niet, dat ge ellendig zijt en erbarmelijk, arm, blind en naakt. **18** Ik raad u aan, om goud van Mij te kopen door vuur gelouterd, opdat ge rijk moogt worden; en witte klederen, om ze aan te trekken, opdat de schande uwer naaktheid niet aan de dag zal komen; en zalf, om uw ogen te zalven, opdat ge moogt zien. **19** Ik bestraf en tuchtig al, die Ik liefheb. Doe dus uw best en bekeer u. **20** Zie, Ik sta aan de deur en klop; wanneer iemand luistert naar mijn stem en de deur zal ontsluiten, dan zal Ik bij hem binnengaan, de maaltijd met hem houden, en hij met Mij. **21** Wie overwint, zal Ik naast Mij op mijn troon doen zitten, zoals Ik zelf heb overwonnen, en met mijn Vader op zijn troon ben gezeten. **22** Wie oren heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

4 Daarna had ik een visioen; en zie, een deur stond open in de hemel. En de stem, die ik vroeger als een bazuin tot mij had horen spreken, zeide: Stijg op hierheen, en ik zal u tonen, wat hierna geschieden moet. **2** Aanstonds was ik in geestverrukking. En zie: een troon stond in de hemel, en lemand was op de troon gezeten. **3** En Die er op was gezeten, geleek op jaspis-steen en sardium; en rond de troon was een regenboog, gelijkend op smaragd. **4** Rondom de troon zag ik vier en twintig tronen, en op de tronen vier en twintig Oudsten gezeten, in witte klederen gehuld, met gouden kronen op het hoofd. **5** Van de troon gingen bliksemstralen uit, geraas en donderslagen. Vóór de troon brandden zeven gloeiende lampen; dat zijn de zeven Geesten Gods. **6** En vóór de troon was een glazen zee, gelijk kristal. Midden voor de troon en rond de troon zag ik vier Dieren, vol ogen van voren en achter: **7** het eerste Dier als een leeuw, het tweede Dier als een rund, het derde Dier als met een mensengelaat, het vierde Dier als een vliegende adelaar. **8** En de vier Dieren hadden allen zes vleugels, van buiten en binnen vol ogen. Rusteloos riepen ze dag en nacht: "Heilig, Heilig, Heilig, De Heer, de almachtige God, Die wás, en die is, en die komt!" **9** En toen de Dieren roem, en eer en dank hadden gebracht aan Hem, die op de troon is

gezet: den Levende in de eeuwen der eeuwen: (aiōn g165) **10** vielen de vier en twintig Oudsten neer voor Hem, die op de troon is gezeten, aanbaden den Levende in de eeuwen der eeuwen, legden hun kronen neer voor de troon, en riepen: (aiōn g165) **11** "Waardig zijt Gij, onze Heer, onze God, De roem en de eer en de macht te ontvangen. Want Gij, Gij hebt alle wezens geschapen, Door uw Wil bestaan ze, en zijn ze geschapen."

5 Toen zag ik in de rechterhand van Die op de troon is gezeten, een boek van binnen en buiten beschreven, met zeven zegels verzegeld. **2** Ook zag ik een machtigen engel, die uitriep met geweldige stem: Wie is waardig, te openen het boek en te verbreken zijn zegels? **3** Maar niemand in de hemel, op de aarde of onder de aarde was bij machte, het boek te openen, of er een blik in te slaan. **4** En ik weende bitter, omdat niemand werd waardig bevonden, het boek te openen of er een blik in te slaan. **5** Maar één van de Oudsten sprak tot mij:

Ween niet; zie, de Leeuw uit Juda's stam, de Wortel van David heeft overwonnen; Hij zal dus het boek en zijn zeven zegels openen! **6** En ik zag midden tussen de troon met de vier Dieren en tussen de Oudsten, een Lam staan, alsof het geslacht was. Het had zeven horens en zeven ogen; dit zijn de zeven Geesten Gods, die over de ganse aarde worden gevonden. **7** Het Lam kwam naderbij, en ontving het boek uit de rechterhand van Hem, die op de troon was gezeten. **8** En toen het Lam het boek had ontvangen, wierpen de vier Dieren en de vier en twintig Oudsten zich neer voor het Lam, elk met een citer en gouden schalen vol reukwerk; en dit zijn de gebeden der heiligen. **9** En ze zongen een nieuw lied, en ze zeiden: Waardig zijt Gij, het boek te ontvangen, En zijn zegels te breken. Want Gij zijt geslacht geworden, Hebt met uw Bloed voor God gekocht: Uit alle stammen en talen, Uit alle volken en naties. **10** Gij hebt ze gemaakt voor onzen God Tot koningschap en priesters, En heersen zullen ze over de aarde. **11** En terwijl ik toezag, hoorde ik de stem van vele engelen, rondom de troon, rondom de Dieren en Oudsten; hun getal was tienduizend maal tienduizend en duizendmaal duizenden. En ze riepen met machtige stem: **12** Waardig is het Lam dat geslacht is, Macht te ontvangen, rijkdom en wijsheid, Kracht, ere, glorie en lof! **13** En ieder schepsel in de

hemel, op de aarde en onder de aarde, op de zee en al wat daarin is, hoorde ik roepen: Hem die zetelt op de troon En aan het Lam: Zij lof en eer en glorie, En kracht in de eeuwen der eeuwen! (aiōn g165) 14 En de vier Dieren riepen: Amen! En de Oudsten vielen aanbiddend neer.

6 Ik bleef toezien. Toen het Lam het eerste van de zeven zegels opende, hoorde ik één van de vier Dieren roepen als met de stem van de donder: "Kom uit!" 2 Ik zag toe. En zie: een wit paard. En die er op zat, had een boog, en hem werd een kroon gegeven; als overwinnaar trok hij uit, om nog meer te overwinnen. 3 Toen het Lam het tweede zegel opende, hoorde ik het tweede Dier roepen: "Kom uit!" 4 En een ander paard kwam te voorschijn, vuurrood. Aan zijn berijder werd het gegeven, de vrede van de aarde weg te nemen, zodat men elkaar zou vermoorden; een groot zwaard werd hem ter hand gesteld. 5 Toen het Lam het derde zegel opende, hoorde ik het derde Dier roepen: "Kom uit!" Ik zag toe. En zie: een zwart paard; en die er op zat, had een weegschaal in zijn hand. 6 En ik hoorde een stem te midden der vier Dieren roepen: "Een maat tarwe voor een tienling, en voor een tienling drie maten gerst; maar de olie en de wijn moogt ge niet schaden!" 7 Toen het Lam het vierde zegel opende, hoorde ik de stem van het vierde Dier roepen: "Kom uit!" 8 Ik zag toe. En zie: een vaal paard; en die er op zat, heette de Dood, en de Onderwereld kwam achter hem aan. En hun werd macht gegeven over het vierde deel der aarde, om te doden met zwaard en hongersnood, met pest en wilde beesten. (Hadēs g86) 9 En toen het Lam het vijfde zegel opende, zag ik onder het altaar de zielen van hen, die waren geslacht om Gods woord en om de getuigenis, die ze hadden beleden. 10 En ze riepen met machtige stem: Hoelang nog, o heilige, waarachtige Heer, Velt Gij geen oordeel, En wrekt Gij ons bloed niet op hen, Die de aarde bewonen? 11 Toen werd aan ieder van hen een wit gewaad geschonken. Maar er werd hun aangezegd, dat ze nog een korte tijd moesten rusten, totdat hun mededienaren en broeders, die gedood zouden worden juist zoals zij, geheel voltallig zouden zijn. 12 Ik bleef toezien, toen het Lam het zesde zegel opende: Een hevige aardbeving brak los; de zon werd zwart als een haren zak, de maan geheel als

bloed; 13 de sterren des hemels vielen neer op de aarde, zoals een vijgeboom zijn onrijpe vijgen laat vallen, als hij door een sterke wind wordt geschud; 14 de hemel kromp samen als een boek, dat zich oprolt; alle bergen en eilanden vloeden weg van hun plaats. 15 En de koningen der aarde, rijksgroten en legerhoofden, rijken en machtigen, alle slaven en vrijen, ze verborgen zich in de spelonken en rotsen der bergen. 16 En tot bergen en rotsen riepen ze uit: Valt op ons neer! Verbergt ons voor het aanschijn van Hem, die op de troon is gezeten, en voor de toorn van het Lam. 17 Want gekomen is de groote Dag van hun toorn! En wie kan dan blijven bestaan!

7 Daarna zag ik vier engelen staan aan de vier hoeken der aarde; de vier winden der aarde hielden ze in bedwang, opdat geen wind zou waaien noch over de aarde, noch over de zee, noch over een boom. 2 Nog zag ik een anderen engel, opstijgend van de opgang der zon, dragend het zegel van den levenden God. Met machtige stem riep hij de vier engelen toe, wien het gegeven was, aarde en zee te beschadigen; 3 en hij sprak: Beschadigt noch aarde, noch zee, noch de bomen, vóórdat we de dienaars van onzen God op hun voorhoofden hebben gezegeld! 4 En ik hoorde het getal der gezegelden: Honderd vier en veertig duizend gezegelden uit alle stammen van Israëls zonen: 5 Uit de stam van Juda, twaalfduizend gezegelden. Uit de stam van Ruben, twaalfduizend. Uit de stam van Gad, twaalfduizend. 6 Uit de stam van Aser, twaalfduizend. Uit de stam van Néftali, twaalfduizend. Uit de stam van Manasse, twaalfduizend. 7 Uit de stam van Simeon, twaalfduizend. Uit de stam van Levi, twaalfduizend. Uit de stam van Issakar twaalfduizend. 8 Uit de stam van Zábulon, twaalfduizend. Uit de stam van Josef, twaalfduizend. Uit de stam van Bénjamin, twaalfduizend gezegelden. 9 Zie, daarna zag ik een overgrote menigte, die niemand kon tellen, uit alle volken en stammen, naties en talen. Ze stonden voor de troon en het Lam, in witte kleideren gehuld, met palmtakken in hun handen. 10 En ze jubelden met machtige stem, en riepen: Heil onzen God, Die op de troon is gezeten, Heil aan het Lam! 11 En al de engelen waren geschaard rond de troon, rondom de Oudsten en de vier Dieren; ze vielen op hun aangezicht neer voor de troon, aanbaden God, 12 en zeiden: Amen!

Lof, glorie, wijsheid en dank, De eer, en de macht
en de sterkte Aan onzen God in de eeuwen der
eeuwen! Amen! (aiōn g165) 13 Toen nam één van de
Oudsten het woord, en hij sprak tot mij: Die daar,
in witte klederen gehuld: wie zijn ze, en vanwaar
zijn ze gekomen? 14 Ik antwoordde hem: Gij weet
het, mijn heer! En hij sprak tot mij: Zij zijn het, die
gekomen zijn uit de grote verdrukking, Hun klederen
blank hebben gewassen in het Bloed van het Lam.
15 Daarom bevinden ze zich voor Gods troon, Dien
Hem dag en nacht in zijn tempel! Die op de troon is
gezet, Zal zijn tent over hen spannen! 16 Ze zullen
geen honger meer hebben, noch dorst; De zon, noch
de hitte zullen hen treffen. 17 Want het Lam, midden
voor de troon, zal hen weiden, Zal hen voeren naar
de waterbronnen des levens! Dan zal God wegwissen
Alle tranen uit hun ogen!

8 Engelen-tafereel van strijd en zege. De zeven
bazuinen. Maar toen het Lam het zevende zegel
opende, kwam er een stilte in de hemel, een half uur
lang. 2 Toen zag ik de zeven engelen, die voor God
staan; en hun werden zeven bazuinen gegeven. 3
Nog kwam er een andere engel, die bij het altaar
ging staan; hij had een gouden wierookpan, en veel
wierook werd hem gegeven, om dit met de gebeden
van al de heiligen neer te leggen op het gouden altaar
voor de troon. 4 En de walm van de wierook met
de gebeden der heiligen steeg op uit de hand van
den engel voor het aanschijn van God. 5 De engel
nam de wierookpan, vulde ze met het vuur van het
altaar, en wierp dit op de aarde. En donder brak los
en geraas, bliksem en aardbeving. 6 Toen maakten
ook de zeven engelen, met de zeven bazuinen, zich
gereed om te blazen. 7 De eerste blies: Hagel en
vuur brak los, met bloed gemengd, en het werd op de
aarde geworpen. En het derde deel van de aarde
verbrandde, het derde deel der bomen verbrandde,
en al het groene gras werd verbrand. 8 De tweede
engel blies: Een grote berg, laaiend van vuur, werd in
de zee geworpen. En het derde deel der zee werd
bloed, 9 het derde deel van de levende schepsels
der zee kwam om, en het derde deel der schepen
verging. 10 De derde engel blies: Een grote ster
viel neer uit de hemel, brandend als een fakkelt; ze
viel neer op het derde deel der rivieren en op de
waterbronnen; 11 en de naam der ster heet: "Alsem".

En het derde deel van het water werd alsem, en vele
mensen stierven van het water, omdat het bitter was
geworden. 12 De vierde engel blies: Het derde deel
der zon werd getroffen, het derde deel der maan, en
het derde deel van de sterren. Zó werd hun derde
deel verduisterd; de dag lichtte niet voor een derde
deel, en evenmin de nacht. 13 Ik zag toe. Daar hoorde
ik een adelaar, vliegend hoog tegen de hemel, roepen
met machtige stem: Wee! Wee! Wee! de bewoners
der aarde, om de laatste stoten van de bazuin der
drie engelen, die thans gaan blazen.

9 De vijfde engel blies: Toen zag ik een ster, die
uit de hemel op aarde was neergevallen; en
haar werd de sleutel gegeven van de put van de
Afrond. (Abyssos g12) 2 Ze opende de put van de
Afrond; rook steeg op uit de put als de rook van
een geweldige oven; de zon en de lucht werden
verduisterd door de rook uit de put. (Abyssos g12) 3 En
uit de rook stegen sprinkhanen op en streken neer
op de aarde. En er werd hun een macht gegeven,
zoals aardse schorpioenen die hebben. 4 Maar er
werd hun gezegd, dat ze het gras der aarde niet
mochten beschadigen, geen groen en geen boom,
doch enkel de mensen, die op het voorhoofd niet
dragen het zegel van God. 5 Niet werd hun vergund,
ze te doden, maar wèl ze te kwellen vijf maanden
lang; hun kwelling is pijnlijk als van een schorpioen,
als hij een mens steekt. 6 In die dagen zullen de
mensen de dood zoeken, maar hem niet vinden;
smachten zullen ze om te sterven, maar de dood
vliedt hen van hen. 7 De sprinkhanen nu zagen er
uit als paarden, toegerust tot de strijd. Op hun koppen
droegen ze kronen als van goud; hun gezichten
waren als die van een mens; 8 hun haren gelijk aan
vrouwenharen; hun tanden gelijk aan leeuwentanden.
9 Ze droegen borstharnassen als ijzeren pantsers, en
het geluid hunner vleugels was als het daveren van
wagens met veel paarden, oprukkend ten strijd. 10
Als schorpioenen droegen ze staarten met angels, en
in die staarten de macht, om de mensen te schaden,
vijf maanden lang. 11 Tot koning over zich hebben ze
den Engel van de Afrond: zijn naam is "Abaddon"
in 't hebreeuws, "Apollion" is zijn naam in 't grieks.
(Abyssos g12) 12 Het eerste "Wee!" is voorbij: zie nog
twee "Weeën" komen hierna. 13 De zesde engel
blies: En ik hoorde een stem uit de vier hoornen

van het gouden altaar, dat staat voor het aanschijn 8 En de stem, die ik uit de hemel gehoord had, sprak van God. 14 Ze riep tot den zesden engel met de andermaal tot mij, en ze zeide: Ga heen; neem het bazuin: Laat los de vier engelen, die bij de grote rivier boekje, dat open ligt in de hand van den engel, die de Eufraat zijn gebonden! 15 En losgelaten werden op de zee staat en het land. 9 Ik ging heen naar den de vier engelen, die zich gereed hadden gemaakt engel en vroeg hem, mij het boekje te geven. En hij voor het uur en de dag, de maand en het jaar, om sprak tot mij: Neem het en eet het op; voor uw buik het derde deel der mensen te doden. 16 Ik hoorde zal het bitter zijn, maar in uw mond zal het zoet zijn hun getal: Het getal der bereden strijdkrachten was als honing. 10 Ik nam dus het boekje uit de hand van twintigduizend maal tienduizend. 17 Zó zag ik in het den engel, en at het op: in mijn mond was het zoet visioen de paarden en hun beriders: ze droegen als honing, maar toen ik het gegeten had, was er harnassen, vuurrood, paars, zwavelgrauw; de koppen bitterheid in mijn buik. 11 En men zeide tot mij: Ge der paarden waren als koppen van leeuwen; vuur, moet opnieuw gaan profeteren over volken, naties en rook en zwavel kwam uit hun bek. 18 Door deze drie talen, en over talrijke koningen!

plagen werd het derde deel der mensen gedood, namelijk door het vuur, de rook en de zwavel uit hun bek. 19 Want de macht der paarden ligt in hun bek, maar tegelijk in hun staarten; immers hun staarten zijn slangen gelijk, en van koppen voorzien: ook hiermee brengen ze letsel toe. 20 En de rest van de mensen, die door deze plagen niet werden gedood, bekeerden zich toch niet van de werken hunner handen, van de aanbidding der duivels, en der beelden van goud, zilver en koper, steen en hout, die niet kunnen zien, niet horen, niet gaan; 21 ze bekeerden zich niet van hun moorden, hun toverij, hun ontucht en diefstal.

10 Toen zag ik een anderen machtigen engel: uit de hemel daalde hij neer, gehuld in een wolk, de regenboog boven zijn hoofd, zijn aangezicht was als de zon, zijn benen als zuilen van vuur. 2 Een klein open boekje hield hij in zijn hand. Op de zee zette hij zijn rechtervoet, zijn linker op het land. 3 En hij schreeuwde het uit met machtige stem, als een brullende leeuw. Terwijl hij daar schreeuwde, spraken de zeven Donders hun stemmen. 4 En toen de zeven Donders hadden gesproken, wilde ik schrijven. Maar ik hoorde een stem uit de hemel, die sprak: "Verzegel wat de zeven Donders hebben gesproken, en schrijf het niet op." 5 Toen hief de engel, dien ik op de zee en het land zag staan, zijn rechterhand ten hemel op. 6 Hij zweer bij Hem, die leeft in de eeuwen der eeuwen, en die de hemel heeft geschapen met al wat er in is, de aarde met al wat er in is, en de zee met al wat er in is: Geen tijd blijft er over; (*aiōn g165*) 7 maar in de dagen der stem van den zevenden engel, als deze zal blazen, dan is Gods mysterie vervuld, zoals Hij dit verkondigd heeft aan de profeten, zijn dienaars!

11 Toen werd mij een maatstaf gegeven, een roede gelijk. En hij sprak: Sta op, meet Gods tempel en het altaar, met hen die er aanbidden. 2 Maar de buitenste voorhof van de tempel laat ge liggen; ge moet hem niet meten; want hij is overgeleverd aan de heidenen. Die zullen ook de heilige stad vertrappen, twee en veertig maanden lang. 3 Maar ik zal ook mijn twee Getuigen doen profeteren, in zakken gehuld, duizend twee honderd en zestig dagen. 4 Dit zijn de twee olijfbomen en de twee luchters, die voor den Heer der aarde staan. 5 Zo iemand hen wil schaden, komt er vuur uit hun mond en verteert hun vijanden; zo iemand hen wil schaden, moet hij dus zelf worden gedood. 6 Ze hebben de macht, om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt, zolang ze profeteren; macht hebben ze over de wateren, om die in bloed te veranderen; ook om de aarde te slaan met allerlei plagen, zo vaak ze het willen. 7 Maar wanneer ze hun getuigenis hebben voleind, dan zal het Beest, dat uit de afgrond omhoog stijgt, strijd met hen voeren, ze overwinnen en doden. (*Abyssos g12*) 8 En hun lijk zal blijven liggen op de straat der grote stad, geestelijk "Sodoma en Egypte" geheten, waar ook hun Heer werd gekruisigd; 9 uit volken en stammen, talen en naties zullen er hun lijk zien liggen drie en een halve dag lang; ze zullen niet toelaten, dat hun lijk in het graf wordt gelegd. 10 En de bewoners der aarde zullen zich over hen verheugen, elkander gelukwensen en elkander geschenken zenden; want deze beide profeten hadden de bewoners der aarde pijn gedaan. 11 Maar na drie en een halve dag voer in hen een levensgeest uit God, en ze stonden op hun voeten; grote schrik viel neer op allen, die hen

zagen. **12** En ze hoorden een machtige stem uit de hemel, die tot hen riep: "Stijgt op hierheen!" Toen stegen ze in een wolk ten hemel op, en hun vijanden waren de stegen. **13** En op hetzelfde ogenblik was het af, en er was geen plaats meer voor hen in de hemel. **14** Het tweede "Wee" is voorbij; zie het derde komt ras. **15** Toen blies de zevende engel: In de hemel weerklonken machtige stemmen; ze riepen: Gekomen is het koningschap over de wereld Van onzen Heer en zijn Gezalfde. Hij zal heersen in de eeuwen der eeuwen! (*aiōn g165*) **16** En de vier twintig Oudsten, die op hun troon waren gezeten voor het aanschijn van God, wierpen zich op hun aangezicht neer, aanbaden God en riepen: **17** Wij danken U, Heer, almachtige God, Die zijt en die Want de duivel is tot u neergedaald; Hij is ziedend waart; Want Gij hebt uw oppermacht aanvaard, **18** En van woede: Want hij weet, hij heeft slechts weinig uw koningschap, hoe de heidenen ook toornen. Uw tijd. **19** En toen de Draak zag, dat hij op aarde was toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te neergesmakt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw kind had gebaard. **20** Maar aan de Vrouw werden de dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verderven! **21** En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. **22** Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

7 Toen barsite een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streden tegen den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. **8** Maar de laatsten legden aanschouwden hen. **9** De grote Draak werd neergesmakt, de oude stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde bij die aardbeving om. —Toen werden de overigen verleidt; neergesmakt op de aarde, neergesmakt zijn zeer bevreesd, en brachten eer aan den God des engelen met hem. **10** En ik hoorde een machtige hemels. **11** Overwonnen in de hemel, die riep: Thans is gekomen het heil "Wee" en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van zijn Gezalfde; Want neergesmakt ligt hij, die onze broeders betracht, Die ze beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. **12** Juicht daarom hemelen, en hebben ze hem door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden hun leven voor het aanschijn van God, niet lief tot de dood; **13** En toen de Draak zag, dat hij op aarde was toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te neergesmarkt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw kind had gebaard. **14** Maar aan de Vrouw werden de dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verderven! **15** En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. **16** Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

12 Toen verscheen er een groot teken aan de hemel: een Vrouw, bekleed met de zon, de maan aan haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. **2** Ze was zwanger, en kreeg in haar weeën en in haar baresnood. **3** Nog een ander teken verscheen aan de hemel. Zie: een grote rossige Draak met zeven koppen en tien horen, en op zijn koppen zeven kronen. **4** Zijn staart sleepte het derde deel van de sterren des hemels weg, en wierp ze op aarde. En de Draak stelde zich op tegenover de Vrouw, die op het punt stond te baren, om zodra zij gebaard had, haar Kind te verslinden. **5** Ze baarde een Kind van het mannelijk geslacht, dat alle volkeren zal weiden met ijzeren staf. En haar Kind werd weggevoerd naar God en zijn troon. **6** Maar de Vrouw nam de vlucht naar de woestijn, waar ze een plaats heeft, door God haar bereid, om daar te worden gevoed duizend tweehonderd zestig dagen.

7 Toen barsite een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streden tegen den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. **8** Maar de laatsten legden aanschouwden hen. **9** De grote Draak werd neergesmarkt, de oude stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde bij die aardbeving om. —Toen werden de overigen verleidt; neergesmarkt op de aarde, neergesmarkt zijn zeer bevreesd, en brachten eer aan den God des engelen met hem. **10** En ik hoorde een machtige hemels. **11** Overwonnen in de hemel, die riep: Thans is gekomen het heil "Wee" en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van zijn Gezalfde; Want neergesmarkt ligt hij, die onze broeders betracht, Die ze beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. **12** Juicht daarom hemelen, en hebben ze hem door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden hun leven voor het aanschijn van God, niet lief tot de dood; **13** En toen de Draak zag, dat hij op aarde was toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te neergesmarkt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw kind had gebaard. **14** Maar aan de Vrouw werden de dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verderven! **15** En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. **16** Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

7 Toen barsite een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streden tegen den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. **8** Maar de laatsten legden aanschouwden hen. **9** De grote Draak werd neergesmarkt, de oude stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde bij die aardbeving om. —Toen werden de overigen verleidt; neergesmarkt op de aarde, neergesmarkt zijn zeer bevreesd, en brachten eer aan den God des engelen met hem. **10** En ik hoorde een machtige hemels. **11** Overwonnen in de hemel, die riep: Thans is gekomen het heil "Wee" en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van zijn Gezalfde; Want neergesmarkt ligt hij, die onze broeders betracht, Die ze beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. **12** Juicht daarom hemelen, en hebben ze hem door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden hun leven voor het aanschijn van God, niet lief tot de dood; **13** En toen de Draak zag, dat hij op aarde was toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te neergesmarkt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw kind had gebaard. **14** Maar aan de Vrouw werden de dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verderven! **15** En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. **16** Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

7 Toen barsite een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streden tegen den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. **8** Maar de laatsten legden aanschouwden hen. **9** De grote Draak werd neergesmarkt, de oude stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde bij die aardbeving om. —Toen werden de overigen verleidt; neergesmarkt op de aarde, neergesmarkt zijn zeer bevreesd, en brachten eer aan den God des engelen met hem. **10** En ik hoorde een machtige hemels. **11** Overwonnen in de hemel, die riep: Thans is gekomen het heil "Wee" en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van zijn Gezalfde; Want neergesmarkt ligt hij, die onze broeders betracht, Die ze beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. **12** Juicht daarom hemelen, en hebben ze hem door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden hun leven voor het aanschijn van God, niet lief tot de dood; **13** En toen de Draak zag, dat hij op aarde was toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te neergesmarkt, ging hij de Vrouw vervolgen, die het worden geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw kind had gebaard. **14** Maar aan de Vrouw werden de dienaars, De heiligen, die uw Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verderven! **15** En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen zijn Ark des Verbonds. **16** Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen, aardbeving en geweldige hagel.

aanbaden ze, en ze zeiden: Wie is gelijk aan het Vader op hun voorhoofden hadden geschreven. 2 Beest, En wie kan het bestrijden? 5 Ook had het een En ik hoorde een geluid uit de hemel als het geruis bek gekregen, om grootspraak en godslastering uit te van talrijke wateren en het daveren van geweldige braken; en het was hem gegeven, dit te doen twee en donder, maar toch was het geluid, dat ik hoorde, veertig maanden lang. 6 En het opende zijn bek tot als dat van citerspelers, die op hun citers tokkelen. het lasteren van God, om zijn Naam te vervloeken, 3 En een nieuw lied hieven ze aan voor de Troon, zijn Woontent en allen die in de hemel verblijven. 7 voor de vier Dieren en de Oudsten; niemand kon Ook werd hem toegestaan, strijd te voeren tegen dat lied leren zingen, dan de honderd vier en veertig de heiligen, en ze te overwinnen. En er werd hem duizend, die van de aarde zijn vrijgekocht. 4 Zij zijn macht gegeven over alle stammen en volken, talen het, die zich met vrouwen niet hebben besmet, Want en naties; 8 en aanbidden zullen hem alle bewoners ze zijn maagden. Zij zijn het, die het Lam volgen, der aarde, wier naam niet staat geschreven sinds Waar Het ook gaat. Zij zijn het, die zijn vrijgekocht de grondvesting der wereld in het boek des levens uit de mensen, Als eerstelingen voor God en het van het Lam, dat geslacht is. 9 Wie oren heeft, die Lam; 5 In hun mond wordt geen leugen gevonden; Ze hore! 10 Wie tot gevangenis wordt veroordeeld, ga de zijn zonder enige smet. 6 Toen zag ik een anderen gevengenis in; wie met het zwaard doodt, moet zelf engel, vliegend hoog tegen de lucht. Hij moest een met het zwaard worden gedood. Hier geldt slechts eeuwig Evangelie verkondigen aan hen, die de aarde het geduld der heiligen en hun geloof. 11 Toen zag bewonen, aan alle naties en stammen, talen en ik een ander beest oprijzen uit de aarde. Het had volken. (*alōnios g166*) 7 En hij riep met machtige stem: twee horen als die van het Lam, maar het sprak als Vreest God! Geeft Hem ere! Want gekomen is het de Draak. 12 Heel de macht van het eerste Beest uur van zijn oordeel. Aanbidt Hem, die hemel en oefent het uit onder diens ogen. Het doet de aarde, aarde gemaakt heeft, De zee en de waterbronnen. en die er op wonen, het eerste Beest aanbidden, 8 Een andere engel, een tweede, volgde en riep: wiens dodelijke wonde genezen was; 13 het verricht Gevallen, gevallen! Babilon de grote! Die al de volken grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel op dronken maakt Met de driftwijn van haar ontucht. 9 aarde doet vallen voor de ogen der mensen. 14 En Een andere engel, een derde, volgde en riep met de bewoners der aarde verleidt het door de tekenen, machtige stem: Zo iemand het Beest aanbidt en zijn die het in staat was te doen ten overstaan van het beeld, Het merkteken aanneemt op voorhoofd of Beest; het zegt tot de bewoners der aarde, dat ze hand; 10 Dan zal hij drinken de wijn van Gods toorn, een beeld moeten maken voor het Beest, dat door Onvermengd bereid in de beker van zijn gramschap. het zwaard was gewond, maar bleef leven. 15 Zelfs Gepijnigd zal hij worden Door vuur en door zwavel. was het bij machte, een geest te geven aan het beeld Ten aanschouwen der heilige engelen En voor het van het Beest, zodat het beeld van het Beest begon aanschijn van het Lam. 11 De rook hunner foltering te spreken. En al wie het beeld van het Beest niet stijgt op in de eeuwen der eeuwen, Ze hebben geen aanbaden, liet het doden. 16 En aan allen, kleinen en rust dag of nacht: Zij die aanbidden het Beest en zijn groten, aan rijken en armen, aan vrijen en slaven beeld, Al wie het merkteken draagt van zijn naam. laat het een merkteken geven op rechterhand of (*aiōn g165*) 12 Hier geldt slechts het geduld der heiligen, voorhoofd, 17 zodat niemand kan kopen of verkopen, Die de geboden van God en het geloof in Jesus zo hij dat teken niet draagt, de naam van het Beest of bewaren! 13 Toen hoorde ik een stem uit de hemel, het getal van zijn naam. 18 Hier komt de wijsheid van die sprak: "Schrijf op: Zalig de doden, die in den pas! Die doorzicht heeft, berekene het getal van het Heer sterven; van nu af! Ja, zegt de Geest, ze zullen Beest. Want het is het getal van een mens; zijn getal uitrusten van hun zwoegen; want hun werken volgen is zeshonderd zes en zestig.

14 Ik bleef toeziен: Zie, op de berg Sion stond het Lam, en tezamen met Hem honderd vier en veertig duizend, die zijn Naam en de Naam van zijn

uit de tempel, en riep met machtige stem tot Hem, die op de wolk was gezeten: Sla uw scherpe sikkelt uit, Want gekomen is het uur om te maaien; Geel staat de oogst van de aarde. **16** En Die op de wolk was gezeten sloeg zijn sikkelt uit over de aarde, en de aarde werd afgemaaid. **17** Nog een andere engel trad uit de tempel des hemels; ook hij droeg een scherpe sikkelt. **18** Weer een andere trad uit van het altaar, en sprak: Sla uw scherpe sikkelt uit. Snijd af de trossen van de wijnstok der aarde; Want zijn druiven zijn rijp. **19** Toen sloeg de engel zijn sikkelt uit over de aarde; hij sneed de trossen af van de wijnstok der aarde, en wierp ze in de grote perskuip van Gods toorn. **20** En buiten de stad werd de perskuip getreden, en uit de kuip stroomde het bloed tot aan de tomen der staden, duizend zes honderd stadiën ver.

16 Toen hoorde ik een machtige stem uit de tempel, die tot de zeven engelen sprak: "Gaat heen, en giet de zeven schalen van Gods gramschap leeg op de aarde." **2** De eerste ging heen, en goot zijn schaal leeg op de aarde. Kwade en boosaardige zweren braken uit op de mensen, die het merkteken droegen van het Beest en zijn beeld aanbaden. **3** De tweede goot zijn schaal op de zee leeg: Ze werd bloed, als dat van een dode; en alle levende wezens der zee kwamen om. **4** De derde goot zijn schaal leeg op de rivieren en de waterbronnen: Ze werden bloed. **5** En den engel der wateren hoorde ik zeggen: Rechtvaardig zijt Gij, de Heilige, die zijt en die waart, Omdat Gij zulke oordelen velt. **6** Want ze hebben het bloed Van heiligen en profeten vergoten; Bloed hebt Gij hun te drinken gegeven. Ze hebben het verdien!

15 Toen zag ik een ander teken in de hemel, groot en wonderbaar: Zeven engelen met zeven plagen, de allerzwaarste; want hiermee heeft Gods toorn zijn toppunt bereikt. **2** Ook zag ik een glazen zee, doorstreept als met vuur; en de overwinnaars van het Beest, van zijn beeld en het getal van zijn naam, stonden boven op de glazen zee, dragend de citers van God. **3** En ze zongen het lied van Moses, den dienaar van God, en het lied van het Lam; en ze zeiden: Groot en wonderbaar zijn uw werken, O Heer en almachtige God! Rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, O Koning der volken! **4** Wie zou U niet vrezen, o Heer, uw Naam niet verheerlijken, Want Gij alleen zijt heilig; Alle volken zullen U komen aanbidden, Want uw oordelen worden thans geopenbaard. **5** Na dit alles bleef ik nog toezien. Daar ging de hemelse tempel van de openbaringsten open! **6** En de zeven engelen met de zeven plagen traden de tempel uit, gekleed in rein, schitterend lijnwaad, de borsten met gouden gordels omgord. **7** Eén van de vier Dieren gaf aan de zeven engelen zeven gouden schalen, vol van de gramschap van God, van den Levende in de eeuwen der eeuwen. (aion g165) **8** En de tempel werd vervuld met rook door de heerlijkheid Gods en zijn macht; en niemand kon de tempel binnengaan, voordat de zeven plagen der zeven engelen waren voltrokken.

16 Toen hoorde ik een machtige stem uit de tempel, die tot de zeven engelen sprak: "Gaat heen, en giet de zeven schalen van Gods gramschap leeg op de aarde." **2** De eerste ging heen, en goot zijn schaal leeg op de aarde. Kwade en boosaardige zweren braken uit op de mensen, die het merkteken droegen van het Beest en zijn beeld aanbaden. **3** De tweede goot zijn schaal op de zee leeg: Ze werd bloed, als dat van een dode; en alle levende wezens der zee kwamen om. **4** De derde goot zijn schaal leeg op de rivieren en de waterbronnen: Ze werden bloed. **5** En den engel der wateren hoorde ik zeggen: Rechtvaardig zijt Gij, de Heilige, die zijt en die waart, Omdat Gij zulke oordelen velt. **6** Want ze hebben het bloed Van heiligen en profeten vergoten; Bloed hebt Gij hun te drinken gegeven. Ze hebben het verdien!

7 En het altaar hoorde ik roepen: Ja waarlijk, Heer en almachtige God, Waarachtig en rechtvaardig zijn uw oordelen! **8** De vierde engel goot zijn schaal leeg op de zon: Het werd haar gegeven, de mensen te blakeren met vuur; **9** en de mensen werden geblakerd door geweldige hitte. Maar ze lasterden de Naam van God, die de macht heeft over die plagen; ze bekeerden zich niet, om Hem eer te geven. **10** De vijfde goot zijn schaal leeg op de troon van het Beest: Zijn rijk werd verduisterd; en ze verbeten hun tongen van pijn. **11** Maar ze lasterden den God des hemels om hun pijnen en zweren; ze bekeerden zich niet van hun werken. **12** De zesde engel goot zijn schaal leeg op de grote stroom, de Eufraat: Zijn water droogde op, zodat de weg was gebaand voor de koningen van de opgang der zon. **13** Toen zag ik uit de mond van den Draak, uit de mond van het Beest, en uit de mond van den valschen profeet drie onreine geesten uitgaan als kikvorsen; **14** want het zijn duivelsgeesten, die wondertekenen doen, en die zich begeven tot de koningen van heel de wereld, om hen te verzamelen tot de strijd op de grote dag van den almachtigen God. **15** "Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die waakt en zijn kleren aanhoudt, opdat hij niet naakt ga, en men zijn schaamte niet zie." **16** En ze verzamelden hen op de plaats, in het hebreeuws "Harmagedón" geheten. **17** De zevende goot zijn schaal leeg op de lucht: Er kwam een machtige stem uit de tempel en van de troon, en ze sprak: "Het is geschied!" **18** Bliksemstralen, geraas en donderslagen barstten los,

en een geweldige aardbeving brak uit; een aardbeving ofschoon één van de zeven, is zelf het Beest, dat zó verschrikkelijk als er nooit is geweest, sinds er een wàs, en niet is; het gaat ten verderve. 12 De tien mens op aarde woont. 13 En de grote stad scheurde horen, die ge gezien hebt, zijn tien koningen, die de in drie delen uiteen; de steden der heidenen stortten heerschappij nog niet hebben verkregen, maar die in. Het grote Bábylon werd voor Gods aanschijn tezamen met het Beest de koninklijke macht zullen bedacht, om het de beker te geven van de wijn van zijn verbolgen toorn. 14 Alle eilanden vloeden heen, en bergen waren niet meer. 15 Geweldige hagel, zwar als talenten, viel uit de hemel neer op de mensen. Maar de mensen lasterden God om de plaag van de hagel; want ontzettend groot was die plaag.

17 Toen kwam een der zeven engelen, die de zeven schalen droegen, naderbij, en hij sprak tot mij: Kom mee; ik zal u het oordeel doen zien over de grote Ontuchtige, die aan vele wateren is gezeten, 2 met wie de koningen der aarde overspel hebben bedreven, en aan wier ontucht-wijn de bewoners der aarde zich hebben bedronken. 3 In geestvervoering bracht hij me naar een woestijn. En ik zag een Vrouw, zittend op een scharlakenrood Beest, vol van godslasterlijke namen, met zeven koppen en tien horen. 4 De Vrouw was in purper en scharlaken gekleed, met goud, edelstenen en paarlen getooid. Ze droeg in haar hand een gouden beker, vol van gruwelen en van de onreinheid harer ontucht. 5 Op haar voorhoofd stond een naam... een geheim... geschreven: "Het grote Bábylon, de moeder van de ontuchtigen en van de gruwelen der aarde". 6 Dronken zag ik de Vrouw van het bloed der heiligen en van het bloed der martelaren van Jesus. Ik was vol verbazing, toen ik haar zag. 7 Maar de engel sprak tot mij: Waarom zijt ge verbaasd? Ik zal u het geheim verklaren van de Vrouw en van het Beest, dat haar draagt, met de zeven koppen en tien horen. 8 Het Beest, dat ge gezien hebt, wàs, maar is niet; doch het zal opstijgen uit de afgrond en ten verderve gaan. En de bewoners der aarde, wier naam niet geschreven staat in het boek des levens van de grondvesting der wereld af, ze zullen verbaasd staan bij het zien van het Beest, omdat het wàs, niet is, doch zàl zijn. (Abyssos g12) 9 Hier komt het doorzicht van pas, aan wijsheid gepaard. De zeven koppen zijn zeven bergen, waarop de Vrouw is gezeten. —Maar het zijn ook zeven koningen. 10 Vijf zijn gevallen; één is er. De andere is nog niet gekomen, doch als hij komt, moet hij een korte tijd blijven. 11 De achtste,

ofschoon één van de zeven, is zelf het Beest, dat bezitten, één uur lang. 13 Ze zijn eensgezind onder elkaar, en stellen hun macht en gezag in dienst van het Beest. 14 Ze zullen strijd voeren tegen het Lam; maar het Lam zal hen overwinnen, —want Het is de Heer der heren en de Koning der koningen; —ook de geroepenen zullen dit doen, de uitverkorenen en de getrouwen, tezamen met Hem. 15 En hij sprak tot mij: De wateren, die ge gezien hebt, waar de Ontuchtige is gezeten, zijn volken en groepen, naties en talen. 16 De tien horen en het Beest, die ge gezien hebt, ze zullen de Ontuchtige haten, haar eenzaam maken en naakt, haar vlees verslinden, en haar verbranden met vuur. 17 Want God gaf hun in het hart, zijn Wil te volbrengen: om onderling eensgezind te handelen, hun heerschappij in dienst van het Beest te stellen, totdat de uitspraken Gods vervuld zullen zijn. 18 De Vrouw, die ge gezien hebt, is de grote stad, die heerschappij voert over de koningen der aarde.

18 Daarna zag ik een anderen engel uit de hemel nederdalen, toegerust met grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn luister. 2 Hij riep met machtige stem, en hij sprak: Gevallen, gevallen het grote Bábylon! Het is een woonplaats van duivels geworden, Een schuiloord van allerlei onreine geesten, Een toevlucht van allerlei onreine, afschuweijke vogels. 3 Want alle volken hebben de driftwijn harer ontucht gedronken, De koningen der aarde hebben met haar geboleerd; De kooplieden der aarde hebben zich verrijkt Door haar ontzaglijke weelde. 4 Toen hoorde ik een andere stem uit de hemel, die sprak: Gaat uit van haar, o mijn volk! Om geen deel te nemen aan haar zonden, En geen deel te krijgen van haar plagen. 5 Want tot de hemel zijn opgestapeld haar zonden, En God gedenkt haar ongerechtigheid. 6 Zet haar betaald, zoals zij betaald heeft, Geeft haar het dubbele terug van haar werken. In de beker, waarin zij gemengd heeft, Mengt haar het dubbele terug. 7 In zoveel glorie en weelde zij baadde, Geeft haar evenveel kwelling en rouw. Omdat ze zegt in haar hart: "Ik troon als koningin, Ben geen weduwe, en ken geen rouw;" 8 Daarom zullen op één dag

haar plagen komen: Dood en rouw en hongersnood, zal nooit meer worden gehoord, 23 Het licht ener lamp En met vuur zal ze worden verbrand; Want God de Heer, die haar oordeelt, is machtig! 9 En de koningen der aarde, die met haar ontucht hebben bedreven en in weelde gebaad, ze zullen wenen en klagen over haar, als ze de rook aanschouwen van haar brand. 10 Van verre zullen ze blijven staan uit vrees voor haar plagen, en roepen: Wee, Wee, de grote stad, Babilon, de machtige stad; In één uur is uw oordeel gekomen! 11 Ook de kooplieden der aarde zullen wenen en klagen over haar, omdat niemand hun lading meer koopt: 12 Lading van goud en van zilver, van edelstenen en paarden, Van fijn linnen en purper, van zijde en scharlaken, Allerlei reukhout en allerlei werk van ivoor, Van het kostbaarste hout, van koper, ijzer en marmer. 13 Kaneel en geurige zalf, reukwerk, balsem en wierook, Wijn, olie, meelbloem en tarwe; Runderen en schapen, paarden en wagens, Menselijchenamen en mensen-zielen. 14 Het ooft, waar uw ziel naar smacht, ging van u heen, Met alles, wat schittert en blinkt; Het is voor u verloren gegaan, En nimmermeer zal men het vinden. 15 De handelaars in al deze dingen, die door haar zijn rijk geworden, zullen van verre blijven staan uit vrees voor haar plagen, en zullen roepen, wenend en klagend: 16 Wee, Wee, de grote stad, Die gekleed was in linnen, purper, scharlaken, Gesmukt met goud, edelstenen en paarden: 17 In één uur is al die rijkdom verwoest! En alle stuurlieden, kustvaarders, scheepsvolk, en al wie zee bouwt, ook zij zullen van verre blijven staan, 18 en roepen bij het zien van de rook van haar brand: "Welke stad is gelijk aan die Grote?" 19 En ze zullen stof op hun hoofden strooien, en roepen wenend en klagend: Wee, Wee, de grote stad, Waarin allen, die schepen bezitten op zee, Rijk zijn geworden door haar weelde: Want in één uur werd ze verwoest! 20 Maar gij, hemel, verheug u om haar, gij heiligen, apostelen, profeten; want God heeft aan haar uw vonnis voltrokken! 21 Toen hief een machtige engel een steen op, groot als een molensteen; hij wierp hem in zee, en hij sprak: Zó zal met één slag Babilon worden neergeworpen, De grote stad; Men zal haar nimmermeer vinden! 22 Geen muziek van citerspelers en muzikanten, Van fluitspelers en trompetters zal in u worden gehoord, Geen beoefenaar van enige kunst In u nog worden gevonden, Het geluid van een molen

noot meer in u schijnen, De stem van bruidegom en

bruide Nooit meer in u worden vernomen. Want uw kooplieden waren de groten der aarde, En door uw toverdrank werden alle volkeren verleid; 24 In haar werd het bloed van profeten en heiligen gevonden, Van allen, die vermoord zijn op aarde.

19 Daarna hoorde ik een machtige stem als van een talrijke schare in de hemel, die riep: Alleluja! Het heil, de glorie en macht Behoren onzen God; 2 Want waarachtig en rechtvaardig zijn zijn oordelen! De grote Boeleerster heeft Hij geoordeeld, Haar, die de aarde bedierf door haar ontucht: Hij heeft het bloed van zijn dienaars opgeëist uit haar hand! 3 En ze herhaalden: Alleluja! Haar rook stijgt op in de eeuwen der eeuwen! (aiōn g165) 4 En de vier en twintig Oudsten en de vier Dieren vielen neer, aanbaden God, die op de troon is gezeten, en antwoordden: Amen! Alleluja! 5 Toen ging er een stem uit van de troon, en deze sprak: Loof onzen God, Gij allen, zijn dienaars, Gij die Hem vreest, Kleinen en groten! 6 En ik hoorde als het gejuich van een talrijke schare, als het geruis van vele wateren, als het rollen van geweldige donder: Alleluja! Want de Heer, onze God, De Almachtige heeft zijn koningschap aanvaard! 7 Laat ons blij zijn en juichen, En Hem de glorie geven! Want gekomen is de bruiloft van het Lam, En zijn Vrouw heeft er zich toe bereid; 8 In blinkend rein lijnwaad mag ze zich kleden, In lijnwaad: de gerechtige werken der heiligen. 9 Toen sprak hij tot mij: Schrijf op! Zalig zij, die geroepen zijn tot het Bruiloftsmaal van het Lam. En hij vervolgde: Dit zijn de waarachtige woorden van God! 10 Toen viel ik voor zijn voeten neer, om hem te aanbidden. Maar hij sprak tot mij: Houd op! Ik ben uw medediensknecht, en die uwer broeders, die de getuigenis van Jesus bezitten. Gòd moet gij aanbidden! Want de getuigenis van Jesus is de geest der profetie. 11 Toen zag ik de hemel geopend, en zie: Een wit paard. En Die er op was gezeten, wordt "Getrouwe en Waarachtige" genoemd; met rechtvaardigheid leidt Hij het oordeel, en voert Hij de strijd. 12 Zijn ogen waren als een vuurvlam; op zijn hoofd waren talrijke kronen. Hij droeg een Naam, die niemand verstaat dan Hijzelf. 13 Hij was omhangen met een kleed, gedrenkt in bloed. Zijn Naam wordt geheten: "Het Woord van God!" 14 Op witte rossen

volgen Hem de legerscharen des hemels, gekleed opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen in lijnwaad, wit en rein. **15** En uit zijn mond kwam macht; maar ze zullen priesters zijn van God en van een scherp zwaard te voorschijn, om er de volkeren Christus, en heersen met Hem, duizend jaar lang. **7** mee te treffen. Hij zal ze weiden met ijzeren staf; Wanneer de duizend jaar voleind zullen zijn, dan zal Hij zelf treedt de perskuip van de grimmige toorn de Satan worden losgelaten uit zijn kerker. **8** Dan zal van den almachtigen God. **16** En op zijn kleed en op hij uittrekken, om de volkeren te verleiden aan de vier zijn heup draagt Hij de Naam geschreven: "Koning hoeken der aarde, —"Gog en Magog", —en om ze te der koningen, en Heer der heren". **17** En ik zag verzamelen tot de strijd; hun getal zal zijn als het zand een engel staan in de zon; hij riep met machtige aan de zee. **9** En ze rukten op over de vlakte der stem al de vogels toe, die vliegen hoog in de lucht: aarde, en omsingelden de legerplaats der heiligen en Hierheen! Verzamelt u aan de grote maaltijd van God, de geliefde Stad. Maar vuur viel neer uit de hemel, en **18** Om het vlees van koningen te eten! Het vlees van verslond ze. **10** En de duivel, die ze verleid had, werd krijgsoversten en machtigen, Het vlees van paarden weer neergeworpen in de poel van vuur en zwavel, en ruiters, Het vlees van alle vrijen en slaven, Van waar ook het Beest is en de valse profeet; gepijnigd alle kleinen en groten! **19** Toen zag ik het Beest en de zullen ze worden dag en nacht in de eeuwen der koningen der aarde met hun legerscharen, die zich eeuwen. (*aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) **11** Toen zag ik hadden verzameld, om strijd te voeren met Hem, die een grote schitterende Troon; ook Hem, die er op is op het paard was gezeten, en met zijn legermacht. gezeten. Voor zijn Aanschijn vlogen hemel en aarde **20** En gegrepen werd het Beest, en met hem de valse heen, zodat hun plaats niet meer gevonden werd. **12** profeet, die onder zijn ogen de wonderen verricht Toen zag ik de doden, groten en kleinen, staan voor had, waarmee hij hèn had verleid, die het teken van de Troon. De boeken werden opengeslagen. Nog een het Beest hadden aanvaard en zijn beeld hadden ander boek werd geopend: het boek des Levens. En aanbeden: Levend werden beiden in de vuurpoel de doden werden naar hun werken geoordeeld, zoals geworpen, met zwavel gestookt. (*Limnē Pyr g3041 g4442*) die in de boeken beschreven staan. **13** De zee gaf **21** En de overigen werden gedood met het zwaard uit de mond van Hem, die op het paard was gezeten; en de doden terug, die er in zijn; Dood en Onderwereld alle vogels vraten zich zat aan hun vlees. gaven de doden terug, die er in zijn. En allen werden naar hun werken geoordeeld. (*Hadēs g86*) **14** Dood en Onderwereld werden in de vuurpoel geworpen; de vuurpoel is de tweede dood. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) **15** En wie niet geschreven stond in het Boek des Levens, ook hij werd in de vuurpoel geworpen. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

20 Toen zag ik een engel uit de hemel nederdalen; de sleutel van de Afgrond en een grote keten droeg hij in zijn hand. (*Abyssos g12*) **2** En hij greep den Draak: de oude slang, de duivel en Satan. Hij bond hem vast voor duizend jaar, **3** en wierp hem in de Afgrond. Toen sloot hij hem in, en legde er een zegel op, opdat hij de volkeren niet langer zou verleiden, totdat de duizend jaar voleindigd zijn. Daarna moet hij losgelaten worden voor korte tijd. (*Abyssos g12*) **4** Nu zag ik tronen; en hun, die er op zaten, werd het oordeel toegewezen. Ook zag ik de zielen van hen, die om de getuigenis van Jesus en om het woord van God waren onthoofd, die het Beest noch zijn beeld hadden aanbeden, en het teken niet hadden aanvaard op hun voorhoofd en hand. En ze leefden en heersten met Christus, duizend jaar lang. **5** De andere doden leefden niet, voordat de duizend jaar voleind zouden zijn. Dit is de eerste opstanding. **6** Zalig en heilig zijn zij, die deel hebben aan de eerste

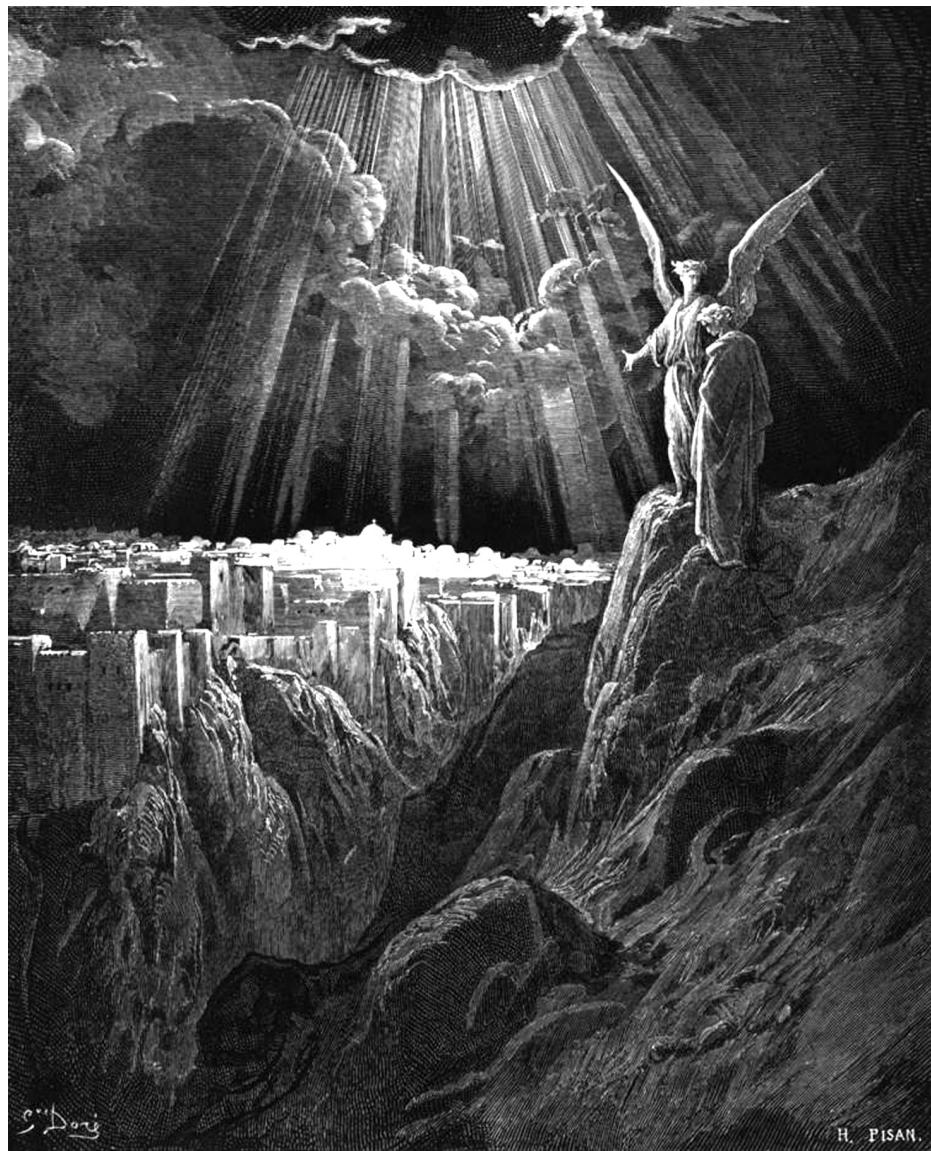
aarde; want de eerste hemel en de eerste aarde waren verdwenen, en ook de zee bestond niet meer. **2** En de heilige Stad, het Nieuw-Jerusalem, zag ik neerdalen van God uit de hemel, toegerust als een bruid, die voor haar man is getooid. **3** En ik hoorde van de Troon een machtige stem en ze sprak: Zie, de Woonstede Gods bij de mensen: Hij zal zijn Tent bij hen spannen. Zij zullen zijn volk zijn, Hij: God met hen! **4** Elke traan wist Hij weg uit hun ogen; En nooit zal de dood er meer zijn, Geen rouw, geen geween en geen smart; Want het vroegere is voorbij! **5** En Die op de Troon is gezeten, sprak: Zie, Ik maak alles nieuw! En Hij vervolgde: Schrijf op!

Want deze woorden zijn trouw en waarachtig. 6 En tempel; zo ook het Lam. 23 Ook heeft de Stad de zon Hij sprak tot mij: Het is geschied! Ik ben de Alfa en niet van node, noch de maan, om haar te beschijnen; de Omega; Het Begin en het Einde! Den dorstige want de Glorie van God doet haar lichten, en het Lam zal ik te drinken geven Uit de bron des eeuwigen is haar fakkel. 24 De volkeren zullen wandelen in haar Levens, om niet. 7 Die overwint, zal dit alles beërven; licht, de koningen der aarde haar hun heerlijkheid Ik zal hem tot God zijn, hij Mij tot zoon. 8 Maar alle brengen. 25 Geen enkele dag zullen haar poorten lafaards, trouwelozen, Boosdoeners en moordenaars, worden gesloten; want nacht zal er niet zijn. 26 Zo Ontuchtigen, tovenaars, Afgodendienaren en zal men haar brengen de heerlijkheid en de glorie leugenaars: Ze krijgen hun deel in de poel, Die brandt der volken. 27 Nooit zal er ingaan iets wat onrein is, van vuur en zwavel! En dit is de tweede dood. (*Linné Pyr g3041 g4442*) 9 Toen kwam er één van de zeven noch die gruwelen pleegt of leugens spreekt; maar zij engelen, die de zeven schalen droegen, vol van de alleen, die staan geschreven in het boek des Levens zeven zwaarste plagen; en hij sprak tot mij: Kom, van het Lam.

ik zal u tonen de Bruid, de Vrouw van het Lam. 10 In geestverrukking voerde hij mij weg op een grote en hoge berg. En hij toonde mij de heilige Stad, Jeruzalem, neerdalend van God uit de hemel. 11 Ze prijkte met Gods heerlijkheid; haar lichtgloans leek op edelsteen, op jaspis helder als kristal. 12 Ze had een grote, hoge muur, met twaalf poorten, en twaalf engelen op de poorten; ook waren er namen in gehouwen: die van de twaalf stammen der zonen Israëls. 13 Ten oosten drie poorten; ten noorden drie poorten; ten zuiden drie poorten; ten westen drie poorten. 14 De muur der Stad had twaalf grondvesten, en daarop twaalf namen, der twaalf Apostelen van het Lam. 15 En die met mij sprak, had een gouden roede als maatstaf, om de Stad, haar poorten, haar muur te meten. 16 De Stad nu was vierkant, haar lengte en breedte gelijk. Hij mat de Stad met de roede: twaalf duizend stadiën; lengte, breedte en hoogte gelijk. 17 Hij mat ook de muur: honderd vier en veertig el naar mensenmaat, aan engelenmaat gelijk. 18 De bouwstoffen van haar muur waren van jaspis. —De Stad zelf was van zuiver goud, gelijkend op helder kristal. 19 De grondvesten van de muur der Stad waren met allerlei kostbare stenen gesierd. De eerste grondvest was jaspis, de tweede saffier, de derde chalcedon, de vierde smaragd, 20 de vijfde sardonyx, de zesde kornalijn, de zevende chrysoliet, de achtste beryllus, de negende topaas, de tiende chrysopraas, de elfde hyacint, de twaalfde ametyst, 21 De twaalf poorten waren twaalf paarlén; iedere poort op zich één paarl. —Het plein der Stad was louter goud, doorschijnend als kristal. 22 Maar een tempel zag ik er niet; want de Heer, de almachtige God, is haar

22 Ook toonde hij mij een stroom van het water des Levens, helder als kristal, opbuisend uit de Troon van God en van het Lam. 2 En midden op haar plein, aan beide kanten door de stroom omringd, stond de boom des levens, die twaalf maal vruchten draagt, en elke maand zijn vruchten geeft. De bladeren van de bomen dienen tot genezing der volken, 3 en geen enkele vervloeking zal er meer zijn. 4 Daar zal ook de Troon zijn van God en het Lam, en zullen zijn dienaars Hem dienen. Ze zullen zijn Aanschijn aanschouwen, zijn Naam op hun voorhoofd. 5 Dan zal er geen nacht meer zijn, en ze zullen het licht van fakkel en zon niet langer behoeven. Want God de Heer zal over hen lichten; ze zullen heersen in de eeuwen der eeuwen! (*aión g165*) 6 Weer sprak hij tot mij: Deze woorden zijn trouw en waarachtig. De Heer, de God van de geesten der profeten, heeft zijn engel gezonden, om aan zijn dienaars te tonen, wat dra geschieden moet. 7 "Zie, ik kom spoedig! Zalig hij, die de woorden der profetie van dit boek onderhoudt." 8 En ik, Johannes, was het, die dit alles hoorde en zag. En toen ik het gehoord en gezien had, viel ik neer in aanbidding voor de voeten van den engel, die ze mij had getoond. 9 Maar hij sprak tot mij: Doe het niet! Ik ben uw mediedienstknecht, en die van de profeten uw broeders, en van hen, die de woorden van dit boek onderhouden. Gòd moet ge aanbidden! 10 Toen sprak Hij tot mij: "Verzegel niet de woorden der profetie van dit boek. Want de tijd is nabij!" 11 Wie onrecht doet, laat hem onrecht bedrijven, Wie onrein is, laat hem zich verder bevlekken; Maar de gerechte moet steeds gerechterig, De heilige moet nog heiliger worden. 12 Zie, ik kom spoedig; mijn loon draag ik bij Mij, Om ieder te vergelden naar

werken. **13** Ik ben de Alfa en Omega, De Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde! **14** Zalig zij, die hun klederen wassen, Om recht te verkrijgen Op de Boom des Levens, En door de poorten de Stad mogen binnengaan. **15** Maar naar buiten, de honden, De tovenaars en ontuchtigen, De moordenaars en de afgodendienaars, En alwie de leugen liefheeft en spreekt! **16** Ik, Jesus, heb mijn engel gezonden, Om u dit alles te betuigen ten behoeve der Kerken. Ik ben Davids Wortel en Spruit; De lichtende Morgenster! **17** En de Geest en de Bruid zeggen: "Kom!" En hij, die het hoort, zegge: "Kom!" Wie dorst heeft, hij kome! Wie wil, neme het water des Levens, om niet! **18** Ik betuig aan ieder, die de woorden hoort van de profetie van dit boek: Zo iemand er iets aan toevoegt, dan zal God hem toevoegen de plagen, die in dit boek staan geschreven. **19** En zo iemand iets afneemt van de woorden van dit boek der profetie, dan zal God hem afnemen zijn deel van de Boom des Levens, en van de heilige Stad, waarvan geschreven staat in dit boek. **20** Hij, die dit alles betuigt, Hij zegt: Ja, Ik kom haastig! "Amen! Heer Jesus, kom!" **21** De genade van den Heer Jesus zij met u allen. Amen!

H. PISAN.

En de heilige Stad, het Nieuw-Jerusalem, zag ik neerdalen van God uit de hemel, toegerust als een bruid, die voor haar man is getooid. En ik hoorde van de Troon een machtige stem en ze sprak: Zie, de Woonstede Gods bij de mensen: Hij zal zijn Tent bij hen spannen.

Zij zullen zijn volk zijn, Hij: God met hen!

Openbaring 21:2-3

Leidraad voor Lezers

Nederlandse at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Woordenlijst

Nederlandse at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Woordenlijst +

AionianBible.org/Bibles/Dutch---Canisiusvertaling/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lukas 8:31
Romeinen 10:7
Openbaring 9:1
Openbaring 9:2
Openbaring 9:11
Openbaring 11:7
Openbaring 17:8
Openbaring 20:1
Openbaring 20:3

Handelingen 3:21
Handelingen 15:18
Romeinen 1:25
Romeinen 9:5
Romeinen 11:36
Romeinen 12:2
Romeinen 16:27
1 Corinthiërs 1:20
1 Corinthiërs 2:6
1 Corinthiërs 2:7
1 Corinthiërs 2:8

1 Petrus 1:25
1 Petrus 4:11
1 Petrus 5:11
2 Petrus 3:18
1 Johannes 2:17
2 Johannes 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Openbaring 1:6
Openbaring 1:18
Openbaring 4:9
Openbaring 4:10
Openbaring 5:13
Openbaring 7:12
Openbaring 10:6
Openbaring 11:15
Openbaring 14:11
Openbaring 15:7
Openbaring 19:3
Openbaring 20:10
Openbaring 22:5

aïdios

Romeinen 1:20
Judas 1:6

1 Corinthiërs 3:18
1 Corinthiërs 8:13
1 Corinthiërs 10:11
2 Corinthiërs 4:4

Openbaring 5:13
Openbaring 7:12
Openbaring 10:6

aiōn

Mattheüs 12:32
Mattheüs 13:22
Mattheüs 13:39
Mattheüs 13:40
Mattheüs 13:49
Mattheüs 21:19
Mattheüs 24:3
Mattheüs 28:20

Galaten 1:4
Galaten 1:5
Efeziërs 1:21
Efeziërs 2:2
Efeziërs 2:7
Efeziërs 3:9

Openbaring 14:11
Openbaring 15:7
Openbaring 19:3
Openbaring 20:10
Openbaring 22:5

Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14

Efeziërs 3:11
Efeziërs 3:21
Efeziërs 6:12
Filippenzen 4:20
Colossenzen 1:26

Mattheüs 18:8
Mattheüs 19:16
Mattheüs 19:29
Mattheüs 25:41
Mattheüs 25:46

Lukas 1:33
Lukas 1:55
Lukas 1:70
Lukas 16:8
Lukas 18:30

1 Timotheüs 1:17
1 Timotheüs 6:17
2 Timotheüs 4:10
2 Timotheüs 4:18
Titus 2:12

Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Lukas 10:25
Lukas 16:9

Lukas 20:34
Lukas 20:35
Johannes 4:14
Johannes 6:51

Hebreeën 1:2
Hebreeën 1:8
Hebreeën 5:6
Hebreeën 6:5

Lukas 18:18
Lukas 18:30
Johannes 3:15
Johannes 3:16

Johannes 6:58
Johannes 8:35
Johannes 8:51
Johannes 8:52

Hebreeën 6:20
Hebreeën 7:17
Hebreeën 7:21
Hebreeën 7:24

Johannes 3:36
Johannes 4:14
Johannes 4:36
Johannes 5:24

Johannes 9:32
Johannes 10:28
Johannes 11:26
Johannes 12:34

Hebreeën 7:28
Hebreeën 9:26
Hebreeën 11:3
Hebreeën 13:8

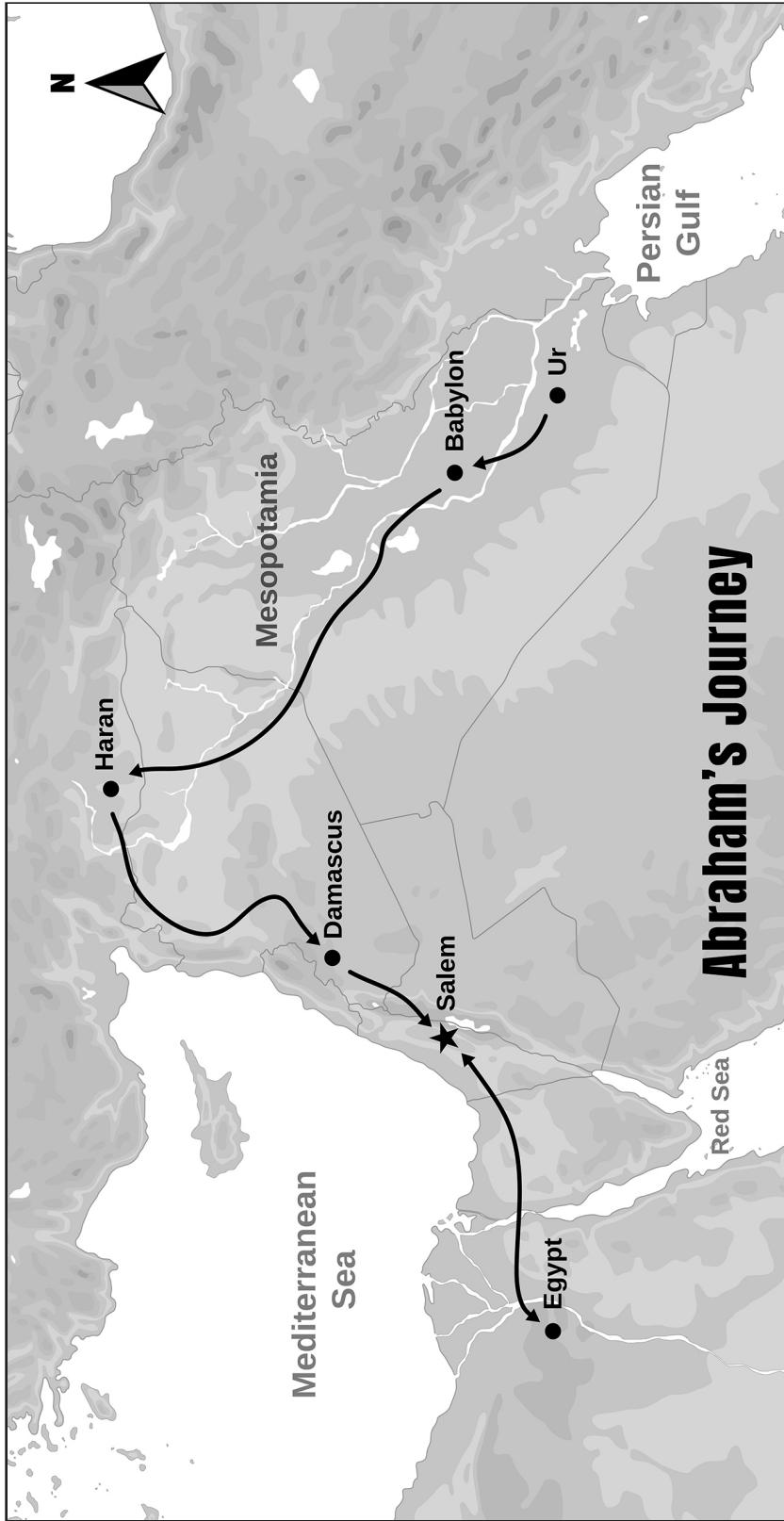
Johannes 5:39
Johannes 6:27
Johannes 6:40
Johannes 6:47

Johannes 13:8
Johannes 14:16

Hebreeën 13:21
1 Petrus 1:23

Johannes 6:54
Johannes 6:68

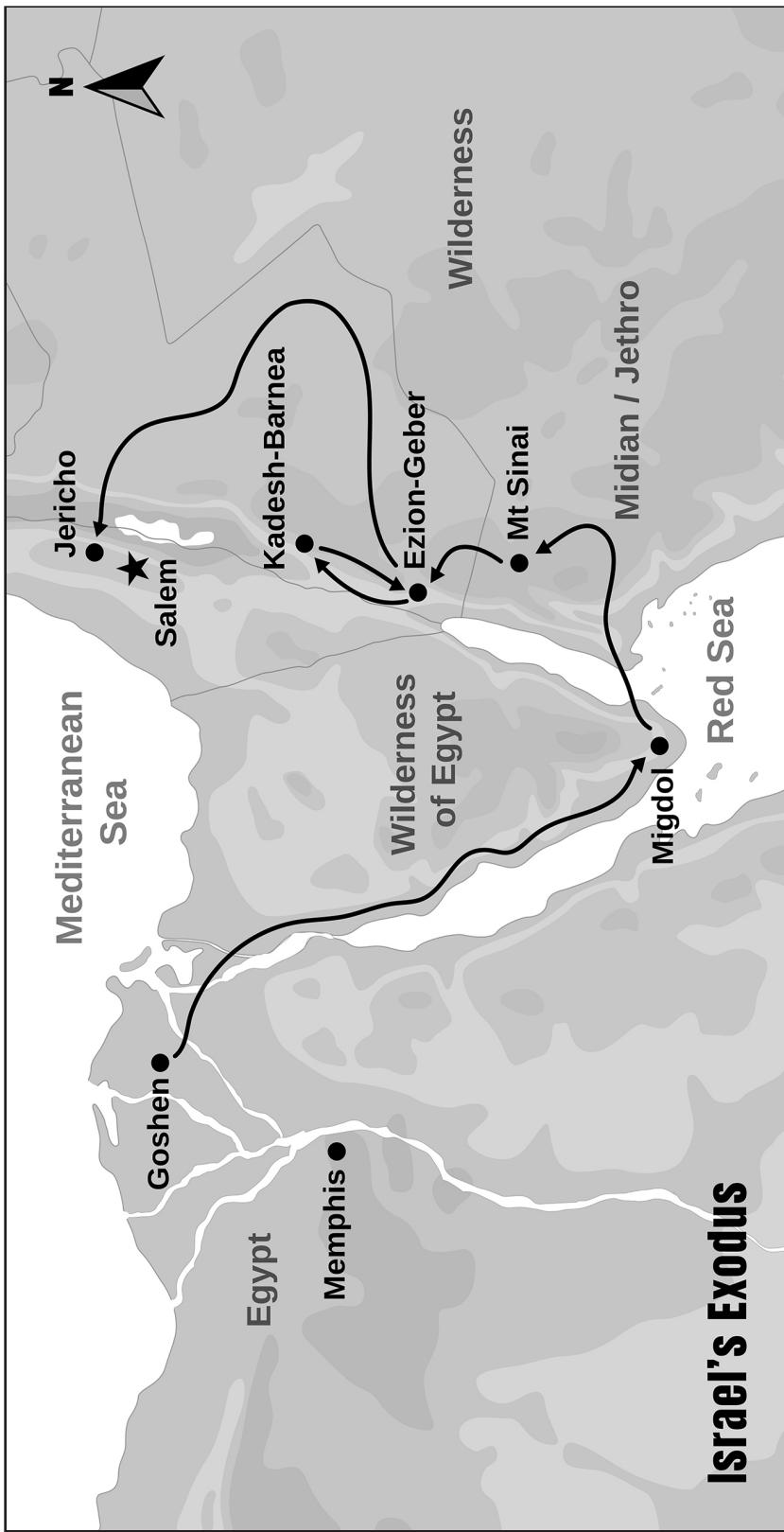
Johannes 10:28	Markus 9:45	Psalmen 116:3
Johannes 12:25	Markus 9:47	Psalmen 139:8
Johannes 12:50	Lukas 12:5	Psalmen 141:7
Johannes 17:2	Jakobus 3:6	Spreuken 1:12
Johannes 17:3		Spreuken 5:5
Handelingen 13:46	Hadēs	Spreuken 7:27
Handelingen 13:48	Mattheüs 11:23	Spreuken 9:18
Romeinen 2:7	Mattheüs 16:18	Spreuken 15:11
Romeinen 5:21	Lukas 10:15	Spreuken 15:24
Romeinen 6:22	Lukas 16:23	Spreuken 23:14
Romeinen 6:23	Handelingen 2:27	Spreuken 27:20
Romeinen 16:25	Handelingen 2:31	Spreuken 30:16
Romeinen 16:26	1 Corinthiërs 15:55	Prediker 9:10
2 Corinthiërs 4:17	Openbaring 1:18	Hooglied 8:6
2 Corinthiërs 4:18	Openbaring 6:8	Jesaja 5:14
2 Corinthiërs 5:1	Openbaring 20:13	Jesaja 7:11
Galaten 6:8	Openbaring 20:14	Jesaja 14:9
2 Thessalonikenzen 1:9		Jesaja 14:11
2 Thessalonikenzen 2:16	Limnē Pyr	Jesaja 14:15
1 Timotheüs 1:16	Openbaring 19:20	Jesaja 28:15
1 Timotheüs 6:12	Openbaring 20:10	Jesaja 28:18
1 Timotheüs 6:16	Openbaring 20:14	Jesaja 38:10
2 Timotheüs 1:9	Openbaring 20:15	Jesaja 38:18
2 Timotheüs 2:10	Openbaring 21:8	Jesaja 57:9
Titus 1:2		Ezechiël 31:15
Titus 3:7	Sheol	Ezechiël 31:16
Filémon 1:15	Genesis 37:35	Ezechiël 31:17
Hebreën 5:9	Genesis 42:38	Ezechiël 32:21
Hebreën 6:2	Genesis 44:29	Ezechiël 32:27
Hebreën 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebreën 9:14	Numeri 16:30	Amos 9:2
Hebreën 9:15	Numeri 16:33	Jona 2:2
Hebreën 13:20	Deuteronomium 32:22	Habakuk 2:5
1 Petrus 5:10	1 Samuël 2:6	
2 Petrus 1:11	2 Samuël 22:6	Tartaroō
1 Johannes 1:2	1 Koningen 2:6	2 Petrus 2:4
1 Johannes 2:25	1 Koningen 2:9	
1 Johannes 3:15	Job 7:9	Questioned
1 Johannes 5:11	Job 11:8	Psalmen 41:8
1 Johannes 5:13	Job 14:13	Johannes 5:35
1 Johannes 5:20	Job 17:13	
Judas 1:7	Job 17:16	
Judas 1:21	Job 21:13	
Openbaring 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalmen 6:5	
Romeinen 11:32	Psalmen 9:17	
	Psalmen 16:10	
Geenna	Psalmen 18:5	
Mattheüs 5:22	Psalmen 30:3	
Mattheüs 5:29	Psalmen 31:17	
Mattheüs 5:30	Psalmen 49:14	
Mattheüs 10:28	Psalmen 49:15	
Mattheüs 18:9	Psalmen 55:15	
Mattheüs 23:15	Psalmen 86:13	
Mattheüs 23:33	Psalmen 88:3	
Markus 9:43	Psalmen 89:48	

Abraham's Journey

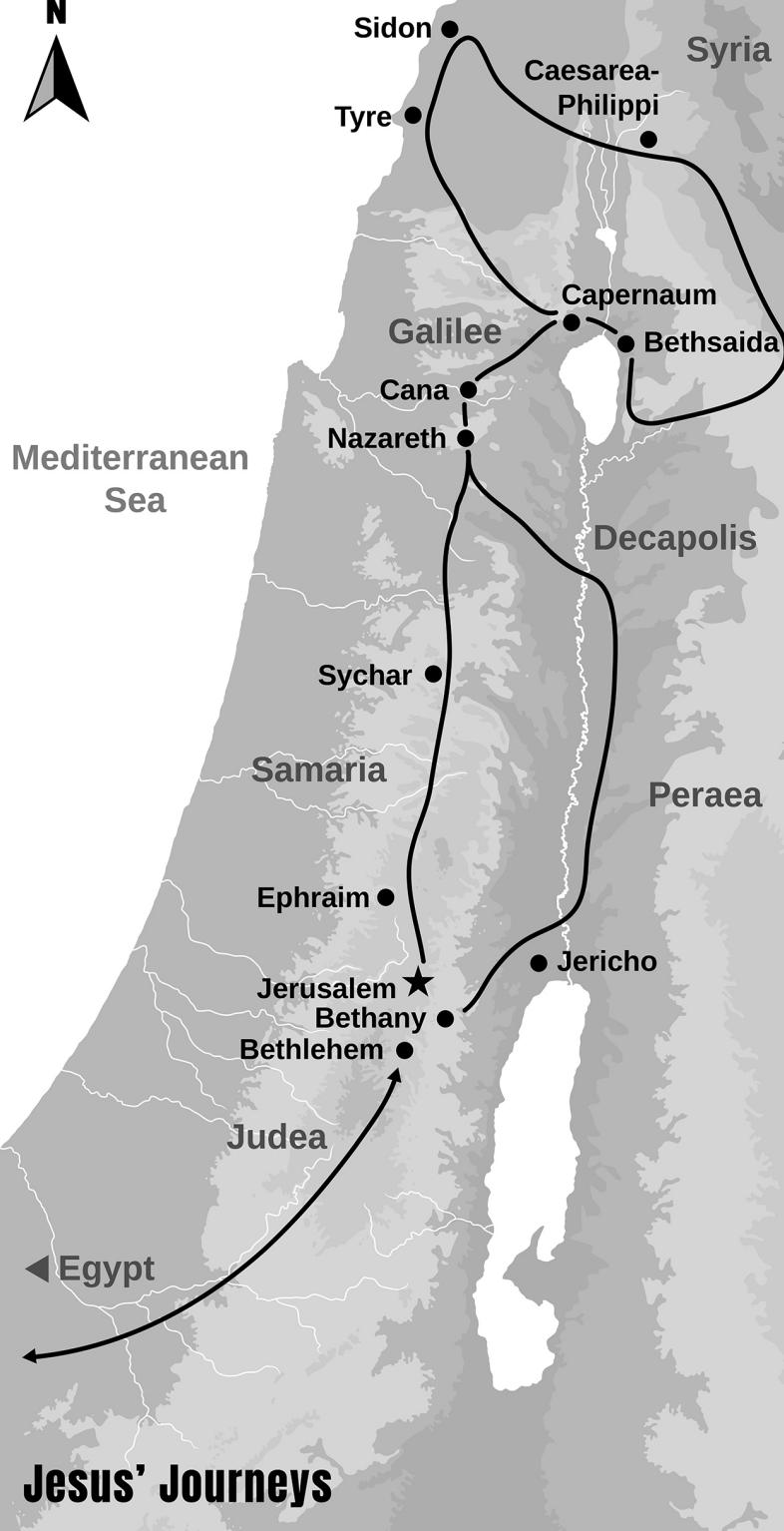
Door het geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam uit naar de plaats, die hij tot erfdeel zou ontvangen, hij vertrok, zonder te weten, waarheen hij ging.

- Hebreëën 11:8

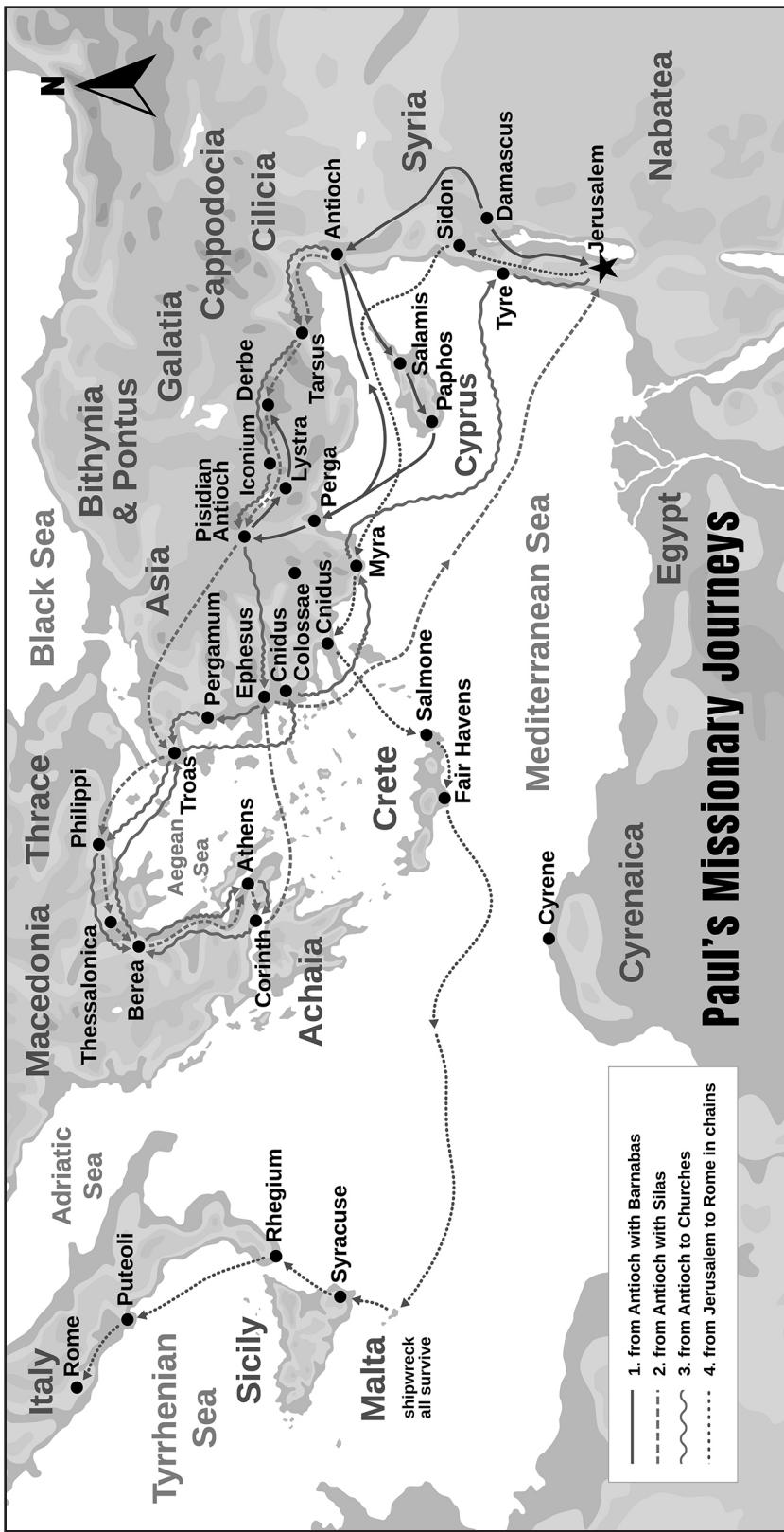

Israel's Exodus

Nadat Farao het volk had laten gaan, leidde God hen niet langs de weg, die naar het land der Filistijnen voerde, hoewel die de kortste was. Want God dacht, dat het volk wel eens spijf kon krijgen, wanneer het tegenstand zou ontmoeten, en dan naar Egypte zou willen terugkeren. - Exodus 13:17

Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. - Markus 10:45

Paulus, dienaar van Christus Jesus, geroepen als apostel en bestemd voor het Evangelie van God, - Romeinen 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Bestemming

Nederlandse at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Gaat dus heen; onderwijst alle volken, doopt ze in de naam van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest, - Mattheüs 28:19

